Predici la Duminica a V-a după Paşti (a Samarinencii)

Sfânta mare muceniţă Fotini, samarineanca (gr. Photini; sl. Svetlana), cea întocmai cu apostolii, este cea care l-a întâlnit pe Mântuitorul Iisus Hristos la puţul lui Iacov. După tradiţie, apostolii au botezat-o pe femeia samarineancă din Sihar cu numele de Fotini, adică ”cea luminată”. Prăznuirea ei se face la data de 26 februarie dimpreună cu cei care mucenicit împreună cu ea şi în duminica a cincea după Sfintele Paşti ("Duminica Samarinencii").

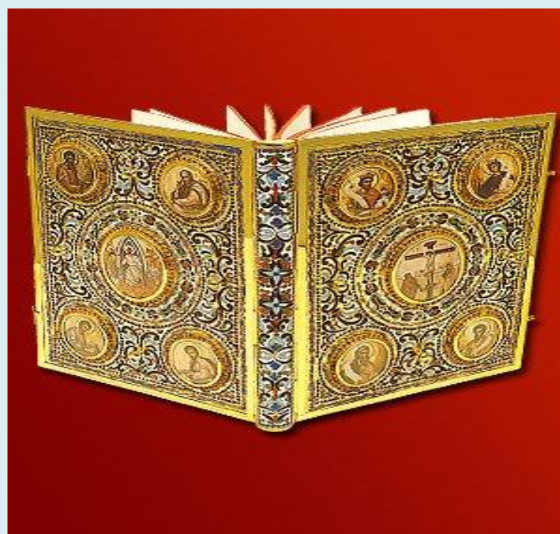
Cuprins

Evanghelia şi Apostolul zilei

Pericopa evanghelică din Duminica a V-a după Paşti, aşează înaintea sufletelor noastre icoana unei femei samarinence care, cunoscând pe Domnul Iisus, s-a făcut cea dintâi misionară a Lui. Domnul Iisus Hristos, venind din Iudeea şi mergând spre Galileea, trecea prin Samaria, cetate numită Sihar, unde se găsea fântâna lui Iacob. Ucenicii Domnului intraseră în oraş ca să găsească cele ce sunt necesare pentru hrană trupului, iar Mântuitorul a rămas singur lângă izvorul istoric al lui Iacob. După o scurtă aşteptare, iată o femeie samarineancă vine să ia apa de la fântână.

Evanghelia

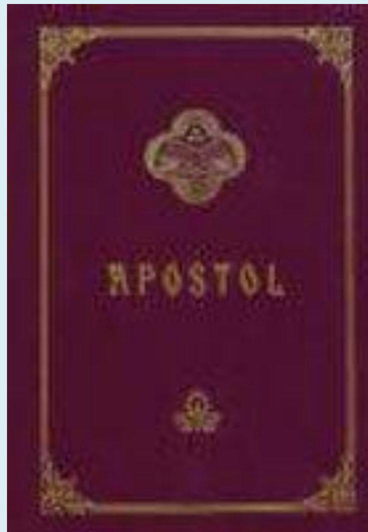

Ev. Ioan 4,5 - 42

5. Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său;
6.Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.
7.Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.
8.Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.
9.Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.
10.Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie.
11.Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?
12.Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?
13.Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;
14. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.
15.Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.
16.Iisus i-a zis: Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici.
17.Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat.
18.Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.
19.Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc.
20.Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.
21.Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.
22.Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.
23.Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.
24.Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.
25.I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.
26.Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine.
27.Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea?

28.Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:
29.Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?
30.Şi au ieşit din cetate şi veneau către El.
31.Între timp, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Învăţătorule, mănâncă.
32.Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi.
33.Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva I-a adus cineva să mănânce?
34.Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.
35.Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş.
36.Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră.
37.Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.
38.Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit; alţii au muncit şi voi aţi intrat în munca lor.
39.Şi mulţi samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvântul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate câte am făcut.
40.Deci, după ce au venit la El, samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Şi a rămas acolo două zile.
41.Şi cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvântul Lui,
42.Iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.

Apostol

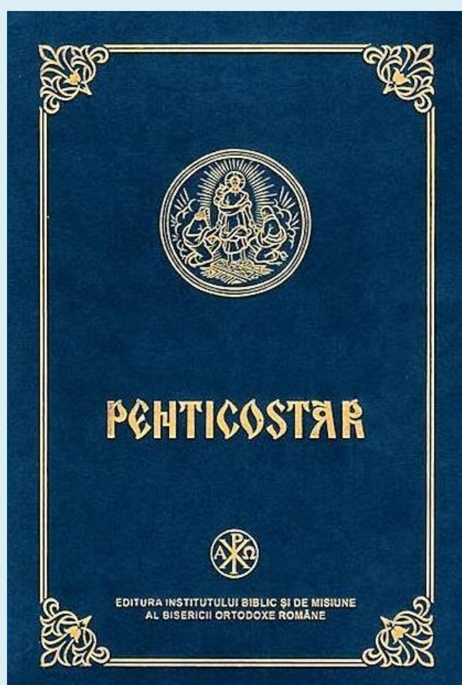
Faptele Sfinţilor Apostoli

Faptele Sfinţilor Apostoli:XI, 19-30

În zilele acelea
19. Deci cei ce se risipiseră din cauza tulburării făcute pentru Ştefan, au trecut până în Fenicia şi în Cipru şi în Antiohia, nimănui grăind cuvântul, decât numai iudeilor.
20. Şi erau unii dintre ei, bărbaţi ciprieni şi cireneni care, venind în Antiohia, vorbeau şi către elini, binevestind pe Domnul Iisus.
21. Şi mâna Domnului era cu ei şi era mare numărul celor care au crezut şi s-au întors la Domnul.
22. Şi vorba despre ei a ajuns la urechile Bisericii din Ierusalim şi au trimis pe Barnaba până la Antiohia.
23. Acesta, sosind şi văzând harul lui Dumnezeu, s-a bucurat şi îndemna pe toţi să rămână în Domnul, cu inimă statornică.
24. Căci era bărbat bun şi plin de Duh Sfânt şi de credinţă. Şi s-a adăugat Domnului mulţime multă.
25. Şi a plecat Barnaba la Tars, ca să caute pe Saul.
26. Şi aflându-l, l-a adus la Antiohia. Şi au stat acolo un an întreg, adunându-se în biserică şi învăţând mult popor. Şi în Antiohia, întâia oară, ucenicii s-au numit creştini.
27. În acele zile s-au coborât, de la Ierusalim în Antiohia, prooroci.
28. Şi sculându-se unul dintre ei, cu numele Agav, a arătat prin Duhul, că va fi în toată lumea foamete mare, care a şi fost în zilele lui Claudiu.
29. Iar ucenicii au hotărât ca fiecare dintre ei, după putere, să trimită spre ajutorare fraţilor care locuiau în Iudeea;

30. Ceea ce au şi făcut, trimiţând preoţilor prin mâna lui Barnaba şi a lui Saul.

Duminica a cincea săptămână după Paşti a Samarinencei (Penticostar)

Sâmbătă seara la Vecernia cea mică

La Doamne strigat-am… punem **stihirile** pe 4. Ale învierii, glasul al 4-lea.

Crucii Tale celei făcătoare de viaţă, neîncetat închinându-ne, Hristoase Dumnezeule, învierea Ta cea de a treia zi o slăvim, că printr-însa ai înnoit firea omenească cea stricată, Atotputernice şi suirea la ceruri ne-ai arătat nouă, ca un singur bun şi de oameni iubitor.

Oprirea lemnului neascultării o ai dezlegat, Mântuitorule, pe lemnul Crucii de voie pironindu-Te şi în iad pogorându-Te, puternice, legăturile morții ca un Dumnezeu le-ai rupt. Pentru aceasta ne închinăm învierii Tale celei din morți, întru bucurie, strigând: Atotputernice Doamne, slavă Ţie.

Porțile iadului le-ai sfărâmat, Doamne şi cu moartea Ta împărăţia morții ai stricat şi neamul omenesc din stricăciune l-ai mântuit, viață şi nestricăciune lumii dăruind şi mare milă.

Alta a lui Anatolie.

Veniţi să lăudăm, popoarelor, scularea Mântuitorului cea de a treia zi, prin care ne-am izbăvit din legăturile iadului cele nedezlegate şi nestricăciune şi viaţă toţi am luat, care strigăm: Cela ce Te-ai răstignit şi Te-ai îngropat şi ai înviat, mântuieşte-ne pe noi cu învierea Ta, unule Iubitorule de oameni.

Slavă… glasul al 6-lea.

Lângă puțul lui Iacov, aflând Iisus pe samarineanca, a cerut apă de la dânsa, Cela ce acoperă pământul cu nori. O, minune! Cel se poartă, pe Heruvimi, vorbea cu o femeie păcătoasă, cerând apă, Cel ce a spânzurat pământul peste ape. Apă căutând, Cel ce varsă izvoarele şi iezerele apelor, vrând să tragă cu adevărat pe aceea care era vânată de luptătorul vrăjmaş şi să adape cu apă vie pe aceea care era aprinsă rău de lucruri netrebnice; ca un îndurat şi de oameni iubitor.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Dogmatica, glasul al 4-lea.

Fără de sământă ai zămislit şi ai născut negrăit pe Cel ce a surpat pe cei puternici de pe scaune, a înălţat pe cei smeriți şi a ridicat cornul unşilor săi, al celor ce slăvesc Crucea lui Hristos, îngroparea şi slăvită înviere. Pentru aceasta, Născătoare de Dumnezeu, pe tine mijlocitoarea bunătăţilor celor atât de multe, cu cântări fără tăcere te fericim, ca pe ceea ce te rogi pururea să se mântuiască sufletele noastre.

La Stihoavnă

Stihira învierii, glasul al 4-lea:

Doamne, suindu-Te pe Cruce blestemul nostru cel strămoşesc l-ai pierdut. Şi pogorându-Te în iad, pe legaţii cei din veac i-ai slobozit, nestricăciune dăruind neamului omenesc. Pentru aceasta cântând, slăvim sculare Ta cea făcătoare de viață şi mântuitoare.

Apoi aceste **stihiri**, ale Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce eşti chemat…

Stih: Pomeni-voi numele Tău întru tot neamul şi neamul.

Fiul cel fără început din Tatăl, Dumnezeu fiind fără de ani, pentru milostivirea şi mântuirea omenească s-a făcut om, ca să dea acum Raiul celui dintâi zidit, să izbăvească toată firea de înşelăciunea şarpelui şi chipul cel căzut să-l mântuiască, ca un lesne iertător. Pentru aceea şi-a făcut atunci Maică Născătoare pe Fecioara cea curată şi neîntinată, pe care, ca pe o anghiră şi liman, toți o fericim.

Stih: Ascultă fiică şi vezi şi pleacă urechea ta.

Pe Făcătorul tuturor L-ai avut întrupat în pântecele tău de Dumnezeu fericită, pe Cel ce după chip a înnoit pe omul cel căzut mai-nainte, pentru călcarea poruncii care s-a făcut prin şarpe; că pe Dumnezeu ai născut nouă negrăit şi ai mântuit din stricăciune cu naşterea ta, toată firea cea învechită. Pentru aceasta lăudăm şi slăvim darul tău, Fecioară, ceea ce nu ştii de mire; nu înceta a te ruga, ca să mântuiască sufletele noastre.

Stih: Feţei tale se vor ruga bogaţii poporului.

Ca să ne descoperi nouă tuturor mulțimea milei tale şi noianul cel nehotărît al bunătăţii tale, toate păcatele robilor tăi le şterge; că ai putere peste făptură ca o Maică a lui Dumnezeu, ceea ce eşti cu totul fără prihană şi chiverniseşti cu puterea ta toate câte voieşti; pentru că darul Duhului Sfânt, Cel ce s-a sălăşluit arătat întru tine, împreună cu tine lucrează întru toate totdeauna, prea fericită.

Slavă… glasul al 8-lea.

Când Te-ai arătat pe pământ, Hristoase Dumnezeule, prin rânduiala întrupării cea negrăită, auzind samarineanca cuvântul Tău, Iubitorule de oameni, a lăsat vadra la puț şi a alergat spunând celor din cetate: Veniți de vedeţi un cunoscător al inimilor. Nu cumva Acesta este Hristos, pe care îl aşteptăm? Cel ce are mare milă.

Şi acum… glasul acelaşi.

Înjumătăţindu-se praznicul, învăţând Tu, Mântuitorule, ziceau evreii: Cum ştie Acesta carte, neînvăţându-se ? Necunoscând ei că Tu eşti înţelepciunea care ai alcătuit lumea, slavă Ţie.

Troparul învierii.

Slavă… Şi acum… al praznicului. Ectenia mică şi otpustul.

La Vecernia cea mare

Citim: Fericit bărbatul… catisma toată. La Doamne strigat-am… punem stihirile pe 10 şi cântăm stihirile învierii 3, ale lui Anatolie 1, ale înjumătăţirii 3 şi ale samarinencei 3, singur glasul.

Stihirile învierii, glasul al 4-lea:

Crucii Tale celei făcătoare de viaţă, neîncetat închinându-ne, Hristoase Dumnezeule, învierea Ta cea de a treia zi o slăvim, că printr-însa ai înnoit firea omenească cea stricată, atotputernice şi suirea la ceruri ne-ai arătat nouă, ca un singur bun şi de oameni iubitor.

Oprirea lemnului neascultării o ai dezlegat, Mântuitorule, pe lemnul Crucii de voie pironindu-Te şi în iad pogorându-Te, puternice, legăturile morții ca un Dumnezeu le-ai rupt. Pentru aceasta ne închinăm învierii Tale celei din morți, întru bucurie, strigând: Atotputernice Doamne, slavă Ţie.

Porțile iadului le-ai sfărâmat, Doamne şi cu moartea Ta împărăţia morții ai stricat şi neamul omenesc din stricăciune l-ai mântuit, viață şi nestricăciune lumii dăruind şi mare milă.

Alta a lui Anatolie.

Veniţi să lăudăm, popoarelor, scularea Mântuitorului cea de a treia zi, prin care ne-am izbăvit din legăturile iadului cele nedezlegate şi nestricăciune şi viaţă toţi am luat, care strigăm: Cela ce Te-ai răstignit şi Te-ai îngropat şi ai înviat, mântuieşte-ne pe noi cu învierea Ta, unule Iubitorule de oameni.

Alte **stihiri** ale înjumătăţirii praznicului 3, glasul acelaşi:

Podobie: Doamne suindu-te pe Cruce blestemul nostru cel strămoşesc l-ai pierdut, şi pogorându-te în iad, pe legaţii cei din veac i-ai slobozit, nestricăciune dăruind neamului omenesc, pentru aceasta cântând mărim scularea ta cea făcătoare de viață și mântuitoare.

Sosit-a înjumătăţirea zilelor, care se încep de la mântuitoarea Înviere şi se pecetluiesc cu dumnezeiasca Cincizecime şi se luminează având strălucirile de amândouă părţile şi împreunându-le pe amândouă se laudă, arătând mai-nainte că vine slava stăpâneştii Înălţări.

Auzit-a şi s-a veselit Sionul, binevestindu-se învierea lui Hristos şi fiii lui cei credincioşi s-au bucurat văzându-L pe Dânsul şi spălând prin Duhul întinăciunea uciderii lui Hristos, se găteşte să prăznuiască înjumătăţirea cea veselă a amândurora.

Apropiatu-s-a vărsarea cea din destul peste toţi, a dumnezeiescului Duh, precum este scris. Sorocul o propovăduieşte, cel ce s-a înjumătăţit, al făgăduinţei celei nemincinoase ce s-a dat după moartea lui Hristos şi îngroparea şi învierea de dânsul ucenicilor, care însemnează arătarea Mângâietorului.

Şi ale samarinencei 3, glasul 1, singur glasul:

Venit-ai la puţ, izvorule al minunilor, în ceasul al şaselea, să vânezi rodul Evei, care întru acest ceas a ieşit din Rai prin amăgirea şarpelui; că s-a apropiat samarineanca să scoată apă şi văzând-o Mântuitorul a zis: Dă-Mi apă să beau şi Eu te voi sătura de apă săltătoare; iar înţeleapta alergând în cetate a vestit îndată popoarelor: Veniţi de vedeți pe Hristos Domnul, Mântuitorul sufletelor noastre.

Glasul al 2-lea.

La puț dacă a venit Domnul, samarineanca ruga pe cel milostiv: Dă-mi apa credinței şi voi lua apele scăldătoarei şi izbăvire şi bucurie. Dătătorule de viață, Doamne, slavă Ţie.

Fiul şi Cuvântul Tatălui, cel împreună fără început şi împreună veşnic, venind la puț izvorul tămăduirilor, o femeie din Samaria a venit să scoată apă; pe care Mântuitorul văzând-o, a zis: Dă-Mi apă să beau şi mergi de cheamă pe bărbatul tău. Iar ea ca unui om grăind şi nu ca lui Dumnezeu, silindu-se să tăinuiască, a zis: Nu am bărbat. Şi învăţătorul zise către dânsa: Adevărat ai zis: Nu am bărbat, că cinci ai avut şi acum pe care îl ai nu-ți este bărbat. Iar ea mirându-se de acel cuvânt şi alergând în cetate, striga către popoare, zicând: Veniţi de vedeţi pe Hristos, care dăruieşte lumii mare milă.

Slavă… glasul al 6-lea.

Lângă puțul lui Iacov, aflând Iisus pe samarineanca, a cerut apă de la dânsa, Cela ce acoperă pământul cu nori. O, minune! Cel se poartă, pe Heruvimi, vorbea cu o femeie păcătoasă, cerând apă, Cel ce a spânzurat pământul peste ape. Apă căutând, Cel ce varsă izvoarele şi iezerele apelor, vrând să tragă cu adevărat pe aceea care era vânată de luptătorul vrăjmaş şi să adape cu apă vie pe aceea care era aprinsă rău de lucruri netrebnice; ca un îndurat şi de oameni iubitor.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea.

Proorocul David, care pentru tine este al lui Dumnezeu părinte, cu cântare pentru tine mai-nainte a glăsuit către Cel ce a făcut ție slăviri: Stătut-a împărăteasa aproape de-a dreapta ta; că pe tine Maică pricinuitoare vieţii te-a arătat, Dumnezeu, care fără Tată din tine a se face om a binevoit, ca iarăşi să zidească chipul său cel stricat de patimi. Şi oaia cea rătăcită, prin munţi pierdută aflând-o, pe umeri ridicând-o, la Tatăl să o aducă şi după voia sa cu puterile cereşti să o împreuneze şi să mântuiască, Născătoare de Dumnezeu lumea, Hristos, Cel ce are mare şi bogată milă.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei.

La Litie

Stihirile hramului.

Slavă… Şi acum… glasul al 3-lea.

Să se bucure luminat astăzi cerul şi pământul, pentru că Hristos s-a arătat întru-pându-se ca un om, ca să scoată pe Adam din blestem cu tot neamul, şi minunat s-a făcut prin minuni. În Samaria venind a stătut înaintea femeii şi a cerut apă, El, care îmbracă norii cu ape. Pentru aceasta toți credincioşii să ne închinăm Celui ce a sărăcit de voie pentru noi, prin sfatul cel plin de îndurare.

La Stihoavnă

Stihira învierii, glasul al 3-lea: Doamne, suindu-Te pe Cruce, blestemul nostru cel strămoşesc l-ai pierdut şi pogorându-Te în iad, pe legat cei din veac i-ai slo-bozit, nestricăciune dăruind neamului omenesc. Pentru aceasta cântând, slăvim sculările Ta cea făcătoare de viață şi mântuitoare.

Apoi **stihirile** Paştilor, cu stihurile lor sau aceste stihiri ale învierii, precum este scris în cel grecesc:

Stih: Domnul a împărăţit, întru podoabă s-a îmbrăcat, îmbrăcatu-s-a Domnul întru putere şi s-a încins.

Fiind spânzurat pe lemn, unule puternice, toată zidirea o ai clintit; şi punându-Te în mormânt, pe cei ce locuiau în mormânturi i-ai înviat, nestricăciune şi viață dăruind neamului omenesc. Pentru aceasta cântând, slăvim sculărea Ta cea de a treia zi.

Stih: Pentru că a întărit lumea, care nu se va clinti.

Poporul cel fărădelege, Hristoase, pe Tine dându-Te lui Pilat, a Te răstigni Te-a judecat, nemulțumitori către făcătorul de bine arătându-se. Ci de voie răbdând

îngropare ca un însuți puternic ai înviat a treia zi, ca un Dumnezeu, dăruindu-ne nouă viață fără de sfârşit şi mare milă.

Stih: Casei Tale se cuvine sfinţenie, Doamne, întru lungime de zile.

Cu lacrimi ajungând femeile la mormânt, pe Tine Te-au căutat; iar neaflându-Te, plângând cu tânguire au strigat, zicând: Vai nouă, Mântuitorul nostru, Împăratul tuturor, cum Te-ai furat ? Şi ce loc ține trupul Tău cel de viață purtător ? Iar îngerul către dânsele a răspuns: Nu plângeți, a zis, ci mergeți de vestiți, că a înviat Domnul, dându-ne nouă bucurie, ca un însuşi milostiv.

Slavă… glasul al 8-lea.

Când Te-ai arătat pe pământ, Hristoase Dumnezeule, prin rânduiala întrupării cea negrăită, auzind samarineanca cuvântul Tău, Iubitorule de oameni, a lăsat vadra la puț şi a alergat spunând celor din cetate: Veniţi de vedeţi un cunoscător al inimilor. Nu cumva Acesta este Hristos, pe care îl aşteptăm? Cel ce are mare milă.

Şi acum… acelaşi glas.

Înjumătățindu-se praznicul, învățând Tu, Mântuitorule, ziceau evreii: Cum ştie Acesta carte neînvățându-se ? Necunoscând ei că Tu eşti înţelepciunea, Cel ce ai alcătuit lumea, slavă Ţie.

Iar după cele ruseşti: Şi acum… Ziua învierii… Troparul învierii, glasul al 4-lea.

Propovăduirea învierii cea luminată, înțelegându-o de la înger ucenițele Domnului şi lepădând osândirea cea strămoşească, apostolilor lăudându-se, au zis: Jefuitu-s-a moartea, sculatu-s-a Hristos Dumnezeu, dăruind lumii mare milă.

Slavă… Şi acum… al înjumătăţirii, glasul al 8-lea.

Înjumătăţindu-se praznicul… La Miezonoptică, canonul Sfintei Treimi din octoih, glasul al 4-lea.

Apoi troparele: Cuvine-se cu adevărat a te lăuda… şi celelalte.

Duminică, a cincea săptămână după Paşti la Utrenie

La Dumnezeu este Domnul… troparul învierii, de două ori. Slavă… Şi acum… al înjumătăţirii.

După întâia Catismă, **sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Căutând la intrarea mormântului şi văpaia îngerului nerăbdând mironosiţele, cu cutremur s-au mirat, zicând: Au doar s-a furat Cel ce a deschis tâlharului Raiul? Au doar s-a sculat Cel ce şi mai-nainte de patimi a vestit învierea ? Adevărat a înviat Hristos Dumnezeu, dăruind celor din iad viață şi înviere.

Înviat-ai ca un nemuritor din mormânt, Mântuitorule, şi împreună ai ridicat lumea cu puterea Ta, Hristoase Dumnezeul nostru, zdrobit-ai întru tărie puterea morţii. Arătat-ai, milostive, tuturor învierea; pentru aceasta Te şi slăvim, unule, Iubitorule de oameni.

Slavă… Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Taina cea din veac ascunsă şi de îngeri neştiută, prin tine, Născătoare de Dumnezeu, celor de pe pământ s-a arătat. Dumnezeu întru unire neamestecată întrupându-se şi Crucea de voie pentru noi luând; prin care înviind pe cel întâi zidit, a mântuit de moarte sufletele noastre.

După a doua Catismă, **sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Din înălţimile cele de sus pogorându-se Gavriil şi la piatră venind, unde era piatra vieţii, cu alb fiind îmbrăcat a strigat celor ce plângeau: Încetaţi voi de strigarea cea cu plângere, cele ce aveţi de-a pururea milostivirea. Că pe care îl căutaţi plângând, îndrăzniţi, că cu adevărat s-a sculat. Pentru aceasta strigaţi apostolilor că a înviat Domnul.

Cu sfatul Tău cel de voie Crucea ai răbdat, Mântuitorule, şi în mormânt nou oamenii cei muritori Te-au pus, pe Tine Cel ce cu cuvântul marginile ai aşezat. Pentru aceasta legându-se cel străin, moartea cumplit s-a prădat. Şi cei din iad toţi au strigat sculării Tale celei de viață purtătoare: Hristos a înviat, dătătorul de viață, rămânând în veci.

Slavă… Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Spăimântatu-s-a Iosif, cea mai presus de fire văzând şi în minte a luat ploaia cea de pe lână, întru zămislirea ta cea fără sământă, de Dumnezeu Născătoare. Rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit. Şi mărturisind logodnicul tău şi păzitorul, preoţilor a strigat: Fecioara naşte şi după naştere iarăşi rămâne Fecioară.

După, Fericiţi cei fără prihană… troparele: Bine eşti cuvântat, Doamne… Soborul îngeresc…

Şi îndată **ipacoi**, glasul al 4-lea: Cele ce au fost ale prea slăvitei sculării Tale, mai-nainte alergând mironosițele, au vestit apostolilor, Hristoase, că ai înviat ca un Dumnezeu, dăruind lumii mare milă.

Apoi treptele.

Antifonul 1, glasul al 4-lea:

Din tinereţile mele, multe patimi se luptă cu mine, ci însuți mă sprijineşte şi mă mântuieşte, Mântuitorul meu.

Cei ce urâți Sionul ruşinați-vă de Domnul. Că precum iarba de foc, aşa veți fi uscaţi.

Slavă… Şi acum…

Prin Sfântul Duh tot sufletul viază şi cu curăție se înalță, luminează-se întru unimea Treimii, cu sfinţenie de taină.

Antifonul al 2-lea:

Strigat-am Ție, Doamne, cu căldură dintru adâncul sufletului meu; şi mie să-mi fie spre auzire dumnezeieştile Tale urechi.

Spre Domnul nădejdea tot cine şi-a agonisit, mai înalt este decât toți cei ce Îl întristează.

Slavă… Şi acum…

Prin Sfântul Duh izvorăsc izvoarele darului, care adapă toată făptura, spre rodire de viață.

Antifonul al 3-lea:

Inima mea către Tine, Cuvinte să se înalțe şi nimica nu mă va amăgi, din frumuseţile lumii, spre râvna celor de jos.

Precum are cineva dragoste spre maica sa, spre Domnul mai cu fierbinte dragoste dator suntem.

Slavă… Şi acum…

Prin Sfântul Duh este bogăţia cunoştinței de Dumnezeu, a privirii la cele înalte şi a înţelepciunii. Că întru dânsul toate dogmele părinteşti Cuvântul le descoperă.

Prochimen, glasul al 4-lea: Scoală-Te, Doamne, ajută nouă şi ne mântuieşte pe noi pentru numele Tău.

Stih: Dumnezeule, cu urechile noastre am auzit şi părinţii noştri ne-au spus nouă.

Apoi, Toată suflarea… Evanghelia învierii, a 7-a, de la Ioan: Într-una a Sâmbetelor…

Evanghelia a şaptea a Învierii

Ioan:XX, 1 - 10

1. Iar în ziua întâia a săptămânii (duminica), Maria Magdalena a venit la mormânt dis de dimineaţă, fiind încă întuneric, şi a văzut piatra ridicată de pe mormânt.
2. Deci a alergat şi a venit la Simon-Petru şi la celălalt ucenic pe care-l iubea Iisus, şi le-a zis: Au luat pe Domnul din mormânt şi noi nu ştim unde L-au pus.
3. Deci a ieşit Petru şi celălalt ucenic şi veneau la mormânt.
4. Şi cei doi alergau împreună, dar celălalt ucenic, alergând înainte, mai repede decât Petru, a sosit cel dintâi la mormânt.
5. Şi, aplecându-se, a văzut giulgiurile puse jos, dar n-a intrat.

6. A sosit şi Simon-Petru, urmând după el, şi a intrat în mormânt şi a văzut giulgiurile puse jos,
7. Iar mahrama, care fusese pe capul Lui, nu era pusă împreună cu giulgiurile, ci înfăşurată, la o parte, într-un loc.
8. Atunci a intrat şi celălalt ucenic care sosise întâi la mormânt, şi a văzut şi a crezut.
9. Căci încă nu ştiau Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morţi.
10. Şi s-au dus ucenicii iarăşi la ai lor.

„Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim”.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.

20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canoanele al Paştilor, cu irmosul pe 4 şi al Născătoarei de Dumnezeu, pe 2. Canonul Paştilor; Canonul Născătoarei de Dumnezeu Şi al înjumătăţirii praznicului pe 4 şi al samarinencei pe 4.

Canonul înjumătăţirii praznicului

facere a lui Andrei Criteanul

Cântarea 1-a, glasul al 8-lea,

Irmos: Marea ai închegat-o…

Neamuri, bateți în palme, evrei plângeți, că dătătorul de viață Hristos, legăturile iadului rupându-le, pe morţi i-a înviat şi bolile a vindecat cu cuvântul; Acesta este Dumnezeul nostru Cel ce dă viață celor ce cred în numele Lui.

Minune ai arătat, apa în vin prefăcând, Stăpâne, Cel ce ai prefăcut în Egipt râurile în sânge şi pe morţi ai înviat, făcând aceasta a doua minune. Slavă, Mântuitorule, sfatului Tău celui nespus, slavă smereniei Tale, prin care ne-ai înnoit pe noi.

Izvor pururea curgător al vieții celei adevărate, fiind, Doamne, Tu eşti învierea noastră, voind Te-ai ostenit, Mântuitorule, şi de voie ai însetat, legilor firii supunându-Te şi în Sihar venind trupeşte, ai cerut la samarineanca apă să bei.

A Născătoarei de Dumnezeu

Tu una ai încăput pe Făcătorul tău în pântece, Născătoare de Dumnezeu şi cu trup L-ai născut precum nu se poate spune şi fecioară ai rămas, nicicum nestricându-se fecioria; pe Acesta roagă-L neîncetat, curată, ca pe Fiul tău şi Dumnezeu, pentru turma ta.

Alt Canon, al samarinencei

facere a lui Iosif

Cântarea 1-a, glasul al 4-lea,

Irmos: Cel ce a bătut Egiptul şi pe muncitorul Faraon l-a înecat în mare, a mântuit din robie, pe poporul cel ce cânta ca Moise cântare de biruinţă, că s-a prea slăvit.

Cel îngropat s-a sculat şi prin Sine împreună a sculat neamul omenesc. Să se bucure toată făptura astăzi şi norii cei înţelegători, arătat să stropească dreptate.

Cel ce ai luat Crucea de voie cu trupul, a treia zi ai înviat din morţi, cămările iadului deşertându-le, începătorule al vieţii, Doamne, şi ai scos sufletele cele legate.

Văzând mironosițele pe înger strălucind la faţă, de frică au fugit de la mormânt; Şi cunoscând sculare lui Hristos, s-au grăbit să spună ucenicilor.

Doamne, Cel ce acoperi cu ape cele mai pe deasupra, fiind apa vieţii, cinstitele Tale ape le-ai dat samarinencei care le cerea şi care a cunoscut milostivirea Ta.

Slavă… a Treimii

O, Treime, mântuieşte pe cei ce Te slăvesc pe Tine cu credinţă curată, Părinte, Fiule şi Duhule, ca un Făcător a toate şi ne dăruieşte nouă curăţire de păcate ca un prea bun.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Bucură-te, scaun de foc, bucură-te, sfeşnic cu totul de aur, bucură-te, norul luminii, bucură-te, palatul Cuvântului şi masă înţelegătoare, care ai purtat după vrednicie pe Hristos, Pâinea Vieţii.

Catavasie: Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare! Paştile Domnului, Paştile! Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pre noi, cei ce cântăm cântare de biruinţă!

Canonul înjumătăţirii praznicului

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu judecați, evrei, judecată făţarnică, zis-a Stăpânul învăţând când a venit în biserică, precum este scris, înjumătățindu-se praznicul legii.

Nu judecaţi, evrei, judecată făţarnică; că a venit Hristos de care au spus proorocii, că va veni din Sion şi lumea la Sine va chema.

De nu credeți cuvintelor, evrei, credeţi măcar lucrurilor Stăpânului. Pentru ce vă amăgiți, lepădându-vă de cel sfânt ? De care a scris în lege Moise.

A Născătoarei de Dumnezeu

Unul din Treime fiind, Te-ai văzut făcându-Te trup, neschimbându-Ţi, Doamne, fiinţa, nici arzând pântecele cel nestricat al Celeia ce Te-a cunoscut tot, fiind Dumnezeu şi foc.

Alt Canon, al samarinencei

Cântarea a 3-a

Irmos: Întăritu-s-a inima mea întru Domnul, Cel ce dă rugăciune celui ce se roagă; că arcul puternicilor a slăbit şi cei slabi s-au încins cu putere.

De voie Te-ai înălţat pe lemn, Cuvinte şi pietrele văzându-Te s-au despicat şi toată făptura s-a clintit şi morții din mormânturi ca din somn s-au sculat.

Văzându-te pe Tine toate sufletele drepţilor cu sufletul mergând la iad, Cuvinte, din legăturile cele veşnice s-au dezlegat, slăvind cu laude puterea Ta cea mai presus de minte.

Ce vă mirați? Pentru ce căutaţi voi, femei, cu miresme la mormânt pe Stăpânul? S-a sculat şi lumea împreună a ridicat îngerul, strălucind a zis mironosiţelor.

Viață fiind Tu, Doamne, şi izvor al nemuririi, ai şezut lângă puț, îndurate, şi ai umplut de prea înţelepte apele Tale pe samarineanca, ceea ce cerea, care Te-a lăudat pe Tine.

Slavă… a Treimii

Un Dumnezeu peste toate în Treime se laudă, Tatăl şi Fiul şi dumnezeiescul Duh, pe care cu frică îl slăvesc cetele cereşti, luminat strigând: Sfânt, sfânt, sfânt eşti, Doamne.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Zămislind precum nu se poate spune în pântecele tău pe Dumnezeul tuturor, Fecioară Maică, L-ai născut mai presus de gând şi de cuvânt, rămânând fecioară ca şi mai-nainte de naştere, dumnezeiască Mireasă.

Condacul înjumătăţirii, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Praznicul legii înjumătățindu-se, Făcătorule a toate şi stăpâne, către cei ce erau de față ai zis, Hristoase Dumnezeule: Veniţi de scoateţi apa nemuririi. Pentru aceasta la Tine cădem şi cu credinţă strigăm: Îndurările Tale dăruieşte-le nouă, că Tu eşti izvorul vieţii noastre.

Icos: Sufletul meu cel înţelenit cu fărădelegi şi păcate, adapă-l cu curgerile sângiurilor Tale şi-l arată roditor de fapte bune. Că Tu ai zis tuturor să vină la Tine, Cuvinte al lui Dumnezeu, Preasfinte şi să scoată apa nestricăciunii cea vie şi care curăţeşte păcatele celor ce laudă slăvită şi dumnezeiască scularea Ta, dând, bunule, celor ce Te cunosc pe Tine Dumnezeu, puterea Duhului, care s-a pogorât de sus cu adevărat peste ucenicii Tăi, că Tu eşti izvorul vieţii noastre.

Sedealna samarinencei, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Să se bucure cerul, să dănţuiască cele pământeşti, că Hristos arătându-se din Fecioară ca un om, a izbăvit din stricăciune toată omenirea cu moartea sa, şi cu minunile strălucind, femeii samarinence, care a cerut apă, i-a dat izvorul tămăduirilor, ca Cel ce însuşi este fără de moarte.

Slavă… Şi acum…

Dătătorule de înţelepciune, Stăpâne, când a sosit praznicul legii, şezând în biserică ai învăţat aşa, zicând către toţi: Veniţi cei însetaţi, beţi apa care Eu vă dau acum, prin care vă veţi îndulci cu toţii de viaţă şi desfătare dumnezeiască.

Canonul înjumătăţirii praznicului

Cântarea a 4-a

Irmos: Proorocul Avacum…

De trebuie să vină Mesia, iată Hristos este Mesia, călcătorilor de lege; pentru ce nu credeţi Lui? Iată a venit şi mărturisesc cele ce însuşi a făcut; că apa în vin o a prefăcut şi pe slăbănogul cu cuvântul l-a întărit.

Neînţelegând Scripturile vă amăgiţi, evrei fărădelege, că cu adevărat a venit Hristos şi pe toţi i-a luminat şi întru voi a arătat multe semne şi minuni şi în zadar v-aţi lepădat de viaţa cea adevărată.

Un lucru v-am arătat şi iată, toţi vă miraţi, strigat-a Hristos către evrei şi a zis: Voi tăiaţi împrejur pe om Sâmbăta, pentru ce dar pe Mine Mă mai clevetiţi, că am ridicat cu cuvântul pe cel slăbănog ?

A Născătoarei de Dumnezeu

Ceea ce ai încăput în pântecele tău pe Dumnezeu cel necuprins, dumnezeiască Mireasă, Fecioară Maică curată, nu înceta rugându-te pentru noi, ca să ne izbăvim prin tine din necazuri, că la tine pururea scăpăm.

Alt Canon, al samarinencei

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Dumnezeule, auzul Tău şi m-am temut, înţeles-am lucrurile Tale şi m-am spăimântat, Doamne, că de lauda Ta este plin pământul.

Cerurile să se veselească, să prăznuiască toată făptura, că s-a sculat Domnul şi s-a arătat tuturor înţelepţilor săi apostoli.

Înghiţitu-s-a, moarte, puterea ta, murind Hristos şi cei morţi au ieşit din mormânturi ca din nişte cămări prin sacularea Lui.

Pentru ce vă tânguiţi, femei? Pentru ce căutaţi cu miruri pe cel fără de moarte? Sculatu-s-a precum a zis, îngerul a grăit mironosiţelor.

Samarinencei, Doamne, care a cerut apă, i-ai dat cunoştinţa puterii Tale, pentru aceasta în veci nu va înseta, lăudându-Te pe Tine.

Slavă… a Treimii

O, Treime mai presus de fiinţă, Părinte şi Cuvinte şi Dumnezeiescule Duh, întocmai de o putere, împreună fără de început, mântuieşte-ne pe toţi cei ce Te lăudăm pe Tine cu credinţă.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Rug nears pe tine te-a văzut de demult puitorul de lege şi Daniil munte sfânt te-a cunoscut ceea ce una eşti Fecioară, Maică Stăpână.

Canonul înjumătăţirii praznicului

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu minuni ai împodobit pe apostolii Tăi, cu semne ai slăvit prin ucenici, în toată lumea slăvindu-i Mântuitorul nostru şi dându-le împărăţia Ta.

Toate marginile pământului au luminat ucenicii, cu minunile şi cu învăţăturile, şi în multe chipuri propovăduind, Hristoase Mântuitorule, cuvântul împărăţiei Tale.

Laudă înălţăm împărăţiei Tale şi cântare aducem Ţie, Celui ce Te-ai arătat pe pământ pentru noi şi lumea ai luminat şi pe Adam l-ai chemat.

A Născătoarei de Dumnezeu

Făcutu-s-a pântecele tău masă sfântă, care are cereasca pâine, din care tot cel ce mănâncă nu moare, precum a zis Hrănitorul tuturor, Născătoare de Dumnezeu.

Alt Canon, al samarinencei

Cântarea a 5-a

Irmos: Străluceşte-mi, Doamne, lumina poruncilor Tale, că la Tine, Hristoase, mânecă duhul meu şi Te laudă pe Tine; că Tu eşti Dumnezeul nostru şi la Tine scap, Împăratul păcii.

La sfântul Său mormânt ajungând de dimineaţă mironosiţele, au văzut un tânăr strălucind şi s-au spăimântat, înştiinţându-se de scularea Ta, Hristoase.

Moartea s-a omorât, iadul s-a prădat, cei din legături s-au slobozit cu învierea lui Hristos, să ne bucurăm şi să plesnim în mâini, prăznuind lumina.

Apostoli săltaţi, îngeri dănţuiţi şi toţi pământenii vă bucuraţi, că Domnul a înviat, stricăciunea s-a surpat şi întristarea a încetat, Adam dănţuieşte.

Izvor al vieţii fiind Tu, Doamne, ai dăruit de demult apa vieţii şi a cunoştinţei, femeii samarinence care o ceruse; pentru aceasta lăudăm îndurările Tale cele negrăite.

Slavă… a Treimii

Unimea cea în trei feţe, Treimea cea de o fiinţă, pe Tatăl, pe Cuvântul şi pe Duhul Sfânt, pe unul Dumnezeu nedespărţit în fire cinstim, pe Făcătorul şi Domnul şi Stăpânul a toate.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Pe tine uşă neumblată şi ţarină nearată şi sicriu care ai purtat mana; năstrapă, sfeşnic şi cădelniţă a cărbunelui celui fără materie, te numim, curată.

Canonul înjumătățirii praznicului

Cântarea a 6-a

Irmos: Ca apele mării…

Cel ce păzeşti toate marginile lumii, suitu-Te-ai Iisuse şi ai învățat în biserică pe popoare cuvântul adevărului, înjumătățindu-se praznicul, precum striga Ioan.

Deschis-ai buzele Tale, Stăpâne, şi ai propovăduit lumii pe Tatăl, cel fără de ani şi pe Sfântul Duh, cum că eşti de aceiaşi fire cu amândoi păzind şi după întrupare.

Lucrul Tatălui ai săvârşit, cu faptele ai adeverit cuvintele Tale, semne şi vindecări făcând, Mântuitorule; pe, slăbănogul îndreptându-l, leproşii curăţind şi morţii înviind.

A Născătoarei de Dumnezeu

Fecioară după naştere te lăudăm pe tine, fecioară şi maică te slăvim, pe tine, una curată dumnezeiască mireasă fecioară, că din tine cu adevărat s-a întrupat Dumnezeu, vii făcându-ne pe noi.

Alt Canon, al samarinencei

Cântarea a 6-a

Irmos: Să nu mă înece pe mine viforul apei, nici să nu mă soarbă adâncul; că sunt aruncat întru adâncurile inimii mării răutăţilor mele. Pentru aceasta strig ca Iona: Să iasă din stricăciunea răutăţilor viaţa mea la Tine, Doamne.

Pe Cruce Te-au pironit cei fărădelege şi cu suliţa Te-au împuns pe Tine Hristoase şi Iosif cel cu bun chip în mormânt nou Te-a îngropat, din care înviind cu slavă, împreună ai înviat, Mântuitorule, toată făptura care laudă puterea Ta.

Încuietorile şi porţile iadului cu putere le-ai sfărâmat, Stăpâne, înviat-ai ca un Dumnezeu şi întâmpinând ai zis femeilor: Bucuraţi-vă! Şi pe acestea le-ai trimis să spună ucenicilor: S-a sculat viaţa şi s-a văzut luminând marginile lumii.

Pentru ce plângeţi ? Pentru ce aduceţi, femei, miresme ca unui mort? S-a sculat Hristos, lăsând giulgiurile goale, strigat-a oarecând tânărul cel ce s-a arătat foarte strălucit. Mergând binevestiţi prietenilor sculare Lui.

Izvorul vieţii cel îndestulat fiind Tu, Doamne, şi adâncul milei, bunule, călătorind ai şezut lângă puţul jurământului şi către samarineanca ai strigat: Dă-Mi apă să beau, ca să iei şi tu apele iertării.

Slavă… a Treimii

Laud cu credință pe Tatăl cel fără de început şi pe Fiul cel împreună pe un scaun şezător şi pe Duhul cel de o fiinţă, fiinţă una, o fire, o slavă şi o împărăţie, pe Dumnezeu şi Făcătorul tuturor şi Ţiitorul a toate, împreună cu puterile cele fără de trupuri.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Pe tine numai Fecioară, care ai născut şi ți-ai păzit pântecele nestricat, te lăudăm curată, scaunul Domnului, uşă şi munte, sfeşnic înțelegător, cămară cu totul luminată a lui Dumnezeu şi cort al slavei cu adevărat, sicriu, năstrapă şi masă.

Condacul praznicului, glasul al 8-lea:

Podobie: Ca nişte pârgă…

Cu credință venind la puț samarineanca, Te-a văzut pe Tine apa înţelepciunii, din care bând din destul, împărăţia cea de sus a moştenit, ca ceea ce este în veci pururea lăudată.

Icos: Taine cinstite să auzim, cele ce s-au făcut în Samaria. Ioan pe noi ne învață cum a vorbit Domnul cu femeia, cerând apă. El, care a adunat apele întru

adunările lor; Cel ce este împreună şezător pe un Scaun cu Tatăl şi cu Duhul; că a venit să caute chipul Său, ca Cel ce este în veci pururea lăudat.

Sinaxar în Duminica samarinencei

Stih: Venind, femeie, să scoţi apă muritoare,
Ai scos apă vie, de suflet spălătoare.

Tot în această zi, în Duminica a cincea după Paşti, prăznuim pomenirea Samarinencei. Pentru că în această zi Hristos s-a mărturisit că este Mesia. Şi pentru aceasta mi se pare că s-a pus în săptămâna înjumătăţirii celor cincizeci de zile. Mai ales că în Duminica cea mai-nainte de aceasta a făcut minune la scăldătoare. Iar în această zi venind la puţul pe care însuşi Iacov l-a săpat şi l-a dăruit lui Iosif fiului său.

Venit-a adică lângă Sihar Domnul, fiind ostenit de cale şi a şezut aici la puţ, în ceasul al şaselea din zi. Iar o femeie din cetate, a venit să scoată apă, pe când ucenicii se duseseră să cumpere bucate. Iisus văzând-o a cerut să-I dea apă; iar ea îi pune înainte, că nu se ating evreii de samarineni. Domnul însă o învaţă aducând la mijloc apa cea vie, pe care a arătat-o neîmpuţinată şi curăţitoare de păcate. Căci, Duhul se aseamănă mai totdeauna cu apa şi cu focul.

Iar femeia întâmpinând că nu are el apă ca aceea, pentru că vadră de scos nu a adus şi puţul este adânc, aduce cuvântul la strămoşul Iacov, care însuşi a săpat puţul şi a băut din el şi oile lui, arătând prin aceasta prisosinţa izvorului şi cum că era de bună treabă şi rece.

Hristos nu s-a arătat pe Sine mai mare decât Iacov, ca să nu spăimânteze pe femeie; ci iarăşi pentru apă a grăit zicând: că cel ce va bea din apa cea vie, nu va înseta niciodată.

Şi femeia a cerut acea apă; iar El a zis, să-şi cheme pe bărbatul său, gândind la descoperirea unor lucruri ascunse. Iar ea s-a lepădat că nu are bărbat. Însă Cel ce ştie toate a zis: Bine ziseşi că nu ai, că cinci ai avut şi pe care ai acum al şaselea, (arătând că trăieşte cu acesta nelegiuit), nu-ţi este bărbat. Şi a răspuns femeia numindu-l prooroc.

După aceea l-a întrebat şi de muntele unde se cade să se închine: În Garizim sau în Ierusalim? Pentru că socoteau Samarinenii că Dumnezeu nu este pretutindenea desăvârşit; ci cum că numai acolo petrece Dumnezeu unde se închinau ei, adică în muntele Garizim, pentru că acolo s-a dat binecuvântarea de la Dumnezeu, sau pentru că acolo Avraam a zidit întâi lui Dumnezeu jertfelnic. Şi

iarăşi precum Iudeii ziceau că, numai în Ierusalim se cade a se închina lui Dumnezeu, pentru aceea şi de pretutindenea la praznic se adunau acolo.

Hristos a arătat că mântuirea lumii este din Iudei, însă a adăugat că Dumnezeu este netrupesc şi cei ce s-au învrednicit a se închina Lui, nu se vor mai închina cu jertfe, ci cu duhul şi cu adevărul.

Atunci a zis femeia: Auzim din Scripturi că va să vină Mesia, care este Hristos.

Iar Iisus a zis: Eu sunt. Ştiau Samarinenii de Mesia din cărţile lui Moise şi mai ales din aceasta: Că prooroc va ridica vouă Domnul Dumnezeu şi din altele multe.

Iar sfârşindu-se vorba, au venit şi ucenicii şi s-au mirat de o smerenie ca aceea, cum grăia cu o femeie, însă l-au rugat pe El să mănânce; iar El le-a grăit lor de hrana cea veşnică a mântuirii omeneşti şi cum că li se cade lor să secere ostenelile proorocilor.

Apoi mergând femeia în cetate şi spunând cele ce se făcuseră pentru dânsa, toţi ridicându-se au venit la Hristos şi au crezut, zicând: Că nu şi-ar fi vădit femeia păcatul, de n-ar fi cunoscut vreun lucru mare.

Şi rugându-se, L-a făcut de a petrecut la ei două zile. Şi fiind acolo, a făcut mai multe minuni, care pentru mulţime nu s-au scris în Evanghelie.

Şi aceasta este samarineanca, pe care o a numit Hristos mai în urmă Fotini. Care şi cu cununa muceniciei s-a încununat în zilele Chesarului Neron, împreună cu şapte fii ai săi, după multă muncă şi strujire şi după tăierea sânilor şi după sfărâmarea mâinilor, i-a băgat trestii subţiri pe sub unghii şi o a adăpat cu plumb şi a suferit patimi şi munci fără de număr.

Să se ştie că usnele puţului aceluia le-a adus de acolo cu cinste împăratul Iustinian şi în Biserica Sfânta Sofia le-a pus. Încă şi piatra pe care a şezut Hristos când a vorbit cu samarineanca. Şi până acum stau amândouă în pridvor către răsărit despre partea stângă, pe unde se intră în biserică.

Pentru rugăciunile muceniţei Tale Fotini, Hristoase Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Canonul înjumătăţirii praznicului

Cântarea a 7-a

Irmos: Cuptorul haldeilor…

Trupește Te-ai ostenit, Cel ce eşti odihna tuturor; de voie ai însetat, izvorule al minunilor; apă ai cerut Iisuse, apa cea vie făgăduind.

Cu samarineanca ai vorbit, Doamne, vădind nebunia evreilor celor fărădelege, că aceea a crezut că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, iar ei de Tine s-au lepădat.

Apa vie cea săltătoare, apa nemuririi Te-ai făgăduit, izvorule cel pururea viu, Mântuitorule, să le dai celor ce primesc cu credinţă pe Duhul Tău, care din Tatăl purcede.

A Născătoarei de Dumnezeu

În pântecele tău ai încăput pe Cuvântul cel neîncăput, din sânii tăi ai hrănit cu lapte pe hrănitorul lumii. În braţele tale ai purtat pe Ţiitorul nostru, Născătoare de Dumnezeu, curată.

Alt Canon, al samarinencei

Cântarea a 7-a

Irmos: Nu ne da pe noi până în sfârşit, pentru numele Tău şi nu strica aşezământul Tău şi nu depărta mila Ta de la noi, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri, Cel ce eşti prea lăudat în veci.

Cu cei fărădelege de voie Te-ai socotit, Hristoase îndurate, în vremea dumnezeieștii patimi; şi acestea pământul văzându-le s-a cutremurat şi pietrele s-au despicat prin voia Ta cea atotlucrătoare şi prin Tine cel ce eşti necuprins de minte s-au sculat morții cei din veac.

Cu sufletul pogorându-Te în părţile cele mai de jos ale iadului, ai scos cu vitejie pe toţi cei legaţi, pe cei ce din veac îi luase moartea, tiranul cel amar; care strigau către Tine, Hristoase Dumnezeule: Slavă rânduielii Tale celei înfricoşate.

Pentru ce căutaţi cu cei morţi pe Cel ce viază în veci ? S-a sculat precum a zis. Iată precum vedeţi pânzele goale şi mormântul deşert, zis-a femeilor tânărul cel ce s-a arătat. Degrab mergând, spuneţi apostolilor.

Tu eşti apa vieţii, strigat-a samarineanca către Hristos; deci, adapă-mă, Cuvinte, pe mine cea însetată totdeauna de dumnezeiescul Tău dar, ca să nu mai fiu

cuprinsă de setea necunoştinţei, Doamne Iisuse, ci să propovăduiesc slăvirile Tale.

Slavă… a Treimii

Pe Tatăl şi pe Fiul şi pe dumnezeiescul Duh să slăvim, pe Treimea cea need-spărţită după fire şi despărţită după feţe; o fiinţă împreună de o fire, fără de început, făcător şi Dumnezeu a toate, pe care îl laudă toate cetele cereşti.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

După naşterea cea minunată, ai rămas fecioară curată sfântă, Născătoare de Dumnezeu. Pentru aceasta toate cetele îngereşti şi toate neamurile omeneşti, cu glasuri fără tăcere te laudă pe tine, încăperea cea curată a Celui neîncăput.

Canonul înjumătățirii praznicului

Cântarea a 8-a

Irmos: Îngerii şi cerurile…

Veniți de vedeţi, popoare, pe Cel ce se laudă pe scaunul slavei, cum se huleşte de oamenii fărădelege şi văzându-L, lăudaţi pe Mesia cel mai înainte vestit de prooroci.

Tu eşti cu adevărat Hristos Cel ce ai venit în lumea aceasta, de la care este mân-tuirea şi iertarea păcatelor părinteşti, Tu eşti cu adevărat viaţa celor ce cred în Tine.

Înjumătăţindu-se praznicul, precum este scris, a stătut înţelepciunea lui Dumne-zeu de faţă în biserică şi a învăţat, că cu adevărat însuşi El era Mesia, Hristos, prin care se face mântuirea.

A Născătoarei de Dumnezeu

Cum ai născut, spune, pe Cel ce mai-nainte a strălucit din Tatăl fără de ani şi care se laudă împreună cu Duhul Sfânt ? Cu adevărat precum ştie însuşi, Cel ce bine a voit a se naşte din tine, Născătoare de Dumnezeu.

Alt Canon, al samarinencei

Cântarea a 8-a

Irmos: Toate le-ai aşezat cu înțelepciunea Ta, Stăpâne, şi fundul pământului iarăşi precum ştii l-ai întărit, temelia lui înfigându-o pe ape nemărginite. Pentru aceasta toți strigăm cântând: Binecuvântați neîncetat lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălțați întru toți vecii.

Moarte ai răbdat de voie, unule Cel ce eşti fără de moarte; iadul ai prădat, porțile cele de aramă le-ai sfărâmat, Împărate Ceresc, şi ai scos pe cei ce erau legați acolo din veac, care laudă neîncetat puterea bunătății Tale.

Înălțatu-Te-ai îndelung răbdătorule de voie pe lemn şi pietrele s-au despicat şi soarele s-a întunecat; catapeteasma bisericii s-a rupt, pământul s-a clintit şi s-a cutremurat iadul cel cu totul de batjocură şi pe toți legații i-a slobozit.

Arătatu-Te-ai, Doamne, celor ce şedeau întru întuneric, Cel ce eşti lumina cea neapusă şi viața tuturor. Pentru aceasta, dacă Te-a văzut adunarea drepților, a săltat Cuvinte şi a strigat: Venit-ai ca să dezlegi din legături pe toți cei ce laudă puterea Ta.

Şezut-ai aproape de puț, în ceasul al şaselea, Mântuitorule, şi samarinencei i-ai dat apa cea vie şi râurile cunoştinței, pentru multa milostivire, cu care împreună toți cântând strigăm: Binecuvântați neîncetat lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toți vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Pe Tatăl cel fără de început, pe Fiul cel împreună fără de început să-L lăudăm, şi pe Duhul Sfânt, un Dumnezeu pe aceste trei, neamestecat, nedespărțit, Făcător tuturor, o stăpânie şi putere de sine stăpânitoare şi să strigăm: Binecuvântați neîncetat lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălțați întru toți vecii.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Cu cărbunele s-a curăţit Isaia mai-nainte propovăduind pe cărbunele cel înţelegător, ce s-a întrupat mai presus de gând din tine, Fecioară; care arde toate păcatele oamenilor cele uscate şi pentru milostivire îndumnezeieşte firea noastră, ceea ce eşti cu totul fără prihană.

Ceea ce eşti mai cinstită… nu cântăm.

Canonul înjumătățirii praznicului

Cântarea a 9-a

Irmos: Străin lucru este maicilor…

Praznicul evreiesc înjumătățindu-se, Te-ai suit, Mântuitorul meu, în biserica Ta şi învăț-ai pe toți; iar evreii se mirau şi ziceau: De unde ştie Acesta carte neînvă-țându-se ?

Râuri de daruri izvorând Mântuitorul, săvârşea minuni şi semne, gonind bolile şi tămăduind neputinţele; dar evreii se întărât-au pentru mulțimea minunilor Lui.

Pe evreii cei neplecați mustrându-i Mântuitorul meu, striga: Nu judecaţi cu fă-ţărnicie, ci judecaţi dreaptă judecată, că legea porunceşte şi Sâmbăta să se taie împrejur tot omul.

A Născătoarei de Dumnezeu

Încăput-ai în pântecele tău Fecioară Maică, pe unul din Treime pe Hristos dătă-torul de viață, pe carele îl laudă toată făptura, de carele se cutremură scaunele cele de sus, pe Acela roagă-L prea fericită, să mântuiască sufletele noastre.

Alt Canon, al samarinencei

Cântarea a 9-a

Irmos: Făcut-a tărie cu braţul Său, pentru că a surpat pe cei puternici de pe scaune şi a înălţat pe cei smeriţi, Dumnezeul lui Israil întru care ne-a cercetat pe noi, răsăritul cel dintru înălţime şi ne-a îndreptat pe noi pe calea păcii.

Iată s-a văzut Hristos, viaţa tuturor, spânzurat de voie pe lemn şi acestea văzând pământul s-a clintit şi multe trupuri ale sfinţilor, care adormiseră, s-au sculat arătat şi temniţa iadului s-a deşertat.

Frumos din mormânt ca un mire din cămară ai ieşit, stricând tirania morţii, Hristoase şi sfărâmând încuietorile iadului cu dumnezeiasca putere şi cu lumina învierii Tale cea înţelegătoare ai luminat lumea.

Să stăm acum toţi cete duhovniceşti şi să strigăm: Domnul a înviat, să se bucure pământul, să se veselească cerul, norii să pice ploile dreptăţii, nouă celor ce prăznuim luminat şi lăudăm pe Hristos.

Viaţa celor ce vieţuiesc izvorul bunătăţilor, Domnul, Cel ce izvorăşte din destul apa învăţăturilor, a strigat către femeie: Dă-Mi apă să beau, ca să-ţi dau şi Eu apa ceea ce usucă izvoarele păcatelor tale.

Slavă… a Treimii

Lumină una nedespărţită este unimea cea întreit strălucitoare, Tatăl cel fără de început, Fiul şi Duhul Dumnezeire una, viaţă şi făcător al tuturor; pe Acesta să-L lăudăm credincioşii împreună cu cei fără de trupuri, cu cântări întreit sfinte, slăvindu-L cu sfinţenie.

Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu

Ceea ce ai fost lăcaş luminii, Curată, luminează vederile sufletului meu cele întunecate prin multe meşteşugirile vrăjmaşului şi mă învredniceşte să văd luminat cu inimă curată, lumina ceea ce a strălucit din tine mai presus de gând.

Luminânda Paştilor: Cu trupul adormind ca un muritor, Împărate şi Doamne, a treia zi ai înviat, pe Adam din stricăciune ridicând şi moartea pierzându-o, Paştile nestricăciunii, lumii de mântuire.

Slavă… a samarinencei:

În Samaria ai venit Mântuitorul meu, atotputernice şi cu femeia vorbind ai cerut apă ca să bei, Cel ce ai izvorât evreilor apă din piatră netăiată, pe care la credinţă Ta o ai adus; şi acum se îndulceşte în veci de viaţă în ceruri.

Şi acum… a înjumătăţirii.

Înjumătăţindu-se praznicul, ai venit, Iubitorule de oameni, în biserică şi ai zis: Cei cuprinşi de sete veniţi la mine şi scoateţi apă vie şi săltătoare, prin care veţi dobândi toţi hrană şi dar şi viaţă nemuritoare.

La Laude

Punem **stihirile** pe 8 şi cântăm aceste stihiri ale învierii, glasul al 4-lea.

Cel ce Crucea ai suferit şi moartea şi ai înviat din morţi atotputernice, Doamne, slăvim învierea Ta.

Cu Crucea Ta, Hristoase, din blestemul cel de demult ne-ai mântuit şi cu moartea Ta pe diavolul, care muncea firea noastră l-ai surpat şi întru scularea Ta de bucurie toate le-ai umplut. Pentru aceasta strigăm Ţie: Cel ce ai înviat din morţi, Doamne, slavă Ţie.

Cu Crucea Ta, Hristoase Mântuitorule, îndreptează-ne pe noi la adevărul Tău şi ne mântuieşte din cursele vrăjmaşului; Cel ce ai înviat din morţi, scoală-ne pe

noi cei căzuţi prin păcat, tinzând mâna Ta, Iubitorule de oameni, Doamne, pentru rugăciunile sfinţilor Tăi.

Din sânurile Părintelui Tău neosebindu-Te, unule născut, Cuvinte al lui Dumnezeu, ai venit pe pământ pentru iubirea de oameni, om făcându-Te fără schimbare şi Crucea şi moartea ai răbdat cu trupul, Cel ce eşti fără patimă cu Dumnezeirea; şi înviind din morţi, nemurire ai dăruit neamului omenesc, ca un însuţi Atotputernic.

Alte **stihiri** ale lui Anatolie:

Moarte ai primit cu trupul, nouă nemurire lucrând, Mântuitorule; şi în mormânt Te-ai sălăşluit, ca să ne slobozeşti pe noi din iad, înviindu-ne împreună cu Tine; pătimind adică ca un om, dar înviind ca un Dumnezeu. Pentru aceasta strigăm: Slavă Ţie dătătorule de viață, Doamne, unule Iubitorule de oameni.

Pietrele s-au despicat, Mântuitorule, când s-a înfipt Crucea Ta în locul căpăţânii. Înfricoşatu-s-au portarii iadului, când Te-ai pus în mormânt ca un mort; pentru că stricând puterea morţii, tuturor celor morţi nestricăciune le-ai dăruit, cu învierea Ta Mântuitorule. Dătătorule de viață, Doamne, slavă Ţie.

Alte **stihiri** ale samarinencei, glasul al 3-lea, singur glasul:

Stih: Încordează şi bine sporeşte şi împărăteşte, pentru adevărul şi blândeţile şi dreptatea Ta.

Să se bucure astăzi luminat cerul şi pământul, că Hristos s-a arătat întrupându-se ca un om, ca să scoată din blestem pe Adam cu tot neamul şi minunat s-a făcut prin minuni, în Samaria venind şi stând înaintea femeii, a cerut apă, Cel ce îmbracă norii cu ape. Pentru aceasta toţi credincioşii să ne închinăm Celui ce a sărăcit de voie pentru noi, după sfatul cel plin de milostivire.

Glasul al 6-lea,

Stih: Iubit-ai dreptatea şi ai urât fărădelegea.

Aceasta zice Domnul către samarineanca: De ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi cine este Cel ce zice ție: Dă-mi apă să beau, tu ai fi cerut de la Dânsul şi ţi-ar fi dat să bei, ca să nu mai însetezi în veac, zice Domnul.

Slavă… glasul acelaşi.

Izvorul cel începător de viață, Iisus Mântuitorul nostru venind la puţul patriarhului Iacov, a cerut apă să bea de la femeia samarineancă; iar ea zicând că nu au împărtăşire evreii cu dânşii, înţeleptul Ziditor a adus-o cu cuvinte dulci mai vârtos spre cererea apei celei pururea veşnice. Care şi luându-o, tuturor a propovăduit zicând: Veniţi de vedeţi pe Dumnezeu cunoscătorul celor ascunse, care a venit trupeşte să mântuiască pe om.

Şi acum… Prea binecuvântată eşti… Slavoslovia cea mare, ecteniile şi otpustul. Apoi ceasul întâi şi otpustul desăvârşit.

Slavă… Şi acum…

Stihira Evangheliei, glasul al 7-lea: Iată întuneric şi de dimineaţă şi ce stai la mormânt, Marie, mult întuneric având în minte ? De ce întrebi unde s-a pus Iisus ? Ci vezi ucenicii împreună alergând, cum prin giulgiu şi prin mahramă, au semuit învierea şi şi-au adus aminte de Scriptura cea pentru aceasta; cu care şi prin care şi noi crezând, Te lăudăm pe Tine, dătătorule de viață, Hristoase.

La Liturghie

Fericirile, glasul al 4-lea.

Prin lemn Adam din Rai a fost lepădat; iar prin lemnul Crucii tâlharul în rai s-a sălăşluit. Că acela gustând, a lepădat porunca Celui ce l-a făcut, iar acesta împreună răstignindu-se, a mărturisit pe Dumnezeu Cel ce se tăinuia strigând: Pomeneşte-mă întru împărăţia Ta.

Cel ce Te-ai răstignit şi ai înviat, ca un puternic din mormânt a treia zi şi pe Adam cel întâi zidit, l-ai înviat unule nemuritorule; şi pe mine mă învredniceşte ca să mă întorc la pocăinţă, Doamne, din toată inima mea şi cu credinţă fierbinte pururea să strig Ţie: Pomeneşte-mă, Mântuitorule, întru împărăţia Ta.

Cu adevărat a înviat Hristos şi mărturiseşte mormântul, călcătorilor de lege, că cele de îngropare ale Sale lăsându-le, a înviat a treia zi; piatra s-a pecetluit şi străjerii înaintea mormântului au stătut; iadul s-a prădat, moartea s-a omorât. Nu s-a furat Hristos; credeţi dar împreună cu noi învierea Lui.

Pe Cel ce a înviat din morţi şi puterea iadului a prădat şi s-a arătat femeilor mironosiţe, zicându-le: Bucuraţi-vă ! Credincioşii să-L rugăm, ca să izbăvească din stricăciune sufletele noastre, strigând pururea către Dânsul, cu glasul tâlharului celui de bine cunoscător: Pomeneşte-ne şi pe noi întru împărăţia Ta.

Apoi din canonul samarinencei, Cântarea a 4-a pe 4 şi din canonul înjumătăţirii, Cântarea a 6-a pe 4. După vohod, troparele învierii şi al înjumătăţirii. Slavă… condacul samarinencei. Şi acum… al înjumătăţirii.

Prochimenul. Apostolul: Din Faptele Apostolilor. Evanghelia de la Ioan. Chinonicul: Trupul lui Hristos primiţi şi din izvorul cel fără de moarte gustaţi. Aliluia. Sau: Lăudaţi pe Domnul din ceruri...

Luni în săptămâna a cincea după Paşti

Întru aceeaşi Duminică a Samarinencei, seara

La Doamne strigat-am… Punem **stihirile** pe 6 şi cântăm trei stihiri ale înjumătăţirii, glasul al 5-lea.

Podobie: Bucură-te, cămara…

Arătatu-s-a astăzi prea sfânta înjumătăţirea cea strălucită şi veselă, a învierii Mântuitorului, ca o amiazăzi luminoasă, luminând lumea cu dumnezeieştile daruri ale sculării lui Hristos. Şi revărsând minunile, străluceşte semnele nestricăciunii şi arată mai-nainte suirea la înălţime; însemnează venirea cea mult dorită a Duhului şi prăznuirea cea prea luminată a prea cinstitei Cincizecimi. Pentru aceasta şi dăruieşte sufletelor noastre pace şi mare milă.

Ca un râu al dumnezeieștii slave, înjumătăţindu-se praznicul, Domnul dăruind tuturor curgerile milostivirii, strigă: Cel însetat să vină la Mine cu căldură şi să bea. Că fiind însuşi izvorul milostivirii şi noianul bunătăţii, izvorăşte lumii iertare, spală greşelile şi curăţeşte bolile; mântuieşte pe cei ce prăznuiesc învierea Lui, acoperă pe cei ce cinstesc cu dragoste slăvită înălţarea Lui, şi dă sufletelor noastre pace şi mare milă.

În mijlocul bisericii stând, Dumnezeu şi Domnul cel necuprins (că Dumnezeu era din fire, deşi om făcându-se pentru noi, s-a arătat cuprins cu trupul), tuturor izvorăşte cuvinte de viață curgătoare zicând: Curăţiţi-vă sufletele şi vă răcoriţi de arşiţa patimilor; nici un om să nu se lipsească de băutură. Că dumnezeiescul dar dăruiesc, al vieţii celei mai bune şi nemuritoare şi se va face părtaş împărăţiei celei de sus şi se va proslăvi împreună cu Mine, Ziditorul.

Şi de la Minei 3.

Slavă… Şi acum… glasul al 8-lea:

Înjumătăţindu-se praznicul, mai-nainte de patimă şi de slăvită învierea Ta, Doamne, ai învăţat, bunule, în Biserică pe evreii cei neplecați şi pe farisei şi cărturari şi ai strigat către dânşii: Cel însetat să vină la Mine şi să bea; şi cel ce crede întru Mine, râuri de apă vie ale dumnezeiescului Duh vor curge din pântecele Lui. O, negrăită înţelepciune! O, lauda Ta! Cel ce toate le umpli, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 4-lea:

Crucii Tale celei făcătoare de viață, neîncetat închinându-ne, Hristoase Dumnezeule, învierea Ta cea de a treia zi o slăvim, că printr-însa ai înnoit firea omenească cea stricată, Atotputernice, şi suirea la ceruri ne-ai arătat nouă, ca un bun şi de oameni iubitor.

Stih: Către Tine am ridicat ochii mei.

Aş vrea cu lacrimi să şterg, Doamne, zapisul păcatelor mele şi să-Ţi plac în cealaltă vreme a vieţii mele prin pocăinţă, dar vrăjmaşul mă amăgeşte şi luptă pe sufletul meu. Doamne, mai-nainte până ce nu pier cu totul, mântuieşte-mă.

Stih: Miluieşte-ne, pe noi, Doamne, miluieşte-ne, că ne-am săturat de ocară.

Cel ce Te proslăveşti întru pomenirile sfinţilor Tăi, Hristoase Dumnezeule, fiind rugat de dânşii, trimite-ne nouă mare milă.

Slavă… Şi acum… glasul al 6-lea.

Înjumătăţindu-se praznicul învierii Tale, Hristoase şi al dumnezeieştii veniri a Sfântului Tău Duh, adunându-ne lăudăm tainele minunilor Tale, întru care trimite-ne nouă mare milă.

Troparul praznicului: Înjumăţindu-se praznicul… Şi otpustul.

Sursa: **https://sites.google.com/site/ortodox007/Penticostarul/Saptamanile-5-6-7-si-8-dupa-pasti#saptamana-a-5-a-dupa-pasti**

Acatistul Sfintei muceniţe Fotini, samarineanca şi cea întocmai cu apostolii (26 februarie)

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condac 1

Pe muceniţa lui Hristos cea aleasă dintre samarineni, care cu râvnă dumnezeiască a străbătut cetăţi şi sate propovăduind la multe neamuri lumina Evangheliei şi cu suflet vitejesc a îndurat chinuri nesuferite, pe Fotini cea întocmai cu apostolii, prea mărindu-o să-i cântăm: ***Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!***

Icos 1

Trecând Iisus, Mântuitorul lumii din Iudeea către ţinutul Galileii prin Atotştiinţa Sa a cunoscut sufletul tău cel ales ascuns între locuitorii Samariei celei defăimate şi cu smerenia Păstorului în căutarea oii rătăcite, venind în căutarea ta şi cerându-ţi apă, ţi-a deşteptat setea mântuirii şi a iubirii ce nu piere, iar noi fericindu-te îţi grăim:
Bucură-te, că cerându-ţi Domnul apa ţi-a arătat că întru El, vrăjmăşia dintre iudei şi samarineni încetează;
Bucură-te, că te-a făcut a vedea că însăşi natura la iubire frăţească şi mulţumirea Creatorului ne îndeamnă;
Bucură-te, că Hristos ţi-a vestit că El este apa cea vie din care bând cineva, în veac nu mai însetează;
Bucură-te, că văzându-te nedumerită, schimbându-ţi cugetul spre cele cereşti, ţi-a poruncit a-l chema pe bărbatul tău;
Bucură-te, că răspunzând că nu ai bărbat, El ţi-a vorbit de cei cinci pe care i-ai avut şi de cel care nu îţi era bărbat;
Bucură-te, că văzându-ţi descoperită taina inimii, de prooroc L-ai cunoscut;

Bucură-te, că începând a gândi după duh, despre locul închinării Domnului L-ai întrebat;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 2

Peste veacuri răsună şi astăzi cuvintele Domnului: "Dă-mi apă să beau!" îndemnându-ne la faptele bunătăţii. Noi însă Îl lăsăm singur şi însetat pe cruce pe Cel ce pentru noi S-a jertfit, nu ne lăsa muceniţă prea cinstită, ci ajută-ne să urâm păcatul şi prin sfintele tale milojciri să aflăm milă şi izbăvire în ziua judecăţii, cântând cu umilinţă: ***Aliluia!***

Icos 2

Privirea cea plină de duioşie a Răscumpărătorului, pătruzându-te până la cele dinlăuntru ale sufletului, ţi-a frânt legăturile robiei morţii şi încredinţându-te a fi chiar El, Mesia cel aşteptat, cu dor l-ai mărturisit Lumina lumii, pentru care auzi de la noi:
Bucură-te, muceniţă Fotini, porumbiţa lui Hristos cea prea frumoasă;
Bucură-te, că aflându-te Domnul pe braţele iubirii Sale te-a purtat;
Bucură-te, că odraslă a luminii ni te-a dăruit;
Bucură-te, că de însuşi glas al lui Hristos te-ai învrednicit a fi învăţată;
Bucură-te, că blânzii ochi ai Mielului, cei asemenea cerului senini ai văzut;
Bucură-te, că de privirea dumnezeiescului Său chip te-ai învrednicit;
Bucură-te, că găsind pe Mesia, nici găleată, nici apă nu ai mai dorit;
Bucură-te, că apei vieţii părtaşă te-ai făcut;
Bucură-te, că tuturor ai vestit pe Mirele nepreţuit;
Bucură-te, că pe urmele Sale n-ai pregetat a merge;
Bucură-te, că şi viaţa pentru El ţi-ai pus;
Bucură-te, învrednicindu-ne şi pe noi a nu fi lipsiţi de prea scumpa Lui faţă;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 3

Însetaţi suntem, fericită muceniţă, însă apei vieţii nu ne arătăm vrednici şi nici râvnă dumnezeiască, asemenea ţie n-am dobândit, măcar că netrebnici cu totul ne aflăm, dăruieşte-ne nouă folosinţa ta cea tare, ca neîncetat să cântăm: ***Aliluia!***

Icos 3

Mergând cu grăbire în cetate, spus-ai cele întâmplate ţie la fântână şi pe toţi i-ai chemat a vedea pe Mesia. Ducându-se aceia şi încredinţându-se ei înşişi, împreună cu tine L-au urmat, iar noi te lăudăm cu graiuri ca acestea:
Bucură-te, că în ziua Cincizecimii de la apostoli ai primit Sfântul botez;
Bucură-te, că iubirea păcatului ai lepădat;
Bucură-te că ţărânii nu te-ai mai supus;

Bucură-te, că de poftele ruşinoase te-ai dezgustat;
Bucură-te, că viaţă nouă în Hristos şi pentru Hristos ai trăit;
Bucură-te, că şuvoaiele apei celei vii ţi-au fost desfătare îndestulătoare;
Bucură-te, că focul ce-ţi ardea în suflet, pretutindeni l-ai răspândit;
Bucură-te, că sfintele tale picioare n-au mai aflat răgaz;
Bucură-te, că nimic nu a putut opri a ta alergare;
Bucură-te, neînfricată propovăduitoare a Cuvântului;
Bucură-te, a păgânilor întoarcere la Adevăr;
Bucură-te şi îndepărtează norul întunecării noastre sufleteşti;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 4

Nu înceta a te ruga, muceniţă prea lăudată, pentru fiii tăi cei împresuraţi de ispite şi de nevoi, ci tinzând asupră-ne pavăză ocrotirii tale ridică-ne a-ţi aduce prinos de mulţumire cântarea: ***Aliluia!***

Icos 4

Aducând cu smerenie închinarea cea plăcută Domnului, cea în duh şi în adevăr, pildă ai fost tuturor şi pe toţi i-ai îndemnat a cunoaşte pe Dumnezeu de Tată, părăsind orbirea ritualurilor formaliste şi a jertfelor moarte şi îmbrăţişând mila şi dragostea, pentru care te lăudăm, cântându-ţi:
Bucură-te, că pe Unul, Singurul Dumnezeu în trei Feţe ai propovăduit;
Bucură-te, că pe Acela ca pe Dumnezeul iubirii L-ai vestit;
Bucură-te, că ai învăţat că Aceluia, iubire de fiu se cuvine a-I aduce;
Bucură-te, că apropierea cu inima, iar nu frica de rob ai propovăduit;
Bucură-te, căci credinţă şi faptă, întru cunoştinţă şi dragoste ai prea mărit;
Bucură-te, că jertfa duhului umilit, mai presus de sângele ţapilor şi al berbecilor jertfiţi a alege, ai învăţat;
Bucură-te, că slujirii cu inimi de piatră şi minţi întunecate te-ai împotrivit;
Bucură-te, că idolii cei nesimţitori i-ai defăimat;
Bucură-te, că pe mulţi i-ai întors de la închinarea acelora;
Bucură-te, încălzind şi inimile nesimţitoare;
Bucură-te, întorcându-ne de la slujirea idolilor patimilor noastre;
Bucură-te, insuflându-ne nouă iubirea şi apropierea de fiu către Tatăl;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 5

Botezându-se împreună cu tine cei doi fii ai tăi şi cele cinci surori după trup, aţi strălucit ca o salbă de diamante pe ogorul Împăratului şi întorcând pe mulţi din căile pierzării v-aţi ţesut porfira nepieritoare a slavei, prin sângele muceniciei vărsat din dragoste pentru Acela, căruia îi cântaţi, în veşnică desfătare: ***Aliluia!***

Icos 5

Plinind Hristos lucrarea încredinţată de Părintele Ceresc şi pecetluindu-o cu jertfa Sa pe cruce, sfinţii săi ucenici au purces în toată lumea întru răspândirea învăţăturii Sale. Printre aceia numărându-te şi tu, fericită, cu mare înflăcărare ai propovăduit "nebunia crucii" înviind în dreapta credinţă mulţimi nenumărate, pentru care îţi grăim:
Bucură-te, că de firea femeiască cea neputincioasă n-ai ţinut seama;
Bucură-te, că pentru scumpul tău Mire, multe neajunsuri ai răbdat;
Bucură-te, că de multe ori desculţă şi flămândă te-ai trudit de dragul Evangheliei;
Bucură-te, că odihnă şi mângâiere ai socotit rodirea în inimi a Cuvântului;
Bucură-te, că sfintele tale picioare au străbătut distanţe mari, ca să-i apropii de Domnul pe cei depărtaţi;
Bucură-te, că ai vestit comoara Evangheliei în Siria şi Fenicia;
Bucură-te, că luminându-i pe aceia, în numele Treimii i-ai plecat a se boteza;
Bucură-te, că şi în Palestina, pe mulţi i-ai covertit la Adevăr;
Bucură-te, că Egiptul cel deşert l-ai înflorit cu învăţătura cea de sus;
Bucură-te, că ajungând la Roma ai vorbit cu putere multă;
Bucură-te, că ascultându-ţi mărturisirea, mulţi au crezut;
Bucură-te, că prin tine nenumărate suflete s-au întors şi prin baia pocăinţei s-au cu-răţit;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 6

După martiriul Sfinţilor apostoli Petru şi Pavel, aflându-te împreună cu fiul cel mic Iosua, în cetatea Cartagina din nordul Africii, aţi fost înştiinţaţi prin descoperire despre cele ce urma să pătimiţi pentru numele lui Hristos din partea prigonitorilor credinţei şi înconjuraţi de alai mare de credincioşi, aţi mers la Roma, la tiranul împărat Nero, cântând în inimile voastre: ***Aliluia!***

Icos 6

Văzându-te împăratul Nero însoţită de mulţimea de creştini ce te-a urmat şi întrebându-te pricina venirii către el, ai început fericită, cu fierbinte râvnă a-L mărturisi pe Hristos. Sosind din Italia şi fiul tău cel mare, Victor, cel numit de Domnul, Fotinos împreună cu guvernatorul Sebastian pe care acesta îl aduse la credinţă, uniţi în acelaşi gând, ca o familie de mucenici aţi dorit a pătimi pentru Hristos, iar noi vă prea mărim cu laude ca acestea:
Bucură-te, maică a muceniceşti vlăstare;
Bucură-te, că fiul tău Iosua ţi-a urmat în propovăduire şi în pătimire;
Bucua-te, că şi Fotinos a lepădat cinstea de stratilat şi voied a toată Italia;
Bucură-te, că nu s-a învoit a-i persecuta pe creştini, ci a dorit mai vârtos a fi chinuiţi împreună cu ei;
Bucură-te, că prietenul său, guvernatorul Sebastian încercând a-l opri, a orbit;
Bucură-te, că după trei zile de bolire şi amuţire, a cerut botezul;

Bucură-te, că botezându-se, îndată s-a tămăduit şi pe Dumnezeu L-a slăvit;
Bucură-te, că surorile tale: Anatoli, Foto, Fotis, Paraschevi şi Chiriachi vi s-au ală-turat;
Bucură-te, că dragostea de fii şi de rudenii, desăvârşită în Hristos a ajuns;
Bucură-te, căci chemării lui Hristos cu propria viaţă i-aţi răspuns;
Bucură-te, mieluşiţa Domnului şi ceată binecuvântată;
Bucură-te, aleasă pilduire de petrecere sfinţită şi iubire înflăcărată;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 7
Mâniindu-se cumplit împăratul, a poruncit slujitorilor săi ca punându-ţi mâinile pe nicovală, să fii bătută cu lanţuri grele de fier, obosind aceia, de trei ori s-au schimbat între ei, iar tu, fericită, nicidecum nu slăbeai. Auzind acestea, Nero a ordonat să-ţi fie tăiate mâinile şi neizbutind, călăii au paralizat căzând jos ca morţi, iar noi minunându-ne cântăm: ***Aliluia!***

Icos 7
Socotind împăratul că va birui prin momeala podoabelor scumpe şi a palatelor aurite, neînduplecarea ta muceniţă de a te închina idolilor necuraţi, cu linguşiri a poruncit să fii pusă sub un baldachin aurit, împrejmuită de tronuri de aur şi masă îmbelşugată, în compania fiicei sale Domnina, însă nu idolilor ai dorit a aduce cinstire Sfântă Fotini, ci Soarelui Dreptăţii, ce te-a împodobit cu cunună de nematerialnic foc, pe care l-ai împărtăşit şi Domninei, iar noi, lăudându-te îţi grăim:
Bucură-te, că îmbrăţişând-o pe Domnina, ca pe o roabă a lui Hristos ai sărutat-o;
Bucură-te, că văzându-i aplecarea spre cele sfinte, i-ai vorbit îndelung despre credinţa creştină;
Bucură-te, că aceea crezând a primit botezul;
Bucură-te, că logodindu-o cu Iisus, Antuza ai numit-o;
Bucură-te, că şi roabele sale, o sută la număr, primindu-ţi învăţătura, au fost botezate;
Bucură-te, că Antuza degrab a împărţit la săraci bijuteriile de mare preţ şi podoabele aurite date de tatăl său;
Bucură-te, stâlp luminos, căci cugetul tău numai la cele dumnezeieşti era aţintit;
Bucură-te, că toată slava lumii acesteia cu măgulirile ei, ai dispreţuit;
Bucură-te, că îndulcindu-te de iubirea Mântuitorului tău, nimic altceva n-ai mai socotit vrednic de cinstire;
Bucură-te, că fără de Hristos, nici viaţă nu ai dorit;
Bucură-te, că sfaturile amăgitorului, neputincioase le-ai arătat;
Bucură-te, că şi nouă ne eşti scut şi povaţă în toată clipa cea grea;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 8

Aflând împăratul cele întâmplate, cu mare turbare s-a pornit, prea cinstită, a te chinui şi poruncind a fi aprins un cuptor şi timp de şapte zile făcându-se foc mare, să fii băgată înăuntru şi închisă. Socotindu-te arsă, după trei zile au deschis cuptorul şi văzându-te neatinsă de foc, soldaţii au încremenit de groază, iar locuitorii Romei văzând prea slăvita minune, împreună cu tine L-au slăvit pe Dumnezeu şi I-au cântat: ***Aliluia!***

Icos 8

Văzându-şi încă un plan zădărnicit, Nero a scornit cu mintea sa întunecată, că prin otrăvire să şteargă pomenirea ta, sfântă muceniţă şi o dată cu aceasta şi pomenirea lui Hristos. Bând otrăvurile gătite de marele vrăjitor Lambadio, cu puterea Celui propovăduit de tine, nevătămată te-ai arătat, de care lucru spăimântându-se vrăjitorul, a crezut în Dumnezeul creştinilor, iar noi cu uimire şi cu evlavie îţi rostim:
Bucură-te, răbdătoare pentru Hristos şi unealtă a slăvirii Lui;
Bucură-te, că vrăjitorul ţi-a pus înainte otrăvuri ce pe toţi i-au răpus mai înainte;
Bucură-te, că pentru dulcele Iisus, băutură amară ai gustat;
Bucură-te, că pentru dulceaţa Mirelui tău, licoarea cea de moarte nectar ţi s-a părut;
Bucură-te, că prin chemarea numelui lui Hristos, puterea otrăvii a dispărut;
Bucură-te, că văzându-şi meşteşugul biruit, Lambadio s-a botezat şi a ars toate cărţile vrăjitoreşti;
Bucură-te, că acesta s-a făcut mai întâi, mucenic al lui Hristos, cu numele Teoclit;
Bucură-te, că prin tine, Sfintei Treimi laudă s-a adus;
Bucură-te, că fii ai luminii, pătimind, ai făcut să răsară;
Bucură-te, că pătimirea trupului tău, vie propovăduire s-a arătat;
Bucură-te, că pe cât chinul sporea, pe atât credinţa se întărea;
Bucură-te, că pe slujitorii satanei, robi iubiţi lui Dumnezeu, i-ai făcut;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 9

Fiindu-ţi tăiate venele şi sângele curgând şiroaie din mult pătimitorul tău trup, râdeai şi batjocoreai, muceniţă mărită, pe împăratul şi pe zeii lui ca pe nişte neputincioşi, iar pe Dumnezeu Îl lăudai cu glas mare şi-I cântai: ***Aliluia!***

Icos 9

Multe feluri de chinuri gătindu-ţi Nero cel împietrit de ură şi răutate, pe toate le-ai primit, muceniţă prea iubită, cu inimă veselă şi cu glas mulţumitor, închinându-le Mirelui tău ca pe nişte mărgăritare strălucite. Însufleţeşte-ne şi pe noi, fericită să ridicăm cu bucurie de acum înainte, crucea nevoinţelor rânduite nouă de Domnul, cu ochii aţintiţi la Cel ce a răbdat pe nedrept pentru noi, care ne îndeamnă a-ţi cânta:

Bucură-te, că sălbaticii chinuitori au turnat plumb topit şi pucioasă în sfânta ta gură;
Bucură-te, că cenuşă amestecată cu oţet ţi-au băgat în nări şi ochi;
Bucură-te, că spânzurându-te pe lemn, au jupuit cu nemilostivire piele din trupul tău cel curat;
Bucură-te, că ai fost arsă cu făclii aprinse;
Bucură-te, că şi carnea cinstitului tău trup a fost sfârtecată cu cruzime;
Bucură-te, că în temniţă întunecoasă plină de şerpi veninoşi ai fost aruncată;
Bucură-te, că intrând tu în temniţă, fiarele cele veninoase au murit şi bună mireasmă s-a răspândit în tot locul;
Bucură-te, că întunericul temniţei s-a luminat de cerească slavă;
Bucură-te, că în lumina negrăită, Hristos a apărut zicându-ţi: " Pace ţie!";
Bucură-te, că făgăduindu-ţi a fi cu tine, El te-a îmbărbătat a stărui în pătimire;
Bucură-te, că îndată ca nişte solzi au căzut rănile de pe trupul tău;
Bucură-te, că stând închisă vreme de trei ani, mulţimi de oameni alergau să te vadă şi se botezau;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 10
Mustrându-te cu furie că n-ai încetat nici în închisoare a întări credinţa creştină, prigonitorul a poruncit să fii răstignită pe cruce cu capul în jos şi strujită trei zile, apoi lăsată atârnată alte patru zile. Acestea făcându-se, ostaşii ce veneau către tine au orbit, iar un înger al Domnului pogorându-se din cer te-a dezlegat de pe cruce şi vindecându-te de toate rănile, ţi-a aşternut pe buze cântarea îngerească: ***Aliluia!***

Icos 10
Precum Domnul S-a rugat pentru cei ce-L batjocoreau, aşa şi tu, prea lăudată, făcându-ţi-se milă de orbirea slugilor împăratului, cerând îndurarea Stăpânului asupra lor, şi-au recăpătat vederea şi crezând în Hristos au primit botezul. Înştiinţându-se tiranul a poruncit ca iarăşi să-ţi fie jupuită pielea şi să fii azvârlită într-o fântână seacă, iar noi minunându-ne de statornicia ta în chinuri, te mărim şi-ţi zicem;
Bucură-te, următoarea lui Hristos până la ultima suflare;
Bucură-te, că jupuirea trupului tău, îmbrăcăminte de nestricăciune ţi s-a făcut;
Bucură-te, că mare binecuvântare socoteai a suferi pentru Domnul;
Bucură-te, că răbdând, fierbinţi rugăciuni înălţai;
Bucură-te, că din fântână, te-au băgat iarăşi în închisoare;
Bucură-te, că arătându-ţi-se Domnul, te-a pecetluit cu semnul Sfintei Cruci;
Bucură-te, că în chip minunat te-ai făcut din nou sănătoasă;
Bucură-te, că sufletul ţi l-ai dat în mâinile Celui pe care L-ai iubit cu ardoare;
Bucură-te, că cete de îngeri cântau înălţarea lui întru slavă;

Bucură-te, că pentru pătimirile ce ai suferit, cu dar de sfinţenie a fost învăluit tru-pul tău;
Bucură-te, că noian de minuni şi tămăduiri izvorăşti până astăzi dintr-însul;
Bucură-te, că mângâiere şi lumină te-a dăruit Dumnezeu neamului nostru;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 11
Nu trece cu vederea, muceniţă Fotini, pe cei ce cu umilinţă şi evlavie înalţă către tine aceste puţine cuvinte de laudă. Deschide-ne nouă uşile îndurării, că prin sfintele tale mijociri să ne învrednicim şi noi, smeriţii, veşnicei mântuiri şi neîntreruptei cântări: ***Aliluia!***

Icos 11
Făclie strălucitoare lumii fiind, prea cinstită, ai revărsat harul cel dumnezeiesc prin osârdia propovăduirii Evangheliei şi prin mărturisirea acesteia în chinurile cele înfricoşătoare, căci văzând poporul răbdarea ta din munci şi minunile ce se făceau, se boteza şi binecuvânta pe Dumnezeu care cu o astfel de tărie îmbracă pe ai Săi, zicând împreună cu noi:
Bucură-te, solie de pace şi neprihănire;
Bucură-te, rază a slavei neînserate;
Bucură-te, odihnă sufletelor învolburate;
Bucură-te, cercetarea celor apăsaţi de ispite şi păcate;
Bucură-te, lumină dulce, alungătoarea duhurilor necurate;
Bucură-te, cântare de slavă a celor izbăviţi de la moarte;
Bucură-te, sprijinul nostru în primejdii nenumărate;
Bucură-te, mireasmă ce ne îmbii a jindui virtuţile înălţătoare;
Bucură-te, porumbel ceresc ce ne îndemni spre gânduri curate;
Bucură-te, turn de nădejde al celor descurajaţi şi mâhniţi;
Bucură-te, mijlocitoare fierbinte pentru sufletele noastre întinate;
Bucură-te şi venind ne ajută când vom da seamă, la Judecată;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 12
Dezleagă, muceniţă prea iubită, din mrejele vrăjmaşului urâtor al binelui şi urzitor de urâciune, pe cei cuprinşi de erezii şi credinţe pierzătoare. Aşterne pacea şi bunăvoirea între oameni, ca uniţi în dragoste frăţească, izbăvindu-ne prin tine, să cântăm veşnic: ***Aliluia!***

Icos 12
Cântând cu bucurie laude proslăvirii tale, îţi fericim râvna cea mare pentru răs-pândirea Evangheliei şi cinstindu-te întocmai cu apostolii, ne închinăm ţie ca uneia ce te-ai învrednicit apei celei vii, cu care roureazã-ne şi pe noi, cei ce grăim către tine:

Bucură-te, veselia şi minunarea cereştilor cete;
Bucură-te şi a noastră bucurie şi nădejde;
Bucură-te, ceea ce ne înveleşti cu acoperământul ocrotirii tale;
Bucură-te, adiere plăcută ce ne revarsă har dumnezeiesc;
Bucură-te, dăruitoare şi înţelepciune şi luminare;
Bucură-te, că auzi îndată a noastră strigare;
Bucură-te, că în frământări şi dureri ne aduci uşurare;
Bucură-te, vas ce reverşi mirul milostivirii;
Bucură-te, punte ce ne scapi de înghiţirea valurilor amăgitoare;
Bucură-te, folositoarea cea tare a creştinilor evlavioşi;
Bucură-te, rugătoare nebiruită pentru fii tăi;
Bucură-te, limanul şi îndrăznirea cea de la moartea noastră;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 13 (de trei ori)
O, mare muceniţă Fotini, care după toate pătimirile pământeşti te odihneşti în slava şi desfătarea sfinţilor, cercetează cu har de sus pe robii tăi. Dăruieşte-ne credinţă nezdruncinată, dragoste şi răbdare şi curăţând tina de pe ochii sufletului nostru, arată-ne moştenitori ai veşnicelor bunătăţi şi neîncetatei cântări îngereşti: ***Aliluia!***

Apoi:

Icos 1
Trecând Iisus, Mântuitorul lumii din Iudeea către ţinutul Galileii prin Atotştiinţa Sa a cunoscut sufletul tău cel ales ascuns între locuitorii Samariei celei defăimate şi cu smerenia Păstorului în căutarea oii rătăcite, venind în căutarea ta şi cerându-ţi apă, ţi-a deşteptat setea mântuirii şi a iubirii ce nu piere, iar noi fericindu-te îţi grăim:
Bucură-te, că cerându-ţi Domnul apa ţi-a arătat că întru El, vrăjmăşia dintre iudei şi samarineni încetează;
Bucură-te, că te-a făcut a vedea că însăşi natura la iubire frăţească şi mulţumirea Creatorului ne îndeamnă;
Bucură-te, că Hristos ţi-a vestit că El este apa cea vie din care bând cineva, în veac nu mai însetează;
Bucură-te, că văzându-te nedumerită, schimbându-ţi cugetul spre cele cereşti, ţi-a poruncit a-l chema pe bărbatul tău;
Bucură-te, că răspunzând că nu ai bărbat, El ţi-a vorbit de cei cinci pe care i-ai avut şi de cel care nu îţi era bărbat;
Bucură-te, că văzându-ţi descoperită taina inimii, de prooroc L-ai cunoscut;
Bucură-te, că începând a gândi după duh, despre locul închinării Domnului L-ai întrebat;
Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!

Condac 1

Pe muceniţa lui Hristos cea aleasă dintre samarineni, care cu râvnă dumnezeiască a străbătut cetăţi şi sate propovăduind la multe neamuri lumina Evangheliei şi cu suflet vitejesc a îndurat chinuri nesuferite, pe Fotini cea întocmai cu apostolii, prea mărindu-o să-i cântăm: ***Bucură-te, Sfântă muceniţă Fotini, luminătoarea multor popoare!***

Rugăciune

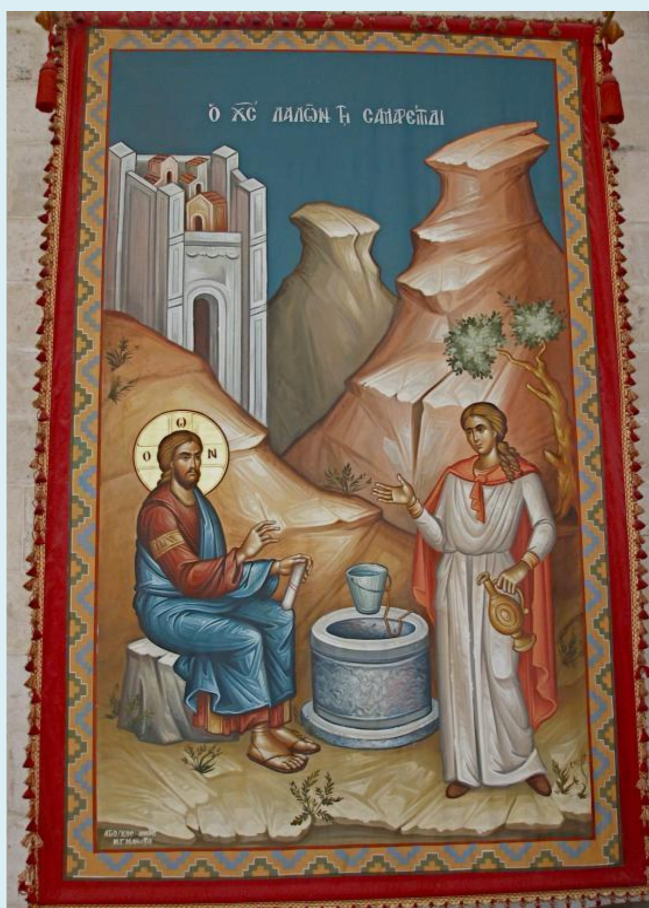
O, mult pătimitoare porumbiţă a lui Hristos, Fotini primeşte smerita noastră rugăciune de acum şi nu trece cu vederea năzuinţa ce avem către al tău ajutor! Nu ne îndepărta de la izvorul darurilor tale pentru urâţenia noastră sufletească şi pentru călcările de fiecare zi ale Evangheliei vestite de tine în îndelungate suferinţe.

Tu, muceniţă, prea mărită care rănindu-te de dragostea lui Hristos ai îndurat cu mare osârdie munci nesuferite, răneşte şi sufletele noastre cu străpungerea pocăinţei şi ne învaţă a primi cu bucurie toate scârbele şi necazurile cele ce pentru mulţimea răutăţilor noastre, ne împresoară.

Aprinde în noi iubirea cea către semenii noştri şi ne învredniceşte să săvârşim cu pace viaţa aceasta, în faptele bunătăţii, cântând laudă ţie şi slavă Sfintei Treimi: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Amin!

Acatistul Sfintei mucenițe Fotinia

(Femeia samarineancă care a vorbit cu Dumnezeul nostru Iisus Hristos la puţul lui Iacov şi a crezut în El - 26 februarie)

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1
La fântâna lui Iacov ai întâlnit pe Adâncul milostivirii pogorât pe pământ ca să te ridice pe tine, Sfântă, din adâncul pierzării și să te arate propovăduitoare îndurărilor Sale pentru toți care-ți cântă: ***Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!***

Icosul 1
Cerut-a apă de la tine, fericită Fotinia, Cel care cercetează adâncurile cu gândul Său dumnezeisc și adapă norii cu apă, Cel care oprește tulburarea valurilor ispitelor din inimi și revarsă ploaia bunătății Sale peste toată făptura; iar tu, Sfântă muceniță, întrebatu-L-ai de ce de la tine cere apă, căci femeie samarineancă ești, însă El a venit să desființeze înțelegerea cea marginită a oamenilor și să întemeieze legea laudelor în inimile celor care cântă ție așa:
Bucură-te, că te-ai învrednicit a vorbi față către față cu Mirele Hristos;
Bucură-te, că apa cea vie de la El o ai cerut cu multă sete de adevăr;
Bucură-te, căci glasul inimii tale a mărturisit Dumnezeirea lui Hristos;
Bucură-te, căci sfatul închinării în duh și adevăr l-ai primit;
Bucură-te, că izvor de apă vie din inima ta a țâșnit;
Bucură-te, că din apa mântuirii te-ai adăpat cu bucurie;
Bucură-te, că ai părăsit toate deșertăciunile lumii pentru Adevăr;
Bucură-te, că L-ai mărturisit prooroc pe Știutorul inimilor;
Bucură-te, că apa cuvintelor dumnezeiești ți-a potolit setea sufletului;
Bucură-te, că ai cerut cu mult dor apa cea dătătoare de înțelepciune;
Bucură-te, că ai propovăduit pe Hristos în toată cetatea;
Bucură-te, că Lui ai deschis larg porțile inimii;

Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 2
Prin ușa Sfântului Botez primit de la Sfinții apostoli împreună cu doi fii ai tăi și cu cinci surori ai intrat în Biserica lui Hristos în cântări de: ***Aliluia !***

Icosul 2
Darurile Duhului s-au revărsat din plin peste voi și ați propovăduit din loc în loc pe Mântuitorul lumii, risipind întunericul păgânătății și călăuzind pe toți către Soarele dreptății, Cel care te-a cinstit Sfântă Fotinia, cu raze de laude ca acestea:
Bucură-te, rază propovăduitoare a Luminii veșnice;
Bucură-te, râu pururea curgător al cuvintelor Vieții;
Bucură-te, fântână întru care s-au revărsat apele mântuirii;
Bucură-te, potolirea setei celor care caută Adevărul;
Bucură-te, fulger ce risipește întunericul idolesc;
Bucură-te, gură vestitoare a tainelor Cuvântului;
Bucură-te, fluier ce îndulcește auzul inimilor smerite;
Bucură-te, făclie ce strălucește în întunericul sufletelor;
Bucură-te, râvnă pururea aprinsă pentru Cel Răstignit;
Bucură-te, ridicarea jugului lui Hristos cu multă dăruire;
Bucură-te, făclie ce aprinde inimile cu focul iubirii cerești;
Bucură-te, lauda cea mare a celor izbăviți din cursele celui viclean;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 3
Împreună cu fiul tău Iosi ai fost trimisă în Cartagina, ca să propovăduiești cu îndrăzneală pe Cel care te-a ridicat din robia păcatului, pe Mântuitorul și Lumina lumii, căruia cetele îngerești Îi cântă pururea: ***Aliluia!***

Icosul 3
Mai înainte ai venit înaintea împăratului păgân, voind a-l învăța a crede în Hristos, dar el, fiind înrădăcinat în răutate, nu a primit adevărul și la chinuri te-a dat împreună cu fiii tăi și cele cinci surori; iar noi, mirându-ne de îndrăzneala mărturisirii tale și de neclintita răbdare, te mărim cu cântări ca acestea:
Bucură-te, că ai făcut cinste firii femeiești prin mărturisirea fără teamă;
Bucură-te, că ai arătat că prin întărirea harului se risipește frica;
Bucură-te, că și păgânul împărat s-a mirat de a ta îndrăzneală în mărturisire;
Bucură-te, că te-ai bucurat să mori pentru dragostea dulcelui Hristos;
Bucură-te, că încheieturile mâinilor ți s-au zdrobit cu ciocanul;
Bucură-te, că prin aceasta mâna Cuvântului te-a scris în cartea vieții;
Bucură-te, că nu ai simțit nicidecum durerile chinuitorilor;

Bucură-te, că mâinile tale nu s-au zdrobit prin purtarea de grijă a Domnului;
Bucură-te, că sabia nu a putut tăia mâinile tale sfințite prin rugăciune;
Bucură-te, că și Nero foarte s-a minunat de biruirea legilor firii;
Bucură-te, că Domnul prin aceste minuni a voit a-l întoarce și pe Nero la adevăr;
Bucură-te, că nu te-ai temut de om, fiind străjuită de sabia fricii de Dumnezeu;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 4
În cameră de aur ai fost închisă cu ale tale surori, cugetând deșertul la minte împărat că te vei biruit de iubirea de podoabele lumii și te vei lepăda de Cel bogat în milostivire, căruia neîncetat cetele îngerești Îi aduc bogăția cântărilor de: ***Ali-luia!***

Icosul 4
Fiica împăratului, Domnina, a fost închisă și ea în aceeași cameră, cugetând vicleanul Nero că aceasta vă va întoarce de la adevărata credință în Hristos, dar pe Domnina împreună cu slujnicele sale le-ai adus la credința în Hristos și le-ai botezat, aducându-ți ele cântări de mulțumire ca acestea:
Bucură-te, că nu te-ai biruit de lăcomia păgubitoare;
Bucură-te, că ai avut dor neostenit pentru Hristos;
Bucură-te, lumină călăuzitoare către Adâncul luminii;
Bucură-te, că pe fiica împăratului ai adus-o la Împăratul ceresc;
Bucură-te, că multora ai deschis porțile învierii sufletești;
Bucură-te, căci cu puterea Crucii ai tăiat pe urzitorii răutății;
Bucură-te, că rod bogat ai adus în via Cuvântului;
Bucură-te, că pe mulți ai scos din adâncurile pierzării;
Bucură-te, că ușa tainei Botezului multor suflete ai deschis;
Bucură-te, că prin tine Hristos a lucrat mântuirea multora;
Bucură-te, că pe fiica împăratului ai luminat prin înțelepte cuvinte;
Bucură-te, porumbiță care ai îndreptat sufletele spre înălțimile cerești;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 5
Mult s-a veselit fiica împăratului că ai logodit-o pe ea lui Hristos împreună cu slugile ei și a dat săracilor toate podoabele cele de aur, cântând Celui mai presus de ceruri: ***Aliluia!***

Icosul 5
Mult s-a mâniat cumplitul împărat aflând că pe fiica lui o ai adus să slujească Împăratului ceresc și în cuptor încins te-a aruncat cu mulțimi de bărbați și

femei, însă prin puterea Domnului, nevătămați ați rămas și toți într-un glas ți-au cântat ție așa:
Bucură-te, că nimic nu ți-a stins focul iubirii dumnezeiești;
Bucură-te, că prin puterea Domnului ai fost păzită de arderea focului;
Bucură-te, că Domnului ai înălțat flacăra rugăciunii tale;
Bucură-te, cunună a mucenițelor celor slăvite ale lui Hristos;
Bucură-te, că inima ta s-a făcut cuptor pentru Pâinea vieții;
Bucură-te, că pe toți ai hrănit cu pâinea cuvântului dumnezeiesc;
Bucură-te, că pe mulți ai scos din focul cel veșnic cu rugăciunea ta de foc;
Bucură-te, că cetatea Romei s-a minunat de lucrările Domnului arătate prin tine;
Bucură-te, că dai lumina înțelepciunii celor care te cinstesc;
Bucură-te, că te înduri de cei istoviți de focul patimilor;
Bucură-te, lumină ce ne călăuzește pe căile păcii;
Bucură-te, că aprinzi candela rugăciunii în sufletele întunecate de păcat;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 6
Cu otravă aducătoare de moarte Nero a poruncit să fii adăpată, dar Cel care te-a adăpat cu apa cea vie te-a păzit nevătămată, ca să-I aduci Lui picăturile cântărilor de: ***Aliluia!***

Icosul 6
Otrava pregătită de vrăjitorul Lambadie ai arătat că nu se cuvine creștinilor a o bea, însă pentru a-l încredința pe el de puterea lui Hristos o ai băut și ai rămas nevătămată, aducându-l la credință și pe vrăjitor, care a cântat ție unele ca acestea:
Bucură-te, că puterea otravei o ai arătat neputincioasă;
Bucură-te, că întru tine a lucrat puterea lui Hristos;
Bucură-te, că nevătămată ai rămas după ce ai băut otrava;
Bucură-te, că minunea aceasta a întors la adevăr pe vrăjitor;
Bucură-te, că minunea i-a deschis lui ușa Sfântului Botez;
Bucură-te, că și cununa muceniciei pentru Hristos a luat vrăjitorul;
Bucură-te, că foarte te-ai bucurat de biruința duhovnicească a noului mucenic;
Bucură-te, că l-ai întărit cu a ta rugăciune pe calea mărturisirii Adevărului;
Bucură-te, că ești caldă rugătoare și pentru sufletul meu clătinat de ispite;
Bucură-te, vas plin de mirul cel neprețuit al înțelepciunii;
Bucură-te, că te-ai adăpat cu apa cea vie a iubirii dumnezeiești;
Bucură-te, că peste toți trimiți ploaia milostivirii dumnezeiești;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 7

Venele ți s-au tăiat de către cei însetați de răutate, dar întru nimic ai socotit aceasta, aducând Domnului cu dragoste revărsările cântărilor de: ***Aliluia!***

Icosul 7

Plumb și pucioasă ți s-au pus în gură, dar și mai limpede mărturiseai pe Hristos, Cel care paharul durerilor a băut ca să aducă pe omul cel pierdut la izvorul mântuirii sale; adapă-ne și pe noi, Sfântă Fotinia, cu apa cuvintelor dumnezeiești, ca să îți aducem curgeri de cântări ca acestea din muntele inimii:
Bucură-te, că nu ai încetat a slăvi pe Hristos și în chinuri;
Bucură-te, că ai mulțumit Ziditorului pentru toate;
Bucură-te, că întru nimic ai socotit plumbul topit;
Bucură-te, că ai răbdat toate slăvind pe Cel care te-a întărit;
Bucură-te, că și de la noi ridici jugul cel greu al păcatului;
Bucură-te, că ne păzești de toate cursele vrăjmașului mântuirii;
Bucură-te, că și mai mult gura ta s-a deschis spre lauda judecăților Domnului;
Bucură-te, că de la noi alungi pe lupii înțelegători ai patimilor;
Bucură-te, că fierberea ispitelor o îneci în marea rugăciunii tale;
Bucură-te, că ai rușinat pe împăratul cel înrădăcinat în răutate;
Bucură-te, că pe mulți ai minunat cu statornicia răbdării tale;
Bucură-te, pildă de slăvire a Adâncului înțelepciunii;
Bucură-te, scăparea celor prigoniți de valurile necazurilor;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 8

Împăratul cel fără de minte a poruncit ca trupul tău și cele ale însoțitorilor tăi să fie spânzurate, strujite și arse cu făclii, dar în aceste chinuri și mai mult v-ați bucurat, cântând Domnului: ***Aliluia!***

Icosul 8

În nările voastre a fost turnat oțet amestecat cu cenușă, dar aceasta vi s-a părut mai dulce decât mierea și fagurul, cugetând la Cel căruia I s-a dat a bea oțet, ca amă-răciunea chinurilor noastre să o îndulcească, iar noi luăm întărire de la Acesta spre a te lăuda așa:
Bucură-te, că te veseleai de mireasma dragostei lui Hristos;
Bucură-te, că te hrăneai înțelegător cu dulceața cuvintelor îngerești;
Bucură-te, că nu te-ai temut de cei robiți răutății;
Bucură-te, că numai lui Hristos ai slujit cu mult dor;
Bucură-te, că pe Cruce ai urmat Domnului fără teamă;
Bucură-te, că nu ai fugit de povara suferinței;
Bucură-te, că ai simțit mângâierea Domnului în necazuri;
Bucură-te, oțetul îți amintea de dulceața Raiului;
Bucură-te, că prin rugăciune ai mistuit orice gând deșert;

Bucură-te, că în cenușă ai prefăcut orice umbră de patimă;
Bucură-te, că ți-ai gătit sufletul pentru întâlnirea cu Mirele ceresc;
Bucură-te, piatră nesfărâmată a răbdării sfințitoare;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 9
În temniță întunecată și necurată, plină de șerpi veninoși ai fost închisă împreună cu însoțitorii tăi, dar cămara inimilor voastre era plină de lumina cântărilor de: ***Aliluia!***

Icosul 9
Cu fulgerele rugăciunii voastre au fost omorâți toți șerpii și duhoarea cea rea s-a prefăcut în mireasmă negrăită, iar noi cerem mireasma rugăciunii tale, Sfântă Fotinia, ca să umple și cămările inimilor noastre de bună mireasmă și să îți aducem flori de laude ca acestea:
Bucură-te, că pe șarpele care a amăgit pe Eva l-ai zdrobit sub picioarele tale;
Bucură-te, că în râurile rugăciunii tale au murit șerpii veninoși;
Bucură-te, că ai scos din multe inimi veninul răutății;
Bucură-te, că mirosul cel greu l-ai acoperit cu mireasma rugăciunii;
Bucură-te, că depărtezi de la noi duhoarea patimilor;
Bucură-te, că ne îndulcești sufletele cu înțelegerile tainice ale înțelepciunii;
Bucură-te, că pe mulți ai scos din întunericul deșertăciunii;
Bucură-te, că ai rușinat toate sfaturile prigonitorilor;
Bucură-te, că paharul muceniciei ai băut cu bucurie;
Bucură-te, că patimilor lui Hristos ai urmat cu vrednicie;
Bucură-te, că întunericul temniței ai risipit cu lumina rugăciunii;
Bucură-te, că neîncetat mijlocești pentru noi lumina înțelepciunii;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 10
Trei ani ați fost ținuți închiși în temniță, dar cămara inimii voastre era pururea deschisă Mirelui Hristos, Cel care a deșertat temnițele iadului și pe voi v-a ridicat la înălțimea cântărilor de: ***Aliluia!***

Icosul 10
În temniță S-a arătat Hristos Domnul, care apucându-te de mână te-a ridicat sus și te-a întărit ca să rabzi până la sfârșit înfricoșătoarele chinuri pentru mărturisirea lor; cu binecuvântarea păcii Mântuitorului și mai mult ți-ai întărit inima, primind de la toți cântări de cinstire ca acestea:
Bucură-te, că Hristos te-a înălțat întru slava mucenicilor;
Bucură-te, că pacea Lui s-a așternut în inima ta;

Bucură-te, că Domnul te-a luat de mână ca pe o fiică iubită;
Bucură-te, că mult te-ai bucurat duhovnicește de vederea Lui;
Bucură-te, că Domnul v-a vestit că este cu voi în toate zilele;
Bucură-te, că rugăciunea ta ne întărește și pe noi întru dragostea Mântuitorului;
Bucură-te, că Domnul ți-a dat binecuvântarea bucuriei;
Bucură-te, că acum petreci întru veșnica bucurie a Sfinților;
Bucură-te, că îți aduci aminte și de noi, cei pururea în întristări și ispite;
Bucură-te, că ai rămas neclintită pe piatra mărturisirii Domnului;
Bucură-te, stea ce ne călăuzești la lumina mântuirii;
Bucură-te, grabnică ajutătoare a celor împovărați de necazuri;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 11

Temnița o ați prefăcut în casă sfântă, fericită Fotinia, mulțime de oameni alergând acolo ca să primească lumina cunoștinței de Dumnezeu și Sfântul Botez, cântând: ***Aliluia!***

Icosul 11

Înnebunit de mânie, Nero v-a poruncit să nu mai propovădiți pe Hristos, dar voi și mai mult L-ați mărturisit și ați fost răstigniți cu capele în jos și strujiți; însă Cel Răstignit pentru viața lumii prin îngerii Săi v-a făcut sănătoşi, iar noi te mărim pe tine, Sfântă Fotinia, aleasa lui Hristos cu aceste cuvinte:
Bucură-te, că ai fost răstignită pentru Mirele cel Iubit;
Bucură-te, că ai băut cu bucurie paharul chinurilor;
Bucură-te, că au orbit tiranii care v-au văzut răstigniți;
Bucură-te, că fiind mult milostivă ai vindecat pe cei orbiți;
Bucură-te, că ne dai și noi limpezimea vederii duhovnicești;
Bucură-te, că ai dat lumină ochilor sufletești și trupești ai răstignitorilor;
Bucură-te, că pe mulți ai secerat din pământul osândirii, aducându-i lui Hristos;
Bucură-te, liman de scăpare a celor orbiți de păcat;
Bucură-te, apărătoare nebiruită a celor care te cinstesc;
Bucură-te, că te-ai arătat lumină lumii, după cuvântul Luminii;
Bucură-te, că aprinzi candela rugăciunii în inimile întunecate de patimi;
Bucură-te, întărirea în răbdare a celor amenințați de valurile ispitelor;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 12

Pielea ți s-a jupuit, dar tu cântai cu bucurie: ,,Doamne, cercetatu-m-ai și M-ai cunoscut", așteptând ca sufletul tău să fie îmbrăcat în haina luminii și să zbori în ceata heruvimilor, aducând cu ei Ziditorului cântări neîncetate de: ***Aliluia!***

Icosul 12
Pielea ți s-a aruncat în râu, dar te-ai lepădat cu totul de acoperământul acestei lumi și, fiind aruncată Sfântă Fotinia, într-un puț sec, ne-ai lăsat nouă moștenire prin jertfa chinurilor tale mucenicești apele înțelepciunii dumnezeiești, ca să te lăudăm cu râvnă așa :
Bucură-te, că prin mucenicie te-ai unit desăvârșit cu Hristos;
Bucură-te, căci ai zburat cu bucurie către cămara Vieții;
Bucură-te, că ai rușinat prin răbdarea ta pe începătorul răutății;
Bucură-te, că Hristos a pus pe capul tău cununa muceniciei;
Bucură-te, că strălucești întru slava Sfinților ca o lună;
Bucură-te, că trimiți tuturor razele rugăciunii tale;
Bucură-te, că pe toți ne ocrotești de pizma celui rău;
Bucură-te, că din înălțime ne trimiți acoperământul milei dumnezeiești;
Bucură-te, că ne povățuiești a muri lumii și a învia numai pentru Hristos;
Bucură-te, lumină mare ce ai risipit întunericul păgânătății;
Bucură-te, apărătoare nebiruită a celor care poartă numele tău;
Bucură-te, povățuitoarea tuturor pe căile luminate ale mântuirii;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 13
O, Sfântă mare muceniță Fotinia, cea pururea luminată de Soarele slavei, cu razele rugăciunii tale luminează și inima mea cea cufundată în întunericul deșertăciunilor lumești, ca să văd strălucind și eu pe Răsăritul Cel de sus și împreună cu Sfinții Îngeri să-i aduc ca o stea în noaptea acestei vieți pământești cântarea de: ***Aliluia!***

Apoi:

Icosul 1
Cerut-a apă de la tine, fericită Fotinia, Cel care cercetează adâncurile cu gândul Său dumnezeisc și adapă norii cu apă, Cel care oprește tulburarea valurilor ispitelor din inimi și revarsă ploaia bunătății Sale peste toată făptura; iar tu, Sfântă muceniță, întrebatu-L-ai de ce de la tine cere apă, căci femeie samarineancă ești, însă El a venit să desființeze înțelegerea cea marginită a oamenilor și să întemeieze legea laudelor în inimile celor care cântă ție așa:
Bucură-te, că te-ai învrednicit a vorbi față către față cu Mirele Hristos;
Bucură-te, că apa cea vie de la El o ai cerut cu multă sete de adevăr;
Bucură-te, căci glasul inimii tale a mărturisit Dumnezeirea lui Hristos;
Bucură-te, căci sfatul închinării în duh și adevăr l-ai primit;
Bucură-te, că izvor de apă vie din inima ta a țâșnit;
Bucură-te, că din apa mântuirii te-ai adăpat cu bucurie;
Bucură-te, că ai părăsit toate deșertăciunile lumii pentru Adevăr;

Bucură-te, că L-ai mărturisit prooroc pe Știutorul inimilor;
Bucură-te, că apa cuvintelor dumnezeiești ți-a potolit setea sufletului;
Bucură-te, că ai cerut cu mult dor apa cea dătătoare de înțelepciune;
Bucură-te, că ai propovăduit pe Hristos în toată cetatea;
Bucură-te, că Lui ai deschis larg porțile inimii;
Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!

Condacul 1

La fântâna lui Iacov ai întâlnit pe Adâncul milostivirii pogorât pe pământ ca să te ridice pe tine, Sfântă, din adâncul pierzării și să te arate propovăduitoare îndurărilor Sale pentru toți care-ți cântă: ***Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!***

Sursa: **https://doarortodox.ro/2018/02/26/viata-si-acatistul-sfintei-mucenite-fotini-samarineanca-26-februarie/**

Paraclisul Sfintei mucenițe Fotini, samarineanca

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]

Citeţul: Amin. Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Rugăciunile începătoare:

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm la Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi:

Psalmul 142:
Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori), *apoi:*

Troparul: Mieluşeaua Ta, Iisuse, Sfânta Fotini, strigă cu mare glas: Pe Tine, Mirele meu, Te iubesc şi pe Tine căutându-Te, mă chinuiesc şi împreună mă răstignesc, şi împreună cu Tine mă îngrop cu Botezul Tău; şi pătimesc pentru Tine, ca să împărăţesc întru Tine; şi mor pentru Tine, ca să viez pentru Tine; ci, ca o jertfă fără prihană, primeşte-mă pe mine, ceea ce cu dragoste mă jertfesc Ţie. Pentru rugăciunile ei, ca un milostiv, mântuieşte sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu vom tăcea nicicând, de Dumnezeu Născătoare, a spune pururea puterea ta noi, nevrednicii, că de nu ai fi stat tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi scăpat pe noi de atâtea primejdii, sau cine ne-ar fi păzit pe noi până acum slobozi ? Noi de la tine, Stăpână, nu ne vom depărta, că tu mântuieşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Psalmul 50
Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea, şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc, şi păcatul meu înaintea mea este pururea. Ţie Unuia am greşit, şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit, cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi, spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite. Întoarce faţa Ta de către păcatele mele, şi toate fărădelegile mele şterge-le. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi Duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la faţa Ta, şi Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale, şi cu Duh stăpânitor mă întăreşte. Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale, şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta. Că de-ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, şi să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul Sfintei Fotini

Cântarea I

Irmos: Pe Faraon, cel ce se purta în car, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând, în chipul Crucii lovind şi despărţind marea şi pe Israel fugăritul şi mergătorul pedestru l-a izbăvit; pe cel ce cântă cântare lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fericită ești, căci pe Hristos, Împăratul tuturor, ai mărturisit, netemându-te de durerile chinurilor, și din mâna Lui ai luat cununa slavei, petrecând acum în cămările cerești și rugându-te pentru luminarea celor ținuți în întunericul patimilor.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Venit-ai la fântână să scoți apa cea pentru neputința trupului și ai aflat pe Izvorul vieții, Cel ce dăruiește tuturor apa cea vie, ca să nu mai înseteze în veci și să laude pe Înțelepciunea cea necuprinsă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Apă a cerut de la tine Cel ce adapă toată făptura cu nespusa Sa milostivire, smerindu-Se Cel mai presus de nori, ca să ridice și mintea ta la cele cerești.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Roagă-te, Stăpânului tuturor ca să izbăvească sufletele noastre din cursele vrăj-mașului, povățuindu-ne spre cărările pocăinței.

Cântarea a III-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne, Tu şi puterea mea, Tu, Dumnezeul meu, Tu bu-curia mea, Cel ce n-ai lăsat sânurile părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu profetul Avacum, strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Glasul Cuvântului intrat-a în urechile inimii tale și ai fugit în cetate să-L vestești celor ce erau ținuți în întunericul neștiinței.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Învrednicitu-te-ai a fi luminată de Însuşi Soarele dreptăţii, Cel ce cu razele cuvintelor Sale dumnezeieşti te-a izbăvit de întunericul înşelăciunii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sângele muceniciei tale ţi-ai agonisit sălaş în Împărăţia cerurilor lângă Izvorul vieţii, care pe toţi adapă cu apele bunătăţii Sale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Deschide-mi mie uşa pocăinţei, ca Una ce Te-ai arătat uşă prin care S-a arătat lumii Cel Nevăzut.

Apoi aceste **stihiri:**

Cu propovăduirea Cuvântului pe mulţi ai scos din înşelăciunea patimilor, arătându-te ca o lumină vestitoare a Luminii, iar acum cu lumina rugăciunilor tale scoate-mă şi pe mine din întunericul păcatului.

Maica Vieţii, cu ale Tale mijlociri scoate-mă pe mine din gura şarpelui înţelegător şi către limanul pocăinţei mă povăţuieşte.

Sedealna: Auzit-ai glasul Izvorului înţelepciunii şi inima ta s-a făcut adânc primitor al apelor adâncului milostivirii dumnezeieşti, cu care stropeşte şi sufletele noastre.

Cântarea a IV-a

Irmos: Nepăzind poruncile Tale Stăpâne, cu mintea mea intrând în patimile desfătărilor, am fost golit de har şi pentru răni zac gol; ci mă rog Ţie, Mântuitorule, mântuieşte-mă!

Stih: ***Sfântă muceniţă Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În părţile Africii ai propovăduit pe Cel ce a îmbrăcat trup omenesc, ca să dea lui Adam strălucirea cea dintâi şi să ne povăţuiască pe noi spre cele cereşti.

Stih: ***Sfântă muceniţă Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu strălucirile înţelepciunii te-ai împodobit şi ai luminat pe toţi, chemându-i către ziua cea nesfârşită a Soarelui slavei, pe care Îl roagă să lumineze şi să mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe fiii tăi ai adus jertfă lui Hristos, Stăpânul tuturor, și împreună cu aceștia și pe tine, cea care ai răspuns cu dragoste chemării dumnezeiești.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

În brațele tale ai purtat pe Cel mai presus de ceruri, pe care Îl arată milostiv robilor Tăi, Preacurată.

Cântarea a V-a

Irmos: Căutând cu ochiul Tău cel neadormit, milostiveşte-Te spre mine, cel cuprins de dormitarea trândăviei, şi care slujesc somnului desfătărilor în patul pati-milor; Cel ce ţi-ai plecat capul pe Cruce şi Te-ai trezit de bunăvoie, micşorând Hristoase, noaptea păcatului, Cel ce eşti lumina dreptăţii.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Părăsit-ai păcatul ca să afli mai adevărat pe Hristos, pe care Îl roagă să ne ajute și pe noi a ne depărta de viața cea întinată.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Apa cea vie a înțelepciunii Cuvântului ai băut înțelegător și cu picăturile cuvintelor tale ai răcorit sufletele cele ținute în văpaia neștiinței.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Vestit-ai pe Cel ce te-a scos din adâncul pierzării, pe Cel care ți-a dăruit și cununa muceniciei și împărtășire din darurile Sale bogate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Din valurile ispitelor izbăvește-ne pe noi, ca Una ce ai născut pe Adâncul milostivirii dumnezeiești.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune mâhnirile mele; că sufletul meu s-a umplut de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad. Dar ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Păzește-ne pe noi de cei ce caută să împiedice pașii noștri de pe calea dreptății, trimițând fulgerele rugăciunii tale.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Veselește-te, slăvită muceniță Fotini, căci împreună cu ai tăi fii și cu surorile tale v-ați înfățișat Stăpânului vieții și la masa Sfinților ați fost așezați.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu fulgerele rugăciunii tale alungă pe cei ce caută să ne tragă pe noi spre patimile trupești, ca să ajungem și noi la lumina zilei celei nesfârșite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Caută cu blândețe spre robii Tăi și ne dă plinirea cererilor celor bune, ca una ce ești Născătoarea Celui Bun.

Apoi aceste **stihiri**:

Scoate din primejdii cu frânghia rugăciunilor tale pe cei ce au alunecat în adâncul păcatelor celor vătămătoare de suflet.

Preacurată, care, prin cuvânt, negrăit ai născut pe Cuvântul în zilele cele mai de apoi, roagă-te Lui, ca una ce ai îndrăznire de Maică.

Condacul: Cu sângele tău ți-ai înfrumusețat haina sufletului și ai urmat întru totul pe cărările spinoase ale pătimirii Celui ce te-a întâmpinat la fântână, voind a-ți dărui apa cea vie prin care să te învrednicești de viața cea veșnică. Aceluia roagă-te să reverse și peste sufletele noastre roua milostivirii Sale

Prochimenul; Evanghelia

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pentru rugăciunile mucenicei Tale, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Stihira:

Stih: ***Miluiește-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegile noastre.***

Tulburările ispitelor nu te-au împiedicat pe tine de la mărturisirea Vieții, către care roagă-Te acum să ne izbăvim noi de întunericul patimilor și să înviem prin po-căință la viața cea curată.

[Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, cercetează lumea Ta cu milă şi cu îndurări, înalţă fruntea creştinilor ortodocşi şi trimite peste noi milele Tale cele bogate; pentru rugăciunile Preacuratei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria; cu puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci; cu ocrotirile cinstitelor, cereştilor netrupeşti Puteri; pentru rugăciunile cinstitului, măritului prooroc, Înainte-mergătorului şi Botezătorului Ioan; ale Sfinţilor, măriţilor şi întru tot lăudaţilor apostoli; ale tuturor sfinţilor sfinţiţilor ierarhi; ale sfinţilor, măriţilor şi bunilor biruitori mucenici; ale prea cuvioşilor şi de Dumnezeu purtătorilor Părinţilor noştri, ale Sfinţilor (N), a căror pomenire o săvârşim, ale Sfintei mucenice Fotini, ale sfinţilor şi drepţilor dumnezeieşti Părinţi Ioachim şi Ana şi pentru ale tuturor sfinţilor; rugămu-ne, Mult-milostive Doamne, auzi-ne pe noi păcă-toşii, care ne rugăm Ţie, şi ne mi-luieşte pe noi. Doamne, miluieşte (de 12 ori).]

Cântarea a VII-a

Irmos: Chipului celui de aur neînchinându-se tinerii lui Avraam, s-au lămurit ca aurul în topitoare; că, în cuptorul cel de foc, ca într-o cămară luminată, dănţuiau, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fiii tăi nu s-au lepădat de Hristos, dorind mai bine a lepăda cinstirile acestei lumi decât a pierde comoara adevăratei credințe.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Paharul pătimirii ai băut până la sfârșit pentru Hristos, Cel ce te-a adăpat cu apa înțelepciunii spre aducerea la râul pocăinței a oilor sale celor rătăcite.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mântuitorul ți-a descoperit ție că El este Dumnezeu Adevărat și te-a sfințit pe tine a fi propovăduitoare a lui înaintea neamurilor păgâne.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Inima mea cea rănită de sabia patimilor o liniștește cu untdelemnul rugăciunii Tale, celei pururea curgătoare.

Cântarea a VIII-a

Irmos: Văzându-Te soarele întins pe Cruce, şi-a strâns razele şi tot pământul s-a clătinat cu cutremur, Împărate al tuturor, văzându-Te de voie pătimind, Cel ce eşti din fire nepătimitor. Pentru aceasta, Te rog Hristoase: Tămăduieşte ca un doctor patimile sufletului meu !

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***
Călcat-ai în picioare trufia vrăjmașului nevăzut și te-ai aruncat în valurile chinurilor, dorind a afla pe Adâncul milostivirii.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu sângele tău ai pecetluit testamentul mărturisirii lui Hristos, iar acum scrie-ne nouă cuvânt de iertare, ca să ne izbăvim de cumplita osândire.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Pentru Hristos și Evanghelia Lui ai părăsit toate îndulcirile lumii și te-ai făcut mireasă Celui mai presus de ceruri, pe care Îl roagă și acum pentru sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu lapte ai hrănit pe Cel ce hrănește toată suflarea cu bunătate, ca toți să alerge pe calea mântuirii.

Cântarea a IX-a

Irmos: Eva adică, prin păcatul neascultării, blestem înăuntru a adus, iar tu Fecioară de Dumnezeu Născătoare, prin odrasla purtării în pântece, lumii binecuvântare ai înflorit; pentru aceasta toţi Te slăvim.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mânia împăratului ai înfruntat și chinurile întru nimic le-ai socotit față de înălțimea dragostei dumnezeiești, la care roagă-te să ajungă și cei ce te cinstesc pe tine.

Stih: ***Sfântă muceniță Fotini, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Până la moarte ai urmat pe Dătătorul de viață, pe Cel ce scoate din porțile morții sufletești pe cei ce te cinstesc pe tine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Roagă-te să ne facem și noi părtași bunătăților cerești, petrecând viața noastră în faptele cele bine plăcute Domnului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

De frumusețea curăției tale foarte s-a minunat îngerul Domnului, iar noi, pământenii, alergăm la mijlocirea ta de Maică.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Bucură-te, lauda mucenițelor lui Hristos, luna cea prea frumoasă ivită în întâmpinarea Soarelui dreptății, cununa mucenicilor, nu înceta a te ruga ca să se izbăvească sufletele noastre de ocara patimilor celor întunecate.

Ca o jertfă bine primită te-ai adus Cuvântului, cu sângele tău înnoind legământul iubirii dumnezeiești.

Moștenit-ai cămările cerești, căci după lege te-ai luptat și te-ai încununat de către Hristos, ca una ce ai răbdat chinurile cele cumplite.

Băut-ai paharul pătimirii pentru dragostea lui Hristos și acum te veselești de paharul de taină al iubirii Mirelui ceresc, căruia roagă-te pentru curățirea și luminarea sufletelor noastre.

Pe fiii tăi i-ai adus jertfă lui Hristos, căci și ei au dorit mai mult să pătimească pentru Adevăr, decât să aibă slava trecătoare a acestei lumi și să se depărteze de Izvorul vieții.

Fericită ești, căci multe suflete ai adus la Hristos prin propovăduirea ta și pe mulți ai scos din mrejele păcatului cu undița cuvântului înțelept.

Cetele puterilor netrupeşti, cu Botezătorul, cu apostolii lui Hristos, cu Sfânta muceniță Fotini şi cu Născătoarea de Dumnezeu Maria, faceţi rugăciune ca să ne mântuim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Stând acum înaintea Celui Nevăzut de minte îngerească, nu înceta a te ruga să ne izbăvim noi de tirania patimilor și să ne îmbrăcăm cu toate armele luminii.

Roagă-te să se întărească Biserica lui Hristos pe temelia dreptei credințe și să fie risipite uneltirile ereticilor celor întunecați de înșelăciune.

Stăpână, primeşte rugăciunile robilor tăi şi ne izbăveşte pe noi de toată nevoia şi necazul.

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Sursa: http://poeziicrestinortodoxe.wordpress.com/

Comentarii patristice - Evanghelia despre convorbirea cu femeia samarineancă (Ev. Ioan 4, 5-42)

(In. 4, 5) Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său.

De ce evanghelistul este atât de exact în ceea ce priveşte acest loc? Este aşa pentru că atunci când tu vei auzi ceea ce spune femeia, Iacov, părintele nostru ne-a dat această fântână, să nu socoteşti că este ciudat.

Căci Siharul este locul unde Simeon şi Levi au făcut un mare măcel de oameni din cauza mâniei lor datorită batjocoririi Dinei...

Şi de unde au luat samarinenii numele lor? Samaria şi-a primit numele de la Somer, un munte apropiat, numit aşa după un fost proprietar al lui…(1 Regi 16:24; Isaia 7:9).

Locuitorii acestei ţări au fost în trecut nu Samarineni, ci israeliţi. Dar la un moment dat, ei au căzut sub mânia lui Dumnezeu şi Regele Asiriei i-a mutat pe ei în Babilon şi Media, punând păgâni din diferite părţi în Samaria, în locul lor... Dumnezeu, totuşi, a trimis lei să rănească pe barbari pentru a arăta că nu datorită lipsei de putere a Lui i-a predat pe iudei duşmanilor, ci pentru păcatele înseşi ale poporului. Regelui i s-a spus aceasta şi el a trimis un preot să îi instruiască în Legea lui Dumnezeu. Dar ei nu au sfârşit cu viclenia lor, ci aceasta a avut un efect cu jumătate de măsură. La un moment dat, ei şi-au

părăsit idolii şi au slujit lui Dumnezeu. În acest punct, iudeii s-au întors, dar întotdeauna au fost geloşi pe aceştia ca străini şi inamici, numindu-i pe ei “samarineni”, după acel munte.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan 31.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Domnul nostru Iisus Hristos vine la ţarina pe care Sfântul Iacov i-a lăsat-o fiului său, Iosif. Nu cred că această ţarină i-a fost lăsată lui Iosif atât de mult, cât i-a fost lăsată lui Hristos, pe care Sfântul Iosif patriarhul l-a prefigurat, căci într-adevăr, soarele şi luna Îl adoră, în timp ce toate stelele Îl binecuvântează.

Din această pricină Domnul a venit la această ţarină pentru ca Samarinenii, care doreau să ceară pentru ei înşişi moştenirea patriarhului lui Israel, să-L recunoască pe Stăpânul lor şi să se convertească la Hristos, care a devenit Moştenitorul legitim al Patriarhului.

(Cezar de Arles, Omilii 170.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

După ce a trecut hotarele Iudeii şi era acum printre străini, Mântuitorul se odihneşte la Fântâna lui Iacov. El ne arată nouă ca într-un tip şi în ghicitură, că predica Evangheliei trebuie să plece de la Ierusalim şi cuvântul dumnezeiesc trebuie acum să se extindă către păgâni.

Totuşi, aceasta nu semnifică faptul că patriarhii trebuie să fie mai puţin cinstiţi. Hristos îi va îmbrăţişa pe ei din nou şi va fi din nou ospătat şi odihnit de ei, în sfinţii Lui, păstrându-le lor harul cel dintâi neveştejit.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentarii la Evanghelia lui Ioan 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Multe lucruri citim şi credem, în lumina Tainei Întrupării. Chiar şi în înseşi simţirile firii noastre omeneşti noi privim dumnezeiasca măreţie. Iisus este împovărat de călătorie, ca să-i odihnească pe cei osteniţi. El doreşte să bea,

chiar când este pe cale să dăruiască băutura cea duhovnicească celor însetaţi. El era înfometat, când chiar El era hrana de mântuire a celor flămânzi.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Despre credinţa ortodoxă, 5.4.53, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton).

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Dacă noi nu înţelegem Taina lacrimilor Lui, Taina flămânzirii şi însetării Lui, să ne amintim că... Cel care era însetat a dăruit din Sine râuri de apă vie. Când El mânca şi bea, era o îngăduinţă, nu pentru necesităţile Lui, ci pentru obiceiurile noastre.

(Ilarie de Poitiers, Despre Treime 10.24, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Profetul Isaia a spus despre firea cea dumnezeiască: El nu va flămânzi, nici nu va osteni (Isaia 40, 28) şi aşa mai departe, iar Evanghelistul a spus: Iisus a ostenit de călătorie, aşa că a stat la fântână. Acum, fraza nu va osteni (Isaia 40, 28) este opusul oboselii. Profeţia deci apare a fi în contradicţie cu Evangheliile. Dar ele nu sunt în contradicţie deloc, pentru că amândouă vin de la Un singur Dumnezeu. Neostenitor se oferă deci la firea cea infinită, pentru că umple toate lucrurile. Dar mişcarea este proprie trupului care este finit. Şi când ceea ce se mişcă este forţat să umble, devine subiect al oboselii călătoriei. Deci, trupul era cel care umbla şi obosea. Căci unirea nu amesteca firile împreună.

(Teodoret de Cyr, Dialoguri, Epilog 1.7, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Poate vreodată Puterea lui Dumnezeu să fie epuizată? Desigur că nu. Dar El ostenea pentru că nu putea găsi oameni credincioşi. Hristos era împovărat, deci, pentru că nu găsea nici o virtute în poporul Său.

Astăzi, de asemenea, neascultarea noastră Îl împovărează, aşa cum face şi slăbiciunea noastră. Căci noi suntem slabi când nu urmăm lucrurile care sunt puternice şi statornice, ci urmăm ceea ce este temporar şi vremelnic.

(Cezar de Arles, Predici, 170.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Hristos, Izvorul răsuflării de viaţă pentru toţi, atunci când era
Ostenit de călătorie, a stat jos lângă un izvor din Samaria.

Şi era vremea amiezii arzătoare.
Era ceasul al şaselea, aşa cum zice Scriptura,
Era miezul zilei când Mesia a venit
să lumineze pe cei din întuneric.

Izvorul a venit la izvor, nu să bea,
ci să curăţească.

Fântâna nemuririi era lângă apa femeii nemernice,
ca şi cum avea nevoie să bea.

Era ostenit de călătorie. El,
Care fără de odihnă călătoreşte pe mare (cf. Matei 14, 25,
Marcu 6, 48; Ioan 6, 19.),
El care dăruieşte bucurie prea plină şi mântuire.

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Femeia samarineancă, 9, 4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

El a venit ostenit, pentru că purta trup slab. La ceasul al şaselea, pentru că era în cea de-a şasea zi a lumii. La o fântână, pentru că El a venit în adâncurile sălăşluirii noastre. Din această pricină este scris în Psalmi: Dintru adâncuri am strigat către Tine Doamne (Psalmul 129, 1). El a stat, aşa cum spuneam, pentru că era smerit.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.9, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 7) Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

Este potrivit pentru imaginea realităţii că această femeie, care poartă chipul Bisericii, vine de la străini, căci Biserica trebuia să vină dintre neamuri, care sunt străini de neamul iudeilor.

În acea femeie, deci, să ne auzim pe noi, şi în ea să ne recunoaştem pe noi şi în ea să dam slavă lui Dumnezeu pentru noi înşine.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan 15.10, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 7) Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

“Băutura” Lui era să facă voia Celui ce L-a trimis. De aceea a spus: “Mi-e sete; dă-mi să beau”, adică să lucreze credinţa în ea şi să bea din credinţa ei şi să o altoiască pe ea în Trupul Lui, căci Trupul Lui este Biserica.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan 15.31, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 7) Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

Mântuitorul cere apă de la femeie, adică, se preface că îi este sete pentru ca El să-i dea harul veşnic celui însetat. Căci Izvorului nu putea să îi fie sete, nici El, în Care era Apa cea vie, nu avea nevoie să scoată apa plină de sedimente pământeşti.

Deci, lui Hristos i-a fost sete? A însetat, mai sigur, pentru mântuire şi nu pentru apă omenească. El era însetat nu de apa acestei lumi, ci de mântuirea neamului omenesc. Într-un chip minunat, deci, Izvorul care şedea lângă izvor, a produs izvoare de milă în acel loc şi turnând apa cea vie, El purifică pe femeia care era în desfrânare cu cel de-al şaselea bărbat, care nu îi era bărbat, ci adulter. Într-un nou fel de minune, femeia care a venit la izvorul din Samaria ca o desfrânată, s-a întors curată de la Izvorul lui Hristos. Ea, care căuta apă, a adus înfrânare. Imediat ce Domnul îi arată păcatele, ea le recunoaşte, se mărturiseşte lui Hristos şi anunţă pe Mântuitorul. Părăsindu-şi găleata, ea aduce nu apă, ci har înapoi în oraş.

Ea pare, într-adevăr, că s-a întors fără povară, căci s-a întors plină de sfinţenie. Ea s-a întors plină, spun, pentru că ea, care a venit ca o păcătoasă, se întoarce ca o vestitoare, şi ea care şi-a lăsat găleata în urmă, a adus înapoi plinătatea lui Hristos pentru cetatea ei, fără nici o pierdere. Căci chiar dacă nu a adus apă

oamenilor din oraş, ea a adus înăuntru Izvorul mântuirii. Sfinţită, deci, prin credinţa în Hristos, femeia se întoarce acasă.

(Maxim de Torino, Predici 22.2., traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 8) Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.

Domnul nostru vine la fântâna de apă ca un vânător. El a cerut apă pentru ca să dea apă, sub pretextul cererii apei. El a cerut să bea ca unul care îi era sete, pentru ca porţile potolirii setei să îi fie deschise. A cerut ceva femeii pentru ca El să o înveţe şi pentru ca ea să-I ceară ceva. Deşi era bogat, Domnul nu s-a ruşinat să facă o cerere ca o persoană aflată în nevoie, pentru ca să înveţe pe cei săraci cum să facă o cerere. Lui nu i-a fost frică că va fi respins vorbind cu o femeie, pentru ca să mă înveţe pe mine că oricine stă în adevăr nu va fi mâhnit.

“Ei s-au mirat că stătea acolo, vorbind cu o femeie”. Şi-a trimis ucenicii pentru ca să nu-i alunge prada. A aruncat o momeală pentru porumbel, pentru ca prin acesta să prindă întregul stol. El a făcut o cerere pe ocolite pentru ca El să-i răspundă direct. “Dă-mi apă ca să beau”. Acesta a fost începutul întâlnirii. A cerut apă şi apoi a dăruit o făgăduinţă despre apa vieţii. A cerut şi apoi a abandonat cererea, aşa cum ea şi-a părăsit găleata. El a părăsit pretextul pentru adevăr, căci sosise adevărul pentru care folosise pretextul.

(Sfântul Efrem Sirul, Comentariu la Diatessaronul lui Tatian 12.16, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

Este evident că binecuvântatul Ioan a dorit să descopere virtutea femeii prin istoria ei. Cererea aceasta de apă nu a fost luată uşor. Ea, în loc, i-a adus regulile legii. Cu mare cinste ea nu a tolerat încălcarea legii chiar cu străinii, chiar dacă s-ar fi putut întâmplat uşor şi aproape necesar (căci era vorba de setea care avea nevoie de apă).

De aceea, pentru ca să nu apară că femeia nu a vrut să dea apă străinului din cauza ostilităţii sau răutăţii, Evanghelistul a adăugat aceste cuvinte: Iudeii nu au nimic în comun cu samarinenii, pentru ca noi să învăţăm că ea a refuzat să-i dea Lui apă nu ca unui străin de religia ei, ci pentru că voia să-L avertizeze să nu încalce regulile legii, fiind condus de sete. La acest stadiu, Domnul nostru a luat acest răspuns al femeii ca o dreaptă oportunitate pentru învăţătura sa.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.9, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

După ce iudeii s-au întors din captivitate, ei erau geloşi pe Samarineni, pe care îi priveau ca pe străini şi duşmani... Samarinenii nu foloseau toate Scripturile, ci numai scrierile lui Moise, şi se foloseau puţin şi de prooroci. Ei erau nerăbdători să îşi amintească originile lor iudaice şi se mândreau cu Avraam, pe care îl numeau strămoşul lor, pentru că era din Caldeea, şi de asemenea Iacov, pentru că erau descendenţii lui.

Dar iudeii îi considerau păgâni şi gândeau că erau o necurăţie, ca şi restul lumii păgâne... Şi astfel, femeia, fiindu-i spus: Dă-mi să beau, foarte firesc a întrebat: Cum deci tu, care eşti iudeu, ceri de la mine, o femeie samarineancă? ***Ea ştia că El este iudeu după îmbrăcăminte şi după vorbă. Observaţi cât de politicoasă este ea aici. Căci, chiar dacă Domnului i-ar fi fost interzis să aibă de-a face cu ea, aceasta era porunca lui, nu a ei. Evanghelistul nu spune că samarinenii nu aveau de-a face cu iudeii, ci că iudeii nu aveau de-a face cu samarinenii. Femeia, însă, deşi nu era greşeala ei, a dorit să corecteze ceea ce ea credea că se făcea fărădelege.***

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.2, 4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

Iudeii nici măcar nu foloseau vesela samarinenilor. Şi pentru că femeia a adus cu ea o găleată să scoată apă, a făcut-o să se întrebe de ce un iudeu căuta să bea de la ea - ceva ce iudeii nu obişnuiau să facă.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.11, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

Dar de ce Hristos a cerut să bea, când Legea nu permitea asta? Căci El nu ar fi cerut, dacă ar fi ştiut că ea nu o să îi dea. Ci mai mult, motivul pentru care a cerut era acela de a arăta indiferenţa Lui faţă de asemenea obiceiuri, pentru că, având să-i înveţe pe alţii să le desfiinţeze, trebuia să le încalce El Însuşi.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

El cere să bea şi promite să dăruiască băutură. Lui îi este dor ca unul care va primi; El abundă ca unul care va dărui. Dacă ai fi ştiut, spune El, darul lui Dumnezeu. Darul lui Dumnezeu este Duhul Sfânt.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.12, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Este arătat în Sfintele cărţi că Duhul Sfânt este numit "darul lui Dumnezeu"? Dacă oamenii caută si aceasta, noi avem în Evanghelia lui Ioan cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos care spune: Dacă cuiva îi este sete, să vină la Mine şi să bea; Cel ce crede în Mine, precum zice Scriptura, izvoare de apă vie vor curge din pântecele lui. Şi Evanghelistul mai are ceva de adăugat: Şi aceasta o spunea despre Duhul, pe care Îl vor primi cei ce vor crede în El (Ioan 7, 37-39).

Şi apoi, Apostolul Pavel de asemenea spune "Şi noi toţi am băut dintr-un singur Duh" (I Corinteni 12, 13). Chestiunea este unde apa este numită darul lui Dumnezeu, care este Duhul Sfânt? Dar, precum aflăm aici că această apă este Duhul Sfânt, tot aşa găsim în altă parte în Evanghelia însăşi că aceasta apă este numită Darul lui Dumnezeu. Căci, atunci când acelaşi Domn vorbeşte cu femeia samarineancă la fântână, către care a spus Dă-mi să beau, şi ea a răspuns că iudeii nu au nici o treabă cu samarinenii, Iisus a răspuns şi a zis către ea: dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu şi cine este cel care ţi-a zis Dă-mi să beau, tu I-ai fi cerut şi El ţi-ar fi dat apă vie...

Pentru că această apă vie, aşa cum a explicat Evanghelistul, este Duhul Sfânt, fără nici o îndoială că Duhul este darul lui Dumnezeu, despre care

Domnul spune aici dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu şi cine este cel care ţi-a zis Dă-mi să beau, tu I-ai fi cerut şi El ţi-ar fi dat apă vie...

Căci ceea ce este aici într-un verset “râuri de apă vie vor curge din pântecele lui” este în altul “se va face în el izvor de viaţă săltătoare spre viaţa veşnică”.

(Fericitul Augustin, Despre Treime, 15.19.33, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Şi în acea zi se spune: Apa cea vie va izvorî din Ierusalim (Zaharia 14, 8). Aceasta este băutura spirituală, dulce, dătătoare de viaţă şi mântuitoare a învăţăturii lui Hristos. El vorbeşte despre ea în Evanghelia lui Ioan, când o învaţă pe femeia samarineancă.

Era deci acea băutură care izvorăşte din Ierusalim? Căci de acolo Evanghelia s-a răspândit şi vestitorii ei au umplut întreaga lume. Acest lucru a vrut să-l spună prin cuvintele: Apa cea vie va răsări de la prima mare la ultima mare (Zaharia 14, 8), adică la hotarele întregii lumi.

Căci ceea ce este către oceanul de răsărit este numit “prima mare”, iar cele către apus sunt numite “ultima mare” şi acestea au fost umplute de apa cea vie a Evangheliei mântuitoare. El de asemenea vorbea despre aceasta când a zis Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta niciodată.

(Eusebiu de Cezareea, Demonstraţia Evangheliei, 6.18.48-49, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Şi în acestea, restul profeţiei s-a împlinit, când în ziua venirii Mântuitorului nostru apa cea vie a curs din Ierusalim (vezi Zaharia 14, 8). Cuvântul cel viu şi roditor a ieşit din Ierusalim şi s-a răspândit peste tot pământul, chiar până la ultimele hotare ale pământului. Domnul şi Mântuitorul Însuşi vorbeşte despre această apă femeii samarinence... Şi el o învaţă bunătăţile pe care le va avea oricine gustă în izvorul viu şi spiritual. Cei ce beau din el, negând mulţi diavoli răi care stăpâneau din vechime, Îl vor mărturisi pe Unul Domn şi Împărat, că Domnul, care odinioară era cunoscut numai de evrei, va deveni Împăratul

tuturor neamurilor care cred în el de pe tot pământul, şi că numele lui va fi unul, înconjurând tot pământul şi toată sălbăticia.

Şi cine nu este mirat să vadă acestea împlinite? Căci numele creştin, derivat din numele lui Hristos (şi Hristos este într-adevăr Domnul) a înconjurat toate locurile şi cetăţile, şi toate neamurile care trăiesc în sălbăticie şi la marginile pământului, aşa cum a prevestit profeţia.

(Eusebiu de Cezareea, Dovedirea Evangheliei, 10.7.7-8, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Apa, ieşind dintr-un izvor, este numită în mod comun apă vie. Apa colectată de la ploaie în piscine sau cisterne nu mai este numită apă vie. Se poate să fi izvorât la început dintr-un izvor; totuşi, dacă se colectează în anumite locuri şi este lăsată să stea fără nici o legătură cu izvorul ei, separată, aşa cum e, de canalul izvorului, nu se mai numeşte apă vie. Apa este numită vie când este luată atunci când curge. Acest fel de apă era în acea fântână.

(Fericitul Augustin, Tratat despre Evanghelia lui Ioan, 15.12, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Heracleon nu greşeşte când spune că “apa pe care o dă Mântuitorul este din Duhul şi din Puterea Lui”. Şi el a explicat afirmaţia nu va înseta niciodată, prin următoarele cuvinte: Căci viaţa pe care El o dă este veşnică şi nu piere niciodată, aşa cum face viaţa care vine din fântână; viaţa pe care o dă El rămâne. Căci harul şi darul Mântuitorului nostru nu poate fi luat înapoi, nici nu se consumă, nici nu piere, când cineva se împărtăşeşte de el. Acum interpretarea lui Heracleon despre apa cea izvorâtoare nu este neconvingătoare. El o face pentru cei care se vor împărtăşi de ceea ce vine în mod bogat de sus şi aceştia înşişi vor vărsa din ei viaţă veşnică celorlalţi.

Dar el laudă şi pe femeia samarineancă pentru că ea demonstrează o credinţă care era neezitantă şi potrivită firii sale, căci nu a avut nici o îndoială despre ceea ce i-a fost spus ei.

(Heracleon [citat de Origen], Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.59-60, 62-63, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Iisus a numit darul Duhului care adapă apă vie, căci firea umană este uscată până la rădăcinile ei, pârjolită şi stearpă de toate virtuţile,în urma crimelor diavolului. Dar acum, firea umană se întoarce înapoi la frumuseţea ei dintâi şi, bând din ceea ce este de viaţă făcător, este făcută frumoasă cu o varietate de lucruri bune şi îmbobocind în viaţa cea virtuoasă, trimite strigăte sănătoase de iubire către Dumnezeu.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Nu oricine cunoaşte darul lui Dumnezeu, pentru că nu toţi doresc apa cea vie, căci, dacă ar dori-o, n-ar mai amâna niciodată Taina Botezului... Nu amânaţi remediile mântuirii voastre pentru că nu ştiţi ceasul când sufletul vostru se va cere de la voi.

(Cezar de Arles, Predici, 170.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Deja, Domnul nostru înalță opinia pe care o avea femeia despre el, făcând-o să realizeze că nu era o persoană obişnuită. Ea se adresează lui cu cinstire, prin titlul de “Doamne”.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Totuşi, pentru că femeia nu înţelegea încă aceste cuvinte şi nu ştia ce era “apa cea vie”, ea a zis către El: Doamne, nu ai găleată, şi fântâna este adâncă. De unde ai Tu apa cea vie? Tonul conversaţiei se schimbă. Mai înainte, ea spusese cu îndrăzneală: “Cum tu, iudeu, ceri să bei apă de la mine”, acum, ea a folosit potrivit apelativul Doamne înaintea cuvintelor ei.

Înainte de a vorbi cu El, îl suspecta că este vreun călcător de lege din cauza setei lui puternice. Apoi, după ce a înţeles din răspunsul şi cuvintele pline de pace că nu cerea apă pentru că era chinuit de sete, a dat mare cinstire cuvintelor Lui. De unde să îmi dai mie, spune ea, apa cea vie? Nu ai nici găleată şi fântâna este adâncă.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.11, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Înainte de venirea Domnului, fântâna era de asemenea adâncă şi fără o găleată, nimeni nu putea scoate apă pentru sine. ***Domnul nostru, Fântâna cea vie, a venit să spele inimile oamenilor, să potolească setea lor şi să bucure sufletele lor. Mai mult decât atât, El nu căuta găleată, pentru a scoate apa, ci de bunăvoie, El a turnat apă în minţile fiecăruia.***

(Cezar de Arles, Predici, 170.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Scripturile, deci, sunt introduceri, şi sunt numite Fântâna lui Iacov. Odată ce au fost înţelese cu claritate, omul trebuie să urce la Iisus, pentru ca El să ne dea gratuit fântâna apei care curge în viaţa veşnică. Dar nu toţi scot apă din fântâna lui Iacov în acelaşi fel... Unii, care sunt înţelepţi în Scripturi beau ca Iacov şi fiii săi. Dar alţii, care sunt mai simpli şi inocenţi, aşa numitele oi ale lui Hristos (Ioan 10, 26), beau ca turmele lui Iacov. Şi alţii, neînţelegând Scripturile şi menţinând lucruri nepotrivite, sub pretextul că ei au învăţat Scripturile, beau ca femeia samarineancă înainte de a crede în Iisus.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.37-39, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Această fântână este în mod clar harul Duhului, un pârâu care izvorăşte din Fântâna cea vie. Sfântul Duh, deci este de asemenea Fântâna vieţii veşnice... Această apă, harul Duhului Sfânt, este atât de răcoritoare. Cine îmi va da mie această fântână în pieptul meu? Fie ca ea să izvorască în mine, fie ca ceea ce dă viaţă veşnică să curgă întru mine! Fie ca fântâna să izvorască prea plin în noi şi să nu curgă departe... Cum voi ţine această apă ca ea să nu curgă afară?

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Despre Sfântul Duh, 1.16.180-81, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 12) Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?

Samarinenii deci erau străini (căci erau colonişti dintre Babilonieni), însă ei numeau pe Iacov părintele lor din nouă motive. Ei au locuit o ţară care se învecina cu pământul evreiesc şi astfel, ca vecini, au fost influenţaţi de rugăciunile acestora şi au fost obişnuiţi să laude pe strămoşii iudeilor. Mai mult, era într-adevăr adevărat că cel mai mare număr de locuitori din Samaria răsăriseră din rădăcina lui Iacov. Căci Ieroboam, fiul lui Nebat, strângându-se împreună zece triburi ale lui Israel şi jumătate de trib al lui Efraim, au plecat din Ierusalim în zilele Împărăţiei fiului lui Solomon şi au luat Samaria şi au clădit case şi cetăţi acolo.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 12) Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?

Când femeia obiectează: Eşti tu mai mare decât părintele nostru Iacov? Iisus nu răspunde: De fapt sunt mai mare, care l-ar face să sune ca şi cum s-ar lăuda, pentru că acolo nu era nici o dovadă în acest sens. Cu toate acestea, răspunsul lui îl implică… Este ca şi cum ar fi spus, Dacă Iacov este cinstit pentru că v-a dat vouă această apă, ce ai spune tu dacă Eu v-aş da o apă cu mult mai bună decât aceasta?

El face o comparaţie, totuşi, nu pentru a-l înjosi pe Iacov, ci pentru a se cinsti pe sine. Observaţi că Iisus nu spune că apa este inferioară sau rea. Ci mai mult, El afirmă un simplu fapt al firii: oricine bea din apa aceasta, va înseta din nou.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 12) Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?

Este ca şi cum ea ar fi spus: nu poţi să spui că Iacov ne-a dat nouă acest izvor şi apoi a folosit altul pentru sine. Căci el şi urmaşii săi au băut din el, ceea ce nu ar fi făcut, dacă ar fi fost vreun alt izvor mai bun. Deci tu nu poţi să îmi dai apă din acest izvor. Şi tu nu ai alt izvor mai bun, până nu mărturiseşti că eşti mai mare decât Iacov. De unde deci vine apa pe care tu ai promis să ne-o dai?

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 13) Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;

Este o mare diferenţă, deci, spune El, între apa (de izvor) şi apa pe care Eu promit să v-o dau. Această apă, după ce ei au băut-o, stinge setea pentru o scurtă perioadă de vreme. Dar apoi când a fost consumată după firea ei, ea îl lasă pe cel care a băut-o însetat după scurtă vreme.

Apa pe care Eu o dau este de aşa natură încât nu numai că este consumată şi nu îl părăseşte pe cel care bea din ea, istovit de sete, ci dimpotrivă, ea devine în el ca un izvor care ţâşneşte veşnic. Apa dintr-un izvor nu se termină, nici nu are nevoie să fie adusă dintr-un alt loc sau să fie introdusă, ci în mod stăruitor, dăruieşte hrănirea permanentă celor care o doresc.

Într-un mod similar, virtutea acestei ape îl face pe cel care o primeşte să primească ajutor permanent şi îl va păstra pe el întotdeauna şi nu îi va da voie să piară. De aceea, cel care primeşte harul nu va mai gusta în veac moartea. El spune ceea ce a făcut pe bună dreptate, pentru că aceasta este virtutea Duhului. Şi noi primim de asemenea de la El pârga Duhului, cu speranţa în învierea viitoare. De vreme ce acum lucrarea este făcută simbolic, noi sperăm că vom primi harul cel desăvârşit, când prin participarea Lui, noi vom rămâne nemuritori.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 13) Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;

Trebuie să se cerceteze ce înseamnă “va înseta” în afirmaţia “Tot cel ce va bea din apa aceasta va înseta din nou”. Ce se înţelege, în primul rând, ar fi ceva de genul: cel care se împărtăşeşte de presupuse gânduri adânci, chiar dacă este mulţumit pentru o scurtă vreme şi acceptă ideile care sunt scoase şi crede că a descoperit ceva de cea mai mare profunzime, oricum, când le va reconsidera, se vor ridica noi întrebări…

Dar, spune Cuvântul, Eu am învăţătura care devine fântână de apă vie în cel care a primit ceea ce Eu am vestit. Şi cel care a primit din apa Mea, va primi un beneficiu atât de mare, încât o fântână capabilă de a descoperi tot ce este cercetat va ţâşni cu putere din el. Apele se vor ridica deasupra. Înţelegerea lui va înflori şi va zbura atât de lin, ca o apă curgătoare vioaie, izvorând şi săltând, ducând cu ea o viaţă mai înaltă, care este veşnică.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan 13.13, 15-16, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 13) Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;

Să nu uităm faptul că este ceva spiritual ceea ce Domnul ne făgăduieşte. Ce vrea El să spună când zice: “Oricine va bea din apa aceasta va înseta din nou”? Este adevărat şi pentru această apă şi pentru ceea ce ea semnifică. Pentru că apa din fântână este plăcerea lumii în adâncul ei întunecat; din aceasta, oamenii o scot pe ea în vasele dorinţei. Aplecându-se înainte, ei coboară pofta (dorinţa) pentru a atinge plăcerea prinsă în adâncul fântânii şi se bucură de plăcerea şi de dorinţa dinaintea ei pe care o coboară pentru a o prinde. Căci cine nu a trimis înainte dorinţa, nu poate lua plăcerea. Consideraţi dorinţa, deci, ca o găleată şi plăcerea ca o apă din adâncul fântânii.

Când cineva a intrat în plăcerea acestei lumi, ori de-ar fi mâncare sau băutură, sau baie, sau spectacol, sau afacere, oare el sau ea nu va înseta din nou? Deci, “oricine bea din apa aceasta - spune El - va înseta din nou”. Dar cel ce primeşte apă de la mine “nu va înseta niciodată”. “Noi vom fi săturați”, se spune, “cu bunătăţile casei Tale” (Psalm 64, 5). Care apă deci este dăruită de Iisus, dacă nu cea despre care este spus “Că la tine este Izvorul vieţii” (Psalm 35, 10)? Căci cum vor înseta “cei care vor bea din grăsimea casei tale” (Psalm 35, 9)?

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.16, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

El spune că apa cea văzută poate potoli setea cuiva pentru o scurtă vreme, dar apa cea nevăzută vindecă de sete pentru totdeauna pentru că nu mai există sete pentru viaţă atunci când nemurirea ţâşneşte din tine. Ceea ce urmează demonstrează clar că Duhul Sfânt este ceea ce este făgăduit a fi dat în dar aici, pentru că Apa cea spirituală despre care se vorbeşte aici corespunde cu apa cea fizică despre care s-a vorbit… Duhul Înţelepciunii, a Cărui prezenţă este necontenită, dăruieşte din abundenţa Sa liber.

(Apolinarie de Laodiceea, Fragmente despre Ioan, 17, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

Uneori, Scriptura numeşte harul Duhului "foc", iar alteori îl numeşte "apă". În acest fel, se arată că aceste nume nu sunt descriptive în esenţa lor, ci în lucrarea lor. Căci Duhul, care este invizibil şi simplu, nu poate fi făcut din diferite substanţe… În acelaşi fel, în care el numeşte Duhul prin numele de "foc", făcând aluzie la proprietatea vibrantă şi de încălzire a harului şi puterea lui de a distruge păcatele, iar alteori el îl numeşte "apă" pentru a sublinia curăţirea pe care o face şi marea împrospătare pe care o aduce acelor minţi care-l primesc pe el. Căci harul face sufletul binevoitor ca un fel de grădină, plină cu tot felul de copaci roditori şi îmbelşugaţi, neîngăduind să ajungă la el nici deznădejdea, nici complotul Satanei. El potoleşte toate săgeţile cele aprinse ale vicleanului.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

În mod frecvent, noi vedem cum apa aruncată stinge focul. Însă, câteodată vedem opusul acesteia, acele mingi uriaşe de foc care consumă şuvoaiele de apă şi când flăcările cresc atât de puternic, trăgându-şi puterea din apă ca dintr-o hrană, aşa încât apa nu pare să mai potolească arsura, ci să o agraveze. Ce este deci apa aceea care consumă flăcările, dar ea nu este consumată? Este, cred,

aceea care, curgând în scăldătoare din Fântâna lui Hristos nu este consumată de păcate, ci consumă flăcările gheenei, şi care, odată ce este vărsată peste oameni în Botez, deopotrivă trăieşte în ei şi stinge focul iadului. Este clar că ea trăieşte în oamenii despre care a vorbit Domnul aici… Dar, într-un chip minunat, apa lui Hristos deopotrivă dăruieşte viaţă şi omoară prin una şi aceeaşi lucrare. Căci dăruieşte viaţă sufletelor şi ucide păcatele. Sufletele sunt reînnoite prin împrospătarea acestei băi; păcatele sunt consumate prin curgerea ei clocotitoare. Şi în ceea ce priveşte harul cel mai înalt al Botezului, în ceruri este sărbătorită o Taină, iar în iad Gheena este stinsă. Într-unul apele curg, în altul focul se răceşte. Într-unul suntem cufundaţi în baie; în altul suntem eliberaţi de lumea cea de dedesubt. Şi totuşi, nu este nimic uluitor dacă iadul este deschis prin Taina Botezului, căci şi cerurile sunt descuiate. Căci aceste locuri sunt deschise pentru ca libertatea şi harul să vină împreună în baia lui Hristos - harul din ceruri şi libertatea din iad.

(Maxim de Torino, Predică, 22a.3, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

Noi trebuie să ştim că Mântuitorul aici numeşte harul Duhului Sfânt apă. Căci oricine bea din apa aceasta, va avea darul învăţăturilor dumnezeieşti izvorând din sine în mod stăruitor. El nu mai are nevoie de mustrare de la alţii. Ci mai mult, este de-ajuns să îndemni pe cei care însetează după Cuvântul dumnezeiesc şi ceresc, ca ei să trăiască în viaţa acesta de pe pământ împreună cu sfinţii profeţi şi cu apostolii. Ei sunt moştenitorii misiunii acestora, despre care s-a scris: “Scoateţi apă cu bucurie din izvoarele mântuirii” (Isaia 12, 3).

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

Femeia a crezut imediat, arătând că ea nu era doar mai înţeleaptă decât Nicodim, ci şi mai curajoasă. Căci când el a auzit zece mii de lucruri ca acestea, nici n-a invitat pe ceilalţi să asculte ceea ce a auzit el, nici nu a vorbit deschis despre întâlnirea lui. Dar ea săvârşeşte lucrările unui apostol, predicând Evanghelia oricui putea şi chemându-i la Iisus. Ea chiar a atras o întreagă cetate să-L asculte. Când Nicodim l-a auzit pe Iisus, reacţia lui a fost: “Cum pot fi

aceste lucruri?” Şi când Iisus a pus înaintea lui o imagine clară, folosind cuvântul “vânt”, nici chiar atunci el nu a primit Cuvântul. Dar nu este cazul cu această femeie. La început s-a îndoit, dar apoi, primind Cuvântul nu printr-o demonstraţie obişnuită, ci în forma unei afirmaţii, ea imediat s-a grăbit să-L primească. Căci, atunci când Hristos a zis: “Va fi în el un izvor de apă vie spre viaţa veşnică”, imediat femeia a spus: “Dă-mi această apă pentru ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot”.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 15) Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.

Vedeţi cum femeia este condusă pas cu pas către o înţelegere mai înaltă. În primul rând, Iisus nu era vreun iudeu lax care încălca legea… Apoi, când a auzit de apa cea vie, s-a gândit că El vorbea despre vreo apă materială. Apoi, ea înţelege că El vorbeşte spiritual şi crede că îi poate fi luată setea. Totuşi, ea nu ştie încă ce este asta, doar înţelege că este ceva superior lucrurilor materiale… “Femeia i-a spus: Doamne, dă-mi apa aceasta, ca să nu mai însetez nici să mai vin aici şi să scot”. Observaţi cum ea îl preferă pe Iisus patriarhului Iacov, pentru care avea înainte o atât de mare veneraţie.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 15) Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.

Femeia este încă preocupată de nevoile sale trupeşti. Este încântată de ideea că nu va mai trebui niciodată să înseteze şi ia promisiunea Domnului în acest fel. Va veni şi situația aceasta, dar va trebui să aştepte până la învierea morţilor. Dar ea vrea acest lucru acum. Dumnezeu într-adevăr i-a permis odinioară lui Ilie să nu flămânzească şi să nu înseteze pentru patruzeci de zile şi, dacă ar fi putut face asta pentru patruzeci de zile, de ce nu pentru totdeauna?

Acest lucru îl dorea ea, să nu îi lipsească nimic şi să fie scutită de muncă grea, pentru că venea la fântână în fiecare zi, împovărată cu greutate mare pe umerii săi, pentru a aduce ceea ce îi lipsea.

Sărăcia ei o obliga să muncească mai mult decât puterea sa putea suporta. Bine ar fi fost dacă ar fi auzit invitaţia: “Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi, şi eu vă voi odihni pe voi” (Matei 11, 28). De fapt acest lucru îl spunea ei Iisus.

El îi spunea ei că ea nu avea nevoie să muncească aşa de mult, dar aceasta încă nu înţelegea.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.15, 17, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 16) Iisus i-a zis: Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici.

Pentru că femeia a demonstrat o grabă în a cere apa cea promisă, Iisus îi spune: "Mergi si cheamă pe bărbatul tău", pentru a arăta că el de asemenea trebuie să se împărtăşească de acestea. Dar ea era grăbită să primească darul şi voia să-şi ascundă vina (căci îşi imagina că vorbea doar cu un om). Femeia a răspuns şi i-a zis: "Nu am bărbat". Hristos îi răspunde cu o respingere temporară, vădind-o în legătură cu fostul ei soţ şi cu cel prezent, pe care ea îl ascundea.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 17-18) Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

Înţelegeţi că femeia nu avea un bărbat legitim, ci mai degrabă forma o unire nelegiuită cu cineva care nu era bărbatul său legitim. Şi în eventualitatea cazului în care femeia ar fi presupus că Domnul ştia despre aceasta pentru că El cunoştea de la cineva – şi nu pentru că ştia prin dumnezeirea Sa – El spune: Uite ceva ce nu ai spus: "Căci cinci bărbaţi ai avut, iar cel pe care îl ai acum nu îţi este bărbat".

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.20, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 17-18) Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

Mântuitorul nu era neştiutor de faptul că ea nu avea un bărbat legitim, şi întrebarea lui despre soţul ei nu era pledoaria unui om care are nevoie să-i fie descoperite lucrurile ascunse… El avea deplină cunoaştere despre circumstanţele acesteia, şi afirmă, ca şi ea, că într-adevăr, nu are bărbat, deşi ea avusese atât de mulţi. Căci nu unirea plăcerii, ci respectarea legii şi legătura iubirii curate care fac căsătoria să fie fără păcat.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 17-18) Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

(Iisus spune:) Dacă tu doreşti să-ţi dau pâraiele de apă pură
Mergi şi cheamă pe bărbatul tău, Eu nu voi imita reproşul tău;
Nu voi spune: “Eşti o femeie din Samaria, şi cum îmi ceri Mie apă?”
Nu-ţi voi înteţi setea; căci te-am adus la sete prin sete.
Am exagerat, fiind însetat, şi am fost ostenit de sete,
pentru ca să-ţi descopăr setea ta.
Mergi, deci, şi cheamă pe bărbatul tău şi întoarce-te.

Femeia a spus: “Cred că nu am bărbat” şi Creatorul a spus către ea:
“Cu adevărat, nu ai nici unul. Ai avut cinci,
şi cel de-al şaselea nu este al tău”
Pentru ca tu să poţi primi
Prea plin de bucurie mare şi mântuire”.

O, înţelepte taine! O înţelepte gândiri!
În credinţă, femeia sfântă este pictată
Toate trăsăturile Bisericii
în culori adevărate care nu se învechesc

Căci felul în care femeia şi-a renegat bărbatul,
când avea mai mulţi,
Este felul în care Biserica
şi-a renegat zeii ei cei mulţi, ca soţi,
Şi i-a părăsit şi a devenit logodită cu Stăpânul cel unic,
care iese din apă.

Ea a avut cinci bărbaţi şi pe cel de-al şaselea nu-l avea încă.
Şi lăsându-i pe cei cinci
Bărbaţi ai impietății, acum te ia pe Tine,
ca pe al şaselea,

Venind la apă
Cu prea plin de bucurie mare şi mântuire…
Biserica logodită a neamurilor, deci, a părăsit pe aceştia
Şi acum se grăbeşte aici, la izvorul fântânii baptismale
Şi renegă cele ale trecutului,

aşa cum a făcut femeia din Samaria;
Căci ea n-a ascuns ce-a fost înainte,
sinceră cu Cel care o cunoscuse mai dinainte;

Ci a spus: “Chiar dacă am avut mai mulţi bărbaţi,
nu mai doresc să mai am
Bărbaţii pe care i-am avut.
Căci acum Te am pe Tine, care m-ai luat în cuibul Tău”
Şi sunt scoasă afară prin credinţă
din întunericul păcatelor mele
Pentru ca să primesc
Prea plin de bucurie mare şi mântuire”.

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Femeia din Samaria, 9.11-12, 14, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 19) Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc.

Femeia nu este ofensată de respingerea lui Iisus. Ea nu îl părăseşte şi nu se depărtează de El. Admiraţia sa pentru El creşte: “Femeia i-a zis: Doamne, văd că eşti prooroc”. “Eu văd” înseamnă “Tu îmi apari ca fiind un Prooroc”. Şi ajungând la această credinţă (că Iisus este Prooroc), ea nu mai întreabă altceva privitor la viaţa sa, la sănătatea sau boala trupului… Ea nu mai este tulburată de sete, ci mai mult, este dornică să primească învăţătura.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.2-3, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 20) Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.

Prin afirmaţia “părinţii noştri” şi ceea ce urmează trebuie să înţelegem neînţelegerea dintre samarineni şi iudei asupra locului considerat sfânt. Căci samarinenii se închinau lui Dumnezeu pe Muntele ce se cheamă Garizim, pe care îl considerau a fi sfânt. Moise se referă la acest munte în Deuteronom, când spune: “Şi Moise a poruncit poporului în acea zi, spunând: Aceştia vor sta pe Muntele Garizim şi vor binecuvânta poporul, iar tu vei trece Iordanul” (Deuteronom 27, 11-12). Iudeii, pe de altă parte, pentru că ei credeau că Sionul este dumnezeiesc şi locul sălăşluirii lui Dumnezeu, credeau că a fost ales de Părintele tuturor. Din această pricină, spuneau că Solomon a clădit Templul pe Sion şi slujirea levitică şi preoţească era săvârşită aici. Ca o consecinţă a acestor credinţe, fiecare naţiune considera că strămoşii ei l-au cinstit pe Dumnezeu, dar una pe un munte, iar cealaltă pe altul.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.77-79, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 21) Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.

Pretutindeni, iubiţilor, avem nevoie de credinţă. Credinţa este maica tuturor bunătăţilor, medicamentul mântuirii pentru a obţine orice bun real. Fără ea, este imposibil să avem vreuna dintre învăţăturile cele înalte. Cei care încearcă orice fără de ea sunt ca aceia care se aventurează pe mare fără o corabie şi se îneacă pentru că de-abia pot înota. În mod similar, cei care încearcă să îşi dea seama de lucruri înainte de a învăţa ceva sunt aproape de a suferi scufundarea. Pentru a ne asigura că acest lucru nu ni se întâmplă nouă, să ne ţinem strâns de sfânta ancoră (credinţa - cf. I Timotei 1, 19) prin care Hristos o aduce la lumină pe femeia samarineancă acum.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 33.1, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 21) Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.

Iisus condamnă în mod egal nebunia tuturor, spunând că rugăciunea iudeilor şi samarinenilor deopotrivă trebuie să fie transformată în slujire mai adevărată. Iisus de fapt spune că oamenii nu vor mai trebui să caute un loc particular unde locuieşte Dumnezeu. Ci, într-adevăr, Iisus are puterea de a umple şi de a cuprinde toate. Şi aşa, ei se vor ruga Domnului “fiecare în locul lui” (Sofonie 2, 11), cum spune unul dintre prooroci. Iisus implică faptul că peregrinarea Lui în această lume cu trupul este vremea şi timpul pentru o schimbare a acestor obiceiuri.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 21) Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.

Iudeii susţin pe cei care gândesc inteligent şi mântuirea este de la ei. Samarinenii reprezintă pe heterodocşi. Ei cinstesc Garizimul, care înseamnă “separaţie” sau “divizie”. Iudeii, pe de altă parte, cinstesc Sionul, care semnifică “turn de veghere”. În măsura în care ceasul menţionat de Domnul nu a venit încă, în care ei nu îl vor cinsti pe Tatăl nici pe acest munte, nici în Ierusalim, până atunci oamenii trebuie să plece de pe muntele samarinenilor şi să îl

slujească pe Dumnezeu pe Sion, unde este clădit Ierusalimul. Hristos numeşte Ierusalimul cetatea Marelui Împărat (Matei 5, 35). Şi ce altceva poate fi Cetatea Marelui Împărat, adevăratul Ierusalim, decât Biserica, care este zidită din pietre vii? Acesta este locul sfintei preoţii, locul unde jertfele spirituale sunt oferite lui Dumnezeu de către oamenii care sunt spirituali şi care au înţeles Legea cea spirituală. (I Petru 2, 5, Romani 7, 14). Dar când plinirea vremii este iminentă (Galateni 4, 4), când nu vom mai fi în trup, ci în Duhul, şi toate nu vor mai fi în icoană, ci în adevăr, atunci nu va mai trebui să oferim adevărata jertfă şi credinţa deplină în Ierusalim. Astfel de oameni s-au pregătit pentru a fi asemenea cu cei pe care Dumnezeu îi caută să-L cinstească.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.81, 83, 85, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 22) Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.

Ziduri divergente au plecat din capul unghiului, iudeii de acolo, păgânii de aici. Aţi văzut şi ştiţi că zidurile, pe măsură ce se îndepărtează de colţ, tot mai departe sunt unul de altul. Pe cât se apropie de colţ, pe atât sunt de aproape unul de altul. Când ating colţul, ele se unesc. Hristos, ca piatra cea din capul unghiului, a unit iudeii cu păgânii, care erau departe unii de alții…

Cei care au venit dintre iudei sunt număraţi ca fiind parte a zidului celui bun, pentru că cei care au venit nu au rămas în ruinele Ierusalimului. Noi am devenit una, ei şi noi; dat toţi în Cel Unul, nu în noi înşine. Din ce neam a fost Iisus născut? Din cel al iudeilor. De aceea găseşti scris: “Mântuirea este de la iudei”, dar nu numai pentru iudei. El nu a spus, până la urmă, “mântuirea este pentru iudei”, ci “mântuirea este de la iudei”.

(Fericitul Augustin, Predici, 375.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 22) Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.

Termenul “voi” se referă literal la samarineni, dar anagogic, la toţi cei care sunt eterodocşi în ceea ce priveşte Scripturile. “Noi” înseamnă literal iudeii, dar alegoric înseamnă “Eu, Cuvântul, spun că toţi cei ce s-au schimbat prin Mine primesc mântuirea din Scripturile iudaice”. Căci taina acum descoperită a fost arătată deopotrivă prin Scripturile profetice şi prin venirea Domnului nostru Iisus Hristos.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.101, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 22) Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.

Este potrivit pentru Iisus să spună acum "Crede-mă", după ce a demonstrat clar adevărul cuvintelor pe care le-a spus ei înainte. "Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pemuntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închinaTatălui". Aceasta, spune El, este ce ai fost învăţată. Cunoaşte deci că va fi o vreme când amândouă locurile vor avea sfârşit. Totuşi, pentru ca să nu pară că iudeii şi samarinenii trebuie să fie consideraţi egali (pentru că El a prezis sfârşitul amândurora sanctuarele), spune: "Voi vă închinaţi la ceea ce nu ştiţi" adică voi, samarinenii; "Noi ne închinăm la ceea ce ştim", adică noi, iudeii. De fapt, mântuirea nu a fost în ei ci de la ei, pentru că Hristos a venit în Trup de la ei. De aceea, spune El, adevărul este prin iudei, dar amândouă sanctuarele vor fi deşertate.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.21-22, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

De două ori este scris "vine ceasul". Prima dată este scris fără adăugarea "şi acum este". Cred că prima face aluzie la închinarea pur spirituală care va începe la vremea desăvârşirii. Cea de-a doua, totuşi cred că înseamnă închinarea celor care sunt făcuţi desăvârşiţi în această viaţă, atât cât este posibil ca firea umană să progreseze. Este posibil, deci, să te închini Tatălui în duh şi în adevăr nu numai când va "veni ceasul", ci şi când "acum este". Căci, aşa cum îngerii nu se închină Tatălui în Ierusalim, pentru că ei se închină Tatălui într-o manieră mai bună decât cea din Ierusalim, tot aşa, cei care pot deja să fie ca îngerii (Luca 20, 36) în atitudinea lor, nu se vor închina Tatălui în Ierusalim, ci într-un mod mai bun decât cei din Ierusalim.

Când totuşi unii nu se vor închina nici pe acest munte nici în Ierusalim, atunci când ceasul va veni, se vor închina Tatălui cu îndrăzneală pentru că are un Fiu. De aceea, nu este spus "vă închinaţi lui Dumnezeu", ci "vă închinaţi Tatălui"…

Adevăraţii închinători se închină Tatălui în duh şi în adevăr, nu numai în ceasul ce va veni, ci şi în ceasul prezent. Dar cei care se închină în duh, de vreme ce se închină pentru că au primit, se închină în prezent în făgăduinţa Duhului (2

Corinteni 5, 5). Dar când vor primi Duhul în plinătatea Lui, se vor închina Tatălui în duh.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.86-88, 99-100, 112, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

Ea (femeia) a învăţat tainele dumnezeieşti: că Dumnezeu este Duh şi că este adorat nu într-un loc, ci în duh. Ea de asemenea a învăţat că Hristos este Mesia şi deci, că Cel care este încă aşteptat de către iudei, deja a venit. Auzind aceste lucruri, acea femeie, care manifestă frumuseţea Bisericii, a învăţat şi a crezut Tainele legii.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Isaac sau despre suflet, 4.26, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

Ce înseamnă, deci, că Tatăl este închinat în Hristos, în afară de faptul că Tatăl este în Hristos şi că Tatăl vorbeşte în Hristos şi locuieşte în Hristos? El nu locuieşte, într-adevăr, ca un trup într-un trup, căci Dumnezeu nu este un trup… Deci nu se înţelege aici un transplant de trup, ci unitatea puterii. De aceea, prin unitatea puterii, Hristos este împreună închinat în Tatăl când Dumnezeu Tatăl este închinat în Hristos.

În acelaşi fel, deci, prin unitatea aceleiaşi puteri, Duhul este împreună închinat în Dumnezeu când Dumnezeu este închinat în Duhul… Când Dumnezeu se spune că este închinat în adevăr (cu înţelesul cuvântului însuşi, deseori exprimat în aceeaşi manieră), trebuie să fie înţeles că Fiul este închinat de asemenea. Astfel, în acelaşi fel, Duhul este închinat pentru că Dumnezeu este închinat în Duhul. De aceea, Tatăl este închinat deopotrivă cu Fiul şi cu Duhul, pentru că Treimea este închinată.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Despre Duhul Sfânt, 3.11.82, 85, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

Dacă Tatăl caută adevăraţi închinători, El îi caută prin Fiul, “Care a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut”, curăţind şi educând pe cei pe care îi arată a fi adevăraţi închinători prin Cuvânt şi doctrină sănătoasă.

Dumnezeu este Duh… Dumnezeu, care ne aduce pe noi în viaţa cea adevărată, este numit Duh, şi în Scripturi, Duhul se spune că ne face pe noi vii (2 Corinteni 3, 6). Este clar că prin “ne face vii” se referă nu numai la viaţa obişnuită, ci la cea care este dumnezeiască.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.119, 140, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

În limbajul Evangheliei înseşi, este declarat că “Dumnezeu este Duh”… În opinia femeii că Dumnezeu este închinat drept în conformitate cu privilegiile diferitelor locuri, Mântuitorul răspunde că oricine care urmează Domnului trebuie să lase deoparte toate preferinţele pentru locuri particulare. El se exprimă prin următoarele: “Ceasul vine când nici în Ierusalim, nici pe acest munte nu vor fi adevăraţii închinători ai Tatălui. Dumnezeu este Duh şi cei care se închină lui trebuie să I se închine în Duh şi în adevăr”. Observaţi ce logic a unit El împreună duhul şi adevărul. El l-a numit pe Dumnezeu duh pentru ca El să-L distingă de trupuri. Şi L-a numit pe El Adevăr pentru a-L distinge de o umbră sau de o imagine.

Căci cei ce se închină în Ierusalim nu se închină lui Dumnezeu nici în adevăr şi nici în duh, fiind supuşi umbrei sau imaginii lucrurilor cereşti. Şi acelaşi lucru era cazul şi cu cei ce se închinau lui Dumnezeu pe Muntele Garizim. Respingând, deci, aşa cum putem, orice noţiune care ar putea sugera ca noi să-L gândim pe Dumnezeu în vreun fel corporal, noi mergem şi spunem că, potrivit adevărului strict, Dumnezeu este de neînţeles şi cu neputinţă de a fi măsurat.

(Origen, Despre primele principii, 1.1.4-5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Pentru că Dumnezeu nu poate fi văzut, firea sa fără de trup urmează direct din invizibilitatea Lui. Căci, dacă Dumnezeu este nevăzut, atunci trebuie să fie fără trup. Şi dacă acesta este cazul, atunci Duhul despre care se vorbeşte aici nu poate fi un aer care este pus în mişcare. Căci printre oameni, un trup descoperă duhul lui; totuşi, nu putem spune aceasta despre Dumnezeu. Căci, aşa cum Lumina vorbită aici nu este lumina fizică, ci o lumină intelectuală pentru că luminează mintea, nu faţa, şi aşa cum El este numit Iubire, dar nu este o dispoziţie, ci o Fiinţă care iubeşte ceea ce a făcut şi are grijă de creaţia Sa, tot aşa, El nu vorbeşte despre Duhul ca despre o suflare de vânt, ci Îl prezintă ca o Fiinţă netrupească şi dătătoare de viaţă.

Şi tot cel care a învăţat că "Dumnezeu este Duh" se închină Lui spiritual "în duh şi adevăr" şi nu se mai închină Dumnezeului tuturor sub umbrele închipuirilor. El face o distincţie între literă şi duh şi distinge între tip (închipuire) şi adevăr. Litera şi tipul au fost folositoare pentru o vreme, dar când a venit adevărul, adică, atunci când a venit Hristos, toate acestea au ajuns la sfârşit.

(Didim cel orb, Fragmente despre Ioan, 3, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Pentru că suntem făcuţi vii în Duhul (Facere 2, 7; II Corinteni 3, 6), în ceea ce priveşte viaţa cea obişnuită - şi ceea ce înţelegem de obicei prin termenul "viaţă" se referă atunci când duhul care este în noi scoate, aşa-numita, în sensul literal, suflare de viaţă (Facere 2, 7) - cred că a fost înţeles din aceasta că Dumnezeu, Care ne aduce pe noi la adevărata viaţă, este numit Duh. În Scripturi, Duhul se spune că face viu. Este clar deci că acest "face viu" se referă nu la viaţa cea obişnuită, ci la cea dumnezeiască. Căci litera de asemenea ucide şi produce moarte, dar nu moartea în sensul de separare a sufletului de trup, ci moarte în sensul de separaţie a sufletului de Dumnezeu, şi de Domnul Însuşi şi de Sfântul Duh.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.140, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Dumnezeu este dintr-o fire fără trup şi nu poate fi circumscris vreunui loc. Mai mult, El este pretutindeni şi este necesar să fie închinat conform acestei

înţelegeri. Adevăratul închinător este cel care Îl cinsteşte cu intenţia cea dreaptă şi crede cu o conştiinţă curată că oriunde poate vorbi cu Cel care este de neînţeles (incomprehensibil).

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 24.23-24, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Vedem că femeia, cu mintea plină de tradiţia cea moştenită, a gândit că Dumnezeu poate fi închinat ori pe un munte, adică în Samaria, ori într-un Templu, adică în Ierusalim…Prejudecăţile amândurora îl limitau pe Dumnezeul cel atoate cuprinzător şi nelimitat la o creastă de munte sau la o boltă a unei clădiri.

Dumnezeu este invizibil, incomprehensibil, nemăsurabil. Domnul a spus că vremea a venit când Dumnezeu va fi închinat nici într-un munte, nici într-un templu. Căci Duhul nu poate fi adus la tăcere, cum ar fi într-o cameră sau limitat. El este pretutindeni prezent în spaţiu şi timp, şi în toate condiţiile, El este prezent în plinătatea Sa. De aceea, El a spus că cei care sunt adevăraţi închinători se vor închina în Duh şi în adevăr. Şi cei care se vor închina lui Dumnezeu Duhul în Duh vor avea pe Unul pentru mijloc (închinarea în Duh) şi pe Unul pentru obiect (Duhul ca Dumnezeu trebuie să fie închinat) al închinării. Căci amândoi stau într-o relaţie diferită faţă de închinător. Cuvintele "Dumnezeu este Duh" nu alterează faptul că Duhul Sfânt are numele său propriu şi că El este Darul către noi. Căci Darul împărţit şi obiectul închinării au fost clar arătate atunci când Hristos ne-a învăţat că Dumnezeu, fiind Duh, trebuie să fie închinat în Duhul, şi a descoperit ce libertate şi cunoaştere, ce scop infinit pentru adorare stă în această închinare a lui Dumnezeu Duhul, în Duhul.

(Ilarie de Poitiers, Despre Treime, 2.31, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

În prima Carte a Împăraţilor, Duhul Domnului, care a venit la Ilie, face următoarea sugestie în ceea ce priveşte pe Dumnezeu: "Căci el a spus, tu vei merge mâine şi vei sta înaintea Domnului pe munte. Dincolo, Domnul va trece ca un vânt (pnevma) mare şi puternic, distrugând munţii şi sfărâmând stâncile înaintea Domnului. Domnul nu este în vânt, (dar în alte texte noi găsim, în Duhul Domnului). După vânt, vine un cutremur, dar Domnul nu este în

cutremur. Şi după cutremur, un foc, dar Domnul nu este în foc. Şi după foc, glasul unei adieri blânde” (I Regi, 19, 11-12).

Poate, într-adevăr, aceste cuvinte descoperă cât de mulţi trebuie să experieze focul apropierii directe de Domnul… Dar cine este cel care poate cel mai potrivit să ne spună despre cum este Dumnezeu, decât Fiul Său? “Căci nimeni nu cunoaşte pe Tatăl, decât Fiul” (Matei 11, 27). Şi trebuie să aspirăm să cunoaştem cum Dumnezeu este Duh, aşa cum îl descoperă Fiul, şi să ne închinăm Lui în duhul care dă viaţă, şi nu în litera care ucide.

Noi dorim să îl cinstim pe Dumnezeu în adevăr, şi nu în semne, umbre, şi exemple (Evrei 8, 5), chiar ca îngerii care nu îl slujesc pe Dumnezeu în exemple şi în umbrele cereştilor realităţi, ci în realităţile care aparţin ordinii spirituale şi cereşti.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.145-46, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Dacă doreşti să te rogi, ai nevoie de Dumnezeu “Care dăruieşte rugăciune celui care se roagă” (I Samuel 2, 9). Invocă-L pe El, atunci, zicând: “Sfinţească-se numele Tău, vie Împărăţia Ta” (Matei 6, 9-10) - adică Duhul Sfânt şi Unul Născut Fiul Tău. ***Căci aceasta ne-a învăţat El, spunând: “Închinaţi-vă Tatălui în Duh şi în Adevăr”. Cel care se roagă în Duh şi în Adevăr nu mai este dependent de lucruri create când cinsteşte pe Creator, ci Îl laudă pe El pentru şi întru sine.*** Dacă eşti teolog, atunci te vei ruga cu adevărat. Iar dacă te rogi cu adevărat, eşti teolog.

(Evagrie Ponticul, Capitole despre rugăciune, 59-61, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Dacă sunt mulţi care învaţă că se închină Creatorului, există unii care nu mai sunt în trup, ci în duh, pentru că ei umblă în duh şi nu mai împlinesc dorinţele trupului (Galateni 5, 16). Şi sunt alţii care nu sunt în duh, ci în trup şi duc război după trup (II Corinteni 10, 3).

Dacă este aşa, atunci trebuie să spunem că cei care se închină Tatălui în duh şi nu în trup, în adevăr şi nu în chipuri, sunt adevăraţii închinători şi că cei care nu se închină astfel nu sunt adevăraţi închinători.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.109, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Să te închini în Duhul implică faptul că inteligenţa noastră a fost luminată. Observaţi cuvintele spuse femeii samarinene. Ea a fost înşelată de către obiceiul local să creadă că închinarea aceea nu putea fi oferită decât într-un anume loc. Dar Domnul, încercând să o corecteze, a spus că închinarea trebuie să fie oferită în Duh şi în adevăr. Prin adevăr, e clar că a vrut să spună despre Sine. Dacă spunem că închinarea oferită în Fiul (Adevărul) este închinare oferită în chipul Tatălui, putem spune acelaşi lucru despre închinarea oferită în Duhul pentru că Duhul în Sine revelează dumnezeirea Domnului. Duhul Sfânt nu poate fi despărţit de Tatăl şi de Fiul în închinare. Dacă rămânem în afara Duhului, nu putem să ne închinăm deloc şi, dacă tu eşti în El, nu Îl poţi despărţi pe El de Dumnezeu. Lumina nu poate fi despărţită de ceea ce face ea vizibil şi este imposibil pentru tine să-L recunoşti pe Hristos, Chipul Dumnezeului celui nevăzut, dacă nu te luminează Duhul Sfânt. Odată ce ai văzut chipul, nu mai poţi ignora lumina, vezi lumina şi chipul simultan. Este potrivit ca atunci când Îl vedem pe Hristos, strălucirea slavei lui Dumnezeu, să spunem că L-am văzut prin luminarea Duhului. Prin Hristos Chipul, suntem conduşi la Tatăl, căci El poartă pecetea asemănării Tatălui.

(Sfântul Vasile cel mare, Despre Sfântul Duh, 26.64, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

“O, dacă ar fi un munte să mă rog, strigi tu, înalt şi inaccesibil pentru ca să ajung mai aproape de Dumnezeu şi Dumnezeu să mă audă mai bine. Căci El sălăşluieşte în cele înalte”. Da, Dumnezeu sălăşluieşte în cele înalte, dar El este smerit… Vino jos, pentru ca să ajungi aproape de El. Dar tu vrei să te înalţi? Înalţă-te, dar nu căuta un munte. “Înălţimile (suişurile) – este spus – sunt în inima lui, în valea plângerii” (Psalm 83, 7). O vale are smerenie. De aceea, fă totul în ea. Chiar dacă poate tu cauţi un loc înalt, vreun loc sfânt, fă-te templu pentru Dumnezeu în tine.

“Căci sfânt este Templul lui Dumnezeu, care sunteţi voi” (I Corinteni 3, 17). De ce să te rogi în temple? Roage-te întru tine. Fii întâi templul lui Dumnezeu, căci El în acest templu aude pe cel care se roagă.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.25, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Nu vă imaginaţi, iubiţilor, că rugăciunea constă doar din cuvinte sau că poate fi învăţată prin intermediul cuvintelor. Nu, ascultaţi adevărul acestui lucru la Domnul nostru: rugăciunea spirituală nu este învăţată şi nu atinge plinătatea ca un rezultat al învăţării sau al repetiţiei cuvintelor. Căci nu este un om căruia tu te rogi sau înaintea căruia poţi să repeţi un discurs bine compus. Către El, care este Duh, trimiţi mişcarea rugăciunii tale. Trebuie să te rogi, deci, în Duh, văzând că El este Duh. El arată că nu un loc special sau o rostire vocală sunt cerute pentru cineva care se roagă în plinătatea lui Dumnezeu.

(Avraam de Nathpar, Despre rugăciune şi tăcere, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 25) I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

Cum adică samarinenii aşteptau venirea lui Hristos, de vreme ce ei respectau doar cărţile lui Moise? Aşteptarea lor a venit din scrierile lui Moise însuşi… Iacov a profeţit despre Hristos: “Nu va lipsi sceptru din Iuda, nici conducător din coapsele lui până ce nu va veni cel căruia îi aparţine [domnia], care este Aşteptarea neamurilor” (Facere 49, 10). Şi Moise spune: “Domnul Dumnezeul vostru vă va ridica un profet din mijlocul vostru, din fraţii voştri” (Deuteronom 18, 15).

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 33.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 25) I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

Ea spune, de fapt, că iudeii se luptă pentru temple, noi pentru munte. Dar El, când va veni, va nivela muntele, va răsturna templul şi ne va învăţa pe noi cum să ne rugăm în duh şi în adevăr. Ea ştie cine ar putea-o învăţa, dar nu-L

ştie încă pe Cel care o învăţa acum… Mesia din ebraică este în greacă Hristos şi înseamnă „Cel uns”.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.27, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 25) I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

Femeia samarineancă, care acceptă doar Pentateuhul lui Moise, aşteaptă venirea lui Hristos ca anunţat doar prin Lege. Samarinenii probabil aşteptau venirea pe baza binecuvântării lui Iacov pentru Iuda, când a spus: “Un conducător nu va lipsi din Iuda” (Facere 49, 10)… Nu trebuie să nu remarcăm că, aşa cum Iisus a răsărit dintre iudei, nu numai spunând că El este Hristosul, ci şi dovedind că este El, tot aşa un anumit Dositheus s-a ridicat dintre samarineni şi a declarat că El este Hristosul care a fost profeţit.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.154, 162, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 26) Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine.

“Dacă eşti împărat, de ce ceri apă de la mine”? Nu a fost asta primul lucru pe care l-a descoperit El către ea, ci mai întâi că este iudeu, apoi că este profet, şi apoi, după aceasta, că este Mesia. Din treaptă în treaptă, a condus-o şi a pus-o în cel mai înalt grad. Ea întâi l-a văzut ca pe cineva însetat; apoi ca pe un iudeu; apoi ca pe un profet, şi după aceasta, ca Dumnezeu. Ca cineva însetat, ea l-a convins; ca iudeu, s-a retras din faţa lui; ca învăţat, l-a întrebat; ca profet, ea a fost mustrată; iar ca Mesia, s-a închinat Lui.

(Sfântul Efrem Sirul, Comentariu la Diatessaronul lui Tatian, 12.18, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 27) Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea?

Învăţăm de aici că El este blând şi smerit cu inima (Matei 11, 29) şi că nu dispreţuieşte să vorbească lucruri atât de măreţe cu o femeie care căra apă, care iese din cetate datorită sărăciei sale mari şi munceşte să scoată apă pentru ea. Când ucenicii sosesc, sunt miraţi, căci văzuseră înainte măreţia dumnezeirii în El şi se minunează că un om atât de mare vorbeşte cu o femeie. Noi, totuşi, duşi la vale de mândrie şi de aroganţă, îi dispreţuim pe cei de sub noi, şi uităm cuvintele “Să facem om după chipul şi asemănarea noastră” (Facere 1, 26), care se aplică fiecărui om.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.166-67, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 27) Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea?

El arată aici, ca Unicul Creator al tuturor, că nu dă doar bărbatului această viaţă prin credinţă, ci împarte credinţa aceasta de asemenea şi femeilor. Fie ca cei care învaţă în Biserici să urmeze acest model şi să nu refuze să ajute femeile. Căci în toate lucrurile trebuie să nu urmăm voinţei noastre, ci slujirii predicării.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 28) Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:

Dar când Cel Milostiv a fost lângă izvor…
Atunci femeia din Samaria, venind din satul ei natal, Sihar, a sosit,
şi ea-şi avea găleata pe umerii ei.

Şi cine nu va numi binecuvântată sosirea şi plecarea acestei femei?
Căci ea a venit în ticăloşie, şi a plecat în chipul Bisericii,
ca fără de pată;

A plecat, şi a scos apă ca un burete.
A plecat purtând apă,
căci a devenit o purtătoare de Dumnezeu.

Şi cine nu va binecuvânta
Pe această femeie, sau mai bine, cine nu i se va pleca ei,
icoana neamurilor
Căci ea poartă
Preap lină bucurie şi mântuire?

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Femeia Samarineancă, 9.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 28) Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:

Auzind “Eu sunt, Cel care vorbeşte cu tine” şi primind pe Hristos Domnul în inima ei, ce putea ea face decât să îşi lase găleata de apă şi să fugă să propovăduiască Evanghelia? Şi-a lăsat plăcerea şi s-a grăbit să proclame

adevărul. Fie ca toţi cei care propovăduiesc Evanghelia să înveţe: să îşi lase în urmă găleata de apă la izvor.

Vă amintiţi ce am spus înainte despre găleata de apă. Era un vas cu care se scotea apă, numit hydria, din numele lui grecesc pentru că apă în greceşte este hydor. Aşa cum noi avem în latineşte aquarium. Ea şi-a aruncat găleata cu apă, care nu îi mai folosea decât ca povară, căci râvna ei nu putea fi potolită cu acea apă. Aruncând povara ei pentru a-L face pe Hristos cunoscut, "ea a fugit în oraş şi a spus acelor oameni: Veniţi şi vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut".

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.30, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 28) Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:

El (Iisus) de asemenea foloseşte femeia ca apostol pentru cei din cetate. Cuvintele Lui către ea sunt atât de puternice, încât ea îşi lasă găleata de apă şi merge în cetate şi le spune pe ele cetăţenilor. Cred că acolo a fost un scop definit pentru care Evanghelistul aminteşte că femeia şi-a lăsat găleata de apă şi a mers în cetate.

La nivelul literal, aceasta arată râvna extraordinară a femeii samarinence, care îşi lasă în urmă găleata de apă şi este mai preocupată despre cum să beneficieze o mulţime de Hristos decât datoria ei umilă care se referă la lucrurile materiale. Căci ea era foarte mişcată spre bine şi dorea să vestească pe Hristos concetăţenilor ei, aducând mărturie despre Cel care i-a spus toate câte a făcut. Şi de asemenea, ea îi cheamă să privească un om al cărui discurs este mai mare decât al unui om, căci apariţia lui pentru ochi era omenească. Tot aşa şi noi, deci, uitând lucrurile care sunt materiale în fire şi lăsându-le în urmă, să fim râvnitori să dăruim şi altora beneficiul celor pe care le-am primit. Căci, prin amintirea determinării femeii, celor capabili să înţeleagă, Evanghelistul ne cheamă la acest scop.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.169, 173-74, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 29) Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?

Aşa cum apostolii şi-au lăsat mrejele când au fost chemaţi, tot aşa şi femeia şi-a lăsat găleata de apă, pentru a face lucrarea unui Evanghelist, chemând nu unul sau doi oameni, aşa cum au făcut Andrei şi Filip, ci o întreagă cetate.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 29) Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?

Ea nu a fost oprită de nici o grijă de a fi dispreţuită pentru că răspândeşte împrejur ceea ce i-a fost spus. Căci sufletul, odată ce este aprins de flacăra dumnezeiască, nu mai ia în considerare slava sau ruşinea, sau nici o altă consideraţie pământească; ci doar flacăra care îl mistuie… ea nu a mai vrut doar ca aceştia să se încreadă în spusele ei, ci să vină şi să judece singuri cele despre Hristos… Veniţi de vedeţi un om, spune ea. Nu spune Veniţi şi credeţi, ci Veniţi şi vedeţi, ceea ce este un lucru mai uşor. Căci ea cu siguranţă ştia că dacă ei doar vor gusta din acel izvor, se vor simţi cum s-a simţit ea.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 31) Între timp, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Învăţătorule, mănâncă.

După ce a iniţiat convertirea samarinencei, Iisus se concentrează cu totul pe mântuirea celor care sunt chemaţi şi nu are nici o grijă pentru mâncarea cea trupească, deşi era ostenit de călătorie (In 4, 6). În acest fel, El încurajează pe învăţători în Biserici şi îi convinge să dispreţuiască orice oboseală şi să fie mai zeloşi pentru cei care sunt mântuiţi, decât pentru trupurile lor. Căci profetul spune: Blestemat este cel care face lucrarea lui Dumnezeu cu lene (Ieremia 48, 10).

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 32) Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi.

Şi nu este nepotrivit să spunem că nu numai oamenii şi îngerii au nevoie de hrană spirituală, ci şi Hristosul lui Dumnezeu. Căci, dacă pot să spun aşa, El întotdeauna se satură pe Sine de la Tatăl, Care singur este fără de nevoie şi suficient în Sine. O persoană obişnuită care este învăţată primeşte hrana sa de la ucenicii lui Iisus cărora le este poruncit să împartă hrană mulţimii (Luca 9, 16) şi ucenicii lui Iisus primesc hrana de la Iisus Însuşi… Fiul lui Dumnezeu totuşi, primeşte hrana Sa numai de la Tatăl, fără vreo intervenţie de la vreo altă fiinţă.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.219-220, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

El numeşte mântuirea bărbaţilor şi femeilor mâncarea Sa, arătând dorinţa Lui cea mare ca noi să fim mântuiţi. Dorinţa Lui pentru mântuirea noastră este tot atât de mare cum este dorinţa noastră pentru mâncare. Şi vedeţi cât de des El nu se exprimă direct, ci figurat. Aceasta face pentru ascultători greu să îi înţeleagă sensurile, dar dă şi o mai mare importanţă acelui înţeles, odată ce este înţeles.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Mâncarea unui preot este iertarea păcatelor. De aceea, Împăratul preoţilor, Hristos, spune: Mâncarea mea este să fac voia celui ce m-a trimis. Care este voia lui Dumnezeu, dacă nu aceasta: Când se vor întoarce şi vor suspina, atunci ei vor fi mântuiţi (Isaia 30, 15).

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Scrisoarea 57, Către Simplicianus, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Este mâncarea cea potrivită pentru Fiul lui Dumnezeu când El devine un lucrător al voinţei Tatălui Său, aducă când El voieşte în Sine ceea ce este de asemenea voinţa Tatălui, pentru ca voinţa lui Dumnezeu să fie în voinţa Fiului, şi voinţa Fiului să devină una cu voinţa Tatălui, aşa încât nu mai sunt două voinţe, ci una.

Datorită acestei unice voinţe, Fiul a spus: Eu şi Tatăl Meu una suntem (Ioan 10, 30). Şi datorită acestei voinţe, cel care L-a văzut pe El, a văzut pe Fiul, şi a văzut de asemenea şi pe Cel ce L-a trimis (Ioan 12, 45)… Numai Fiul a înţeles voinţa deplină a lui Dumnezeu şi o face.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.228, 231, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Poate Mântuitorul a fost trimis pentru următoarele raţiuni. În primul rând, pentru ca El să facă voia Celui care L-a trimis, devenind Lucrătorul Lui aici şi de asemenea, în al doilea rând, ca El să desăvârşească lucrarea lui Dumnezeu, pentru ca fiecare om care a fost desăvârşit să fie făcut potrivit pentru hrana cea tare şi să fie prezent cu înţelepciunea. Mâncarea tare este pentru cei desăvârşiţi, cei maturi, care îşi au capacităţile lor antrenate prin practică pentru a distinge binele de rău (Evrei 5, 14).

Şi când fiecare dintre noi, o lucrare a lui Dumnezeu, a fost desăvârşit prin Iisus, vom putea spune: Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am săvârşit, credinţa am păzit. Cât pentru celelalte, s-a pregătit pentru mine cununa dreptăţii (2 Timotei 4, 7-8).

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.241-42, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Care este această lucrare? Este convertirea firii omeneşti. Şi foarte potrivit, prin vorbirea ca o fiinţă umană, El a spus că această lucrare este mai importantă decât orice mâncare trupească. El a spus de asemenea că face voia Celui care L-a trimis pentru că Lui I-a fost încredinţată această lucrare.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.34, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 35) Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş.

“Ridicaţi ochii voştri” apare în multe locuri din Scriptură când Dumnezeiescul Cuvânt ne vorbeşte pentru ca noi să ridicăm gândurile noastre şi să înălţăm privirea care zace dedesubt într-o condiţie bolnavă şi care este gârbovită şi pe deplin incapabilă să se uite în sus (Luca 13, 11), aşa cum este scris, spre exemplu, în Isaia: “ridicaţi ochii voştri spre înălţime şi vedeţi. Cine a făcut toate aceste lucruri cunoscute?” (Isaia 40, 26). Nimeni dintre cei ce se complac în patimi şi se agaţă de trup cu grijă pentru lucrurile materiale a văzut porunca ce spune: “Ridicaţi ochii voştri”. O asemenea persoană nu va vedea câmpurile, care “sunt deja albe pentru seceriş”.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.274, 278, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 35) Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş.

Care este voinţa Tatălui, El acum ne explică: “Nu spuneţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul?”. El îi conduce, aşa cum Îi este obiceiul, de la lucrurile de jos la cele înalte… Holdele şi secerişul aici exprimă marele număr de suflete care sunt gata să primească Cuvântul. Ochii sunt deopotrivă spirituali şi trupeşti, căci ei au văzut o mulţime mare de Samarineni care se apropiau. Această mulţime care aştepta este numită de El foarte potrivit “holde albe”. Căci, aşa cum grâul, atunci când se face alb, este gata de seceriş, tot aşa şi cu aceştia care sunt gata de mântuire. Dar de ce nu spune aceasta într-un limbaj direct? Pentru că, făcând uz în acest fel de lucrurile din jurul lor, El le-a dat o putere de viaţă şi o forţă cuvintelor Sale şi a adus adevărul acasă la ei. El de asemenea a vorbit în acest fel pentru ca discursul Lui să fie mai plăcut şi să se cufunde mai adânc în memoria lor.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

În opinia mea, în orice domeniu de artă sau de ştiinţă dintre cele mai importante de investigat, cel care descoperă cel dintâi principiu este semănătorul. Alţii primesc şi elaborează pe acest principiu. Ei, apoi, lasă pe mâna altora de mai târziu ceea ce au descoperit… cel care termină aceasta este ca şi cum ar secera fructele depline ale artei sau ştiinţei pe care le-a primit, care acum au atins maturitatea. Dar, dacă acest lucru este adevărat în cazul anumitor arte şi ştiinţe, cu cât mai mult este evident în cazul artei artelor şi ştiinţei ştiinţelor?

Luaţi în considerare posibilitatea ca cei care seamănă să fie Moise şi profeţii, pentru că ei au scris “pentru avertizarea celor peste care au venit sfârşiturile veacurilor” (I Corinteni 10, 11) şi au proclamat venirea lui Hristos. Şi luaţi în considerare ca cei care “seceră” să fie apostolii care au primit pe Hristos şi au văzut slava Lui (Ioan 1, 14), care este în conformitate cu seminţele minţii sădite de prooroci despre El. Acestea au fost secerate prin elaborarea şi pătrunderea “Tainei care a fost ascunsă vreme de veacuri, iar acum este arătată în ultimele vremuri” (Efeseni 3, 9; I Petru 1, 20) şi “în alte neamuri nu a fost cunoscută de către fiii oamenilor, aşa cum este acum descoperită sfinţilor Săi apostoli şi profeţi” (Efeseni 3, 5).

Sămânţa (care a fost semănată) în acest caz este planul deplin (logos) legat de descoperirea Tainei care a fost ţinută în tăcere din eternitate şi acum a fost făcută cunoscută prin Scripturile proorocilor şi prin venirea Domnului nostru Iisus Hristos. La acel timp, adevărata Lumină a făcut holdele albe deja pentru seceriş, strălucind asupra lor.

Conform acestei explicaţii, holdele în care au fost semănate seminţele sunt scrierile proorocilor care nu erau încă albe pentru cei care nu primiseră prezenţa Cuvântului. Ele au devenit albe pentru cei care au devenit ucenici ai Fiului lui Dumnezeu – cei care Îl ascultă pe El când spune: “Ridicaţi ochii voştri şi vedeţi holdele că sunt albe de seceriş”. Ca adevăraţi ucenici ai lui Iisus, deci, să ridicăm şi noi ochii şi să vedem holdele care au fost semănate de Moise şi de prooroci, pentru ca să vedem mărturia lor şi cum este posibil să secerăm roadele lor pentru viaţa veşnică.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.302-3, 305-8, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

Cine este “cel ce seamănă”? Cine este “cel ce seceră”? Profeţii au semănat, dar ei nu au secerat; ci mai mult, apostolii sunt cei care au secerat. Totuşi, profeţii nu sunt lipsiţi de plăcerea şi de răsplătirea muncii lor din această cauză, ci ei se bucură şi sunt veseli împreună cu noi, chiar dacă nu au secerat împreună cu noi. Căci seceratul nu este acelaşi fel de muncă precum semănatul. Eu deci am rezervat pentru voi ceea ce implică mai puţină muncă şi mai mare plăcere, adică seceratul în loc de semănat, pentru că este mult mai mare greutate şi lucrare în semănat. La secerat, răsplata e mare şi lucrarea nu e aşa de mare. De fapt, este chiar uşor. Prin aceste argumente, Iisus aici doreşte să dovedească faptul că dorinţa profeţilor este ca toţi oamenii să vină la El. Legea a fost de asemenea folosită pentru aceasta şi profeţii au semănat Legea din aceeaşi raţiune, pentru ca ei să producă această roadă. Iisus arată, mai mult decât atât, că El a trimis şi proorocii şi că există o legătură foarte strânsă între Noul Testament şi Vechiul Testament. Toate acestea El le expune printr-o singură parabolă.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

Iisus se numeşte pe sine semănător pentru că El a început să înveţe şi să predice. El îi numeşte pe Apostoli secerători pentru că ei au început după El şi au putut aduce bărbaţii şi femeile ca roade lui Dumnezeu. De aceea, El adaugă "Şi secerătorul este cel ce primeşte plată" adică, nu pentru că impulsul şi începutul lucrării vin de la Mine sau pentru că lucrarea voastră va fi fără plată – ceea ce nu este cazul – ci pentru că şi voi veţi primi plata voastră, conform muncii voastre.

Aşa că beneficiul este ţinut în comun: este al Meu pentru că Eu am semănat, dar este şi al vostru pentru că voi seceraţi. Voi vă bucuraţi de strângerea fructelor, iar Eu mă bucur de vederea creşterii seminţelor. Adevărul harului este descoperit mai clar în aceasta pentru că, prin seminţele semănate de Mine, a fost dată vouă o atât de mare putere, încât voi puteţi să conduceţi la credinţă pe mulţi datorită ajutorului care vine din Mine. Şi faptul că, împuterniciţi de Mine, voi sunteţi capabili să faceţi aceste lucruri, din nou confirmă măreția puterii Mele.

(Teodor de Mopsuestia, Comentarii la Ioan, 2.4.36-37, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

Semănatul spiritual arată pe cei care sunt semănați dinainte prin vocea proorocilor. Mulţimea urechilor spirituale este a celor aduşi la credinţă şi arătaţi prin Hristos. Dar secerişul este alb, cu alte cuvinte, deja copt pentru credinţă, şi confirmat către o viaţa dumnezeiască. Dar secera secerătorului este cuvântul scânteietor şi ascuţit al apostolului, care taie pe ascultători de închinarea prin Lege şi îi transferă către aria de treierat, adică, Biserica lui Dumnezeu.

Acolo, ei sunt măcinaţi şi treieraţi prin lucrări bune şi vor deveni făină curată vrednică de secerişul dumnezeiesc.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 38) Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit; alţii au muncit şi voi aţi intrat în munca lor.

Chiar dacă El se numeşte pe Sine semănător al credinţei, învăţăturile credinţei, fără doar şi poate, au fost începute înainte de venirea Sa în trup. Este evident că ele au avut un început prin profeţii şi drepţii care le-au urmat. El arată clar că acest început a fost dat tot de El: "Eu v-am trimis – spune El – să seceraţi şi să

vă bucuraţi de munca altora”. După ce ei au lucrat din greu să facă sământa credinţei să rămână între bărbaţi şi femei, voi aţi venit şi din această recoltă i-aţi strâns pe aceştia şi i-aţi condus către credinţă. Nu v-aş fi invitat să seceraţi şi să vă bucuraţi de lucrul altora, dacă această cultivare nu ar fi fost a Mea de la început.

Pe unii i-am însărcinat cu semănatul, pe alţii cu seceratul. Am făcut aceasta conform cu timpul şi cu diferitele faze ale culturii.

(Teodor de Mopsuestia, Comentarii la Ioan, 2.4.38, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 40) Deci, după ce au venit la El, samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Şi a rămas acolo două zile.

Ioan nu a scris că samarinenii “i-au cerut” să intre în Samaria sau să intre în cetate, ci “să rămână cu ei”. În ceea ce urmează, nu spune “Şi a rămas în cetate două zile”, sau “El a rămas în Samaria”, ci “a rămas cu ei acolo”, adică, cu cei care l-au rugat. Căci Iisus rămâne cu cei care-L roagă şi în special când cei care-L roagă ies afară din cetatea lor şi vin la Iisus, ca o imitare a lui Avraam, atunci când a ascultat de Dumnezeu care a zis: “Ieşi din ţara ta şi din neamul tău şi din casa Tatălui tău” (Facere 12, 1).

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.345-46, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 41) Şi cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvântul Lui.

Ei L-au recunoscut că este Hristos şi nu doar ca pe unul dintre mulţii hristoşi, ci ca pe Mântuitorul Hristos. Şi totuşi, pe cine au văzut că a fost mântuit în acel moment? Ei au auzit doar cuvintele, şi totuşi vorbesc ca şi cum ar fi văzut toate acele mari şi minunate miracole. ***De ce, deci, nu ne spun Evangheliştii care erau acele cuvinte şi cât de admirabil a vorbit El?*** Nespunându-ne, ei ne arată că trec peste multe lucruri importante şi totuşi, relatând evenimentul însuşi, ne conduc către înţelegerea a toate. Căci El a convins întreaga lume şi o întreagă cetate doar prin aceste cuvinte! Pe de altă parte, atunci când ascultătorii nu sunt convinşi, Evangheliştii sunt obligaţi să arate care sunt cuvintele Domnului nostru pentru ca nereuşita să fie vădită a fi din vina indiferenţei ascultătorilor, nu din cauza vreunui defect al predicatorului.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 35.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 42) Iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.

Samarinenii renunţă la credinţa lor, care era bazată pe vorba femeii, atunci când ei înşişi descoperă că ascultarea Mântuitorului însuşi este mai bună decât acea credinţă, aşa că ei ştiu „că Acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii”. Este mai bine, într-adevăr, să devii un martor ocular al Cuvântului şi să-L auzi direct pe El… Şi aşa, nu este nimic uimitor în faptul că unii se spune că umblă prin credinţă şi nu prin vedere, iar alţii se spune că umblă prin vedere, care este mai mare decât umblarea prin credinţă… ***Heracleon spune că “Oamenii cred în Mântuitorul mai întâi fiind conduşi de alţi oameni. Dar când ei citesc cuvintele Lui, atunci nu mai cred doar datorită mărturiei omeneşti, ci datorită Adevărului Însuşi”.***

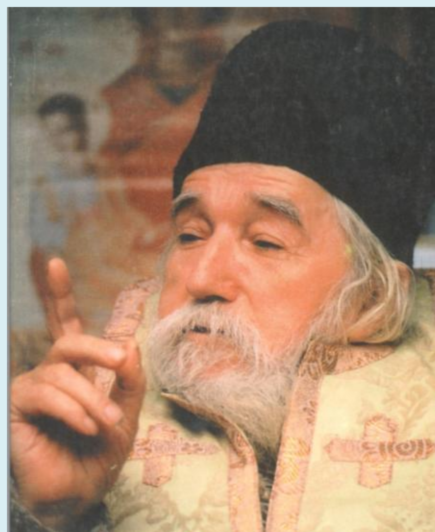
(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.353, 362-63, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 42) Iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.

Elevii au mers dincolo de primul lor învăţător. Observaţi cât de curând ajung ei la înţelegerea că El a venit pentru mântuirea întregii lumi şi că nu îşi limitează scopurile doar la iudei, ci că trebuie să semene Cuvântul pretutindeni? Cuvântul lor “Mântuitorul lumii” implică faptul că priveau la această lume ca vrednică de plâns şi pierdută. Ei au văzut că, pe când profeţii şi îngerii au venit să îi salveze de ea, Acesta este Unicul Mântuitor real, autorul nu numai al mântuirii temporale, ci şi al mântuirii veşnice. Şi observaţi cum femeia a vorbit cu îndoială “nu este oare acesta Hristosul?”.. Dar ei nu spun “noi credem”, ci spun “noi ştim” că acesta este într-adevăr Mântuitorul lumii.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 35.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Duminica Samarinencii - Despre rugăciunea în duh şi în adevăr

Zis-a un bătrân:"Precum vederea este mai mare decât toate simţurile, aşa şi rugăciunea este mai mare decât toate faptele cele bune" (Pateric, cap. 22)

Hristos a înviat

Iubiţi credincioşi, Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, venind în lume, şi pururea însetând de mântuirea sufletelor omeneşti, umblând prin locurile Palestinei, a ajuns şi la o cetate a Samariei, care pe atunci se chema Sihar. Acolo, prin pronia Sa nemărginită a făcut a se întâlni cu o femeie din acea cetate la fântâna lui Iacob. În convorbirea cu ea, prin înţelepciunea Sa negrăită, o aduce la cunoştinţa adevărului şi printre alte învăţături tainice pe care i le dă, îi vorbeşte şi despre adevărata închinăciune făcută în duh şi în adevăr, zicându-i: ***Vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr*** (Ioan 4, 23).

Fiindcă ne va fi cuvântul în predica de azi despre rugăciunea făcută în duh şi în adevăr, să vedem ***ce înseamnă a ne ruga în duh? A ne ruga în duh înseamnă a ne înălţa cu mintea şi cu sufletul către Dumnezeu în vremea rugăciunii. Numai rugăciunea făcută cu mintea din adâncul inimii se poate chema cu adevărat rugăciune duhovnicească, adică făcută în duh.***

Ce înseamnă a ne ruga în adevăr? Înseamnă a ne ruga cu lucrarea cea adevărată a tuturor poruncilor dumnezeieşti, adică a tuturor faptelor bune, deoarece omul este îndoit, fiind alcătuit din suflet şi din trup. Când mintea se înalţă nevăzut la Dumnezeu în vremea rugăciunii, iar trupul, care este partea văzută se osteneşte la lucrarea poruncilor lui Dumnezeu, atunci creştinul devine adevărat închinător al lui Dumnezeu în Duh şi în adevăr. Nimeni nu se

poate ruga în duh şi în adevăr, de se va ruga numai cu mintea sa şi nu va lucra şi cu trupul său la facerea poruncilor lui Dumnezeu, căci poruncile lui Dumnezeu sunt adevărul, după mărturia Sfintei Scripturi care zice: ***Toate poruncile Tale sunt adevăr*** (Psalm 118, 86).

Dar chiar dacă ar lucra cineva poruncile lui Dumnezeu şi s-ar ruga cu mintea din inimă, nu va putea avea pe Dumnezeu aproape de el de nu va avea şi dreapta credinţă şi de nu îl va mărturisi prin cuvintele şi faptele sale, după învăţătura apostolică a Bisericii Ortodoxe. Acest lucru ni-l arată Duhul Sfânt când zice: ***Aproape este Domnul de toţi cei ce Îl cheamă pe El întru adevăr*** (Psalm 144, 18).

Rugăciunea în duhul sau în duh, este rugăciunea cea gînditoare, adică tainică, pe care o face omul cu mintea, în inima sa. Când ne rugăm cu mare credinţă şi evlavie şi când, cu darul lui Dumnezeu, se unesc gândurile minţii cu simţurile inimii noastre în timpul rugăciunii iar ochii ne izvorăsc lacrimi, atunci ne rugăm în duh şi în adevăr, adică din inimă. Aceasta este cea mai înaltă treaptă a rugăciunii creştine.

Când auzim pe marele Apostol Pavel, zicând: ***Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga şi cu mintea*** (I Corinteni 14, 15), să înţelegem că despre rugăciunea în duh şi în adevăr vorbeşte aici, care este tot una cu rugăciunea duhovnicească ce se face de cineva cu mintea în inima sa. La fel, când auzim pe Mântuitorul, zicând: ***Tu însă când te rogi, intră în cămara ta şi, închizând uşa ta, roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns, şi Tatăl tău, Care vede în ascuns, îţi va răsplăti ţie*** (Matei 6, 6), ***să ştim şi să înţelegem că despre rugăciunea cea tainică şi gânditoare pe care o face omul cu mintea în cămara inimii sale***, este vorba.

Despre aceeaşi înaltă rugăciune, vorbeşte Sfântul Apostol Pavel când zice: ***Vreau să grăiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăţ şi pe alţii decât zeci de mii de cuvinte într-o limbă străină*** (I Corinteni 14, 19).

La aceasta ne îndeamnă şi psalmistul care zice: ***Dintru adânc am strigat către Tine, Doamne, Doamne, auzi glasul meu.***

Acelaşi lucru ne spune şi înţeleptul Solomon, zicând: ***Eu dorm, dar inima mea veghează*** (Cântarea Cântărilor 5, 2). ***Căci, altoindu-se rugăciunea în inima noastră prin Duhul Sfânt, face ca inima să se roage neîncetat***, după porunca dată de marele Apostol Pavel, care a zis: ***Neîncetat vă rugaţi*** (I Tesaloniceni 5, 17).

- *Cu această rugăciune duhovnicească din inimă se ruga şi psalmistul David, zicând: **Strigat-am cu toată inima mea: Auzi-mă Doamne! Îndreptările Tale voi căuta** (Psalm 118, 145).*
- *Cu această rugăciune făcută cu duhul s-a rugat Ana proorociţa, fiind îndurerată, **care grăia întru inima sa şi buzele ei numai se mişcau, dar glasul ei nu se auzea** (I Regi 1, 13).*
- *Cu această rugăciune s-a rugat Moise, fiind cu poporul în primejdie la ieşirea din Egipt, şi **cu toate că nimeni nu auzea rugăciunea lui, Dumnezeu, luând aminte la graiurile inimii lui, i-a zis: Ce strigi aşa către Mine?** (Ieşirea 14, 15).*
- *Cu această rugăciune făcută în duh, s-a rugat însăşi Preasfânta şi Preacurata Fecioară Maria, în sfânta sfintelor, timp de 12 ani, fiind povăţuită la aceasta de însuşi Sfântul Duh.*

Aceste mărturii vrednice de crezare din Sfânta Scriptură şi de la Sfinţii Părinţi, despre rugăciunea în duh, adică despre rugăciunea duhovnicească a inimii, amintite mai sus, sunt destule pentru a ne îndemna şi pe noi să ne rugăm lui Dumnezeu ziua şi noaptea cu gura, cu mintea şi mai ales cu inima. ***Dacă păstrăm cu sfinţenie dreapta credinţă şi suntem fii credincioşi ai Bisericii Ortodoxe şi dacă ştim că poruncile lui Dumnezeu sunt adevărul***, după cuvântul psalmistului: ***Legea Ta este adevărul*** (Psalm 118, 142), ***apoi să ne închinăm lui Dumnezeu cu duhul şi cu adevărul, adică cu mintea pogorâtă în inimă şi de aici*** "***să înălţăm rugăciuni lui Dumnezeu, deoarece inima este cămara minţii***", spune **Sfântul Isaac Sirul.**

Dar şi cu trupul trebuie să ne silim a lucra poruncile lui Dumnezeu, precum a poruncit Mântuitorul ucenicilor Săi, învăţându-i ***să păzească toate câte v-am poruncit vouă*** (Matei 28, 20). Cine ar îndrăzni să creadă că se poate ruga în duh şi în adevăr, fără a lucra şi toate faptele bune, unul ca acesta este asemenea celui ce zice că poate zbura numai cu o aripă sau poate merge cu un singur picior.

Iubiţi credincioşi, până aici am vorbit pe scurt despre sfânta rugăciune, despre felul cum trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu în duh şi în adevăr. La aceasta am fost îndemnat să vorbesc de femeia samarineancă din Evanghelia de astăzi, care, deşi păgână, L-a întrebat pe Iisus Hristos la fântâna lui Iacob, unde şi cum trebuie să se roage (Ioan 4, 19-24).

Să vedem cine era această femeie şi cum a fost câştigată de Mântuitorul pentru Împărăţia Cerurilor. ***Samarineanca, şi toţi locuitorii din provincia Samaria, făceau parte dintr-un fel de sectă a Vechiului Testament, separându-se de templul din Ierusalim şi respectând numai primele cinci cărţi ale lui Moise.*** De aceea, între iudei şi samarineni era o veche duşmănie, încât nici nu vorbeau unii cu alţii. De aceea a şi refuzat să-I dea apă Mântuitorului însetat, care i-a zis:

Dă-Mi să beau! Pe lângă credinţa ei rea, samarineanca era şi o femeie păcătoasă, căci trăise mai înainte cu cinci bărbaţi în desfrânare şi acum avea al şaselea bărbat. Însă, cu toate că era eretică în credinţă şi desfrânată în fapte, ea aştepta venirea Mântuitorului în lume, ***era însetată de "apa vie" a credinţei în Hristos şi se interesa cum să se roage cu adevărat lui Dumnezeu.***

Să vedem acum în ce fel a vânat la credinţă pe samarineanca această păgână şi păcătoasă.

Mai întâi, ***Domnul i-a făgăduit femeii "apa cea vie", adică învăţătura Sfintei Evangheliii. Şi după ce femeia a crezut în puterea mântuitoare a Evangheliei, îi zice Mântuitorului cu glas smerit şi rugător: Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez*** *(Ioan 4, 15).* Astfel, cuvintele Domnului, atingându-se ca o săgeată de inima samarinencii, i-au deşteptat credinţa în suflet. Dar pentru mântuirea ei nu era de ajuns numai credinţa dreaptă în Dumnezeu. Îi mai trebuia şi fapta bună, căci ***credinţa, dacă nu are fapte, este moartă*** (Iacob 2, 17).

Şi cum a întors Domnul inima femeii păcătoase în smerenie şi în căinţa păcatelor? Prin mărturisire. Prin câteva cuvinte, cu multă iscusinţă duhovnicească, Mântuitorul i-a îndemnat conştiinţa să-şi mărturisească singură păcatele. Căci după ce i-a zis femeii: "***Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici***", samarineanca a mărturisit: "***Nu am bărbat***". Adică sunt o femeie păcătoasă. Am trăit în desfrânare cu cinci bărbaţi şi acum trăiesc în fărădelegi cu altul!

Vedeţi cum vânează Hristos sufletele noastre pe calea mântuirii? Vedeţi cât de mare este puterea spovedaniei? Nu ne cere Mântuitorul decât două virtuţi principale:

- ***credinţă tare în Dumnezeu, şi***
- ***pocăinţă, adică mărturisirea păcatelor noastre cu căinţă şi înnoirea vieţii prin fapte bune.***

Pe amândouă acestea le-a îndeplinit femeia samarineancă, căci a crezut că Hristos este Mesia, Mântuitorul lumii, şi-a recunoscut păcatele şi a cerut "***apa cea vie",adică botezul creştin, harul Duhului Sfânt şi învăţarea Evangheliei***.

Dar nu s-a oprit aici, ci a căutat să adauge şi o altă faptă bună, obligatorie pentru noi toţi, pentru fiecare creştin, adică mărturisirea Evangheliei lui Hristos. Căci, fugind în familie şi în satul natal, în cetatea ei, Sihar, umbla pe toate uliţele şi striga în auzul tuturor: ***Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul? Şi au ieşit din cetate şi veneau către El*** (Ioan 4, 29-30).

Vedeţi cum o femeie păcătoasă a reuşit să tragă la credinţa în Hristos o întreagă cetate? Oare noi toţi, mamele şi credincioşii noştri, dacă ar mărturisi cu tărie cuvântul Evanghliei în casele şi familiile lor, n-ar putea aduce măcar pe copiii şi soţii lor în sărbători la biserică sau la spovedanie în Sfintele Posturi? Dar cât de puţin îşi împlinesc credincioşii noştri această datorie!

Însă femeia samarineancă nu s-a oprit aici. Ci, aşa cum citim în Vieţile Sfinţilor, pe 26 februarie, şi în cărţile de cult ale Bisericii Ortodoxe, ea s-a botezat în numele Preasfintei Treimi, primind numele de Fotinia. Împreună cu ea s-au botezat fiii ei Iosif şi Fotinos şi surorile ei Fotis şi Fotos. Apoi râvnind pentru Hristos, au plecat toţi la Cartagena şi de acolo la Roma, predicând cu bărbăţie cuvântul Evangheliei şi convertind pe mulţi să creadă cu tărie în Hristos. Auzind de aceasta împăratul roman Neron, i-a aruncat pe toţi în temniţă, chinuindu-i cumplit. Apoi văzând că nici unul nu se leapădă de Hristos, a poruncit să li se taie capetele şi se face pomenirea lor la 26 februarie.

Iubiţi credincioşi, Convorbirea Domnului nostru Iisus Hristos cu femeia samarineancă la fântâna lui Iacob este o lecţie de catehizare creştină şi o călăuză pe calea mântuirii pentru noi toţi.

În această Evanghelie, preoţii învaţă cu câtă înţelepciune trebuie să câştige sufletele oamenilor pentru viaţa veşnică, ştiind că nu este meşteşug mai mare şi mai greu decât acela de a vâna pe cei păcătoşi la pocăinţă.

În Evanghelia de astăzi, creştinii buni învaţă că "apa cea vie", dătătoare de viaţă a credinţei ortodoxe şi toate izvoarele mântuirii se află numai la fântâna vieţii care este Biserica.

- ***Aici ne aşteaptă Hristos să venim să ne închinăm, să ne rugăm, şi să-L lăudăm, să ne mărturisim păcatele şi să-I cerem iertare şi mântuire.***
- *Aici, la Biserică, păcătoşii vorbesc de Dumnezeu, îşi recunosc păcatele, se spovedesc, cer canon de iertare şi aşteaptă cu smerenie şi speranţă Sfânta Împărtăşanie, iertarea păcatelor.*
- *Aici cei necredincioşi şi rău credincioşi se convertesc la dreapta credinţă ca femeia samarineancă, **cer de la Hristos apa cea vie a credinţei**.*
- *Aici, mai ales aici la Biserică, **învăţăm să ne rugăm în duh şi în adevăr, învăţăm să ne mărturisim şi să ne plângem păcatele, învăţăm să ne smerim şi să ne iubim unii pe alţii.***
- *Aici învăţăm cum putem convinge şi aduce la Hristos pe fraţii noştri care zac în întunericul păcatelor şi al nepocăinţei.*
- ***La Biserică învăţăm a mărturisi pe Hristos pe pământ, învăţăm a ne ruga în duh şi în adevăr şi a dobândi viaţa veşnică.***

Deci să venim regulat la Sfânta Biserică şi să lucrăm cu râvnă ogorul mântuirii noastre, ştiind că nu este mântuire în afară de Biserică.

Iată, ***Hristos ne aşteaptă la fântână, ne cheamă la Biserică, ne învaţă să ne rugăm, ni se descoperă prin învăţătura Sfintei Evanghelii, ne ajută să ne curăţăm de patimi, ne hrăneşte şi ne adapă cu Trupul şi Sângele Său din sfântul potir şi ne dă putere de sus să ne pocăim. Să părăsim păcatele şi să urmăm lui Hristos pentru a ne învrednici de împărăţia Lui în vecii vecilor. Amin.***

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Gură de Aur - Duminica Samarinencei - Omilia 33 - Adevărata închinare

„Iisus i-a zis: Femeie crede-mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui. Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este ” (Cap.4, Vers. 21, 22 - Vers.27)

1.**Omul are nevoie mereu de credinţă.** ***Credinţa este ca o corabie care ne poartă pe marea acestei lumi.***

2.**Adevărata închinare**. Smerenia, coborârea lui Iisus Hristos şi nesocotirea ca nevrednic de a vorbi cu o femeie simplă.

3.**Respectul şi cinstea dată de ucenicii săi.** **Nimic nu este egal cu a fi iubit de Iisus Hristos.**

Ceea ce i-a atras Sfântului Ioan, Marea iubire din partea Mântuitorului: smerenia lui şi marea lui blândeţe.
Sfântul Petru Corifeul sau capul şi împăratul apostolilor.
Smerenia este temelia virtuţii.
Deşertăciunea bogăţiilor.
Sfântul învăţător recomandă milostenia.

Omul are nevoie mereu de credinţă. Peste tot, fraţilor pretutindeni credinţa ne este necesară, această credinţă care este izvorul tuturor bunurilor, care lucrează mântuirea, fără de care nu putem înţelege dogmele nici marile adevăruri ale religiei noastre: fără credinţă suntem asemenea oamenilor care încearcă să treacă marea fără corabie; ei plutesc puţină vreme cu mâinile lor şi cu picioarele lor, valurile îi acoperă; la fel cei ce se dau propriilor lor sentimente, naufragiază

înainte de a câştiga nimic, cum o spune Sfântul Pavel: ***„Ei s-au rătăcit în credinţă” (I Tim. 1, 19).***

Pentru noi, de teamă ca să nu ni se întâmple şi nouă un asemenea rău, să ne legăm tare cu această ancoră sfântă , de care se foloseşte Iisus Hristos azi pentru a o atrage pe samarineancă. Ea zicea: ***„Voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie a se închina”.*** Şi Iisus Hristos răspunde: ***„Femeie crede-Mă că vine vremea când nici în muntele acesta nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui”.*** El îi descoperă un adevăr foarte mare, pe care nu i l-a descoperit lui Nicodim, nici lui Nataniel.

Samarineanca susţine că închinarea ei este mai bună decât cea a iudeilor şi se străduieşte s-o confirme prin autoritatea celor vechi. Iisus Hristos nu răspunde nimic la aceia, în sfârşit, ar fi fost inutil atunci să facă să se vadă pentru ce se închinau cei vechi pe acest munte, pentru ce se închinau evreii în Ierusalim.

Pentru acest motiv trece aceasta sub tăcere şi lăsând deoparte numele care putea să le spună şi de o parte şi de alta, el ridică sufletul ei, arătând că nici evreii, nici samarinenii n-au să dea nimic mare pentru viitor şi atunci arată diferenţa care este între cele două culturi: de altfel El arată că evreii sunt mai presus decât samarinenii, nu pentru că ei preferă un loc pentru altul; ci El le dă primatul, pentru un singur motiv, care este următorul: Nu este vorba acum zice El, de a vorbi despre importanţa locului, pe cât de felul de a da cinste, desigur că evreii sunt de preferat samarinenilor: Căci ***„voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; iar noi ne închinăm Căruia ştim”.***

Cum nu cunosc oare samarinenii pe cel căruia i se închinau înseamnă că ei credeau într-un Dumnezeu al locului şi parţial. Aceea este deci ideea pe care o aveau ei despre Dumnezeu, acela este cultul pe care I-l dădeau; în acest duh au declarat ei perşilor, că Dumnezeul acestui loc s-a mâniat împotriva lui, nedându-I nimic mai mult lui Dumnezeu ca şi unui idol. Pentru aceasta ei se închinau în mod egal şi lui Dumnezeu şi demonilor, confundând astfel ceea ce nu se putea uni împreună.

Dar evreii, liberi de această părere superstiţioasă, departe de această greşală îl priveau pe cel căruia i se închinau ca pe Dumnezeul întregului univers, cu toate că nu aveau toţi aceeaşi credinţă şi aceiaşi idee. Iată pentru ce zice Iisus: „***Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim***”. Apoi, nu vă miraţi că el se uneşte cu evreii; el vorbeşte după părerea acestei femei şi ca proorocul evreilor. Pentru aceasta se foloseşte de această expresie: „Noi ne închinăm”. Că Iisus Hristos s-ar fi închinat nimeni nu se îndoieşte.

În sfârşit al creaturii este a se închina, dar nu aparţine decât Dumnezeului creaturilor de a fi adorat. Cu toate acestea el vorbeşte aici ca un evreu. Acest cuvânt deci: „Noi” vrea să spună: noi evreii.

Iisus Hristos înălţând astfel cultul evreilor, se face vrednic de credinţă şi înlăturând tot ceea ce pare suspect, ridicând orice bănuială, arătând că el nu-i preferă pe evrei din favoare, din cauza legăturii pe care-o are cu ei, el dovedeşte ceea ce îi zice.

În sfârşit, judecata pe care o duce împotriva acestui loc, cu care evreii se mândreau mai mult, ca de un avantaj fără asemănare; această întâietate pe care le-o ia, toate acelea, zic eu, fac să se vadă că el nu se uita la persoană, ci judeca după adevăr şi prin această putere profetică pe care o avea şi era în el.

După ce a scos-o pe samarineancă din greşală şi din credinţa ei falsă, zicându-I: „***Femeie crede-Mă***” şi celelalte adaugă: „***Că mântuirea din Iudei este***”, adică,

- *sau fiindcă de acolo vin cele mai mari bunuri în lume (căci de acolo a ieşit cunoaşterea lui Dumnezeu, dispreţuirea idolilor şi atâtea alte adevăruri; chiar cultul vostru, cu toate că el nu este curat, voi îl ţineţi de la evrei):*
- *sau că venirea sa o numeşte Iisus Hristos mântuire;*
- *sau mai scurt nu ne-am înşela dacă am vedea în unul şi în altul din lucruri această mântuire de care zice Iisus Hristos că vine din evrei.*

Sfântul Pavel o spune prin aceste cuvinte: „***Din care a ieşit după trup, chiar Iisus Hristos, care este Dumnezeu mai presus de toate***” (Rom. 9,5). Nu vedeţi lauda pe care i-o dă Iisus Hristos Vechiului Testament şi cum arată că El este rădăcina şi izvorul tuturor bunurilor şi că El nu este nicidecum potrivnic legii? Pentru că El arată că izvorul tuturor bunurilor sunt evreii. „***Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui***” . Femeie, zice el, în felul de a ne închina noi suntem preferaţi vouă, dar acest cult trebuie să se sfârşească; va fi o schimbare, nu numai de loc, ci şi în felul de a se închina.

Şi iată începutul: „***Căci vine vremea şi acum este***”. Ori precum proorocii au vestit lucrurile viitoare cu multă vreme înainte ca ele să se întâmple, aici Iisus Hristos are grijă să spună: „***Şi acum este***”. Nu crede zice el, că această prezicere nu trebuie să se împlinească decât după multă, vreme după mulţi ani, împlinirea ei este prezentă, mântuirea este la porţi, şi „***vremea a venit deja, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr***”.

Când zice el: „Adevăraţii” de atunci el i-a exclus şi pe evrei şi pe samarineni: cu toate că aceia valorau mai mult decât aceştia, ei totuşi sunt foarte inferiori

închinătorilor care le vor urma; ei sunt pe atâta pe cât este închipuirea faţă de adevăr.

Prin acest nume de „adevăraţi închinători" Iisus Hristos înţelege Biserica, care ea însăşi este o închinare adevărată şi un cult vrednic faţă de Dumnezeu. „***Căci Tatăl astfel de închinători doreşte***". Dacă aceştia sunt închinătorii pe care-i caută Tatăl, înseamnă că nu după voinţa lui I s-au închinat evreii altădată, ci prin îngăduinţa pe care a permis-o El, pentru ca să-i introducă apoi pe adevăraţii închinători.

Cine sunt ei dar, adevăraţii închinători? Aceştia sunt aceia care nu închid cultul într-un loc şi care I se închină lui Dumnezeu cu duhul, cum zicea Sfântul Pavel: ***„Dumnezeu căruia Îi slujesc cu duhul meu întru Evanghelia Fiului Său" (Rom. 1,9)*** şi încă: „***Vă îndemn, deci fraţilor, pentru îndurările lui Dumnezeu, să înfăţişaţi trupurile voastre ca pe o jertfă vie, sfântă bine plăcută lui Dumnezeu, ca închinarea voastră cea duhovnicească***" (Rom. 12,1).

Când zice Iisus Hristos: „***Dumnezeu este Duh***", El nu vrea să arate alt lucru, decât că El este netrupesc; trebuie deci ca acest cult pe care I-l dăm noi la un Dumnezeu netrupesc să fie netrupesc el însuşi şi ca să-I aducem Lui închinările noastre prin ceea ce este în noi netrupesc, eu vreau să spun prin suflet şi prin duhul curat. Iată pentru ce zice Iisus Hristos: „***Trebuie ca cei ce i se închină să i se închine cu duhul şi cu adevărul***".

Cum evreii şi samarinenii neglijau sufletul lor şi aveau dimpotrivă o grijă destul de mare pentru trupul lor, pe care ei îl curăţau cu grijă în toate felurile, el arată că nu prin curăţia trupului trebuie să ne închinăm celui trupesc, ci prin ceea ce este netrupesc în noi, adică prin duh.

Nu oferiţi dar lui Dumnezeu oi şi vaci, ci daţi-vă voi înşivă lui ca o jertfă vie: aceasta înseamnă a-I aduce lui o jertfă vie. Trebuie închinat cu adevărul.

În legea veche, toate lucrurile erau închipuiri, adică tăierea împrejur, jertfele, arderile de tot, miresmele, în ***cea nouă***, nu este la fel: ***totul este adevăr***, în sfârşit, ***nu carnea trebuie tăiată împrejur, ci gândurile cele rele: trebuie a se răstigni pe sine şi a tăia, a arde poftele rele şi pofta trupului.***

Iată ce-i părea întunecos samarinencii: sufletul ei neputând atinge sublimitatea acestor cuvinte, ea ezită, se îndoieşte, ea zice: „***Ştim că vine Mesia, Care se cheamă Hristos***". ***Iisus îi zice: „Eu sunt, Cel care vorbeşte cu tine" .***

Cum puteau să-L aştepte samarinenii pe Hristos, ei care nu primeau decât pe Moise? Mulţumită chiar cărţilor lui Moise.

La începutul cărţilor sale Moise vesteşte şi-L face cunoscut pe Fiul. În sfârşit, acest cuvânt:

- ***„Să facem pe om după chipul şi asemănarea noastră" (Fac. 1,26),*** *se adresează Fiului;*
- *Fiul îi vorbeşte lui Avraam în cortul lui la stejar (Fac. 18);*
- *Iacob îl vesteşte în mod profetic prin aceste cuvinte:* ***„Nu va lipsi sceptru din Iuda, nici împărat din neamul lui, până va veni Acela care este aşteptarea neamurilor" (Fac. 40,9,10).***
- *Moise la fel îl prezice:* ***„Domnul vă va ridica vouă un Profet ca şi mine, dintre voi; pe acesta să-l ascultaţi" (Deut. 18,15).***

Şi încă ceea ce este scris despre şarpe, despre toiagul lui Moise, despre Isaac, despre berbece şi multe alte lucruri care pot fi văzute în Vechiul Testament, prezicând toate venirea lui Iisus Hristos.

Şi pentru ce, veţi zice voi, s-a folosit el de aceste chipuri şi de aceste dovezi pentru a convinge pe această femeie? El i-a citat pe şarpe lui Nicodim, lui Natanel i-a arătat profeţiile şi la aceasta el nu i-a arătat nici unul din aceste lucruri? Pentru ce acea şi care este motivul? Aceasta fiindcă aceia erau oameni versaţi în Sfintele Scripturi şi aceasta nu era decât o femeie săracă, simplă şi de jos. Fără cunoştinţă despre aceste cărţi sfinte.

Iată pentru ce, în vorbirea pe care o are Iisus cu ea, El nu foloseşte aceste închipuiri, ci prin apă şi prin profeţie, El o atrage la El: prin aceea El îi aduce aminte despre Hristos şi în sfârşit El se face cunoscut.

Că dacă la început ar fi vorbit despre aceste lucruri cu această femeie, care nu-L întreba, ea L-ar fi luat drept un om nebun, care vorbea fără să-şi dea seama ce zicea: dar, descoperindu-i puţin câte puţin amintirile ei, El are ocazia să I se descopere foarte iute.

Evreii s-au adunat adesea în jurul Lui, pentru a-I zice: ***„Până când ai să scoţi sufletul din noi? Spune-o nouă fără sfială dacă eşti tu Hristosul" (Ioan 10, 24);*** fără ca să le răspundă clar: dar acestei femei îi vorbeşte deschis că El este Hristosul, pentru că ea era într-o dispoziţie mai bună decât evreii: evreii nu-L întrebau pentru a învăţa, ci ei Îl ispiteau totdeauna pentru a-L învinui.

Dacă ar fi vrut să înveţe, ei aflau destule mijloace în doctrina Lui, în cuvintele Lui, în minunile Lui şi în Scripturi.

Samarineanca dimpotrivă, vorbea cu simplitate şi sinceritate, cum se vede purtarea pe care o are ea apoi. Căci ea ascultă, credea, ea îi chema pe alţii să creadă şi în toate se vede intenţia ei, credincioşia şi credinţa ei.

„Şi atunci au sosit ucenicii Lui". Ei sosiră imediat, în timpul când trebuiau să sosească, atunci când Iisus Hristos o învăţase desăvârşit. ***„Şi se mirau că vorbea cu o femeie, însă nimeni nu i-a zis: Ce întrebi sau Ce vorbeşti?"*** ***De ce se mirau ucenicii? Ce admirau ei?*** O familiaritate atât de uşoară. ***O aşa de mare smerenie într-o persoană aşa de strălucită; încât El nu socotea nevrednic de a vorbi cu o femeie săracă, că El se coboară până la a vorbi cu o samarineancă.***

Cu toate acestea, în uimirea lor, ei nu L-au întrebat pe Iisus Hristos pentru ce s-a oprit să vorbească cu această femeie: atât de mult ştiau ei să-şi păstreze rangul de ucenici: aşa de mare era cinstea lor faţă de învăţătorul lor! Dacă ei nu aveau despre El încă părerea pe care trebuiau s-o aibă, ei totuşi Îl priveau, Îl cinsteau ca pe un om minunat.

Adesea cu toate acestea ei au apărut prea îndrăzneţi,

- ca atunci ***când Ioan se odihnea cu capul pe pieptul Lui (Ioan 13,23);***
- atunci când s-a apropiat de El şi I-au zis: ***„Cine este mai mare în Împărăţia Cerurilor? " (Mt. 18,1)***
- atunci când fii lui Zevedeu cereau să fie aşezaţi în împărăţia Sa, ***unul de-a dreapta şi celălalt de-a stânga Lui (Mt. 20,21).***

Pentru ce nu întreabă ucenicii pe Iisus motivul pentru care vorbeşte? Fiindcă, atunci când era vorba despre propriul lor interes, atunci ei erau în necesitatea de a întreba; dar aici nu-i privea nimic. Apoi, aceasta nu este decât după multă vreme ce Ioan s-a odihnit cu capul la sânul lui Iisus; atunci întemeindu-se pe iubirea care i-o arăta Iisus, această iubire chiar le-a inspirat mai multă îndrăzneală. Căci vorbind despre sine, el zice: ***„Acela era ucenicul pe care-l iubea Iisus" (Ioan 19,26). Este oare ceva egal acestei cinstiri?***

Dar să nu ne oprim acolo, să nu ne mulţumim de a-l înălţa pe acest apostol şi de a-l numi fericit: să facem noi înşine toate eforturile pentru a ajunge la fericirea acestui apostol, să-l imităm pe evanghelist şi să căutăm să cunoaştem ce i-a atras lui această iubire mare a lui Iisus Hristos.

Care este cauza? El l-a părăsit pe tatăl său şi barca sa şi plasele sale şi L-a urmat pe Iisus Hristos: dar aceia îi era comun cu fratele său şi la fel cu Petru şi cu Andrei şi cu ceilalţi apostoli.

Ce era în el aşa de mare, atât de strălucit pentru a merita o aşa de mare iubire? Sfântul Ioan n-a spus nimic despre sine, decât că era iubit; motivul acestei iubiri, el l-a ascuns din modestie.

Că era iubit foarte mult de Iisus Hristos, aceia era vizibil pentru întreaga lume: pe când noi nu vedem să fi vorbit cu el, nici că l-a întrebat în particular, precum au făcut adesea Petru şi Filip şi Iuda şi Toma (Ioan 13,24); dacă aceasta nu o singură dată şi încă din iubire pentru unul din fraţii de apostolat, atunci când l-a rugat Sfântul Petru. Corifeul apostolilor făcându-i semn să-i pună o întrebare, el a pus-o: căci ei se iubeau foarte mult unul pe altul. Aşa se spunea despre ei care se urcau împreună la templu, ***că predicau împreună (Fap. 3,1).***

De altfel Petru arată adesea mai multă râvnă şi fierbinţeală decât ceilalţi şi lui i-a zis Iisus Hristos: ***„Petru mă iubeşti tu mai mult decât aceştia?" (Ioan 21,15).*** Ori, cel ce iubea mai mult decât alţii era desigur iubit. Dar cu privire la unul se vedea strălucind de iubirea lui pentru Iisus Hristos, cu privire la celălalt, iubirea lui Iisus apărea mai evidentă.

Ce a făcut deci să fie iubit Ioan cu o iubire singulară? Pentru mine, mie mi se pare că smerenia lui şi blândeţea lui cea mare: pentru aceia se vedea în purtarea lui adesea o teamă singură.

Moise ne învaţă, cât este de mare această virtute a smereniei: căci ea l-a făcut pe el aşa de mare.

Nimic, în sfârşit, nu i se poate asemăna: iată pentru ce începe prin ea Iisus Hristos ***fericirile*** (Mt. 5,3); voind să pună temelia unei clădiri înalte, el a pus **smerenia** prima, în sfârşit, **fără ea nimeni nu poate obţine harul mântuirii**: ***dacă se posteşte, se roagă, se dă milostenie, dacă acestea se fac din slavă deşartă şi lăudăroşenie toate sunt zadarnice, precum dimpotrivă cu ea totul este plăcut, totul este blând şi iubit, totul este pace şi siguranţă.***

Să ne purtăm dar smerit, fraţii mei dragi, sigur nouă ne va fi uşor să practicăm această virtute, dacă veghem asupra noastră înşine.

O, omule, ce ai tu care poate să te mândrească? Nu ştii tu josnicia naturii tale? Nu ştii tu că voinţa ta este stăpânită de rău? Te gândeşti la moarte, te gândeşti la mulţimea păcatelor tale? Poate că faptele tale bune îţi insuflă sentimentele înalte şi-ţi umflă inima?

Dar chiar aceia vă va face să vă pierdeţi toată roada. Iată pentru ce atâta omul păcătos pe cât omul de bine trebuie să se unească cu virtutea şi smerenia. Pentru ce motiv? Pentru că pe acela, conştiinţa lui îl forţează la aceasta; dar acesta dacă

nu veghează în mod extrem, sigur că un vânt puternic îl doboară şi toată virtutea lui se întunecă, precum cea a fariseului despre care vorbeşte evanghelistul (Lc. 18,10).

Voi daţi milostenie săracilor? Dar aceasta nu este din bunul vostru, ci din cel ce-I aparţine Domnului*:* aceasta vă este comun cu însoţitorii voştri.

Iată pentru ce trebuie să fiţi şi mai smeriţi şi mai modeşti; prevăzând prin necazurile fraţilor voştri pe acelea care stau spânzurate deasupra capului vostru şi vedeţi în ei propria voastră natură.

Poate nu suntem noi ieşiţi din părinţi mizerabili? Eu o văd; dar dacă au intrat bogăţiile în casele noastre, fără îndoială ele ne vor părăsi în curând. Şi aceste bogăţii, ce sunt ele? O umbră zadarnică, un fum care se înalţă, floarea ierbii sau mai scurt ele sunt mai slabe ca şi floarea ierbii. Pentru ce vă mândriţi cu puţină iarbă? Bogăţiile nu ajung ele şi la hoţi şi la necuraţi şi la femeile rele şi la stricătorii de morminte? Oare de astfel de însoţitori ne mândrim noi?

Voi sunteţi avizi pentru cinste? Dar nimic nu este mai potrivit ca să vă atragă cinstea ca şi milostenia. Cei ce câştigă bogăţiile şi demnităţile sunt însoţiţi de ură; dar cinstele pe care le produc milostenia sunt libere şi voite; ele pornesc din inimă şi din conştiinţa celor ce le fac, care nu pot să ni le răpească.

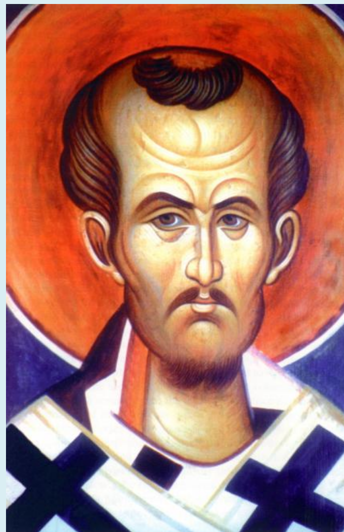
Căci dacă oamenii au atâta cinste şi respect pentru cei ce fac milostenie şi lor le doresc tot felul de bine şi de progrese, gândiţi-vă la răsplată, la retribuţia pe care le-o va acorda Dumnezeul milelor.

Să lucrăm dar să le dobândim, pe aceste bogăţii care rămân totdeauna şi pe care nu le putem pierde niciodată, ca şi în această viaţă şi în cealaltă, noi să fim mari şi străluciţi şi ca să ne bucurăm într-o zi de bunurile veşnice, prin harul şi bunătatea Domnului nostru Iisus Hristos, cu care slavă se cuvine Tatălui şi Duhului Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur
Editura „Pelerinul Român” - Oradea
din „Comentari la Evanghelia de la Ioan”

Sfântul Ioan Gură de Aur - Omilia 34 – Smerenia femeii samarinencei

„***Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor: Veniţi şi vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut: Nu cumva Acesta este Hristosul?*** ” (Cap.4, Vers.28,29 - Vers.39).

1.Urmarea istoriei samarinencii: smerenia acestei femei.
2.Pentru ce motiv Iisus Hristos la fel ca şi proorocii, Îşi exprimă gândirea Sa adesea prin comparaţii, prin metafore şi asemănări. Profeţii au semănat, apostolii au adunat.
3.Să urmăm exemplul samarinencii, să ne mărturisim noi înşine păcatele pentru a face pocăinţă.

- Ne temem de oameni, dar nu ne temem de Dumnezeu:
- ne temem de a fi necinstiţi în faţa oamenilor, şi nu ne temem de a fi în faţa lui Dumnezeu.
- Ne ascundem păcatele faţă de oameni, şi nu ne străduim să le ştergem înaintea lui prin pocăinţă.

Adevărata pocăinţă, în ce constă ea. A se întoarce la păcat este a face ca şi câinele care se întoarce la vărsătura lui.
Minunate mijloace de a se îndrepta de păcate; prin examinarea fiecărui păcat în particular, şi a nu trece peste nici unul.
Sf. Ioan Gură de Aur crede că sfârşitul lumii era aproape. Domnul va veni brusc; a fi mereu pregătit pentru venirea lui.

1. Ne trebuie multă râvnă şi trebuie să ne însufleţească un zel destul de mare, fără de care nu vom putea dobândi bunurile pe care ni le-a promis Iisus Hristos. Şi sigur, o spune el însuşi, pe atât zicând: „***Dacă cineva nu-şi ia crucea sa şi nu-Mi urmează Mie, nu este vrednic de Mine***” (Mt. 10,38) şi pe atât: „***Eu am venit să arunc foc pe pământ şi cât aş dori Eu ca să se aprindă***” (Lc. 12,49).

Prin aceste cuvinte, ***Iisus Hristos ne învaţă că ucenicul Lui trebuie să fie râvnitor, cu totul de foc şi totdeauna gata să se expună la tot felul de pericole.***

Aşa era samarineanca; inima ei era aşa de aprinsă din cuvântul lui Iisus Hristos pe care l-a auzit încât lăsându-şi găleata şi apa pentru care a mers la fântâna aceasta, ea aleargă în cetate ca să cheme tot poporul ca să vină să-L vadă pe Iisus. „***Veniţi, zice ea, şi vedeţi un om care mi-a spus mie toate câte am făcut***”. Vedeţi râvna ei, vedeţi prudenţa ei; ea a venit să scoată apă, şi aflând adevăratul izvor, ea părăseşte dispreţuieşte fântâna pământească, pentru a ne învăţa, cu toate că printr-un exemplu destul de smerit, că dacă vrem să ne punem să studiem cereasca învăţătură, noi trebuie să dispreţuim toate lucrurile veacului.

Ceea ce au făcut apostolii, această femeie a făcut-o la fel, şi chiar cu mai multă râvnă în măsura puterilor ei. Aceia fiind chemaţi, şi-au lăsat plasele lor, dar aceasta, în mod voluntar, şi fără să-i poruncească nimeni şi-a lăsat găleata şi a făcut slujbă de evanghelist; bucuria ei i-a dat aripi, şi ea nu aduce la Iisus Hristos o persoană sau două ca Andrei şi ca Filip, ci pune în mişcare toată cetatea şi atrage la el tot poporul.

Vedeţi cu câtă prudenţă vorbeşte ea. Ea n-a zis: veniţi să-L vedeţi pe Hristos; ci prin aceleaşi menajamente cu care i-a câştigat Iisus Hristos inima ei, ea îi atrage îi angajează şi pe alţii. „Veniţi, zice ea, şi vedeţi un om care mi-a spus mie toate câte am făcut”; ea nu s-a temut să spună: „Care mi-a spus toate câte am făcut”, cu toate că ar fi putut spune: veniţi să-l vedeţi pe Profetul. Dar când un suflet este cuprins de focul divin nimic pământesc nu-l mai atinge, el este nesimţitor la faima bună sau rea, el merge unde-l mână flacăra din el. „***Nu cumva Acesta este Hristosul?***”

Remarcaţi încă marea înţelepciune a acestei femei: ea nu asigură de nimic, dar nu mai păstrează tăcerea. Căci ea nu voia să-i atragă la propria ei părere prin propria sa mărturie, ci voia ca ei să vină să-L asculte pe Iisus Hristos, ca să împărţească între ei sentimentul ei, judecând bine că, prin aceia, ceea ce a zis ea dobândea şi mai multă putere, şi mai multă adeverire.

Totodată Iisus Hristos nu i-a descoperit ei întreaga sa viaţă, ci ceea ce a făcut-o pe ea să audă de la El a făcut-o să judece că el avea cunoştinţe despre toate celelalte. Ea n-a zis: veniţi, credeţi; ci „Veniţi şi vedeţi”; ceea ce în mod sigur, era mai puţin puternic şi mai potrivit ca să-i atragă.

Aţi remarcat bine înţelepciunea acestei femei? Ea ştia, da, ea ştia să nu se îndoiască, că imediat ce ei vor gusta din această apă, li se va întâmpla şi lor ceea ce i s-a întâmplat ei. Apoi, o persoană cu un suflet mai îngroşat ar fi vorbit despre mustrarea pe care i-a făcut-o în cuvinte cam ascunse; dar această femeie

spune în mod deschis viaţa ei, şi face o mărturisire publică pentru a atrage şi a aduce pe toată lumea la Iisus Hristos.

„***Între timp, ucenicii Lui îl rugau zicând: învăţătorule, mănâncă***” (31). Aceste cuvinte: „ei îl rugau” înseamnă în limbajul lor: „ei îl îndemnau”.

Văzând că este cuprins de căldură şi moleşeală, ei îl îndemnau: aceasta nu era o libertate prea familiară care-i îndemna să-l constrângă la ceva lucru, ci iubirea pe care o aveau ei pentru învăţătorul lor.

Ce le răspunde Iisus Hristos? „***Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi***” (32). Îşi ziceau deci ei unii altora: „***Nu cumva I-a adus cineva, să mănânce?***” (33).

Pentru ce vă miraţi voi dar că o femeie, auzind vorbindu-se despre apă, ar fi crezut că era vorba de o apă naturală, atunci când chiar ucenicii nu au alt sentiment şi nu se ridică la nimic duhovnicesc; ei se îndoiau arătând totodată după obiceiul lor, cinstea şi respectul pe care-l au ei pentru învăţătorul lor, şi vorbesc împreună fără să îndrăznească să-l întrebe. Ei fac la fel cu altă ocazie, sau dorind să-I ceară motivul unui lucru, ei se abţin imediat.

Ce zice încă Iisus Hristos? „***Mâncarea Mea este să fac voia Celui Care M-a trimis şi să săvârşesc lucrul Lui***” (34). **Aici Iisus Hristos numeşte mâncarea sa mântuirea oamenilor, în care ne arată grija deosebită pe care o are el faţă de noi, şi măreţia Providenţei sale divine.**

Căci această dorinţă fierbinte pe care o avem noi pentru lucrurile vieţii, Dumnezeu o are pentru mântuirea noastră.

Dar fiţi atenţi la acestea: mai întâi, Iisus Hristos nu descoperă totul. Ci mai întâi pune pe ascultător în suspensie în ascultare, el îl aruncă în îndoială, ca apoi după ce a început să caute sensul a ceea ce a auzit, tulburat de nesiguranţă, el să primească apoi cu mai multă dorinţă şi cu bucurie explicarea pe care o căuta, şi să-şi dubleze ascultarea. Pentru ce deci Mântuitorul n-a zis mai întâi: Mâncarea mea este să fac voia tatălui Meu? Cu toate că aceia nu era destul de clar, aceasta era chiar mai clar decât ceea ce a spus-o; dar ce zice el? „***Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi***”. Mai întâi deci, cum am spus-o, ***prin îndoiala în care îi pune El, El îi face mai atenţi, şi îi obişnuieşte să înţeleagă ceea ce zice El în mod tainic şi prin închipuiri.*** Apoi, Iisus Hristos spune în ceea ce urmează care este voinţa Tatălui Său.

„***Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată vă zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş***” (35).

Iată că Iisus Hristos prin cuvinte simple, printr-o comparaţie familiară, ridică sufletul ucenicilor săi la contemplarea lucrurilor celor mai mari şi mai sublime:

- *sub numele de mâncare (carne), el n-a vrut să le facă cunoscut alt lucru, decât mântuirea viitoare şi apropiată a oamenilor!*
- *Prin aceia de câmp şi de seceriş el exprimă acelaşi lucru, adică această mulţime de suflete care erau gata să primească propovăduirea.*
- *Prin ochi, el înţelege aici şi pe aceia ai sufletului şi pe aceia ai trupului. El vedea atunci alergând mulţime de samarineni la el; voinţa lor aşa de supusă şi dispusă, aceasta o numeşte el holde albe. Precum spicele, atunci sunt albe, sunt gata pentru seceriş, la fel aceştia sunt gata şi dispuşi pentru mântuire.*

Dar ***pentru ce n-a spus Iisus Hristos în mod clar: Samarinenii vin ca să creadă în mine; deja învăţaţi de către profeţi, ei sunt dispuşi şi cu totul pregătiţi să primească cuvântul şi să aducă rod? Şi pentru ce i-a desemnat El sub numele de holde şi de seceriş, aceste chipuri, ce înseamnă ele?***

În sfârşit, aceasta o face nu numai aici, ci în toată evanghelia aşa: profeţii fac la fel, şi prevestesc lucruri prin metafore şi închipuiri. Care este deci motivul? Duhul Sfânt n-a statornicit în zadar acest obicei. Dar pentru ce?

Pentru două motive:

- *primul, pentru a da vorbirii mai multă putere şi energie, pentru a o însufleţi şi a o face mai simţită, căci obiectul care reprezintă un chip natural îndeamnă şi trezeşte mai mult, şi sufletul care-l vede ca pictat pe un tablou este lovit mai mult: iată primul motiv.*
- *Al doilea, ca povestirea să fie mai plăcută şi ca amintirea să se păstreze mai multă vreme, în sfârşit, nimic nu se face mai bine ascultat din partea ascultătorilor, nimic nu-i convinge mai mult, ca o vorbire care ne arată lucrurile chiar a căror experienţă noi o avem. Acest cuvânt dă un exemplu minunat.*

„***Şi cel care seceră primeşte plată şi adună roadă spre viaţa veşnică***” (36). Roadele care se adună din secerişul bunurilor pământeşti nu slujesc pentru viaţa veşnică, ci pentru această viaţă prezentă şi trecătoare; dimpotrivă, ceea ce provine din secerişul duhovnicesc, este păstrat pentru viaţa veşnică.

Vedeţi cum dacă litera este îngroşată, sensul este duhovnicesc, şi precum cuvintele ele însele deosebesc şi separă lucrurile pământeşti de cele cereşti? Precum, privitor la apă, Iisus Hristos i-a arătat calitatea proprie prin aceste

cuvinte: „***Cel care va bea din această apă nu va mai înseta niciodată***”; la fel aici, cu privire la seceriş, el spune că „***secerătorul adună pentru viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel care seamănă şi cel care seceră***”.

Cine este cel ce seamănă? Cine este cel ce seceră? ***Profeţii au semănat, dar aceştia sunt apostolii care au secerat*** (Ioan 4,28). Aceia cu toate acestea n-au fost lipsiţi de bucurie, nici de răsplata lor, şi cu toate că ei nu seceră cu noi, ei împart cu noi bucuria: căci lucrul secerişului nu este acelaşi cu cel al semănatului; acolo unde este deci mai multă osteneală este şi mai mare bucurie: eu v-am păstrat pentru secerat şi nu pentru semănat, în care este mai mult de lucru.

În sfârşit, la seceriş câştigul este mare şi lucrul nu este aşa de greu, el este dimpotrivă mai dulce şi mai uşor.

Apoi, prin aceste cuvinte, Iisus Hristos vrea să spună: voinţa tuturor profeţilor este ca toţi oamenii să vină la Mine, legea a propus calea; ei au semănat pentru a veni acest rod. Mântuitorul arată la fel că El i-a trimis, şi că este mare potrivire între legea veche şi cea nouă; şi toate acelea el le face prin această pildă.

El spune şi acest proverb care era în gura lumii întregi: „***Căci în aceasta se adevereşte cuvântul, că unul este cel care seamănă şi altul cel care seceră***” (37).

În sfârşit, cei mai mulţi ziceau: Ce unii au toată greutatea, şi ceilalţi au primit tot rodul? Şi Iisus Hristos zice că acest cuvânt îşi găseşte aici toată justificarea: profeţii au ostenit, şi voi adunaţi roadele ostenelilor lor. El n-a zis răsplata, căci ei n-au împlinit pe gratis o aşa de mare datorie; el zice numai rodul.

Daniel s-a văzut în aceiaşi situaţie; el spune acest proverb: „***Răul vine de la cei răi***”.

David la fel, vărsând lacrimi spune acelaşi proverb (1 Reg.- 24,14).

Iisus Hristos a spus mai înainte: „***Ca să se bucure împreună şi cel care seamănă şi cel care seceră***”.

Cum trebuia să spună că unul va semăna şi altul va aduna, ca să nu creadă, cum am spus-o, că profeţii vor fi lipsiţi de răsplata lor, el adaugă ceva lucru cu totul nou şi la care nu se puteau aştepta, ceva lucru care nu se întâmpla în lucrurile simţite, ci se distinge mai ales în cele duhovniceşti.

Căci dacă se întâmpla în lucrurile simţite că unul seamănă şi altul seceră, semănătorul şi secerătorul nu se vor bucura împreună; ci unul este în tristeţe pentru că a muncit pentru altul, şi acela secerătorul este singur în bucurie. Dar, aici nu este la fel cei ce nu seceră ceea ce au semănat sunt în bucurie ca şi cei ce seceră; de unde se vede că ei participă toţi la răsplată. „***Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit; alţii s-au ostenit şi voi aţi intrat în osteneala lor***” (38).

Prin aceste cuvinte Iisus Hristos îi îndeamnă şi-i încurajează mai mult. Dacă părea dur şi greu de a străbate tot pământul şi de a predica, El face să se vadă că dimpotrivă aceia va fi foarte uşor. În sfârşit, ceea ce era ostenitor şi greu şi producea mari sudori, era de a semăna sământă şi de a aduce la cunoaşterea lui Dumnezeu un suflet care n-avea nici o idee.

Dar cu ce scop zice Iisus Hristos acestea? Ca atunci când îi va trimite să predice, ei să nu se tulbure şi să nu se descurajeze, ca şi cum ar fi trimişi la un lucru greu şi ostenitor.

Slujirea profeţilor era cu totul grea, le zice el; dar a voastră este uşoară. Aşa cum la seceriş este uşor să aduni roadele, şi în puţină vreme umpli hambarele de boabe, fără a aştepta anotimpul, iarna, nici primăvara, nici ploile; acelaşi lucru este aici: faptele o dovedesc destul de bine.

Pe când vorbea Iisus Hristos cu ucenicii Săi aşa, samarinenii au ieşit din cetatea lor şi au sosit; şi rodul a fost adunat imediat. Iată pentru ce zicea el: “***Ridicaţi ochii şi vedeţi că holdele sunt albe***’”.

Mântuitorul zice aceste cuvinte şi efectul se arată imediat. „***Iar din cetatea aceea mulţi au crezut în El, pentru cuvântul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate câte am făcut***” (39). Căci ei vedeau că aceasta nu era nici din favoare, nici din plăcere, că Îl lăuda ea pe Iisus pentru că El a mustrat-o pentru păcatele ei şi că ea n-ar fi descoperit lumii întregi urâta ei viaţă pentru a-i face plăcere cuiva.

Să urmăm exemplul samarinencii, şi teama de oameni să nu ne împiedice să mărturisim public păcatele noastre; ci să ne temem de Dumnezeu precum este drept să ne temem: Dumnezeu care acum vede faptele noastre, Dumnezeu care va pedepsi într-o zi pe cei care nu fac pocăinţă.

Dar, vai! Noi facem tocmai contrariul: nu ne temem de cel ce trebuie să ne judece; şi de cei de care n-ar trebui să ne temem, căci nu pot să ne facă nici un rău, noi ne temem de ei, nu ne temem de nimic a fi linguşiţi de ei.

Iată pentru ce vom fi pedepsiţi chiar pentru ceea ce ne temem că vom fi: căci cel care n-are grijă decât să nu fie dispreţuit de oameni, şi care nu roşeşte de a face răul înaintea lui Dumnezeu, dacă nu face pocăinţă, va fi hulit în ziua judecăţii, nu înaintea unui om, ci în faţa lumii întregi, în sfârşit, că acolo se va afla o adunare mare, pentru ca să vadă faptele voastre bune şi rele, aceia vă învaţă pilda cu oile şi cu caprele. (Mt. 25,31).

Sfântul Pavel vă zice la fel: „***Pentru că noi toţi trebuie să ne înfăţişăm înaintea judecăţii lui Hristos, ca să ia fiecare după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău***" (I Cor. 5,10). Şi încă: „***El va descoperi gândurile ascunse ale inimii***" (I Cor. 4,5).

Voi aţi făcut un păcat, sau aţi avut gândul să-l faceţi, oare fără a fi pătat ştirea semenilor? Dar nu fără ştirea lui Dumnezeu; nu sunteţi îngrijoraţi, şi nu vă temeţi decât de ochii oamenilor.

Gândiţi-vă deci că în această zi, nu vă va fi posibil să vă ascundeţi de oameni, şi că atunci totul va fi în faţa ochilor noştri ca un tablou, ca fiecare să-şi pronunţe hotărârea împotriva sa însăşi.

Exemplul bogatului nu ne îngăduie să ne îndoim de aceia. El îl vede cu ochii săi pe săracul pe care l-a dispreţuit, vreau să spun pe Lazăr, şi pe cel ce l-a respins cu ură: ***acum el îl roagă, să-i răcorească puţin limba cu degetul lui*** (Lc. 16,19).

Vă îndemn deci, pe când nu vede nimeni ceea pe facem noi, ca fiecare din voi să intre în conştiinţa sa, ca să ia hotărârea de judecător, şi să facă să apară în faţa acestui tribunal păcatele sale.

Şi dacă el nu vrea ca să fie descoperit în ziua cea grozavă, să aplice medicamentul pocăinţei, cu toate că are mii de răni, fiecare poate să se vindece, „***Iisus Hristos zice, dacă veţi ierta greşelile altora, vi se va ierta; dar dacă nu iertaţi, nu vi se vor ierta***" (Mt. 6,14,15). În sfârşit, precum păcatul şters prin botez nu mai apare, aşa şi celelalte vor fi şterse, dacă facem pocăinţă.

Dar, pocăinţa constă în a nu mai face păcatele acelea. „***Căci cel ce se întoarce este asemenea câinelui care se întoarce la borâtura lui***" (2 Petr. 2, 21), şi aceluia care, cum zice profetul, scorneşte focul, şi care scoate apă într-un vas spart.

Trebuie să ne reţinem de la păcat, şi din faptă şi din inimă, şi să-i aplicăm fiecărui păcat leacul care îi este contrar.

Spre exemplu:

- *aţi răpit voi bunul altuia? Aţi fost lacomi? Reţineţi-vă de a fura, şi aplicaţi la rana voastră leacul milosteniei.*
- *Voi aţi făcut păcatul desfrâului? Încetaţi de a-l mai face şi puneţi pe această rană curăţia.*
- *Voi aţi surpat faima aproapelui vostru prin limbă? Încetaţi de a vorbi de rău şi puneţi leacul iubirii.*

Să facem aşa cu fiecare păcat al nostru în particular, şi să nu trecem peste nici unul; căci vremea să dăm seama se apropie, pentru aceasta zicea Sf. Pavel: „***Domnul este aproape nu vă nelinişţiţi de nimic***” (Filip. 4,5,6).

Dar nouă dimpotrivă, poate ar fî trebuit să ne spună el: Domnul este aproape fiţi nelinişţiţi. Aceşti credincioşi aveau bucuria de a auzi aceste cuvinte: „Nu vă nelinişţiţi de nimic”, ei care-şi duceau viaţa lor în pericole, în osteneli, în lupte. Dar cei ce trăiesc în pofte şi în răpiri, au să dea o seamă grozavă, nu le spuneam aceleaşi şi noi, ci: Domnul este aproape, nelinişţiţi-vă!

Şi sigur sfârşitul veacurilor nu este departe, deja lumea se pregăteşte pentru sfârşit. Războaiele, sărăcia, cutremurele de pământ, răcirea iubirii, o prezic şi o vestesc.

Precum trupul care este gata să moară este cuprins de mii de dureri; precum o casă care urmează să se strice cad zidurile jos, la fel sfârşitul lumii este aproape, şi iată pentru ce sunt atâtea rele din toate părţile.

Dacă atunci Domnul era aproape, mai mult este acum; dacă s-au scurs mai mult de 400 (patru sute) de ani de când zicea Sfântul Pavel: Domnul este aproape; dacă el numea vremea sa împlinirea vremii, cu atât mai mult timpul de acum, trebuie să spunem că este sfârşitul.

Dar poate tocmai pentru aceea nu cred unii. Vai! Nu este dimpotrivă un nou motiv ca să credem? De unde ştii tu o omule, că sfârşitul nu este aproape, că această prezicere a lui Pavel este încă departe? Precum nu spunem că este ultima zi a sfârşitul anului, ci ultima lună, cu toate că ea este de treizeci de zile: la fel când este vorba de un număr aşa de mare de ani, un spaţiu de timp poate fi socotit sfârşitul fiind de patru sute de ani. Oricum ar fi, apostolul de atunci a prezis sfârşitul lumii.

Să ne schimbăm viaţa dar, să trăim în frica de Dumnezeu.

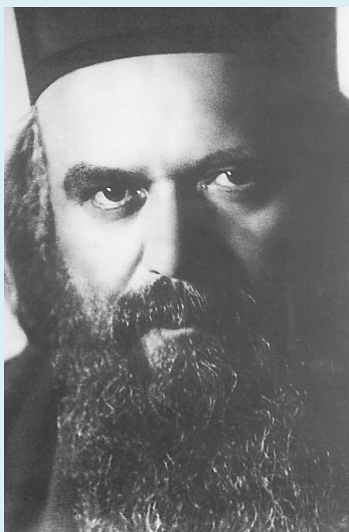
Căci în vremea când vom avea noi mai mare încredere, atunci când ne vom gândi mai puţin şi când nu ne vom aştepta, atunci brusc va veni Domnul.

Iată de ce ne face atenţi Iisus Hristos zicând: „***Căci precum în zilele lui Noe şi a lui Lot mâncau beau şi se însurau şi aşa a venit sfârşitul***” (Mt. 24,37).
Pavel ne prezice la fel: „***Atunci când vor zice iată-ne în pace şi în siguranţă ei vor fi surprinşi dintr-o dată, atunci va veni peste ei pieirea, ca şi durerile peste cea însărcinată?***”(I Tes. 5, 3).

Ce este aceea veţi zice voi, durerile unei femei gata să nască? Adesea femeile gata să nască când se bucură şi mănâncă, sunt la baie, se plimbă prin piaţa publică, negândindu-se la ceea ce trebuie să li se întâmple sunt cuprinse subit de durerile naşterii; apoi dacă suntem ameninţaţi ca să fim noi surprinşi, să fim mereu gata.

din „Comentari la Evanghelia de la Ioan”
Sfântul Ioan Gură de Aur
Editura „Pelerinul Român” - Oradea

Sfântul Nicolae Velimirovici - Evanghelia despre Dătătorul de apă vie şi femeia samarineancă

"În ce chip doreşte cerbul izvoarele apelor, aşa Te doreşte sufletul meu pe Tine, Dumnezeule. Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu; când voi veni şi mă voi arăta feţei lui Dumnezeu?" (Psalm 41:1-2)

Acesta nu este strigătul omului sărac şi simplu, care nu are nici o cale ca să-şi curăţească sufletul cu înţelepciunea omenească, cunoaşterea şi îndemânările lumeşti, filozofia şi arta cea lumii: cunoaşterea firelor frumoase din care se ţes vieţile şi firea oamenilor.Nu este aşa; ci este strigătul trist şi curat al împăratului, bogat în bogăţii pământeşti, isteţ la minte, nobil în mişcările inimii şi puternic în tăria şi lucrările voii sale.

Curăţind sufletul cu toate astea, pe care le râvneşte sufletul care nu este liber în această lume, Împăratul David a simţit îndată că setea sa duhovnicească nu era doar de nepotolit, ci sporise la asemenea măsură, că toată această lume materialnică nu era în stare cu nici un chip să pună stăpânire pe el.

Atunci El S-a simţit în această lume„în pământ pustiu şi neumblat şi fără de apă" (Psalm 62:3), şi a strigat către Dumnezeu ca spre singurul Izvor de băutură nemuritoare, după care tânjeşte sufletul care are judecată şi s-a trezit. "Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu; când voi veni şi mă voi arăta feţei lui Dumnezeu?"

Nu este nevoie să dovedim că hrana cea trupească nu poate astâmpăra sufletul omului, nici că băutura trupului nu poate potoli setea sufletului. Dar până şi tot acest duh al vieţii, care străluceşte prin toate lucrurile făcute, dându-le viaţă şi armonie, este întru neputinţă de a hrăni şi înviora sufletul.

Trupul primeşte hrană în chip nemijlocit, care este în esenţă de acelaşi fel cu trupul. Trupul este din ţărână şi hrana pentru trup este tot din ţărână. De aceea trupul se simte bine în lume, unde se află cele ce sunt asemenea lui.

Dar sufletul se află în suferinţă; el este îngreţoşat şi se împotriveşte ca să primească hrană în chip mijlocit şi această hrană este diferită de suflet. De aceea, ***sufletul se simte în această lume ca într-o ţară străină, printre străini. Faptul că sufletul nu are moarte şi că, în esenţa lui, îşi are sălaş în lumea cea fără de moarte, se dovedeşte prin faptul că, în lumea aceasta pământească, el se simte călător nemulţumit într-o ţară străină şi că nimic din lumea aceasta nu-l poate hrăni deplin şi nu-l poate înviora.***

Şi chiar dacă sufletul ar putea turna în el întreaga lume ca pe un pahar cu apă, setea lui nu numai că nu s-ar potoli ci ar spori cu siguranţă. Pentru că atunci n-ar mai rămâne în el nici măcar o singură scânteie închipuită de nădejde, dincolo de dealul următor, care să lumineze un nebănuit izvor de apă.

Sufletul omului este viu; viu şi veşnic însetat de viaţă şi nimic nu-i poate astâmpăra setea decât viaţa: viaţa cea dintâi, nemijlocită. Dar asemenea viaţă se află în Dumnezeu, în Dumnezeul Cel viu, numai în El. "***Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu!***"

Acesta nu este numai un psalm, ci este un simplu fapt, precum gâtul uscat al leului însetat care rage în deşert şi al cărui răget poate să pară păsărilor din oaze ca un cântec, deşi pentru leu nu este cântec ci strigăt de ajutor.

"Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu!" Acestea nu sunt cuvintele poetului ci ale călătorului însetat „în pământ gol şi uscat, unde nu se află apă"; nu cântăreţul este cel care îşi potriveşte cuvintele acestea, ci omul care este poate cel mai pătrunzător şi cu putere de înţelegere a sufletului omenesc în istoria lumii.

- *Omule, dacă te gândeşti vreodată că hrana şi băutura trupească pot să-ţi hrănească şi învioreze sufletul, te vei afla atunci pe treapta pe care se găsesc animalele de casă şi cele sălbatice de pe dealuri.*
- *Dacă ai trecut de această treaptă şi* ***nădăjduieşti ca sufletul tău să poată fi hrănit şi înviorat de înţelepciunea omului şi de frumuseţea acestei lumi, atunci te vei afla pe treapta omului cu experienţa şi întregimea înjumătăţită.*** *Aşa cum socoteala cea dintâi era prostească, tot la fel această nădejde este neroditoare. Căci pe treapta a doua, socotiţi răgetele şi strigătele lumii însetate ca fiind cântece şi veselie, o silire de potolire a setei cuiva prin însetarea altora.*

- *Dacă ai trecut de cea de a doua treaptă şi* ***ai simţit o sete de negrăit, pe care nu o poate stăvili nici un lac din lume - care nu se poate stinge nici de către întregul ocean al lumii - atunci eşti cu adevărat un om călit şi pregătit, eşti un om adevărat.*** *Numai la această treaptă de sete duhovnicească nepotolită, vei înţelege deplin Evanghelia de astăzi.*

1. „***Deci a venit Iisus la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său***”.

Întreaga regiune dintre Iudeea şi Galileea era numită Samaria, luându-şi numele de la dealul Samariei. Drumul dintre Ierusalim şi Galileea trece încă prin Sihar (numită acum Askar), lângă Sichem (Nablus). Iată, era o parte de câmp pe care o cumpărase Iacov de la fiii lui Hemor, ***înălţând acolo un jertfelnic şi i-a pus numele El-Elohe-Israel (Dumnezeul cel Puternic al Israelului) (Facerea 33:19-20).***

Mai târziu, Iacov a lăsat această parte de câmp fiului său Iosif, care a fost îngropat aici (Iosua 24:32). Este cetatea care dă însemnătate satului din apropiere, dar în cazul acesta este invers: satul lui Iosif este mai cunoscut decât cetatea Sihar - şi de aceea Evanghelistul spune că cetatea se afla lângă sat.

2. „***Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas***”.

Pentru că strămoşul nostru Iacov trăia împreună cu vitele sale lângă această fântână - tocmai pentru că el însuşi a săpat-o şi a zidit-o - aşa şi-a aflat fântâna numele. Ostenit de urcuşul dinspre Ierusalimul râpos şi neroditor, Domnul S-a aşezat lângă această fântână ca să se odihnească.

Ceasul al şaselea, în răsărit, este mijlocul zilei. Domnul ostenit fiind, a ajuns în locul acela, în cea mai mare căldură a zilei. El era „***ostenit de călătorie***”, săvârşind mântuirea noastră, căci mai târziu S-a aflat pe Cruce, plin de sânge de la rănile Sale, şi încovoiat de durere - tot pentru mântuirea noastră.

Dar de ce nu a călătorit El noaptea, pe răcoare? Pentru El, nopţile erau pentru rugăciune.

Şi dacă cu acest prilej El ar fi călătorit noaptea, Evanghelia ar fi fost mai scurtă cu o întâmplare fără de asemănare şi cu descoperirea cea mai plină de învăţăminte şi mai mântuitoare.

El a călătorit ziua, pe jos, urcând poteci râpoase, în vremea arşiţei, obosit şi însetat, pentru că se grăbea să folosească fiecare clipă a vieţii Sale pe pământ, atât din zi cât şi din noapte, pentru binele şi mântuirea noastră.

3. „***Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau***”.

Se observă mai ales că femeia era samarineancă, căci iudeii îi socoteau pe samarineni păgâni.

“***Dă-Mi să beau***”, îi spune Domnul. ***El era obosit şi însetat, de unde înţelegem limpede că trupul Său era trup real omenesc***, iar nu cum gândeau oarecari eretici. ***Aşa cum din trupul Său se vărsau lacrimi de durere pentru oameni şi aşa cum suferea durere pe Cruce, tot aşa simţea nevoia să mănânce şi să bea.*** Este adevărat că El putea, dacă dorea, să biruiască şi să se lepede de această nevoie, prin puterea Sa Dumnezeiască, pentru lungime de vreme mai îndelungată şi chiar pentru vremea întreagă a vieţii Sale pământeşti; dar atunci, cum putea fi văzut El ca fiind om adevărat; ***„cum să fie El întru toate … să Se asemene fraţilor şi cum îi putea numi El fraţi” (Evrei 2:17)***?

Cum ne putea învăţa El suferinţa şi îndurarea răbdătoare dacă nu ar fi suferit şi îndurat El Însuşi? Şi apoi, biruinţa Lui de la urmă ar fi avut acea strălucire care ne întăreşte şi ne luminează în durerile vieţii, dacă nu le-ar fi îndurat El pe toate şi toate acestea întru cea mai mare măsură?

Desigur că vine întrebarea: “***Cum se face că El, care era în stare să înmulţească pâinea şi să meargă pe apă ca pe pământ, nu putea în această călătorie lungă, cu un singur cuvânt întru tărie - da, chiar un gând - să scoată izvor de apă din stâncă sau din nisip, şi să-Şi potolească setea?***” Cu adevărat Îi stătea Lui aceasta în putere.

Moise a făcut aceasta în pustie; mulţi sfinţi au făcut aceasta în numele Lui de-a lungul istoriei Bisericii; atunci, cum nu este aceasta cu putinţă la El? El putea aceasta dar nu a voit. ***El nu a săvârşit niciodată nici măcar o singură minune pentru El - să Se hrănească, să Se odihnească sau să Se îmbrace. Toate minunile Sale erau pentru alţii.*** ***În viaţa Sa nu se află nici un pic de umbră de iubire de Sine.***

Chiar pe vremea când era Prunc, a fugit dinaintea sabiei lui Irod, dar aceasta nu a fost pentru El, ci pentru oameni. Vremea Lui nu venise. Cu toate acestea, ***când Îşi terminase lucrarea printre oameni, El nu a fugit de moarte, ci a mers ca să o întâmpine.***

Iubirea fără margini pentru oameni, nedespărţită de înţelepciunea fără margini, a insuflat şi a îndrumat toate cuvintele Domnului Iisus, toată lucrarea Lui şi fiecare faptă a Lui din viaţa Sa pământească.

"Dă-Mi să beau." Ziditorul cercetează aceasta la zidirea Sa. Aceste cuvinte răsună de-a lungul celor două mii de ani; pentru că El nu a spus aceste cuvinte numai pentru femeia samarineancă, ci tuturor neamurilor până la sfârşitul veacurilor.

"Dă-Mi să beau", ne spune El astăzi fiecăruia dintre noi. El - Făcătorul apei şi Orânduitorul mărilor şi oceanelor, râurilor şi izvoarelor - nu spune aceasta pentru că El este însetat de apă, ci pentru că El însetează după voirea şi iubirea noastră cea bună.

Dăruind Lui, noi nu dăruim din ceea ce este al nostru, ci din al Lui.

Fiecare pahar cu apă de pe pământ este al Lui, căci El l-a făcut şi fiecare pahar cu apă bună, pe care noi îl dăm unuia dintre fraţii Săi mai mici, El l-a plătit cu sângele Său de mare preţ.

Totuşi, în smerenia Sa neasemuită, El nu cere apă de la femeie precum Plăsmuitorul de la plăsmuire, ci aşa cum cere un om de la altul, arătându-Şi smerenia şi fiind mărturisitor în chipul acesta pentru firea Sa omenească strâmtorată şi săracă. În sfârşit, ***El face aceasta ca să ne înveţe pe noi ca să slujim cu milă. Omul are dreptul să ceară de la altul, dar are şi datoria de a-l sluji pe altul şi de a avea milă de acela.***

4. „***Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde***".

Atunci, Domnul nu era numai obosit şi însetat ci şi flămând, ca şi ucenicii Săi. Aceasta este încă o dovadă a adevăratei Sale umanităţi şi a păzirii Sale înţelepte de a face minuni într-o împrejurare în care minunea nu ar fi fost de vreun ajutor în lucrarea de mântuire. Evanghelistul vorbeşte despre lipsa ucenicilor pentru a lămuri de ce Domnul a cerut femeii apă. Fiindcă, dacă ucenicii ar fi fost acolo, ar fi adus ei apă şi nu s-ar mai fi pomenit de femeie.

Totuşi, ***Dumnezeu a voit să rânduiască această împrejurare pentru a ne învăţa pe noi, aşa încât atunci când vedem pe vrăjmaşul nostru, la nevoie, să-l ajutăm***. Şi atunci când poporul nostru se află în vrăjmăşie cu popoarele vecine, noi să nu lărgim această vrăjmăşie la fiecare om al acelui popor, ci, ***este de datoria noastră ca, într-o anumită împrejurare, să ajutăm pe fiecare om care se află în nevoie, fără să ne intereseze dacă omul acela face parte din poporul nostru sau nu.***

5. *„**Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, Care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii**”.*

Această femeie avea în vedere ceea ce era obişnuit pe vremea aceea, că omul trebuie să urască nu numai poporul vrăjmaş, ci şi pe fiecare om al acelui popor. În pilda samarineanului celui bun, Domnul a arătat ura iudeilor faţă de samarineni şi această împrejurare lămureşte ura samarinenilor faţă de iudei. Pentru a rupe hotarele urii dintre un popor şi altul, trebuie mai întâi să rupem hotarele urii dintre un om şi altul. Aceasta este singura cale cu dreaptă judecată pentru tămăduirea oamenilor de marea boală a urii unora faţă de alţii.

6. *„**Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie**”.*

“**Darul lui Dumnezeu**” se poate înţelege în sens materialnic şi duhovnicesc.

- ***În sens materialnic**, prin “darul lui Dumnezeu”, **trebuie să se înţeleagă tot ceea ce Dumnezeu, în bunătatea Sa, a făcut şi a dat omului pentru ajutor şi folos.** Dacă tu, femeie, ai şti că această apă nu este samarineancă sau evreiască, ci a lui Dumnezeu şi că, atunci când Dumnezeu a făcut această apă, El nu a numit-o “pentru samarineni” sau “pentru iudei”, ci “pentru oameni”, tu scoţi această apă - cu înfiorare - ca pe darul lui Dumnezeu, şi o dai unui om însetat ca să bea - cu şi mai mare înfiorare - ca pe zidirea lui Dumnezeu.*

Întrucât lumea întreagă este darul lui Dumnezeu pentru om şi omul este darul lui Dumnezeu pentru lume.

- ***În sens duhovnicesc**, “darul lui Dumnezeu” **este Însuşi Domnul Hristos. Dând toată această lume văzută omului, Dumnezeu, în iubirea Sa, El Se dăruieşte pe Sine.** Dacă tu, femeie, ai şti ce dar de mare preţ a dat Dumnezeu iudeilor şi samarinenilor şi toate celelalte popoare fără excepţie, ţi s-ar cutremura sufletul, ai plânge de bucurie, ai rămâne fără grai la pilda cea vie şi nu ai cuteza să te gândeşti la răutatea şi ura dintre iudei şi samarineni.*

Mai mult, dacă trebuia să ţi se descopere toate tainele cele ascunse ale Celui care vorbeşte cu tine, pe care tu Îl socoteşti, pe dinafară, după înfăţişarea trupească, un om obişnuit şi după îmbrăcămintea şi vorba Sa, ca pe un iudeu, “***tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie***”.

Prin “**apă vie**”, ***Domnul vrea să spună puterea harică şi dătătoare de viaţă a Duhului Sfânt, pe care L-a promis El credincioşilor. “Cel ce crede în Mine,***

… râuri de apă vie vor curge din pântecele lui” (***iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-L primească acei ce cred în El***) ***(Ioan 7:38-39).***

Neînţelegând nimic din aceasta, femeia spune:
7. ***“Doamne, nici găleată nu ai şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie? Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?”***

Tu nu ai slujitori; tu nu ai găleată - şi fântâna e adâncă; cum vei scoate Tu apa cea vie? Sub haina trupului omenesc, Domnul i Se arăta femeii ca un om obişnuit, lipsit de ajutor. “Apa cea vie”, atunci ca şi acum, era numele dat apei de izvor, spre deosebire de apa de ploaie, strânsă în puţuri şi cisterne.

Dar există apă în fântână care se mai poate numi şi “apă vie”, dacă fântâna primeşte apă de un izvor. Acesta se află la fundul fântânii, acolo unde curge apa ca să umple fântâna. La început femeia se gândeşte la fundul fântânii, acolo unde curge apa. Dar, într-o clipă i-a venit gândul care a îndemnat-o să întrebe: “***Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov?***” Cu alte cuvinte: poţi face Tu un alt izvor de apă, pe lângă acesta? Strămoşul nostru Iacov nu a făcut această fântână, ci numai a zidit-o şi a îngrădit-o. Dacă Tu ai putea face un izvor, o apă curgătoare, aceea ar fi “apă vie” cu totul şi atunci Tu ai fi mai mare decât părintele nostru Iacov. Eşti Tu mai mare decât el?

Fântâna lui Iacov are atât de multă apă că el însuşi a băut din ea “***şi fiii lui şi turmele lui***“ şi noi toţi care locuim prin împrejurimi şi toţi călătorii şi vizitatorii şi aceasta este de multe veacuri. Şi apa din această fântână nu a secat niciodată. Poţi face Tu un lucru mai mare decât acesta?

În aceste cuvinte ale femeii samarinence se arată pe de o parte, mândria pentru strămoşul lor Iacov şi pe de altă parte, ceva mai mult decât îndoială, chiar batjocură faţă de Domnul Iisus.

Batjocura nu era atât de grosolană şi de largă ca la învierea fiicei lui Iair – ***“când ei râdeau de El “ (Matei 9:24)*** - dar totuşi era o batjocură mijlocită şi ascunsă cu dibăcie.

Dar Domnul, care Se pune pe Sine pentru a scoate pe oameni din murdăria păcatului, este pregătit să rabde batjocură atât de la oameni cât şi de la draci. El nu mustră femeia pentru această batjocură usturătoare, ci merge mai departe pentru mântuirea sufletului ei.

8. “***Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; dar cel ce bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică***“.

Domnul nu-i răspunde femeii aşa cum se aşteaptă ea. El nu îi spune ei cu cât este mai mare decât Iacov. El vede pricina înţelegerii greşite dintre El şi femeie, pe care femeia nu o vede. ***Această înţelegere greşită vine din aceea că El vorbeşte despre apa duhovnicească, dătătoare de viaţă, pe când femeia, învăţată să gândească numai cu înţelegerea cea pământească, a simţurilor, are în mintea ei numai apa pe care o poate vedea, menită de Dumnezeu pentru potolirea vremelnică a setei celei trupeşti.***

Apa cea vie despre care vorbeşte Domnul este dătătoare de viaţă, har sfânt şi înviorează sufletul, ducând către viaţa veşnică, încă de aici de pe pământ. Când acest har dătător de viaţă intră în om şi îl face de mare preţ, deschide în el un izvor nesecat de viaţă, bucurie şi tărie mare.

9. “***Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot***“.

Femeia încă nu înţelege bine, gândindu-se la izvorul de apă pământească. În cel mai bun caz, ea s-ar fi putut gândi la Hristos ca la un vrăjitor, putând face o minune prin vrăjitorie. Pentru a-i strica această socotinţă omenească a femeii, Domnul îndreaptă îndată discuţia către altceva cu totul diferit.

10. “***Iisus i-a zis: Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici. Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat, căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus***“.

El spune aceasta pentru a o învăţa pe femeie să-şi facă socotinţă duhovnicească, nu trupească; Domnul crede că este înţelept să nu facă nici o minune în faţa femeii, ci ca să Se arate ca înainte văzător şi prooroc - acest lucru având acelaşi lucrare mare ca şi facerea de minuni. “***Mergi şi cheamă pe bărbatul tău***.” ***Domnul ştie că ea nu are bărbat, dar vrea să audă răspunsul ei, pregătind-o pentru o zdruncinătură neaşteptată prin atotcunoaşterea şi dreapta socoteală a Lui.***

“Cinci bărbaţi ai avut” - această grăire este destul de uimitoare pentru femeie, dar când aude taina ei plină de vinovăţie, pe care voia să o ţină ascunsă: “***şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat***” - aceasta trebuie să lucreze asupra ei precum trăsnetul din senin. Dar nu mustra pe femeia samarineancă, O, suflet creştin; nu o mustra pe ea, ci întreabă-te pe tine: “Cine este bărbatul meu?” Nu

ai avut deja cinci sute de bărbaţi? Bărbatul tău de acum nu este altul decât bărbatul tău în lege?

Sufletul este biserică şi capul Bisericii este Domnul Hristos; cu alte cuvinte, mirele sufletului creştin este Domnul Însuşi.

Dacă te ţii numai în această lume a simţurilor, logodindu-te şi însoţindu-te cu aceasta prin cele cinci simţuri ale tale, atunci, o, suflete, te afli cu adevărat în aceeaşi stare de păcat şi de nepizmuit ca aceea în care se afla femeia samarineancă. Dacă ai primit înşelare de la simţurile tale, de la bucuria dată de simţuri, te-ai lepădat întru adevăr de simţurile tale. Atunci, simţurile tale s-au făcut precum sunt cinci bărbaţi morţi, în vreme ce ai plecat să trăieşti împreună cu cel de al şaselea bărbat care nu-ţi este bărbat întru lege, următorul celorlalţi cinci care cuprind înţelegerea simţurilor tale. Aceasta este toată minciuna şi murdăria pe care simţurile tale le-a adunat în tine, le-a strâns ca pe o grămadă de gunoi.

Vorbirea dintre Domnul şi femeia samarineancă este o vorbire între Dumnezeu, care are credinţă şi sufletul care este fără credinţă. Această vorbire are pentru tine un înţeles. ***Este vorbirea între Mirele Cel ceresc şi mireasa Sa, sufletul omului.***

Nu vezi că tocmai pentru aceasta a avut Domnul vorbirea cu femeia samarineancă despre bărbatul ei? El putea să aibă cu ea o altă vorbire şi S-ar fi putut arăta ei ca înainte văzător şi prooroc, prin alte căi. El putea descoperi alte ascunzişuri ale ei sau vreun lucru ascuns sau altul al părinţilor ei sau al celor din preajma ei din Sihar, cunoaşterea acestora ar fi surprins-o şi uimit-o pe femeie în acelaşi chip. Dar El dinadins a avut această vorbire cu femeia despre bărbatul ei, pentru că această vorbire îţi este spusă şi ţie, suflete creştin; ţie şi tuturor sufletelor pe care le-a zidit Dumnezeu dintru începuturi şi pe care le va zidi până la sfârşitul veacurilor.

O, suflete, întrebarea despre bărbatul tău este cea mai însemnată pentru tine, cea mai însemnată şi cea mai hotărâtoare prin urmări. ***Cu oricare te însoţeşti, tu te faci una cu acela.***

- ⇒ *Dacă cel ce te însoţeşte pe tine este lumea, tu vei fi dus la pierzare de lume.*
- ⇒ *Dacă cel ce te însoţeşte pe tine este păcatul, împreună cu păcatul vei muri.*
- ⇒ *Dacă cel ce te însoţeşte pe tine este diavolul, vei fi împreună cu el toată veşnicia.*

În toate aceste cazuri, zi şi noapte, tu vei bea apa care te va face şi mai însetată. ***Numai dacă Îl recunoşti pe Domnul Hristos ca pe Bărbatul tău întru lege şi te logodeşti cu El cu credinţă şi iubire, vei bea apa cea vie, de la care nu vei mai înseta şi pe care vei pluti în Împărăţia cea cerească şi în viaţa cea veşnică.***

11. ***Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc. Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm. Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui. Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.***

Domnul dinadins urmăreşte să atingă o coardă duhovnicească din sufletul femeii samarinence. El izbuteşte aceasta, atingând trecutul ei. În femeia în care mai înainte fusese lucrătoare numai înţelegerea pământească, prin simţuri, care, până acum, fusese adormită de narcoza înţelegerii prin ajutorul simţurilor ei, începe de îndată să se trezească. Şi astfel ea mai întâi Îl recunoaşte pe Hristos ca prooroc. Asta este destul pentru început. Îndată după asta, interesul ei pentru lucruri duhovniceşti sporeşte foarte grabnic. Ea pune o întrebare Domnului, care era de mare interes în acea vreme. Neînţelegerile neschimbate dintre samarineni şi iudei cu privire la locul în care trebuie să I se dea slavă lui Dumnezeu.

Care loc de închinăciune este mai bine plăcut lui Dumnezeu, unde oamenii să-I aducă Lui slavă: pe muntele Samariei sau în Ierusalim? Cine este adevărat măritor şi adevărat om al rugăciunii: cel care face închinăciuni şi se roagă aici sau cel care face închinăciuni şi se roagă acolo? “***Părinţii noştri se închinau în acest munte***.” Femeia nu spune “noi”, ci “părinţii noştri”, pentru a da preţuire mai mare acestui munte şi îndreptăţire mai mare samarinenilor din vremea ei. E ca şi cum vrea să spună: noi nu am ales acest loc de închinăciune către Dumnezeu, ci părinţii noştri şi ei erau mai mari şi mai aproape de Dumnezeu decât noi. Şi acum, ca şi atunci, Domnul nu răspunde femeii cu “da” sau “nu”.

El lucrează spre trezirea şi aprinderea sufletului ei. “***Femeie, crede-Mă …***”. Crede-Mă pe Mine, nu pe cei care îţi vorbesc despre slăvirea fie pe acest munte fie în Ierusalim. Domnul foloseşte dinadins cuvântul “Tată”, în loc de “Dumnezeu”, ori “zei” (samarinenii se închinau atât lui Dumnezeu cât şi zeilor) pentru ca femeia să ştie că, începând cu această înţelegere nouă a lui Dumnezeu ca Tată, va fi şi o slăvire nouă.

Mărirea Tatălui nu depinde de un anume loc şi astfel, va trebui să se lepede de această întregime crâncenă atât din partea iudeilor cât şi din partea

samarinenilor. În felul acesta, Domnul prooroceşte ceva ce se va împlini foarte curând, prin venirea Sa în lume.

Chiar şi aşa El socoteşte la fel de primejdioase ambele chipuri de întregime şi prooroceşte sfârşitul ambelor, dând o anumită întâietate iudeilor faţă de samarineni privitor la cunoaşterea lui Dumnezeu. "***Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim.***"

Domnul este conştient că femeia Îl priveşte ca pe un iudeu şi astfel El vorbeşte ca un iudeu. Voi samarinenii nu ştiţi cui vă închinaţi, pentru că voi vă închinaţi multor zei şi idoli; voi recunoaşteţi Dumnezeirea Dumnezeului lui Avraam şi al lui Iacov, dar pe lângă aceasta voi aduceţi jertfă multor idoli asirieni şi babiloneni. Cel puţin iudeii ştiu că există un singur Dumnezeu, chiar dacă aceştia Îi slujesc Lui, ca şi tine, cu inimile învârtoşate, cu minţile întunecate şi cu obiceiuri care nu mai sunt bune. Totuşi, "***mântuirea din iudei este***" cu alte cuvinte, ***Mesia Se va naşte din iudei şi prin El va veni mântuirea lumii.*** Aceasta s-a făgăduit strămoşilor şi s-a spus mai dinainte de către prooroci şi aceasta a pregătit Rânduiala lui Dumnezeu - şi aşa a ajuns să se împlinească.

12. "***Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători Îşi doreşte. Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh şi adevăr***."

Închinăciunea samarinenilor către Dumnezeu este mincinoasă, pentru că ei nu ştiu cui să se închine. Cu toate acestea, închinăciunea din Ierusalim este numai o umbră a adevăratei slăviri a lui Dumnezeu, umbra bunurilor viitoare (Evrei 10:1). Dar minciuna şi umbra vor dispărea în curând şi în locul lor se va aşeza adevărata slăvire a lui Dumnezeu.

S-a născut Soarele zilei celei noi şi această nouă zi se iveşte mai desluşit, alungând întunericul şi umbrele. Trece multă vreme şi încă mai sunt zorii. ***Când lumina zilei celei noi se va răspândi pretutindeni, oamenii Îl vor cunoaşte pe Dumnezeu ca Tată şi atunci Îl vor slăvi ca fii, nu ca robi: ei nu Îl vor prea mări cu cuvinte deşarte şi cu jertfe deşarte, ci "în duh şi în adevăr", cu trup şi cu suflet, cu credinţă şi cu faptă, cu înţelepciune şi cu iubire.***

Omul, în plinătatea sa, Îl va slăvi pe Dumnezeu, în plinătatea Sa. Alcătuit din suflet şi din trup, omul va închina lui Dumnezeu şi unul şi altul şi Îl va sluji pe Dumnezeu cu suflet şi cu trup. Adevăraţii închinători nu se vor închina zidirilor ci Ziditorului, nu dracilor celor răi sub chipul înşelător al zeilor, ci Celui Unuia Tatălui Atotmilostiv al luminii şi al adevărului. Asemenea închinători Îl caută pe Tatăl cel ceresc. ***Dumnezeu este duh iar nu trup***, statuie, cuvânt deşert, un loc sau altul. ***De aceea cei care se închină Lui trebuie să I se***

închine* “în duh şi în adevăr”.** Vorbind cu lumea muritoare din jurul lui, omul se arată înaintea muritorilor cu lumea sa cea muritoare; dar vorbind cu Dumnezeul Cel nemuritor, omul trebuie să vină înaintea Celui Unuia Fără de Moarte cu ceea ce este în el fără de moarte. Aşa cum spune Apostolul: ***“nu caut ale voastre, ci pe voi” (II Corinteni 12:14).

Lumea veche a slujit pe Dumnezeu cu chip de lege şi a adus capre şi berbeci ca jertfă lui Dumnezeu şi sărbătorea ziua de sâmbătă, săvârşind ca nişte robi spălările şi curăţirile cele ce erau învăţate, dar uitând mila şi iubirea. Se citeau cuvintele: ***“Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită” (Psalm 50:18),*** dar nici nu au fost înţelese nici nu s-au împlinit acestea. De acum înainte, ***vor sluji pe Dumnezeu “în duh şi în adevăr”, deoarece Domnul Însuşi a pogorât între oameni ca să dea pildă de astfel de slujire şi astfel de slăvire.*** Duhoarea caprelor şi berbecilor jertfiţi, aduşi Lui de către oamenii cei cu inimile învârtoşate şi cu sufletele înnegrite, erau batjocoritoare pentru El. Odinioară, când asemenea jertfe erau aduse de către Noe, Avraam, Isaac, Iacov şi Moise, nu era duhoare ci mireasmă. Totuşi, această mireasmă nu venea de la sânge şi de la carnea animalelor, ci de la sufletele cu frică de Dumnezeu şi de la inimile iubitoare de Dumnezeu ale slujitorilor Săi credincioşi.

Mai târziu, când sufletele jertfitorilor de animale se uscaseră şi inimile lor se învârtoşaseră, nu mai era nimic care să aducă mireasmă înaintea lui Dumnezeu pentru că Dumnezeu nu caută miros de sânge şi carne ci acela al sufletelor şi inimilor oamenilor.

Şi întreaga mireasmă de pe altarul jertfei s-a schimbat în duhoare înaintea Domnului; aceasta s-a întâmplat cu toate altarele de jertfă atât în Samaria cât şi în Ierusalim. Pe grămada de murdărie a lumii, acolo unde stăpânea moartea şi duhoarea, ***a venit Domnul Cel viu ca să semene florile duhului şi ale adevărului, care vor birui moartea şi vor alunga duhoarea, astfel încât lumea cea nouă să se arate înaintea lui Dumnezeu ca o mireasă, curată şi împodobită.***

13.*”I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia, Care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate. Iisus i-a zis: Eu sunt Cel ce vorbesc cu tine. Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea? Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus”.*

Ce dramă uimitoare! Ce curgere uimitoare de împrejurări şi întâmplări! Domnul stă singur în mijloc, fără mişcare, ca veşnicia. Încurajată de cuvintele duhovniceşti ale Domnului Iisus, femeia se gândeşte îndată la Mesia cel

făgăduit, pe care Îl aşteptau samarinenii ca şi iudeii. "***Când va veni, Acela ne va vesti nouă toate***", spune femeia.

Pentru ea, ca şi pentru oricine altcineva, ideea despre Mesia este ceva foarte îndepărtat, ceva şi mai îndepărtat decât linia de ceaţă de la orizont. Spre uimirea ei, Domnul dă la iveală că El este Mesia cel aşteptat - "***Eu sunt Cel ce vorbesc cu tine***." Rămânând fără grai de uimire, femeia nu-I dă nici un răspuns. Atunci se întorc Apostolii din cetate şi se miră că Învăţătorul lor vorbeşte cu femeia - necredincioasă, samarineancă. Şi ei rămân fără glas de uimire.

Femeia, neştiind ce să mai întrebe sau să vorbească, îşi lasă găleata şi se grăbeşte spre cetate, ca să spună ce aflase. Ce privelişte fără de glas, dar mai grăitoare decât toate cuvintele omeneşti! Totuşi, femeia, grăbindu-se, ajunge la cetate şi spune tuturor despre omul cel uimitor de la fântâna lui Iacov.

14. ***"Nu cumva Acesta este Hristosul?"*** Ea nu îndrăzneşte să spună: "Acesta este Hristosul" cu toate că ea s-a lămurit despre înţelepciunea duhovnicească rară a Lui, ci, întreabă: "Nu cumva Acesta este Hristosul?", ca şi cum ar vrea să spună: Eu sunt femeie străină şi nu pot spune cu siguranţă; dar voi sunteţi bărbaţi cu judecată mai multă şi sunteţi mai atenţi decât mine. Atunci, "***veniţi şi vedeţi***". Atât prin îndemânarea ei aleasă cât şi prin modestia ei, femeia atrage atenţia tuturor cetăţenilor Siharului, ***"care au ieşit din cetate şi veneau către El".***

Tocmai atunci începe vorbirea dintre Învăţător şi ucenicii Săi. Ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Învăţătorule, mănâncă, deoarece ei cumpăraseră merinde din cetate şi I-a adus Lui să mănânce. Fără îndoială că El este flămând; dar, în loc să ia să mănânce, El continuă menirea Dumnezeiască pentru care a venit în lume, neîngrijindu-se de foamea trupească. Este o clipă de foarte mare însemnătate şi El nu vrea să o lase să treacă. El nu va da nevoia sufletului pe o porţie de mâncare. El răspunde ucenicilor Săi:

15. ***"Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi. Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva I-a adus cineva să mănânce?"***

Domnul vorbeşte despre hrana cea duhovnicească, iar ucenicii despre hrana trupească. Se repetă aproape aceeaşi împrejurare ca ceva mai devreme cu femeia, când ***El vorbea de apa cea duhovnicească iar femeia de apa de fântână.*** Aşadar acum, El vorbeşte despre hrana duhovnicească pe când ucenicii se gândesc la hrănirea trupului.

16. ***"Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui. "***

Voia Tatălui este Voia Fiului, căci Tatăl şi Fiul împărtăşesc o singură existenţă de bază. ***Atunci, de ce vorbeşte Domnul despre Voia Tatălui şi nu de Voia Sa proprie şi despre lucrările Tatălui, iar nu despre lucrările Sale proprii? Nu este acelaşi lucru să vorbim despre Voia Tatălui şi Voia Fiului; despre lucrările Tatălui şi cele ale Fiului? Nu este cu totul o singură Voie? Şi nu este toată o singură lucrare?*** Da, într-adevăr aşa este. ***Dar El numeşte Voia prin care este călăuzit El: Voia Tatălui şi lucrarea pe care El trebuie să o săvârşească: a Tatălui - pentru noi, ca să ne înveţe pe noi ascultarea şi smerenia, noi cei care suntem neascultători şi mândri.***

Dar iată ce bucurie Îi este Lui Voia Tatălui: Fiul nu vede în Voia Tatălui datoria Sa, ci ca hrana Sa! ***"Mâncarea Mea este să fac voia" Tatălui.***

O, ce pildă Dumnezeiască şi ce mustrare blândă pentru noi toţi, care vorbim în fiecare zi despre datoria noastră ca despre o povară! Într-adevăr, uitându-ne la Domnul şi la bucuria Lui de a-Şi împlini datoria grea printre oameni, trebuie să spunem cu dreaptă socoteală că nimeni din lumea asta nu-şi poate împlini datoria faţă de Dumnezeu dacă nu I s-a făcut lui atât de scumpă şi bine plăcută precum pâinea cea de toate zilele. Domnul Iisus spune: că El face Voia Tatălui iar nu Voia Lui - după cum mai spune şi în alt loc: ***"Pentru că … nu ca să fac voia Mea, ci … a Tatălui" (Ioan 6:38-39)*** - ***asta nu înseamnă că Fiul este mai mic decât Tatăl, ci arată iubirea cea mare pe care o are Fiul pentru Tatăl.***

Acelaşi Evanghelist mai spune că Tatăl întotdeauna Îl ascultă pe Fiul: ***"Eu ştiam că întotdeauna Mă asculţi" (Ioan 11:42). Ascultarea desăvârşită a Tatălui vine ca răspuns la ascultarea desăvârşită a Fiului şi ascultarea desăvârşită a Duhului Sfânt vine ca răspuns la ascultarea Tatălui şi a Fiului. Şi ascultarea desăvârşită domneşte în uniune numai cu iubirea desăvârşită. De aceea,***

- ***facerea Voii Tatălui este adevărata hrană a Fiului;***
- ***facerea Voii Fiului este adevărata hrană a Tatălui şi***
- ***facerea Voii Tatălui şi a Fiului este adevărata hrană a Duhului Sfânt.***

17. Domnul continuă: ***"Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş."***

Puţin mai devreme, ***El le vorbea despre hrana duhovnicească şi acum El vorbeşte despre secerişul duhovnicesc.*** Se vede că secerişul duhovnicesc este aproape, aşa cum este şi cel pământesc. Când spicul se îngălbeneşte sau se albeşte, toată lumea ştie că secerişul este aproape.

Când mulţimile de oameni se apropie de Hristos, nu este limpede că roadele duhovniceşti sunt coapte? Auzind despre Hristos de la femeie, samarinenii nu spun că aceasta a înnebunit, ci cu toţii îşi lasă lucrul degrabă şi pornesc în mulţime mare ca să-L vadă.

"Ridicaţi ochii voştri şi priviţi" şi vedeţi această mulţime de oameni care se grăbesc spre noi! Acesta este câmpul lui Dumnezeu. Aceasta este recolta cea coaptă care îşi aşteaptă secerătorii. Cu adevărat, ***"Secerişul este mult, dar lucrătorii sunt puţini" (Luca 10:2).***

Voi sunteţi aceşti ostenitori, voi sunteţi secerătorii din câmpul lui Dumnezeu. De ce îmi daţi voi Mie hrană trupească, stricăcioasă împotriva unei asemenea recolte minunate şi bogate? Nu uită bunul gospodar atât de masa de prânz cât şi de cină când este hrănit de bucuria priveliştii unei asemenea recolte şi când, foarte bucuros şi recunoscător lui Dumnezeu, el se grăbeşte să strângă recolta şi să o adăpostească în hambarele sale cât mai degrabă cu putinţă, înainte ca furtuna să strice recolta?

Atunci, nu vă faceţi griji prea mari pentru hrana cea trupească, nici pentru voi înşivă nici pentru Mine, ci grăbiţi-vă la seceriş, ca să nu pierdeţi răsplata, pentru că:

18. ***"Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul. Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit, alţii au muncit şi voi aţi intrat în munca lor."***

În câmpul larg al lui Dumnezeu, aceiaşi ostenitori nu izbutesc nici la semănat, nici la secerat, din pricina scurtimii vieţii omului. Unii seamănă şi nu mai au zile ca să vadă roada trudei lor; alţii se nasc mai apoi, când sămânţa a crescut şi s-a copt, făcându-se aurie ca pentru seceriş şi aşa aceştia ajung să fie secerătorii, strângând grânele coapte pe care nu le-au semănat ei.

Câmpul lui Dumnezeu a fost semănat de la începutul vieţii pe pământ, semănătorii noştri, oamenii lui Dumnezeu, bărbaţi drepţi şi prooroci - mai ales prooroci. Ei au semănat, dar nu au văzut această sămânţă să crească şi să se coacă. Cu toţii trăiau întru credinţă mare şi au murit întru credinţă, nevăzând roadele făgăduite în vremea vieţii lor, ci "văzându-le de departe" (Evrei 11:13) cu vederea lor cea duhovnicească.

Iar Domnul Iisus spusese odinioară ucenicilor: ***"Mulţi prooroci şi drepţi au dorit să vadă cele ce priviţi voi şi n-au văzut" (Matei 13:17).*** Semănătorii nu au

văzut ceea ce au văzut secerătorii: roadele şi recolta. Dar şi unul şi celălalt vor primi plata pentru osteneala lor, pentru că amândoi sunt ostenitorii lui Dumnezeu întru câmpul Lui şi astfel ***"să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră".***

În felul acesta, Domnul aduce laudă ostenelilor proorocilor şi drepţilor Vechiului Testament şi încurajează Apostolii în munca lor de strângere a recoltei, ca şi cum ar fi vrut să spună: ei s-au ostenit mai mult decât voi, căci, cu adevărat este mai greu să fii semănătorul şi să nu vezi roadele pe câmp, decât să fii secerătorul recoltei celei coapte.

Voi aţi intrat în ostenelile lor. Ei au trudit şi au murit ca ticăloşi şi slujitori, fără să-L vadă pe Stăpânul câmpului în mijlocul lor; dar voi Îl aveţi pe Stăpânul în mijlocul vostru şi osteniţi-vă ca fii, nu ca ticăloşi sau robi. De fapt, Stăpânul Însuşi trudeşte, iar voi sunteţi împreună ostenitori cu El. De aceea, bucuraţi-vă şi grăbiţi-vă cu bucurie ca să culegeţi recolta coaptă.

19. ***"Şi mulţi samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvântul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate câte am făcut".***

Iată cât de coaptă este recolta! Pământul uscat a supt apa cu grabă mare. Mulţi samarineni au crezut în Hristos chiar înainte de a-L vedea, la cuvântul femeii. Ea nu a făcut nici o minune; ea nu era apostol. Dimpotrivă, ea era femeie păcătoasă, dar chiar şi aşa cuvintele ei au adus recoltă mare printre aceşti păgâni.

Ce ruşine şi strâmtorare pentru iudei, Poporul ales, care rămase mut şi orb, nepocăit şi cu inima învârtoşată, cu toată puterea cuvintelor Lui, trimise în urechile lor! ***Femeia samarineancă nu a ţinut pentru ea vestea cea bună pe care o auzise de la Domnul, ci s-a grăbit să o vestească şi altora spre lauda cea mai mare. Ea este întocmai ca şi femeia care aflase banul pierdut şi găsindu-l, adună prietenele şi vecinele sale, spunându-le: "Bucuraţi-vă cu mine, căci am găsit drahma pe care o pierdusem!" (Luca 15:9).***

20. ***"Deci după ce au venit la El, samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Şi a rămas acolo două zile. Şi cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvântul Lui".***

Nazarinenii au căutat să-L arunce pe Domnul de pe sprânceana muntelui în prăpastie ***"pentru cuvintele Sale" (Luca 4:29);*** gadarenii L-au rugat să plece de la ei (Luca 8:37); cu toate acestea, aceşti samarineni ***"Îl rugau să rămână la ei".***

Domnul a răspuns cererii lor şi a rămas la ei două zile. Şi recolta a fost cu adevărat bogată, căci, ca şi cei care au crezut în El pentru cuvintele femeii, cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvântul Lui din prea curatele Sale buze.

21. ***Şi ei au spus femeii: "Acum credem; nu pentru spusele tale, căci noi înşine L-am auzit pe El şi ştim că acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii."***

Nu se ştie ce a vorbit Domnul în timpul celor două zile, celor cu sufletele flămânde şi însetate, că nu stă scris. Dar fără nici o îndoială că vorbele Sale erau "***apă vie***", din care bând, omul nu mai înseteazǎ în veci. Mai întâi aceasta se vede din numărul mare al celor care au ajuns să creadă în Domnul şi în al doilea rând, din dreapta lor mărturisire a credinţei lor în El: "***Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.***"

Printre zeii cei mulţi în care credeau samarinenii, ei aveau o oarecare credinţă în Dumnezeul lui Israel. Ei ţineau această credinţă, nu pentru că Îl cunoşteau pe El, ci din respect pentru Israel (Iacov), care trăise odinioară printre ei.

Femeia samarineancă vorbeşte despre "***părintele nostru Iacov***". Este neîndoios faptul că samarinenii auziseră despre proorocire, legată de numele lui Iacov, despre steaua ***"care răsare din Iacov" (Numerii 24:17).***

Când, odinioară, împăratul Balac din Moab a pornit război împotriva evreilor, el l-a chemat pe Valaam, un ghicitor, ca să proorocească izbânda asupra Israelului, şi astfel să-şi încurajeze armata. Balac i-a făgăduit lui Valaam daruri mari pentru slujba sa şi Valaam a venit într-adevăr în tabăra lui Balac. Dar când acesta a încercat să săvârşească proorocirea pentru Balac, râvnită de inima lui de împărat, îndată a venit peste dânsul duhul lui Dumnezeu şi a început să proorocească, dar nu după voia lui Balac, ci după Voia lui Dumnezeu, zicând: "***Cât sunt de frumoase sălaşurile tale, Iacove, corturile tale, Israele!***" Când a auzit Balac aceste cuvinte, a început să se mânie pe Valaam, dar Valaam nu s-a înfricoşat şi a continuat: ***"Aşa zice Valaam, fiul lui Beor; aşa grăieşte bărbatul care îşi are ochii deschişi: Îl văd, dar acum nu este; îl privesc, dar nu de aproape; o stea răsare din Iacov; un toiag se ridică din Israel" (Numerii 24).***

Şi iată, a venit Cel pe care Valaam L-a văzut de departe. ***Steaua din Iacov strălucea, mai luminoasă decât soarele şi mai frumoasă decât visul cel mai frumos. Şi samarinienii au văzut steaua şi s-au bucurat. Ei au băut din plin apă vie şi au căpătat viaţa cea veşnică.***

Dar Mântuitorul Hristos nu a dat apa cea vie numai samarinenilor şi iudeilor. El a dat-o şi o mai dă şi astăzi fiecăruia, care este conştient de setea sa duhovnicească, în deşertul vieţii acesteia.

Cu un prilej oarecare, Domnul se afla în Ierusalim ***"şi a strigat, zicând: "Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea" (Ioan 7:37).*** Auzi bine cum se spune: "El a strigat"?

Păstorul cel bun nu vorbeşte pe şoptite; El strigă, chemându-Şi turma la apă. Din iubirea Sa de oameni, El şade în dogoarea arşiţei acestei lumi şi strigă tuturor călătorilor sfârşiţi de sete. Binecuvântaţi sunt cei ce aud glasul Său şi se apropie de El cu credinţă.

El nu-i întreabă pe ei ce limbă vorbesc sau din ce popor fac parte, nici ce vârstă au, nici despre bogăţiile lor, ci le va da "apa vie", ca să-i întărească, să-i întinerească, să-i înnoiască, să-i aducă din nou la viaţă şi să-i reînsufleţească şi să-i primească ca fii, îndrumându-i să iasă din focul înfricoşător de ispite al lumii acesteia, îndreptându-se către Grădina Raiului. O, Băutură Dumnezeiască, ce minunată eşti Tu!

O, dulce Mântuitorule, Tu răcoreşti şi împrospătezi Fântâna, cât eşti de luminos, îndestulător şi dătător de viaţă!

Duhule Sfânt, Mângâietorule, apropie de Domnul Iisus pe toţi cei ale căror suflete tânjesc după viaţa veşnică, şi care strigă de sete: "***Sufletul meu este însetat după Dumnezeu, după Dumnezeul Cel viu!***"

Slavă şi laudă Ţie, Doamne Iisuse Hristoase, dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt - Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor.

Amin.

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri din Sfânta Scriptură - Duminica Samarinencii

[Fapte 11, 19-26, 29-30; In. 4, 5-42].

Cei din cetatea samarinencei, după ce Mântuitorul a petrecut la ei două zile, grăiau către dânsa: „***De acum credem nu numai pentru cuvântul tău, fiindcă noi înşine am auzit si am cunoscut că acesta este Mântuitorul lumii, Hristosul***”.

Aşa este cu toţi: ***Mai întâi sunt chemaţi la Domnul prin cuvânt din afară sau, ca la noi acum, pe calea naşterii; iar mai apoi, gustă în fapt ce este viaţa în Domnul, deja nu se mai ţin de Domnul prin obştea creştinească, ci prin unirea lăuntrică cu El.***

Acest lucru trebuie să-l aibă ca lege toţi cei care se nasc în obşti creştine, să nu se mărginească, adică, a ţine de Domnul numai pe dinafară, ci să se îngrijească a se uni cu El lăuntric, pentru ca mai apoi să poarte deja în sine mărturia statornică a faptului că stă întru adevăr.

De ce este nevoie însă pentru asta ? ***Este nevoie să întrupăm în noi înşine adevărul lui Hristos, iar adevărul lui Hristos este scularea celui căzut.*** Aşadar, ***dezbracă-te de omul cel vechi, care putrezeşte în ghearele poftelor amăgitoare şi îmbracă-te în omul cel nou, zidit după Dumnezeu întru dreptate şi preacuvioşia adevărului, şi vei cunoaşte în tine însuţi că Domnul Iisus Hristos e, cu adevărat, Mântuitorul nu doar al lumii îndeobşte, ci şi al tău anume.***

din „Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an”,

Sfântul Ignatie Briancianinov - Predică în Duminica Samarinencei - Despre închinarea în duh şi adevăr

"Închinătorii cei adevăraţi se vor închina Tatălui în Duh şi Adevăr: că Tatăl acest fel caută să fie cei ce se închină Lui" (Ioan 4, 23)

Iubiţi fraţi! Am auzit acum în Evanghelie că adevăraţii slujitori ai Dumnezeului Celui adevărat se închină Lui în Duh şi Adevăr; că Dumnezeu caută, adică doreşte să aibă asemenea închinători.

Dacă Dumnezeu doreşte să aibă asemenea închinători, înseamnă, bineînţeles, că El primeşte numai asemenea închinători şi slujitori, că numai asemenea închinători şi slujitori îi plac.

Învăţătura aceasta ne-a vestit-o Insuşi Fiul lui Dumnezeu. Să credem învăţăturii lui Hristos! ***Să primim cu toată dragostea atotsfânta învăţătură a lui Hristos!*** Iar pentru a urma Lui în amănunţime, să cercetăm ce înseamnă a te închina lui Dumnezeu Tatăl cu Duhul şi cu Adevărul.

Adevărul este Domnul nostru Iisus Hristos, precum a dat El mărturie despre Sine: "***Eu sunt calea şi adevărul şi viaţa***" (Ioan 14, 6).

Adevărul este Cuvântul lui Dumnezeu: "***Cuvântul Tău este adevărul***" (Ioan 17, 17). Acest Cuvânt era mai înainte de veci în Dumnezeu, a fost rostit de Dumnezeu şi către Dumnezeu; acest Cuvânt este Dumnezeu: ***acest Cuvânt este Făcătorul tuturor, văzutelor şi nevăzutelor*** (Ioan l, l, 3; Col. 1, 16).

Acest "***Cuvânt trup S-a făcut şi S-a sălăşluit întru noi, şi am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia Născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr***" (Ioan l, 14). "***Pe***

Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată”, ci Cuvântul lui Dumnezeu, “***Fiul Cel unul-născut, Care este în sânul Tatălui, Acela a mărturisit***” (Ioan 1, 18). Fiul lui Dumnezeu, Cuvântul lui Dumnezeu, L-a mărturisit înaintea oamenilor, L-a arătat pe deplin oamenilor pe Dumnezeu: Fiul lui Dumnezeu le-a arătat oamenilor adevărul la care ei singuri nu puteau ajunge, mărturisind şi întărind în chip de netăgăduit adevărul prin preaîmbelşugata dare a harului dumnezeiesc. “***Din plinătatea Lui noi toţi am luat, şi har peste har: că Legea prin Moise s-a dat, iar harul şi adevărul prin Iisus Hristos s-au făcut***” (Ioan 1, 16-17).

Asta înseamnă: Iisus Hristos nu a adus vreo înţelegere mai mult sau mai puţin amănunţită şi limpede a harului şi adevărului, ci însuşi harul, însuşi adevărul au fost date oamenilor, sădite în oameni fiinţial. ***Am fost făcuţi părtaşi dumnezeieştii firi (II Petru l, 4).***

Adevărul are Duhul său propriu.

- ***Acest Duh este numit Duhul Adevărului (Ioan 15, 26 şi 16, 13).***
- ***El este Duhul, Care de la Tatăl purcede (Ioan 15, 26).***
- ***El este Duhul Sfânt al lui Dumnezeu (Ioan 14, 26).***
- ***El este Duhul Fiului (Galateni 4, 6), întrucât alcătuieşte împreună cu Tatăl şi cu Fiul o singură şi nedespărţită Fiinţă dumnezeiască.***

Primirea Adevărului este totodată şi primire a Sfântului Duh: fiindcă Adevărul Cel atotsfânt vesteşte despre Sine că El va trimite pe Sfântul Duh de la Tatăl ucenicilor Săi. Este firesc ca Sfântul Duh al Adevărului să adăsteze acolo unde lucrează Sfântul Adevăr şi să pecetluiască lucrările lui.

Deopotrivă, unde lucrează Sfântul Duh se află arătarea preaîmbelşugată a Adevărului, precum şi Domnul le-a grăit ucenicilor Săi: “***Iar când va veni Acela, Duhul adevărului, vă va povăţui pe voi la tot adevărul***” (Ioan 16, 13). Înfăţişând minunata legătură dintre Cuvântul dumnezeiesc şi Duhul Cel dumnezeiesc, Domnul a zis despre Duhul: “***Acela pe Mine Mă va slăvi, că dintr-al Meu va lua şi va vesti vouă. Toate câte are Tatăl, ale Mele sunt***” (Ioan 16, 14-15).

Duhul vesteşte şi arată oamenilor pe Fiul Cel de o fiinţă cu El - Duhul, Care este atras de oameni prin credinţa acestora în Fiul Cel de o fiinţă cu Duhul.

Pe adevăratul creştin,

- ***Sfântul Duh îl zideşte duhovniceşte şi îl schimbă la faţă întru sălaş al lui Dumnezeu*** (Efeseni 2, 22);
- ***El zugrăveşte şi sălăşluieşte pe Hristos în omul cel lăuntric*** (Efeseni 3, 16-17).

- ***El aduce oamenilor înfierea de către Dumnezeu, făcându-I asemănători cu Hristos, sălăşluind în ei însuşirile lui Hristos*** (Ioan 14, 6).

Oamenii înfiaţi de Dumnezeu se roagă Lui ca unui Tată, fiindcă Duhul Sfânt mărturiseşte, în chip cu totul învederat şi simţit, ***duhului omului înnoit de El*** (Romani 8, 16) despre unirea acestui om cu Dumnezeu, despre înfierea lui de către Dumnezeu.

"***Întrucât sunteţi fii***", spune Apostolul, "***a trimis Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile voastre, care strigă: Avva Părinte!***" (Galateni 4, 6). Acest fel de închinători sunt recunoscuţi drept adevăraţi închinători ai lui Dumnezeu! Pe închinătorii de acest fel, care se închină lui Dumnezeu în Duh şi Adevăr, îi caută şi îi primeşte Dumnezeu. În afara adevăratului creştinism nu este nici cunoştinţă de Dumnezeu, nici slujire lui Dumnezeu.

"***Nimeni nu vine la Tatăl, fără numai prin Mine***" (Ioan 14, 6), a grăit Domnul. Pentru cel care nu crede în Domnul Iisus Hristos nu este Dumnezeu: Tot "***cel ce tăgăduieşte pe Fiul, nici pe Tatăl nu-L are***" (I Ioan 2, 23), "***cel ce nu crede în Fiul nu va vedea viaţă, ci mânia lui Dumnezeu va rămâne peste el***" (Ioan 3, 36).

Nu este cu putinţă să ne apropiem de Dumnezeu, nu este cu putinţă să intrăm în vreo împărtăşire cu Dumnezeu altfel decât prin mijlocirea Domnului nostru Iisus Hristos, singurul mijlocitor, singurul mijloc de împărtăşire între Dumnezeu şi oameni! Nu este adevărată cunoaştere a Domnului Iisus Hristos fără mijlocirea Sfântului Duh!

"***Nimeni nu poate numi pe Domnul Iisus***", a zis Apostolul, "***fără numai întru Duhul Sfânt*** "(I Cor. 12, 3). "***De n-are cineva Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui***" (Romani 8, 9).

În afara creştinismului nu e virtute vrednică de Cer! ***„Binele", a zis prea cuviosul Marcu Ascetul, „nu poate fi nici crezut, nici lucrat, fără numai în Hristos Iisus şi în Sfântul Duh".***

Nevrednice sunt de Dumnezeu faptele bune cele după firea omenească, ce vin din firea noastră căzută, în care binele este amestecat cu răul, în care binele în cea mai mare parte deabia se bagă de seamă din pricina mulţimii răului.

Firea căzută este în stare cu precădere de rău, precum a dat mărturie Dumnezeu Insuşi: "***Se pleacă cugetul omului cu osârdie spre cele rele din tinereţile lui***" (Fac. 8, 21). "***Voi, răi fiind, ştiţi să daţi daruri bune fiilor voştri***" (Luca 11,13).

Atâta preţ are în faţa Evangheliei şi a lui Dumnezeu bunătatea firească a omului şi faptele ce izvorăsc din ea! În deşert proslăveşte firea căzută faptele sale bune mari şi răsunătoare!

Această laudă de sine este mărturie a unei orbiri înfricoşătoare! Această laudă de sine este dare în vileag fără voie a însuşirilor răsunătoarelor fapte bune omeneşti, insuflate şi hrănite de slava deşartă.

Răul miros al trufiei, pe care îl răspândesc aceste morminte văruite, este urât de Domnul: Lui îi este pe plac tămâia smereniei.

Din această pricină, Domnul a poruncit lepădarea de firea căzută omenirii căzute şi oarbe, care nu îşi dă seama de amara sa cădere, ci, dimpotrivă, vede în ea un triumf măreţ, care caută să sporească acest triumf. ***Pentru mântuire este neapărat trebuincioasă lepădarea de păcat! Însă, păcatul ni s-a împropriat până într-atât că ne-a intrat în fire, în însuşi sufletul nostru. Pentru lepădarea de păcat s-a făcut neapărat trebuincioasă lepădarea de firea căzută,*** **lepădarea de suflet** ***(Matei 10, 39), lepădarea nu numai de faptele rele cele văzute, ci şi de faptele bune, multcinstite şi proslăvite de către lume, ale omului celui vechi; este neapărată nevoie să ne schimbăm felul de a gândi cu mintea lui Hristos, iar lucrarea după imboldul simţurilor şi după îndreptarul cugetării trupeşti s-o înlocuim cu plinirea plină de osârdie a poruncilor lui Hristos.***

“***De veţi rămâne în cuvântul Meu***”, a zis Domnul, “***cu adevărat ucenici ai Mei sunteţi; şi veţi cunoaşte adevărul, şi adevărul vă va slobozi pe voi***” (Ioan 8, 31-32).

Minunate şi adânci cuvinte! Învăţătura pe care o desprindem din ele în chip nemijlocit este că păcatul îl ţine pe om în robia sa numai şi numai prin mijlocirea vederilor rătăcite şi mincinoase.

Este deopotrivă de limpede faptul că pierzătoarea rătăcire a acestor vederi stă tocmai în recunoaşterea drept bine a ceea ce nu este de fapt bine şi în nerecunoaşterea drept rău a ceea ce este de fapt rău ucigător.

Cel ce este de la Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu ascultă (Ioan 8, 47), a grăit Domnul. Fraţilor! **Să ne smerim înaintea Domnului Dumnezeului nostru!** Să arătăm - aşa cum n-au făcut-o iudeii împietriţi, care au lepădat pe Domnul şi, totodată, învăţătura Lui – supunere faţă de Domnul, plecându-ne atotsfintei şi mântuitoarei Lui învăţături!

Să lepădăm felul de a gândi pe care ni-l aduc firea căzută şi lumea vrăjmaşă lui Dumnezeu! Să ne însuşim felul de a gândi cu care ne îmbie Domnul în Sfânta

Sa Evanghelie! ***Să urmăm Adevărului, şi vom moşteni Adevărul. Adevărul slobozeşte mintea omenească din lanţurile nevăzute ale rătăcirii, în care l-a ferecat păcatul.***

Şi nu numai atât: ***atotputernicul Adevăr, aducând libertate duhovnicească minţii, o scoate - după ce a înnoit-o şi înviat-o cu viaţă de Sus - pe calea poruncilor lui Hristos***, şi "***calea nedreptăţii se depărtează de la ea***" (Ps. 118, 29).

Sufletul înviat de Adevăr cântă împreună cu Prorocul cel de Dumnezeu insuflat: "***Pe calea poruncilor Tale am alergat, când ai desfătat inima mea. Lege pune mie, Doamne, în calea îndreptărilor Tale, şi o voi căuta pe dânsa totdeauna, înţelepţeşte-mă şi voi căuta legea Ta, şi o voi păzi pe ea cu toată inima mea***" (Ps. 118, 32-34).

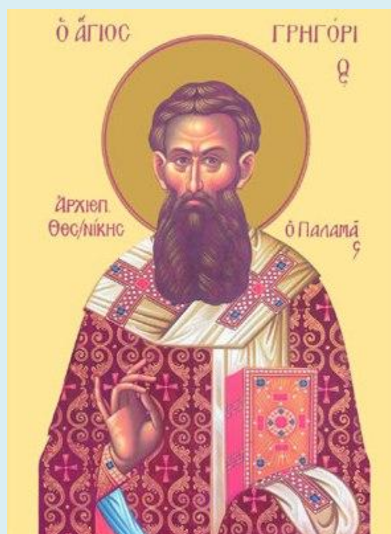
Un asemenea suflet se face negreşit părtaş al Sfântului Duh, Care nu poate să nu adaste acolo unde adastă şi stăpâneşte Adevărul dumnezeiesc, Care în sfatul Său cel de taină cu Atotsfântul Adevăr vesteşte despre Sine astfel: "***Părtaş sunt Eu tuturor celor ce se tem de Tine***" (Ps. 118, 63).

Atâta vreme cât rămâne în firea sa căzută, omul rămâne cufundat în bezna celei mai adânci neştiinţe: ***el nu ştie cum trebuie să se roage şi nu ştie pentru ce trebuie să se roage*** (Romani 8, 26), nu e în stare să slujească lui Dumnezeu. **Numai credinţa în Hristos aduce cunoaşterea adevărului; credinţa, vădită prin plinirea poruncilor lui Hristos, atrage în inima credinciosului harul Sfântului Duh**, precum a zis Prorocul cel de Dumnezeu insuflat: "***Gura mea am deschis şi am tras Duh, că de poruncile Tale am dorit***" (Ps. 118, 131).

Numai adevăratul creştin, creştinul cu credinţa şi cu faptele, poate fi adevărat închinător al lui Dumnezeu, care se închină şi slujeşte lui Dumnezeu, ca unui Tată, în Duh şi Adevăr.Amin.

"Predici la Triod şi Penticostar",

Sfântul Grigorie Palama - Omilia 19 - La istoria evanghelică despre femeia samarineancă

În răstimpul tuturor acestor zile care au trecut, ce sunt în număr de cincizeci, prăznuim noi învierea din morţi a Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ţinând-o noi pe aceasta mai presus de celelalte sărbători, pe temeiul însemnătăţii ei.

Numărul acesta de zile cuprinde pomenirea din fiecare an a întoarcerii Sale în cer, iar această pomenire arată deosebirea între Domnul Care a înviat din morţi şi robii care cândva vor trăi din nou.

Fiindcă toţi aceia care s-au sculat din morţi, au fost sculaţi de către alţii, iar, murind ei din nou, s-au întors în pământ; însă Hristos, când S-a sculat din morţi, moartea nu L-a stăpânit deloc şi El singur S-a sculat pe Sine după trei zile. Iar El nu S-a întors în pământ, ci S-a dus înălţându-Se în cer, făcând El ca frământătura din care suntem plămădiţi să fie aşezată pe acelaşi tron cu Tatăl şi să fie asemenea lui Dumnezeu.

Din această pricină, El Singur S-a făcut început al viitoarei noastre învieri şi jertfă de pârgă a celor adormiţi, Cel dintâi născut dintre morţi şi Părinte al veacului ce va să vie.
Căci, precum în Adam toţi au murit, fie păcătoşi, fie drepţi, tot astfel prin Hristos toţi vor primi viaţă, şi drepţii, şi păcătoşii.

„***Dar fiecare în rândul cetei sale: Hristos începătură, apoi cei ai lui Hristos, la venirea Lui, după aceea, sfârşitul, când Domnul va preda împărăţia lui Dumnezeu şi Tatălui, când va desfiinţa orice domnie şi orice stăpânire şi orice putere. Căci El trebuie să împărăţească până ce va pune pe toţi vrăjmaşii Săi sub picioarele Sale. Vrăjmaşul cel din urmă care va fi nimicit este moartea***” [

I Corinteni 15, 23-26], la învierea cea obştească, la ultimul sunet de trâmbiţă. „***Că trebuie ca acest trup stricăcios să se îmbrace cu nestricăciune şi acest trup muritor să se îmbrace în nemurire***” [I Corinteni 15, 53].

Invierea Domnului ne este nouă aducătoare de un atât de mare dar încât de aceea noi o prăznuim numai pe ea într-un răstimp de zile atât de îndelungat, ca pe una ce este nemuritoare şi nepieritoare şi veşnică. Noi preînchipuim prin aceste zile şi fericirea sfinţilor, care este dincolo de orice suferinţă şi întristare şi suspin; veselie şi sărbătoare se află în ea, dumnezeiască bucurie necurmată şi neschimbătoare. Căci acolo se află sălaşul celor ce se bucură cu adevărat.

De aceea şi mai înainte de aceste zile harul Duhului Sfânt a rânduit să petrecem noi Păresimile în post, în veghe, în rugăciune şi în nevoinţă deplină cu toate virtuţile. Pentru că prin aceste patruzeci de zile se arată viaţa celor mântuiţi în veacul acesta, care nu este altceva decât pocăinţă şi viaţă de Dumnezeu iubitoare. Iar prin ceea ce urmează la capătul acestor patruzeci de zile, pe care l-am ajuns de-acum, se arată odihna şi desfătarea pe care le vor primi cei ce trăiesc aici pentru Dumnezeu, ostenindu-se din răsputeri.

Din această pricină sunt Păresimile, având legată de ele pomenirea patimilor celor aducătoare de mântuire ale Domnului, iar postului i se pune capăt după a şaptea săptămână. Fiindcă această a cincizecea zi cuprinde şi îmbrăţişează, în chip simbolic, şi mutarea de pe pământ în cer, şi pogorârea şi dăruirea dumnezeiescului Duh. Intrucât veacul acesta este înşeptit şi este alcătuit din patru epoci şi părţi şi stihii, şi aduce sărbătoarea Cincizecimii pentru aceia care, în el, se fac pe sine părtaşi prin fapte ai patimilor lui Hristos.

Această sărbătoare a Cincizecimii începe în săptămâna a opta şi se sfârşeşte într-a opta săptămână şi în săptămâna cea vrednică de multă cinstire, cea care întrece numărul perfect (In original: quaternarul - termen tehnic al doctrinei pitagoreice, referitor la ansamblul numerelor 1,2,3, 4, care, însumate, au drept rezultat numărul 10, considerat de această doctrină drept numărul desăvârşit, întruchipând perfecţiunea), prin Invierea Domnului şi prin înălţarea ce urmează după ea, care înfăţişează învierea neamului omenesc şi ridicarea o dată cu ea a celor vrednici în văzduhuri, spre întâmpinarea cea dumnezeiască şi petrecerea, şi odihna alături de Dumnezeu, în veacurile cele de apoi.
Insă aceasta va fi la vremea ei. Iar Domnul, înainte de pătimirea şi de învierea Sa, a vestit Evanghelia împărăţiei, arătând ucenicilor că nu numai dintre iudei se va face alegerea celor vrednici de credinţă şi de moştenirea cea veşnică făgăduită de El, ci alegerea se va face şi dintre neamurile păgâne, după glăsuirea Evangheliei citite azi în auzul tuturor: „***Deci a venit la o cetate a***

Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său; şi era acolo fântâna lui Iacov” [Ioan 4, 5-6].

Fântână numeşte Evanghelistul un izvor, căci apa era de izvor, precum se vădeşte din cele ce urmează. Şi ea [fântâna] era a lui Iacov, pentru că el o săpase, iar locul pe care Iacov i-l dăduse lui Iosif este Sichemul. Pentru că Iacov, dându-şi ultima suflare în Egipt, a spus lui Iosif şi a rânduit: „***Iată eu mor; dar Dumnezeu va fi cu voi şi vă va întoarce în ţara părinţilor voştri. Deci eu îţi dau ţie, peste ceea ce au fraţii tăi, Sichemul, pe care l-am luat eu cu sabia mea şi cu arcul meu din mâinile Amoreilor***” [Facerea 48, 21-22]. De aceea Sichemul a fost locuit mai târziu de către seminţia lui Efraim, care a fost fiul întâi născut al lui Iosif, şi în jurul locului acestuia s-au sălăşluit cele zece seminţii ale lui Israel, pe care le-a cârmuit Ieroboam apostatul.

Aceştia, întărâtându-L şi mâniidu-L deseori pe Dumnezeu şi nu o dată fiind părăsiţi de El, mai târziu au fost prinşi robi în război, astfel încât în locul lor căpetenia asirienilor a adus felurite neamuri păgâne spre a se aşeza în locul acela, numindu-i pe ei samariteni, după numele [stăpânului] muntelui Şemer [vezi III Regi 16, 24]. Aşa precum Iacov trecând pe acolo - cum povesteşte istoria - a supus Sichemul, tot astfel Hristos, în trecere pe acolo, a supus Samaria. ***Dar Iacov - după cum el însuşi spune - l-a supus cu sabia şi cu arcul lui, adică spre nimicirea şi pieirea celor dintâi locuitori ai săi, pe când Hristos a supus Samaria cu învăţătura şi cuvântul Său, spre mântuirea ei.***

Căci spune Evanghelistul că „***Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână, şi era ca la al şaselea ceas***” [Ioan 4, 6].

Şi ceasul, şi locul, şi truda L-au făcut să Se aşeze pe cel înveşmântat în trup omenesc, aidoma trupului nostru. Deci voind să se creadă aceasta şi cugetând la câştigul viitor, iată că S-a aşezat - zice Evanghelistul — astfel lângă fântână, adică pur şi simplu S-a aşezat jos, El singur, precum unul dintre călătorii cei mulţi.

Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, să cumpere merinde. ***Şi şezând Hristos singur lângă fântână, a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Domnul, ca om, fiind însetat şi văzând că e rost să-şi potolească omeneasca sete cu ajutorul ei, iar pe de altă parte, ca Dumnezeu, străvăzând că inima acelei femei era însetată de apa mântuirii, deşi ea nu-L cunoştea pe Cel ce i-o putea da, S-a grăbit să Se descopere pe Sine acelui suflet ce dorea [mântuirea].***

Căci, aşa precum este scris, El Insuşi doreşte pe cei ce doresc [mântuirea], şi de aceea începe de acolo de unde va fi bine primit, zicând către femeia aceea: „***Dă-mi să beau apă!***” [Ioan 4, 7]. Ea însă, înţeleaptă fiind şi băgând de seamă că El

este iudeu şi păzitor al poruncilor Legii, după veşmânt, după înfăţişare şi după buna-cuviinţă pe care El o arăta, a grăit: „***Mă minunez cum de ceri de băut de la o samarineancă!***” [vezi Ioan 4, 9].

Pentru că iudeii nu aveau nici un amestec cu samarinenii, ca şi cum [aceştia din urmă] ar fi fost păgâni. Domnul însă, binevoind să Se descopere pe Sine, prinse a grăi către ea: „***Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: «Dă-mi să beau apă!», tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie***” [Ioan 4, 10].

Vedeţi că Hristos mărturiseşte despre acea femeie, cum pe dată a cerut şi s-a făcut părtaşă la apa cu adevărat vie, aşa precum a făcut după ce a aflat-o şi s-a desfătat cu ea mai târziu. Sinedriul iudeilor, şi în schimb, după ce a întrebat şi a auzit în mod limpede cuvinte asemănătoare, L-a răstignit pe Domnul Slavei.

Dar care este darul lui Dumnezeu, căci El spune: „Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu…”. Lăsând noi deoparte pe celelalte, [să băgăm de seamă că] Dumnezeul cel întrupat în om nu are scârbă de cei pe care iudeii îi socotesc spurcaţi, iar aceasta până la chiar dăruirea apei de băut. ***Căci de ce dar însemnat şi de ce har mare nu-i învredniceşte pe ei?***

Pentru că El atât îi ţine de vrednici de iubit încât să primească nu numai cele ale iudeilor, ci să le dea lor o parte din harismele Sale dumnezeieşti. (Dar ce zic eu „harismele Sale”? ***El Se dăruieşte chiar pe Sine Insuşi şi îi face pe cei credincioşi să fie vase vrednice a primi dumnezeirea Sa.*** Căci, aşa precum mai înainte vesteşte, n-ar fi altfel cu putinţă să aibă în ei un izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică).

Ce minte va înţelege, ce cuvânt va putea să cuprindă un dar atât de covârşitor? Samarineanca, neînţelegând încă măreţia şi însemnătatea apei celei vii, mai întâi s-a arătat nedumerită: de unde şi cum cel ce grăieşte acestea va găsi apa pe care o făgăduieşte, neavând El găleată, iar fântâna fiind adâncă?!

Apoi ea se apucă să-L pună pe Domnul în balanţă cu Iacov, pe care-l numeşte şi părinte [Ioan 4, 12], aducând laudă neamului ei prin locul acela şi dând ea să scoată apă din fântână ca şi cum El nu ar fi putut afla niciunde o apă mai bună.

Când L-a auzit însă pe Domnul spunând: „***Apa pe care o voi da Eu se va face, pentru cel ce o primeşte, izvor curgător spre viaţa cea veşnică***”, ea a lăsat să-i scape un cuvânt ce arăta sufletul ei doritor şi aplecat spre credinţă. Dar ea nu putea să privească încă de-a dreptul spre lumină şi de aceea a zis: „***Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot***” [Ioan 4, 15]. Domnul însă, voind să Se dezvăluie pe Sine doar încetul cu încetul, îi

porunceşte să-l cheme pe bărbatul ei [vezi Ioan 4, 16 şi urm.], întrucât aceea, ascunzând tainele vieţii ei şi grăbindu-se să primească darul, a grăit: „***N-am bărbat***”, îi fu dat să audă câţi bărbaţi avusese din tinereţile ei şi mustrare că acum ţinea pe unul care nu-i era bărbat. Ea nu se arătă supărată pentru mustrarea aceasta, ci, cunoscând pe dată că era prooroc Cel ce-i grăia astfel, prinse a-L iscodi despre lucruri mai însemnate.

Vedeţi răbdarea şi dragostea de învăţătură a acestei femei, cât de mari sunt ele? Căci ea spune: „***Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm***” [Ioan 4, 20].

Vedeţi ce mare purtare de grijă nutrea în cugetul ei şi cât de mare cunoaştere a Scripturii avea? Câţi dintre cei care acum sunt credincioşi din naştere, şi care au fost hrăniţi la sânul Bisericii, habar n-au ceea ce samarineanca aceea cunoştea atât de bine, anume că părinţii noştri — Iacov şi, desigur, şi patriarhii născuţi din el - în muntele acela se închinaseră lui Dumnezeu?

Hristos, primind întru miros de bună mireasmă această cunoaştere şi purtare de grijă faţă de Scriptura cea de Dumnezeu insuflată, a rămas bucuros a mai zăbovi cu samarineanca.

Aşa precum, dacă ai aşeza pe cărbuni o substanţă dintre cele bine mirositoare, ai întoarce şi ai reţine pe cei ce se apropie, însă dacă ai pune pe cărbuni o substanţă din cele cu miros greu şi neplăcut, aceasta ar respinge pe cei ce se apropie şi i-ar îndepărta, tot astfel şi cu privire la cugetul nostru: ***dacă ai purtare de grijă şi râvnă pentru cele sfinte, te faci pe tine vrednic de cercetarea lui Dumnezeu.***

Căci acestea sunt mirosul de bună mireasmă pe care îl simte Domnul. Dacă tu însă hrăneşti înlăuntrul tău cugetări rele şi întinate şi pământeşti, vei fi departe de cercetarea şi grija cea dumnezeiască, facându-te pe tine - vai - vrednic de îndepărtarea şi întoarcerea lui Dumnezeu de la tine.

Fiindcă Proorocul psalmist grăieşte către Dumnezeu: „***Nu vor sta călcătorii de lege în preajma ochilor Tăi***” [Psalmi 5, 5].

Pe de altă parte, Legea porunceşte: „***Să-ţi aduci aminte înainte de toate de Domnul Dumnezeu Tău, când şezi în casa ta, când mergi pe cale, când te culci şi când te scoli***” [Deuteronomul 6, 7].

Dar şi Evanghelia spune: „***Cercetaţi Scripturile, că socotiţi că în ele aveţi viaţă veşnică***” [Ioan 5, 39].

Iar Apostolul: „***Rugaţi-vă neîncetat***” [I Tesaloniceni 5, 17].

Acela care se opreşte şi întârzie în cugetări pământeşti este nelegiuit întru totul; iar cel care se opreşte şi întârzie în cugetări rele şi necurate, cu cât este el mai nelegiuit încă?
Dar când oare s-au închinat părinţii noştri lui Dumnezeu în muntele acela? Pe când patriarhul Iacov - după ce a fugit Isav, fratele său, care îl pizmuia, şi ascultând de sfaturile tatălui său Isaac, a plecat în Mesopotamia - s-a întors de acolo împreună cu soţiile şi cu copiii lui. Iar la întoarcerea sa, Iacov şi-a aşezat corturile aproape de locul acela în care Domnul vorbeşte cu samarineanca; după întâmplările cu Dina şi după cucerirea casei lui Sichem, a grăit Dumnezeu lui Iacov, aşa precum este scris în Cartea Facerii: „***Scoală şi du-te la Betel şi locuieşte acolo; fă acolo jertfelnic Dumnezeului Celui ce ţi S-a arătat, când fugeai tu de la faţa lui Isav, fratele tău!***” [35, 1].

Şi după cuvântul acesta, plecând Iacov, s-a urcat pe muntele apropiat şi a clădit acolo - zice Scriptura - un jertfelnic, şi a chemat numele locului aceluia Betel, căci acolo i s-a arătat Dumnezeu.

Din această pricină, spune samarineanca, „***părinţii noştri în muntele acesta s-au închinat***”, urmând ea pe aceştia din vechime: pentru că cele ale Templului din Ierusalim au fost legiuite mai târziu, şi întrucât locul acela a fost numit de către Iacov casa lui Dumnezeu (Beythel sau Bethel are în ebraică sensul de „casa lui Dumnezeu”, din Be(y)th, „casă” şi El, „Dumnezeu”), căci aceasta înseamnă Beyhtelm tălmăcire; însă ea era nedumerită, dorind să afle „***cum de nu aici, mai degrabă decât în Ierusalim, spuneţi voi că este casa lui Dumnezeu, în care socotiţi să aduceţi jertfa şi să vă închinaţi lui Dumnezeu***”.

Dar Domnul, atingând şi ţelul propriilor Sale cuvinte, şi grăind totodată proorociri cu privire la acea femeie, cum că ea este din rândul acelora pe care Dumnezeu îi caută şi îi primeşte, răspunzând cuvintelor ei, zice: „***Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici la Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui***”; şi după alte puţine cuvinte zice: „***căci Tatăl astfel de închinători îşi doreşte***” [Ioan 4, 21; 23].

Priviţi cum El întăreşte cu privire la acea femeie cum că astfel sunt cele pe care Dumnezeu le caută, arătând că ea se va închina Tatălui celui Prea înalt, nu într-un anumit loc, ci în felul poruncit de Evanghelii (căci ei i se adresează cuvântul: „***nici la Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui***”). In acelaşi timp, El şi vesteşte mai dinainte, în chip limpede şi desluşit, schimbarea Legii. Pentru că, de vreme ce se schimbă închinarea, neapărat se va schimba şi Legea.

Dar şi ceea ce este scris între acele cuvinte -„***Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este***” [Ioan 4, 22]

- este ca un răspuns la spusele acelei femei şi, în acelaşi timp, o întregire a propriilor Sale cuvinte.

Căci spune acestea întrucât noi, iudeii, ne închinăm astfel (El se socoate pe Sine Insuşi laolaltă cu iudeii, fiind născut din ei după trup); deci noi - spune El - nu rostim o minciună asupra numelui [lui Dumnezeu], ci recunoaştem cele ce sunt ale noastre. Iar noi ne deosebim în această privinţă a închinării, de samarineni, pentru că noi cunoştem că închinarea se săvârşeşte în Iudeea, deoarece de la iudei este mântuirea lumii întregi, adică dintre iudei va ieşi Hristos. Intrucât El nu spune că mântuirea va fi de la Iudei (căci ea nu va fi în viitor, deoarece mântuirea este El Insuşi), ci zice că este acum de la iudei.

„Dar vine ceasul şi el este acum…” - spune El. Iar aceste cuvinte sunt prooroceşti; căci termenul „vine” înseamnă că încă nu s-a împlinit, ci se va împlini. Şi expresia „el este acum” o foloseşte întrucât vede acel ceas în care iudeii încă nu cred, şi nu se schimbă duhovniceşte şi cu adevărat.

El spune: „***Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr***” [Ioan 4, 23]. Fiindcă Tatăl cel preamărit şi închinat este Tată al Adevărului Insuşi, adică este Tată al Fiului Său cel Unul Născut, şi are Duhul Adevărului, Duhul cel Sfânt; iar aceia care I se închină Lui săvârşesc aceasta întrucât cred astfel şi sunt îndemnaţi de Aceştia. Căci şi Apostolul spune că Duhul este Acela prin Care ne închinăm şi ne rugăm; şi „***Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine***” [Ioan 14, 6], spune Fiul cel Unul Născut al lui Dumnezeu.

Astfel, cei care în Duh şi în adevăr I se închină Tatălui celui Prea Inalt, aceştia sunt adevăraţii închinători.

El respinge şi cele ce ţin de Ierusalim şi Samaria, pentru ca nu cumva să se creadă că se va statornici un alt loc de rugăciune, iar prin cuvintele pe care le rosteşte mai departe îi respinge pe cei care vor da ascultare oricărei cugetări asupra vreunui loc al închinării trupeşti: „ ***Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să I se închine în Duh şi în adevăr***” [Ioan 4, 24], adică să-L cugete întru totul pe Cel fără de trup ca fiind în afara trupurilor.

Pentru că astfel, cu adevărat, Il vor vedea pe El deplin în Duhul şi în adevărul Său. Căci fiind Dumnezeu, Duh este fără de trup, iar Cel netrupesc nu se află într-un loc şi nici nu este circumscris de limite spaţiale.

Astfel, cel care afirmă că nu numai în hotarele Ierusalimului sau ale Samariei, dar în oricare altul dintre locurile de pe pământ sau din cer, trebuie să se aducă închinări lui Dumnezeu, nu grăieşte adevărat, nici nu se închină adevărat. Căci

întrucât nu are trup, Dumnezeu nu se află undeva, iar întrucât este Dumnezeu, El se află pretutindeni. Căci dacă este vreun loc sau vreo făptură zidită în care nu este Dumnezeu, atunci iarăşi Il vom afla că este determinat de ceva.
Deci Dumnezeu este pretutindeni şi în toate. Sa fie pretutindeni şi în toate circumscris nu de părţile Sale, ci de lumea aceasta? Nu, câtuşi de puţin nu este aşa. Căci în acest caz El va fi iarăşi trup.

Prin urmare, ***El este Cel ce reuneşte şi Cel ce cuprinde lumea, El este în Sine Insuşi pretutindeni şi este mai presus de lume, aducându-I-se închinare, de către închinătorii cei adevăraţi, în Duhul şi în adevărul Său.***

Aşadar ***Dumnezeu este pretutindeni, nu numai pe pământ, dar şi în cele mai presus de pământ, şi El va primi închinările de la cei ce astfel cred în Dumnezeu, cu adevărat şi în chip cuvenit.***

El este Tată netrupesc, nedeterminat de timp şi de loc, în Duhul cel Sfânt şi veşnic, având cu Sine pe Fiul şi Cuvântul Său cel fără de început, Care este Insuşi Adevărul enipostatic al Tatălui.

Dar nici un suflet sau un înger, deşi fără de trup, nu se află într-un loc anume; însă nici nu sunt pretutindeni. Căci ei nu reunesc şi nu cuprind lumea, ci sunt lipsiţi de cuprindere. Deci şi ei se află în ceea ce reuneşte şi cuprinde lumea, fiind circumscrişi pe măsură acesteia.

Pe de altă parte, sufletul cel una cu trupul împreună cu care a fost zidit, aparţine pretutindeni acelui trup, nu ca şi cum ar fi într-un loc, nici ca şi cum ar fi cuprins, ci întrucât el reuneşte şi cuprinde trupul, fiind sufletul după chipul lui Dumnezeu.

Dar samarineanca, după ce a auzit de la Hristos cuvintele acestea neasemuit de însemnate şi vrednice de dumnezeire, anume că Dumnezeu nu poate primi în alt chip închinări adevărate, decât în Duhul şi în Adevărul Său, aşa precum face în Cântarea Cântărilor sufletul cel nuntit cu Dumnezeu, îndemnat şi îmboldit de glasul Mirelui neputrezirii, Cel aşteptat şi Cel dorit.

Iar samarineanca, în chip tainic, aminteşte de Mire pe când încă era El de faţă, spunând: „***Ştim că va veni Mesia Care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate***” [Ioan 4, 25].

Vedeţi, dar, cât de pregătită era ea pentru credinţă, întrucât era deja aproape de Cel aşteptat şi plină de multă nădejde. Oare nu s-ar cuveni să spunem, împreună cu David: „***Gata este inima mea, Dumnezeule, gata este inima mea! Cânta-voi şi voi lăuda slava Ta***” [Psalmi 56, 10]?

Oare de unde ştia aceasta cu atâta încredinţare, şi de unde avea aplecarea sufletului său spre aceasta, dacă n-ar fi cercetat cu cea mai mare luare aminte şi înţelegere cărţile proorocilor?
De aici avea ea şi cugetul atât de înălţat, fiind atât de plin de inspiraţie dumnezeiască încât mie, care văd năzuinţa duhovnicească aşa de puternică a acestei samarinence către Hristos, îmi vine în minte să spun iarăşi cu privire la ea cele din Cântarea Cântărilor. „***Cine-i aceasta care ca zarea străluceşte şi ca luna-i de frumoasă, ca soarele-i de luminoasă?***” [Cântarea Cântărilor 6,10].

Căci ea vesteşte că nu după multă vreme Se va arăta Hristos, Soarele cel duhovnicesc al Dreptăţii, arătând că se va ivi Biserica neamurilor, ce începe chiar cu ea însăşi, Biserică întemeiată de Mântuitorul şi izvorâtă din fântâna lângă care stă această femeie.

Eu o văd pe această femeie arătându-se ca o auroră mult îndrăgită. Fiindcă ea este frumoasă, precum este luna, întrucât îşi vădeşte strălucirea, atunci când încă stăpâneşte noaptea nelegiuirii; ea este luminoasă ca soarele, şi de aceea este arătată de către Mire ca fiind plină de lumină.

Ea a ajuns la propria desăvârşire în înşirarea celor ce vor fi în viitor, ca să strălucescă precum soarele după Evanghelie, întrucât viaţa ei cea luminoasă din viitor va fi pecetluită cu un sfârşit nespus de fericit şi de mucenicesc. Iar acum ea ştie că Hristos este Dumnezeu cel adevărat, Care pe deplin îşi arată dumnezeirea, iar ceea ce El grăia mai târziu ucenicilor Săi cu privire la Duhul cel de o fiinţă şi deopotrivă cinstit, anume că, atunci când Acela va veni, îi va învăţa tot adevărul, faptul acesta şi ea, luând-o înainte, îl grăieşte: „***Când va veni Acela ne va vesti nouă toate***”.

Dar îndată ce a văzut Hristos, Mirele cel duhovnicesc, că ea este astfel, a spus către dânsa în chip neacoperit: „***Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine***” [Ioan 4, 26].

Iar ea, ca o binevestitoare cu adevărat aleasă, şi-a lăsat ulciorul şi a alergat către oraş, îndemnând pe toţi cu cuvintele sale şi aducându-i către credinţa în Cel văzut de ea: „***Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus mie toate câte le-am făcut; nu cumva acesta este Hristosul?***” [Ioan 4, 29].

Ea întreabă aşa nu ca să işte vreo îndoială, ci ca să se încredinţeze şi mai mult, din vederea Domnului şi din vorbirea cu El, şi ca mai lesne să-i convingă şi pe ceilalţi, după cum s-a şi întâmplat.

Eu mă voi sluji de cele spuse mai înainte în chip mai larg, şi voi lăsa deoparte acum cuvintele Evangheliei ce vin la rând, văzând că vă sileşte ceasul la nevoile trupului vostru şi la lucrurile vieţii.

Insă voi să luaţi seama la samarineanca aceasta: de cum a auzit ea cuvintele evanghelice, pe care şi noi le vestim evlaviei voastre, pe dată a dispreţuit lucrurile cele mai trebuincioase trupului ei.

Căci a lăsat îndată şi ulciorul, şi casa ei, şi, dând fuga în oraş, i-a chemat pe samarineni, întorcându-se cu ei la Hristos. Căci prin acele cuvinte, „Veniţi de vedeţi”, ea le spune de-a dreptul: „***Insoţiţi-mă pe mine şi eu vă voi călăuzi şi vă voi arăta acum vouă pe Mântuitorul Cel din cer, Care a venit în lume!***”.

Astfel ea îndată i-a mânat pe ei şi i-a înfăţişat lui Hristos. Iar ea ne învaţă pe noi, prin aceea că a părăsit şi casa ei şi ulciorul, socotind mai de cinste decât cele de nemijlocită trebuinţă câştigul dobândit din învăţătură, pe care şi Domnul, în Evanghelie, l-a numit către Marta, cu privire la Maria care asculta cuvântul Său, „***partea cea bună***” [Luca 10, 42].

Dacă trebuie să dispreţuim cele nemijlocit trebuincioase nouă, cu cât mai mult trebuie să dispreţuim noi celelalte lucruri?
Căci ce te sileşte pe tine şi ce te îndepărtează de la învăţăturile cele de folos pentru suflet? Grija de casa ta, de copii şi de soţie? Tristeţea ori bucuria pentru vatră sau rudele tale? Cumpărarea bunurilor sau vânzarea lor? Folosirea tuturor celor pe care le ai la îndemână, sau mai degrabă reaua lor folosire?

Ascultă însă cu înţelegere învăţăturile apostolice: „***Şi aceasta v-o spun, fraţilor: că vremea s-a scurtat de acum, aşa încât şi cei ce au femei să fie ca şi cum nu ar avea. Şi cei ce plâng să fie ca şi cum n-ar plânge; şi cei ce se bucură, ca şi cum nu s-ar bucura; şi cei ce cumpără, ca şi cum n-ar stăpâni; şi cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca şi cum nu s-ar folosi deplin de ea. Căci chipul acestei lumi trece***” [I Corinteni 7, 29-31].

Ce înseamnă „vremea s-a scurtat?” Viaţa este scurtă, moartea este aproape, lumea aceasta este stricăcioasă. Cel ce rămâne de-a pururi este altfel, iar dispreţuirea lumii de acum ne trimite pe noi către El, în deplină siguranţă.

Pregătirea pentru acea lume ce va să vie înseamnă să trăieşti îndepărtându-te, după putinţă, de cele lumeşti, de petrecerea de aici, şi, pe cât eşti în stare, să te păzeşti de stricăciunea vieţii de acum.

Aşa precum, când se întâmplă un atac puternic asupra părţilor din afară ale unei cetăţi, noi avem ogoarele noastre ca şi cum nu le-am avea şi vreme îndelungată, păzindu-ne de acei vrăjmaşi, stăm înăuntrul cetăţii, în siguranţă, iar dacă pentru o vreme duşmanii se retrag, îndepărtându-se, ne folosim în acel răstimp de locurile de plimbare de dinaintea cetăţii, dar nu ne întindem prea mult şi nu le folosim fără măsură, având în vedere că răstimpul acela este drămuit, tot astfel

Apostolul ne îndeamnă să folosim bine lumea aceasta, dar să nu ne slujim de ea fără măsură.

Să luăm aminte la duşmanii cei nevăzuţi care ne atacă în chip cumplit şi la putreziciunea care ne aşteaptă.

Fiindcă Apostolul spune: „… chipul acestei lumi trece” [I Corinteni 7, 31; vezi şi II Corinteni 4, 18 etc.].

Pentru că cele de faţă şi de acum n-au plinătatea fiinţei adevărate, ci, după cum arată Apostolul, nu sunt decât amăgiri [aparenţe], fiind ele trecătoare [în devenire], iar nu statornice [esenţiale], arătându-se pentru puţină vreme, pentru ca apoi să se petreacă; iar dacă cineva ar voi să le ţină în loc, nu va putea niciodată, aşa cum nu poate fi ţinută în loc umbra unui nor de vară secetos, purtat de vânt, în goană trecător.

Căci de ar voi cineva să le oprească, cele de faţă şi de acum nu pot fi reţinute cu nici un chip, iar aceasta din două pricini.

Nu numai că lumea aceasta trece, dar şi fiecare dintre noi, cei care ne folosim de ea, ne petrecem din lume, uneori chiar înaintea celor ce ne sunt nouă familiare şi apropiate. E tot aşa cum fiecare om străbate un drum oarecare, felurit păşind şi mişcându-se de-a lungul lui, dar se întâmplă una din două: fie omul, mergând pe drum, ajunge mai înainte şi cele ale drumului nu le poate păstra la sine, fie omul acela ajunge la urmă, străbătând drumul vieţii acesteia, şi nu poate stăpâni şi ţine cu tărie cele ce sunt în viaţa aceasta.

Căci omul fiind muritor este legat de cele din viaţa aceasta, care sunt şi acestea schimbătoare. Aşadar omul se schimbă în multe feluri, fiind legat de cele schimbătoare, şi pierde cele pe care le posedă, bogăţia poate, strălucirea, voioşia, sau murind el ajunge să-şi aducă sieşi schimbarea cea mai însemnată, şi pleacă gol, părăsind cele ce sunt acum şi nădejdile pentru acestea. Poate pentru copii? Dar ce plăcere va avea el din aceasta? Căci el nu mai are simţire pentru cele de aici, iar copiii săi vor sfârşi în acelaşi fel, sau în altul…

Sfârşitul celor ce sunt strâns legate de lumea aceasta este totdeauna, aşadar, nenorocire, întrucât în cele din urmă [oamenii muritori] vor fugi goi şi vor părăsi aici toate cele ce le-au fost dragi. Dar pentru cei care dispreţuiesc cele ale lumii acesteia şi iscodesc tainele lumii ce va să fie, pentru cei ce se ostenesc să săvârşească cele de folos pentru moştenirea lumii aceleia, moartea, când vine, nu aduce stricăciune şi pagubă, ci îi mută mai degrabă pe acei oameni de la cele deşarte şi trecătoare către ziua cea fără de apus, către viaţa cea fără de moarte,

către bogăţia cea de necheltuit, către desfătarea cea necurmată, către slava cea veşnică, către cele ce există cu adevărat şi dăinuiesc neschimbate.

De care fie ca noi toţi să avem parte, ***cu harul şi cu iubirea de oameni a Celui ce a aplecat cerul şi a coborât pentru noi***, şi nu numai până la noi, ci şi până la sufletele cele zăvorâte în beznă, şi Care de acolo, întorcându-Se prin slăvita Sa înviere şi ridicare din morţi, ne-a adus nouă lumina şi cunoaşterea şi nădejdea celor veşnice şi cereşti, întru care El este preaslăvit în vecii vecilor.

Amin.

(din „Omilii”– volumul I ,Editura Anastasia)

Sfântul Roman Melodul – Imnele Sfintei Scripturi - Despre femeia samarineancă

Glasul II, având prooimionul – idiomelă şi acrostihul:
τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ αἷνος [lauda smeritului Roman]

Când la fântână a venit Domnul, samarineanca-L
ruga pe Cel Milostiv: „Dă-mi apa credinţei şi mă voi
boteza în colimvitra apei vieţii şi voi lua bucurie mare
şi mântuire!”

1
Talantul cel dat ţie, suflete al meu, nu-l ascunde,
ca să nu suferi ruşinea trândăviei
în ziua în care Dumnezeu va judeca lumea!
Cel ce va veni atunci te va judeca îndată;
va face socoteala şi Îşi va lua plata după cât ai câştigat,
iar nu după cât ţi s-a dat,
căci împrumutu-l ia de la fiecare cu dobândă.
Suflete al meu, nu te lenevi! Suflete al meu,
fă-te negustor!

Suflete al meu, dă şi primeşte,
ca [atunci] când va veni Împăratul tău,
pentru lucrarea ta să-ţi dea [ţie]

bucurie mare şi mântuire!

2
Nu a deţine are valoare, ci câte ai
[să] le datorezi harului, Celui ce ţi le-a dat.
Nu neglija, dar să împarţi
pe cele bune ale tale celor ce le cer,
precum le-a dat cândva samarineanca;
căci deşi singură a dobândit, a oferit şi altora
din ceea ce a luat.
Nimeni nu o cerceta, dar tuturor oferea dar
cu generozitate din darul său.
Însetează şi de jur-împrejur împrăştie,
fără să bea, adapă.
Nici bine nu a gustat şi ca ameţită
striga celor de un neam cu ea:
„Veniţi să vedeţi apa vieţii pe care am găsit-o!
Nu cumva Acesta este cu adevărat
Cel ce dă
bucurie mare şi mântuire?”.

3
Din apele cele fără de moarte,
din care credinţa samarinencei
s-a săturat de cum le-a găsit,
acum noi cu dorinţă arzătoare,
după ce am băut, să căutăm bine toate vinele ei.
Să cercetăm puţin şi cuvintele Evangheliei,
văzând pe Hristos, Lumina,
apa pe care atunci a băut-o samarineanca
şi cum aceasta prin apă altă apă a oferit
şi pentru care pricină atunci nu a dat apă lui Iisus,
ce înseta.
Pe toate aceste lucruri minunate
Scriptura le cuprinde şi dă
bucurie mare şi mântuire.

4
Dar ce ne învaţă Scriptura? Hristos, spune, [El cel] Care dă
viaţa oamenilor, de la mult mers pe jos
a obosit şi s-a aşezat lângă fântâna Samariei.
Iar arşiţa soarelui ardea,
căci se apropia de amiază, precum scrie Scriptura.

Astfel, în plină zi a ajuns Mesia să lumineze
pe cei ce în noapte se sălăşluiau.
La fântână a stat Fântâna dragostei, nu ca să bea,
ci ca să spele.
Izvor al apei celei nemuritoare fiind,
la jgheabul sărmanei omeniri
s-a înfăţişat ca nevoiaş.
Oboseşte că merge Cel care a mers pe mare
fără de efort,
Acela care dă
bucurie mare şi mântuire.

5
Când Milostivul se afla la fântână, precum am spus,
iată şi o femeie din Samaria,
care pe umăr urciorul său ducea,
a venit ieşind din Sihar, ţara sa.
Şi cine nu fericeşte ieşirea şi intrarea aceleia?
A ieşit păcătoasă şi a intrat curată ca cinstita Biserică.
A ieşit şi a sorbit viaţa asemenea buretelui.
A ieşit să ia apă şi a intrat purtând pe Dumnezeu.
Şi cine nu fericeşte pe această femeie?
Sau mai bine [spus], cine nu cinsteşte
pe aceasta dintre neamuri, pe chipul,
pe cea care a luat
bucurie mare şi mântuire?

6
A venit sfânta la Hristos şi cu înţelepciune s-a purtat.
Cum a văzut pe Domnul obosit foarte şi însetat
şi zicându-i: „Femeie, dă-Mi să beau!”,
n-a fost necuviincioasă,
ci a început să vorbească şi să spună:
„Cum, Tu iudeu fiind, ceri mie apă?”
I-a amintit dogma, iar mai apoi băutură
cu bunăcuviinţă i-a făgăduit.
Nu i-a spus, deci: „Nu-ţi dau Ţie apă,
Celui de alt neam”,
ci a spus: „Cum ai cerut?”.
Precum mai înainte îngerului
Născătoarea de Dumnezeu i-a răspuns:
„Cum va fi aceasta? Cum Cel ce mamă
mă are pe mine mă va face mamă,

Cel care dă
bucurie mare şi mântuire?”

7
Cred că două icoane înfăţişează samarineanca
din Sihar:
[că este] chip al Bisericii şi al Mariei.
Pentru aceasta, să nu o lăsăm în urmă,
căci bucurie oferă.
Să spună femeia iarăşi Făcătorului: „Cum îmi ceri?
De Îţi voi da, vei bea şi bând vei lăsa dogma iudaică,
şi Te voi aduce la credinţa mea, prin apa ce ai cerut-o”.
Cât îmi plac cuvintele samarinencei!
Înfăţişează colimvitra la fântână,
prin care- Şi face roabă pe femeie
Cel care dă
bucurie mare şi mântuire.

8
„Acum, ascultă-Mă, femeie”, spunea Iisus,
„de ai fi ştiut ce dau şi cine este Acesta care ţi-a spus
«dă-Mi să beau», tu i-ai fi cerut apa cea adevărată,
pentru că Acesta oferă apa cea nemuritoare”.
La acestea a răspuns femeia cu îndoială:
„Nu ai vas să scoţi apă, iar fântâna este adâncă
şi unde vei găsi apa de care îmi spui?
Oare eşti mai mare sau mai bun
ca părintele nostru Iacov?
Căci acesta ne-a dat din vechime această fântână.
Cum spui Tu acum:
„Pot să-ţi dau apă nemuritoare,
care nu seacă şi care dă oricui o caută
bucurie mare şi mântuire?”

9
„Nu ai înţeles bine, femeie, ceea ce am spus.
Nu ai ajuns acolo unde vreau.
Pentru aceasta apleacă-te şi deschide-ţi mintea ta,
înăuntru să intru şi să rămân,
de vreme ce aceasta Mă bucură!
Cel care bea din apa aceasta, va înseta în fiecare zi,
dar din Apa pe care o dau Eu, câţi au credinţă aprinsă
cu siguranţă setea îşi vor potoli,

pentru că prin cei ce beau va curge
izvor de apă ce va izvorî viaţa veşnică.
Pe aceasta demult în pustiu evreii au gustat-o,
dar nu au aflat
bucurie mare şi mântuire.

10
Prin cuvintele acestea a ajuns samarineanca
să înseteze fără să înţeleagă,
şi ordinea lucrurilor s-a schimbat,
căci cea care puţin mai înainte dădea apă
înseta acum, iar Cel ce mai-nainte însetase,
acum adăpa.

La picioarele Sale femeia cădea şi spunea:
„Dă-mi, Doamne, această apă,
ca să nu mai vin la această fântână,
pe care mi-a dat-o Iacov!
Cele ce au îmbătrânit să plece
şi cele noi să înflorească.
Cele vremelnice să se depărteze,
căci cu adevărat a venit vremea Apei pe care o oferi.
Aceasta să ţâşnească şi să mă adape pe mine
şi pe toţi care
cu credinţă fierbinte caută
bucurie mare şi mântuire.

11
„Din belşug de vrei să-ţi dau apă curată,
mergi, strigă pe bărbatul tău!
Nu voi face ca tine, nu îţi voi spune:
„Samarineancă eşti şi cum ceri apă?”
Nu te voi necăji cu setea, după ce Eu către sete,
prin setea Mea, te-am adus.
M-am făcut că sunt însetat şi că istovesc după apă,
ca să te fac să însetezi.
Mergi, dar, strigă pe bărbatul tău şi vino!”
Iar femeia a spus: „Vai, dar nu am bărbat!”
Şi Făcătorul către aceasta:
„Sigur nu ai? Cinci ai avut,
iar pe al şaselea îl vei lăsa, ca să câştigi
bucurie mare şi mântuire”.

12
O, ce înţelesuri adânci! O, ce trăsături potrivite!
Toate semnele Bisericii în credinţa sfintei
se înfăţişează în culori vii, netrecătoare.
Adică, după cum femeia cea cu mulţi bărbaţi
a refuzat bărbatul,
astfel şi Biserica, care ca bărbaţi a avut mulţi dumnezei,
i-a refuzat şi i-a lăsat
şi s-a logodit, prin botez, cu Unul Dumnezeu.
Samarineanca cinci bărbaţi avusese,
iar pe al şaselea îl avea împotriva legii,
iar Biserica pe cei cinci bărbaţi ai necuviinţei acum
îi lasă, de al şaselea, prin botez,
pe Tine te ia,
bucurie mare şi mântuire.

13
Să urâm formele idolatriei!
Biserica, cea care a luat de Mire pe Hristos,
se scârbeşte de aceasta
şi o neagă, căci este de urât,
şi astfel dobândeşte rădăcină dulce.
Şi poate s-ar întreba careva:
„Care sunt cele cinci feluri ale idolatriei?”.
Înşelăciunea idolească este de multe feluri
şi are cinci coarne:
impietatea, desfrânarea şi prostituţia
şi încă neîndurarea şi uciderea de prunci,
precum David ne spune:
„Au jertfit demonilor fii şi fiice
şi nu au aflat
bucurie mare şi mântuire”.

14
A renegat pe aceste mari rele cea dintre neamuri
care s-a logodit
şi către a colimvitrei fântână aleargă
şi părăseşte pe cele vechi, precum atunci samarineanca.
Nu a ascuns nimic aceasta de Cel ce pe toate le ştie
mai înainte de a se face,
ci doar a spus: „Nu am”. Nu a spus: „Nu am avut”,
şi cred că a vrut să spună acestea:
„ Şi de aş fi avut mai înainte bărbaţi,

acum nu vreau să am
pe cei pe care i-am avut, căci acum pe Tine te am stăpân
ce m-ai ridicat şi m-ai scos din nămolul răutăţilor mele,
căci, prin credinţă, am primit
bucurie mare şi mântuire.

15
Pe când cea sfântă a priceput a Mântuitorului valoare,
din cele ce i-a descoperit, mai mult dorea să afle
ce şi Cine este Acesta ce stă lângă fântână.
Şi poate, cu dreptate, astfel de gânduri îşi făcea:
„Oare este Dumnezeu sau om Cel pe care îl văd?
Ceresc sau pământesc?
Căci pe amândouă mi le face cunoscute,
însetează şi adapă, învaţă şi profeţeşte
şi iarăşi mă cheamă lângă El
pe mine călcătoarea de lege şi îmi descoperă
toate greşelile,
ca să primesc
bucurie mare şi mântuire.

16
Este ceresc şi poartă fire pământească?
Dacă este Dumnezeu şi om, mie ca om Mi S-a arătat
şi pe când ca om a însetat,
ca Dumnezeu mă adapă şi profeţeşte;
căci în cer nu a fost ca om, ca să cunoască viaţa mea
şi pe toate să şi le amintească.
Aceasta este semnul Celui nevăzut
pe Care acum Îl am înaintea mea,
să îmi arate şi să mă cerceteze.
Acesta poate să mă cunoască pe mine
şi să-mi descopere cine sunt.
Înţelepciunea Acestuia voi lua,
cunoaşterea Lui voi sorbi,
cu ale Acestuia cuvinte voi spăla
urâţenia tuturor greşelilor mele,
încât cu suflet curat să dobândesc
bucurie mare şi mântuire.

17
Fiule al omului, precum Te văd,
Fiule al lui Dumnezeu, precum Te simt,

Tu luminează-mi mintea şi, Doamne,
învaţă-mă cine eşti!”
Cu politeţe ruga samarineanca pe Hristos.
„Iată, clar Te văd şi prin credinţă Te simt
şi nu-mi ascunde [cine eşti]!
Oare eşti Tu, Hristos, pe Care mai înainte
L-au vestit profeţii că va veni?
Dacă Tu eşti, precum au spus, spune-mi pe faţă!
Îmi dau seama că ştii cu adevărat pe toate
câte le-am făcut,
precum şi toate cele ascunse ale inimii mele;
şi pentru aceasta cu tot sufletul meu Te rog,
ca să primesc
bucurie mare şi mântuire!

18
Când a văzut Atotştiutorul cuvintele înţeleptei femei
şi credinţa inimii [ei], îndată a răspuns acesteia:
„Pe Cel pe Care Îl numeşti Mesia,
pe Cel de care profeţii mai înainte au vorbit,
pe Acesta Îl vezi înaintea ochilor tăi
şi glasul Său Îl asculţi.
Eu sunt, Cel pe Care-L vezi.
Eu sunt, Cel pe Care-L ai în inima ta.
Eu doream cu ardoare să te aduc lângă Mine
şi să te mântuiesc.
Acum vesteşte tuturor celor din oraşul Siharului
ce vor să se mântuiască,
rudelor şi celor din oraşul tău, şi veniţi aici toţi
cei care însetaţi [de]
bucurie mare şi mântuire!

19
Iată, femeie, acum te-ai eliberat din groapa suferinţei.
Eu, Cel care nu am nici găleată ca să scot apă,
inima ta am curăţit
fără de apă şi gândul tău am clătit,
iar de apă nu am avut trebuinţă.
Am vrut şi te-am făcut sălaş al Meu
şi ţi-am descoperit Cine sunt, iar apă n-am băut”.
Când se spuneau şi se-ntâmplau acestea,
au venit ucenicii;
căci nu erau, precum se scrie,

la fântână pe când se făceau cele de mai sus,
ci mai pe urmă au venit şi când s-au înştiinţat,
s-au minunat strigând:
„O, iubire de oameni cea de nespus,
a primit şi a coborât să ajute pe femeie
Cel care dă
bucurie mare şi mântuire!”.

20
Întărire şi putere a luat samarineanca
şi a alergat la samarineni,
după ce a lăsat urciorul şi a luat pe umerii inimii ei
pe Cel care cunoaşte inimile şi dorinţele oamenilor.
Şi de cum a ajuns în oraş a vestit peste tot
cu astfel de cuvinte:
„Bătrâni şi copii, tineri şi fecioare,
la fântână alergaţi repede!
S-a revărsat apa şi din belşug a curs pentru toţi.
Acolo am aflat om,
pe care nu se cuvine să Îl numesc om,
căci are lucrările lui Dumnezeu;
pe toate le spune mai înainte şi le profeţeşte
Cel care vrea ca pe toţi să salveze
şi Care dă
bucurie mare şi mântuire”.

21
N-au spus nimic apostolii Mântuitorului
că L-au aflat vorbind cu femeia,
pe Cel ce a venit şi S-a născut pe pământ din Fecioară,
de grijă adâncă mişcat;
căci pe când mergeau hrană să aducă, L-au aflat dând
hrană mai presus de fire celor ce o doresc,
hrană a nemuririi.
Către apostoli a răspuns:
„Hrana care Mă satură pe Mine
este să fac totdeauna voia Tatălui Meu.
Pentru aceasta Eu mănânc hrană
pe care voi nu o cunoaşteţi,
care oferă celor ce o mănâncă
viaţă desăvârşită şi credinţă de neînstrăinat,
ce dă
bucurie mare şi mântuire”.

22
S-a adunat lângă Făcător poporul Samariei;
a lăsat casele sale şi s-a făcut, prin credinţă,
casă a Celui ce a spus în Scripturile
cele de Dumnezeu inspirate:
„Voi locui în ei şi voi păşi printre ei”, precum se scrie.
Unor astfel de case, credincioşilor ce au lăsat totul:
părinţi, câmpuri şi orice alt lucru iubit,
le voi fi Dumnezeu şi Eliberator din capcanele
celui viclean,
iar aceştia îmi vor fi Mie popor iubit şi lăcaşuri
se vor face
Treimii celei fără de început şi nedespărţite,
Care din belşug izvorăşte
bucurie mare şi mântuire”.

(Sfântul Roman Melodul – Imnele Sfintei Scripturi)

Sfântul Luca al Crimeei - Predica la Duminica femeii samarinence

“Poţi rămâne oare liniştit sau nepăsător când auzi discuţia Domnului Iisus Hristos cu femeia samarineancă?

Se umplu inimile noastre de umilinţă, de uimire în faţa misterului şi a profunzimii cuvintelor Lui rostite în timpul acestei discuţii. Este una dintre cele mai importante şi profunde discuţii ale Domnului Iisus Hristos, scrisă în Evanghelie.

Domnul mergea pe jos din Ierusalim în Galileea – mergea pe o vreme toridă, prin munţi, şi a obosit. În amiaza fierbinte, S-a aşezat să Se odihnească la fântâna lui Iacov, în apropiere de oraşul Sihar, în Samaria. Şi iată, aici a venit şi femeia samarineancă să scoată apă din fântână. Iisus i-a cerut să-I dea apă să bea. Samarineanca s-a mirat: Cum, Tu, Care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii (Ioan 4, 9). Domnul i-a răspuns cu cuvinte uimitoare: Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel care îţi zice: Dă-Mi să beau!, tu ai fi cerut de la El, şi El ţi-ar fi dat apă vie (Ioan 4, 10).

Samarineanca n-a înţeles nimic. Ea L-a crezut pe Domnul Iisus Hristos un călător iudeu obişnuit.

Cum spune El aceasta, că ea trebuie să ceară apă vie? Ce fel de apă vie? Îi spune atunci cu uimire Domnului: ***Doamne, de unde dar ai apa cea vie? Nici găleată nu ai, iar fântâna este adâncă. Eşti Tu cumva mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână?***

Domnul Iisus Hristos îi răspunde: ***Tot cel ce va bea din apa aceasta, iarăşi va înseta, dar cel ce va bea din apa pe care Eu i-o voi da, nu va mai înseta în***

veac, că apa pe care i-o voi da Eu se va face într-însul izvor de apă săltătoare spre viaţa veşnică.

Samarineanca nici acum nu înţelege nimic. Se gândeşte numai la apa proaspătă. Este uimită de faptul că Domnul îi poate da ei o asemenea apă, după care nu va mai trebui să rabde setea, şi Îl roagă: ***Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot!*** Ea nu înţelegea despre ce fel de apă vie îi vorbea Domnul Iisus Hristos.

Dar despre ce îi vorbea El? Nu despre o apă obişnuită, nu despre aceea de care are nevoie trupul nostru, precum şi tot ce este viu, nu despre aceea fără de care se usucă totul, moare totul, fără de care pustiurile rămân fără de roadă. El vorbea despre acea apă la care nu gândea samarineanca, apa care îi era complet necunoscută. **El vorbea despre apa dătătoare de viaţa veşnică**.

Despre ea a vorbit mai apoi şi ***Sfântul Apostol Ioan Teologul în Apocalipsa sa, reprezentând Ierusalimul ceresc. În acest Ierusalim ceresc el a văzut un râu curat, luminos ca cristalul, care izvora de la Tronul lui Dumnezeu şi al Mielului şi Pomul Vieţii, care creştea pe malurile lui, pom care aduce în fiecare lună roade şi cu aceste roade tainice se hrănesc toţi drepţii care s-au învrednicit să intre în Noul Ierusalim. Şi Domnul vorbea despre apa vieţii, care curge de la Tronul Tatălui şi Tronul Fiului.***

A mai vorbit despre aceasta şi în timpul înjumătăţirii sărbătorii Cincizecimii, în templul din Ierusalim. ***Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea!*** (Ioan 7, 37). Cel care va bea apa pe care Domnul o va da, din pântecele lui vor curge râuri de apă, care dau viaţa.

Ce fel de apă este această apă a vieţii? Ce fel de apă minunată este aceasta despre care vorbea Domnul Iisus Hristos? Ştiţi că fără apă nu poate exista

nimic viu, că fără de apă nu este posibilă nici viaţa trupului nostru, fiindcă de apă depind acele procese complexe care se petrec în organismul nostru, unde totul este în mişcare, şi această mişcare constituie esenţa tuturor acestor procese care se petrec în toată lumea, nu doar în trupurile celor vii.

În natură, legea mişcării continue este o lege fundamentală – totul se mişcă, totul curge, totul se schimbă, nimic nu se odihneşte. Chiar şi piatra, care pare statică, se schimbă, fiindcă în adâncimea ei se petrece o mişcare nesfârşită. Această mişcare, ca să poată apărea şi să continue, trebuie să fie sub autoritatea forţei mişcătoare, de la care provine orice mişcare.

Turbinele de apă aduc în mişcare maşinile electrice şi generează curentul electric, şi cu ajutorul electricităţii totul este adus în mişcare. S-a stabilit că mişcarea electrică este baza oricărei mişcări.

Şi în duhul nostru se petrece un proces neîncetat de mişcare, şi această mişcare este îndreptată spre viaţa veşnică, în aşa fel încât să se desăvârşească duhul nostru, şi, desăvârşindu-se, să se apropie de Duhul lui Dumnezeu, şi prin aceasta să înfăptuiască scopul cel mai înalt al existenţei sale.

Această mişcare este creşterea noastră duhovnicească, este mişcarea pe calea arătată de Domnul Iisus Hristos, pe calea binelui, a virtuţilor, a milostivirii, a închinării în faţa lui Dumnezeu. Această mişcare este forma cea mai înaltă a mişcării în întreaga lume, şi pentru ea este nevoie de un izvor.

Iată, despre acest izvor al vieţii duhului, al mişcării noastre în lucrarea desăvârşirii duhului, îi vorbeşte Domnul Iisus Hristos samarinencei. Despre apa care curge în viaţa veşnică, care ne serveşte drept sursă a energiei în direcţia binelui, spre Tronul lui Dumnezeu – despre har vorbea Domnul Iisus Hristos samarinencei.

Ea, desigur, nu L-a înţeles. Dar noi ne vom aminti şi vom şti că în viaţa noastră, în viaţa duhului nostru, trebuie să existe o mişcare continuă, care să ne apropie de Dumnezeu Însuşi, de Duhul lui Dumnezeu. Nu poate şi nu trebuie să rămână nici un creştin fără de activitate în plan duhovnicesc.

Apostolul Pavel spune despre sine: ***Eu nu mă consider pe mine că sunt cineva.*** El mergea întotdeauna înainte pe calea spre Dumnezeu. Aceasta este o poruncă şi pentru noi – porunca umblării duhului nostru pe calea arătată de Domnul Iisus Hristos.

Samarineanca n-a înţeles nimic despre apa vie, dar a rămas uimită de cuvintele lui Hristos. ***Apoi Domnul i-a poruncit: Du-te şi cheamă-l pe bărbatul tău şi***

vino aici! Ea a răspuns: N-am bărbat! Iisus a spus: Drept ai spus că n-ai bărbat, pentru că cinci bărbaţi ai avut, şi cel pe care îl ai nu-ţi este soţ!

Samarineanca gândea uimită: „Înseamnă că este prooroc, doar El mi-a spus tot ce s-a întâmplat în viaţa mea!” Şi ordinea gândurilor ei se schimbă. Dacă acesta este prooroc, atunci trebuie să vorbesc cu El ca şi cu un prooroc. El poate să îndepărteze toate îndoielile mele. Şi adăugă: ***Doamne! Văd că Tu eşti prooroc. Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte. Iar voi spuneţi că locul unde trebuie să ne închinăm este în Ierusalim.***

La evrei există o singură sinagogă, în Ierusalim, şi doar acolo trebuiau să fie săvârşite arderile de tot. Iar samarinenii se închinau lui Dumnezeu pe Muntele Garizim, în Samaria.

Domnul i-a vorbit samarinencei: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui… Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi adevăr, că astfel sunt închinătorii pe care Tatăl îi caută. Duh este Dumnezeu, şi cei ce I se închină trebuie ca în duh şi în adevăr să I se închine (Ioan 4, 21-24).

Aceste cuvinte ale Domnului, desigur, nu se potriveau conştiinţei oamenilor de atunci – nici a iudeilor, nici a samarinenilor. Deoarece Legea Veche a lui Moise a fost într-o mare măsură una a ritualurilor. Ea conţinea adevăruri ale cunoaşterii lui Dumnezeu, diferite porunci, dar în acelaşi timp prescria o mulţime de ritualuri. Iudeii gândeau că mântuirea constă în a îndeplini toate ritualurile prescrise de Lege, printre care participarea la sărbătoare în templul din Ierusalim. Ei nu înţelegeau că există şi o altă formă de închinare adusă la Dumnezeu – închinarea în duh şi în adevăr.

De ce s-a dat iudeilor această Lege Veche despre care vă vorbesc? De ce în mare măsură era o lege a ritualurilor? Pentru că acest popor era pe drumul istoric al dezvoltării omenirii aflată la vârsta pruncieі duhovniceşti. Precum pruncii sunt hrăniţi cu lapte, la fel şi acestui popor încă prunc trebuia să-i fie dată o lege pe care să o poată înţelege – legea ritualurilor. Dar în spatele acestor ritualuri, în profunzimile acestei legi, erau ascunse marile taine ale cunoaşterii lui Dumnezeu.

Ce înseamnă să te închini lui Dumnezeu în duh şi în adevăr? Cum trebuie să înţelegem aceste cuvinte profunde ale Domnului? Dumnezeu este Duh, şi omul este duh. Mărginit în trupul său, omul este o părticică a Duhului lui Dumnezeu. Închinarea lui Dumnezeu trebuie să fie închinarea Duhului lui Dumnezeu izvorâtă din duhul omenesc. Închinarea trebuie să reprezinte

comuniunea cu Duhul lui Dumnezeu. Închinarea trebuie să se săvârşească în adevăr.

Ce este adevărul aţi auzit din gura lui Hristos: ***Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa***. El este Adevărul, El este descoperirea Adevărului Dumnezeiesc în lume.

Slujirea lui Dumnezeu în adevăr trebuie să constea în mersul spre acel Adevăr Dumnezeiesc pe care l-a arătat lumii Domnul Iisus Hristos, mersul pe acea cale a suferinţelor, pe acea cale a nevoinţelor duhovniceşti pe care ne-a arătat-o nouă Domnul.

Cu duhul înfierbântat de dragostea faţă de Dumnezeu, de credinţă înflăcărată în Domnul, de iubirea faţă de Dânsul, trebuie să ne avântăm tot înainte, precum s-a avântat Sfântul Apostol Pavel, ***trebuie să intrăm tot mai mult în comuniune strânsă cu Duhul lui Dumnezeu.***

Această comuniune va fi cu putinţă doar celor care îşi vor curăţi duhul şi îl vor sfinţi cu pocăinţă, cu rugăciune neîncetată, cu o pornire permanentă de a împlini poruncile lui Hristos. Un astfel de duh va avea cea mai nemijlocită, cea mai reală comuniune cu Duhul lui Dumnezeu. În aceasta va consta slujirea lui Dumnezeu în duh şi în adevăr, despre care vorbea Domnul Iisus Hristos. Iată ce înseamnă aceste cuvinte profunde şi sfinte ale lui Hristos!

Nefericiţii sectanţi, care pier din pricina mândriei lor, înţeleg aceste cuvinte ale Domnului total greşit. Ei resping orice slujbă adusă lui Dumnezeu, resping Biserica, Tainele, gândesc că lor le este accesibilă fără ajutorul de Sus comuniunea cu Duhul lui Dumnezeu. Ei nu caută harul lui Dumnezeu în Tainele creştine, au plecat din Biserică, şi-au inventat propriile moduri de slujire – sălbatice, absurde. Nefericiţii hlasti, care nu sunt puţini în dioceza noastră, consideră că pot atrage la ei Duhul lui Dumnezeu cu dansuri neruşinate şi cu strigăte, cu fugă în cerc, fapt ce-i aduce la extaz. Când ajung în această stare penibilă, spun: „A dat Sfântul Duh peste noi!“

Iată până la ce nivel de pervertire ajung sectanţii, care nu înţeleg adevăratele cuvinte ale lui Hristos! Dar noi le înţelegem şi ne vom aminti întotdeauna că fără această apă vie nu este posibilă viaţa noastră, nu este posibilă apropierea duhului omenesc de Duhul lui Dumnezeu. Vom căuta întotdeauna acest izvor al apei celei vii.

Cuvinte minunate, simple a spus despre această predecesorul nostru pe scaunul Tambovului, **Teofan Vasinskii Zăvorâtul**: ***„La odovanie se aude chemarea Domnului: Cel ce însetează să vină la Mine şi să bea! Dacă este aşa, să***

mergem toţi la El! De orice ar înseta cineva, doar să nu fie potrivnic Duhului Domnului, şi numaidecât va primi ceea ce îi este necesar.

- ***Cei ce însetează de cunoştinţă merg spre Domnul, fiindcă El este singura lumină care cu adevărat luminează pe tot omul.***
- ***Cei ce însetează de curăţire de păcate şi de potolirea focului conştiinţei – merg spre Domnul, fiindcă El a ridicat păcatele întregii lumi pe lemnul Crucii şi a şters zapisul lor.***
- ***Cei ce însetează de linişţea inimii merg la Domnul, fiindcă El este o adevărată comoară, stăpânirea căreia îi va face să uite toate lipsurile şi să dispreţuiască toate bunurile, ca să-L aibă pe El Unul.***
- ***Cui îi trebuie putere – la El este toată puterea.***
- ***Cui îi trebuie mărire – El are toată mărirea mai presus de lume.***
- ***Cui îi trebuie libertate – El este dăruitorul adevăratei libertăţi.***

El va rezolva toate nedumeririle, va strica toate firele patimilor, va îndepărta toată întristările, va da soluţii tuturor obstacolelor, ademenirilor şi uneltirilor vrăjmaşului şi va netezi calea vieţii noastre duhovniceşti. Să ne apropiem toţi de Domnul!”

Să urmăm acest îndemn, precum şi pe cel al Sfântului Proroc Isaia, care cu mult timp înainte, cu 700 de ani înainte ca lumea să audă cuvintele lui Hristos despre apa vie, vorbea despre ea: ***Voi, cei însetaţi, mergeţi la apă; iar voi, toţi cei ce nu aveţi argint, duceţi-vă, cumpăraţi şi mâncaţi; duceţi-vă, cumpăraţi vin şi lapte fără bani sau preţ!*** (Isaia 55,1) El ne cheamă pe toţi la izvorul vieţii, ca în dar să mergem să bem apă vie, să mergem să scoatem apa din izvorul mântuirii şi al vieţii veşnice.

Să mergem toţi pe această cale pe care ne-a arătat-o Sfântul Proroc Isaia. Să fie închinarea noastră adusă lui Dumnezeu o adevărată închinare în duh şi în adevăr.

Să fie viaţa noastră o aspiraţie continuă spre adevărul lui Hristos, o neobosită mişcare pe calea arătată de Domnul Iisus Hristos! Atunci va creşte duhul nostru, atunci va dobândi viaţa veşnică în Duhul lui Dumnezeu, la Tronul lui Dumnezeu Însuşi”.

(Din: Sfântul Luca al Crimeei, Predici, Ed. Sophia, Bucureşti, 2009)

Mitropolitul Augustin de Florina - Omilia la Duminica Samarinencei - Aceasta este credinţa noastră!

Iubiţii mei, vă voi vorbi simplu, ca să mă inţelegeţi toţi. Dar oare vor exista urechi care să audă? O profeţie zice că vor veni vremurile în care oamenii işi vor astupa urechile ca să nu audă adevărul lui Dumnezeu (II Timotei 4, 4). Cu nădejdea că mă veţi auzi îndrăznesc să vorbesc.

Nu ştiu dacă aţi fost atenţi la evanghelie. Vorbeşte despre o femeie păcătoasă, care a crezut în Hristos. ***Aceasta s-a botezat mai apoi, a primit numele de Fotini şi în cele din urmă a fost martirizată ea însăşi, dar şi multe rude ale ei. Este sfântă şi este sărbătorită nu numai astăzi, în Duminica Samarinencii, ci şi pe 26 februarie.***

„***Samarineanca***” (Ioan 4, 9) nu este numele ei, ci înseamnă locul obârşiei ei. După cum unei femei care este din Macedonia îi spunem machidoancă, aşa şi aceasta se numeşte samarineancă, deoarece provenea din Samaria, o regiune din Palestina, mai sus de Ierusalim, cu capitala în cetatea Samaria. Locuitorii ei au crezut la început în Dumnezeul cel Adevărat ca şi iudeii, însă mai pe urmă au amestecat religia cea adevărată cu obiceiurile şi tradiţiile idolatre, şi astfel şi-au schimbat religia.

Atenţie! Pentru că şi noi creştinii mai tineri care avem unica religie adevărată, am amestecat sfânta noastră credinţă cu obiceiuri idolatre. Un astfel de obicei este de pildă carnavalul de la lăsatul secului de carne. Carnavalul nu este un obicei creştin, dansurile nebuneşti, chefurile şi distracţiile; sunt idolatre. Se amestecă uleiul cu apa? Nu. Tot aşa nu poţi să amesteci şi credinţa noastră cu idolatriile. Aşadar, religia samarinenilor era una falsificată şi de aceea iudeii o dispreţuiau.

În ceea ce priveşte calitatea morală a samarineencii, am spus că era o femeie păcătoasă, foarte păcătoasă. S-a căsătorit. Şi-a luat un bărbat. L-a ţinut? Nu. L-a lăsat. A luat al doilea. L-a ţinut? Nu. A luat al treilea. L-a ţinut? Nu. A luat al patrulea. Nici pe acesta nu l-a ţinut. A luat al cincilea. Şi de acesta s-a despărţit. Le vrea pe acestea Dumnezeu?

Aşa sunt şi unele femei de astăzi. Hristos spune: un bărbat-o femeie; fecioară şi ea, fecior şi el, se întâlnesc şi fac o familie. Acum, în blestematele vremuri de acum, şi la oraş şi la sat, femeia nu trăieşte doar cu bărbatul ei. Spune minciuni, că îşi are bărbatul ei, pentru că ea se amestecă şi cu unul şi cu altul. Există femei care s-a amestecat cu zece bărbaţi; nu le pasă. Înfricoşător lucru e adulterul. Evanghelia spune că la creştini doar lopata groparului desparte familia.

Aşadar, samarineanca era ca multele femei de astăzi; trăia în fărădelege. De aceea, vedem că avea şi ruşine. De unde se vede asta? În timp ce celelalte femei mergeau dimineaţa la fântână pentru apă, la fântâna care era în afara satului, ea mergea cu găleata la amiază, ca să nu se întâlnească cu cineva .

Ea se ferea de ei, îi ocolea, iar ei o dispreţuiau. Toţi o dispreţuiau, însă unul singur nu a dispreţuit-o, unul singur a iubit-o sincer şi s-a interesat de ea: Hristos, pe Care l-au numit „***prieten al păcătoşilor***” (Matei 11,19; Luca 7, 35).

Ca s-o găsească, a mers pe jos kilometri, ca ciobanul care îşi pierde oaia şi aleargă ca s-o găsească între stânci şi prin văgăuni. S-a dus acolo, în cetatea lor, ca să găsească această oaie pierdută. Când a ajuns, s-a aşezat la fântână. Peste puţin timp, iată samarineanca! Vine ca să-şi umple găleata. ***Hristos îi spune: – Dă-mi să beau. Ea, dată peste cap, a rămas nedumerită. – Tu, iudeu, ceri apă de la mine, o samarineancă? – Dacă ai fi ştiut Cine este Cel care îţi cere, tu I-ai fi cerut, iar El ţi-ar fi dat o altă apă; apă nemuritoare din care, bând cineva, nu va mai înseta niciodată. – Domnule, zice femeia, dacă ai o astfel de apă, dă-mi-o, ca să numai însetez şi să numai vin aici ca să scot. Atunci Hristos îi spune: – Mergi şi cheamă-l pe bărbatul tău şi vino aici. – Nu am bărbat. – Bine ai zis că nu ai bărbat, că cinci bărbaţi ai schimbat şi cel pe care îl ţii acum nu este al tău.*** Ea s-a pierdut. Acesta este un străin – s-a gândit – şi vine de departe; de unde ştie viaţa mea?

Aşa a început dialogul. Din cuvintele pe care i le-a spus Hristos, femeia a înţeles că nu are înaintea ei un om obişnuit.

– Noi, zice, aşteptăm un profet mare, pe Mesia, Care ne va explica toate tainele. Atunci Hristos îi descoperă: „ Eu sunt, Cel care vorbesc cu tine; Eu sunt Cel pe Care Îl aşteaptă şi samarinenii şi iudeii şi întreaga lume!

Surprinsă, femeia îşi lasă acolo găleata şi aleargă în sat. Ea, care se ferea să vadă vreun om, acum le aduce la cunoştinţă tuturor samarinenilor, chemându-i să vină şi să-L vadă pe Hristos. Şi s-au dus. Hristos a şezut cu ei două zile. Au auzit cuvintele cele de aur şi au crezut şi ei. Mai apoi îi ziceau femeii: ***Acum nu mai credem, pentru că ne-ai spus tu; am crezut singuri pentru toate câte am auzit şi am cunoscut că Acesta este într-adevăr Hristosul, Mântuitorul lumii.***

Aceasta este pe scurt istorisirea Evangheliei de astăzi. ***Biserica ne pune înainte pe samarineancă ca pe o pildă de pocăinţă sinceră.*** Pentru că păcătoasă era şi ea, dar păcătoşi suntem şi noi toţi, iubiţii mei, bărbaţi şi femei, bătrâni şi copii. Toţi câţi coborâm din Adam şi din Eva purtăm în noi sămânţa păcatului şi a pierzării.

Desigur, noi astăzi suntem mult mai păcătoşi. Nu trăim ca în vremurile de demult. Trăim în anii marii stricăciuni şi corupţii. Nicicând oamenii nu au păcătuit ca acum. Zilele noastre par a fi zilele sfârşitului. Putem să avem case mari, cu radiofoane, cu televizoare; pot copiii noştri să studieze, să avem portofelul plin, să dispunem de automobil, să chefuim şi să ne distrăm; dar suntem păcătoşi, foarte păcătoşi. În vremurile vechi, în satele noastre erau colibe. Dar în colibele cu lumânări şi făclii locuiau sfinţi. Acum în palate locuiesc demoni.

Ne-am schimbat, suntem foarte diferiţi de strămoşii noştri.

- *Înainte cu o sută de ani nu exista om necredincios, acum şi copii mici îţi zic: „Nu există Dumnezeu!”.*
- *Altădată, oamenii nu îşi puneau mâna pe Evanghelie, acum cu uşurinţă o pun şi jură mincinos.*
- *Altădată nu înjurau, acum zi şi noapte înjură tot ce este sfânt şi cuvios.*
- *Altădată, suna clopotul şi – aripi la picioare! – toţi alergau la Biserică şi plângeau când treceau Sfintele Taine şi udau pământul cu lacrimile lor. Şi se făceau minuni. Acum, sună clopotul şi din zece creştini, dacă vine unul, iar acesta pândeşte momentul când se va termina slujba, ca să iasă afară.*
- *Altădată divorţul nu era cunoscut. Acum emit divorţurile ca o fabrică de cărămizi; judecătorii şi avocaţii trăiesc din divorţuri, iar medicii din avorturi.*

Acolo am ajuns. Şi consecinţa? Vine pedeapsa: cutremure, inundaţii, secete, boli necunoscute altădată (cum este cancerul care seceră), poluarea aerului, şi mai ales riscul radiaţiilor care otrăveşte totul. Omule nemulţumitor, care-L înjurai pe Dumnezeu, te temi să mănânci şi să bei, ca să nu te otrăveşti şi să nu mori după profeţia Apocalipsei (vezi 8, 10-11). Va veni însă ziua în care pentru un pahar cu apă curată vei da o liră şi nu-l vei găsi, ne va pedepsi, pentru că toţi

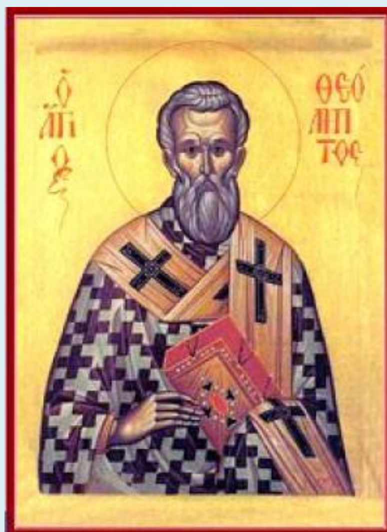
au plecat de lângă El, preoţi, episcopi, patriarhi, mici, mari, de dreapta, de stânga, negri, albi, roşii, verzi, toţi fără excepţie .

Ce să facem? Să deznădăjduim? Nu! Să avem nădejdea samarinencii, care era atât de păcătoasă. Aceasta este credinţa noastră! Îl ia pe corb şi-l face porumbel. Ia o desfrânată şi o face apostol. Ia un tâlhar şi-l face sfânt. Mare este puterea pocăinţei! De aceea, nu ne va judeca Dumnezeu pentru că am păcătuit, ci ne va judeca, pentru că nu ne-am pocăit.

Domnul ne cheamă la pocăinţă pe toţi. Preoţi, Episcopi, Patriarhi, mici şi mari, de dreapta şi de stânga. Aşteaptă să ne întoarcem la El, deoarece se apropie sfârşitul lumii.

Să ne rugăm, să postim, să alegăm la Biserică, ca să ne miluiască Dumnezeu. Acestea am avut să vi le spun dragostei voastre.

Sfântul Teolipt al Filadelfiei – Predică la Duminica a cincea după Paşte, a Samarinencei

Surorilor şi maicilor, când pescarul vrea să prindă peşti, se duce la mare şi-şi aruncă năvodul în adânc scoţând peştii care înoată acolo. Acelaşi lucru făcându-l şi lisus Hristos lucrând mântuirea noastră a şezut la izvor [In 4, 6]. Şi prinzând prin năvodul credinţei pe femeia samarineancă ce venise la puţ să scoată apă, o trimite să vestească samarinenilor puterea Dumnezeirii Lui [In 4, 7. 29-30. 39],

Vedeţi pescuirea preaînţeleaptă? Vedeţi prinderea lăudabilă? ***Samarineanca alergând să-şi potolească pentru puţină vreme setea găseşte un izvor adevărat care, băut o dată, nu-l mai lasă pe cel ce bea din el să înseteze vreodată;*** căci zice [Hristos]: „***Cine bea din apa aceasta va înseta iarăşi, dar cine bea din apa pe care o voi da Eu nu va mai înseta în veac***" [In 4, 13-14], Vine să scoată apă şi cumpără Apa vie. Domnul caută să primească apă şi căutând se îngrijeşte de cea căutată. Cel ce caută e căutat, şi cel ce caută să primească acela dă.

O, adâncul cunoaşterii [Rm 11, 33], o, dar cu neputinţă de întrecut! Ca un pescar înţelept pune înainte ca pe o momeală căutarea apei şi aruncând ca un năvod cunoaşterea apei vii şi duhovniceşti în sufletul samarinencei, şi făcând-o să atârne de dorul ci, o trage spre credinţa în El însuşi prin recunoaştere. „Dă-mi", spune el, şi „dă-mi" aude ea [In 4, 7]. Căci curgerea apei sensibile căutate a arătat femeii râurile izvorului inteligibil. De aceea, ajungând să înseteze caută şi ia, bea şi vesteşte plăcerea băuturii şi descoperă izvorul cel tainic. Şi aşa cum aleargă cerbul la izvoarele apelor [41,2], aşa ies din oraş şi vin la Iisus samarineni \In 4, 39-40].

O, bogăţia înţelepciunii [Km 11, 33], o, apă dulce! Căci într-adevăr apă vie şi curgătoare sunt cuvintele Domnului: „apă", ca unele care rourează şi răcoresc pe cei aprinşi de arşiţa poftei cele rele; „vie", ca unele care scoală şi trezesc spre

râvnă pe cei omorâţi de lene; „curgătoare", ca unele care nu sunt strânse şi ascunse în inimă, ci ies pe gură din pricina iubirii care ţâşneşte în suflet şi prin sunetul vestirii lor desfată inimile oamenilor din pricina harului care este în ele.

Apa sensibilă băută nu numai că nu creşte, dar se pierde; de aceea cel ce bea această apă e din nou cuprins de sete. Dar apa dată de Domnul nu numai că rămâne pururea, dar şi ţâşneşte înmulţită, iar pe cei ce o primesc îi adapă din belşug şi pe cei dăruiţi cu ea îi îngraşă ca şi un izvor permanent care, deşi trimite râuri întregi, nu este părăsit de apa care ţâşneşte din el.

- *Pe la ceasul al şaselea oamenii gustă de mâncare şi la ceasul al şaselea lisus şi-a făcut de mâncare mântuirea samarinencei [In 4, 6].*
- *La ceasul al şaselea Eva a fost vânată de convorbirea cu şarpele [Fc 3, 1-7], şi la ceasul al şaselea samarineanca a fost prinsă de înţelepciunea Cuvântului Celui Viu.*
- *în cinci zile a fost creată întreaga făptură iar în ziua a şasea a fost plănuit de Dumnezeu omul [Fc I, 1-31].*
- *Iar prin cele cinci cărţi ale lui Moise samarineanca a fost călăuzită la cunoaşterea lui Hristos, iar la ceasul al şaselea a fost plăsmuită din nou de Domnul.*

Căci spunând ea: „***Ştiu că va veni Mesia Hristos***". a fost învăţată de lisus că El este Mesia, Cel ce vorbeşte cu ea [In 4, 25-26], Acolo luând Dumnezeu ţărână din pământ l-a plăsmuit pe om [Fc 2, 7], aici Domnul cerând să primească apă de la femeie, a sculat-o spre dorirea şi căutarea Apei Sale. De aceea, dându-i apa vie [In 4, 10], i-a umplut sufletul cu harul Duhului. Apostolii au plecat în oraş să cumpere de mâncare, şi Domnul o hirotoneşte pe samarineancă apostol şi o trimite în cetate, ca să întoarcă sufletele spre El [In 4, 28-30. 39-42], Lăsând oraşul, samarineanca a venit la izvor şi s-a întâlnit cu Izvorul tămăduirilor şi s-a învrednicit de Apa care curge spre viaţa veşnică [In 4, 14].

Şi-a lăsat urciorul în puţ [In 4, 28] şi şi-a făcut prin credinţă inima urcior şi a scos apă din izvorul Domnului din care luând s-a dus în cetatea ei [In 4,29-30] şi a adăpat cu curgerile cunoaşterii pe cei ţinuţi de uscăciunea necunoaşterii. Să imităm toate cu zel credinţa şi modul comportării acesteia. Şi ***aşa cum aceea ieşind din oraş a alergat la izvor şi a întâlnit pe Domnul, aşa să lăsăm şi noi obiceiul conduitei noastre celei rele şi să alergăm la izvorul pocăinţei şi al lacrimilor şi să vedem pe lisus dăruindu-ne iertare.***

Cea înfuriată să lase ţinerea de minte a răului şi să vină la izvorul pocăinţei şi să-şi spună în sine: „Dă-mi, Doamne, apa împăcării cu sora mea. Dă-mi curgerea iubirii faţă de ea." Şi numaidecât izvorul iertării şi al iubirii va ţâşni în

inima sa şi într-o asemenea stare vei vedea pe lisus ca şezând la izvor, binevoitor şi oferind mântuire sufletului tău.

Căci odihnindu-Se Domnul în buna dispoziţie a sufletului tău, te va odihni şi pe tine de povara mâniei şi a ţinerii de minte a răului, ridicând-o şi făcând-o să dispară de la tine, căci face uşor sufletul tău cu aripile iubirii şi împăcării. A căutat să primească apă de la femeie şi i-a dat El apă. Aşa caută şi de la tine apa mântuirii şi a pocăinţei şi-ţi va dărui apa iertării. Caută de la tine apa dispreţuirii de sine şi a împăcării şi-ţi dă apa iubirii. ***îl odihneşti pe El prin buna ta intenţie, şi El te odihneşte pe tine prin darurile darului Duhului Său Sfânt***; căci zice: „***Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi odihni pe voi***" [Mt 11, 28].

Să lase fiecare din voi ca pe o Samarie grija vieţii deşerte şi să meargă la izvor, adică la Biserică, şi să se învrednicească de convorbirea cu Domnul. Fiindcă aşa cum cel ce se duce la palat îl vede pe împăratul şi se întâlneşte cu el, tot aşa şi cea care aleargă la casa lui Dumnezeu vorbeşte cu Dumnezeu şi se împărtăşeşte de apa mântuirii. Căci ***stând în biserică şi auzind cuvintele lui Dumnezeu, lasă ca pe un urcior purtarea pământească şi lumească şi se întoarce la conduita dintâi, adică la cea dinainte de cădere.*** Şi nu se ruşinează să-şi descopere păcatele ei şi măreşte pe Domnul Care a izbăvit-o din robia celor rele.

Urciorul primeşte curgerile izvorului, iar gândirea primeşte cuvintele Cuvântului lui Dumnezeu. Deci ***dacă zăbovim în biserici şi ascultăm cu înţelegere cântările dumnezeieşti, vom putea purta în noi înşine şi după ce ieşim de acolo ca pe un urcior aducerea-aminte de cele auzite în ele, punând-o deoparte în sufletul nostru prin cunoaşterea celor săvârşite în biserică şi vestind cuvintele lui Dumnezeu oriunde ne-am duce.***

Să ne ostenim, surorilor în veacul de faţă, ca să aflăm odihna în veacul viitor, căci dacă ne vom osteni puţin, ne vom odihni în veci [2 Co 4, 17].

Ne-a arătat aceasta prin lucrurile pe care le-a făcut Iisus, Cel ce ne călăuzeşte la calea cea cerească. Căci zice Evanghelistul: „***Şi Iisus fiind ostenit de călătorie, s-a aşezat***" [In 4, 6].

Săvârşind toată Economia cea pentru noi şi ostenit de urcuşul pe cruce, coborând la iad, înviind şi urcându-Se la ceruri, a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu şi Tatăl. Dar şi apostolii, ostenindu-se în veacul de faţă şi semănând propovăduirea Evangheliei în inimile oamenilor şi străbătând lumea întreagă pe jos, au fost aşezaţi pe scaune să judece lumea întreagă [Mt 19, 28],

Să suferim şi noi deci răul în lucrurile dreptăţii, pentru ca, odihnindu-ne în sălaşurile cereşti, să primim odihna veşnică în Iisus, Domnul nostru. Căruia fie slava şi puterea în vecii vecilor. Amin.

(sursa: Despre viaţa ascunsă în Dumnezeu - Teolipt al Filadelfiei)

Întâlnirea cu Hristos. Părintele Zaharia despre lucrarea plină de delicateţe şi smerenie a lui Dumnezeu cu care caută să ne îmbie să dorim, să primim şi să putem păstra apa cea vie a Duhului: “Ca să tămăduiască rănile femeii samarinence, Domnul Se smereşte pe Sine înaintea ei…”

Arhimandrit Zaharia Zaharou: Cunoașterea darului lui Dumnezeu

Fiecare creştin poate istorisi o poveste minunată şi unică despre întâlnirea sa cu Mântuitorul Hristos, căci Fiul lui Dumnezeu, Care a venit pe pământ ca să-l caute şi să-l mântuiască pe cel pierdut, Se descoperă pe Sine în chip diferit fiecărei persoane în parte, ba chiar fiecărui neam, precum aflăm din convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă.

„Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau”.

Ca să tămăduiască rănile femeii samarinence, Domnul Se smereşte pe Sine înaintea ei cerându-i apă. El o reaşază astfel în cinstea din care căzuse şi o pregăteşte să primească cunoaşterea adevărului Său. La fel face tot omul cu adevărat duhovnicesc atunci când vrea să-l ajute şi să-l folosească pe aproapele său: se pune pe sine mai prejos de acesta, pretinzând că are nevoie de ajutorul lui, şi astfel, cinstindu-l pe celălalt ca pe binefăcătorul său, surpă peretele din mijloc al despărţiturii.

În acelaşi chip se purta şi Părintele Sofronie cu cei ce veneau la dânsul: se aşeza pe sine mai prejos decât fiecare, ca pe toţi să-i poată ajuta. Nu numai că scaunul lui era întotdeauna mai scund decât cel al interlocutorului său, ci întreaga lui atitudine era atât de smerită şi de sinceră, încât oamenii erau mişcaţi şi îşi deschideau inima spre a primi proroceasca cunoaştere de sine. Însuşi Domnul îi învaţă pe sfinții Lui această cale.

Cu adevărat, mare a fost uimirea femeii samarinence atunci când L-a întâlnit pe Dumnezeu întrupat: ***„Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.”***

Atât de mult îi dispreţuiau şi îi urau iudeii pe samarineni, încât nu voiau nici măcar să se atingă de vreun lucru ce fusese mai înainte atins de aceştia. Pentru ei, samarinenii erau închinători la idoli, popor necurat care lepădase adevărata tradiţie religioasă a strămoşilor. Înveninaţi de atitudinea ostilă a evreilor, samarinenii răspundeau la rândul lor cu duşmănie. Ne putem, aşadar, închipui cât de uimită trebuie să fi fost femeia atunci când acest iudeu, pe care îl recunoştea cu uşurinţă după vorbă şi după îmbrăcăminte, a binevoit să-i vorbească şi chiar să-i ceară apă.

De fapt, fiecare întâlnire a omului cu Dumnezeu este o surpriză. Dar cea mai mare surpriză ne aşteaptă pe toţi la Judecata de Apoi, atât pe cei drepţi, cât şi pe cei păcătoşi. Drepţii se vor minuna pentru că, în smerenia lor, nu s-au socotit niciodată vrednici de mila Domnului; păcătoşii, dimpotrivă, vor aştepta să fie mântuiţi şi, în schimb, vor fi mustraţi de Dumnezeu.

Văzând nedumerirea femeii, Domnul îi răspunde cu mare delicateţe: ***„Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie”.***

În Vechiul Testament, în Cartea Prorocului Isaia, apa cea vie Îl preînchipuie pe Duhul Sfânt pe Care Mesia avea să-L aducă pe pământ odată cu venirea Sa în lume. Mântuitorul îi cere omului apa cea pământească, dăruindu-i în schimb nestricăcioasa apă cerească a vieţii veşnice. El cere de la noi numai cele ce stau în puterea noastră: o inimă deschisă, puţină râvnă duhovnicească şi un gând firav de pocăinţă.

Precum se spune în Liturghia Sfântului Vasile cel mare: „Dăruieşte-le lor cele cereşti în locul celor pământeşti; cele veşnice în locul celor vremelnice; cele nestricăcioase în locul celor stricăcioase“.

Cu câtă delicateţe Se poartă Domnul cu femeia samarineancă, vorbind despre Sine la persoana a treia! Hristos Se retrage, Se ascunde, vrând să i Se descopere treptat, pe măsura înţelegerii ei, fiindcă ea nu ştie încă Cine este El.

După cum am spus mai înainte, oamenii duhovniceşti, pentru a-i ajuta pe semenii lor, încep prin a se pune pe sine mai prejos de aceştia, asemeni Sfântului Ioan Botezătorul, care a dat tot locul şi toată cinstea Mirelui Hristos. Aceştia sunt prietenii Mirelui, pentru că Îi împărtăşesc dorinţa arzătoare ca omul, de bunăvoie şi în deplină libertate, să pătrundă tot mai adânc în taina legăturii lui personale cu Dumnezeu.

„Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie? Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?”

Invocând numele Patriarhului Iacov, strămoşul lor comun, femeia invocă însăşi obârşia, esenţa neamului ei. Astfel, cugetul ei începe să se înalţe la cele dumnezeieşti, chiar dacă nu se dezlipeşte încă de cele pământeşti. Hristos rămâne pentru ea un simplu iudeu, dar recunoaşte acum că El ar putea fi mai mare decât cel mai de seamă strămoş al poporului ei, Iacov-Israel.

Cu răbdare şi delicateţe, Iisus continuă să lumineze cugetul femeii samarinence spre înţelegerea tainei Sale: ***„Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.”***

Aici Domnul Se arată îngăduitor faţă de naivitatea femeii, coborându-Se la nivelul înţelegerii ei fireşti, ca să trezească în ea setea după apa cea vie a Duhului. Dacă vom bea cu dorire din această apă, viaţa cea fără de sfârşit a lui Dumnezeu ne va astâmpăra setea de veşnicie. Într-adevăr, tot cel ce se învredniceşte de un asemenea dar al harului va tinde neîncetat către cele de sus, căci de acum este înzestrat cu aripile Duhului, în stare să-l înalţe deasupra acestei lumi şi să-l poarte în lumea de dincolo. [Vezi Cântarea treptelor (glas 6) de la Utrenie]

Hristos caută să trezească în sufletul femeii o astfel de credinţă care să-i dea puterea să primească adevărul veşnic pe care El atât de mult doreşte să i-l descopere. Femeia îşi dă seama de adevărul cuvintelor lui Hristos, le simte puterea duhovnicească, dar nu poate încă înţelege darul cel sfânt pe care i-l împărtăşeşte cuvântul dătător de viaţă şi prezenţa vie a Domnului Iisus. Când citim Sfânta Evanghelie simţim de multe ori energia dumnezeiască a cuvântului

lui Dumnezeu şi intuim profunzimea necuprinsă a adevărului pe care îl ascunde, dar pentru că suntem încă pământeşti nu putem pătrunde în tainele înţelesului său adânc. Înţelegerea noastră nu depăşeşte nivelul intelectual, sufletesc sau psihologic, în timp ce adevărul cuvântului dumnezeiesc cuprinde negrăita taină a vieţii veşnice în Hristos.

Socotind că Domnul îi poate da să bea, ca dintr-un izvor fermecat, apa ce nu se sfârşeşte niciodată, astfel încât să nu mai fie nevoită să vină şi să scoată din fântână, femeia Îi spune: ***„Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.“***

Dar Domnul, Căruia toate Îi sunt cunoscute, caută mai întâi s-o vădească de păcat. Ea trebuie să se îndrepte, să-şi schimbe viaţa, ca să poată primi darul cel nestricăcios al Duhului. Aici a vădi pe Cineva de păcat nu înseamnă a-l învinui ori mustra într-un chip care să-l ducă la deznădejde. Este vorba mai degrabă despre un cuvânt prorocesc născut dintr-un mare discernământ, care îl va lumina şi-l va însufla pe ascultător să îmbrăţişeze de bunăvoie acest cuvânt şi să purceadă cu râvnă la împlinirea lui. Adevăraţii proroci dau dovadă de un mare discernământ, împărtăşind semenilor lor cu mare grijă cuvântul lui Dumnezeu şi purtându-se faţă de ei cu deosebit respect. Scopul lor este să trezească în aceştia un simţământ smerit de recunoştinţă (Φιλοτιμο), care îi va ajuta să-şi cunoască propria păcătoşenie. Atunci, în chip firesc, ei vor începe să se urască pe sine, căutând să se lepede de acest sine păcătos, din dorinţa de a cinsti cum se cuvine cuvântul ce le-a fost încredinţat prin har.

Să luăm aminte la chipul în care Domnul îşi împlineşte scopul mântuitor cu femeia samarineancă. Deşi dorinţa Lui fierbinte este să o mântuiască, totuşi, pe parcursul întregului dialog cu ea, El niciodată nu o sileşte, nici nu încearcă să-i impună voia Lui cea sfântă. Se poartă cu ea cu multă blândeţe, lăsându-i mereu libertatea de a primi sau nu darul Său. O cinsteşte chiar şi atunci când o mustră pentru viaţa ei cea păcătoasă. Ca s-o ridice din starea vrednică de plâns în care căzuse la înălţimea duhovnicească a unui viitor apostol şi mucenic, trebuie mai întâi să îndepărteze tumora malignă ce crescuse în sufletul ei, şi face aceasta cu deosebită delicateţe. El îi zice femeii: ***„Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici.”***

Cu alte cuvinte: „Dacă doreşti cu adevărat darul apei celei vii, trebuie mai întâi să dovedeşti că vrei să te faci sănătoasă“.

Femeia răspunde cu simplitate: ***„N-am bărbat.“*** Ruşinea o împiedică să spună mai mult. Însă Domnul, Care cunoaşte ascunzişurile inimii omului, nu-i cere să-I mărturisească tot adevărul. În marea Lui bunătate El o cruţă, primind chiar şi acest adevăr voalat al cuvintelor ei. Hristos completează răspunsul femeii fără

să o rănească, clădind pe fărâma de adevăr pe care aceasta I-o oferă: ***„Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.”***

Cât de blânde sunt cuvintele pe care Domnul le adresează făpturii omeneşti afundate în păcat! El câştigă astfel încrederea femeii, care, nemaiputându-se împotrivi, se predă pe sine cu totul lui Hristos.

Atunci când vorbim cu cineva despre adevăr, se cuvine mai întâi să recunoaştem şi să cinstim fărâma de adevăr pe care acesta o poartă înlăuntrul său.

Sfântul Siluan ne sfătuieşte să facem astfel în relaţia cu creştinii neortodocşi. Dacă îi osândim pentru că mărturisesc o credinţă greşită, nu vor binevoi niciodată să ne asculte, dar dacă recunoaştem că fac bine crezând în Dumnezeu şi cinstindu-i pe sfinţi, deşi ştim că au o credinţă încă nedesăvârşită, atunci vor fi mai deschişi să ne asculte, fiindcă în acest chip noi urmăm pilda Domnului şi ne întemeiem pe cuvântul Lui. Domnul nu este ca noi: El nu ne mustră cu asprime, ci ne aşteaptă răbdător. Ni Se descoperă cu mare delicateţe şi ne întreabă dacă Îl iubim. O astfel de purtare blândă şi plină de respect este mântuitoare, în timp ce o mustrare făcută fără discernământ îl poate răni şi duce pe om la deznădejde.

Sfântul Siluan spune: Domnul ne iubeşte, şi blând, fără a imputa, ne primeşte, precum nu a imputat tatăl fiului risipitor cel din Evanghelie, ci a poruncit să i se dea un nou veştmânt, şi pe mână inel de preţ, şi încălţăminte în picioare, şi a poruncit să se junghie viţelul cel îngrăşat, şi întru nimic l-a dojenit. O, cât de blânzi şi de răbdători, trebuie să fim şi noi pentru a ne îndrepta fratele, spre a fi praznic sufletului la întoarcerea sa. Duhul Sfânt învaţă sufletul în chip negrăit a iubi pe oameni.

În alt loc, Sfântul scrie: Unde vei afla un astfel de tată care să moară pe cruce pentru nelegiuirile fiilor? De obicei îi este dureros tatălui şi îi este milă de fiul care din pricina nelegiuirilor sale trebuie să sufere pedeapsă, însă deşi îi este milă de fiu, totuşi va zice: „Nu ai făcut bine, şi pentru faptele tale rele pe drept te pedepseşti.” Domnul însă nu ne va zice aceasta niciodată. El ne va zice şi nouă ca Apostolului Petru: „Mă iubeşti tu pe Mine?” Aşa şi în Rai, El va zice întreg norodului: „Mă iubiţi voi pe Mine?”, şi vor răspunde toţi: „Aşa, Doamne, noi Te iubim pe Tine. Tu ne-ai mântuit cu patimile Tale pe cruce, iar acum ne-ai dăruit Cereasca împărăţie“.

Dumnezeul nostru este bun şi iubitor de oameni. El primeşte cu bucurie sămânţa noastră de adevăr şi o udă răbdător, ridicându-ne astfel din căderea noastră. Cu

multă blândeţe Domnul a cultivat grăuntele de adevăr al femeii samarinence până ce acesta s-a copt şi a rodit întru cunoaşterea adevărului Său.

Această cunoaştere este un minunat dar de la Dumnezeu. Purtarea Domnului față de femeia samarineancă este proorocească, pentru că în El se cuprinde întregul adevăr dumnezeiesc. Iar femeia, la rândul ei, răspunde în chip proorocesc, mărturisind adevărul Lui şi adevărul despre sine însăşi, în ciuda stării căzute în care se află. Ea ascultă cu luare-aminte cuvântul lui Hristos şi primeşte să fie îndreptată de El, cu toate că este iudeu. Purtarea blândă şi îngăduitoare a Domnului a adus o mare schimbare în inima ei, fără a-i ştirbi însă libertatea şi demnitatea. *[În Vechiul Testament, proorocia era menită să pregătească poporul pentru a-L primi pe Cel ce avea să vină. În Noul Legământ, proorocia este afirmarea Adevărului veşnic despre Acela Care a venit şi va veni din nou, despre Hristos. Călătorind spre cele de jos, pogorându-se pe sine şi păşind pe calea Domnului, omul devine adevărat şi atrage asupra sa Duhul Adevărului. Astfel, el primeşte darul de a descoperi oamenilor voia lui Dumnezeu, căci devenind adevărat, a devenit totodată şi prooroc].*

„Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc“. Ea nu spune: „Da, e drept ceea ce spui”, ci: „Văd că eşti prooroc.” Cu alte cuvinte: „Tu ştii adevărul despre toate. Deşi mă vezi aşa cum sunt, singurul Tău scop este să mă mântuieşti.“

Atunci când harul lui Dumnezeu ne atinge inima, dojenindu-ne pentru felul în care trăim, şi ne luminează ca să ne vedem neajunsurile şi păcatele, ne dă totodată şi puterea să ne îndreptăm viaţa şi ne insuflă să purcedem la luptă împotriva răului din noi. În dorinţa Lui de a ne mântui, Dumnezeu ne găseşte oriunde ne-am afla. Dar dacă dorim cu adevărat să rămânem alături de Domnul, după ce ne-am întors la El şi L-am întâlnit, atunci datori suntem să ne îngrijim de felul în care vieţuim. Iar răstimpul cel mai potrivit pentru a pune ordine în viaţa noastră este atunci când harul cel dintâi petrece încă cu noi, căci el lucrează înlăuntrul nostru şi ne ajută să dobândim obiceiuri bune. De ne vom arăta însă nepăsători în această perioadă plină de bucurie duhovnicească, nu vom fi în stare să rămânem în prezenţa Domnului atunci când harul se va depărta de la noi.

După ce L-a mărturisit pe Domnul Hristos ca Prooroc, femeia samarineancă se confruntă acum cu următoarea întrebare: cum să-şi îndrepte viaţa, cum să stea cu vrednicie înaintea lui Dumnezeu şi să umble fără prihană în calea Lui? Iar această întrebare este în ultimă instanţă legată de problema veşniciei şi, implicit, de cea a închinării la Dumnezeul cel adevărat. Ea nu vrea să piardă darul lui Dumnezeu, de aceea problema adevăratei credinţe a devenit acum esenţială pentru ea: ***„Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.”***

Aici femeia atinge de fapt o chestiune de dogmă: „Care este religia cea adevărată?” Cât de important este să îmbrăţişăm dreapta credinţă! Acest lucru ar putea părea lipsit de însemnătate dacă trăim departe de Dumnezeu, la un nivel pur intelectual. Dar din clipa în care am luat hotărârea să ne apropiem de Domnul şi să ne unim cu El, devine esenţial pentru noi să înţelegem corect Cine este Dumnezeu, căci, în mare parte, această înţelegere este cea care ne că-lăuzeşte la dobândirea plinătăţii vieţii Lui.

Atunci Domnul o ridică pe femeie la o înţelegere şi mai înaltă, arătându-i că închinarea cea adevărată nu mai depinde acum de un templu anume, dintr-un loc anume: ***„Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.”***

Hristos nu vorbeşte aici despre un Dumnezeu necunoscut, ci despre Tatăl Său cel Ceresc, ai Cărui fii suntem cu toţii.

„Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.”

Observăm că Domnul nu vorbeşte niciodată la nivel psihologic sau pur logic, nici nu foloseşte limbajul discursiv sau dialectic, aşa cum fac oamenii. Fiind Dumnezeu, El rosteşte numai adevăruri veşnice. La fel şi sfinţii, atunci când vorbesc despre Dumnezeu, nu încearcă să convingă sau să dovedească adevărul spuselor lor; adânca lor cunoaştere de Dumnezeu este cea care poartă mărturie adevărului dumnezeiesc. Oamenii nu se pot împotrivi cuvântului sfinţilor, fiindcă el le împărtăşeşte harul lui Dumnezeu care le înştiinţează inima, încredințându-i de adevărul cel veşnic şi nemailăsând astfel loc pentru dezbateri sau controverse. Hristos nu caută să dovedească faptul că dreptatea este de partea iudeilor, nici că samarinenii greşesc. El arată numai că evreii au rămas credincioşi legământului lui Dumnezeu cu Israel, deşi credinţa lor este încă nedesăvârşită. Însă chiar în acel moment Domnul descoperă adevărul absolut despre Cine este Dumnezeu şi cum trebuie să I ne închinăm, pentru că El Însuşi este Adevărul Absolut. Zeii păgânilor sunt fără îndoială mincinoşi, samarinenii au căzut în erezie, iar evreii aşteaptă încă plinirea descoperirii dumnezeieşti.

Iisus Hristos este plinirea descoperirii prin care ni se deschide calea către adevărata închinare.

„Dar vine ceasul și acum este…” Acest ceas începe odată cu venirea Domnului pe pământ, căci Împărăţia lui Dumnezeu este aproape - este cu noi şi înlăuntrul nostru. Şi de acum înainte „adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr“. Altfel spus, cunoaşterea şi înţelegerea omului despre Dumnezeu desăvârşesc acum prin faptul că adevărata închinare a Dumnezeului celui

adevărat se descoperă în şi prin Hristos. Credincioşii nu se vor mai închina unui Dumnezeu aproape necunoscut, ci lui Dumnezeu-Tatăl, iar această închinare nu poate fi decât „în duh şi în adevăr“. Ei I se vor închina în harul Duhului Sfânt şi în Hristos, Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu, pentru că El este Adevărul. Ne vom închina lui Dumnezeu în adevărul cuvântului Său, descoperit omului pe pământ în Persoana lui Iisus Hristos.

Mai mult, „Tatăl astfel de închinători îşi doreşte”. Tatăl îi caută pe aceia care au înţeles că pe Dumnezeu nu Îl putem cunoaşte în chip raţional, cum credeau grecii, nici nu Îl putem limita la un neam sau la o ţară anume, aşa cum făceau evreii. Unul Dumnezeu adevărat nu se lasă cuprins de către mintea omenească, nici nu poate fi mărginit în vreun fel. Unul Dumnezeu adevărat este Duh, iar închinătorii cei adevăraţi I se închină în Duhul Său, în inimă, în Chip desăvârşit, în tot ceasul şi în tot locul stăpânirii Sale. Adevărata închinare nu are nici un amestec cu naţionalismul şi nici cu orice altceva din lumea aceasta.

„Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să I i închine în duh şi în adevăr.“

Dumnezeu este Tată şi Duh, iar închinătorii Lui I se vor închina „în adevărul” pocăinţei. Acest adevăr este insuflat de Duhul Adevărului Care de la Tatăl purcede şi îi este dăruit omului atunci când se pocăieşte din toată inima şi din tot sufletul, când însetează şi tânjeşte după Dumnezeu cu toată fiinţa sa. Iar calea absolută, calea desăvârşită a adevăratei Lui închinări, începe prin a-L cunoaşte aşa cum un fiu îşi cunoaşte tatăl. Aceasta este religia cea adevărată, religia inimii, pe care ne-a descoperit-o în vremurile din urmă Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Prin credinţa în El Îl cunoaştem pe Dumnezeu ca Părinte şi devenim fiii Lui adevăraţi, fii ai zilei, fii ai Luminii adevărului Său.

„Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate. Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine”.

Văzând la început în Domnul Iisus un iudeu obişnuit, apoi un om mai mare decât însuşi Patriarhul Iacov şi în cele din urmă un Proroc, femeia samarineancă este acum gata să mărturisească că El este Hristosul, Mesia. Domnul a călăuzit-o la o asemenea plinătate a cunoaşterii, încât ea aleargă în cetate să-L propovăduiască pe Hristos celor din neamul ei, care vor mărturisi mai apoi:
„Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii”.

Convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă ne dezvăluie un mare adevăr: din clipa în care omul primeşte cuvântul lui Hristos, cugetul său se înalţă treptat la adevărata cunoaştere a lui Dumnezeu. Mai întâi el descoperă puterea

dumnezeiască a acestui cuvânt şi se întăreşte în credinţă, apoi acceptă adevărul lui Hristos-Dumnezeu, călăuzit fiind de credinţa cea dreaptă. Ochiul lăuntric i se curăţeşte şi începe să vadă limpede în a Cui prezenţă se află; sufletul i se umple întreg de lumină, iar inima îi este inundată de Lumina dumnezeiască a Soarelui Dreptăţii. Luceafărul de dimineaţă a răsărit în inima lui, şi astfel el se face fiu al zilei şi se uneşte cu Dumnezeu, aducându-I închinare în duh şi în adevăr. Se închină cu toată inima acestui Dumnezeu Care l-a cinstit cu harul Său, ştiind că El este singurul Dumnezeu adevărat şi Mântuitor al lumii.

(din: Arhimandrit Zaharia Zaharou, "Adu-ţi aminte de dragostea cea dintâi (Apoc. 2, 4-5)". Cele trei perioade ale vârstei duhovniceşti în teologia Părintelui Sofronie, Editura Doxologia, 2015)

Părintele Arsenie Boca - Evanghelia samarinencii sau o călătorie misionară a lui Iisus

O călătorie care iarăşi i-a supărat pe iudei, fiindcă Iisus n-a respectat prejudecăţile lor, de a nu trece prin Samaria. Iudeii predaniilor omeneşti, când aveau vreo cale din Iudeia în Galileia, ocoleau Samaria, ca să nu se spurce.

Iisus, Samarineanul milostiv, a făcut această călătorie interzisă. Mai mult: intrând pe teritoriul samarinenilor, s-a oprit la Sichar, la fântâna lui Iacov, şi a stat de vorbă cu o femeie, - şi încă cu o femeie stricată. Ba i-a mai cerut şi apă să bea. Închipuiţi-vă ce-ar mai fi tremurat de ciudă cărturarii şi fariseii, văzând că Iisus aşa le calcă dispoziţiile în picioare - prejudecăţi care-i ţineau într-o nemaiîntâlnită complicitate. Nici ucenicii, pe care-i trimisese în Sichar să cumpere pâine, nu erau tocmai dumeriţi, văzând că învăţătorul lor „***stă de vorbă cu o femeie***".

Inventarul smintelelor omeneşti să-l terminăm aci. Aceasta e umbra, care va pune în valoare lumina. Omul cu umbra, Iisus cu lumina.

Iată acum lumina Samarineanului misionar.

Întâi, ***Iisus n-a ţinut seamă de prejudecăţile, de îngustimile sau de tâmpeniile care căscau prăpăstii între oameni, sau ridicau ziduri absurde. Iisus a trecut, simplu, peste unele ca acelea, - cum ar trece şi acum.*** Iisus n-a prea ales mediul, n-a aşteptat prea mari înzestraţi la minte, nu s-a ferit de categorii morale dubioase, fiindcă Iisus credea în om.

Iar ca să găsească omul (- omul de omenie ascuns şi-ntr-un ticălos -), omul cu care vorbeşte Dumnezeu, ne dăm seama că pentru Iisus era lucrul cel mai uşor.

O dovadă despre cât crede Dumnezeu în om ne stă Samarineanca, o femeie, şi încă încărcată de păcate. Şi cu aceasta a vorbit Dumnezeu. Femeii acesteia, ostracizată societăţii, Iisus îi încredinţează revelaţii. Nu era capabilă prin fire şi purtare de revelaţii, dar Iisus a trecut-o şi peste neajunsurile firii sale, descoperindu-i că o cunoaşte, că-i ştie păcatele, - ca oarecând ***descoperind lui Natanael taina copilăriei sale, pe când îl ascundea smochinul*** (Ioan 1,48).

- ***Văd că eşti Prooroc, văzător de Dumnezeu, deci spune-mi unde-i Dumnezeu, ca să I ne închinăm Lui: în muntele acesta, sau numai în Ierusalim ?***

Aşa pedagogie are Dumnezeu: îţi dă o dovadă că te cunoaşte, - şi încă mai bine de cum te cunoşti tu însuţi, ca să te salte într-o treaptă sufletească capabilă de revelaţie, stare extatică - totuşi în stare de conştiinţă, în care cunoşti şi tu pe Dumnezeu.

Aşa a făcut Samarineanca cunoştinţă cu Dumnezeu. Bucuria aceasta excepţională a facut-o să-şi uite de păcate, să uite de apa despre care nu pricepea nimic, să uite că trebuie să se întoarcă în cetate. ***Într-o aşa stare de bucurie ţâşnesc în sufletul omenesc întrebările ultime, întrebările veşniciei, - căci veşnicia ai dori-o fericirii tale, când te întâlneşti cu Dumnezeu.*** Şi aude Samarineanca Adevărul grăindu-i: „***Femeie, acum a venit ceasul când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr; căci Duh este Dumnezeu, şi cine se închină Lui, în duh şi în adevăr I se cade să se închine***" (Ioan 4,23-24).

Primind Samarineanca o revelaţie, care l-ar fi uimit şi pe Platon, în făptura ei se stârnesc toate nădejdile lui Israel, şi-I spune lui Iisus credinţa sa în venirea lui Mesia „***care ne va spune nouă toate***". Iisus îi înlătură şi acest de pe urmă văl de pe suflet, spunându-i deschis: „***Eu sunt Acela***" (Ioan 4,26).

La aşa măsură nu s-a descoperit Iisus pe Sine decât numai în încă două împrejurări:

- ***unui orb din naştere*** care, după tămăduire s-a transformat în misionar al lui Iisus, ***făcând de ruşine pe fariseii templului*** (Ioan 9) şi pentru fapta aceasta a lui, Iisus i s-a descoperit cu proprie grăire: ***Fiul lui Dumnezeu***.
- Iar a doua descoperire a Sa, pe faţă, a fost înainte de patimi, ***când a întărit pe ucenici zicând***: „***Să ştiţi: Eu sunt Acela de care au grăit proorocii!***"

Bucuria aceasta a descoperirii, pe care ţi-o face Dumnezeu, nu te lasă unde te-a găsit: te strămută într-un misionar. ***Laşi toate ale tale, ca Petru: corabia, peştii şi nevasta şi casa; aşa a lăsat şi Samarineanca găleata la fântână, - fără să bage de seamă că lasă şi pe Iisus, dar pe care-L ducea acum***

în inima ei: făclie de lumină în cetatea Samariei. La aşa transformare sufletească s-a trezit Samaria. Iisus se bucura cu Duhul pentru trezirea din Samaria.

Tocmai ajung şi ucenicii cu pâinea. Dar Iisus le spune că alta-i mâncarea care-I astâmpără Lui foamea: ***Bucuria misiunii reuşite, bucuria ascultării de Tatăl, a împlinirii rostului cu care venise tăvălug peste prejudecăţile şi gardurile omeneşti, acestea erau pentru Iisus, o adevărată odihnă, care stingea cu adevărat tânguirea neputinţei, numită foame. Când te saturi sufleteşte capătă şi trupul puteri de supravieţuire.*** - Şi aceasta ne învaţă Iisus.

Dacă Samarineanca a avut o bucurie care a săltat-o până la întrebările veşniciei, bucuria nu L-a lăsat nici pe Iisus cu gândul numai în ziua aceea cu soarele în creştetul nămiezii. Deci Iisus vorbind cu ucenicii, care umanizaseră pe Iisus după ei, le lărgeşte şi lor gândul până la Secerişul lumii.

Dar iată că vine o delegaţie: ***mulţi samarineni, care invită pe Iisus să rămână cu ei. Şi a rămas Iisus cu samarinenii două zile*** (Ioan 4,40).

- Poate că, impresionat de sufletul samarinenilor, pe care ocolindu-i iudeii nu l-au putut strica, Iisus să-şi fi însuşit numele sub care s-a ascuns în parabola Samarineanului milostiv.

(Bucureşti. 22.V.49)

Părintele Teofil Părăian – Cuvânt la Duminica Samarinencii din „Credinţa lucrătoare prin iubire” - Ce înseamnă să fii credincios? Chemarea la credinţă

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin!

Hristos a înviat!

Iubiţi credincioşi, aţi băgat de seamă, cred, că de fiecare dată când ţin un cuvânt de învăţătură, mă adresez cu cuvintele „iubiţi credincioşi”. Nu numai eu fac aşa, ci şi alţi propovăduitori fac aşa, pentru că cea mai de căpetenie calitate a celor care fac parte din Biserică e credinţa.

Dar de ce sunt credincios? Pentru că altă cale de-a cunoaşte adevărul mai presus de noi, adevărurile descoperite de Dumnezeu şi propovăduite de Sfânta Biserică, nu există. Nu ai cum să te raportezi la Dumnezeu şi la lucrurile Lui Dumnezeu altfel decât prin credinţă şi atunci întrebarea este: ***Raportându-ne noi la adevărurile de credinţă, cum stăm în faţa lor?***

Cu credinţă sau fără credinţă? Toţi cei care suntem convinşi de adevărurile pe care le propovăduieşte Sfânta noastră Biserică am ajuns la aceasta prin credinţă. ***Ceea ce ne cere Domnul Nostru Iisus Hristos este credinţa, El Însuşi este credinţa.***

Începutul propovăduirii Mântuitorului Nostru Iisus Hristos, cum ni-l prezintă Sfântul Evanghelist Marcu, a fost prin cuvintele: „S***-a împlinit vremea şi s-a apropiat împărăţia lui Dumnezeu, pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie***”.

Deci este o chemare la credinţă. La sfârşitul Evangheliei de la Marcu citim că după ce a înviat din morţi Domnul Hristos, a zis către ucenicii săi:

„***Propovăduiţi Evanghelia la toată făptura. Cel ce va crede şi se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi.***”(Mc. 16,15-16)

Dacă avem în vedere numai cuvintele acestea din Sfânta Evanghelie de la Marcu, ştim că este nevoie de credinţă. „ ***Crezi tu în Fiul Lui Dumnezeu?*** “(În. 9, 35), l-a întrebat Domnul Hristos pe omul acela căruia îi dăduse vedere. El a zis: „***Dar cine este, Doamne, ca să cred în El?*** “(În. 9,36), şi Domnul Hristos a răspuns: „ ***L-ai şi văzut! Şi Cel ce vorbeşte cu tine, Acela este*** ” (În. 9, 37). Şi atunci omul a zis: „ ***Cred, Doamne! Şi s-a închinat Lui***” (În. 9, 38) Despre aceasta va fi vorba în Duminica viitoare.

Aşadar, ***ceea ce ni se cere nouă ca să înaintăm într-o viaţă plăcută Lui Dumnezeu este să credem:***

- ***să credem în Dumnezeu Tatăl,***
- ***să credem în Dumnezeu Fiul,***
- ***să credem în Dumnezeu Duhul Sfânt,***
- ***să credem în Sfânta noastră Biserică,***
- ***să credem în Sfintele Taine,***
- ***să credem în viaţa de după moarte, în nemurirea sufletului,***
- ***să credem în viaţa veşnică, în fericirea veşnică şi în răsplata care va fi după moarte.***

Ce mărturisim prin credinţă?

Iubiţi credincioşi, această credinţă a noastră, o mărturisim cu mai multe prilejuri şi în mai multe feluri. ***Mărturisim credinţa noastră crezând în ceea ce facem:***

- ***credem în însemnătatea Sfintei Liturghii,***
- ***credem în lucrarea Sfintei Biserici.***

De pildă, acum, cei care suntem aici, suntem aici din pricină că credem. Suntem aici pentru că suntem credincioşi, şi dacă nu am fi credincioşi nu am fi aici.

Toţi aceia care nu cred, nu sunt în biserică în această duminică. Deci, iată o mărturisire de credinţă!

Mărturisirea de credinţă se face cu cuvântul şi cu fapta, cu cuvântul şi cu viaţa.

Mărturisim credinţa noastră când spunem simbolul credinţei, adică Crezul. ***Atunci spunem că noi credem în Dumnezeu Tatăl, ca făcător al cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute. Credem în Dumnezeu Fiul care este Unul-Născut al Tatălui, este de o fiinţă cu Tatăl. Că Fiul lui Dumnezeu, credem noi mai departe, s-a făcut om, pentru noi şi pentru a***

noastră mântuire, s-a coborât din ceruri şi s-a întrupat de la Duhul Sfânt şi s-a făcut om, din Sfânta Fecioară Maria.

Mărturisim mai departe că Fiul lui Dumnezeu, care s-a făcut om, a fost răstignit pe cruce în firea omenească, că a înviat a treia zi din morţi, s-a înălţat apoi la ceruri şi şade de-a dreapta Tatălui, şi de acolo va să vină, cu mărire, să judece vii şi morţii, şi că împărăţia Lui nu va avea sfârşit.

E credinţa pe care o mărturisim în legătură cu Domnul Hristos, cu Fiul lui Dumnezeu care s-a făcut om.

Mărturisim în Crez şi credinţa în Sfântul Duh, care din Tatăl purcede, Cela ce împreună cu Tatăl şi Fiul este închinat şi mărit.

Mărturisim apoi credinţa în Sfânta Biserică care este păstrătoarea, propovăduitoarea şi tâlcuitoarea adevărului de credinţă. Credem că Sfânta Biserică este una, sfântă, sobornicească şi apostolească.* Credem în Sfintele Taine *mărturisind un botez spre iertarea păcatelor. Şi credem în viaţa veşnică.

Iubiţi credincioşi, toate lucrurile acestea noi le credem, şi altă cale de-a avea în sufletul nostru aceste adevăruri nu există. Nu avem cum să ne raportăm la aceste adevăruri decât prin credinţă.

- ***Credinţa noastră este că avem în jurul nostru, în faţa noastră, în conştiinţa noastră, în cultul Bisericii noastre pe Maica Domnului şi pe sfinţii lui Dumnezeu.***
- ***Credinţa noastră este că sfinţii, având icoane, sunt permanent cu noi.***

Iar noi suntem cinstitori ai icoanelor pentru că avem încredinţarea că icoana ne pune în legătură cu cei care sunt pe icoane şi că icoana *este un fel de priză la cele mai presus de lumea aceasta, **este o prezenţă a harului lui Dumnezeu.** Avem o legătură cu cei închipuiţi pe icoană. Aceasta este fiinţa noastră.*

Credem în sfintele moaşte, credem în lucrarea Bisericii, credem în oamenii lui Dumnezeu care sunt preoţii. Toate acestea ţin de credinţa noastră.

De la credinţa prin cuvânt la credinţa prin experienţă

Iubiţi credincioşi, poate că vă întrebaţi acum, după ce am pus în atenţie credinţa ca mijloc de a fi în legătură cu Dumnezeu, cu Maica Domnului, cu sfinţii lui Dumnezeu, cu lucrările Bisericii, de ce am spus toate acestea? Pentru că în Sfânta Evanghelie care s-a citit la această Sfântă Liturghie a fost vorba şi de credinţă.

Anume, în legătură cu femeia samarineancă, e scris că acea femeie care L-a întâlnit pe Domnul Hristos la fântâna lui Iacob, în Sihar, s-a minunat de Domnul Hristos. Şi-a dat seama că are în faţă un om deosebit, un prooroc trimis de Dumnezeu. Şi fiind convinsă de aceasta, având credinţa aceasta, s-a dus la cetăţenii din Sihar - la concetăţenii ei - şi le-a spus: ***Veniţi, veniţi la fântâna lui Iacob că este un om care mi-a spus mie toate, e un om deosebit.*** Atâta ştia femeia aceasta samarineancă. Oamenii au pornit să-L vadă pe omul acela deosebit, pe proorocul acela care i-a spus femeii samarinence toate câte a făcut. ***Şi L-au văzut pe Domnul Hristos, şi s-au bucurat de Domnul Hristos.***

Şi pentru că s-au bucurat de El, au stăruit să rămână la ei. Şi Domnul Hristos a rămas la ei două zile. Şi după aceea i-au spus femeii samarinence: „ ***Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii***” (În. 4,42).

Aşadar oamenii din Sihar au crezut mai întâi pentru cuvântul femeii, dar nu au rămas numai la credinţa pe care au putut-o avea prin cuvântul femeii, ci au ajuns la o credinţă înaintată, aşa că au putut spune către femeie: Acum credem nu numai pentru cuvântul tău. Am crezut numai pentru cuvântul tău, te-am ascultat, am ieşit la fântâna lui Iacob, l-am întâlnit pe Acela despre care spui tu că ţi-a spus toate şi de acum credem în El pentru că avem o experienţă a noastră, o credinţă a noastră.

Credinţa noastră a început cu credinţa ta şi după aceea a înaintat credinţa prin experienţa noastră. Cuvântul tău care a fost pentru noi prilej de a ne întâlni cu Mântuitorul lumii, dar acum avem noi o credinţă a noastră, mai presus de credinţa pe care o aveam numai pentru cuvântul tău. Noi înşine ştim, am cunoscut, simţim, credem, suntem convinşi, şi suntem încredinţaţi deplin prin Acesta pe care L-ai văzut tu ca pe un om deosebit, care este Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii.

Credinţa este lucrătoare numai prin iubire

Iubiţi credincioşi, în Epistola către Galateni a Sfântului Apostol Pavel, se vorbeşte de nişte lucruri care acum, pentru noi, nu au nici o importanţă, dar care atunci erau nişte preocupări ale oamenilor: dacă trebuie sau nu trebuie să primească creştinii tăierea împrejur, circumciziunea.

Sfântul Apostol Pavel a spus o vorbă hotărâtă: „ ***Căci în Hristos Iisus, nici tăierea împrejur nu poate ceva, nici netăierea împrejur, ci credinţa care este lucrătoare prin iubire*** ” (Gal. 5,6).

Deci ce trebuie să aibă un credincios creştin?

- ***Credinţă lucrătoare în iubire.***
- ***Credinţă şi iubire.***
- ***O credinţă care e temei pentru iubire.***

În Epistola întâia către Corinteni, Sfântul Apostol Pavel pune în atenţie şi credinţa şi iubirea. Noi ştim că din învăţătura Sfântului Apostol Pavel au ieşit scrierile lui care au ajuns cu darul lui Dumnezeu până la noi. E o bucurie pentru noi să ştim ce a scris Sfântul Apostol Pavel corintenilor. Am putea zice că Epistola către Corinteni nu este numai către corinteni, ci către români şi către sâmbeteni, este pentru toţi oamenii.

Deci, şi pe noi ne învaţă Sfântul Apostol Pavel când afirmă că: „ ***de aş avea atâta credinţă încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimica nu sunt***” (I Cor. 13, 2).

Valoarea o am atunci când am şi credinţă şi iubire. Noi trebuie să ştim lucrul acesta şi este bine să-l ştim şi să-l urmărim, să avem în noi şi credinţă şi iubire. De ce? ***Pentru că suntem puşi să răspundem la două întrebări pe care ni le pune Domnul Hristos nouă, tuturor, şi nouă celor de aici şi tuturor oamenilor.***

Prima întrebare: „ ***Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?*** “. Deci nu întreabă Domnul Hristos „Ce ştii tu despre Dumnezeu?”, ci întreabă: „ ***Crezi tu în Fiul Lui Dumnezeu?*** ” Foarte simplu! Dar orbul acela pe care l-a întrebat Domnul Hristos „ ***Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?*** ” a întrebat şi el pe Domnul Hristos: „ ***Dar cine este, Doamne, ca să cred în El?*** “(În. 9, 36), şi Domnul Hristos a răspuns: „ ***L-ai şi văzut! şi Cel ce vorbeşte cu tine Acela este*** ” (În. 9, 37).

Prin urmare, omul acela care a fost întrebat avea conştiinţa că a primit vederea prin lucrarea Domnului Hristos. Şi atunci, având această conştiinţă, a fost şi el la măsurile celor din Sihar care au zis către femeia samarineancă: „***Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii***”. Iar după ce a aflat cine este Fiul lui Dumnezeu, a zis: „ ***Cred Doamne şi s-a închinat Lui***”. Aşa citim în Sfânta Evanghelie de la Ioan.

Şi tot în Sfânta Evanghelie de la Ioan **mai avem o întrebare** pe care Domnul Hristos a pus-o Sfântului Apostol Petru. Cine citeşte capitolul 21 din Sfânta Evanghelie de la Ioan află că odată, la Marea Tiberiadei, fiind şapte ucenici ai Domnului Hristos între care Sfântul Apostol Petru, Sfântul Apostol Toma, Sfântul Apostol Natanail, Sfinţii Iacob şi Ioan, şi încă doi pe care nu-i pomeneşte Evanghelia, Domnul Hristos a făcut o minune.

După ce au prânzit - fiţi atenţi: după ce au prânzit, nu înainte de prânz, ci după ce au prânzit – l-a întrebat Domnul Hristos pe Sfântul Apostol Petru: „ ***Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti tu mai mult decât aceştia?*** ” şi Sfântul Apostol Petru a zis: „***Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc***” (În. 21, 15).

E minunat numai să ştim aceasta, e minunat să ne gândim la lucrul acesta. Ce l-a întrebat pe Sfântul Apostol Petru Domnul Hristos: „ Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti tu …? ” Deci ce relaţie ai tu cu Mine, Simone, fiul lui Iona.

Şi Sfântul Apostol Petru a zis: „ Da Doamne, Tu ştii că Te iubesc “. Şi l-a întrebat şi a doua oară: „***Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti?*** ” Şi a zis Sfântul Apostol Petru: „ ***Da, Doamne, Tu ştii că te iubesc.*** ” Şi l-a întrebat şi-a treia oară: „***Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti?***”, şi Sfântul Apostol Petru s-a mâhnit că l-a întrebat şi a treia oară, poate că s-a gândit la cele trei lepădări, nu avem de unde să ştim.

Ştim doar ce ne spune Sfântul Evanghelist că s-a mâhnit. Şi a răspuns şi a treia oară: „***Doamne, Tu ştii toate. Tu ştii că Te iubesc***”, deci ***Tu ştii mai mult decât aş putea spune eu cu cuvântul pentru că Tu ştii toate, Tu ştii ce-i în inima mea, Tu ştii că inima mea te iubeşte, Te iubeşte din toate puterile sale.***

Noi toţi trebuie să răspundem atât la întrebarea: „***Crezi tu în Fiul Lui Dumnezeu?***”, cât şi la întrebarea: „***Mă iubeşti tu pe Mine?***”.

Numai că şi una şi alta privesc nu numai o părere de credincioşi, ci privesc starea noastră.

Sunt mulţi oameni care zic că ei cred în Dumnezeu, dar fac fapte de necredincioşi. Aceia nu-L iubesc pe Dumnezeu, aceia nu cred în Dumnezeu.

Sunt oameni care zic că-L iubesc pe Domnul Hristos şi nu împlinesc poruncile Lui. Aceia nu-L iubesc pe Domnul Hristos, căci spune Domnul Hristos că cel ce iubeşte pe tatăl său sau pe mama sa mai mult decât pe El, nu este vrednic de El. Cel ce iubeşte pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe El, nu este vrednic de El. Cel ce nu îşi ia crucea sa şi să urmeze Domnului Hristos, nu este vrednic de El.

Iată, iubiţi credincioşi, ceea ce trebuie să avem noi în vedere: credinţa şi iubirea.

Şi aceasta se arată în viaţa pe care o trăim nu numai cu cuvântul: „Cred întru unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, …Şi întru unul Domn Iisus Hristos ” care fără îndoială e şi cu cuvântul, dar nu este destul cu cuvântul.

Se cunoaşte din viaţa noastră dacă credem în Domnul Hristos.

Se cunoaşte din viaţa noastră dacă-L iubim pe Domnul Hristos.

Mărturisirea numai cu cuvântul nu-i destulă. ***Şi noi, acum suntem aici şi suntem în casa lui Dumnezeu, suntem în tinda Raiului, suntem la poarta cerului, suntem în locul împlinirilor, suntem în cerul cel de pe pământ, suntem în locul fericirii. Suntem aici că ne-a adus credinţa noastră aici. Şi cine nu-i în biserică astăzi, duminică, să ştiţi că nu crede cât trebuie să creadă.*** Şi acela nu poate zice: „ ***Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii***”.

Credinţa fără fapte (nelucrătoare), moartă este

Iubiţi credincioşi, să ne gândim la aceasta, să ne cercetăm pe noi înşine!

Sfântul Apostol Pavel, în Epistola a doua către Corinteni, scrie - şi către noi scrie - ***să se cerceteze fiecare dacă este în credinţă.***

Cum să ne cercetăm dacă suntem în credinţă? Să vedem dacă facem faptele necredinţei. Sfântul Apostol Iacob spune: „ ***Căci precum trupul fără de suflet mort este, astfel şi credinţa fără de fapte, moartă este*** ” (Iacov 2,26). Deci,

- ✓ *dacă facem fapte de credinţă, dacă ne rugăm dimineaţa, seara şi la masă, dacă ne rugăm cu rugăciune îndesită, zicând „ Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul Lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul”, dacă spunem mereu rugăciuni în mintea noastră, dacă ne păzim mintea prin rugăciune, înseamnă că credem.*
- ✓ *Dacă postim în zilele de post, înseamnă că credem.*
- ✓ *Dacă mergem la biserică în zilele de duminică şi de sărbători, înseamnă că credem.*
- ✓ *Dacă înlăturăm din sufletul nostru ceea ce nu vrea Dumnezeu să fie în viaţa noastră, toate răutăţile în orice chip ar fi - şi ură, şi mânie, şi gândul de răzbunare, şi porniri spre duşmănie, şi pomenirea răului şi atâtea şi atâtea chipuri ale răutăţii, dacă le scoatem din sufletul nostru şi nu le mai vrem, dacă ne împotrivim lor, înseamnă că avem credinţă şi avem o credinţă lucrătoare.*

Şi dacă am ajuns la credinţa aceea care înseamnă pentru noi şi experienţă - o întâlnire adevărată cu Domnul Hristos - înseamnă că putem zice şi noi, ca oamenii aceia din Sihar, ca femeia samarineancă: „ ***Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii***”.

Noi înşine am crezut şi am cunoscut, nu mai avem nevoie de un cuvânt de sprijin, ci avem experienţa, care-i mai mult decât un cuvânt de sprijin al credinţei noastre.

Aşadar, iubiţi credincioşi, în ziua aceasta, în care am pomenit întâlnirea Domnului Hristos cu femeia samarineancă, ***să ne gândim ce am face dacă ne-am întâlni şi noi cu Domnul Hristos, să ne gândim dacă se simte din viaţa noastră că-L avem pe Domnul Hristos în inima noastră, dacă se vede din viaţa noastră că-L avem pe Domnul Hristos şi învăţătura Lui în gândurile noastre.***

Să ne cercetăm pe noi înşine, să vedem, şi să vadă alţii, dacă voia noastră este unită cu voia Lui Dumnezeu şi putem spune şi noi, ca şi Domnul Hristos: "***însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voieşti***"(Mt. 26,39).

Dacă suntem oameni de treabă, dacă suntem oameni buni, dacă suntem oameni liniştiţi, dacă suntem oameni blânzi, dacă suntem oameni smeriţi, dacă avem astfel de bunuri în sufletul nostru, înseamnă că avem credinţa aceea unită cu iubirea, şi aceste două, credinţa şi iubirea, ne duc aproape de Dumnezeu şi ne ţin aproape de Dumnezeu.

Dar dacă, fiind în biserică sau când mergem acasă, începem cuvânt de nemulţumire, de răutate, de împotrivire şi nu se cunoaşte că am fost la biserică, înseamnă că nu avem destulă credinţă. De ce? Pentru că Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Filipeni, scrie: „***îngăduinţa voastră să se facă ştiută tuturor oamenilor***" (Filip. 4, 5).

Deci toţi oamenii să ştie că avem îngăduinţă, toţi oamenii să ştie că avem credinţă, toţi oamenii să ştie că avem smerenie.

Ne apropiem de sărbătoarea Înălţării Domnului Hristos şi atunci vor fi pomenite ultimele cuvinte rostite de Domnul Hristos aici pe pământ: „***îmi veţi fi Mie martori în toată Iudeea, în Ierusalim, în toată Iudeea şi Samaria şi până la marginea pământului***".

Şi aceasta se potriveşte şi pentru noi. Că şi noi suntem martorii lui Dumnezeu. Şi suntem martorii lui Dumnezeu dacă ducem o viaţă din care să se vadă că ştim de femeia samarineancă, că am primit de la Domnul Hristos apa cea vie, că recunoaştem păcatele pe care le-am făcut şi vrem să le desfiinţăm.

Să se cunoască că ştim de oamenii din Sihar, care aveau o credinţă întemeiată pe experienţă. Şi atunci suntem cu adevărat martori ai lui Dumnezeu şi suntem ca şi când am fi fost noi la Sihar, ca şi când am fost noi la fântâna lui Iacob, ca şi

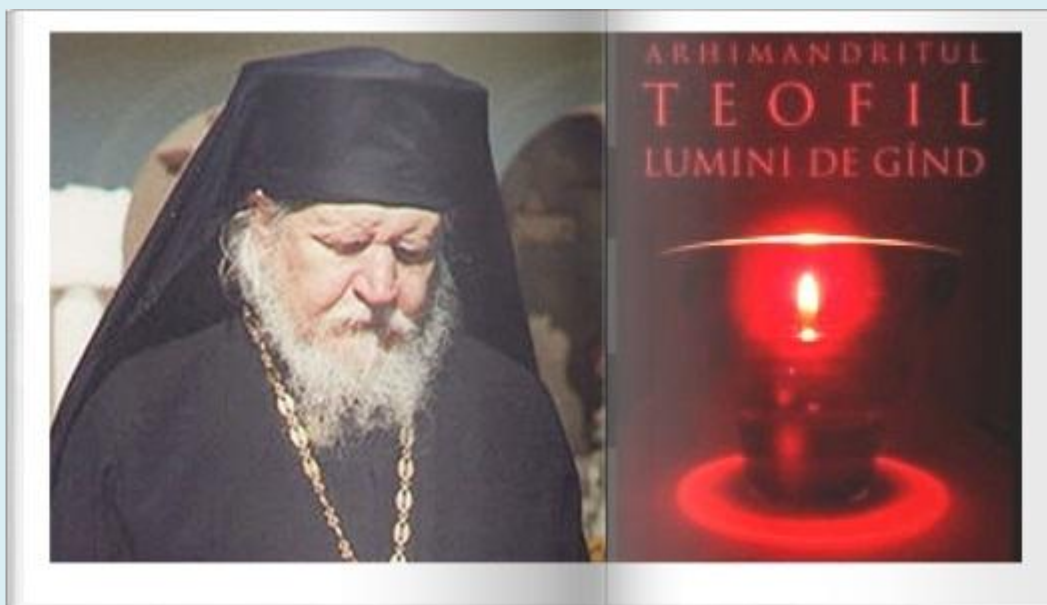
când am fost şi noi între cei care au zis: „ ***Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii***”.

Să fim astfel de martori în împrejurimile în care trăim, între oamenii în care a rânduit Dumnezeu să ne ducem viaţa, ***să ne cercetăm pe noi înşine şi să ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea mai multă credinţă, să ne dea mai multă iubire, să ne ajute să fim şi noi mărturisitori*** cum a fost femeia samarineancă, despre care se ştie că a murit ca mucenică.

Dumnezeu să ne ajute! Mărire Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Amin!

Hristos a înviat!

Arhimandritul Teofil Părăian - Leacuri spre mântuire

Predică rostită în Duminica Samarinencii, cu prilejul Maslului de obşte, 24 mai 1992

Altădată, cu un alt prilej, făceam legătura între măslin, măslină, maslu şi spuneam că maslu vine de la untdelemn. Taina Sfântului Maslu este Taina în care se foloseşte untdelemn şi în care credincioşii primesc binecuvântarea lui Dumnezeu prin mijlocirea untdelemnului sfinţit.

Sfântul Maslu este una dintre cele şapte Sfinte Taine şi am amintit deunăzi despre rostul pe care îl are untdelemnul sfinţit pentru aşezarea noastră sufletească, pentru binele nostru, nu numai trupesc, ci şi sufletesc.

Rugăciunea întâi de la Sfântul Maslu zice aşa: ***„Facă-se Doamne untdelemnul acesta untdelemn de bucurie, untdelemn de sfinţenie, îmbrăcăminte împără-tească, pavăză puternică, izbăvitor de toată lucrarea diavolească, pecete nestricată, bucuria inimii, veselie veşnică”.*** Acestea le cerem noi de la Dumnezeu în cuprinsul rânduielii de la Sfântul Maslu, şi acestea le şi dorim.

E în rânduiala Sfintei noastre Biserici să cerem aşa ceva şi se potriveşte chiar cu ceea ce dorim noi să se întâmple.

⇒ *Cerem de la Dumnezeu bucurii; untdelemnul cu care ne ungem la Sfântul Maslu şi care s-a sfinţit prin puterea Duhului Sfânt să fie untdelemn de sfinţenie; să ne sfinţim prin atingerea cu untdelemnul cel sfinţit.*

- ⇒ *Cerem de la Dumnezeu ca untdelemnul să ne fie pavăză puternică, să avem o putere din untdelemnul cel sfinţit, care-i puterea lui Dumnezeu pentru noi înşine, pentru fiecare dintre noi.*
- ⇒ *Cerem de la Dumnezeu ca untdelemnul cu care ne ungem, sfinţit prin venirea Duhului Sfânt, să fie pentru noi îmbrăcăminte împărătească: să fim unşi cu untdelemn ca să avem o îmbrăcăminte de la Dumnezeu, să avem haina cea de nuntă, despre care se spune în Sfânta Evanghelie de la Matei, că cei care se înfăţişează la nunta fiului de împărat, la ospăţul Împărăţiei lui Dumnezeu, trebuie să aibă haine de nuntă, să fie îmbrăcaţi în haina potrivită cu ospăţul Împărăţiei, şi că cel care nu are haină de nuntă nu este vrednic de Împărăţia lui Dumnezeu, nu este vrednic de bucuria Împărăţiei, de ospăţul Împărăţiei.*

Să ţinem minte că Împărăţia Lui nu începe după lumea aceasta, după ce trecem din viaţa aceasta, ci începe aici pe pământ. Chiar Sfintele slujbe sunt pentru noi prilej de a ne ospăta în Împărăţia lui Dumnezeu.

În Joia Sfintelor Patimi, de altfel în toată Săptămâna Sfintelor Patimi, se spun la Sfânta slujbă cuvinte ca acestea: „Cămara Ta Mântuitorule o văd împodobită şi îmbrăcăminte nu am să intru într-însa, luminează haina sufletului meu, dătătorule de lumină şi mă mântuieşte.” Haină luminoasă dă-mi mie, Cel ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină, haina pe care o cerem într-o altă alcătuire de la Sfintele slujbe. Haina aceasta de nuntă nădăjduim să ne-o câştigăm şi prin ungerea cu untdelemnul cel sfinţit la Sfântul Maslu.

Sfântul Maslu începe cu cuvintele: „Binecuvântată este Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor”, ceea ce înseamnă că şi în cuprinsul Tainei Sfântului Maslu este Împărăţia lui Dumnezeu, aşa cum Împărăţia lui Dumnezeu este şi la Sfânta Liturghie, şi aşa cum Împărăţia lui Dumnezeu este în toate Sfintele Taine.

Dorim ca untdelemnul sfinţit, cu care ne ungem la Sfântul Maslu, să fie pentru noi şi pecete nestricată, să fie un semn că suntem în Biserica lui Dumnezeu, Biserica adevărată, că suntem pecetluiţi cu Duhul Sfânt, că avem o alegere prin faptul că ne ungem cu untdelemn sfinţit, spre deosebire de acei creştini care nu au această pecete, pentru că nu au Taina Sfântului Maslu, nu au undelemn sfinţit cu care să se pecetluiască, cu care să însemneze, care să arate că sunt ai lui Dumnezeu.

Când spunem: „Izbăvitor de toată lucrarea diavolească”, cerem de la Dumnezeu ca untdelemnul să fie izbăvitor, să fie mântuitor, adică să ne scape de orice lucrare a diavolului, de orice lucrare a potrivnicului.

Într-o rugăciune de după împărtăşirea cu Sfintele Taine, cu Trupul şi cu Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, zicem: ***„Ca de foc să fugă de mine toată lucrarea diavolească. Tot răul, toată împotrivirea, ca de foc să fugă de mine, toată lucra-rea diavolului”.*** Aşa ceva dorim şi la Sfântul Maslu: să fugă de la noi orice lucrare diavolească, să nu se apropie de noi nici o lucrare a vrăjmaşului care vrea să ne depărteze de Dumnezeu, să fugă de la noi vrăjmăşii, răutatea, tot ce ţine de diavol, tot ce e rău în viaţa noastră, să se depărteze de la noi prin ungerea cu untdelemn sfinţit.

Untdelemnul de la Sfântul Maslu, untdelemnul sfinţit, să fie bucurie a inimii; avem o bucurie în sufletul nostru prin atingerea de darul lui Dumnezeu, şi bucuria aceasta vrem să fie o bucurie în inima noastră. Ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea bucurie, pentru că ştim că Dumnezeu vrea această bucurie. De fapt, ne rugăm mai mult să ne facă vrednici de bucuria pe care ne-o dă, să fim simţitori ai bucuriei, să avem puterea să înţelegem bucuria pe care o revarsă Dumnezeu peste noi. Bucuria inimii este veselie veşnică.

Chiar rugăciunea aceasta începe cu bucurie: „facă-se Doamne untdelemnul acesta, untdelemn de bucurie", şi tot cu bucurie şi cu veselie se sfârşeşte, căci zicem: „să se facă bucuria inimii şi veselia veşnică".

Aş vrea să stăruim puţin cu gândul asupra celor ce s-au citit intr-o pericopă evan-ghelică despre femeia samarineancă. Ne am dus cu gândul la întâlnirea Domnului nostru Iisus Hristos cu femeia samarineancă la fântâna lui Iacob, lângă oraşul Sihar. Ne-am întâlnit, am putea zice, şi noi cu Domnul Hristos şi cu femeia samarineancă, am stat şi noi cu gândul şi cu simţirea aproape de acea fântână, chiar dacă n-am ajuns s-o vedem.

Dar ***Sfânta Evanghelie are rostul să aducă în vremea noastră, pentru noi, cele ce s -au petrecut cu multă vreme înainte, când Domnul nostru Iisus Hristos propovăduia Sfânta Evanghelie aici pe pământ.***

Unii dintre credincioşi doresc să ajungă la Ierusalim, Dumnezeu să le ajute, să ajungă să vadă locurile pe unde a umblat Domnul Hristos. Unii nu doresc să ajungă acolo mulţumindu-se cu ceea ce au aici. Şi de fapt noi, prin Sfânta Evanghelie, avem tot ce este acolo.

Nu ştiu dacă cineva care merge la Ierusalim este mai folosit decât cineva care nu merge, dar are în mintea lui, în inima lui cele care sunt înfăţişate în Sfânta Evanghelie.

În cazul nostru, de pildă, am avut prilejul cu simţirea noastră lăuntrică, să fim acolo unde a fost Domnul Hristos când S-a întâlnit cu femeia samarineancă să

aducem în viaţa noastră cele petrecute atunci, astfel încât Sfânta Evanghelie este de fapt Hristos în mijlocul nostru.

Prin cele amintite în Sfânta Evanghelie, 1-am auzit pe Domnul Hristos vorbind cu femeia samarineancă, aşa cum spune despre aceasta Sfântul evanghelist Ioan. De obicei, când am vorbit despre întâlnirea Domnului Hristos cu femeia samarineancă, am luat în seama mai ales trei lucruri, şi anume: înlănţuirile de gând, închinarea în Duh şi-n Adevăr şi despre cele două feluri de credinţă.
Înlănţuirile de gând Gândurile oamenilor nu vin singuratice, ci sunt în legătură unele cu altele, gând cu gând, şi se face un fel de înlănţuire de gând. De la un gând treci la un alt gând şi după gândurile care vin în minte cunoaştem aşezarea sufletului nostru.

Domnul Hristos, cu prilejul întâlnirii cu femeia samarineancă, a făcut nişte legături de gând ca să ne arate şi nouă cum trebuie să facem în mintea noastră.

Şi anume. S-a dus la fântână şi a rămas lângă fântâna lui Iacob. Ucenicii au plecat să cumpere de mâncare şi, pe când stătea Domnul Hristos lângă fântână, a venit o femeie să scoată apă. Domnul Hristos i-a cerut apă. A zis: ***„Dă-Mi apă să beau".*** Femeia în loc să-I dea apa, a început să-I spună altceva: ***„Cum, Tu care eşti iudeu, ceri să bei de la mine. care sunt femeie samarineancă? (Ioan 4, 9).*** Şi spune mai departe Sfântul evanghelist că iudeii nu se înţelegeau cu samarinienii.

Femeia şi-a arătat mirarea că Domnul Hristos cere apa, şi atunci Domnul Hristos, de la apa care potoleşte setea trupească, i-a mutat mintea, sau a vrut să-i mute mintea la altă apă, la apa cea vie. Şi a zis: ***„Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie'' (Ioan 4, 10).***

Femeia n-a înţeles despre ce este vorba şi s-a gândit tot la apa pe care i-a cerut-o Domnul Hristos şi a zis: ***„N-ai cum să-mi dai apă pentru că fântâna-i adâncă, n-ai cu ce să scoţi, cum poţi să-mi dai apa cea vie? "*** Şi atunci Domnul Hristos i-a spus: ***„Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu, nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă săltătoare spre viaţa veşnică" (Ioan 4, 13 14).***

Aici Domnul Hristos arată rostul pe care-l are apa cea vie. Şi face legătura între apa văzută, apa firească, şi apa mai presus de fire, care este învăţătura Domnului Hristos sau harul, puterea dătătoare de Viaţă a Domnului Hristos. Cineva care a însetat, când găseşte apă şi bea, parcă primeşte putere, se înviorează. Tot aşa şi cel care primeşte puterea lui Dumnezeu, harul Sfântului Duh, şi el se înviorează. Are ceva nou, ceva mai presus de obişnuit în viaţa lui. E poate chiar ceea ce am

zis eu cu alt prilej: bucuria, veselia veşnică, bucuria inimii, îmbrăcăminte împărătească, pavăză puternică, izbăvirea de toată puterea diavolească, toate acestea într-un fel ţin de apa cea vie, apa care dă putere sufletului. Ca noi, fiind oameni alcătuiţi din suflet şi din trup, nu avem numai trebuinţe trupeşti ci avem şi trebuinţe sufleteşti.

Sfântul Marcu Ascetul spune: "Credinţa neclintită este un turn întărit şi Hristos se face toate celui ce crede."

Cineva care-l are pe Domnul Hristos în suflet, are împlinire prin El şi împlinirea aceasta care este în suflet este ceea ce-l face pe om să se simtă bine în această viaţă pământească. Bineînţeles, sunt de trebuinţă şi cele trupeşti, şi Dumnezeu binecu-vântează tot ce ne trebuie pentru viaţa trupească.

Când un preot stă la masă cu credincioşii, de obicei binecuvântează hrana care o primesc toţi, pentru că Dumnezeu binecuvântează de fapt şi ce este de trebuinţă sufletului, şi hrana trupească, şi băutura trupească, apa în special şi chiar vinul, şi ce se foloseşte la masă pentru întremarea trupului, este cu binecuvântează, pentru ca Dumnezeu binecuvântează toate ale omului şi pe om. Şi atunci, dacă Dumnezeu binecuvântează acestea pentru binele omului, tot El este Cel care dă şi cele mai presus de lumea aceasta, prin care se împlineşte omul.

Spune Domnul Hristos că cel care bea din apa firească, din apa care potoleşte setea trupului, însetează din nou, şi iar trebuie să bea când îi este sete, şi bineînţeles acesta este un lucru care nu are nici o vină. Dar, zice Domnul Hristos, cel care vă bea din apa pe care i-o va da El, adică cel care primeşte putere dumnezeiască, harul dumnezeiesc, cel care primeşte învăţătura cea sfântă prin care se împlineşte, acela nu mai însetează niciodată. De ce? Pentru că se împlineşte, are o împlinire deplină
prin puterea lui Dumnezeu.

Şi zice mai departe Domnul Hristos, şi acesta este un lucru foarte important: Cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă, izvor dătător de viaţă spre viaţa veşnică. Acest lucru este foarte important pentru că nu numai Domnul Hristos este izvor, nu numai Maica Domnului este izvor al milei, ci şi noi trebuie să fim nişte izvoare pentru binele altora. Să ne întărim in bine, ca să putem fi lucrători de bucurie pentru alţii, să putem fi odihnitori.

Îmi place foarte mult cum Sfântul apostol Pavel a scris în Epistola către Filimon: „Sufletele sfinţilor se odihnesc întru tine frate" şi mai departe: „Odihneşte întru Domnul inima mea." Să fim oameni odihnitori, oameni care aduc în jurul lor bucurie, care aduc mulţumire în jurul lor, care aduc linişte, care aduc împlinire. Şi se va face în el izvor de apă izvorâtoare spre viaţa veşnică.

Când cineva nu este odihnitor, când cineva este tulburător, când cineva aduce nemulţumire în jurul lui, când cineva aduce întunecare, atunci într-un fel aduce şi moarte, în înţelesul că omul care aduce întristare aduce şi împuţinare de suflet.

Spune undeva în Sfânta Scriptură că „Întristarea usucă oasele", şi când aducem întristare, aducem cumva şi împuţinarea vieţii, aducem într-un fel nelinişte şi neliniştea e un semn de moarte, un semn de depărtare de bucuria sfântă. Ori, Domnul Hristos spune că cel care primeşte din apa Lui va aduce odihnă, aduce „izvor de apă izvorâtoare spre viaţă veşnică". Devine el izvor. Aşa cum Domnul Hristos este izvorul apei celei vii, tot aşa şi cei ai Domnului Hristos trebuie să fie izvoare de apă vie pentru cei din jurul lor, pentru cei din imediata lor apropiere.

Tot în Sfânta Evanghelie de la Ioan se spune că Domnul Hristos a zis către cei care erau în Templul din Ierusalim: „Cui îi este sete să vină la Mine şi să bea". Mai departe spune: „Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui", şi asta a spus-o, zice Sfântul evanghelist Ioan, despre Duhul Sfânt pe care aveau să-L primească cei ce cred în Domnul Hristos (Ioan 7, 37-39).

Deci Domnul Hristos ne îmbie cu apa cea vie pentru împlinire, dar ne face şi împlinitori ai altora, ne face oameni care aduc odihnă celor care vin în legătură cu noi. Şi aceasta este mare lucru. Duhul Sfânt se face El izvor de bine în sufletul omului.

Zice Domnul Hristos că „râuri de apă vie vor curge din fiinţa celui ce crede" şi zice
„râuri", nu zice picături, nu zice o bucurie întâmplătoare, ceva trecător, ci zice „râuri", şi râu înseamnă îmbelşugare, înseamnă apă multă, înseamnă vuiet. Chiar dacă nu eşti lingă un râu, auzi vuietul apei, ştii că undeva este un râu. Aşa este şi cu Duhul Sfânt în sufletul omului.

Zice că Duhul Sfânt când S-a pogorât, venind peste Sfinţii apostoli, s-a auzit un zgomot, aşa ca de o vijelie A venit ca un vuiet mare, ca o vijelie. Şi după aceea S-a oprit peste fiecare dintre Sfinţii apostoli şi peste care erau de faţă atunci, în chip de limbi de foc şi apoi ei au început să vorbească în limbi necunoscute lor până atunci, dar înţelese de cei care-i auzeau.

Şi acum urmează lucrul cel mai important, spuneau: „Mărire lui Dumnezeu." Apa cea vie care vine peste credincioşi, care vine peste oameni, apa cea vie de care vorbeşte Domnul Hristos şi apa cea vie care apoi izvorăşte din credincioşi, de fapt, este prea mărirea lui Dumnezeu. De fapt, nu numai atunci când S-a

coborât Duhul Sfânt peste Sfinţii apostoli s-a auzit prea mărirea lui Dumnezeu, ci şi când S-a coborât peste cei din casa sutaşului Corneliu. Şi ei prea măreau pe Dumnezeu. Şi când S-a coborât peste cei din Efes, tot aşa şi ei prea măreau pe Dumnezeu (Faptele Apostolilor 10, 46; 19, 6).
Aici este cheia; când suntem prea măritori de Dumnezeu, atunci suntem izvor de apă vie. Suntem odihnitori, suntem împlinitori. Aducem ceva din darul lui Dumnezeu peste lumea aceasta, în locul unde ne găsim fiecare dintre noi.

Şuvoaiele de apă vie care curg în Sfânta noastră Biserică sunt Sfintele slujbe. La Sfintele slujbe se aud cuvinte prea măritoare de Dumnezeu:

- ✓ „Că bun şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie mărire înălţăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”;
- ✓ „Că Sfânt eşti Dumnezeul nostru şi Ţie mărire înălţăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”;
- ✓ „Că Tu eşti sfinţirea noastră şi Ţie mărire înălţăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”,

Iată câteva dintre cuvintele de prea mărire pe care le spune Duhul Sfânt pentru cei care sunt de faţă şi pentru cei care se pot bucura de şuvoiul de bucurie pe care le
aduce Duhul Sfânt în Sfânta noastră Biserică.

Să nu uităm să fim şi noi izvoare de bucurie, de linişte, de odihnă, s-aducem ceva frumos şi bun în viaţa noastră, să înmulţim binele acolo unde ne găsim.

Toate rugăciunile pe care le facem sunt de fapt un fel de izvoare ale sufletului nostru care revarsă apă vie spre viaţa veşnică şi ne ridică mai presus de lumea aceasta.

Sigur, sunt multe bucurii din lumea aceasta pe care le binecuvântează Dumnezeu şi ne bucurăm şi noi de ele, dar trebuie să ne silim să aducem ceva din lumea de dincolo la noi, din mai presus de lume să aducem în viaţa noastră ca să înmulţim binele şi bucuria, pentru noi şi pentru alţii.

Dacă mergem pe calea aceasta ajungem să avem înlănţuiri de gânduri bune, înlănţuiri de gând care ne ridică mai presus de lumea aceasta şi atunci suntem închinători în Duh şi Adevăr.

Ce înseamnă închinare? Când auzim de închinare de obicei ne facem semnul Sfintei Cruci. Aceasta este închinarea creştină. Dar nu numai atât. Închinarea înseamnă cinstire adusă lui Dumnezeu, plecare cu smerenie în faţa lui Dumnezeu, a-L recunoaşte pe Dumnezeu mai presus de noi, a ne supune lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă închinare. Dacă ne facem numai simplu semnul

Sfintei Cruci nu este închinare deplină. E un semn de închinare, de multe ori este numai o formă.

Noi când ne facem semnul Sfintei Cruci spunem nişte cuvinte „Mărire Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh". Această mărire pe care o aducem lui Dumnezeu este de fapt închinarea noastră. Noi ne închinăm cu închinare, câtă o putem aduce lui Dumnezeu.

Dacă suntem oameni trupeşti aducem numai o închinare trupească, dacă suntem oameni duhovniceşti aducem o închinare duhovnicească, dar sunt unii cărora zice Sfântul Isaac Sirul, li se ia cuvântul de pe buze când se roagă, nu mai pot să zică nimic. Aceasta este o închinare adâncă, o închinare în Duh şi-n Adevăr, pe care o vrea Domnul Hristos, dar pe care nu-o poate aduce decât omul duhovnicesc.

Un om pământesc, un orn cum suntem noi, aduce închinare la măsura noastră. Şi oare nu primeşte Dumnezeu închinarea noastră aşa cum i-o aducem? O primeşte, El primeşte ce Îi dăm, dar doreşte mai mult şi dorim şi noi mai mult, şi dacă vom fi mai înaintaţi în viaţa duhovnicească vom aduce o închinare mai adâncă, o închinare mai duhovnicească, vom aduce lui Dumnezeu închinare în Duh şi-n Adevăr.

Deocamdată aducem închinare cu ştirbire, închinare cu împuţinare, închinare cu amestecare de gânduri străine de rugăciune, închinare cu neputinţă. Dar nu poţi înainta în închinarea cea adevărată decât împlinind închinarea cea după măsurile tale.

Se zice că nu poate ajunge cineva la o rugăciune curată decât dacă se roagă cum se poate el ruga. Nu poţi ajunge la închinare în Duh şi-n adevăr decât dacă aduci închinarea cea după puterea ta. Şi din aceasta ajungi de la puţin la mai mult. Îţi dă Dumnezeu putere să ajungi de la puţin la mai rnult. Îţi dă Dumnezeu putere să ajungi până unde trebuie.

Dacă sunt împlinite toate lucrurile acestea, ajungem şi la cea de-a doua credinţă, pentru că există şi o credinţă din auzite.

Oamenii care s-au dus la cuvântul femeii samarinence, s-au dus să vadă pe Domnul
Hristos, şi numai după aceea au spus: ***“Acum credem nu numai pentru cuvântul tău, ci credem pentru că noi înşine am auzit şi am înţeles că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii”.*** Deci, oamenii aceia au ajuns la cea de a doua credinţă. Întâi au avut credinţă pentru că le-a spus femeia: “veniţi să vedeţi om care mi-a spus toate.” După aceea, au avut credinţa din experienţa

lor, din întâlnirea lor cu Domnul Hristos. Credeau nu numai pentru cuvântul femeii ci pentru că ei înşişi erau convinşi şi aveau credinţa cea din vedere şi nu numai credinţa cea din auzire, şi aceasta este tot după măsura omului, după măsurile fiecăruia dintre noi.

Fiecare dintre noi putem avea o credinţă şi avem mai întâi credinţa din auzire, şi faptul acesta că ne găsim la o slujbă, că venim la Biserică, că avem răbdare la o slujbă, arată că avem credinţa cea din auzire. Dacă ne convingem noi înşine de binele pe care îl facem şi pe care îl primim, atunci ajungem la credinţa cea de a doua, şi când avem credinţa cea de-a doua, cea din vedere, din aceasta nu ne mai poate scoate nimeni, nu ne mai poate rătăci nimeni, din credinţa pe care o avem noi din puterea lui Dumnezeu, lucrată în sufletul nostru.

Să mulţumim lui Dumnezeu pentru toate darurile, să mulţumim lui Dumnezeu pentru Sfânta Evanghelie, pentru Sfintele slujbe, pentru Sfânta Biserică, pentru Sfânta preoţie, pentru Sfânta Liturghie, pentru bucuria de a fi în legătură cu Maica Domnului.

Să mulţumim lui Dumnezeu pentru toate darurile Bisericii, să mulţumim lui Dumnezeu pentru că ne putem întâlni în faţa Lui în Sfânta Biserică.

Să mulţumim lui Dumnezeu pentru Sfânta Evanghelie care e izvor de bucurie şi de nădejde, să mulţumim lui Dumnezeu pentru slujbele noastre, să mulţumim lui Dumnezeu pentru şuvoiul acesta de bucurie, de nădejde, de dar de la Dumnezeu, pe care îl revarsă Dumnezeu în Sfintele slujbe.

(Extras din cartea: Arhimandritul Teofil Părăian - Lumini de gând - 31 de predici din perioada Penticostarului)

Arhimandritul Teofil Părăian - Apa cea vie

Cuvânt de învăţătură rostit în Duminica Samarinencii, 21 mai 1995

În Duminica Sarnarinencii, de fiecare dată când m-am rostit, am avut în conştiinţă trei lucruri, şi anume:

- ✓ înlânţuirile de gând,
- ✓ închinarea-n„duh şi adevăr”, şi
- ✓ credinţa din auz şi credinţa din vedere.

Acestea se potrivesc cu cuprinsul Evangheliei Samarinencii şi anume, în legătură cu faptul că Domnul nostru Iisus Hristos vrând să bea apă şi cerând de la samarineancă apă, a adus aminte de „apa cea vie".

Putem face acum o legătură între apa care potoleşte setea şi “apa cea vie”, adică harul lui Dumnezeu sau învăţătura pe care o dă Mântuitorul şi care este spre schimbarea spre bine a omului. Adică, aşa cum apa îţi dăruieşte un fel de întremare trupească, şi simţim aceasta de câte ori ne este sete şi bem apă, că se întâmplă ceva, o schimbare înlăuntrul nostru, tot aşa este şi cu „apa cea vie”, cu învăţătura Mân-tuitorului, cu harul lui Dumnezeu care schimbă spre bine viaţa noastră.

Şi pentru că Domnul Hristos a făcut legătura aceasta între apa obişnuită şi „apa cea vie", facem şi noi legătura şi ne gândim la înlănţuirile de gând, adică ne

gândim la faptul că de la cele pământeşti trebuie să ne ridicăm gândul la cele cereşti.

De exemplu, de la ploaia care schimbă spre bine natura, ne putem gândi la ploaia de har dumnezeiesc care se revarsă peste lumea aceasta şi care schimbă spre bine viaţa omului.

În legătură cu închinarea „în duh şi-n adevăr” sunt unii dintre cei credincioşi care zic că noi trebuie să ne închinăm „în duh şi-n adevăr”, şi dacă nu ne-nchinăm „în duh şi-n adevăr" altă închinare nu primeşte Dumnezeu de la noi. Este adevărat că Domnul Hristos a spus să ne-nchinăm „în duh şi-n adevăr”, sau cu duhul şi cu adevărul, dar la măsura aceea ajung puţini. Şi atunci înseamnă că ceilalţi să nu se mai închine?

⇒ *Magii de exemplu, când au căzut cu feţele la pământ în faţa Domnului nostru Iisus Hristos ca Prunc, nu s-au închinat? Nu le-a primit Domnul Hristos închinarea?*
⇒ *Apostolii când au căzut cu feţele la pământ şi au zis: „Tu eşti Fiul lui Dumnezeu”, şi s-au închinat Lui, nu le-a primit Domnul Hristos închinarea, că nu era „în duh şi-n adevăr”?*
⇒ *Sau, de pildă, mulţimea aceea uimită şi bucuroasă care L-a aşteptat pe Domnul Hristos să coboare de pe Muntele Taborului, după Schimbarea la Faţă, pentru că nu s-au închinat „în duh şi-n adevăr”, nu le-a primit Domnul Hristos închinarea?*

Domnul Hristos primeşte închinarea cum o avem noi, primeşte rugăciunea noastră cum o putem face noi, primeşte slujirea noastră cum ne sunt măsurile noastre. Este adevărat că Mântuitorul a vorbit de închinarea cu duhul şi cu adevărul, de închinarea „în duh şi adevăr” ca de o închinare profundă, pentru că toţi trebuie să năzuim la o astfel de închinare. Dar asta nu înseamnă că numai închinarea aceea o primeşte. Domnul Hristos primeşte ce îi dăruim noi. Închinarea noastră, aşa cum este ea, aşa o primeşte Domnul Hristos.

În legătură cu credinţa din auz, noi cei mai mulţi avem credinţa din auzire. Adică noi nu ne-am întâlnit cu Domnul nostru Iisus Hristos, nu avem conştiinţa unei legături adânci cu Domnul Hristos. Legătura noastră este la măsurile noastre şi aceasta este întemeiată pe credinţa din auzire.

Suntem informaţi despre ceea ce s-a petrecut cu Domnul Hristos - că Domnul Hristos a fost la Fântâna lui Iacob de lângă o cetate numită Sihar şi acolo a vorbit cu femeia samarineancă. Este deci o informaţie pentru noi, şi credem în aceasta pentru că am auzit despre aceasta.

Femeia samarineancă s-a dus în cetate şi le-a zis oamenilor: „Veniţi să vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?” (Ioan 4, 29). Şi ei, pentru că au auzit de la femeie despre un om deosebit, s-au dus să-L vadă pe Domnul Hristos ca pe un om deosebit, ca pe Mesia. Şi L-au văzut. Şi după ce L-au văzut şi s-au încredinţat de Domnul Hristos, au zis aşa: „Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii" (Ioan 4, 42). Prin urmare, de la credinţa în cuvântul femeii au ajuns la o credinţă din experienţa lor.

Să ştiţi că dacă avem această credinţă din experienţa noastră este un lucru cu totul deosebit şi foarte important, deoarece din credinţa aceasta apoi nu ne mai clinteşte nimeni.

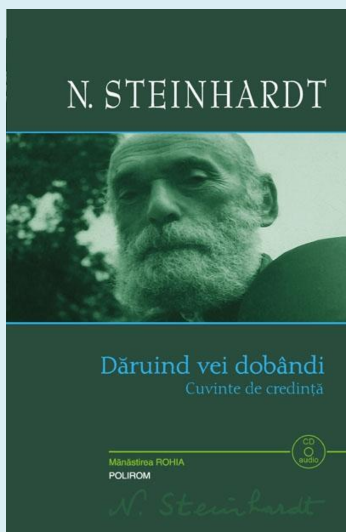
O astfel de credinţă din care nu ne-ar mai clinti nici gândul morţii, gândul că poate murim, a avut-o şi Sfântul Constantin Brâncoveanu. Avem deci prilejul să ne gândim şi la Sfântul Constantin Brâncoveanu. Sfântul Constantin Brâncoveanu a avut şi el numele Constantin după numele Sfântului Constantin cel mare. După cum ştim cu toţii. ***Sfântul Constantin Brâncoveanu a ajuns în situaţia în care trebuia să-şi mărturisească credinţa. A avut o credinţă neclintită, o credinţă din vedere, şi pentru că s-a întâlnit cu Domnul Hristos nu s-a mai uitat la lumea aceasta, la viaţa aceasta, ci a zis: „mai bine mor în credinţă decât să-mi lepăd credinţa şi să trăiesc în această viaţă”. Atunci a fost pus într-o situaţie, pe care cred că nu a mai avut-o nimeni în lumea aceasta, şi totuşi el a rămas neclintit în credinţă, şi anume, au adus cei patru copii ai săi şi în faţa lui li s-au tăiat capetele, după aceea urmând să fie martirizat şi el. Când a văzut cum copiii mor pentru credinţă, deloc nu s-a clintit, ci a rămas în credinţă. Desigur, poate alţii ar fi spus: dacă aşa stau lucrurile, mai bine să renunţăm la credinţa noastră, să ne trăim viaţa, ştie Dumnezeu ce va fi, las’ că Dumnezeu ne iartă ş.a.m.d. Dar el nu a zis aşa. A lăsat şi a răbdat să-i moară copiii înaintea lui, să li se taie capetele lor şi apoi a ginerelui lui. Aceasta înseamnă credinţa neclintită!***

Noi suntem departe de o astfel de credinţă şi trebuie să recunoaştem aceasta. Să ne mulţumim însă şi cu atât cât putem face, cu credinţa câtă o avem, să ne mulţumim şi să nădăjduim la mai mult şi să împlinim faptele credinţei.

Uite acum, spre luare aminte, suntem nişte credincioşi care stăm în faţa lui Dumnezeu, în slujbă, în rugăciune. Este ceea ce putem face noi, mai mult neputând face deocamdată. Dar Dumnezeu ne primeşte, deocamdată cât putem împlini noi acum, şi după aceea nădăjduim să ne dăruiască Dumnezeu mai mult pentru a-I oferi lui Dumnezeu mai mult.

(Extras din cartea: Arhimandritul Teofil Părăian - Lumini de gând - 31 de predici din perioada Penticostarului)

Nicolae Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia) - Dăruind vei dobândi - Apa cea vie (femeia samarineancă)

Dacă episodul femeii hananeence poate fi considerat ca relatarea unui examen (foarte sever), al samarinencii nu-i decât urmărirea unui duel aprig şi fără cruţare.

Scena, ca în teatrul clasic, duce lipsă de recuzite infame. Totul se petrece la nivelul confruntării spirituale, ca în tragediile lui Corneille ori Racine. Stau acolo, faţă către faţă - în tăcerea şi arşiţa amiezii de vară, în centrul întinderii deşarte, având drept singur focar fântâna (iar prezenţa - nevăzută - a elementului apa va fi în curând completată prin manifestarea Duhului însuşi) - două caractere, două puteri, două libertăţi. Hristos a recunoscut în femeia care a venit să scoată apa una din acele firi necăldicele vrednice a fi provocate şi cucerite de El.

Întâlnirea lui Hristos cu samarineanca, aşa cum e povestită de Sfântul Apostol Ioan (4, 4-12) - nu altminteri decât a lui Iacov cu îngerul Domnului (Facerea 32, 4 şi urm.) - este prezentarea unui duel. Analogia între cele două ciocniri este izbitoare : atât Iacov cât şi femeia din Sihar au ceea ce psihologii numesc personalitate marcată şi nu-s nici unul nici cealaltă de ieri, de alaltăieri pe acest pământ. Hristos are de înfruntat (şi biruit) o fiinţă vie şi puternică, o femeie, o înfiptă, tare de cerbice şi pe drepturile ei de făptură înzestrată cu inteligenţă şi judecată, mândră, ironică, arţăgoasă. Domnul o acceptă aşa cum este, se supune tacticii, fentelor, regulilor, răbdărilor şi impetuozităţilor duelului, dar şi marii lui legi nescrise, căreia toate i se pleacă: a învinge cu orice preţ.

De aceea Domnul procedează mai întâi fără grabă, accentuând aspectul întâmplător al întâlnirii şi parcă încercându-şi, măsurându-şi, iscodindu-şi adversara, abia la sfârşit şi numai după ce va fi desprins punctul vulnerabil al partenerei - situaţia ei matrimonială (Bine ai zis că nu ai bărbat...) - va da (asemenea medicului chirurg: izolează abcesul înainte de a-l cauteriza) lovitura cea mare, lovitura de graţie, irezistibilă : Eu sunt, Cel care vorbesc cu tine.
Dialogul în paralel cu duelul, scapără de la prima încrucişare a săbiilor.

Hristos (scurt) : Dă-mi să beau.
Samarineanca (arţăgoasă, mândră, ca să făurească numaidecât o distanţă, ca nu cumva să pară măgulită că-i vorbeşte un iudeu, să se situeze aşadar într-o poziţie de inferioritate): Cum, tu, iudeu, îmi vorbeşti mie!
Hristos (ia ofensivă): Firesc ar fi să-Mi ceri tu Mie să bei.
Samarineanca (ironică, de sus) : Nici găleată nu ai ... (din ce în ce mai ironică, trecând de-a dreptul la obrăznicie) : Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov !
Hristos (atacă din altă direcţie) : Cine bea din apa pe care o dau Eu nu va mai înseta niciodată.
Samarineanca (obraznică, dar şi raţională, practică, înţelegând că din convorbirea aceasta s-ar putea alege cu un folos însemnat) : Da, dă-mi apa aceea ca să nu mai vin aici să mă obosesc.
Hristos (care ştie unde este punctul vulnerabil, atacând prin surprindere, din cu totul alt unghi, ca un duelist experimentat) : Cheamă-ţi bărbatul.
Samarineanca (de felul ei nefăţarnică, nemincinoasă) : N-am bărbat.
Hristos (începe a se dezvălui): Ai spus adevărul ... Ai avut cinci ...
Samarineanca (ştie să se plece în faţa adevărului) : Tu eşti prooroc !
Hristos (se dezvăluie din ce în ce mai mult) enunţă două principii : a) va veni ceasul şi acum este ; b) se cuvine să ne închinăm lui Dumnezeu numai în duh şi adevăr.
Samarineanca (adulmecând adevărul final, presimţindu-l) : Va veni Mesia-Hristos.
Hristos (descoperindu-Se, dându-i lovitura de graţie, doborând-o) : Eu sunt !
În sumara-i eshatologie, Hristos pune accentul pe timpul prezent : acum este. Pentru Hristos toate sunt în prezent, afară din timp, aşa cum Aldous Huxley avea să scrie după vrei două mii de ani : Timpul trebuie să ia sfârşit.

Hristos, e în afara timpului, e din veşnicie. Samarinencii îi vorbeşte însă ca întrupat. Acum, aici : e momentul botezului, credinţei, mântuirii. Şi al alegerii: cu sau fără Hristos. La Sihar timpul e încă în suspensie. Dar de ce stă scris : va veni şi acum este, de ce nu e folosită formularea mai simplă : a venit vremea ? Pentru ca să fie vădit temeiul de împlinire al profeţiei, al făgăduinţei. Transformarea propoziţie în frază dă, pe de o parte, afirmaţiei o notă augustă, cutremurătoare : şi acum este : şovăielile, amânările, rezervele sunt alungate,

descântate, dezlegate. Totodată este scoasă în evidenţă o altă trăsătură esenţială a creştinismului: închinarea în duh nu ratione loci, pe muntele Garizim, ori la Ierusalim, ci pretutindeni.

Creştinismul e universal, nu cunoaşte îngrădiri naţionale, teritoriale sau de orice alt soi. Orice fel de segregaţie este necreştinească. Cât despre cuvintele : « ***Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi, noi ne închinăm căruia ştim*** », ele se încadrează într-o viziune ecumenică a creştinismului.

Fiindcă se referă nu numai la samarineni, ci la toţi precursorii Domnului, şi ei însufleţiţi de Duhul Sfânt într-o oarecare măsură şi reprezentând preinchipuiri parţiale ale revelaţiei : la Moise în primul rând, apoi la Buddha, Lao-Tse, Confucius, Socrate, Platon, Aristotel şi ceilalţi « sfinţi » ori celelalte « sibile », zugrăviţi şi zugrăvite pe zidurile exterioare ale multor biserici ortodoxe, vădindu-le toleranţa şi universalitatea. Islamismul, ulterior vieţii pământeşti a lui Hristos se cuprinde şi el în şirul acesta de premergători induhovniciţi prin felul cuviincios cum sunt meţionaţi în Coran părintele nostru Avraam, Sfânta Fecioară şi Domnul însuşi, fapt menţionat nu fără emoţie de F.M.Dostoievski în Amintiri din casa morţilor.

Ca un trăznet din cer senin şi arzător cade mărturisirea Domnului : atât e de bruscă, de nereticentă, de totală ! Ca de obicei Hristos nu umblă cu jumătăţi de măsură : când dă, boiereşte dă, când Se descoperă, o face desăvârşit. Pentru samarineanca, pentru orbul din naştere ... Eu sunt. Eu, Cel care-ţi vorbesc, Eu, Cel din faţa ta. Eu. Nu prin aluzii sau deducţii , direct.

Şi samarineanca, după ce se împotrivise, ironizase şi se obrăznicise, dintr-o dată - lovită mortal, rănită până-n suflet şi în adâncul sinei, ca odinioară Iacov (făcătorul fântânii alături de care se desfăşoară scena actuală) - se prăbuşeşte, se predă. Se predă total, simetric lui Hristos care S-a dezvăluit în întregime, necondiţionat, se supune înfrântă, stăpânită de tremur şi cuprinsă de iubire, întocmai - şi trag nădejde că pe nimeni nu va uimi comparaţia aceasta - ca la sfârşitul dialogului dintre Elizabeth Bennet şi Darcy în Mândrie şi Prejudecată de Jane Austen, unde următor sfidării reciproce, bărbatul şi femeia îşi dau în final seama că sunt făcuţi unul pentru altul.

Şi neîntârziat, tot brusc, tot fulgerător (ritmul referatului acum nu e lent şi mişcările nu mai sunt de învăluire şi încercuire, ci de atac frontal şi schimbări decisive), ***după ce Hristos iese din anonimat, ea, biruită, se preface în apostol, Acum e cuprinsă de iubire pentru Hristos, e convinsă, e metanoizată, e făptură nouă. Şi dă fuga în cetate. De ce ? Ca să-L vestească pe Hristos, ca să predice Evanghelia, să răspândească vestea cea bună, ca un adevărat ucenic al Domnului. Ea, înfiptă şi îndrăzneaţă, dar nobilă şi curajoasă, cunoscându-***

şi dulcea înfrângere, nu se mai slujeşte de subtilităţi, nu mai discută, nu mai argumentează ; alta-i este grija în faza aceasta a desfăşurării minunatei întâmplări : să se grăbească a proclama coram populo : **Mesia e printre noi !** ***E vestitoare de Hristos şi e gazdă a Lui, ca şi Zaheu, căci Domnul zăboveşte două zile în Sihar şi-i foarte probabil că în casa ei a sălăşuit.***

Scena din capitolul 4 al Evangheliei lui Ioan este de mare intensitate dramatică, în cadenţă neîncetat mai sacadată, în tempo din ce în ce mai iute. Duelul, iată singura imagine pe care o poate evoca, duelul pe răpunere şi marile dialoguri ale tragediilor clasice.

Nobleţea hananeencei se vădeşte în credinţă, curaj, stăruire, cuviinţă şi inteligenţă. A samarinencii prin felul cum se dă bătută, fără reţineri, cu entuziasm, după ce mai întâi se puse din toate puterile şi iscusinţele minţii ei. ***Ea, când i se relevă adevărul, îl recunoaşte şi trage toate consecinţele numaidecât. Acum este. Nici amânare, nici îndoială, nici sfială. Pe loc porneşte să-L anunţe pe Mesia, să-I proclame prezenţa, să dea de ştire tuturor ce se petrece pe meleagurile lor, de ce neînchipuită cinste se învrednicesc, din ce neverosimilă bucurie sunt chemaţi să se împărtăşească.***

Aşa precum şi vrea Hristos : pe care îi cheamă îi vrea de îndată ai Lui, lăsând toate baltă, neopriţi de nici o treabă, nici un considerent, nici altă datorie fie ea cât de firească ori curată. Ţarina, negoţul, însurătoarea, îngropăciunea: fleacuri, nugas ! le spunea poetul din vechime. Samarinencii, pe care suntem în drept să ne-o închipuim privită cu ochi nu prea buni în oraşul ei, nu-i mai pasă de ce spune lumea: chiar printre ai săi (unde-i va fi fost mai greu, ca şi lui Iisus) se grăbeşte să-L preamărească pe Domnul, să-I fie roabă şi crainică.

Samarineanca e un admirabil exemplu al felului cum lucrează Domnul în calitatea Sa de vânător (de oameni) îndeosebi atras de vânatul dificil, de ucenici şi ucenice de caracter, care opun rezistenţă dar şi sunt în stare ca acum chiar (nu după o zi ori un ceas ori un sfert de oră) să I se predea în duh şi adevăr. I-au fost pe plac un prigonitor ca Saul din Tars, o desfrânată din pasiune ca Maria Egipteanca, un vameş înrăit ca Zaheu, o sfădăreaţă ca **samarineanca** ***; nu i-au plăcut feţele palide, călăii, plângăreţii, strecurătorii de izmă, chimen şi untăriţă, făţarnicii, purtătorii de caftane şi ciucuri lungi, zeloşii aprinzători de lumânări. Pe Simon-Petru l-a iubit mult fiindcă era din speţa inşilor înfocaţi, intempestivi, nerăbdători.***

În duelul acesta, nu de formă, samarineanca e atinsă mortal cu o lovitură nu pricinuitoare de moarte ci de viaţa veşnică. ***Nu, Domnul nu a minţit-o : cu***

adevărat i-a dăruit apă vie, apa vieţii fără apus, iar pe ea prefăcând-o din trufaşă potrivnică, în ucenică şi apoi muceniţă a Sa.

Ne mai putem pune întrebarea de ce pentru a transmite dublul Său mesaj, Hristos a preferat calea dialogului, a duelului ? Ca să dea, probabil, mesajului - neapărată instantaneitate a oricărei convertiri ce nu mai cată înapoi şi aspaţialitatea oricărei credinţe dârze şi oricărui crez adevărat - o intensitate dramatică şi dinamică sporită. Dialogul nu se imprimă în cuget şi-n simţire mai adânc decât naraţiunea. Simpla expunere nu ar fi avut desigur tăria captivantă a voroavei contradictorii. Iată de ce cred că Duhul i-a insuflat ucenicului mult iubit alegerea formei diacronice.

Episodul cu femeia samarineanca ni se mai arată a fi dialogul Domnului cu sufletul omenesc (aşa cum va apărea şi în Urmarea lui Hristos), care mai întâi se împotriveşte dar după aceea se supune şi-şi adoră Creatorul.

Domnul a ţinut ca biruinţa-I să nu fie uşoară, ca de la sine-înţeleasă, mecanică, în stil pilduitor, ci liberă, spontană, izvorâtă dintr-o convingere precedată de îndoieli, total transformatoare a credincioasei din Samaria.

În ultima analiză actul de credinţă chiar astfel se cade a fi. El se produce - lucru prea bine înţeles de **Soeren Kierkegaard** - ***atunci când sufletul aflat în rugăciune nu pe sine orant se aude ci pe Celălalt mărturisindu-i-se: da, nu te înşeli, da, Eu sunt, Eu Cel viu, Eu care sunt Cel ce este, care te cheamă. Vino după Mine. Iar sufletul răspunde fără a pregeda: Amin.***

Părintele Ierodiacon Visarion - Predică la Duminica Samarinencii

Dacă ai fi ştiut Darul lui Dumnezeu şi cine este Cel ce-ţi zice: "Dă-Mi să beau!" Tu ai fi cerut de la El, şi El ţi-ar fi dat APĂ VIE! (Ioan IV, 10)

Fraţi creştini, multe învăţături vrednice de luat în seamă cuprinde Sfânta Evanghelie ce s-a citit astăzi. Ea ne arată lămurit că Iisus Hristos este Dumnezeu şi om. Prin iubirea Lui nemărginită şi smerenia cea desăvârşită a încredinţat pe femeia samarineancă şi pe toţi locuitorii din Samaria că El este Mesia Cel aşteptat chiar şi de ei, samarinenii. Să luăm aminte şi noi şi ***să deschidem adâncul sufletului nostru, ca să ne umplem de Harul cel ceresc, spre mântuirea sufletelor noastre.***

Era o zi de vară cu soare arzător pe pământul Iudeii şi Domnul nostru Iisus călătorea, venind din Iudeia spre Nazareth, iar drumul acesta trecea prin Samaria. Obosit de călătorie, fiindcă mergea pe jos, se opreşte la Fântâna lui Iacov. Stă singur, gânditor şi parcă aşteaptă ceva. Ucenicii erau duşi în cetate să cumpere mâncare. Iisus, ca Dumnezeu adevărat, ştia că la ora aceea trebuia să vină femeia samarineanca la fântână să scoată apă. Nu trece mult şi iată că soseşte.

Parcă o vedem şi noi, gătită şi împodobită frumos, ca să placă celor ce o vor vedea venind la fântână. Iisus se opri în locul acesta tocmai ca să vâneze sufletul ei pierdut şi tulburat, ca să vâneze rodul Evei, aşa cum spun sfinţii părinţi în cântările Bisericii. Era ceasul al şaselea şi căldura soarelui dogorea puternic. Tot la ceasul al şaselea a fost aşteptată şi Eva de şarpele - diavol - la pomul oprit în grădina Raiului, căzând în neascultare de Dumnezeu.

În acest moment, Iisus găseşte prilejul potrivit să pună lumină în sufletul acestei femei care vieţuia în întuneric şi păcate. Ea era cuprinsă de păcatul desfrânării, fiindcă avusese cinci bărbaţi în afara legii şi nici al şaselea cu care era acum nu era bărbatul ei legitim. Din această mocirlă a păcatelor nimeni nu putea s-o scoată decât Fiul lui Dumnezeu, care s-a coborât din cer. El i-a descoperit

păcatele cele grele şi a făcut-o să înţeleagă că El este Mesia cel adevărat, pe care-l aşteptau proorocii lor.

La început vedem pe această femeie cam distrată şi încrezută, spunându-i Domnului că nu are bărbat. Privind însă mai cu atenţie la Mântuitorul, rămâne încremenită de strălucirea feţei Sale, apoi se miră când înţelese că este de neam evreu şi se miră şi mai mult când văzu că vorbeşte cu ea şi chiar îl întrebă: "***Cum, Tu, care eşti iudeu, îmi ceri apă mie, fiind samarineancă?" Iisus îi răspunde: "Dacă ai fi cunoscut tu Darul lui Dumnezeu şi cine este Cel ce-ţi zice dă-Mi să beau, atunci tu L-ai fi rugat şi El ţi-ar fi dat APĂ VIE!***"

"***Doamne*** - îi zise ea - ***Tu n-ai cu ce să scoţi apă, iar fântâna este adâncă, cum ai putea dar să ai apă vie, nu cumva eşti Tu mai mare decât Părintele Iacov, care ne-a dat fântâna?: Iisus i-a răspuns: "Cine va bea din apa aceasta va înseta iarăşi, dar cine va bea din apa pe care Eu o voi da nu va mai înseta în veac, pentru că apa pe care o voi da Eu se va preface într-un izvor de apă vie în viaţa veşnică***".

"***Doamne*** - îi spuse femeia - ***dă-mi această apă ca să nu mai însetez şi să nu mai vin aici să scot***!" Iisus îi spuse: "***Du-te şi cheamă pe bărbatul tău!***" Femeia i-a răspuns: "***N-am bărbat***". Iisus i-a spus iarăşi: "***Bine ai zis, că cinci bărbaţi ai avut şi acum pe acela pe care-l ai nu-ţi este bărbat, aici ai spus adevărul***".

Femeia, văzându-se descoperită şi că Iisus citeşte în sufletul ei cel întinat ca într-o carte deschisă, începe a-şi mărturisi traiul ei cel greşit de până atunci şi zise: ***"Doamne, văd că Tu eşti un prooroc; cum este bine să se închine omul, după datina evreilor în Ierusalim, sau după obiceiul samarinenilor pe muntele Garizim?"*** Domnul Hristos îi răspunse femeii cu aceste cuvinte: "***Duh este Dumnezeu şi cei ce se închină Lui trebuie să I se închine în Duh şi Adevăr***".

"***Ştiu*** - îi răspunse femeia - ***că are să vină Mesia, Cel căruia i se zice Hristos, când va veni El ne va spune nouă toate***". "***Eu sunt*** - îi zise Iisus - ***Cel ce grăiesc cu tine***". Auzind femeia aceste cuvinte, a fost pătrunsă şi luminată până în adâncul sufletului, apoi cuprinsă de un avânt puternic, ca o săgeată scăpată dintr-un arc, a zburat spre satul ei, uitând la fântână şi găleata cu care venise, lepădând totodată şi firea ei veche, murdară şi plină de păcate. Nu mai vedea nimic înaintea ochilor.

Aleargă în goană mare să vestească lumii din satul ei pe Iisus, Mesia. Vântul îi scutură părul, picioarele se lovesc de bolovanii drumului, mâinile se avântă mereu înainte pentru a uşura înaintarea trupului, iar în ochii şi sufletul ei arde o

flacără nouă, plină de o putere curăţitoare. Buzele ei din când în când şoptesc vorbele lui Iisus: "Dacă ai fi cunoscut tu Darul lui Dumnezeu”.

Dar iat-o în mijlocul satului chemând lumea şi zicând: "***Veniţi, haideţi repede la fântâna strămoşului Iacov, să vedeţi pe Acela despre care ne vorbesc profeţii***”. La început oamenii, cunoscându-i trecutul ei păcătos, nu au prea luat-o în seamă. Ea nu s-a lăsat însă şi cu putere şi mai mare a strigat: "Veniţi să-L vedeţi, iată, mi-a spus toate păcatele mele, citeşte în sufletul omului, ştie totul şi-i aşa de bun, aşa de iertător, milos şi iubitor!”

Oamenii începură să facă ochii mari şi uitându-se unii la alţii ziseră: "Niciodată n-a vorbit femeia aceasta aşa ceva, iată ce lumină îi joacă pe faţă şi cât îi este glasul de convingător!” Au început a se strânge în jurul ei, iar femeia le-a relatat toată convorbirea ei cu Iisus. ***Tot poporul a crezut şi a pornit cu ea în frunte spre fântâna lui Iacov, iar acolo şi-au predat sufletele în mâna Celui care potoleşte toată setea sufletească.***

Astfel oamenii aceştia din Samaria, care aveau gurile otrăvite de apa murdară a păcatelor, plină de poftele deşarte ale desfrânărilor, lăcomiei, mândriei şi beţiei, au cunoscut şi ei acolo lângă fântână pe Mesia cel aşteptat. Acolo şi atunci au sorbit Cuvântul cel dumnezeiesc, s-au răcorit şi s-au convins pe deplin că El este cu adevărat Iisus Hristos, Mesia cel aşteptat.

Femeia samarineancă, fiind pătrunsă de Darul lui Dumnezeu, şi-a schimbat viaţa ei cea păcătoasă; cu chip cuviincios şi evlavios a început să propovăduiască cu lacrimi în ochi cum L-a întâlnit ea pe Domnul la fântâna lui Iacov şi cum a primit de la El, prin botez, numele de FOTINI. Cu mare dragoste şi credinţă mergea din sat în sat, din oraş în oraş şi vestea Cuvântul lui Dumnezeu.

În vremea împăratului Nero al Romei, această femeie împreună cu cele cinci surori ale ei: Anatoli, Foto, Fotis, Paraschevi şi Chiriachi, precum şi cu cei doi fii ai ei, Victor şi Iosif, au îndurat trei ani de temniţă grea şi cele mai cumplite chinuri. Aşa şi-au sfârşit viaţa luând cununa muceniciei, dar au lăsat în dreapta credinţă, mulţime nenumărată de creştini, la fântâna lui Iacov, care este Sfânta Biserică. Darul şi Harul Mântuitorului pe care-L cunoscuse la fântâna lui Iacov au ajutat-o pe Fotini să se ridice mai presus de mocirla lumii acesteia şi să-i ajute şi pe alţii.

Harul lui Dumnezeu, această forţă şi putere, a îmbrăcat şi pe apostolul Pavel, căci aşa zice el: "***Prin Harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt şi Harul Lui, care este în mine, n-a fost în zadar***”. **Darul lui Dumnezeu şi Harul lui Dumnezeu sunt unul şi acelaşi lucru**, preoţii folosind la slujbe ambii termeni.

- Harul lui Dumnezeu ***este o putere supranaturală, care vine în ajutorul sufletului nostru bolnav ca să-l vindece şi să-l întărească.***
- Harul lui Dumnezeu ***este graţia care colaborează cu mintea şi voinţa noastră ca să ne ridice biruitori peste ispitele materiale.***
- Harul ***este o putere necunoscută lumii***; el nu se află nici în sânge, nici în carne, despre el nu vorbeşte nici psihologia, nici fizica, nici o altă ştiinţă. Despre Har vorbeşte numai religia creştină.
- Harul ***e darul lui Dumnezeu care ajută şi desăvârşeşte natura.***
- Darul lui Dumnezeu ***este energia spirituală, forţa sfântă şi puterea Duhului pe care Dumnezeu o trimite sufletului omenesc.***
- Darul lui Dumnezeu ***este ajutorul cerului, mâna Tatălui, mila Fiului şi raza Duhului Sfânt prin care se arată iubirea lui Dumnezeu faţă de om.***
- Darul lui Dumnezeu ***este focul cel sfânt care încălzeşte în dragoste inimile creştinilor***,
- ***este apa cea vie făgăduită de Mântuitorul femeii samarinence.***
- Darul său, ***Harul sfinţeşte sufletul şi nimiceşte păcatul***, aşa după cum soarele nimiceşte microbii.
- ***Harul e o putere necunoscută în Vechiul Testament.*** Legea veche a descoperit numai păcatul şi neputinţa de a ne elibera din braţele lui.
- **Harul lui Dumnezeu lucrează în Biserică prin Sfintele Taine.**De aceea zice Sfântul Pavel: "***Prin Har sunteţi mântuiţi***”.
- ***Harul ne face liberi şi stăpâni pentru că el ne face curaţi.***
- ***Un suflet plin de har e ca o grădină de flori, de parfum şi fructe.***

Un om înarmat cu forţa Darului devine un nebiruit, plin de voinţă, care luptă totdeauna cu succes în războiul sufletului cu amăgirile, cu patimile şi ispitele cărnii.

Numai Darul lui Dumnezeu a putut face din oameni sfinţi şi mucenici, eroi ai credinţei, speranţei şi iubirii creştine.

În toţi oamenii patimile sunt vii, dar în oamenii Harului ele sunt legate; este vie patima, dar este legată. Cine stăpâneşte peste patimi e împărat. ***Dacă vrem să vină peste noi Harul lui Dumnezeu, trebuie să ne ferim de păcate, în special de păcatele mari, de moarte, mai ales de mândrie,*** căci zice Duhul Sfânt prin gura Apostolului Iacov: "***Dumnezeu celor smeriţi le dă Har, iar celor mândri le stă împotrivă***”. Toţi sfinţii lui Dumnezeu au propovăduit în lume învăţăturile Mântuitorului Iisus cu multă înflăcărare din Darul lui Dumnezeu.

Religia noastră creştină ortodoxă nu este cunoscută, nu este înţeleasă, nu este apreciată frumuseţea ei dumnezeiască. Nu numai că nu se mănâncă din hrana aceasta duhovnicească a religiei noastre, dar ea nu e nici gustată. Puterea ei e

neştiută, e nevoie de lucru, de chemare, ca lumea să vină să vadă, să pună degetul ca Toma şi să cunoască adevărul religiei noastre. E bine să pornim cu toţii la lucrul femeii samerinence şi să începem să-i trezim pe cei din jurul nostru din amorţeală şi nepăsare.

Treziţi pe membrii familiei, treziţi pe prieteni şi necunoscuţi, vorbiţi-le despre dragostea lui Hristos, aduceţi-i în faţa Altarului, luminaţi pe neştiutori, încurajaţi pe cei şovăielnici, luaţi-i pe drumul binelui şi al credinţei, căci dureros lucru este să vezi numele lui Dumnezeu hulit. Sfintele Taine sunt luate în bătaie de joc şi pretutindeni se ridică hulitori împotriva lui Dumnezeu şi a sfinţilor. Trebuie să se sfârşească odată cu această ruşine care nu se întâlneşte în nici o altă parte. Pângăritorii trebuie înfieraţi, defăimătorii reduşi la tăcere.

De aceea căutaţi să apăraţi dreapta credinţă ortodoxă când este atacată. Opriţi răul oriunde îl întâlniţi, certaţi şi pedepsiţi copiii când înjură şi-şi bat joc de lucrurile sfinte. Aveţi îndrăzneală şi vorbiţi cu convingere, căci numai aşa veţi împlini datoria de creştini adevăraţi, următori ai dreptei credinţe şi vă veţi asemăna cu samarineanca din Evanghelia de astăzi.

Strigaţi din convingerea inimii cu toată puterea credinţei, căci lumea trăieşte în întuneric, ca la începutul păgânismului. Lupta e în toi, căci lumina s-a încăierat cu întunericul, adevărul cu minciuna, binele cu răul. Lumea este stăpânită de cele mai sălbatice păcate, care nici în păgânism nu se găseau. De aceea mulţi se vor prăbuşi din nenorocire în nenorocire şi vor pieri pentru totdeauna. E o datorie sfântă din partea noastră, a creştinilor care cunoaştem credinţa, să dăm ajutor acestor suflete care se pierd din neştiinţă pe diferite căi. Unii cad în ghearele sectanţilor, alţii cad în păcatele cele grele ale beţiei, avorturilor, desfrânărilor, nedreptăţilor şi tuturor înşelătoriilor.

Creştinii noştri s-ar putea asemăna cu nişte păsări împăiate. Cei care aţi vizitat un muzeu de păsări împăiate aţi văzut că parcă te afli aievea într-un codru. Vezi colo un vultur cu aripile întinse, parcă stă să zboare; în altă parte mierla cu ciocul deschis, gata să cânte, în altă parte o lebădă pluteşte pe apă şi aşa mai departe. Aceste păsări însă au numai chip de viaţă, în realitate sunt moarte, umplute cu paie.

Aşa şi creştinii noştri, fac unele forme creştineşti, dar nu este duh de viaţă în ei, sunt doar cu chipul creştini. Creştinii noştri se ţin de anumite date, poartă nume de sfinţi, dar faptele sunt păgâneşti, viaţa cea sufletească este moartă, pentru că nu este duh în gura lor, în inimă şi în viaţa lor. ***Oamenii nu se mai hrănesc cu Cuvântul lui Dumnezeu, nu mai vin la Biserică, care este fântâna lui Iacov şi care are apa cea vie ce-l poate face pe om fericit. Această apă îi aduce***

mulţumire sufletească, îi înviorează sufletul omorât de păcate şi îl mângâie în toate necazurile lui, aşa cum s-a refăcut şi femeia samarineancă.

Sufletul ei s-a schimbat îndată, Cuvântul lui Dumnezeu i-a pătruns în inimă, viaţa ei s-a luminat, căci îndată s-a hotărât să lase murdăria păcatelor şi să urmeze Bunul Învăţător. Ea, care trăise cu şase bărbaţi în concubinaj, a urât viaţa ei cea păcătoasă şi s-a întors cu tot sufletul la Dumnezeu. Să ia aminte femeile noastre creştine de astăzi care trăiesc cu bărbaţii lor fără binecuvântarea Bisericii şi să se hotărască a nu-şi mai bate joc de credinţa lor, de sufletele şi trupurile lor, căci nu mai este vreme de pierdut şi Dumnezeu va cere socoteală pentru atâţia ani de aşteptare.

Pe Domnul Hristos şi astăzi, fraţi creştini, îl găsim la fântâna lui Iacov, aici în Biserică, şi de aici vă trimitem pe cele necununate acasă, să vă aduceţi bărbaţii la Biserică şi să vă cununaţi. El trimite mamele să vină aici cu copiii şi nepoţii, vă trimite pe toţi care v-aţi adunat aici astăzi, căci fiecare aveţi de adus pe câte cineva la fântâna lui Iacov.

Duceţi-vă şi spuneţi-le despre fântâna aceasta cu apă vie şi de Mesia care ne vorbeşte Cuvântul adevărului. Spuneţi-le şi grăbiţi-vă cu toţii să vină acum, până nu se sparge găleata, până când nu seacă fântâna, până când nu se închid uşile, fiindcă atunci vor plânge în zadar, căci bunătăţile s-au vândut, târgul s-a închis, iar neguţătorii au plecat departe în ţara cea de sus.

Sfinţii prooroci ne spun că, în zilele din urmă Dumnezeu va lua Harul Său şi se vor rări învăţătorii cei adevăraţi, duhovnicii cei iscusiţi, iar Jertfa cea necurmată, adică Sfânta Liturghie va înceta aproape de tot. Să ne trezim dacă vrem să ne mântuim, să imităm pe Hristos şi urmaşii LUI, să nu fim cu două feţe , una spre Dumnezeu şi alta spre diavol, căci un singur suflet avem şi, dacă nu îngrijim de el, l-am pierdut pentru totdeauna.

Să fim atenţi cu sufletul nostru, să nu păţim şi noi cum a păţit o femeie care şi-a uitat copilul în leagăn când îi luase casa foc. S-a grăbit sărmana mai întâi să-şi scoată banii, hainele, dar copilaşul l-a uitat adormit în leagăn. Când şi-a adus aminte de el, era prea târziu, căci copilul arsese împreună cu leagănul. Întocmai aşa fac mulţi cu sufletul lor. Aleargă în sus şi în jos, se străduiesc să-şi strângă bani, să-şi umple şifonierele cu haine, să mănânce, să chefuiască, iar bietul suflet - copilul acesta din noi - e uitat şi părăsit în focul păcatelor şi al pieirii veşnice.

Cei mai mulţi pe patul morţii se trezesc că şi-au uitat sufletul, dar atunci e prea târziu. Multora dintre noi ni s-a întâmplat să vedem pe câte cineva că moare şi cere preotul pe patul morţii, dar mai înainte nu i-a trebuit spovedanie şi

împărtăşanie, nu i-a trebuit biserica. Acestora nimenea nu le garantează mântuirea. Să se grăbească să vină până nu e prea târziu.

Cu toţii am văzut câte o dată poate pe cineva care a sosit prea târziu la gară şi a scăpat trenul. Aşa stând eu într-o zi pe o bancă, într-o gară mare, am văzut cum un soldat întârziat alerga să prindă trenul tocmai când ieşea din staţie. Fugea bietul om abia putând să-şi tragă sufletul. Când a intrat în casa de bilete, aceasta era închisă şi n-a mai putut să-şi scoată biletul, nemaigăsind nici loc în vagon, dar totuşi a plecat acolo unde trebuia. După plecarea trenului, soseşte în gară un alt călător, liniştit, cu ţigara în gură, cu mâinile în buzunar, uitându-se liniştit în depărtare, crezând că trenul a întârziat. Aflând că trenul tocmai plecase, a început a se văita şi a se întrista. Cineva caută să-l încurajeze, spunându-i că trenul vine şi a doua zi. Dar omul nostru răspunse: "O, nu, mâine e prea târziu, căci astăzi se judecă procesul meu; o, nenorocitul de mine, cu siguranţă voi fi condamnat”.

Această întâmplare m-a făcut să cuget asupra multor cazuri când, din pricina amânărilor pe care noi le facem mereu, pierdem trenul şi apoi aflăm şi ne văicărim fără folos. Un şcolar, dacă nu s-ar duce mai devreme, poate pierde examenul. Un bolnav care amână mereu operaţia, atunci când durerile se înteţesc se hotărăşte şi pleacă, dar cu multă grijă şi aflând că a venit prea târziu, iar boala e înaintată, începe a se tângui că nu a venit mai devreme şi astfel omul nostru, amânând mereu, şi-a pierdut vindecarea.Un om care nu-şi poate plăti datoriile la timp plăteşte amendă sau aceasta se majorează şi exemplele de acest fel ar putea continua.

Tot aşa se întâmplă şi cu cele sufleteşti, fraţi creştini. Căci duhurile necurate atâta ne îndeamnă să tot amânăm venirea noastră la gară - la biserică - pentru a prinde trenul mântuirii, mergerea noastră la doctor, la duhovnic, la spovedit. Şi tot aşa diavolul îi spune tot mereu omului la ureche că e prea devreme să mergi la biserică, că n-ai păcate, că te poţi ruga şi acasă, că eşti tânăr şi mai ai mult de trăit, că acolo, la biserică, se duc doar cei bătrâni.

Astfel, ucigaşul acesta de demon nu-l lasă pe om să se întoarcă la Dumnezeu, să se lase de păcate şi să-şi îndrepte viaţa. Vede omul plecând pe mulţi din viaţa aceasta de moarte năprasnică şi-i conduce chiar el la cimitir, dar el tot nu crede că într-o zi îi vine şi lui rândul să-l ducă alţii acolo; pentru că aşa este omul, ca şi o floare care se veştejeşte şi-apoi moare.

Când te uiţi în cimitir, vezi pe cruci scrise mai multe suflete care au trăit aici până în 20, 30 de ani şi tot mai rar bătrâni de 70, 80 de ani. De aceea, fraţi creştini, să ne silim să nu pierdem trenul mântuirii noastre. Mâine poate fi prea târziu. ***Veniţi la Dumnezeu, veniţi, că am aflat pe Mesia, veniţi la fântâna lui***

Iacov ca să luaţi apă vie, să luaţi Darul şi Harul ceresc, căci numai aici, în biserică, se revarsă din mâna lui Dumnezeu.

Chemaţi-L pe Mântuitorul Iisus Hristos şi rugaţi-L să intre în casele dumneavoastră, aşa cum L-au rugat samarinenii să rămână la ei, iar Iisus, ne spune Sfânta Evanghelie, a rămas în cetatea lor două zile, învăţându-i, miluindu-i şi săturându-i pe toţi cu Cuvântul lui Dumnezeu, Cuvântul adevărului. Să nu ne înşelăm gândindu-ne că Dumnezeu ne iartă fără să ne întoarcem la El, fără să ne lăsăm de păcate, fără pocăinţă, fiindcă Dumnezeu e bun, dar e şi drept.

De aceea a rânduit o zi de judecată pentru toată lumea şi chinurile iadului le-a rânduit pentru cei care ascultă de diavolul. Să alergăm şi noi, ca femeia samarineancă, să spunem celor ce vor să-şi salveze sufletul să vină la Iisus, să se întoarcă la Dumnezeu, că nu se poate sluji la doi domni. Trebuie să ne lepădăm de satana şi de lucrurile lui, aşa cum am făgăduit prin naşii noştri la botez, căci numai aşa vom primi, de la Dumnezeu, Darul şi Harul Său mântuitor.

Rugăciune

Doamne, Dumnezeul puterilor, al milei şi al indurărilor, trimite Harul Tău peste noi ca să ne lumineze mintea, să ne trezească conştiinţa, să ne întărească voinţa şi să ne sfinţească viaţa.

Duhul Tău să se coboare în noi, ca să nu mai fim neputincioşi şi să slujim materiei.

Dă-ne Doamne Harul Tău, pe care L-ai dat sfinţilor Tăi, căci fără de el şi fără Tine, Iisuse, nu putem face nimic.

Apără-ne, mântuieşte-ne şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule cu Harul Tău.

Amin.

Părintele Sergiu Roşca - Predică la Duminica Samarinencii

"Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină, trebuie să I se închine în duh şi în adevăr!" (Ioan 4, 24)

Iubiţi credincioşi, citind, sau numai ascultând astăzi, în cea de a cincea Duminică de după Sfintele Paşti, cunoscuta pericopă evanghelică, care cuprinde convorbirea Mântuitorului Hristos cu femeia samarineancă, al cărei nume era Fotini şi care şi-a sfârşit viaţa în mod martiric, în timpul celei dintâi persecuţii creştine, a crudului împărat Nero, sufletul nostru rămâne adânc impresionat de sublimul, înălţimea şi adâncimea învăţăturilor noii religii creştine, descoperită de însuşi Fiul lui Dumnezeu, de Mesia cei prezis de prooroci - unei simple femei din oraşul Sihar din Samaria, ţinut locuit de samarineni, cu care evreii, deşi vecini şi înrudiţi între ei, nu erau în legături de prietenie, dispreţuindu-se reciproc.

Cuprinsul Evangheliei de astăzi, din Duminica Samarinencii, deschide pentru toate popoarele lumii, perspectivele unei noi viziuni, mântuitoare, asupra relaţiilor dintre om şi Dumnezeu şi asupra legăturilor dintre oameni.

Din multele şi înaltele învăţături sau principii creştine, ce se desprind din textul Evangheliei, redate cu atâtea amănunte de Sfântul Evanghelist loan, ne vom opri, în cuvântul nostru de astăzi, asupra unuia dintre adevărurile de temelie ale învăţăturii noastre creştine şi anume asupra răspunsului pe care l-a dat Mântuitorului femeia samarineană, la întrebarea acestuia: "***Unde trebuie să ne închinăm - pe muntele Garizim din Samaria, sau în Ierusalim?***"

Răspunsul îl cunoaştem cu toţii, totuşi îl repetăm pentru reimprospătarea şi întipărirea lui în mintea şi în sufletul nostru: "***Dar vine ceasul, spune Mântuitorul, şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr***" şi apoi continuă: "***Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină, trebuie să i se închine în duh şi în adevăr***" (Ioan IV, 23-24).

Iubiţi credincioşi, din răspunsul Mântuitorului, pe care l-am auzit acum, învăţăm două lucruri:

- întâi că ***Dumnezeu este duh, adică fiinţă pur spirituală, nematerială*** şi

- în al doilea că şi ***închinarea, sau adorarea pe care I-o aducem, trebuie să fie potrivită cu fiinţa Sa, adică să aibă tot un caracter spiritual - duhovnicesc.***

Pe aceste două adevăruri de temelie se reazimă şi cultul nostru creştin, adică toate slujbele şi rânduielile sfinte, prin care Biserica şi credincioşii cinstesc pe Dumnezeu.

Dar oare ce înseamnă a ne închina lui Dumnezeu"***în duh şi în adevăr?***" Se ştie că ***prin cult divin, înţelegem formule şi mijloace prin care omul caută să intre în legătură cu Dumnezeu, să-I simtă prezenţa, atotputernicia şi bunătatea, să-L cinstească, să-L slăvească, să-I mulţumească şi să dobândească de la El ajutorul şi bunătăţile pe care numai El le poate da.***

Cultul acesta sau închinarea aceasta trebuie să fie mai întâi spirituală, căci Dumnezeu nu are trup material; El este duh sau spirit, Dumnezeu nu este aici sau acolo; El nu sălăşluieşte numai în Templul din Ierusalim - cum credeau iudeii, sau pe muntele Garizim, cum pretindeau samarinenii, nici în idolii cu chipuri de oameni sau de animale, pe care îi adorau păgânii. ***El este veşnic şi pretutindeni prezent şi poate fi găsit oriunde şi oricând ne gândim la El sau II invocăm, sau îl chemăm în ajutorul nostru.***

Pentru a-L descoperi pe Dumnezeu, pentru a-I simţi prezenţa, nu trebuie să plecăm din sfera eului nostru, ci dinlăuntrul nostru, din sufletul său din duhul nostru, în care se află chipul şi asemănarea Sa. Acestea sunt cele două mari adevăruri pe care Mântuitorul le formulează în răspunsul dat samarinencii: ***spiritualitatea fiinţei lui Dumnezeu şi interiorizarea legăturii noastre cu El. Dacă nu-L vom găsi pe Dumnezeu mai întâi aci, în noi înşine, în sufletul nostru, nu-L vom găsi nicăieri.***

Pentru aceasta, unii nu L-au găsit pe Dumnezeu în natură, nu L-au văzut prin telescop, nici în navetele spaţiale, pentru că nu L-au avut mai întâi în sufletul lor. **Cel dintâi altar şi cel dintâi tron al dumnezeirii sunt inima şi sufletul omului.** Numai ceea ce izvorăşte din inimă sau din suflet ajunge la Dumnezeu şi îl cinsteşte cu adevărat. ***Numai rugăciunea pornită din inimă curată şi smerită -asa cum spune psalmistul - e primită de Dumnezeu.***

Pentru aceasta, rugăciunile lungi şi făcute mai mult de formă ale păgânilor şi iudeilor, sunt înlocuite de Mântuitorul cu rugăciunea domnească"Tatăl nostru", rugăciune scurtă, dar atotcuprinzătoare şi atât de minunată, care va rămâne pentru vecie modelul neîntrecut şi dumnezeiesc al rugăciunii creştine.

De acum înainte, adică de la venirea în lume a Mântuitorului, nu sacrificiile de ţapi şi de viţei vor spăla conştiinţele încărcate de păcate ale oamenilor, ci ***smerenia şi pocăinţa sinceră, izvorâte din inimă, ajutată de harul sfinţilor, a Sfântului Duh, apa cea vie ce s-a pogorât peste Sfinţii Apostoli în ziua Cincizecimii şi care lucrează şi va lucra până la sfârşitul acestei lumi, prin apa sfinţită a botezului, prin puterea sfântului mir, prin taina mărturisirii şi a sfintei împărtăşanii şi prin celelalte taine şi ierurgii creştine.***

Pe temelia aceasta, pusă de Domnul însuşi, Biserica a întocmit rânduielile de rugăciune, de cântări, de citiri şi de acte sfinte din slujbele celor şapte laude şi celelalte slujbe, prin care ***Biserica binecuvântează şi sfinţeşte viaţa omului*** în momentele şi împrejurările ei mai de seamă. în întregimea lui, cultul acesta alcătuieşte ***una din comorile cele mai de preţ ale credinţei noastre creştine ortodoxe.***

Frumuseţea acestui cult, care a adus la picioarele lui Hristos cele mai mari popoare ale lumii, influenţa binefăcătoare a lui asupra sufletului omenesc, sunt prea bine cunoscute ca să mai fie nevoie să insistăm. Vom reda totuşi în rezumat, cât se poate de scurt, cuvintele unuia dintre cei mai însemnaţi filosofi români, renumitul profesor de psihologie la Universitatea din Bucureşti, fost membru şi preşedinte al Academiei Române, decedat în anul 1957; este vorba de Constantin Rădulescu-Motru, care povesteşte, într-una din lucrările sale, că într-o situaţie nefericită pentru un părinte, care şi-a pierdut unicul copil, singura lui mângâiere, care i-a adus liniştea sufletului, a fost slujba sfintei înmormântări, care i-a redat nădejdea şi credinţa într-o viaţă viitoare şi fericită în care a trecut copilul său.

Redăm textual ultimele însemnări ale acestui filosof: "*Doamne, care alt mijloc ar fi putut să dea sărmanului tată, mângâierea de care el avea atâta nevoie? Care alt mijloc l-ar fi putut reda lumii cu nădejdea în suflet şi cu dragoste pentru oamenii săi? Din acea zi, continuă filosoful, am înţeles misterul său, taina cultului ortodox. Din acea zi am alungat din mintea mea toate gândurile sceptice, adică îndoielnice, pe care le adunasem din cele văzute în ţări străine şi de aici înainte am ascultat cu adânc respect slujba, însoţită de atâtea simboluri ale acestei Biserici, din care se revărsa o influenţă atât de binefăcătoare asupra neamului meu întreg*".

Este adevărat însă că unora li se pare cultul nostru prea încărcat de forme şi de lucruri materiale şi ca fiind în contradicţie cu închinarea în duh şi în adevăr, de care vorbeşte Mântuitorul. Aceştia uită însă că dacă Dumnezeu este duh, adică spirit pur, noi, în schimb, suntem alcătuiţi din trup şi din suflet, suntem deci datori să cinstim pe Dumnezeu, să ne închinăm Lui în întregimea fiinţei noastre, adică şi cu sufletul, dar şi cu trupul, precum ne îndeamnă Sfântul Apostol Pavel:

"***Preamăriţi pe Dumnezeu în trupul vostru şi în duhul vostru, ca unele care sunt ale lui Dumnezeu***" (I. Corinteni VI, 20).

Închinarea pe care o aducem lui Dumnezeu cel nevăzut, izvorâtă din inima noastră, trebuie însoţită de închinarea din afară, care se exprimă, sau se face văzută, prin mişcări ale trupului - ingenuncheri, însemnare cu semnul Sfintei Cruci, metanii - sau prin folosirea unor lucruri materiale precum apa la botez, untdelemnul, pâinea, vinul, sfintele vase, sfintele odăjdii şi altele.

Când ne adunăm în Biserică pentru rugăciune, îl avem prezent pe însuşi Domnul, căci El a spus: "***Unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo voi fi şi Eu în mijlocul lor***" (Matei 18, 20).

Însuşi Mântuitorul vorbeşte de această unitate strânsă dintre spirit şi materie, în cult, prin cuvintele spuse fariseului Nicodim: "***De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu***" (Ioan 3, 5). Puterea spirituală, nevăzută a Duhului lucrează deci, prin apa văzută a botezului. Şi aşa este cu toate Sfintele Taine şi cu toate lucrările sfinte săvârşite de Sfântul Duh în Biserică, prin sfinţii ei slujitori. ***Totul în cultul nostru ne duce cu mintea la cele cereşti şi tinde să ne apropie de cele spirituale-duhovniceşti.***

Tot ce se săvârşeşte în sfintele locaşuri de cult, în Biserică, toate formele externe ale cultului divin, nu sunt altceva, decât semne văzute ale închinării în duh şi adevăr, sunt expresii ale unor stări sufleteşti, ale unor simţăminte religioase, ale credinţei noastre în Dumnezeu, ale iubirii noastre faţă de El. Aşa de exemplu, **când ne însemnăm cu semnul Sfintei Cruci, noi ne aducem aminte de patimile şi răstignirea Domnului.**

Prin toate semnele exterioare, semne văzute, trupul nostru se asociază cu sufletul nostru, luând parte astfel, la preamărirea lui Dumnezeu, împlinind sfatul Sfântului Apostol Pavel, care zice: "***Vă îndemn deci, fraţilor, pentru îndurările lui Dumnezeu, să înfăţişaţi trupurile voastre ca pe o jertfă vie, sfântă, bineplăcută lui Dumnezeu, ca închinarea voastră cea duhovnicească***" (Rom. XII, 1-2).

Totul în cultul nostru ortodox are o înaltă semnificaţie spirituală. Calea văzută ne înalţă cu gândul la cele nevăzute; lucrurile materiale ne descoperă pe cele spirituale, cele naturale ne conduc spre cele supranaturale. Aşadar, închinarea pe care noi, creştinii ortodocşi o aducem lui Dumnezeu, prin cultul sfintei noastre Biserici, este o adevărată cinstire a lui Dumnezeu; este o închinare în duh şi adevăr, pentru că toate formele văzute din care este alcătuit cultul divin au un înţeles şi un caracter pur spiritual, izvorând din acea rădăcină

nevăzută, care este în duhul sau în sufletul nostru, despre care vorbea şi Mântuitorul în conversaţia cu femeia samarineancă.

Principalul este ca totul în închinăciunea noastră, în adorarea lui Dumnezeu, să izvorască din inimă şi sufletul nostru, să se întemeieze pe iubirea adevărată pentru Dumnezeu şi faţă de oameni. Să nu facem precum poporul iudeu, despre care Mântuitorul Hristos spune, prin glasul Evanghelistului Matei: "***Poporul acestaa Mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine***" (Matei, 15,8).

În acelaşi timp, se impune mai multă linişte în sfintele noastre locaşuri de închinăciune, mai multă concentrare şi înălţare a minţii noastre spre adevărurile sfinte şi spre îndeplinirea poruncilor lui Dumnezeu, o participare mai activă la sfintele slujbe, prin cântarea omofonă sau obştească, căci, aşa cum spune psalmistul,"***toată suflarea să laude pe Domnul***". Toate acestea nu înseamnă altceva, decât închinarea în duh şi în adevăr.

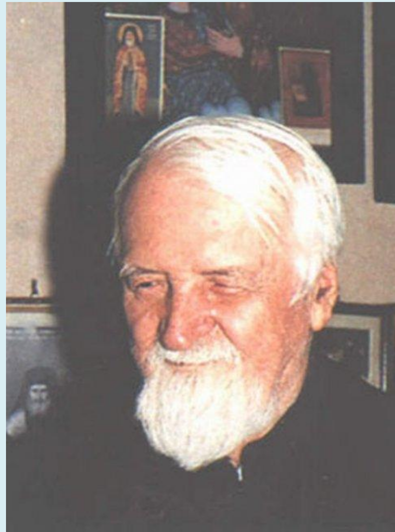
Iubiţi credincioşi, popasul Mântuitorului Hristos la fântâna patriarhului lacob din Sihar - fântâna ale cărei ruine se văd şi astăzi, după cum ne relatează cei ce au vizitat Locurile Sfinte, ne-a dat nouă prilejul de a gusta câteva picături din izvorul de apă vie, apă ce izvorăşte continuu din învăţătura divină a Mântuitorului Hristos, din harul Său dumnezeiesc, din frumuseţea şi splendoarea cultului nostru ortodox.

Acolo, la fântâna bătrânului Patriarh Iacob, Mântuitorul Hristos a descoperit tuturor neamurilor, prin femeia samarineancă, ***adevărul, dătător de viaţă, că Dumnezeu este pretutindeni şi că rugăciunea către El se poate face oriunde, dar mai ales în locaşurile noastre sfinte, în casa de rugăciune a lui Dumnezeu, unde se aduce de fiecare dată, când se slujeşte, jertfa cea fără de sânge a Fiului lui Dumnezeu.***

Ştiind că Mântuitorul Hristos este izvorul cel nesecat al vieţii, al apei celei vii, să căutăm în tot timpul vieţii noastre să sorbim din plin sfintele Sale învăţături, să îndeplinim poruncile Lui şi să-I aducem în tot timpul cuvenită închinare în duh şi în adevăr, să fim propovăduitori ai binelui, ai adevărului, ai dreptăţii, ai dragostei şi ai tuturor principiilor creştine, aşa cum a făcut şi femeia samarineancă din Evanghelia de astăzi. în felul acesta, noi vom cunoaşte darul lui Dumnezeu, ce ni s-a dat prin Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pe care să-L slăvim şi Lui să ne închinăm în duh şi în adevăr, acum şi în veci,

Amin !

Pr. Prof. Dumitru Stăniloae - Predică la Duminica a V-a după Paşti (a Samarinencei) - „Numai ce iese din inimă merge în inimă”

«Duh este Dumnezeu şi cel ce se închină Lui se cade să I se închine cu Duhul şi cu adevărul». (Ioan IV, 24).

Cuvintele pe care le-am aşezat în fruntea acestei predici au fost spuse de Mântuitorul Iisus Hristos, ca răspuns la întrebarea femeii samarinence: unde se poate aduce cea mai bună închinare lui Dumnezeu: în Ierusalim, cum susţineau iudeii, sau în muntele Garizim, cum afirmau samarinenii.

Mântuitorul învaţă prin aceste cuvinte pe femeia samarineancă - şi prin ea pe noi toţi - că nu locul contează când se aduce închinare lui Dumnezeu, ci modul în care se aduce. A spune că numai într-un anumit loc se poate aduce închinare lui Dumnezeu, înseamnă a socoti că Dumnezeu este numai în acel loc, deci că Dumnezeu este mărginit şi trupesc. Or, Mântuitorul Iisus îi spune femeii că Dumnezeu nu este trup, ci Duh, şi de aceea nu Se află numai într-un singur loc, ci pretutindeni; aşadar, oriunde ne poate auzi şi primi rugăciunea.

Faptul că noi găsim mai mult îndemn la rugăciune în biserici nu contrazice acest cuvânt al Mântuitorului, pentru că bisericile sunt şi ele răspândite în toate localităţile, la îndemâna tuturor, pe când în vremea Testamentului Vechi nu exista decât templul din Ierusalim, unde trebuiau să meargă, măcar din când în când, toţi iudeii să se închine lui Dumnezeu. ***Acum e prezent Hristos cu trupul şi cu sângele Lui în toate bisericile de pretutindeni; în toate e adus jertfă la Sfânta Liturghie pentru păcatele noastre şi ale morţilor noştri, ca şi pentru ajutorul nostru în viaţă.*** Iar bisericile sunt între casele noastre şi puterea jertfei lui Hristos din biserici se întinde peste şi prin casele noastre şi noi Îl simţim, pe El, cu darul şi cu ajutorul Lui pretutindeni, în drumurile şi în ocupaţiile noastre, dacă ne înălţăm pe aripile rugăciunii cu gândul la El.«***Căci Domnul aproape***

este» - spune Sfântul apostol Pavel (Filip. IV, 15) şi «***în El trăim şi ne mişcăm şi suntem***» (Fapte XVII, 28).

Pe de o parte, această putinţă şi datorie de a preamări pe Dumnezeu în tot locul pune în lumină cu mult mai vie măreţia lui Dumnezeu decât într-un singur loc. Pe de alta, aceasta uşurează foarte mult pe credincioşi ca să-şi îndeplinească datoria şi pornirea sufletească de a se închina lui Dumnezeu şi dă putinţa ca ea să se poată face în orice zi şi la orice oră din zi.

Dar ***Mântuitorul nu S-a mulţumit să spună samarinencii - şi prin ea nouă - numai că Dumnezeu este de faţă, ca Duh, pretutindeni, şi că deci, putem şi trebuie să-I aducem închinare în orice loc şi în orice zi, că El a adăugat şi o învăţătură despre modul cum trebuie să-I aducem închinare lui Dumnezeu. Închinarea noastră trebuie să fie «în Duh şi Adevăr» - a spus Mântuitorul.***

Acestea sunt cuvinte mari, cuvinte pline de înţeles dumnezeiesc. Nimeni nu poate scoate la arătare tot înţelesul lor; de aceea, ne vom mulţumi şi noi să punem în lumină numai câte ceva din bogatul lor conţinut.

Sfântul Chiril din Alexandria, un sfânt părinte al Bisericii vechi, a scris pe la anul 430 d. Hr. două cărţi mari, ca să arate că închinarea cu Duhul şi cu Adevărul este opusă închinării din Vechiul Testament, care constă în aducerea de jertfe de animale în templul din Ierusalim. Hristos ne-a despovărat de aceste jertfe, aducându-Se pe Sine ca jertfă nesfârşit mai preţioasă decât toate acele jertfe, căci nu putea sângele de tauri şi de viţei să cureţe conştiinţele cum poate să cureţe sângele lui Hristos - spune Sfântul apostol Pavel.

El ne cere acum numai să ne unim fiinţa noastră cu El, în continuarea jertfei Sale de pe altarele bisericilor. ***Omul, înainte de Hristos, nu-şi dădea fiinţa sa lui Dumnezeu când se închina, ci dădea o parte din bunurile sale exterioare, dar lui Dumnezeu îi este mai scump sufletul nostru, inima noastră, fiinţa noastră. Mai mult se dă omul lui Dumnezeu prin sufletul său decât prin anumite lucruri exterioare ale sale.***

Prin aceasta, Domnul Hristos a adus oamenilor o nouă uşurare în închinarea ce o aduc lui Dumnezeu. Este o uşurare care face şi ea cu putinţă închinarea în orice clipă şi în orice loc. Hristos ne-a scăpat de drumuri şi de cheltuieli mari, pentru ca să-I aducem închinare. În schimb, ***ne cere să ne dăruim fiinţa noastră întreagă, iar aceasta este spre cel mai mare folos al nostru, căci Dumnezeu Se sălăşluieşte astfel în toate cutele fiinţei noastre, curăţind-o de toate gândurile şi faptele urâte şi întărindu-ne spre cele bune, adică sfinţindu-ne.***

Noi am scăpat astfel de jertfele exterioare ale animalelor, dar încă suntem de multe ori robii altei închinări externe. ***Noi nu ne rugăm în duh atunci când ne rugăm numai cu buzele, căci a ne ruga «cu duhul» înseamnă a ne ruga cu cele dinlăuntru ale noastre, cu simţirea noastră, cu gândul că vorbim cu Dumnezeu, că suntem în faţa Lui.*** Câtă neplăcere producem celui ce ne ascultă când îi vorbim numai cu gura, când nu suntem atenţi la ceea ce spunem, când din pricina aceasta cuvintele noastre sunt reci şi noi nepăsători, când prin toată poziţia noastră arătăm celui cu care vorbim că suntem cu gândul în altă parte, că nu-i acordăm propriu-zis nici un respect.

Dar, dacă lipsa de respect e ceva jignitor chiar faţă de semen, cu cât mai jignitoare este această lipsă de respect când vorbim de Dumnezeu numai cu buzele, iar gândul ne este în altă parte, când duhul nostru nu participă la rugăciune, când atenţia noastră este împrăştiată, când gândul nostru nu stă ţintă la Cel Căruia ne rugăm. ***Se spune că de câte ori un preot sau de câte ori un credincios care se roagă cu tot sufletul adunat în rugăciune, că întinde în jurul lui duhul rugăciunii, că atrage şi pe cei din jur în adâncul liniştit al rugăciunii.***

Cineva a spus: ***numai ce iese din inimă merge în inimă. Cine nu se roagă din inimă nu are în cuvintele sale, în fiinţa sa iradierea care să meargă la inima lui Dumnezeu şi la inima celor din jur.***

Cine se roagă cu gândul concentrat, cu sufletul încredinţat că Dumnezeu e în faţa lui, se arată convins de cuvântul Mântuitorului că Dumnezeu ca Duh e pretutindeni şi deci şi în locul unde se roagă în acea clipă. Iată legătura între învăţătura că Dumnezeu e Duh şi deci pretutindeni şi între trebuinţa de a te ruga cu toată simţirea, cu duhul.

Desigur, ***un credincios care se roagă cu duhul dă dovadă că duhul său e înălţat şi încălzit de duhul lui Dumnezeu, că s-a pus prin aceasta în legătură cu Dumnezeu şi că prin puterea duhului dumnezeiesc simte faţă de Tatăl Ceresc căldura iubirii de fiu. Duhul dumnezeiesc ne face vii în rugăciunea noastră, prin el strigăm în rugăciunea noastră cu inima plină de afecţiune către Dumnezeu:*** «***Avva, Părinte***» (Rom. VIII, 28). Duhul vine în ajutor neputinţelor noastre în rugăciune.

Dar Mântuitorul ne cere să ne rugăm şi «în adevăr» sau «cu adevărul». Aceasta înseamnă în primul rând să ştim cum ne rugăm, iar în al doilea rând să ştim ce să cerem în rugăciunea noastră. De câte ori nu întâlnim credincioşi şi mai ales credincioase care nu ştiu cui se roagă şi cer lucruri necuvenite. Dumnezeu, pentru aceştia, nu are o faţă lămurită, e ca o putere oarbă pe care trebuie s-o sileşti prin gesturi şi cuvinte ciudate, lipsite de înţeles ca să ţi se împlinească o

poftă oarecare, un interes egoist, să se dea la o parte o piedică din calea îndeplinirii plăcerilor tale, din calea unor succese exterioare, a izbândirii asupra unor semeni, numai ca să te poţi arăta mai tare ca ei. În toate acestea, religia se confundă cu un fel de vrăjitorie şi omul nu iese din aceste fapte cu nici un folos pentru îmbunătăţirea lui sufletească şi pentru mântuirea lui.

Credinciosul trebuie să ştie că Dumnezeu este Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

- ***Că Tatăl a trimis dintr-o neţărmurită iubire faţă de noi pe însuşi Fiul Său Unul Născut în lume;***
- ***că acesta a luat trup şi suflet omenesc, că S-a răstignit din aceeaşi iubire faţă de noi, pentru iertarea păcatelor noastre,***
- ***că a înviat, asigurându-ne şi nouă la sfârşitul timpului învierea pentru vecie;***
- ***că până suntem pe pământ ne conduce prin Duhul Său cel Sfânt pe un drum de îmbunătăţire şi desăvârşire neîncetată, de iubire de Dumnezeu şi de oameni ca să devenim vrednici de împărăţia veşnică a iubirii.***

Acestea trebuie să le ştim şi să le cerem. ***Să rugăm pe Dumnezeu pentru mântuirea noastră şi pentru creşterea puterilor noastre sufleteşti spre toate cele bune, ca să ne putem mântui. Să ne rugăm şi pentru sănătatea şi cuminţenia noastră şi a copiilor şi a fraţilor noştri.***

De asemenea şi ***pentru pacea şi buna înţelegere între toţi oamenii***; să nu ne rugăm pentru izbândirea noastră în plăceri uşoare, în lucruri rele şi nefolositoare, în biruinţa pornirilor noastre de ură, de mândrie şi de invidie împotriva semenilor noştri.

Să ne rugăm să fie cu noi duhul iubirii de Dumnezeu şi de oameni, ca să putem răspunde cu iubirea noastră la iubirea lui Hristos Domnul şi să sporim în pace şi comuniunea cu toţi credincioşii şi cu toţi oamenii cu care ajungem în legătură.

Căci Duhul Sfânt este puntea de unire între credincios şi credincios, e deschiderea şi voinţa de prietenie şi de bună înţelegere a celui credincios cu orice om, e cel ce dă fiecărui om un alt dar, dar şi pornirea de a folosi darul său spre folosul altora. ***Duhul e bunul comun al tuturor, e cel în care ne întâlnim şi ne simţim toţi una.*** Unde este dezbinare şi duşmănie, nu este Duhul. Acolo nu poate fi nici rugăciune adevărată, rugăciune «în duh».

Se cuvine deci să rugăm pe Dumnezeu să ne dea puterea «***să păzim unitatea Duhului în legătura păcii***», cum spune Sfântul apostol Pavel (Efes. IV, 3).

Rugându-ne «în duh şi în adevăr», vom putea să simţim tot mai mult ce mare lucru se cuprinde în binecuvântarea aceluiaşi sfânt apostol: «***Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi părtăşia Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi***» (II Cor. XIII).

(Pr. Prof. D. Stăniloae - publicată în rev. Glasul Bisericii, nr. 5-6/1966, pag. 377-380)

Pr. Lect Univ. Dr. Constantin Necula - Predică la Duminica a V-a după Paşti - a Samarinencei

"***Veniţi şi scoateţi Apa Nemuririi!...***"

Dintru început, Prăznuirea aceasta a samarinencii, care-şi întâlneşte Dumnezeul Cel Viu, cheamă cu sine bucuria. Cântarea liturgică ne comută astfel la textul larg al Scripturii (Ioan 4,5-42), text pe care-l interpretează în contextul larg al istoriei. Căci ce se întâmplă acolo, la poalele muntelui Garizim (cf. În 4,20), nu ţine numai de neamul samarinenilor, ci de al tuturor destaraţilor, în fond, fiecare neam fiind, în raport cu spaţiul dintâi al Edenului, un pic destarat. "***Fiul şi Cuvântul Tatălui, Cel impreună-veşnic, Izvorul tămăduirilor, a venit la fântână; şi o femeie din Samaria a venit să scoată apă; pe care văzând-o Mântuitorul, a zis: Dă-Mi apă să beau, şi mergi de cheamă pe bărbatul tău! Iar ea, grăind ca unui om, iar nu ca lui Dumnezeu, silindu-se să tăinuiască, a zis: Nu am bărbat! Şi învăţătorul a grăit către dânsa: Adevărat ai zis: Nu am bărbat! Că cinci ai avut, şi pe cel pe care-l ai acum nu-ţi este bărbat ţie. Iar ea, mirându-se de acel cuvânt şi alergând în cetate, striga mulţimilor, grăind: Veniţi de vedeţi pe Hristos, Care dăruieşte lumii mare milă!***" (Idiomelele samarinencei, III, gls. 2).

Iar "Slavă..." vecerniei ne arată, o dată în plus, că ceea ce s-a petrecut la ghizdul puţului nu ţine numai de pământ, cât mai ales de cer: "***Lângă fântâna lui Iacov, aflând Iisus pe samarineanca, apă de la dânsa a cerut, Cel Ce acoperă pământul cu nori. O, minune! Cel Ce este purtat pe heruvimi stătea de vorbă cu o femeie păcătoasă, apă cerând, Cel Ce a spânzurat pământul pe ape; apă căutând, Cel Ce revarsă izvoarele şi limanurile apelor, vrând să atragă spre Sine, cu adevărat, pe cea vânată de luptătorul vrăjmaş, şi să adape cu apa cea vie pe cea înflăcărată amarnic după lucruri netrebnice, ca un îndurat şi de oameni iubitor***" (Slavă, gls. 6).

Aproape că orice exegeză am adăuga, pare în plus. Bine ar fi ca de fiecare dată când ne părăsim preocupările şi ne adăugăm ascultătorilor din Biserică, bine ar fi, dar, să ne ascuţim auzul, să fim atenţi întru toate, textele acestea curgând spre mintea noastră prin binecuvântată cântare liturgică. Doar atât că, de fiecare dată, asemeni unui diamant, în funcţie de faţa pe care le întoarcem, ni se luminează un aspect sau altul al Evangheliei. Şi întâlnirea cu samarineanca nu-i altfel, izvorându-ne apă vie.

Amestec de sânge şi mentalitate cu popoare din alt neam decât cel ales, sufletul samarineanului, iconizat atât de frumos de femeia ce-I iese în cale, purta cu sine toată năvala de sentimente care-L înconjura pe Dumnezeu în neamul lui Israel, iar înalta conştiinţă că "s-a rupt" de marele neam ales de Dumnezeu să-I plinească opera între oameni, Israel, accentuase, probabil, şi starea de smerenie, de smerită aşteptare. Faptul că samarinenii aleseseră Garizimul ca loc al închinării, pe Iacob ca părinte spiritual, nu face altceva decât să ne atragă atenţia că erau în căutarea unei "legalităţi" spirituale, pe care şi-o doreau extrem de mult. În acest spaţiu, mereu ocolit de iudei, ***Hristos Se poartă ca Dumnezeu: necăutând la faţa omului, ci la inima sa.*** Şi câte inimi nu aşteptau mântuirea şi în Samaria!...

Obişnuită să supravieţuiască contactului cu bărbaţii, femeia samarineancă pare întâi că mai mult cochetează cu exoticul Iudeu, Care nu doar că intră în vorbă cu ea, de două ori dezavantajată în dialog - ca femeie şi ca samarineancă -, dar îi mai cere şi apă, luând dar din mâinile ei. Reacţia pedagogică a lui Hristos rămâne, până astăzi, una din cele mai frumoase lecţii de "vânare de oameni" pe care o tezaurizează Scriptura.

I.P.S. Sa, I.P.S. Bartolomeu, comentând Evanghelia aceasta, subliniază: "***Sufletul femeii merge din mirare-n mirare: Străinul iudeu îi făgăduieşte apa cea vie. Ea nu cunoaşte metalimbajul evanghelic, dar nu e nici ignorantă; ea ştie ceea ce mulţi din oamenii secolului 20 încă n-au aflat: ce anume este apă vie: Doamne, nici găleată nu ai şi fântâna este adâncă... Aşadar, apa vie este apa din adâncime, apa originară, temelia şi începutul oricărei fântâni, apa pe care noi, cei de acum, o cunoaştem sub numele de pânză freatică, stratul profund şi pur, necontaminat de infiltraţiile superficiale, a cărei limpezime nu e concurată decât de viaţa însăşi***" (***Bartolomeu Valeriu Anania***, Arhiep. Clujului, Apa cea vie a Ortodoxiei, în vol. cu acelaşi titlu, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2002, p. 48-49).

Şi să recunoaştem că tot dialogul ulterior, despre bărbaţii ei, despre închinarea Tatălui "***În Duh şi în Adevăr***" (cf. În IV, 23), ca şi reacţia femeii, dovedesc că, răcorindu-se de năduşeala lumii acesteia, femeia înţelege darul cel mare pe care

Străinul (de-acum identificat, căci zice femeia: "***Nu cumva acesta este Hristosul?***" [În IV, 29]) i-l face.

După cum textul liturgic lămureşte: ***"Venit-a la fântână în ceasul al şaselea Izvorul minunilor, spre a aduce la viaţă pe urmaşa Evei, că Eva în acest ceas a ieşit din Rai, din pricina amăgirii şarpelui. Deci s-a apropiat samarineanca să scoată apă; pe care văzând-o Mântuitorul, i-a zis: Dă-Mi să beau, iar tu te vei satura de apa cea vie. Iar ea, înţeleaptă, alergând în cetate, a venit îndată, mulţimilor zicând: Veniţi de vedeţi pe Hristos Domnul, Mântuitorul sufletelor noastre!"*** (Idiomela I a samarinencii). De remarcat, a câta oară, cum Biserica vede în fiecare gest al lui Hristos izvorul restaurării întregului neam omenesc, de El, "***Cel Ce este şezător-impreună pe scaun cu Tatăl şi cu Duhul (...), Care a venit să caute chipul Său cel pierdut***" (Icos).

Sensul aşezării acestei Evanghelii la "înjumătăţirea Praznicului" în aşteptarea Duhului Sfânt, a Rusaliilor, este clar: "***Apa vie, cea săltătoare, apa nemuririi ai făgăduit şi dai, Izvorule cel pururea viu, celor ce primesc cu credinţă Duhul Tău, Mântuitorule, Care din Tatăl purcede***" (Cântarea a 7-a, Utrenia, III).

Vindecată astfel de "***uscăciunea necunoştinţei***" (Cântarea a 7-a a samarinencii, 7, V), femeia samarineancă află toate sensurile adânci ale credinţei: atotştiinţa lui Dumnezeu, puterea seducătoare a lui Hristos transmiţându-i-se într-atât încât, îndată după aceea, mulţime de samarineni devin "ai lui Hristos". O cetate, a Siharului, care crede în Hristos nu doar pentru că El este de faţă, ci şi mai târziu, după Înviere, convinşi de-acum că nu mai însetează, samarinenii Samariei vor fi, după Ierusalim, întâia izbândă a misiunii apostolatului creştin (F. Ap. 8, 5-25).

În loc de propria-mi concluzie la cuvântul acesta, fie-mi îngăduit să-l las pe **I.P.S. Bartolomeu** să vorbească (op. cât. p 49): "***Filologia biblică ştie că manuscrisele cele mai vechi sunt şi cele mai adevărate, deoarece ele nu sunt contaminate de greşelile involuntare ale copiştilor sau de cele voluntare ale ereticilor. Sfinţii Părinţi ştiau, de asemenea, că adevărata credinţă este aceea mai veche, adică cea predată de Sfinţii Apostoli. Biserica ştie că apa cea vie a unei fântâni se păstrează ca atare numai dacă fântâna este adâncă şi dacă pereţii ei sunt zidiţi din pietre tencuite. Ei bine, cele şapte Sinoade Ecumenice nu sunt altceva decât pietrele tencuite ce apără apa cea vie de apele viiturilor. Aici, între viu şi viitură e toată drama sfâşierilor la care este supusă cămaşa lui Hristos. Pânza freatică este una singură, fântânile pot fi mai multe, chiar foarte multe. Care este cea adevărată? Aceea care s-a ferit şi se apără de viituri (sau vinituri nobi, n. n.). O numim Ortodoxie. Acuzată de conservatorism, Ortodoxia e singura care ştie ce conservă: apa cea vie a Evangheliei lui Hristos, pururea înnoitoare prin Duhul Sfânt. Şi e de-ajuns.***"

Iar noi, noi nu putem decât subscrie, în speranţa că am fost înţeleşi.

Preot Gheorghe Sălăgian – Predică – Iisus Hristos şi femeia samarineancă

"Bine ai zis că nu ai bărbat, căci cinci bărbaţi ai avut, iar cel pe care-l ai acum nu-ţi este bărbat" *(Ioan 4,17-18).*

Hristos a înviat!

Iubiţi credincioşi! ne aflăm încă sub razele binefăcătoare şi pline de lumină dumnezeiască ale marelui praznic al Învierii Domnului şi Dumnezeului nostru Iisus Hristos.

Evanghelistul Ioan ne relatează astăzi o nouă înviere, nu trupească, ci sufletească, o înviere din moartea păcatului a unei femei samarinence.

Pentru ca să putem înţelege cuprinsul Sfintei Evanghelii de astăzi, trebuie să cunoaştem mai întâi împrejurările în care s-au petrecut cele istorisite de Sfântul Evanghelist Ioan, prin a da răspunsul la două întrebări:

1. Cine erau samarinenii?
Regele Asiriei, Salmasar (4 Regi18,9-10), a dus în robie în anul 722 î. Hr. o mare parte din poporul evreiesc, iar în locul lor a aşezat colonişti asirieni, care erau păgâni. Cu timpul, asirienii se înrudesc cu băştinaşii şi din această contopire se naşte un popor nou, care, după centrul de cârmuire – Samaria – primesc denumirea de samarineni. Deci, noul popor era alcătuit din două neamuri care împărtăşeau idei şi credinţe religioase deosebite: pe de o parte se practicau o seamă din riturile anterioare păgâne, iar pe de altă parte primeau şi unele din rânduielile lăsate de Dumnezeu prin proorocii Moise şi Aaron.

2. Care erau cauzele duşmăniei dintre evrei şi asirieni?

Poporul evreiesc a suferit o nouă robie sub împăratul Babilonului, Nabucodonosor, care le-a dărâmat şi pustiit vestitul şi strălucitorul templu zidit de regele Solomon, în cetatea Ierusalimului în anul 597 î. Hr. Întorcându-se din robia babiloniană, evreii au vrut să-şi refacă templul, ceea ce au şi reuşit în anul 538 î. Hr. în timpul regelui Cirus al perşilor care a autorizat reconstruirea templului cu ajutoare din trezoreria regală, fiindu-le restituite şi obiectele sacre pe care Nabucodonosor le-a jefuit. Samarinenii au cerut evreilor ca şi ei să fie primiţi în comunitatea acestora, spre a contribui la refacerea templului. Au fost refuzaţi pentru faptul că săvârşeau practici păgâne şi pe motivul că erau un popor amestecat.

De aici au început între ei dezbinările şi duşmăniile. Manase, fiul unui arhiereu, căsătorindu-se cu o samarineancă, este repudiat de comunitatea evreiască, drept care se stabileşte în Samaria, unde îşi zideşte un templu pe muntele Garizim. Se autointitulează arhiereu, introducând legea lui Moise şi înlăturând practicile păgâne. Neînţelegerea şi dispreţul reciproc devin şi mai evidente, după ce evreii mergând noaptea, dărâmă templul construit de acesta, motivând că templul cu arhiereu pentru Iehova se cuvine numai la Ierusalim, unde fiecare evreu era dator, ca odată pe an să aducă zeciuiala cuvenită. În celelalte localităţi, unde se aflau comunităţi evreieşti, existau numai sinagogi, în fruntea cărora se afla câte un rabin.

Învrăjbirea şi ura dintre evrei şi samarineni devenise atât de mare, încât nici nu se mai salutau; sub nici o formă şi sub nici un motiv nu treceau unii prin hotarele celorlalţi, nu mai aveau nici un amestec şi nici o legătură unii cu alţii.
Având la bază răspunsurile la cele două întrebări, vom putea înţelege mai uşor conţinutul pericopei evanghelice de azi, de la Ioan 4,5-42.

“***În zilele acelea, Iisus a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov i l-a dat lui Iosif, fiul său; şi era acolo fântâna lui Iacov, iar Iisus fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas*** (aproximativ pe la amiază). ***Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-mi să beau! Că ucenicii Săi se duseseră în cetate să cumpere de mâncare. Femeia samarineancă I-a zis: Cum! Tu, Care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă…? Pentru că Iudeii n-au amestec cu samarinenii*** (După încetarea captivităţii, evreii reveniţi în Samaria s-au amestecat cu ei, rezultând un popor hibrid, în duşmănie permanentă cu evreii).

Iisus i-a răspuns, zicând: Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau! tu ai fi cerut de la El şi El ţi-ar fi dat apă vie. Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai şi fântâna este adâncă; de unde dar ai apa cea vie? Eşti Tu cumva mai mare decât părintele nostru Iacov, care

ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui? Iisus, răspunzând, i-a zis: Tot cel ce va bea din apa aceasta, iarăşi va înseta; dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu se va face într-însul izvor de apă vie curgătoare (sau săltătoare) ***spre viaţă veşnică. Femeia I-a zis: Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să vin aicea să scot. Iisus i-a zis: Du-te şi cheamă-l pe bărbatul tău şi vino aici"***

"Femeia I-a răspuns, zicând: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat, căci cinci bărbaţi ai avut, iar cel pe care-l ai acum nu-ţi este bărbat. Pe aceasta adevărat ai spus-o (Cei cinci bărbaţi ai femeii stau în relaţie simbolică indirectă cu cele cinci triburi originare menţionate în 4 Regi 17,24, astfel: "*După aceea, regele Asiriei a adunat oameni din Babilon, din Cuta, din Ava, din Hamat şi din Sefarvaim şi i-a aşezat în cetăţile Samariei în locul fiilor lui Israel. Aceştia au stăpânit Samaria şi au început a locui în cetăţile ei*").
Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc. Părinţii noştri s-au închinat pe muntele acesta (Muntele Garizim, pe care Samarinenii construiseră un templu opus celui din Ierusalim), ***dar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm. Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui. Voi vă închinaţi la ceea ce nu ştiţi, noi ne închinăm la ceea ce ştim, pentru că de la iudei este mântuirea. Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr; căci astfel sunt închinătorii pe care Tatăl îi caută.***

Duh este Dumnezeu şi cei ce I Se închină, trebuie să I Se închine în duh şi în adevăr. I-a zis femeia: Ştim că vine Mesia Care Se cheamă Hristos; când va veni El, pe toate ni le va spune. Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel Care-ţi grăieşte.

Şi atunci au venit ucenicii Săi şi se mirau că vorbea cu o femeie. Dar nimeni nu I-a zis: Ce întrebi? sau: Ce vorbeşti cu ea? ***Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi le-a zis oamenilor: Veniţi să vedeţi un om care mi le-a spus pe toate câte le-am făcut! Nu cumva Acesta este Hristosul? Şi au ieşit din cetate şi veneau spre El. Între timp, ucenicii Lui Îl rugau zicând: Învăţătorule, mănâncă! Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi. Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva I-a adus cineva să mănânce? Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui Ce M-a trimis şi să-I împlinesc lucrarea. Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată, vă spun: Ridicaţi-vă ochii şi priviţi holdele, că sunt albe pentru seceriş*** (aici este vorba şi de secerişul spiritual: samarinenii care se apropie de apostolii-secerători, aceştia precedaţi de profeţii – semănători ai Vechiului Testament).

Iar cel care seceră primeşte plată şi adună roadă spre viaţa veşnică, pentru ca împreună să se bucure şi cel ce seamănă şi cel ce seceră, că întru aceasta se adevereşte cuvântul că altul este semănătorul şi altul este secerătorul. Eu v-am trimis să seceraţi unde nu v-aţi ostenit; alţii s-au ostenit şi voi a-ţi intrat în osteneala lor.

Şi mulţi samarineni din cetatea aceea au crezut în El pe temeiul cuvântului femeii care mărturisea: Mi le-a spus pe toate câte le-am făcut. Deci, când au venit la El, Samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Şi a rămas acolo două zile. Şi mult mai mulţi au crezut pe temeiul cuvântului Său, iar femeii îi ziceau: Credem nu numai pe temeiul cuvântului tău; noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii" (Ioan 4,5-42).

Din pericopa evanghelică de astăzi se pot desprinde foarte multe învăţături.

- Învăţăm în primul rând că ***Dumnezeu este Duh, adică fiinţă pur spirituală, nematerială şi că Închinarea sau Adorarea pe care I-o aducem trebuie să fie potrivită cu fiinţa Sa, deci să aibă tot un caracter spiritual.***
- Din aceeaşi pericopă desprindem ***învăţătura despre Egalitatea şi Frăţietatea oamenilor ca fii ai Aceluiaşi Părinte ceresc.*** Mântuitorul n-a ţinut seama de deosebirile care se făceau atunci între iudei şi samarineni, ci a socotit pe toţi oamenii egali şi fraţi unul cu altul, indiferent de neamul căruia îi aparţin.
- ***Convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă constituie punctul de plecare al Universalismului creştin***. Mai târziu, Sfinţii Apostoli au urmat pilda Mântuitorului străbătând din nou căile Samariei, precum şi altele mai îndepărtate, între popoarele păgâne.

Să ne gândim numai la marele misionar care a fost Sfântul Apostol Pavel şi care a lămurit atât de limpede universalismul învăţăturii creştine, precum şi egalitatea şi frăţietatea între oameni şi popoare, prin cuvintele: "***Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească şi parte femeiască, pentru că voi toţi una sunteţi în Hristos Iisus***" (Galateni 3,22).

În pericopa evanghelică de azi sunt de o importanţă covârşitoare cuvintele Mântuitorului adresate femeii samarinence: "***Bine ai zis că nu ai bărbat, căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care-l ai acum, nu îţi este bărbat***" (IOAN 4,17-18). De aici rezultă că femeia nu trăia tocmai după legile lui Dumnezeu, ci în concubinaj, sau preacurvie. Păcatul preacurviei se săvârşeşte atunci când unul dintre soţi părăseşte pe celălalt de care este legat prin Sfânta Taină a Căsătoriei, împreunându-se cu altul străin, adică când unul sau amândoi sunt căsătoriţi. De asemenea preacurvesc şi aceia care trăiesc în concubinaj în faţa lumii,

necununaţi bisericeşte şi aceştia se canonisesc cu oprirea de la Sfânta Împărtăşanie timp de 15 ani. Cei cuprinşi de acest păcat să se oprească la timp, cum s-a oprit femeia samarineancă, ca să nu-şi atragă mânia lui Dumnezeu asupra lor; apoi să alerge la slujitorul lui Hristos – preotul – în scaunul de spovedanie şi să-şi mărturisească păcatul, lepădându-se definitiv de el. Orice relaţie conjugală în afara cununiei bisericeşti, chiar dacă eşti căsătorit la starea civilă, tot preacurvie se numeşte, şi Doamne fereşte să te prindă moartea într-un astfel de păcat, căci şansele de mântuire sunt extrem de mici sau poate inexistente.

- Tot din pericopă mai desprindem un alt principiu fundamental al învăţăturii creştine: ***Egalitatea femeii cu bărbatul***. Se cunoaşte starea de umilinţă şi decădere a femeii în lumea antică păgână. Poligamia era în floare, femeia era sclava bărbatului care avea drept de viaţă şi de moarte asupra ei şi asupra copiilor ei. În legea iudaică, deşi situaţia femeii era mai blândă, totuşi ea atârna de bunul plac al bărbatului, care putea oricând să-i dea "carte de despărţenie".

Dar odată cu venirea lui Hristos-Mântuitorul în lume, starea femeii s-a schimbat radical.** **Din sclava bărbatului şi din fiinţa dispreţuită, Hristos-Domnul o ridică la starea de deplină egalitate cu bărbatul, o reabilitează ca fecioară, soţie şi mamă; iar căsătoria este binecuvântată de Dumnezeu şi ridicată la treapta de Taină Sfântă. De la Maica Domnului încoace, femeia creştină a dovedit ce zestre nobilă şi sfântă i-a dăruit Dumnezeu şi ce misiune divină i s-a încredinţat.

Să-L cercetăm pe Hristos, ca femeia samarineancă până suntem în viaţă, ca nu cumva să ne prindă moartea pe calea păcatului şi să fim aruncaţi, pentru nişte plăceri trecătoare, acolo unde este "plângerea şi scrâşnirea dinţilor". Amin.

Părintele Ion Cârciuleanu - Duminica Samarinencii

Ne aflăm în acea perioadă a anului bisericesc, când la strane se cântă din Penticostar iar de pe amvoane ***se tâlcuiesc Evanghelii în care se cuprind întâlniri cu Domnul şi mărturisiri despre Hristos cel înviat, atât în lume, cât şi în sufletul fiecăruia.***

Învierea Domnului n-a rămas în istorie un act oarecare, de unică şi zguduitoare misiune, ci a devenit un bun comun, temelia creştinismului.

Este foarte semnificativ rolul femeii în cimentarea religiei creştine. De la cea dintâi arătare a lui Iisus după Înviere până la biruirea învăţăturii creştineşti, femeia apare într-o lumină ce-şi revarsă razele sale departe în istoria creştină.
În această lumină ne apare pericopa evanghelică de astăzi, care aşază înaintea sufletelor noastre ***icoana unei femei samarinence care, cunoscând pe Domnul Iisus, s-a făcut cea dintâi misionară a Lui.***

Domnul Iisus Hristos, într-o zi de vară, sub arşiţa soarelui, venind din Iudeea şi mergând spre Galileea, trecea prin Samaria, cetate numită Sihar, unde se găsea fântâna lui Iacob. Ucenicii Domnului intraseră în oraş ca să găsească cele ce sunt necesare pentru hrana trupului, iar Mântuitorul a rămas singur lângă izvorul istoric al lui Iacob. După o scurtă aşteptare, iată o femeie samarineană vine să ia apă de la fântână. Desigur, această femeie a tresărit văzând fântâna străjuită de un iudeu, de un om străin de neamul locuitorilor din Samaria, căci între evrei şi samarineni erau neînţelegeri şi ură mare pe motive religioase şi politice.

După ce a scos apă, femeia a vrut să plece. Împotriva tuturor preceptelor Legii şi spre surprinderea femeii, Mântuitorul i se adresează: “***Dă-mi să beau***”. Femeia a fost foarte mirată. Nu se mai întâmplase aşa ceva. Omul încălca rânduielile tradiţionale. Îl înfruntă: “***Cum, tu care eşti iudeu, ceri să bei apă de***

la mine, care sunt samarineancă?" Femeia nu i-a dat apă şi parcă aştepta o explicaţie. Şi atunci, Mântuitorul i-a spus: "***De ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi cine este cel care ţi-a zis "Dă-mi să beau", ai fi cerut de la Dânsul şi ţi-ar fi dat apă vie***" (Ioan 4, 10). Cuvintele i se părură femeii fără înţeles. Şi mirându-se, zise: "***Doamne, fântâna este adâncă şi nici ciutură nu ai; de unde ai apa cea vie?***" Dar Iisus i-a răspuns din nou cu cuvinte de taină:"***Tot cel ce bea din apa aceasta va înseta iarăşi, iar cel ce va bea apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, căci se va face în el izvor de apă vie care curge spre viaţa veşnică***". Nu e greu de presupus că femeia n-a priceput nici acum prea mult din cele auzite, dar o asemenea apă, care i-ar fi ajuns pentru o viaţă, o ispitea totuşi, şi zise: "***Doamne, dă-mi apa aceasta ca să nu mai însetez, nici ca să mai vin aici să scot apă***".

Mântuitorul, aparent, nu i-a mai răspuns la această cerere.

Pentru a gusta din apa cea vie, sufletul ei întinat de păcat trebuia spălat prin pocăinţă şi mărturisire. Căci fără asemenea pregătire este cu neputinţă să înţelegi ce anume este această "apă vie" şi să o primeşti. **Deci, cel dintâi lucru care se cere fiecărui om este să fie pregătit, să fi părăsit întunericul păcatului şi să fi intrat în contact spiritual cu Hristos, şi numai după aceea va înţelege ce anume este darul lui Dumnezeu**, "***apa cea vie***". Iisus îndreaptă cuvântul său către femeie şi zice: "***Mergi de cheamă pe bărbatul tău şi vino aici***". Femeia i-a răspuns: "***Nu am bărbat***".

Mântuitorul care, ca Dumnezeu atotştiutor, vedea şi cunoştea faptele, inimile oamenilor, ştiuse acest lucru, dar îi pusese la încercare sinceritatea, pentru a o face să merite continuarea convorbirii. I-a plăcut răspunsul ei; spusese adevărul. "***Bine ai spus că nu ai bărbat, a spus Domnul***, şi a început să-i amintească amănunte din viaţa ei păcătoasă ca dintr-o carte deschisă, fapte care urmau nu numai să-i stârnească interesul, dar să o facă să se angajeze fără rezervă în discuţie, cât dintr-o teamă sfântă, ca în faţa unui prooroc, cât mai ales din dorinţa de a-şi lămuri unele lucruri pe care nu le înţelesese până atunci prea bine.

Mântuitorul a continuat: "***Că cinci bărbaţi ai avut şi acela pe care îl ai acum, nu-ţi este bărbat, aceasta adevărat ai grăit***".

Aşadar, trăia în fărădelege cu al şaselea bărbat. De data aceasta, femeia a rămas uimită, i-a zguduit conştiinţa şi a pus-o pe gânduri, pentru că i-a spus toate câte le-a făcut în viaţă. Nu i se mai întâmplase aşa ceva. Atunci a izbucnit: "***Doamne, văd că eşti prooroc***". Impresionată la culme, sufletul ei năzuieşte să urce pe scara cea veşnic nestricată a rugăciunii spre Dumnezeu şi îl întreabă pe Iisus: ***"Doamne, părinţii noştri (cei din Samaria) s-au închinat în muntele***

acesta (muntele Garizimului); voi însă (cei din Iudeea) ziceţi că în Ierusalim este locul unde se cuvine a se închina. Spune-mi, va fi continuat ea, cum e mai bine? Care este adevărul?”.

Abia acum Mântuitorul i-a dat, de fapt, apa cea vie, când i-a răspuns femeii cu aceste cuvinte: “***Crede-mă, femeie, că va veni vremea când nu în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veţi închina Tatălui, va veni vremea şi acum este, când închinătorii cei adevăraţi se vor închina Tatălui cu Duhul şi cu Adevărul; că Tatăl acest fel caută să fie cei ce se închină Lui***”.

Duh este Dumnezeu, şi cei ce se închină Lui, cu Duhul şi cu Adevărul se cade a se închina. Zis-a Lui femeia: “***Ştim că va veni Mesia, care se cheamă Hristos; când va veni acela, ne va spune nouă toate. Zis-a ei Iisus: “Eu sunt, Cela ce grăiesc cu tine”.***

Mântuitorul i-a oferit, în schimbul şi în locul apei din fântână, “***apa cea vie***”, din care, dacă bea cineva “***nu va mai înseta în veac***” (V. 14). Pătrunzând în sufletul ei pe nebăgare de seamă, în acea amiază caldă de vară, apa aceasta a transformat-o pe femeie în cea dintâi misionară a Evangheliei lui Hristos şi, convinsă de acest adevăr, ea lasă vasul de apă la fântână, aleargă în grabă în cetatea Sihar, străbate uliţele şi strigă cu însufleţire: “***Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus câte am făcut; nu cumva Acesta este Hristos?***” Spusele ei i-au impresionat pe locuitorii cetăţii, pentru că şi-au părăsit casele şi au venit la fântână să-L vadă pe Iisus. Sfântul Evanghelist Ioan povesteşte că, după ce au stat de vorbă cu El, L-au invitat să rămână cu dânşii în Sihar şi că Mântuitorul a rămas cu ei două zile.

Popasul Domnului lângă fântâna lui Iacob şi cuvântul Său către femeia samarineană aduc în faţa noastră şi pentru noi, două mari probleme:
- Darul lui Dumnezeu şi
- închinarea “în Duh şi Adevăr”.

Darul lui Dumnezeu este apa vie, pornită din izvorul cel nesecat al dragostei părinteşti şi cel ce bea din această apă vie gustă şi se adapă din izvorul nemuririi. Darul lui Dumnezeu ne împărtăşeşte bucurii spirituale care nu se mai iau în veac de la noi.

- ***Harul este puterea supranaturală care vine în ajutorul sufletului slab, bolnav şi neputincios, ca să-l ajute, să-l întărească şi să-l mântuiască.***
- ***Harul este iubirea concretă a lui Dumnezeu faţă de om, manifestată neîntrerupt în viaţa omenirii,***

- ***este apa cea vie care hrăneşte, întăreşte şi face să sporească neîncetat toată viaţa cea duhovnicească a noastră.***

Harul lucrează în Biserică şi se împărtăşeşte mai ales prin Sfintele Taine.
Ne-am putea pune întrebarea: ***ce înseamnă închinare în "duh şi adevăr***?"

- *Unii zic: trebuie să te închini lui Dumnezeu în duh, adică fără nici o formă, fără sărbători, fără post, fără ritual, fără preoţi, fără veşminte de slujbă, fără să-ţi faci cruce, fără să îngenunchezi, fără să te duci la biserică.*
- *Alţii zic: închinarea în duh înseamnă închinare din inimă bună, închinare din gând curat, închinare din credinţă dreaptă, cu rugăciunea, cu hotărârea de a face bine, cu iubire faţă de toată lumea.*

De fapt, cei ce gândesc astfel, rătăcesc, pentru că iau textele Sfintei Scripturi izolat şi scapă din vedere unele aspecte care se lămuresc prin altele din Sf. Scriptură şi din învăţătura Mântuitorului.

- *Mântuitorul şi apostolii au mers la templu (Marcu 11, 15-17; Ioan 7, 14; Matei 21, 13; Luca 9, 41; Fapt. Ap. 5, 42),*
- *Mântuitorul a recunoscut autoritatea mai marilor sinagogii, a învăţat în templu şi în sinagogi, a recomandat celor pe care îi vindeca să se arate preoţilor (Marcu 5, 38; Luca 17, 14),*
- *a recomandat postul (Marcu 9, 29; Luca 5, 35; Matei 17, 21),*
- *a participat la sărbători (Ioan 7, 10; Luca 22),*
- *când vindeca bolnavii folosea gesturi rituale, precum punerea mâinilor (Luca 4, 40),*
- *se ruga în templu, în sinagogi şi în locuri speciale (Marcu 1, 35; Luca 4, 42; Matei 14, 23),*
- *a folosit pâinea şi vinul ca elemente rituale (Luca 22, 19),*
- *a îngenuncheat la rugăciune (Luca 22, 41),*
- *iar Apocalipsa vorbeşte de tămâie şi de rugăciunea sfinţilor (Apoc. 5, 8).*
- *Iar pe cei ce refuză semnul sfintei cruci, Sf. Apostol Pavel îi osândeşte ca pe "**vrăjmaşii crucii lui Hristos**" (Fil. 3, 18).*

Aceşti tâlcuitori răstălmăcesc toate aceste lucruri ca să lovească Biserica cea "***una, sfântă şi sobornicească***", sub pretextul că oferă una mai bună.
Se constată că cele mai multe din lucrările pe care le neagă Bisericii Ortodoxe, le introduc şi la ei sub alte forme. Ei ocolesc spusele Sf. Apostol Pavel care îndeamnă: "***De acestea să le aduci aminte oamenilor şi să-i îndemni înaintea Domnului să nu intre în dispute, căci nu-s de nici un folos şi numai smintesc pe ascultători***" (Tim. 2, 14-22). Unii ca aceştia "***au numai chipul cucerniciei, iar puterea ei o tăgăduiesc. De aceştia, fereşte-te!***" (Tim. 3, 5). Nu recunosc preoţii, dar îşi fac păstori; nu recunosc bisericile, dar îşi fac "case de rugăciuni"; nu recunosc veşmintele, dar au inventat altele; nu recunosc slujbele tradiţionale,

dar au compus altele cu un ritual similar. Cu acestea pot înşela numai pe cei slabi de minte şi credinţă şi dovedesc doar că sunt stăpâniţi de duhul mândriei, al slavei deşarte şi al dorinţei de stăpânire. Unora ca aceştia li se potriveşte cuvântul: "***Se apropie de Mine cu buzele lor, şi mă cinstesc cu limba, iar inima lor este departe de Mine***" (Matei 15, 8). Cei mai mulţi sunt cuprinşi doar de viclenie, iar cei ce au râvnit cu adevărat, "***nu au pricepere***" (Romani 10, 2).
Tâlcul adevărat al cuvintelor "închinare în duh şi adevăr" constă în aceea că toate formele exterioare capătă valoare numai când sunt dublate de inimă bună, iubire, generozitate, jertfă pentru altul, schimbare interioară, dorinţă de transformare în bine, smerenie, rămânere în Biserica lui Hristos cea zidită pe temelia apostolilor şi continuată până azi prin succesiune apostolică.

Biserica noastră ortodoxă, "***noul aşezământ, nu este al literii, ci al duhului, pentru că litera ucide, iar duhul face viu***" (Cor. 3, 6).
Samarineanca era victima formalismului iudaic, care ucide fondul pentru formă, pe când Iisus este însuşi spiritul şi adevărul care trebuie să însufleţească şi să condiţioneze acţiunile noastre.

Rugăciunea în duh şi adevăr se aseamănă cu rugăciunea Vameşului: "***Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosul***", ***aceea care, atunci când se adresează lui Dumnezeu, nu judecă pe vecin, nu se compară, nu se îndreptăţeşte; aceea prin care cel ce se roagă îşi vede bârna din ochiul său şi nu paiul din ochiul aproapelui. Este rugăciunea celui care, înainte de a merge la Biserică, aşa cum spune Mântuitorul, merge întâi de se împacă cu cel cu care este în supărare.***

Rugăciunea în duh şi adevăr este rugăciunea care spune drept lui Dumnezeu atunci când se roagă, de pildă când zice: "***Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri***". ***Iartă în clipa aceea pe toţi cei care i-au greşit şi nu ţine minte răul.***

În rugăciunea noastră în duh şi adevăr trebuie să oferim lui Dumnezeu inima noastră "***înfrântă şi smerită***". Alcătuit din trup şi suflet, omul trebuie să ia parte cu amândouă părţile la rugăciunea pe care i-o aduce lui Dumnezeu. "***Cu duhul şi cu adevărul***" ***nu înseamnă a renunţa la formele cultului, la biserică şi la podoabele ei, ci la minciună, răutate şi făţărnicie.*** Însă cu condiţia ca toate aceste forme să fie întemeiate pe un imbold lăuntric real şi de a fi mijloace, nu scopuri în sine. Forma să fie expresia fondului. Ea trebuie să înfăţişeze, fără greş şi fără acoperire, lăuntrul nostru sufletesc.

Viaţa "în spirit" este viaţa întemeiată pe adevăr. Ea este necesară oriunde şi oricui. Aceasta este rugăciunea "în duh şi adevăr": rugăciunea celui care nu

încearcă să se înşele nici pe sine, nici pe Dumnezeu. Această rugăciune a învăţat-o Mântuitorul pe samarineanca din Evanghelia de astăzi.

Nu se sfârşeşte, însă, istoria acestei femei cu cele relatate în Evanghelie. ***Spune tradiţia că a devenit, după convertire, una dintre cele mai aprige uceniţe ale Domnului şi că a propovăduit învăţătura sa, murind cu cei şapte copii ai săi moarte de martir, sub împăratul Nero, însemnată în calendar sub numele de Martira Fotinia.***

Învăţătura din Evanghelia de astăzi ni se adresează nouă tuturor, şi cel mai important lucru pe care trebuie să-l ţinem minte, este tocmai această chemare a Mântuitorului de a ne închina în duh şi adevăr. ***Este timpul să ne dăm seama că, dacă suntem în legătură cu Dumnezeu în duh şi adevăr, în sinceritate, smerenie, modestie, în bunătate, în dragoste toate acestea lucrează asupra sufletului nostru, dar se răsfrâng şi asupra aproapelui nostru, în viaţa societăţii, în viaţa lumii în care trăim.***

Fiindcă, în fond, Dumnezeu aceasta vrea, ca rugându-ne Lui în duh şi adevăr, să facem o lume care să fie a Duhului şi Adevărului.

De două mii de ani, această îmbunătăţire morală a omului, prin apa cea vie a harului lui Dumnezeu, stă în Sfânta Evanghelie ca o chemare şi se oferă cu aceeaşi putere prezentului şi viitorului, oricui o cere cu rugăciunea Samarinencii: *“**Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez**”. Amin.*

Părintele Iosif Trifa – Evanghelia Duminicii a V-a după Paşti (a Samarinencii) - Despre „apa cea vie“

Ce minunată şi plină de învăţături este această Evanghelie! Samarineanca se mira de „apa cea vie“; nu-şi putea da seama ce ar fi şi cum ar fi o astfel de apă. Dar eu mă întreb: oare mai altcum e azi? Oare câţi dintre creştinii de azi ar putea da un răspuns corect la întrebarea: „Ce e apa cea vie?“ Vom începe deci prin întrebarea: ***Ce este „apa cea vie“?***

Şi vom răspunde îndată, pe scurt, direct şi precis: ***„Apa cea vie“ este izvorul ce curge din Stânca Golgotei; este Jertfa cea mare şi Sfântă a Crucii.***

Fântâna darurilor şi a dragostei Tatălui Ceresc noi o aveam din veşnicie. În grădina Edenului, ea curgea din plin şi din toate izvoarele. Dar păcatul lui Adam a astupat această fântână. Izvorul ei s-a retras în stâncă. Lumea a devenit „***un pământ pustiu, neumblat şi fără de apă***“ (Ps. 63, 1).

A trebuit să vină Fiul lui Dumnezeu să sape iarăşi fântâna. Şi a trebuit să sape adânc şi din greu. A trebuit să Se coboare în adâncul pământului, să afle izvorul. A trebuit să lovească stânca aceasta cu Crucea Sa şi cu suferinţele Sale. Suliţele soldaţilor, cuiele şi ciocanele răstignitorilor a trebuit să sape în stâncă. Când a răsunat cuvântul: „Săvârşi-tu-s-a!“, a ţâşnit Izvorul apelor vii.

Într-o lume „pustie şi fără de apă“ s-au revărsat apele vieţii şi s-a auzit strigarea: „***De înseteată cineva, să vină la Mine şi să bea***“ (Ioan 7, 37); şi „…***cei însetaţi, veniţi la ape***“ (Isaia 55, 1). Şi de atunci ***apele vieţii curg mereu prin lume. Ele curg şi vor curge mereu, până la sfârşitul veacurilor, dând tuturor celor care se adapă din ele iertare de păcate, sănătate, viaţă, fericire şi mântuire.*** Izvorul apelor vii a ţâşnit din Stânca Golgotei. Strămoşii noştri aveau datina să ridice pe

la răspântiile drumurilor câte o cruce sub care săpau o fântână pentru drumeţii cei însetaţi.

Ce înţeles adânc a pus credinţa strămoşilor noştri în aceste cruci-fântâni – pe care necredinţa noastră le lasă să se răstoarne… Ele sunt icoana apelor vii ce izvorăsc din Crucea Golgotei. Un creştin viu are nevoie neîncetat de această „apă vie“, de această apă a vieţii, a sufletului.

Întrebaţi pe un medic ce rost are apa în viaţa noastră cea trupească şi veţi afla că ea îndeplineşte slujba cea mare de a face sânge. Fără apă n-am avea sânge! Fără apa cea vie n-am avea viaţa sufletească. ***„Apa cea vie“ este apa ce trebuie sufletului nostru, este apa după care însetează sufletul nostru, este apa cu care se adapă sufletul nostru.*** Aceasta este apa cea vie despre care vorbeşte Domnul. Aceasta este apa după care însetează sufletul nostru. Aceasta este apa de care are lipsă sufletul nostru. Sufletul nostru îşi are şi el setea lui. Lumea nu poate astâmpăra şi sătura această sete. Lumea n-are nici un picur de apă pentru această sete. Foarte potrivit e pus acest adevăr în chipul de mai jos.

Lumea aceasta este un pustiu al păcatului. Este un „pământ pustiu şi fără de apă“ sufletească. Sufletul piere de sete în această pustietate. Nici un izvor, nici o picătură de apă n-are lumea aceasta pentru setea sufletului. „***Însetat-a de Tine sufletul meu… într-un pământ pustiu, neumblat şi fără de apă***“ (Ps. 62). Nici bogăţia, nici averile, nici banii, nici desfătările, nici ştiinţa şi nici filozofia nu pot astâmpăra setea sufletului. „***Ca norii şi vântul fără de ploaie***“ (Prov. 25, 14), aşa este şi lumea cu lucrurile ei faţă de setea sufletului.

Toate bogăţiile, toate desfătările şi toate bucuriile lumii sunt nişte „***nori fără apă***“ (Iuda 12). Din norii aceştia nu picură nimic pentru suflet. Sufletul moare de sete sub aceşti nori fără de apă. O sută de filozofi nu pot face la patul unui bolnav cât poate face un psalm, o rugăciune! ***Toate avuţiile şi desfătările lumii nu pot da pacea, bucuria şi liniştea sufletească pe care o are cel credincios.***

Setea sufletului se poate adăpa numai cu „apa cea vie“ pe care a revărsat-o în lume Iisus Mântuitorul. În mijlocul apelor mării poţi muri de sete! Apele mării nu pot astâmpăra setea. Întocmai aşa sunt şi apele lumii. Ele nu astâmpără setea sufletului. Sufletul moare de sete în valurile lumii.

Setea cea sufletească poate fi adăpată numai cu Izvorul apelor vii ce ţâşnesc din Stânca Golgotei, cu darurile ce ni le dă Jertfa Crucii.

O, ce dar mare este aceasta, însă, vai, ce puţini sunt cei care îl folosesc! Cât de puţini sunt acei care se adapă din izvorul apelor vii… De ce? Pentru că nu cunosc oamenii nici apa cea vie şi n-au nici setea sufletească. Iar pricina acestor

două lucruri este una singură: nu-l cunosc oamenii cu adevărat pe Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi Jertfa Lui cea Sfântă. N-au gustat cu adevărat din apa cea vie ce ţâşneşte din Stânca Golgotei, pentru că cel care a gustat din apa aceasta află, dintr-o dată, că toate „dulceţile“ acestei lumi sunt gunoaie şi amărăciuni.

E plină lumea de oameni care şi-au pierdut setea cea sufletească. Le-au furat-o diavolul şi nepăsarea de cele sufleteşti.

Femeia samarineancă ne arată şi calea cum să aflăm apa cea vie şi să ne câştigăm setea cea sufletească. Domnul îi zice: De ai fi ştiut tu cine este Cel ce vorbeşte cu tine, n-ai vorbi aşa… nu te-ai mira de apa cea vie de care grăiesc Eu…

Aici este cheia aflării apelor vii: aflarea şi cunoaşterea Mântuitorului. ***Samarineanca a aflat „apa cea vie“ vorbind cu Domnul. Aflând că Cel Care vorbeşte cu ea cunoaşte viaţa sa şi trecutul său cel păcătos. Apa vieţii se află şi azi tot aşa: punându-ţi viaţa şi păcatele tale în faţa Mântuitorului şi vorbind cu El prin rugăciune.***

După ce L-a aflat pe Domnul, samarineanca s-a făcut şi ea o vestitoare; a alergat în cetate, strigându-i pe oameni: Veniţi la Domnul!

Dintr-o femeie păcătoasă, ce avusese şase bărbaţi, se face o vestitoare a Domnului. Minunea aceasta se petrece şi azi. ***Toţi cei care Îl află cu adevărat pe Domnul şi gustă din izvoarele apelor vii devin şi ei nişte vestitori ai Domnului, ca să se împlinească cuvintele Lui, că o astfel de apă se preface în ei înşişi în izvor de apă săltătoare.***

Însă, vai, ce puţini sunt aceştia! Cei mai mulţi se adapă cu apele lumii şi ale păcatelor (alcool, patimi şi desfătări lumeşti). „***Poporul Meu, zice Domnul, M-a părăsit pe Mine, izvorul apelor vii, şi şi-a săpat fântâni crăpate care nu ţin apă***“ (Ier. 2, 13). Aceste fântâni cu apă moartă sunt plăcerile, poftele, lăcomia de bani, de averi şi alţi idoli.

Iubiţi ostaşi din Oastea Domnului! Eu mă gândesc, cu lacrimi în ochi, la cei mulţi, mulţi, care au pierdut setea cea sufletească. Lumea de azi e plină de cei care însetează după otravă şi se adapă cu otravă. Ah, nenorociţii de ei! Să-i ajutăm, iubiţii mei, să-i ajutăm pe aceşti nenorociţi să-şi recapete setea cea sufletească.

Dragă cititorule! Eu te întreb, cum stai tu faţă de apa cea vie, faţă de apa vieţii? Eu îţi zic cuvintele Domnului: ***O, de ai cunoaşte tu, dragă suflete, darul lui***

Dumnezeu, puterea şi binecuvântarea ce se revarsă în viaţa ta după ce ţi-ai adăpat sufletul cu izvorul apelor vii!…

Deci să luăm aminte. Şi lumea aceasta îşi are setea ei şi apa ei. Dar cine e cuprins de setea asta şi bea din apa asta nu se mai satură. Beţivul, lacomul, desfrânatul etc. sunt cuprinşi de o sete de care nu mai pot scăpa. Cu cât beau, tot mai mult ar bea! Faţă de această sete rea, setea mântuirii sufleteşti se adapă dintr-un izvor ce satură sufletul omului şi îi dă o nespusă bucurie şi mulţumire sufletească.

„***De însetează cineva, să vină la Mine şi să bea!***“, zice Domnul. Domnul Iisus pe toţi ne cheamă să bem din apa cea vie. Să bem până la revărsare. Din inima noastră să curgă, să se reverse aceste ape şi pentru alţii. Să le dăm şi altora să guste din izvorul cel mare al apelor vii. Gustă, dragă suflete, gustă din această apă, şi atunci „***Domnul va sătura sufletul tău în timp de secetă şi va întări oasele tale şi vei fi ca o grădină adăpată şi ca un izvor ce nu-i scade apa***“ (Isaia 58, 11). Vei fi atunci un izvor prin care mulţi vor fi aduşi la Izvorul cel mare al „apelor vii“.

Rugăciune

Iisuse, prea dulcele meu Mântuitor! Eu Te-am aflat „într-un pământ pustiu şi fără de apă“ (Ps. 62, 3). Când era să mă prăpădesc de foame şi sete, m-ai ajutat să Te aflu pe Tine, Doamne, mana cea cerească şi apa cea vie.

Când era să mor de sete, „într-un pământ pustiit şi fără de apă“, am auzit glasul Tău cel dulce: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea!“ (Ioan 7, 37). „Cei însetaţi veniţi la ape! Veniţi şi luaţi fără aur şi fără de plată“ (Isaia 55, 1).

Slăvit să fii, Doamne, că mi-ai ajutat să gust şi eu din apa cea vie ce curge din Crucea şi Jertfa Ta cea Sfântă! Până în clipa când moartea va veni să-mi închidă graiul, eu voi striga şi voi cânta neîncetat: O, ce valuri de îndurare, de iertare, de pace, de viaţă şi de mântuire curg din Crucea Răstignirii Tale şi vor curge mereu până la sfârşitul veacurilor! Pretutindeni pe unde curg aceste ape, este viaţă… înverzesc pomii şi învie oamenii (cf. Ezech. 47, 1-13).

Şi eu eram un pom ce sta gata să se usuce de tot şi să fie aruncat în foc. Dar au venit apele Tale cele vii şi pomul meu s-a vindecat şi a început a înverzi şi înflori.

O, lasă, Preabunule Doamne, apele Tale cele vii să curgă mereu pe lângă el, pentru ca roadă să-şi dea „la vremea sa“ (Ps. 1, 13).

O, ajută-mi, Doamne, ca până la sfârşitul vieţii mele să simt o sete tot mai mare după apele cele vii ce se revarsă din „scaunul de domnie al Mielului“ (Apoc. 22, 1).

În ce chip se doreşte cerbul spre izvoarele apelor, aşa să se dorească ne-ncetat sufletul meu spre Tine, Dumnezeule (Ps. 42, 1).

Ajută-mă, Doamne, să mă adap, până la revărsare, din apa Ta cea vie şi să fiu „ca o grădină udată şi ca un izvor căruia nu-i scade apa” (Isaia 58, 11), ca să pot aduce şi eu pe alţii la Izvorul cel Mare al apelor vii, ce curge din Crucea şi Jertfa Ta cea Sfântă…

(Părintele Iosif Trifa – Tâlcuirea evangheliilor duminicilor de peste an)

Doamne, dă-mi …

„«Doamne», I-a zis femeia, «dă-mi această apă, ca să nu-mi mai fie sete şi să nu mai vin până aici să scot.»“ *(Ioan 4, 15)*

Cât de mult dorea biata samariteancă să scape de greutatea de a mai merge «până acolo» după apă!

Cea dintâi rugăminte făcută de ea Domnului a fost s-o scape de greutatea de a mai merge «până acolo», de ruşinea şi de oboseala de a mai merge «până acolo»…

O, dacă am cunoaşte şi noi cât de ruşinos este pentru un credincios să mai meargă «până acolo», până la apele lumii… să coboare până la noroiul lor, am ruga fierbinte şi stăruitor pe Domnul să ne dea mai degrabă apa Lui fericită şi îndestulătoare şi să nu mai dorim altceva!…

Fratele şi sora mea, rugaţi neîncetat pe Domnul să vă dea apa Lui cea vie şi harul Său cel fericit. Să vă dea să gustaţi mereu din dulceaţa părtăşiei cu El şi să prefacă în inima voastră această dulce şi scumpă părtăşie într-un izvor de viaţă şi de apă vie, care să ţâşnească în duhul vostru cu putere, totdeauna. Şi pe totdeauna.

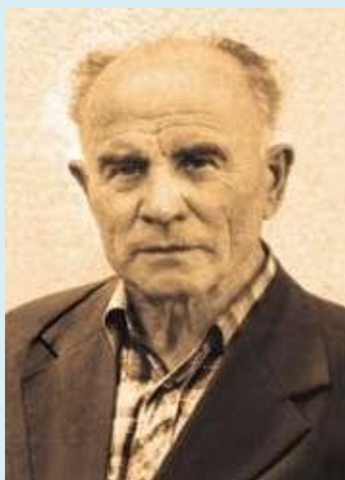
Atunci nu veţi mai simţi nevoia să mergeţi până la păcate, până la lume, până la satana, ca să scoateţi apele acestea tulburi şi amare cu care vă amăgiţi şi vă otrăviţi sufletul, crezând că vă stâmpăraţi setea. Mergeţi până la Hristos! Scoateţi din El bucuria voastră, şi puterea voastră, şi liniştirea duhului vostru, căci în veac nu vă va mai fi sete. Nu veţi mai simţi nevoia să vă duceţi cu ruşine până acolo unde mergeţi acum.

Veţi părăsi fântânile crăpate ale lumii, care nu ţin nici un strop de apă răcoritoare pentru suflet (Ier. 2, 13). Şi nici nu vă veţi mai uita la ele. Căci Izvorul îndestulător va fi în voi înşivă.

Doamne Iisuse, Preadulcele nostru Izvor de Apă vie, Te rugăm împrospătează sufletul nostru cu putere, cu biruinţă şi cu har, pentru ca viaţa noastră să fie totdeauna îndestulată cu toate roadele Duhului Sfânt (Gal. 5, 22-23). Ca nu numai să nu mai însetăm noi, dar să înviorăm mereu pe alţii şi să-i răcorim cu Apa Ta cea vie, până când nici unii din noi nu vor mai înseta niciodată şi nu vor mai coborî în lume, ca să se adape de la izvoarele ei cele întinate.

Amin.

Traian Dorz - Şi-a lăsat găleata şi s-a dus

„***Atunci femeia şi-a lăsat găleata, s-a dus în cetate şi a zis oamenilor…***“ (Ioan 4, 28)

- *Iată marea schimbare pe care o face totdeauna cunoaşterea Domnului Iisus: înainte de a-L cunoaşte pe Hristos, femeia n-a voit să-I dea nici puţină apă de băut, iar după ce Îl cunoaşte, Îi lasă găleata cu totul.*
- *Înainte de a-L cunoaşte pe Domnul, femeia fugea de oameni, dar acum aleargă să-i caute.*
- *Înainte de a-L afla pe Iisus, femeia discuta despre neînţelegeri confesionale, dar acum o interesa numai mântuirea sufletului ei şi al altora, nebăgând în seamă nimic altceva decât pe Hristos.*

Chiar dacă fiecare Îl aflăm pe Hristos în chip deosebit, chiar dacă pe fiecare dintre noi Iisus ne găseşte în alt loc şi ne cheamă într-alt fel, urmările aflării Lui, dovada că L-am aflat şi întâlnit, că L-am cunoscut pe Domnul, se arată la fiecare în acelaşi fel! adică fiecare Îi predă Domnului îndată totul şi fiecare lasă totul şi pleacă la mărturisirea şi vestirea Lui. şi fiecare uită şi frica şi ruşinea, alergând în căutarea şi aducerea altora la Hristos!

După Maica Sfântă, care cea dintâi L-a cunoscut pe Domnul şi L-a vestit altora, iată acum începe şi între femei şirul fericit al mărturisitoarelor Sale binecuvântate, care, împreună cu ucenicii Săi iubiţi, Îl vor urma pe Mântuitorul oriunde şi Îi vor sluji.

Astfel vor trece, împreună cu Iisus, şi prin umbra şi prin lumina prin care trece calea Sa îngustă de pe pământ până la cer, şi ele, surorile noastre, sfintele femei.

O, surorile noastre alese şi scumpe, Dumnezeu să vă binecuvinteze! Ca şi fraţii voştri în Hristos, voi aţi lăsat totul şi aţi mers după El, când L-aţi cunoscut.

Deşi aţi fost mai slabe şi inima voastră mai adânc se alipeşte de lucrurile iubite, voi v-aţi dezlipit de tot ce aveaţi din dragostea pentru Iisus Hristos! Aţi suferit pentru El chinuri mai mari decât noi şi aţi îndurat sfâşieri mai grele adesea ca fraţii voştri.

Multe dintre voi aţi fost în stare să părăsiţi lucruri mai scumpe decât noi şi să vă împliniţi slujba cu mai multă îndrăzneală şi devotament.

Nimeni pe pământul acesta nu vă va putea da înapoi ceea ce aţi pierdut sau aţi părăsit atâtea dintre voi pentru Domnul nostru!

Dar şi în veşnicie veţi fi răsplătite pe deplin şi voi, împreună cu noi, pentru toate jertfele pe care le-aţi dat şi pentru tot folosul pe care l-aţi adus înaintării şi slavei Evangheliei lui Hristos pentru dragostea Căruia aţi putut suferi totul.

O, slăvită putere a lui Dumnezeu şi aflare a lui Hristos, ce mare şi sfântă biruinţă ai tu!… Dintr-o femeie slabă, plină de frică şi de ruşine, şi dintr-o fiinţă temătoare şi retrasă, care n-ar fi scos altă-dată nici două vorbe în faţa oamenilor, iată ce minunat ai lucrat în viaţa ei şi cum ai făcut o misionară plină de curaj şi de putere!

Mărturisirea ei este făcută cu atâta convingere şi îndrăzneală, încât aduce o cetate întreagă la Hristos!

Slavă veşnică puterii Tale, Doamne, şi îndurării Tale!

Dragul meu, predici tu oare de ani de zile într-o cetate? Vorbeşti tu de timp îndelungat undeva? Dar ai făcut tu oare pe cineva acolo să vină la Hristos? Ai putut tu face pe cineva din cetatea ta să iasă afară la El?

Dacă da, atunci ferice de tine! Înseamnă că mărturisirea ta a fost curată şi binecuvântată de Dumnezeu, fiindcă a fost făcută bine.

Acum sileşte-te să rămâi tot aşa cum ai fost de la început, în dragostea aprinsă dintâi, cu râvna dintâi, cu bucuria şi îndrăzneala dintâi, ca roadele tale să crească şi să se desăvârşească mereu, prin învăţătura dintâi neschimbată.

Dar dacă, dimpotrivă, din cetatea ta nu s-a trezit nimeni, cu toată vestirea ta, dacă nu s-a luat nimeni după cuvântul tău şi după mărturisirea ta ca să meargă până la Iisus, atunci vezi că trebuie să fie ceva nepotrivit în mărturisirea ta sau în viaţa ta!

Sau în amândouă. Vezi unde este vina! Căci ori glasul tău nu are convingerea şi puterea mărturiei, ori nu se vede în viaţa şi purtările tale dovada că L-ai întâlnit şi cunoscut pe Hristos. Ori şi una şi alta.

Sau poate că şi tu ai făcut o chemare şi o trezire în cetatea ta. Poate că s-au şi luat câteva suflete după tine. Dar tu nu le-ai scos afară din cetate, ca să le duci până la Hristos, ca samariteanca. Ea se va fi aşezat în fruntea lor şi le va fi spus: Veniţi după mine, ca să ajungeţi la Hristos. Călcaţi pe urmele mele şi veţi întâlni pe Hristos. Luaţi-vă după mine şi eu vă voi duce la Hristos, fiţi siguri de aceasta! *Eu ştiu unde este El, căci eu Îl cunosc. Eu L-am aflat!... Ce binecuvântare este o astfel de călăuză!*

Dar cei care s-au luat după tine unde au ajuns? Unde ai îndrumat şi la cine au ajuns cei care vin după tine? Nu cumva, în loc să-i duci la Hristos, i-ai dus la păcat? Nu cumva i-ai dus la credinţe greşite, la învăţături străine, la ură, la neînţelegeri, la adunări străine — şi nu la Hristos? (1 Tim. 6, 3-5).

Dacă cumva este aşa, dragul meu, înfioară-te şi teme-te, căci acesta este un lucru foarte grav. Tu te faci pricina nenorocirii şi pierzării veşnice a tuturor sufletelor pe care le-ai rătăcit prin vorbele tale şi prin faptele tale, iar răspunderea pe care o vei da în faţa lui Dumnezeu va fi înfricoşătoare, ca şi pedeapsa pe care o vei primi (2 Tim. 3, 13; 2 Petru 2, 1-9).

Întoarce-te degrab la Domnul Iisus, la adunarea ta dintâi, la biserica ta, împreună cu toţi cei care te-au urmat — până se mai poate! Cu o pocăinţă adâncă şi deplină, atât de mare cât a fost şi răul făcut. Întoarce-te! Dacă se mai poate, mântuieşte-ţi sufletul tău şi pe al celor care te-au ascultat.

O dragul meu, dar poate că mulţi din cei care te-au urmat sau te mai urmează nu mai pot veni niciodată înapoi la Hristos. Ei au căzut, împinşi de tine, în prăpastia din care nu vor mai putea ieşi, chiar dacă tu vei mai putea. Ce mare răspundere ai tu pentru aceştia!

Chiar dacă tu vei ajunge iarăşi la Hristos, ei nu vor mai ajunge niciodată. Căci unii din ei au murit în starea aceea rea, alţii au ajuns deplin necredincioşi. Alţii au căzut în păcate de neiertat. Şi nu pot să mai iasă niciodată din prăpastia lor. Vei vedea ce grozav va fi în Ziua Judecăţii să răspunzi chiar şi pentru un singur suflet numai. Cum vei răspunde tu atunci pentru atâtea?

Sau poate un trimis al Domnului a venit în cetatea ta ca s-o cheme la Hristos, iar tu eşti unul din cei care i-au împiedicat pe oameni sau îi mai împiedică să vină! Poate că unii dintre concetăţenii tăi au şi plecat spre Hristos, iar tu i-ai întors din drum. Sau umbli să-i întorci prin înşelăciune şi ameninţări. Ce pedeapsă vei lua

tu de la Dumnezeu pentru asta! Teme-te! Sau poate că trimisul lui Dumnezeu, care a venit pe uliţele cetăţii tale pentru a chema sufletele la Hristos, a fost oprit de tine şi împiedicat să facă slujba aceasta. Tu ai pus mâna pe el sau ai făcut pe alţii să facă acest lucru nelegiuit. I-ai astupat gura cu insulte, cu pumni sau cu pământ. Ai împiedicat astfel nu numai mântuirea altora, dar ţi-ai împovărat sufletul cu cea mai îngrozitoare dintre nelegiuiri şi cu cel mai greu sânge.

Cum vei da ochi cu Hristos? Cum vei muri oare? Cum vei putea sta în faţa Judecăţii lui Dumnezeu şi a propriei tale conştiinţe cu povara unui astfel de păcat cumplit, asemenea păcatului lui Cain?

În Ziua Judecăţii, femeia slabă din Samaria şi oamenii necunoscători din Sihar se vor scula împotriva ta şi te vor osândi. Căci ei au venit la Hristos pe o singură dovadă a unei mărturii slabe, dar tu nici după atâtea mii de dovezi şi de mărturii puternice n-ai vrut să vii, n-ai vrut să asculţi, n-ai vrut să întorci…

Ioan şi Iacov au lăsat mrejele şi pe tatăl lor şi au mers după Iisus Hristos îndată, Petru şi Andrei au lăsat şi ei corabia şi peştii prinşi, Matei a lăsat vama şi banii, Samariteanca a lăsat găleata, şi ruşinea, şi frica…tu ce-ai lăsat pentru Hristos?

Domnul şi Mântuitorul nostru, stau înaintea Ta cu toată inima plină de ruşinea şi de recunoaşterea nevredniciei mele, căci au trecut atâţia ani din viaţa mea şi am primit atâtea binecuvântări de la Tine, iar eu n-am făcut din dragoste pentru Tine, din dragoste şi recunoştinţă nimic! Te-am întristat cu atâtea păcate, dar nu Te-am bucurat cu nici o dovadă de dragoste, de pocăinţă sinceră şi de îndreptare adevărată.

Te rog însă din tot sufletul meu să mă ajuţi ca de azi înainte să-mi dovedesc credinţa faţă de Tine cu fapte adevărate şi mari, iar în mijlocul alor mei să fac o mărturie frumoasă şi vrednică de bunătatea Ta şi de pocăinţa mea. Pentru ca toţi cei care mă vor vedea şi auzi să vină la Tine. Amin.

Traian Dorz - A venit o femeie după apă …

„***A venit o femeie din Samaria să scoată apă. «Dă-Mi să beau», i-a zis Iisus.***“ (Ioan 4, 7)

Ceasul acela era chiar ceasul cel mai nepotrivit să meargă cineva după apă. Pe căldura dogoritoare a amiezii şi apa se încălzea până acasă. După apă se mergea acolo, de obicei, dimineaţa ori seara, pe răcoare. Atunci mergea toată lumea la fântână după apă.

Dar femeia aceasta, bietul suflet singuratic, ale cărei păcate erau cunoscute de toţi oamenii, alegea mai bine să sufere dogoarea soarelui decât dogoarea ruşinii, dogoarea arşiţei decât dogoarea privirii altora.

Se ferea de mulţime şi mergea după apă atunci când ştia că nu mai merge nimeni. Viaţa de păcate pe care o ducea nu-i nimicise măcar bunul simţ şi ruşinea. Dacă n-avea putere să-şi ocolească păcatul, avea măcar grija să-i ocolească pe oameni.

Sunt unele suflete pe care păcatele din alţii şi slăbiciunile din ele le împing la fapte de care se ruşinează şi se îngrozesc chiar şi în clipa când le fac.

Săvârşesc păcate pe care le osândesc ele însele, dar de care n-au tăria să fugă sau nu au puterea să rupă legătura cu care sunt târâte în ele. Le este ruşine şi frică de păcatul pe care îl fac, dar nu se mai pot împotrivi lui. N-au nici plăcere şi nici nevoie de păcat, dimpotrivă, le este un chin şi o scârbă, dar, cu toate acestea, n-au nici un strop de voinţă şi de putere împotriva păcatului care le zdrobeşte mereu sufletul sau să lupte contra celor ce-i târăsc în el.

Starea aceasta de totală neputinţă, care le face totdeauna gura plină de gust amar şi trupul vlăguit, le fărâmiţează bucată cu bucată toată temelia credinţei, nimicindu-le bucuria care era în nevinovăţie, pacea care era în ascultare şi seninătatea care era în iubirea curată. De ajung apoi ca nişte păsări singuratice, care trăiesc prin acoperişuri pustii, ferindu-se de oameni ca de fiare şi ducându-şi în tăcere şi singurătate propriul trup, cu silă şi cu greutate, cum ar târî un cadavru…

Nimeni pe lumea aceasta nu poate să ştie ce ispăşire amară şi grea este o astfel de viaţă, fiindcă sufletele acestea n-o mai pot spune nimănui. Pentru că unii nu le mai cred, alţii nu le mai ascultă şi toţi le dispreţuiesc! Din pricina nenorocirii în care le-au adus unii oameni, aceste suflete îi urăsc pe toţi oamenii cu o scârbă şi cu un dispreţ deplin.

De aceea se feresc de ei cu groază, oriunde i-ar putea întâlni. Un astfel de suflet se pare că era femeia samariteancă, biata femeie ce venea acum după apă. Sufletul acela pe care îl aştepta acum Mântuitorul la fântână! ***Câtă nevoie avea sufletul acesta de Hristos!*** După ce se dezgustase de lume şi fugea de oameni ca o sălbăticiune hăituită de câini!…

O Doamne Iisuse, cât de multă milă şi bunătate ai Tu!… Cât de multă iubire şi răbdare, faţă de orice suflet! Dar faţă de astfel de fiinţe zdrobite şi nefericite, care pier în dispreţ şi în singurătate, mila şi iubirea Ta sunt de o mie de ori mai mari.

Cu câtă dragoste le chemi, cu câtă milă le cauţi, cu câtă răbdare le aştepţi şi totuşi, când vin, cu cât de multă bucurie şi iertare le cuprinzi la inima Ta! Cât de strălucit le prefaci apoi întunericul lor în lumină şi singurătatea lor, în har! Nimeni ca aceştia nu Te-au cunoscut cât de bun eşti Tu!

O suflet zdrenţuit, lepădat şi singuratic! ridică-te din deznădejde: Hristos te aşteaptă cu toată iertarea şi lumina iubirii Sale! N-ar mai fi în stare nimeni să Te mai iubească, dar El te-a iubit şi te iubeşte înalt, curat şi fierbinte.

Vino la El! Priveşte-I rănile îndurate cu răbdare, pentru că te-a iubit! Crede în iubirea acestor răni şi vino. Îmbrăţişarea Lui va însănătoşi toată fiinţa ta, curăţind-o şi redându-i lumina, bucuria, seninătatea şi voioşia curată care te vor face o fiinţă nouă şi cu totul adevărat fericită!

Dacă pe neaşteptate te întâlneşti acum cu Hristos prin chemarea aceasta, crede-o! Ascult-o şi vino!… Toată fiinţa ta va fi schimbată de Hristos şi de Duhul Sfânt prin naşterea din nou. Vei uita tot ceea ce a fost întunecat şi nefericit. Vei

primi apa cea vie a harului Său şi care nu va mai seca pentru tine şi din tine niciodată. ***Dacă bei din apa aceasta nu te mai doare nimic.***

O Doamne Iisuse, Mântuitor Milostiv, Care treci mereu prin samaria lumii să cauţi suflete zdrobite, fii binecuvântat pentru marea Ta răbdare şi iubire!

Din milă pentru sufletele nenorocite şi căzute, treci mereu şi caută mereu… Mai sunt atât de multe încă şi aşa de singure! Îngăduie să vină vremea de har în care Tu, prin ucenicii Tăi, să poţi străbate iarăşi drumurile propovăduirii, spre mântuirea celor ce au atâta nevoie de Tine, dar care se pierd, dacă nu Te duci Tu la ei, căci ei nu ştiu veni la Tine. Amin.

(Traian Dorz, Hristos – Izvorul nostru)

Traian Dorz - Când va veni Hristos, ne va spune

„«Ştiu», I-a zis femeia, «că are să vină Mesia (Căruia I se zice Hristos); când va veni El, are să ne spună toate.»“ *(Ioan 4, 25)*

Nădejdea sufletelor părăsite sau încurcate de oameni era una singură: Hristos-Mesia. Pe El Îl aşteptau toţi oamenii, cu toate dorinţele şi nelămuririle lor, de la cele mai mari până la cele mai mici. De la trebuinţele poporului întreg, până la cele ale fiecărui suflet singuratic şi amărât, toate şi toţi Îl aşteptau şi-L doreau pe Iisus.

O aşteptare atât de apropiată era în inimile oamenilor, încât toate trebuinţele lor le amânau până va veni Hristos, Care le va spune totul. Când a venit, într-adevăr, Iisus a şi adus lumina şi izbăvirea, depline şi pentru toţi, la toate întrebările lor… Dar cei care aveau atunci răspunderea pentru popor, sprijiniţi de neştiinţa poporului însuşi, L-au respins pe Hristos, zădărnicind planurile lui Dumnezeu pentru ei…

Astfel, ca naţiune, ei au rămas în întuneric, pe când, individual, cei care L-au primit şi urmat pe Domnul, au fost luminaţi. Căci *în întuneric* umblă şi în întuneric trăieşte orice suflet omenesc şi orice popor, până când nu vine Hristos să-i spună totul!

Până când nu primeşte şi nu adânceşte cu ascultare *tot* Cuvântul în lumina lui Hristos. Şi poporul, ca şi sufletul, nu ştie, sărmanul, că trăieşte în întuneric.

O, nici eu n-am ştiut că trăiesc în întuneric şi în moarte până ce L-am întâlnit pe Hristos. Până ce am cunoscut Cuvântul Său şi omul Său care să-mi spună aceasta. Trăiam în păcate, în deşertăciune, în necunoştinţă… şi nu mi se părea nimic nepotrivit. Nu vedeam nimic anormal. Nu simţeam nimic rău. Aşa trăiau

toţi în jurul meu, aşa trăiau chiar cei ce trebuiau să-mi fie îndrumători şi exemple… Şi nimănui nu i se părea ceva nepotrivit în asta!

Numai când a venit Dulcele Mântuitor Hristos, prin Cuvântul Său şi prin omul Său, mi-a spus că starea aceasta este osândă şi moarte. Şi mi-a strigat să nu mai rămân aşa… Şi n-am mai rămas! Mi-a spus să vin îndată la El, – şi am venit îndată!

O, slavă veşnică bunătăţii Domnului, căci abia acum văd ce mare bine mi-a făcut, izbăvindu-mă!… Până în veci Îi voi fi recunoscător.

Trăiesc bieţii oameni în întuneric de fărădelegi, în superstiţii şi în tot felul de credinţe rătăcite şi zadarnice… Şi nici nu-şi dau seama că aceasta este o osândă şi un blestem de moarte. Până vine Hristos în viaţa lor.

O, când vine Cuvântul lui Hristos, adică mărturisirea Lui vie într-un sat, într-o biserică, într-o adunare de oameni, într-o familie şi într-un suflet, – atunci acolo vine lumina ce descoperă ascunsele cuiburi ale şerpilor otrăvitori şi urâţi! Iar sufletele care vor să se trezească îşi deschid ochii şi văd cu groază unde trăiau şi ce-i aştepta…

Până nu le arată Hristos, nimenea nu vede.
Până nu le spune Hristos, nimenea nu ştie!
Până nu-i trezeşte Hristos, toţi dorm…

«Hristos ne va spune totul!», a zis femeia. Şi totul le-a şi spus El! Cum totul ne-a spus şi nouă. Nimeni nu mai poate adăuga şi nici nu mai poate scoate din ceea ce a spus El! Cuvântul Său păstrat în Biserică şi în Biblie este complet. Prin învăţătura Sa cunoaştem *tot* Adevărul. Orice prooroc şi orice duh care vine să mai adauge altceva, străin de Cuvântul spus de Hristos şi adeverit de Biserica Sa, ceva care nu-i izvorât de acolo, ceva care este mai mult sau mai puţin de cât a spus Iisus, acela nu este de la El!
Hristos a spus *tot* ce a voit Tatăl pentru noi. ***Duhul Sfânt ne descoperă şi ne aminteşte tot ce a spus Iisus*** (Ioan 14, 26).

A primi altceva, mai mult sau mai puţin, e primejdios. Până n-a venit Hristos, oamenii n-au ştiut… şi atunci aveau o dezvinovăţire… Dar după ce El le-a spus totul, ei nu mai pot avea nici una. Până n-ai aflat despre aceste lucruri şi n-ai ştiut nici tu, ai putea spune că aveai o dezvinovăţire! Dar acum când ştii toate aceste lucruri, când te-ai întâlnit cu Iisus şi ţi-a spus toate aceste lucruri pe care nu le ştiai, *dar trebuia să le ştii,* acum nu mai poţi avea nici un fel de dezvinovăţire!

Acum ascultă-L în tot ce-ţi spune, cu toată grija ta! Crede-L în tot ce-ţi spune, cu toată inima ta! Şi urmează-L în tot ce-ţi arată, cu toată viaţa ta! Fără să mai aştepţi de acum nimic altceva. Căci Cel care vorbeşte acum cu conştiinţa ta este Hristosul lui Dumnezeu, Mântuitorul şi Judecătorul sufletului tău.

Înţelegi tu oare ce clipă măreaţă este aceasta pentru tine? **De clipa aceasta poate atârna totul!** Curând vei pleca ori tu ori El, căci clipa trece. Cazi *acum* la picioarele Domnului Iisus şi recunoaşte-L ca Dumnezeul şi Mântuitorul sufletului tău. Predă-te Lui şi slujeşte-I apoi cu supunere deplină. Şi în veci nu vei mai umbla apoi în întuneric. Nici în neştiinţă! Dar nici în foc.

Doamne al Puterilor mântuitoare, Te rugăm să dăruieşti lumină şi îndemn puternic fiecărui suflet care aude sau citeşte cuvântul acesta al Tău şi dorinţa Ta de îndreptare, ca să-l primească îndată ca pe sămânţa cea bună, aducătoare de roade ale vieţii, pentru ca nimeni, împietrindu-se acum, să nu se pomenească odată venit prea târziu. Amin.

(Traian Dorz, Hristos – Izvorul nostru)

Traian Dorz - Duh şi Adevăr

„Dumnezeu este Duh; şi cine se închină Lui, trebuie să I se închine în Duh şi adevăr." (Ioan 4, 24)

- *Duhul este miezul, Adevărul este coaja.*
- *Duhul este conţinutul duhovnicesc lăuntric, Adevărul este forma concretă.*
- *Duhul este credinţa, Adevărul este învăţătura.*
- *Duhul este puterea, Adevărul este Cuvântul prin care lucrează această putere şi se împarte.*
- *Duhul lucrează asupra inimii şi simţămintelor, Adevărul lucrează asupra minţii, a raţiunii… Aceasta este lucrarea desăvârşită.*
- *O învăţătură sănătoasă care luminează mintea şi o îndrumă spre înfăptuirea Binelui este lucrarea Adevărului. Iar puterea care mişcă inima, aducând în ea lumină, bucurie, dragoste, evlavie, cumpătare şi râvnă în realizarea Binelui, este lucrarea Duhului Sfânt…*
- *Duhul este izvorul, iar Adevărul este albia pe care curge, ordonat şi folositor, acest izvor binecuvântat în viaţa noastră şi în Biserica Domnului nostru Iisus Hristos.*

De aceea numai când amândouă acestea merg şi lucrează împreună, este într-adevăr împlinirea voii lui Dumnezeu.

Dacă este undeva o lucrare cu adevărat de Sus, aceasta se va face puternic şi minunat, căci acestea două sunt împreună.

Căci ***cine are cu adevărat Duhul Domnului, acela va şi umbla în Adevăr, adică în învăţătura sănătoasă, care este scoasă din voia lui Dumnezeu, arătată în Biserica şi Evanghelia Sa.***

Când cineva rătăceşte de la Adevăr, adică ajunge neascultător şi în alte învăţături, străine şi înşelătoare, atunci este părăsit şi de Duhul Adevărului. Iar însufleţirea pe care o capătă un astfel de om şi râvna lui pentru rătăcirea învăţăturii sale noi vine din alt duh, dintr-un duh străin (Luca 9, 55).

Marile nenorociri ale vremurilor din urmă vor veni din pricina învăţăturilor înşelătoare şi rătăcite, care vor fi răspândite cu mare putere de duhul cel amăgitor şi vrăjmaş al lui Antihrist (2 Tes. 2, 11-12; 1 Ioan 4, 3).

De aceea, suflete dragă, fii băgător de seamă că nu ajunge numai să aibă cineva o râvnă puternică şi un duh aprins, ci este foarte important dacă şi *învăţătura* lui este *cea sănătoasă*, dovedită prin veacuri de vieţuire şi prin roade de sfinţenie, din trecut şi până astăzi.

Căci Duhul se păstrează prin Adevăr, după cum Adevărul devine rodnic şi aprins prin Duhul. Cine îşi schimbă învăţătura nu mai are nici acelaşi duh, nici aceeaşi credinţă. De aici vin dezbinarea şi partidele, certurile şi ciorovăielile, lipsa înţelegerii şi a iubirii.

De aceea aveţi toată grija şi nu părăsiţi *învăţătura,* nici să nu adăugaţi sau scădeţi nimic din ea, căci Adevărul numai întreg poate fi păstrat. Cât veţi păstra aceeaşi învăţătură, veţi fi la fel cu toţii. Dar îndată ce veţi ştirbi această învăţătură, vi se va schimba şi duhul şi credinţa şi nici nu veţi mai vorbi apoi, nici nu veţi mai simţi la fel.

Închinarea numai cu duhul e dezordine, închinarea numai cu mintea este gheaţă. Închinătorii pe care îi doreşte Dumnezeu au o închinare deplină: şi cu duhul, şi cu mintea (1 Cor. 14, 15).

Faptele numai din duh sunt greşeli grave, adeseori, cele numai din minte sunt calcule şi aranjamente… ***Numai strânsa colaborare în Hristos a unei minţi sănătoase şi luminate de Adevăr cu a unei inimi călăuzite de Duhul într-o credinţă rodnică prin iubire, sunt pe deplin în voia şi după dorinţa plăcerii Domnului.*** Nici credincioşi numai de inimă, dar nici credincioşi numai de minte. Ci credincioşi de amândouă doreşte Dumnezeu.

Nu numai o inimă aprinsă de credinţă să aibă un slujitor al lui Dumnezeu, ci şi o minte luminată de Adevăr. ***Numai când inima este îndrumată de Duhul Sfânt şi când faptele ei se desfăşoară pe calea unei învăţături după Adevăr, atunci sufletul merge bine cu adevărat.***

Altfel, dacă învăţătura nu este cea după Adevăr (Tit 1, 9), chiar şi mântuirea celui mai zelos suflet este în primejdie (1 Cor. 15, 2).

O Domnul Dumnezeul Duhurilor şi al Adevărului, Te rugăm desăvârşeşte în noi cunoaşterea şi trăirea Ta! Fă să nu ne lăsăm amăgiţi nici de duhuri străine de Adevărul Bisericii Tale, nici de adevăruri străine de Duhul ei. Ca să fim închinători plăcuţi Ţie. Amin.

(Traian Dorz, Hristos – Izvorul nostru)

Traian Dorz - Meditaţii la Apostolul din Duminica a V-a după Paşti

Scumpii mei fraţi, ***binecuvântaţi pe Domnul în orice vreme şi nu vă spăimântaţi niciodată de nici o ameninţare a vrăjmaşilor voştri.***

Dacă voi sunteţi nişte flăcări ale Duhului Sfânt, vină furtuna cât de mare peste voi, împrăştie-vă cât de departe printre cei străini, printre cunoscuţi sau printre necunoscuţi. Aceasta nu va face decât ca voi să fiţi folosiţi de Duhul Sfânt pentru cea mai mare slavă a Domnului vostru Iisus şi pentru cea mai mare binecuvântare a celor la care vă trimite El, pentru a le duce şi lor lumina mântuirii lui Dumnezeu. Furtuna va trece, dar focul aprins va rămâne.

Vrăjmaşii care v-au împrăştiat se vor risipi, dar rodul pe care l-aţi strâns pentru Dumnezeu va rămâne.

Rănile voastre se vor vindeca, lacrimile voastre au să se usuce, averile pe care vi le-aţi pierdut vă vor fi înlocuite, dar ceea ce v-aţi câştigat la Dumnezeu vă va rămâne o bogăţie veşnică.

(Traian Dorz, din Hristos – Puterea Apostoliei)

Traian Dorz - Oricui bea din apa aceasta

„Iisus i-a răspuns: «Oricui bea din apa aceasta, îi va fi iarăşi sete.»“ *(Ioan 4, 13)*

Suflete însetat după viaţă sau după fericire sau după dragoste… nici un izvor de pe lume nu-ţi poate stâmpăra setea aceea care din adâncul sufletului tău se ridică cerând săturarea!

Nici o apă din lumea aceasta nu ţi-o poate potoli. ***Căci oricare ar fi obiectul dorinţelor tale, ceea ce cauţi tu cu adevărat este fericirea, iar aceasta se găseşte numai la Hristos.***

Însetezi tu oare după glorie, după slava lumii, după cele-britate? O, oricui va bea din apa aceasta îi va fi iarăşi sete, o sete mai mare şi mai nepotolită! Ţi se pare că primind ceva din aceste lucruri pe care le cauţi îţi stâmperi puţin setea. Dar numai ţi se pare! Căci ea revine şi mai fierbinte. Iar la urmă, sufletul tău, scârbit de toată această apă întinată cu atâtea murdării celebre, se va îneca în deznădeje.

Alexandru Macedon a spus: «Universul este plin de atâtea miliarde de planete uriaşe, iar eu n-am putut cuceri şi păstra nici măcar una din acestea, cea mai mică: ce nemernic sunt!…»

Adevărata glorie o câştigi în Hristos atunci când cauţi, uitând de tine, să-I aduci Lui cea mai mare slavă. Toate celelalte sunt deşertăciuni. Nici un muritor nu-i mai nefericit ca acela care le câştigă. Oricât de puţină istorie ai cunoaşte, tot ar trebui să ştii acest lucru!

Însetezi tu oare după locuri înalte, după scaune alese, după slujbe mari? Faci

totul să le dobândeşti? Calci în picioare mila, dreptatea, prietenia, cinstea şi sufletul tău şi al altora numai să le ajungi şi să pui mâna pe aceste deşertăciuni?

O, nu te zbate prea tare: oricui va bea şi din apa aceasta îi va fi iarăşi sete. Va dori o treaptă mereu şi mai înaltă, iar pentru aceasta va face noi nelegiuiri, ca să se poată ridica… şi, în felul acesta, prăbuşirea să-i fie cât se poate mai de sus.

Înainte de prăbuşire însă toate acestea sunt împreunate cu zbucium, cu necaz, cu griji şi chinuri de sute de ori mai mari decât amăgirea bucuriei lor. Oricât de puţin ai cunoaşte lumea, tot ar trebui să vezi aceasta!

Însetezi tu oare după băuturi tari, după alcool sau după acele nefericite otrăvuri care te fac să visezi frumos, pentru ca să te trezeşti mai ruinat şi mai nenorocit? Bei şi te îmbeţi? Bei tu. Dar în pahar bei sângele copiilor tăi. Lacrimile soţiei tale. Sănătatea şi viitorul familiei tale. Sufletul tău şi mântuirea ta! Cu cât vei bea mai mult, cu atât o să-ţi fie mai sete. Nu vezi oare ce faci şi unde vei ajunge? Oricât de puţin ai cunoaşte spitalele, temniţele şi casele de nebuni, tot ar trebui să te înspăimânţi ce blestem este băutura!

Însetezi tu oare după distracţii, după petreceri lumeşti, după aventuri desfrânate? Nu vezi ce sete îi vine, tot mai pătimaşă, celui care bea din acestea? Şi nu vezi în ce ruină trupească şi sufletească se prăbuşesc până la urmă toţi cei care se dedau la ele? Oricât de puţin ai cunoaşte viaţa, nu se poate să nu te îngrozeşti de sfârşitul acestora!

Însetezi tu oare după averi, după bani, după modă şi după lux, ca lumea? O, iată, oricui va bea şi din apele acestea îi va fi mereu şi mereu tot mai sete. Vei trece peste sânge de frate, peste lacrimi de părinţi, peste trupuri şi suflete omeneşti, peste Cuvântul şi voia lui Dumnezeu, – dar nu vei fi sătul.

Demonul acesta te va face tot mai întunecat şi mai crud, tot mai înşelător şi mai bestial să tâlhăreşti şi să omori, – numai să mai aduni o pungă, numai să mai câştigi o casă, numai să mai strici un cămin, numai să mai amăgeşti un suflet. Ce îngrozitor! Oricât de puţin ai cunoaşte iadul sau blestemul lui Dumnezeu, tot ar trebui să te înfiori!

… Dragul meu, adâncul sufletului tău însetează după Hristos. Căci El este fericirea după care tânjeşti tu. Dar nu ştii unde şi cum s-o cauţi! Tu alergi după slavă, după averi, după păcatele distracţiilor… – dar în adâncul tău tu nu pe acestea le cauţi. Ci fericirea pe care gândeşti tu că vei afla-o în ele! Însă nu vezi tu, sărmane suflet însetat, că amăgirea aceasta vine de la înşelătorul? Nu vezi tu că nici un om care a dobândit lucrurile după care alergi tu nu-i fericit? Nu vezi tu că dacă ar sta fericirea în acestea, cei care le-au dobândit ar trebui să fie fericiţi, dobândindu-le.

Dar oare sunt ei fericiţi?… Oricât de puţin ai cunoaşte oamenii, tot ar trebui să vezi cât de nefericiţi sunt toţi cei care au primit cele mai multe daruri ale lui Dumnezeu, fără a-L dobândi pe El Însuşi.

Suflete însetat, nici un izvor de pe lume nu-ţi poate stâmpăra setea ta. Şi nici o apă nu ţi-o poate potoli. Căci oricare ar fi obiectul dorinţelor tale, ceea ce cauţi tu prin aceasta este fericirea. ***Iar fericirea nu se găseşte nicăieri, decât în Hristos!*** Tot ce este fără El este numai nefericire. Ai fost şi ai văzut lumea, acum vino şi-L vezi pe Iisus!

O Doamne Iisuse, Preadulcele meu Izvor de apă vie, fii binecuvântat pentru viaţa şi puterea pe care ai dăruit-o sufletului meu! Te rog ajută-mă să rămân mereu lângă Tine, ca să mă adăp mereu din darurile Crucii Tale, pentru ca şi aici şi în veşnicie Tu să fii desfătarea şi bucuria mea. Iar pe cei care aleargă la apele lumeşti, care nu pot da niciodată alinarea, ci numai moartea, fă-i, Doamne Iisuse, să vină să Te afle pe Tine, să bea din apa vieţii şi să fie mântuiţi. Amin.

(Traian Dorz, Hristos – Izvorul nostru)

Traian Dorz - Iisuse, Apa vie

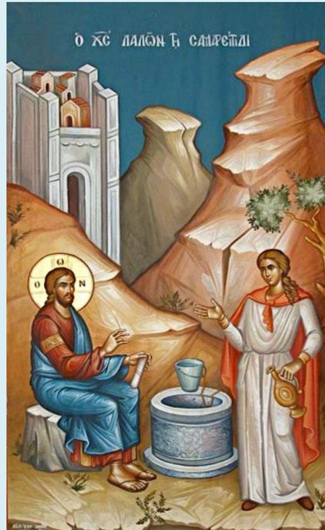

Iisuse, Apa vie
ce orice sete alini,
ce inima ne-o-nvie
şi ochii ni-nsenini;
Tu sufletul ni-l saturi,
Tu duhul ne-ai-nnoit,
pe-a lumii mii de laturi,
– Iisuse, fii slăvit!

Slăvit să fii Tu, Care
ne faci să nu-nsetăm
de tot ce lumea are,
ci-n veci să Te căutăm;
nesăturaţi de Tine,
nălţându-Ţi nesfârşit
cântări tot mai divine,
– Iisuse, fii slăvit!

Slăvit să fii Tu, Plata
vieţii de apoi,
mai mult decât visat-a
oricare dintre noi;
Cerească Apă Vie,
în cor desăvârşit
Îţi cântă totul Ţie,
– Iisuse, fii slăvit!

Traian Dorz - Cât de minunată

Cât de minunată
este apa dulce,
câtă stâmpărare
setei ea ne-aduce,
– dar mai dulce, Doamne,
este Apa Vie,
care ne adapă
viaţa-n veşnicie.

Dă-ne, Scump Iisus ,
Apa cea de Sus,
s-o primim,
ca să trăim,
să Te preamărim!

Orişice făptură
caută Apa Ta,
nimeni nu trăieşte,
Doamne, fără ea;

Tu le-adapi pe toate
plin de dărnicie
– Doamne, Apa Vieţii
dă-mi-o pururi mie.

Când deschizi Tu Mâna
saturi cu-ndurare
orice flămânzire

şi-orice însetare,
dar mai mult ca toate
câte lumea-mbie,
dă-ne Apa Vieţii
până-n Veşnicie.

Traian Dorz - În veci noi n-am vedea pe Tatăl

În veci noi n-am vedea pe Tatăl
când prin Hristos nu L-am privi,
căci focul Feţei Lui ne-ar arde
şi strălucirea-I ne-ar orbi.

Pe Dumnezeul Cel Ascuns
doar Singur Fiul L-a pătruns!
— De nu vrei să-L cunoşti prin El
în veci nu-L vei putea altfel.

În veci nu cunoşteam pe Tatăl
Cel Nepătruns şi Nevăzut,
de nu venea Hristos, prin Care
să ni Se facă cunoscut.

Căutaţi-L prin Hristos pe Tatăl,
şi Duhul vă va lumina,
căci cine prin Hristos nu-L caută
în veci nu-L va putea afla.

O Fiu Slăvit, de-un Chip cu Tatăl,
ajută-ne să Te primim,
ca prin cunoaşterea Ta sfântă
cu Tatăl să ne-mpărtăşim!

Traian Dorz - Osteneala mântuirii

Osteneala mântuirii niciodată n-o-nceta:
– cum e zelul muncii sfinte, nu-i nimic a Te-ajuta!
Lacrimile rugăciunii nu ţi le usca nicicând,
– nu eşti mai primit la ceruri ca atunci când mergi plângând.

Setea după Apa Vieţii simte-o-n inimă mereu,
– nu-i alin cum e Cuvântul buzelor lui Dumnezeu.
Dragostea de fraţi doreşte-o ca pe dulcele nectar,
părtăşia-n adunare e ca mana din altar.

Suferinţele iubirii nu le socoti poveri,
nu-i ca ele har mai mare, nici răsplată nicăieri.
Ţinta mântuirii tale n-ai atinge-o nicidecum
dac-aceste binefaceri nu te-ar ajuta pe drum!

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica a V-a după Paşti (A samarinencei) - O femeie la fântână

Era la amiază. Iisus era obosit. S-a aşezat, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, “nu pe un tron, nu pe o pernă, ci pur şi simplu pe pământ”, lângă fântâna lui Iacov. În timp ce se odihnea, “***a venit o femeie din Samaria să scoată apă***” (Ioan 4,7). Să remarcăm faptul că Iisus era la fântână înainte să vină ea. ***Dumnezeu este întotdeauna primul, aşteptându-ne. Domnul l-a găsit pe Zaheu, nu Zaheu pe Domnul. El l-a găsit pe Pavel pe drumul spre Damasc atunci când Pavel nici măcar nu îl căuta.*** Să remarcăm, de asemenea, faptul că femeia samarineancă a venit la fântână singură. Celelalte femei, fără îndoială, o dispreţuiau pentru moralitatea ei scăzută şi nu ar fi stat alături de ea.

Pe când îşi umplea vasul pentru apă, l-a recunoscut pe Iisus ca fiind evreu, cu care samarinenii nu se amestecau. A încercat să îl evite. Spre surprinderea ei însă, Iisus i s-a adresat cu o cerere: “***Dă-Mi să beau***” (Ioan 4,7). Nimic nu îi face pe oameni să se simtă mai în largul lor decât faptul de a li se cere ajutorul. Cerându-i cuiva o favoare, ne punem la mila acelei persoane. Acceptăm o poziţie inferioară. În acest fel a încercat Iisus să stabilească o relaţie de încredere cu femeia samarineancă. ***El avea nevoie de apă pentru a-şi potoli setea fizică; femeia samarineancă avea nevoie de apa cea vie pentru setea ei spirituală.*** Setea fizică apare din nou; setea spirituală este potolită de apa cea vie. Apa fizică vine dintr-o fântână adâncă; apa vie vine din Hristos cel Viu. Una este esenţială pentru viaţă; cealaltă este necesară pentru a avea viaţă din plin. Iisus cere, El care poate să dea totul.

Un evreu nu îi cere de băut unei femei samarinence. Astfel că femeia, în mod nepoliticos, ridică ceea ce numim “problema rasială”. Însă Iisus nu împărtăşeşte prejudecata care face un grup de oameni să dispreţuiască alt grup din cauza naţionalităţii sau a rasei. Prin simplul act de a vorbi cu acea femeie, Iisus a

demolat barierele sociale, politice şi rasiale ale timpului Său. Ca bărbat, stătea de vorbă cu o femeie. Ca Învăţător, stătea de vorbă cu o femeie imorală. Ca evreu, stătea de vorbă cu o samarineancă. Ignorând complet aceste deosebiri, El merge direct la punctul central – ce are El de oferit fiecărei persoane de orice rasă: "***Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie***" (Ioan 4,10-11).

Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu! Putem să îl ştim însă! ***Darul lui Dumnezeu către om nu este altul decât Iisus: "Aceasta este viaţa veşnică: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, şi pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis". Iisus vorbeşte despre Sine ca fiind Darul lui Dumnezeu şi apa vie.*** Însă femeia nu vede decât un pelerin obosit şi nu pe Cel care a venit ca să aducă odihnă sufletelor obosite. Ea îl vede pe călătorul însetat şi nu pe Acela care a venit ca să potolească setea lumii. ***"Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?"*** (Ioan 4,10). ***Fântâna este adâncă – e adevărat – şi avem nevoie de ceva cu care să scoatem apa. Este un drum lung de la om la Dumnezeu. Însă Hristos este Acela – Unicul – care poate să umple prăpastia şi să aducă apa vie la sufletele noastre însetate. Nu avem ceva, ci pe Cineva care să scoată apa.***

"Doamne, nici găleată nu ai." Iisus nu are nevoie de nimic pentru a scoate apă. El este fântâna. El este apa vie. ***"Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână?"*** (Ioan 4,12). El este într-adevăr mai mare decât Iacov – mult mai mare. Însă nu vorbeşte despre aceasta acum. El continuă făcând una dintre cele mai măreţe declaraţii ale sale: ***"Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică"*** (Ioan 4,13-14). Iisus a declarat că poate oferi satisfacţie permanentă sufletului uman însetat. Apa pe care o dă El este ca un izvor care ţâşneşte constant. Nu se epuizează niciodată, nu devine niciodată stătută. Resursele lui nu pot seca niciodată. Şi dacă El trăieşte în noi, nici ale noastre! Pentru că izvorul care ne va alimenta va fi El.

Aceasta este setea sufletului după Dumnezeu, despre care Biblia vorbeşte atât de des. "***Celui ce însetează îi voi da să bea, în dar, din izvorul apei vieţii***" (Apocalipsa 21,6). Dumnezeu spune în Cartea lui Ieremia: "***Două rele a făcut poporul Meu: pe Mine, izvorul apei celei vii, M-au părăsit, şi şi-au săpat fântâni sparte, care nu pot ţine apă***" (Ieremia 2,13). Nu există nici un înlocuitor pentru apa vie. Dacă încercăm să ne potolim setea spirituală cu ceva mai puţin decât Dumnezeu, vom rămâne însetaţi. "***Cel ce vine la Mine nu va flămânzi şi cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată***", a spus Iisus.

Auzind aceste cuvinte, femeia samarineancă a răspuns: “***Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot***” (Ioan 4,15). Se poate să fi fost sătulă de viaţa ei, sătulă de bărbaţi, sătulă de adulter, sătulă de a fi o proscrisă a societăţii, sătulă de a pretinde că este satisfăcută când întreaga ei viaţă a fost una de mizerie. Astfel că atunci când a auzit aceste cuvinte despre apa vie care satisface pe deplin, sufletul ei a strigat: “Dă-mi această apă”.

Însă ***înainte ca să poată primi această apă vie, ea a trebuit să se privească pe sine cu onestitate.*** Trăia în păcat şi nu era dispusă să admită acest lucru. Astfel că Iisus i-a spus: “***Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici***” (Ioan 4,16). Adevăratul creştinism începe cu un sentiment al păcatului, cu pocăinţa. Iisus a dorit să scoată la lumină sentimentul ei de ruşine, al păcatului. “Du-te şi confruntă-te cu adevărul vieţii pe care o trăieşti; apoi vino să primeşti apa vieţii”. Nouă poate că ne-ar spune: “Du-te şi confruntă-te cu acea persoană faţă de care ai greşit. Du-te şi confruntă-te cu acea bârfă pe care ai rostit-o împotriva aproapelui tău”.

Femeia samarineancă a înlemnit ca şi când ar fi cuprins-o o durere bruscă. A devenit defensivă. “***N-am bărbat***”, a spus ea (Ioan 4,17). Aceasta a fost o mărturisire onestă atâta cât a fost, dar nu a mers suficient de departe. Iisus i-a spus: “***Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus***” (Ioan 4,18). Deşi aceste cuvinte au venit din străvechiul Sihar, sună ca şi când ar veni direct din Hollywood-ul modern. Bărbatul cu care trăia acum nu îi era soţ. Nici ceilalţi nu i-au fost. Pentru Iisus căsătoria este un sacrament. Este sacră.

Întotdeauna a existat ceva nu doar păcătos ci şi nevrotic în legătură cu sexul ilicit. Este un simptom de goliciune interioară. Oamenii caută să găsească în el răspunsul la unele dintre frustrările lor profunde: lipsa lor de importanţă, lipsa lor de succes, lipsa lor de apropiere faţă de confraţi, lipsa lor de identitate, lipsa lor de convingeri religioase, lipsa lor de împlinire ca fiinţe umane. Fără îndoială femeia samarineancă a căutat o astfel de împlinire în viaţa ei indecentă, dar când Iisus a abordat subiectul a început să simtă că El se “amestecă” în viaţa ei personală. Astfel că a făcut ceea ce milioane de oameni au făcut de atunci încoace, când religia le-a cerut o schimbare în comportamentul lor: a schimbat subiectul. A început să vorbească despre diferenţele religioase dintre evrei şi samarineni. Nu era cu adevărat interesată de aceste diferenţe, dar astfel căuta să mute de pe ea lumina reflectorului.

În final a spus: “***Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate***” (Ioan 4,25). “***Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine***” (Ioan 4,26). Iisus declară, pentru ca toate generaţiile să audă, că El este Mesia. Cel mai mare mister al credinţei nu este vestit ucenicilor, ci acestei străine. “Eu

sunt Acela” – Cel pe care l-aţi aşteptat, Cel care îl aduce pe Dumnezeu la voi, Cel care vă duce pe voi la Dumnezeu, Cel care are puterea de a ierta păcatele, Cel care vă călăuzeşte viaţa, Cel care învinge moartea. “Eu sunt Acela.”

Ea a venit să ia apă. Când a înţeles că a găsit Izvorul cel Adevărat, şi-a lăsat în urmă vasul pentru apă, aşa cum ucenicii şi-au abandonat plasele de pescuit. Abia convertită şi totuşi deja misionară, a fugit în sat să le spună oamenilor: “Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva aceasta este Hristosul?” (Ioan 4,29). Inima îi ardea în ea. Nu putea să rămână tăcută. S-a simţit obligată să îi conducă pe ceilalţi la Mesia. Şi totuşi nu le-a spus oamenilor: “Trebuie să credeţi ceea ce spun eu”, ci: “Veniţi de vedeţi”. Ei au venit şi după ce l-au văzut pe Domnul, au spus: “***Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii***” (Ioan 4,42).

(Traducere: Oana Capan)

IPS Andrei Rymarenko - Duminica a V-a după Paşti (A samarinencei) - Femeia samarineancă

“***Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau***” (Ioan 4,6-7).

Femeia samarineancă a fost cuprinsă de confuzie şi îndoială de natură pur pământească: cum putea El, un evreu, să îi ceară ei, unei samarinence, de băut? Evreii nu aveau de-a face cu samarinenii. Şi mai mult, i-a spus că dacă ar fi ştiut cine este El, ea i-ar fi cerut lui apă, şi El i-ar fi dat apă vie. Cum putea să îi dea El ceva de băut? Nu avea cu ce să scoată apa, şi fântâna era adâncă. În termeni lumeşti acest lucru era imposibil. Şi ce fel de “apă vie” era aceasta?

Hristos vorbea despre lucruri cereşti, spirituale; dar ea a înţeles în termeni pământeşti, lumeşti. Şi i-a spus lui Hristos: “***Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie? … Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică***” (Ioan 4,11.13-14).

Şi mai multă confuzie. Un lucru era însă clar. El oferea un fel total neobişnuit de apă. Cel care bea din ea nu va mai înseta niciodată. Ce avantajos! N-ar mai fi trebuit să vină niciodată la această fântână şi să aplece pentru a scoate apă. Ce economie de muncă şi timp! Deşi această ofertă părea incredibilă, era prea tentantă şi profitabilă pentru a o ignora; merita cel puţin să încerce. “***Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot***” (Ioan 4,15), a spus cât se poate de direct femeia samarineancă, explicând punctul de vedere practic la care se gândea. Şi acum stătea, în aşteptarea unui dar material, pământesc. Iar Hristos, folosindu-se de faptul că ea era acum atentă, a schimbat

dintr-o dată subiectul discuţiei: “***Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici. Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus***” (Ioan 4,16-18).

Teama şi bucuria au cuprins-o în acelaşi timp pe femeie. Acesta era secretul vieţii ei, care îi chinuia conştiinţa bolnavă. Cât de mult dorea să se elibereze de aceste dureri ale conştiinţei, să se pocăiască. Dar până în prezent nimeni nu a putut să o ajute. Acum însă, înaintea ei stătea Acela care cunoştea secretul inimii ei. Nu era un om oarecare. Putea să o mântuiască, să o înveţe să se pocăiască, să se roage. Dar unde să se roage? Femeia i-a spus: “***Doamne, văd că Tu eşti prooroc. Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm. Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul… şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în spirit şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte. Spirit este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în spirit şi în adevăr***” (Ioan 4,19-21.23-24).

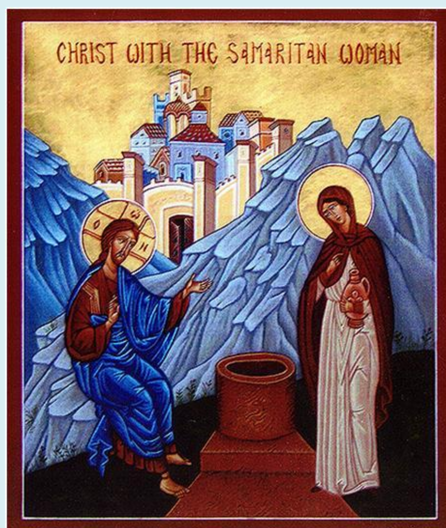
Inima femeii samarinence a acceptat cu emoţie această revelaţie divină, dar era încă legată de ceea ce ştia în termeni pământeşti: “Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate. Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine” (Ioan 4,25-26). Asta a fost tot. Toate înţelegerile pământeşti au fost răsturnate. Ea a devenit o nouă persoană. A crezut.

Nu aşa se întâmplă şi cu noi, fraţilor şi surorilor? Atât de des îi cerem lui Dumnezeu bunuri pământeşti care ni se par atât de necesare, şi Dumnezeu nu ni le dă. Şi totuşi rugăciunea noastră nu este niciodată în zadar. La fel ca în cazul femeii samarinence. Ea i-a cerut lui Hristos apă. Şi El i-a dat apă, dar nu apa pe care o cerea ea, ci o altă apă – apa Lui, care a devenit “***izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică***”. I-a dat viaţa Veşnică. Dar pentru a primi apa lui Hristos, ea trebuia să se pocăiască.

Să facem şi noi acelaşi lucru. Atunci El ni se va revela şi ne va spune: “Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine”. Şi ne va cuprinde o atât de mare bucurie încât nu vom putea să o ţinem în noi înşine. Nu. Fără să ne dăm seama, vom începe să îl predicăm pe Hristos. Nu doar prin cuvinte, ci prin întreaga noastră viaţă. Şi cei din jurul nostru vor spune: “Credem nu numai pentru cuvântul tău, ci văzând viaţa ta pe care i-ai dedicat-o Lui, ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii!” (cfr. Ioan 4,42).

(Traducere: Oana Capan)

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica a V-a după Paşti (A samarinencei) - Setea de iubire

Evanghelistul ne oferă multe elemente pentru a înţelege modul în care s-a petrecut întâlnirea lui Iisus cu samariteanca. Ne spune că Iisus ajunge într-un un oraş pe numele Sihar, în zona Samariei. Pe la amiază, în plină arşiţă, obosit fiind, s-a aşezat lângă o fântână şi a rămas singur, în timp ce ucenicii plecaseră în oraş după mâncare. ***Evanghelistul doreşte să ne arate că, la fel ca şi noi şi Iisus a experimentat singurătatea, oboseala, setea.***

Între timp o femeie se apropie de fântână, îndurând căldura insuportabilă, având cu ea, găleata cu care să scoată apă. Nu cunoaştem numele acestei femei. Ştim doar că este samarineancă.

Este surprinzător că protagonista acestei Evanghelii este o femeie de mâna a doua: o samarineancă, deci o eretică şi o păcătoasă. Vom putea constata că această femeie, fără nume, la urma urmei, este imaginea, simbolul naturii umane, a omului păcătos şi sclav al slăbiciunilor sale.

Aşteptându-o şi întâlnindu-o la fântână, Domnul nu evidenţiază diferenţele sociale, de sex, etnice sau religioase, ci se preface că nu înţelege că are înaintea lui o străină, pe deasupra şi păcătoasă. Pentru Dânsul este o femeie care are nevoie de apă şi atât.

Iisus i se adresează femeii: "Dă-mi să beau". Lui Iisus, nu îi este sete de apa trecătoare ci de sufletul şi de iubirea omului. Setea lui Iisus este o aluzie, o invitaţie pe care o adresează oamenilor pentru ca să-L asculte şi să-L urmeze. În acest sens, ***Domnul îi spune femeii că poate să-i dea ceva mai bun decât apa, "darul lui Dumnezeu", adică pe El însuşi, singura "apă" care o poate sătura în veci pentru că îi dăruieşte viaţa veşnică*** (v.14). De fapt, "apa vie" este

Biblia, este revelaţia lui Iisus care, primită de oameni în inimi, poate să-i transforme, să-i înnoiască, să le comunice viaţa dumnezeiască.

Femeia, mirată că îi vorbeşte, doreşte să cunoască motivul. Nu numai femeia, ci şi apostolii vor rămâne miraţi când, la reîntoarcerea lor îl vor afla pe Domnul discutând cu o femeie. Pentru a înţelege "mirarea" lor, trebuie să cunoaştem că întâlnirea dintre un bărbat şi o femeie la fântână, coincidea cu începutul prieteniei care culmina cu căsătoria lor: ştim din Sfânta Scriptură că "fântâna" este locul întâlnirilor de dragoste (Iacob o întâlneşte pe Rahela, Moise pe Zipora, Isac pe Rebeca… iar acum, la fântână Mirele îşi caută mireasa amărâtă, dezamăgită şi descurajată. Nu pentru a o judeca, ci pentru a-i potoli setea. Şi Mirelui îi este sete! Sete de credinţa femeii, de credinţa noastră. El ia iniţiativa, fiindcă Dumnezeu s-a obosit să caute, să alerge după omenirea infidelă.
Nu trebuie să uităm că întrei iudei şi samarineni nu erau relaţii prea bune, deoarece iudeii îi priveau de sus, considerându-li-se superiori, motiv pentru care, samarinenii îi ocoleau. Prin urmare, putem înţelege mirarea femeii atunci când Iisus, un iudeu, îi cere apă, ei, o samarineancă. Vorbindu-i la fântână însemna că o curtează, dar şi că nu ţine seama de faptul că este o străină, deci nu o desconsideră.

Nu doar femeia este cuprinsă de mirare ci şi ucenicii, deoarece prin comportamentul Său, Maestrul lor pare că încalcă legea şi elimină toate barierele referitoare la relaţiile inter-umane, realizând cu samarineanca o întâlnire profundă:
1). "Bariera sexuală": un rabin nu trebuia să-i vorbească unei femei în afara zidurilor casei, nici chiar propriei soţii!
2)."Bariera de rasă": samarinenii erau consideraţi "corcituri" pentru că se amestecaseră cu asirienii.
3) "Bariera naţionalităţii": samarinenii erau consideraţi străini.
4) "Bariera religioasă": erau consideraţi impuri şi schismatici.
5) "Bariera imaginii": a vorbi cu o femeie la fântână, însemna să o curtezi, iar faptul ajungea la urechile tuturor.

Reacţia femeii şi răbdarea lui Iisus

Ea înţelesese că Iisus nu dispunea de o găleată şi de aceea îi răspunde ironic. Poate că ea profită de ocazie să "jignească" un iudeu.

Iisus continuă pe un ton serios, propunându-i să ceară "apa vie". Femeia mirată, observă că Isus, neavând găleată, nu i-ar putea oferi "apa vie" Domnul răspunde din nou cu toată seriozitatea, clarificând ce înseamnă "apa vie". "***Cine va bea această apă pe care Eu o dau, nu va mai înseta în veci***".

Care este acel “lucru” care niciodată nu-l satură pe om? Este iubirea! Toţi suntem însetaţi de iubire: tânjim după atenţia, aprecierea, mângâierea şi gingăşia celorlalţi faţă de noi… ***Inima oricărei persoane, chiar şi a vârstnicului, nu se satură de iubire niciodată: mereu aşteaptă un nou cuvânt de încurajare, iar Iisus cunoaşte setea de iubire a omului.***

Ne este sete de iubire. Dorim să fim iubiţi. Şi ***lui Dumnezeu îi este sete de iubire, dar în mod diferit: nu să fie iubit, ci să ne iubească! Iată ce norocoşi suntem! Toţi dorim iubirea infinită, iar Iisus ne spune că Dumnezeu ne iubeşte cu o iubire veşnică.*** Aceasta este “vestea”, ştirea cea mai importantă dintre toate. Trebuie să dorim această “apă vie”, care ne astâmpără setea cu “iubire veşnică”!

Cum putem permite acestei ape vii să ne astâmpere setea? Spovedania – loc în care ne întâlnim cu iertarea iubitoare a Domnului – este unul din momentele în care primim “apa vie”, iubirea dumnezeiască ce va curge din sufletele noastre şi va iriga “rădăcinile” aproapelui pe care îl vom întâlni şi căruia îi vom dărui iubire, deoarece “iubirea Lui” ne va învăţa să-l iubim pe aproapele cu o dragoste divină. De fapt, ***atunci când încurajăm, când surâdem, când ajutăm cu generozitate pe cei din familie, de la şcoală, din societate, dăruim “apa vie” aproapelui.***

Samarineanca venise la fântână să-şi astâmpere setea trupească, ignorând că setea reală a omului este cea sufletească: setea de iubire, de iertare, de comuniune… de fericire, la urma urmei! Ea zilnic bea apă din fântână, dar nu reuşea să-şi astâmpere setea sufletească. ***“Tragedia omului constă în faptul că simte ceea ce nu este, dar foarte greu înţelege ceea ce ar trebui să fie“.*** **Numai Domnul arată omului cine este cu adevărat, ajutându-l să se întrebe asupra sensului faptelor sale.**

Până în acea clipă, femeia era doar “o mulţime de dorinţe” care o împingeau în toate direcţiile: cinci bărbaţi (căuta iubirea la oameni!). Dar şi noi – până Îl întâlnim pe Iisus – pretindem de la semenii noştri (limitaţi) ceea ce nu au: iubirea veşnică. Iată motivul pentru care rămânem dezamăgiţi.

Aici ,pe pământ ,omul poate întâlni “apa vie” în rugăciune, în Sfintele Taine, în iubirea aproapelui, nu pentru el însuşi, nici pentru a-şi satisface pofta de iubire, ci pentru că aproapele este fiu al lui Dumnezeu, iar omul alege să asculte de Dumnezeu!…

Femeii nu-i convine acest dialog şi încearcă să schimbe conversaţia, introducând tema rugăciunii: ” Unde trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu: aici sau la Ierusalim?” Întrebare sa este “încuietoare”. Ea, o păcătoasă notorie, nu putea

să intre în Templul din Ierusalim şi nici în cel, deja distrus, al samarinenilor. Religia are regulile ei, iar ea nu le-a respectat şi se considera rămasă pe din afară, exclusă. Dar Iisus îi răspunde: nu, învăţându-o că “inima sa” este adevăratul templu şi că “spiritul său” îi permite să ia parte la mărirea lui Dumnezeu. ***Femeia este “templul” – persoană creată după chipul lui Dumnezeu – şi în templu propriu poate să-L întâlnească pe Dumnezeu.***

Iisus îi aminteşte nu de “lucrurile din exteriorul ei” ci de “responsabilitatea sa”, de datoria sa, arătându-i în acelaşi timp, falsitatea vieţii sale. Tu, femeie, greşeşti pentru că eşti “templul lui Dumnezeu” şi trebuie să te rogi din inimă şi cu toată conştiinciozitatea. Cuvintele tale, faptele tale, dorinţele tale pot fi o adorare a lui Dumnezeu şi nu doar locul în care te afli… Este vorba de rugăciunea “în adevăr“: fără trădări sau contraziceri inutile, fără certuri, ură şi mânie!!!

Orice convertire este ca o “adunare” din afară (din exterior) a omului, pentru a pătrunde în interiorul inimii sale. Până când L-a întâlnit pe Iisus, samarineanca a trăit doar după aparenţe, căutând plăcerile şi fericirea în afara ei. ***Iisus îi luminează sufletul şi o ajută să se înţeleagă: era o sclavă a propriului ei trup, a instinctelor sale… Acum conştientizează demnitatea sa şi că este invitată să devină izvor de apă vie, deoarece a intrat în legătură cu Cineva care îi dăruieşte din abundenţă această apă.*** De fapt, Iisus o ajută să trăiască adevărata viaţă, care îi rămăsese necunoscută. O viaţă în care să nu fie un simplu obiect pentru alţii, ci ea însăşi. ***Soluţia creştinului este în interior, în inima sa, nu în exteriorul său! Prin urmare, faptele, ca să fie autentice, trebuie să izvorască din interiorul omului, nu condiţionate de ceea ce se întâmplă în jur sau de părerile altora.***

Lumii noastră îi este sete de oameni care să-L adore pe Dumnezeu, în Spirit şi Adevăr, oameni care să fie mărturisitori ai iubirii lui Dumnezeu în familii, la locul de muncă… peste tot unde omul încearcă să-şi astâmpere setea.

Iisus, om liber

Iisus a fost un om liber. Din acest motiv, în viaţa Sa a avut întâlniri minunate. ***A fi liber implică, înseamnă, a nu permite ca ideile preconcepute sau părerile altora să te împiedice să întâlneşti alte persoane, viaţa şi fericirea.*** Iisus nu şi-a plecat urechea la regulile care interziceau întâlnirea cu alte persoane, ci a căutat astfel de persoane şi a discutat cu ele, afirmând că a venit pentru “oile pierdute ale casei lui Israel“.

Iisus nu doreşte să o convertească. Nu o ceartă pentru viaţa ei dezordonată, pentru religia ei, considerată eretică. Iisus o acceptă aşa cum este, cu viaţa ei

greа şi cu nevoia ei infinită de iubire. Ce bine ar fi dacă şi noi ne-am accepta aşa cum suntem, chiar dacă nu ne place cine suntem, chiar dacă am vrea să fim diferiţi, mai frumoşi, mai bogaţi, mai puternici, mai religioşi şi mai capabili să îi iubim pe cei de lângă noi.

Dar suntem… cum suntem.

- *Dacă cineva nu se acceptă aşa cum este, chiar dacă nu-i place, nu poate face nimic bun.*
- *Dacă nu acceptă că este un dependent de alcool, nu poate să se lase de băutură.*
- *Dacă nu acceptă că este o persoană posesivă, nu va putea iubi liber.*
- *Dacă nu recunoaşte că este un invidios, nu se va putea vindeca.*
- *Dacă nu recunoaşte că are diferite probleme, nu le va putea rezolva.*
- *Dacă nu-şi acceptă istoria personală, nu se va putea vindeca.*
- *Dacă nu acceptă sau recunoaşte erorile sale, le va repeta.*
- *Dacă nu consideră că are nevoie de apă, va muri de sete.*

Deci trebuie să se mulţumească aşa cum este, imperfect: "Asta sunt. De aici pornesc…"

Fiul adolescent al unui sculptor nu se accepta nici în aspectul său fizic, nici nu era mulţumit din ce familie provenea. Cu ocazia zilei sale de naştere, tatăl său i-a dăruit o bucată dintr-o stâncă. Tânărul rămase mirat, dar şi nemulţumit cu privire la cadoul primit. Tatăl luă piatra şi o modelă, făcând din ea o minunată sculptură. Apoi îi zise: "Ce s-ar fi întâmplat dacă tu ai fi aruncat-o?"… "Înseamnă că nu ai fi făcut această sculptură."… "Bine, fiul meu. Tu eşti bucata de piatră, nu-ţi risipi viaţa".

Întâlnirea cu Iisus reprezintă pentru femeie, întâlnirea cu propriu-i adevăr: că nu a găsit adevărata iubire. ***A-L întâlni pe Domnul, înseamnă a privi în faţă realitatea, chiar dacă nu ne place. Dar este ceea ce trebuie să vedem pentru a ne vindeca.*** Femeia trebuie să recunoască că a avut cinci bărbaţi, iar cel pe care îl are acum, este al şaselea…şi totuşi nu a găsit fericirea. Este neplăcut să accepţi un asemenea adevăr, să constaţi că ţi-ai risipit viaţa alergând după plăcerile trecătoare ale lumii dar, asta este realitatea.

A-L întâlni pe Iisus nu este un pios exerciţiu ascetic, ci este întâlnirea cu ceea ce tu eşti în mod real. Domnul este cel care te demască, chiar dacă tu îi ascunzi ceva, El ţi-o aşterne în faţa ochilor. Înaintea lui Iisus nu se poate minţi sau să ne minţim. Cine refuză să se vadă aşa cum este, cu limitele proprii, refuză să se întâlnească cu Dumnezeu, care este Spirit şi Adevăr.

Notaţi! Pentru a nu admite realitatea, femeia schimbă discursul, începând să vorbească despre religie. De fapt, este mai uşor să vorbeşti de Dumnezeu, despre rugăciune sau care este religia adevărată, decât să vorbeşti deschis şi sincer despre tine şi despre ceea ce eşti, despre adevărul vieţii tale. Pentru orice om este mai comod să discute despre politică, afaceri şi despre alţii, decât să-şi clarifice propriile probleme şi stările sufletului său rănit, agresiv, fricos sau rigid, închistat ori pietrificat. ***Iisus ne învaţă că dacă nu căutăm adevărul sufletului nostru, nu ne putem maturiza. Cel care doreşte apa vie trebuie să coboare în adâncul inimi sale, să cerceteze şi să trăiască în adevăr. Nici credinţa omului nu este adevărată, dacă nu porneşte dintr-un suflet curat, format la şcoala adevărului.***

Samarinenca a căutat în afara ei, ceea ce de fapt, trebuia să caute în sufletul ei. ***Adevărul este în inima ta. Acolo trebuie să îl cauţi, dar la lumina adevărului divin! A pătrunde în inima mea pentru a căuta adevărul, implică a alunga din ea orice frică, orice vorbire de rău, orice traumă, care mă împiedică să găsesc adevărata viaţă.***

De fapt, tot ceea ce am (lucrurile materiale) este bun, dar nu poate să sature setea de adevăr a sufletului meu. Pot să trăiesc cu un pahar de apă pe zi, dar nu pot să-mi astâmpăr setea. Cum forăm în pământ pentru a găsi apă, tot aşa trebuie să forăm în inimile noastre pentru a ajunge la "apa vie". Aceasta este menirea vieţii noastre! Dacă forez doar la suprafaţă, nu găsesc nimic şi voi muri de foame şi de sete "sufletească". Adevărata religie constă în "a-L adora pe Dumnezeu în Spirit şi în adevăr!"

Să descoperim că Dumnezeu este în spatele fericirii, pe care o căutăm în lucruri sau în persoane: "***Ceea ce caut în oameni, la urma urmei, eşti Tu. Ce găsesc în surâsul de pe feţele lor, eşti Tu. Iubirea care-mi încălzeşte inima, eşti Tu. În toate Te caut doar pe Tine***"… Şi, Sfântul Augustin continuă: "***Târziu te-am iubit, frumuseţe veche şi mereu nouă. Erai în mine, dar eu eram afară şi fără frumuseţe şi alergam după frumuseţile pe care Tu le-ai creat şi care, fără Tine, nu ar putea exista. Tu eşti mereu cu mine, dar eu nu eram cu Tine… Ne-ai creat pentru Tine, Domne şi inima noastră este neliniştită până când nu se va odihni în Tine***" (***Sfântul Augustin***).

Concluzionând, constatăm că Iisus i-a dezvăluit femeii unele adevăruri, care până în acel moment al Evangheliei nu le descoperise nici măcar ucenicilor Săi:
1. Dumnezeu este Spirit, care trebuie adorat nu într-un loc special, ci în interiorul nostru, mereu şi în adevăr;
2. Iisus este Mesia cel vestit de profeţi, revelatorul lui Dumnezeu, care este Tatăl;

3. Domnul Iisus aduce tuturor apa vie a credinţei şi a iubirii fără margini faţă de oameni;
4. Cel care primeşte aceste daruri, va moşteni viaţa veşnică.

Asta da, afacere! O astfel de apă chiar că nu are preţ! Însă Iisus o dăruieşte gratis, chiar şi unei femei care, după părerea "înţelepţilor vremii", era ultima căreia Iisus trebuia să i se adreseze.

Iisus îi dezvăluie lucruri importante unei păcătoase. Mulţimile Îl aşteptau şi El pierdea vremea cu o eretică, fără să se preocupe de propria-I imagine şi faimă? ***Mântuitorul ne învaţă că atunci când suntem prea preocupaţi de noi, nu putem să îi ajutăm pe alţii! Iisus ne arată, ne demonstrează că şi un singur păcătos - chiar cel mai mare - merită toată atenţia Sa.*** Iată o veste bună pentru noi! De acum ştim: ***chiar dacă nu merităm, Domnul se interesează în mod particular de fiecare în parte, ne vrea binele şi ne iubeşte!***

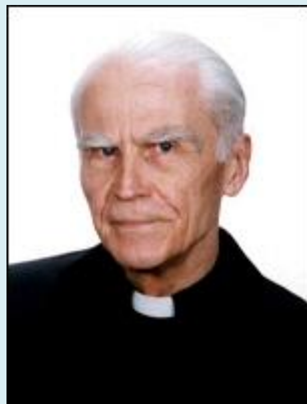
Reacţia finală a femeii

Primind această "apă vie", învăţătura Mântuitorului său, femeia fuge la vecinii ei şi le spune: "A sosit Mesia!" Consătenii rămân miraţi. Este chiar ea. Acum este schimbată, e o persoană nouă. Şi ei doresc "apa vie", iar Domnul se va opri două zile cu ei. Acum Maestrul îi hrăneşte cu apa cea vie pe toţi, prin mijlocirea femeii pe care ei o desconsiderau. Iată că, păcătoasa devine apostol al Domnului. Limita ei devine laudă şi jertfă adusă lui Dumnezeu. Viaţa ei dezordonată se transformă în arătarea puterii lui Dumnezeu. Ea a băut şi a devenit izvor de "apă vie" pentru consătenii săi. Noi vom reuşi să ne convertim la fel de radical ca şi această femeie?

Cateheza pe care Iisus a făcut-o cu femeia, se termină cu cateheza femeii faţă de consătenii ei! Iată rolul Bisericii! Femeia predică cu entuziasm şi este convingătoare! Nu este esenţială mizeria în care căzuse, este important că Iisus a găsit-o şi ea s-a lăsat condusă de El.

Astfel ***Domnul ne învaţă că numai iubindu-i, îi putem conduce pe cei de lângă noi, la întâlnirea cu Dumnezeu! Amin.***

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica a V-a după Paşti (A samarinencei) - Despre har

Este îndeobşte recunoscut că, numai în câteva decenii, lumea a luat o înfăţişare atât de surprinzătoare, încât nici închipuirea cea mai întraripată nu şi-ar fi imaginat. Plăsmuiri de domeniul basmului au devenit realitate. Ştiinţa şi tehnica au pus la dispoziţia omului tot confortul şi toate mijloacele de informare şi de distracţie spre a-l face pe om fericit. Dar toate la un loc: vehicule terestre ultra rapide, nave cosmice supersonice, zboruri interplanetare, comunicarea prin radio şi televiziune, care îi aduce în cămin o întreagă lume necunoscută, toate aceste născociri ale minţii în necontenită căutare după fericire au reuşit oare să-l facă pe omul zilelor noastre mai fericit decât era omul veacurilor trecute?

Hotărât, nu! Niciodată, poate, nu a fost în lume mai multă ură şi egoism, mascate în lozinci ce propovăduiesc generozitatea, iubirea dezinteresată şi pacea; niciodată mai multă plângere împotriva omului ca azi, în acest veac al automatizării şi al performanţelor tehnice; iar aceasta deoarece în vreme ce tehnica s-a perfecţionat, fiinţa umană – ca spiritualitate, ca moralitate -, a rămas mult în urma acesteia, lăsându-se înrobită instinctelor primare şi dispreţuind cele mai elementare legi şi virtuţi morale sădite în însăşi firea lui.

Idealul, ţelul vieţii, a devenit plăcerea; după vechea deviză hedonistă: "Mănâncă, bea şi te veseleşte, căci după moarte nimic nu-i", aici e totul, iad şi Rai. Şi, astfel, omul trupesc soarbe zilnic cupa plăcerii, dar, la fundul ei, după trecerea orgiei, gustă scârba, amărăciunea golului din suflet, unde arsura unei însetări chinuitoare începe din nou să-i mistuie fiinţa. Este setea nepotolită după supranatural, ce nu poate fi astâmpărată decât cu supranatural, cu Dumnezeu. Este glasul lui Iisus care îi vorbeşte fiecărui suflet, ca astăzi femeii samarinence, la fântâna lui Iacob.

Această femeie nu a fost nici ea străină de experienţa tristă a sufletului ce îşi caută fericirea acolo unde nu poate fi găsită. Ne-o putem închipui cum din copilărie bătuse zilnic cu urciorul la braţ cărarea ce ducea la fântâna lui Iacob,

de lângă Sihar. Acum, în puterea vârstei fiind, îi încolţeşte în minte un gând încă nedesluşit. O copleşea viaţa de până acum cu cei cinci bărbaţi ce se perindaseră, şi acum cel de-al şaselea, care îi era concubin, adică nelegiuit, îi amăra şi mai mult sufletul. Ce folos – îşi spunea -, am cărat de aici atâta apă şi totuşi mi-e sete. Ce minunat ar fi să am o apă care să-mi astâmpere setea pentru totdeauna, ca să nu trebuiască să vin mereu aici!

Frământată de astfel de gânduri, cu sufletul gol şi uscat, zăreşte de departe un călător ce se odihnea pe ghizdul fântânii. Acel străin ştia că o să vină, căci el o chemase printr-un glas tainic al inimii ei, fără să-şi dea seama. Ajunsă la fântână, grăi: "***Femeie dă-mi să beau***". Lui Iisus – căci El era străinul – îi era sete nu atât de apă cât de sufletul ei pierdut, căci, la riposta femeii indignată de a-i fi vorbit un evreu, Iisus îi replică: "***Dacă ai şti harul lui Dumnezeu şi cine îţi zice: Dă-mi să beau, ai fi cerut tu de la El şi ţi-ar fi dat apă vie***".

Şi, la nedumerirea femeii, Iisus continuă: ***"Tot cel ce va bea din apa aceasta va înseta iarăşi, însă cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, ci apa pe care i-o voi da va fi izvor de apă curgătoare în viaţa de veci".***
- "Doamne, exclamă femeia, dă-mi această apă (…)"
- "Mergi de cheamă pe bărbatul tău şi vino aici!"
- "N-am bărbat."
- "Bine ai zis că nu ai bărbat, pentru că cinci bărbaţi ai avut, iar acela pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat (…)".
– "Doamne, văd că eşti proroc (…)". *Şi, la întrebarea femeii asupra locului unde trebuia să se închine lui Dumnezeu,* ***Iisus îi răspunde: "Vine vremea, şi acum este, când închinătorii adevăraţi se vor închina Tatălui în spirit şi adevăr"*** *– adică din inimă şi cu tot sufletul -,* ***căci şi Tatăl astfel de închinători caută. Spirit este Dumnezeu şi cel ce I se închină trebuie să I se închine în spirit şi adevăr".*** Femeia simte cum i se umezeşte sufletul de apa cea vie.

- "Ştim că va veni Mesia (care se cheamă Hristos); când va veni acela ne va spune toate".
– "Eu sunt, cel ce grăiesc cu tine", îi zice Iisus. În acea clipă, un torent de apă vie se revărsă în sufletul femeii, purificând-o şi umplând-o de o nespusă pace şi bucurie. Nu mai avea nici o dorinţă, căci băuse din apa ce se transformase în ea în izvorul de apă curgătoare în viaţa de veci.

Fericită, lăsă totul şi alergă într-un suflet să-şi spună lumii fericirea neaşteptată, harul primit: "***Veniţi şi vedeţi pe omul care mi-a spus tot ce am făcut; oare nu El este Hristos?***". Nu că ea s-ar fi îndoit de adevăr, ci voia doar să cruţe slăbiciunea concetăţenilor ei. ***Părăseşte viaţa păcătoasă, pentru Hristos; nu o mai interesează decât să trăiască viaţa cea nouă primită de la El, devenind o***

adoratoare a Domnului, venerată de Biserică sub numele de Sfânta Fotina, adică Sfânta Luminii.

E uşor de înţeles că apa cea vie, care a purificat-o şi a sfinţit-o pe Samarineancă, este harul sfinţitor sau habitual care, cum spune Sfântul Vasile cel mare, este o accidenţă creată, foarte apropiată de esenţa divină, prin care se comunică sufletului viaţa divină, îndumnezeind toată fiinţa omului, dând valoare veşnică întregii lui activităţi, precum seva altoiului nobil înnobilează fructele produse de portaltoiul pe care el se grefează.

"***Eu sunt Viţa***" - ne spune Iisus - "***voi mlădiţele. Cel ce rămâne în Mine şi Eu în el aduce rod mult, căci fără de Mine nu puteţi face nimic***" (Ioan XV, 5). Sufletul mort prin păcatul de moarte, adică lipsit de seva vieţii lui Hristos, nu poate face nimic vrednic de răsplata veşnică. ***Această viaţă divină, cum ştim, o primim în Sfântul Botez prin care devenim fii ai lui Dumnezeu şi moştenitori ai cerului; ne-o sporim în Sfânta Taină a Mirului; ne-o reînnoim în Sfânta Spovedanie şi ne-o alimentăm prin împărtăşirea cu Iisus Euharisticul, Pâinea Vieţii, prin care biruim ispitele şi ne asigurăm viaţa veşnică.***

Harul sfinţitor, dimpreună cu harurile ajutătoare sau actuale, sunt pentru suflet ceea ce este soarele pentru viaţa de pe pământ. Precum lumina şi căldura solară face ca sămânţa să încolţească şi să aducă rod, tot astfel ***prin lumina şi căldura harului divin sufletul primeşte viaţă supranaturală şi putere ca să-şi stăpânească instinctele, menţinându-le în cadrul legilor morale, spre a aduce astfel roadele aşteptate de Dumnezeu: credinţa, speranţa, iubirea, blândeţea, curăţia, bunătatea, îndelunga răbdare – cu un cuvânt întreg buchetul virtuţilor ce trebuie să împodobească sufletul creştinului adevărat.***

Dar, ***cum Dumnezeu care "ne-a creat fără de noi nu ne poate mântui fără de noi" (Sfântul Augustin), pentru ca harul său să-şi poată produce în noi aceste roade, El ne cere conlucrarea***, căci precum planta nu poate rodi dacă pe lângă soare şi ploaie nu este îngrijită, săpată şi plivită de buruieni, tot aşa ***nici harul divin nu poate pătrunde şi rodi într-un suflet care respinge lumina şi căldura Soarelui Hristos, nu-şi înfrânează instinctele şi nu pliveşte buruienile păcatelor.***

El, care vrea "***ca toţi oamenii să se mântuiască şi să ajungă la cunoaşterea adevărului***" (I Timotei 2,4) ***îţi dă şi ţie în fiecare moment al vieţii harul corespunzător situaţiei în care te afli.*** Fiecare împrejurare dată este o întâlnire cu Iisus. Cum răspunzi întâlnirii? Este nevoie să-ţi spună, ca Samarinencei: "Dac-ai şti darul lui Dumnezeu"? Oare nu L-ai primit în copilărie, apoi, mai târziu, în Euharistie, L-ai cunoscut şi primit personal, pe acela pe care Îl primiseşi prin har în Botez? El îţi vorbeşte în predici, lecturi spirituale; te

aşteaptă la fiecare cotitură a vieţii: ***“Dă-Mi să beau, dă-Mi gândurile tale, faptele tale, îndoielile şi temerile tale, speranţele tale; dă-Mi păcatele tale, dă-Mi viaţa ta toată, ca s-o curăţ, s-o sfinţesc cu apa cea vie izvorâtă din coasta Mea pe Cruce, dă-Mi toată iubirea ta”.*** El te aşteaptă zi şi noapte, te interpelează, iar tu rămâi în tăgadă şi refuz. Te complaci în minciună şi duplicitate, în bârfeli şi calomnii ce ucid sufletul tău şi prestigiul semenului, adică fiinţa lui socială; înşeli bună-credinţa celor oneşti prin făţărnicia cu care te strecori în instituţii prestigioase tăinuindu-ţi legăturile imorale în care trăieşti, ca soţ ori soţie.

Iisus te aşteaptă. Deschide-ţi sufletul, ca Samarineanca, să ţi-l lumineze şi spele cu apa cea vie a harului, ca să devii şi tu printre semenii tăi, ca Fotina, un lampadofor – un purtător de lumină. Amin.

Pr. Vasile Florea - Duminica a V-a după Paşti (A samarinencei) - Hristos – apa vieţii

Nu de puţine ori auzim că se deplânge în societatea noastră lipsa de interes a oamenilor pentru Biserică şi pentru Dumnezeu. Această constatare este bazată pe observaţiile făcute asupra lumii în care trăim şi, de multe ori, şi noi suntem de acord cu un astfel de diagnostic. Dar, deşi aceasta se pare a fi realitatea, nu trebuie trecute cu vederea nici începuturile noi care se fac datorită credinţei.

Înainte de toate trebuie să acceptăm că fiecare om are în adâncul inimii o dorinţă nezdruncinată de adevăr, bine, frumos, sfânt, ba chiar dor de Dumnezeu, indiferent dacă persoana respectivă conştientizează sau nu acest fapt, dacă îl acceptă sau nu. ***În adâncul fiinţei omul nu se poate înşela. Fiecare om este în relaţie cu Dumnezeu, care este originea şi scopul fiecăruia dintre noi.*** Dorinţa, dorul pe care fiecare persoană îl are în adâncul inimii este unul care aşteaptă împlinirea şi care trece dincolo de valorile existente în această lume. Exact cu un astfel de dor, cu o astfel de dorinţă în inimă o întâlneşte Iisus pe femeia samarineancă la fântâna lui Iacob, aşa cum reiese din Evanghelia de astăzi. Dorinţa femeii era să descopere un izvor al vieţii, o “staţie” de alimentare cu viaţa.

Este o situaţie cu totul neobişnuită: Iisus, iudeul, aşteaptă la fântână. Atunci când vine o femeie la fântână, Iisus intră în vorbă cu ea şi o roagă să-i dea să bea apă. El face aceasta pentru a îndrepta discuţia spre o altfel de apă, spre apa pe care femeia o căuta: apa dătătoare de viaţă a iubirii care este apa de sorginte dumnezeiască.

Cu precizarea pe care o face Iisus, că el are o astfel de apă, vine în întâmpinarea dorinţei femeii. Ea îşi doreşte o iubire statornică, pe care ea n-a găsit-o până acum la bărbaţii cu care a trăit. Pentru Iisus nu este hotărâtor comportamentul

moral respingător al femeii, ci deschiderea şi disponibilitatea ei actuală pentru harul Dumnezeului celui viu.

Femeia păcătoasă este disponibilă să asculte şi să se abandoneze chemării lui Dumnezeu. Astfel Iisus poate să o înveţe cum trebuie să se roage lui Dumnezeu. "***Spirit este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în spirit şi în adevăr***" (Ioan 4, 24). Dumnezeu este Tatăl nostru şi ne-a trimis nouă pe Hristos Domnul. Femeia este mişcată de această discuţie cu Iisus: ea a găsit pe neaşteptate ceea ce a căutat întreaga viaţă.

Dumnezeu ne dăruieşte prin Fiul lui, Iisus Hristos, o iubire indescriptibilă care depăşeşte orice putere de imaginaţie a omului, o iubire care copleşeşte inima omului. El ne vindecă, el aduce vindecarea sufletului şi a trupului deoarece el este Mântuitorul nostru. Făcând această descoperire minunată femeia nu poate să nu împărtăşească această descoperire şi celorlalţi oameni din sat, pentru ca şi aceştia să recunoască: ***Acesta ne aduce apa vieţii de la Dumnezeu însuşi, care este izvorul nesecat al vieţii.***

După ce am ascultat această Evanghelie ne întrebăm şi noi: ***Am descoperit noi că în Iisus găsim împlinirea dorinţelor noastre? Este el unicul nostru mântuitor şi salvator?*** Poate şi pentru noi ar fi extrem de important şi de mare ajutor să experimentăm personal că Dumnezeu ne dăruieşte viaţă din plin.

Să căutăm apropiere de Dumnezeu pentru ca El să se poată apropia de noi. Să ne deschidem inima lui Dumnezeu în rugăciune. Dumnezeu ne învaţă să ne închinăm Tatălui în Spirit şi în adevăr. Această închinare se realizează în fiecare jertfă euharistică. Iisus Hristos este cel care se jertfeşte şi astăzi în Sfânta Liturghie, cel care s-a jertfit odată pentru totdeauna pe cruce pentru noi.

Jertfa lui devine pentru noi realitate şi prezent în Sfânta Liturghie. Serviciul adus lui Dumnezeu nu mai este legat de un singur loc "***căci, de la răsăritul soarelui şi până la apusul lui, mare este numele Meu printre neamuri şi în orice parte se aduc jertfe de tămâie pentru numele Meu şi prinoase curate, căci mare este numele Meu între neamuri***" (Maleahi 1,11).

Mântuirea pe care Dumnezeu ne-a dăruit-o este nedescris de mare. Inima omului nu poate înţelege ce le-a pregătit Dumnezeu celor care îl iubesc. Astfel credinţa este cu adevărat o veste bună. ***Să acceptăm cuvântul lui Dumnezeu şi să trăim din el. Astfel viaţa noastră se va împlini şi desăvârşi. Amin.***

Pr. Vasile Rob - Duminica a V-a după Paşti (A samarinencei) - Dacă ai şti darul lui Dumnezeu…

Relaţiile dintre iudei şi samarineni din vremea lui Iisus, când s-au petrecut cele scrise în Evanghelia de astăzi, sunt în unele locuri şi relaţiile dintre creştinii din România, dintre fraţii ortodocşi şi noi, greco-catolici. Şi aşa după cum se întâmplă de cele mai multe ori; când doi se "bat" al treilea câştigă! Şi în acest caz, doar cine nu vrea nu vede, condamnările pe care ortodocşi le aduc Biserici Unite, acuzele nedrepte cu iz de naţionalism şi şovinism (care cad bine mai ales în Ardeal şi prin care au reuşit să-i indepărteaze şi pe greco catolicii "din tată în fiu" de Biserica Unită) şi nu în ultimul rând mijloacele pe care le folosesc împotriva unei biserici surori, ajută pe cel de al… treilea, sectele!

"Armele de luptă" ale sectanţilor sunt chiar armele cu care ortodocşi atacă uniţii, "cumpărate" de la acestea plătind numai cu modul de interpretare favorabil lor şi care se întorc la fel ca bumerangul şi împotriva lor. Dar fiindcă nu este nici momentul şi nici locul de a face o analiză a acestor fapte iresponsabile, totuşi îndrăznesc să trag un semnal de alarmă ierarhilor celor două biserici şi anume: Aveţi grijă că, această luptă, anticreştină, antiromână şi absurdă, care nu reprezintă voinţa majorităţii creştinilor, din ambele biserici, ci a clerului, din care lipseşte, tocmai voinţa transpunerii în fapte a poruncii lui Iisus, cu privire la iubirea evanghelică, pe care sunteţi chemaţi să o propovăduiţi, să o apăraţi şi dumneavoastră, să vă împuţineze oile în aşa fel încât să rămâneţi să păstoriţi numai peste semnul puteri pe care-l aveţi în mână!

Sfânta Evanghelie de astăzi ne prezintă învăţăturile pe care Iisus le dă în cetatea samariancă Sihar, la Fântâna lui Iacob, unde se opreşte din drumul său spre Galileea, ca să adape, cu apa vieţii, o femeie din această cetate. Aici, la această fântână centenară, se produce convertirea samarinenilor prin femeia care-l întâlneşte, nu întâmplător, pe Iisus. Femeia care era mereu într-o căutare a

liniştii sufleteşti, fiind însetată, nu doar fizic, de apa din fântâna din care s-au adăpat Iacob, fii lui şi turmele sale, dar era însetată mai ales spiritual, fiind mereu în căutarea fericirii spirituale, pe care a crezut că o va găsi la cei şase bărbaţi cu care a stat, nefăcând diferenţa între fericirea spirituală, care îmbracă alte dimensiuni decât cea a dorinţelor şi plăcerilor pe care ţi le oferă lumea.

Samarineanca merge la fântână pentru a-şi umple ulciorul cu apă din care s-au adăpat toţi înaintaşii şi locuitorii cetăţii Sihar, dar acolo întâlneşte pe cel care poate, dărui unui suflet însetat adevărata apă, cea după care nu mai însetezi niciodată! pe Mântuitorul lumii, care aşa după cum am amintit mai sus, o cheamă "printr-un tainic glas" să primească apa vieţii veşnice.
Şi în acel loc femeia samarineancă primeşte de la Iisus nu numai apa vieţii dar şi Botezul spiritual după ce şi-a curăţat sufletul prin spovada făcută cu ajutorul lui Iisus. Această apă vie se dăruieşte de către Dumnezeu, aşa după cum ne spune acelaşi evanghelist în Apocalipsă (cap. 21,6): "***Celui ce înseteazǎ îi voi da să bea, în dar, din izvorul vieţii***" şi ***această femeie, fără să bănuiască, i-a fost dat să bea în dar, din izvorul nemuririi.***

Femeia samarineancă, venind la fântâna lui Iacob, ca să-şi răcorească trupul, a primit harul răcoririi şi liniştirii sufletului, cel în veşnică nelinişte şi necontenită căutare, prin învăţăturile divine primite de la Iisus, la fântâna istoriei.

Acestei femei îi mai este dat să audă cea mai elocventă declaraţie a lui Iisus, prin care se descoperă, întregii omeniri, îndeplinirea promisiunii şi aşteptării poporului iudeu, că Mesia, a sosit şi este cel ce vorbeşte cu ea (cfm. Io. 4,26).

Când acea femeie a înţeles că în faţa ei stă Izvorul Adevărului, Izbăvitorul cel de mult promis şi aşteptat, îşi lasă ulciorul, uită de apa după care a venit şi aleargă, în cetate, să vestească concetăţenilor ei minunata sa descoperire, devenind, astfel, primul apostol femeie în rândul unui popor, ostil iudeilor – samarinean.

Atât de convingătoare a fost femeia în faţa oamenilor, încât acestea nu doar au venit să-l vadă şi să-l asculte pe Iisus, dar l-au şi rugat să petreacă mai mult în mijlocul lor. După cele două zile petrecute de Iisus cu cetăţenii din Sihar, acestea i-au spus femeii: "***Nu mai credem pentru cuvântul tău, ci pentru că noi înşine, am auzit şi ştim că acesta este, cu adevărat, Mântuitorul***" (Io. 4,42).

Din cele aduse în faţa ochilor şi urechilor noastre de Evanghelia de astăzi, trebuie să reţinem că apa vie, se primeşte, de la Dumnezeu, la Biserică numai după ce: eşti însetat cu adevărat de ea; sufletul îţi este curat, spovedit şi fără de păcate; iar, închinarea în spirit şi adevăr se poate face numai după ce ai băut apa

vie pe care trebuie să o cerşeşti şi tu prin fapte bune, la fel cum a cerut-o şi femeia samarineancă lui Iisus: “***Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez niciodată***” (Io. 4,11). Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica a V-a după Paşti (A samarinencei)

Şedea obosit lângă fântână (cf. Ioan 4, 6). Interesantă este oboseala care-i cuprinde pe oameni. Dar fără o anumită oboseală, osteneala ne-ar dărâma şi nu am putea cunoaşte limitele noastre. ***Prin El, obosit pentru noi, primim puterea şi începem să trăim, spune Sfântul Augustin.***

Prima persoană, pe care acest "Ostenit" o întăreşte astăzi, este o femeie samarineancă şi păcătoasă. Nu cei drepţi au nevoie de medic, ci aceia care sunt bolnavi. Iar Hristos a venit să cheme la convertire nu pe cei drepţi, ci pe cei păcătoşi.

Discuţia care se leagă între cei doi, are în prim plan aspectul religios. Este de-ajuns că Iisus, care cunoaşte foarte bine inima şi trecutul omului, nu tocmai curat în cazul de faţă, atinge numai cu o singură expresie cea mai profundă şi cel mai mult încercată latură a vieţii: Pofta! Nu cea materială, care aparent linişteşte şi după care această femeie doreşte să pară că aleargă zilnic la fântâna lui Iacob pentru a lua apă. Este vorba despre dorinţa inimii. Nu şi-a revelat-o niciodată faţă de vreun evreu necunoscut, devreme ce acesta însuşi nu a întrebat-o. Iar această poftă o chinuia zi şi noapte. Pentru a şi-o potoli, deja îşi schimbase de câteva ori obiectul iubirii ei. Deci mai întâi cinci bărbaţi (vezi Ioan 4, 18).

Aşa se întâmplă şi în zilele noastre de multe ori, omul schimbându-şi des obiectul iubirii temporare, fiind incapabil de a alege ceea ce este veşnic, unic şi imuabil. Din cele relatate reiese faptul că, ceea ce numim căsătorie, se termina foarte repede – nu ştim, dacă prin despărţire ori moartea soţului. Însăşi această dorinţă spre cele, aşa zise, cinci căsătorii legale, denotă prin conţinutul lor ceva neobişnuit, care nu constituie o componentă normală a vieţii. În cele din urmă, i

se spune: ***"… cel, pe care îl ai acum, nu este bărbatul tău"*** (Ioan 4, 18). Săracă, pierdută, veşnic înfometată de iubirea inimii, pe care până atunci nu o aflase încă la nimeni, samarineanca se afla angajată neîncetat pe drumul căutării.

Iisus ştia că femeia cu care vorbeşte era chinuită şi de alte dorinţe, în afară de sete, care contravin legilor morale lăsate de Dumnezeu omenirii spre respectare, iar acest lucru este legat tocmai de trecutul ei păcătos. Dar Iisus mai vede în ea şi o altă dorinţă, aceea a Adevărului şi a Transcendentului. Dorinţa de a întâlni pe Cineva, care cunoaşte răspunsurile la întrebările vieţii, care să poată îndepărta orice fel de dubii ce pot chinui sufletul omului, dar care să explice şi să îndrepteze tot ceea ce este rău, înlocuindu-l cu binele – dat de Dumnezeu prin harul său. Netrăind în concordanţă cu legile morale ale religiei, omul îndepărtat de divin va recurge mai târziu la ele pentru a primi lumina şi ajutorul necesar vieţii lui.

Samarinenii erau consideraţi de către evrei pe jumătate păgâni. Descendenţi din popoarele care cu şapte secole înainte de Hristos au căzut sub asirieni, o mare parte dintre aceştia s-au mutat din Răsărit, amestecându-se cu populaţia rămasă în acele locuri. Aceştia mărturiseau ceva, ce nu reprezenta nici păgânism nici religie revelată. Era venerat şi Iahve, dar şi o mulţime de divinităţi. Atunci când după reîntoarcerea lor din sclavia Babilonului, evreii au început reconstruirea templului din Ierusalim, samarinenii au dorit şi ei să participe la această lucrare. Totuşi au fost consideraţi necuraţi (vezi Ezdra 4, 2). Astfel şi-au construit propriul lor Templu pe vârful muntelui Garizim, ce se afla în faţa lui Sihar. În timpul războaielor Macabeilor, evreii sub conducerea lui Ioan Hirkan au distrus templul samarinenilor în anul 107 înainte de Hristos. Acest lucru a făcut să se nască şi să se menţină de-a lungul secolelor prăpastia neînţelegerilor şi neacceptărilor dintre samarineni şi iudei. În ciuda faptului petrecut, în inimile acestor oameni, care trăiau după un adevăr revelat în parte, s-au menţinut dorinţele, întrebările şi marile probleme, deloc liniştitoare, cu privire la adevărurile religioase. Ele frământau şi inima femeii care vorbea cu Iisus. «***Părinţii noştri au venerat pe Dumnezeu, pe acest munte*** – spune, arătând spre masivul Garizim ***– iar voi spuneţi, că în Ierusalim este locul unde se cuvine a fi venerat Dumnezeu***» (cf. Ioan 4, 20). Cine ar fi crezut că această sărmană inimă pierdută este interesată de Dumnezeu!

Întrebările şi dubiile referitoare la credinţă se află în inimile multor oameni. Nu de puţine ori este bine că acestea mai există încă. Câţi dintre aceştia, sub influenţa lor au început să caute şi câţi dintre ei au terminat înfăptuind pasul spre Dumnezeu.

Iisus nu ignoră întrebarea adresată de către păcătoasa din Sihar. Răspunsul ei bate foarte departe, peste posibilităţile de înţelegere a omului. El nu este destinat în exclusivitate numai pentru ea, ci pentru toţi cei care se vor afla odată, în faţa acestor întrebări, referitoare la sensul şi forma religiei. «…, ***vine ora, când nici pe acest munte, nici în Ierusalim, nu va fi venerat Tatăl. Voi veneraţi ceea, ce nu cunoaşteţi, noi venerăm ceea, ce cunoaştem, pentru că mântuirea porneşte de la evrei. Urmează ora, ba chiar acum este, când adevăraţii cinstitori vor venera pe Tatăl în Spirit şi în adevăr, şi astfel de cinstitori doreşte să aibă Tatăl. Dumnezeu este spirit, de aceea se cuvine, ca veneratorii Lui să-L venereze în Spirit şi în adevăr*** » (cf. Ioan 4, 21-23).

Să privim cu atenţie la acest conţinut. S-ar părea că el se adresează unui anumit cult exterior, practicat de către fiecare religie. Dar este doar o aparenţă. Iisus nu acţionează nici împotriva templului din Ierusalim, nici împotriva sacrificiilor care se aduceau acolo. Se pronunţă totuşi aproape de amurgul religiozităţii bazate în primul rând pe formele exterioare. Locul acestora va fi luat de venerarea Tatălui în Spirit şi în adevăr.

Ştim că formele de cult exterior vor rămâne, pentru că omul nu este numai spirit, ci şi materie, un întreg, aşa cum este compus din materie şi spirit, se află în faţa lui Dumnezeu. Pentru a se exprima, va avea întotdeauna nevoie de cuvinte, semne şi lucruri exterioare. Binenţeles, există pericolul ca formele exterioare de cult privind venerarea lui Dumnezeu: deprinderi, ritualuri, limbajul, modul de rugăciune sau aducere a ofrandei, în loc să-i unească pe oameni, îi conduce la dezbinare şi îi răzvrăteşte unul împotriva altuia.

Sionul în Ierusalim şi Garizim în Samaria, au fost o motivaţie pentru duşmănia reciprocă dintre evrei şi samarineni. Şi creştinismul ar avea ceva de spus pe această temă… Dezbinarea nu ameninţă acolo unde viaţa spirituală este plină până în străfunduri de Spirit şi Adevăr. Acest Spirit umple străfundul omului. După cuvânt, după gest, după ofertă, este şi inima. Inima însetată de Dumnezeu, umilă, curată, simţitoare, înfrântă, plină de iubire. Doar aceasta oferă sensul şi valoarea tuturor ritualurilor exterioare. Datorită acesteia gesturile şi cuvintele devin autentice şi nu mint. Dar în textul amintit cuvântul rostit de către Iisus, Spirit, trebuia scris cu litere mari în cuprinsul Sfintei Scripturi. Aceasta ne spune să luăm în considerare şi cea de-a doua semnificaţie a acestui cuvânt, cea legată de Spiritul Sfânt.

Creştinul este un om, care a primit acest Spirit (vezi Ioan 14, 16-17; 20, 22), în inima căruia Spiritul Sfânt locuieşte ca şi în Templul Său (vezi 1 Corinteni 3, 16). ***Iisus a promis, că tocmai acest Spirit Sfânt ne va conduce la deplinul adevăr despre Dumnezeu şi despre Hristos (vezi Ioan 16, 13), iar cu atât mai mult la adevărata religie. Prin El este revărsată în inimile noastre iubirea lui***

Dumnezeu (Romani 5, 5), datorită Lui recunoaştem în Iisus pe Dumnezeu şi suntem capabili să-I oferim Acestuia venerarea, care I se cuvine (Romani 8, 26).

După El există adevărata religiozitate – religiozitatea pătrunsă până în profunzime de prezenţa Spiritului Sfânt şi oferită călăuzirii Lui. O astfel de religiozitate, niciodată nu se mărgineşte la un simplu ritual exterior, la îndeplinirea mecanică a practicilor pioase, sau la urmarea ritualului ori a limbajului după litera legii. Atunci când este vorba despre lucrarea Spiritului Sfânt, se va afla în ea Spiritul iubirii, care-i uneşte pe copiii lui Dumnezeu într-o singură familie (vezi Efeseni 4, 4-6) De aceea, religia în care El domină nu desparte, ci uneşte, nu dezbină, ci întregeşte, nu construieşte altare în faţa altor altare, ci cu răbdare, conduce spre colaborare şi unitate. Face din credincioşi o Biserică, un singur «Corp al lui Hristos », care nu poate fi despărţit (cf. 1 Corinteni 12, 13-14; Efeseni 4, 3-6).

A doua caracteristică a noii religii, care depăşeşte formalismul iudeu şi cultul samarinean, plin de greşeli, este - după cuvântul lui Iisus – venerarea Tatălui «în adevăr» (vezi Ioan 4, 23-24). Iar acest cuvânt: "adevăr" la fel ca şi "spirit", cuprinde în sine o semnificaţie profundă. "În adevăr" - poate fi scris cu majuscule, amintindu-ne de cuvintele lui Hristos: «***Eu sunt… Adevărul… Nimeni nu vine la Tatăl decât numai prin Mine***» (Ioan 14, 6). ***A-L cunoaşte pe Hristos – înseamnă să-L cunoşti pe Tatăl. A-L vedea pe Hristos – înseamnă să-L vezi pe Tatăl, pentru că El este în Tatăl, iar Tatăl în El*** (vezi Ioan 14, 7-11).

Religia care minimalizează, iar cu atât mai mult omite sub o anumită formă rolul lui Iisus pe drumul nostru către Dumnezeu, nu constituie adevărata religie care-L venerează pe Dumnezeu şi din start este condamnată la dispariţie (cf. Ioan 15, 2). Numai ***"prin Hristos, cu Hristos şi în Hristos se aduce lui Dumnezeu, Tatăl nostru Atotputernic — în unire cu Spiritul Sfânt — întreaga venerare şi mărirea care I se cuvine".***

Oare din acest adevăr femeia samarineancă a înţeles mult, sau cu totul altceva. În mod cert cuvintele călătorului necunoscut au adâncit în ea dorinţa, existentă deja în sufletul ei, cu privire la Dumnezeu, într-o măsură destul de mare. Crede că odată va veni Plinirea timpurilor. "***Ştiu, că vine Mesia, care se numeşte Hristos. Iar când va veni El, ne va arăta totul***" (Ioan 4, 25). Atunci i s-a adresat ei cu acele cuvinte care pentru alţii au produs indignare: «***Eu sunt Acela, Cel care vorbeşte cu tine***» (Ioan 4, 26). Imediat, auzind aceste cuvinte, femeia şi-a lăsat ulciorul şi a alergat spre locul în care locuia. A condus la Iisus jumătate din locuitorii localităţii în care locuia. Astfel, a fost înfăptuit primul pas în religia spiritului şi a adevărului de către această femeie păcătoasă, care

prin iubirea de adevăr devine asemenea fecioarelor înţelepte. În această duminică să ne îndreptăm spre acea fântână, pentru a lua apa din care dacă va bea cineva nu va înseta niciodată.

Rugăciune

Dumnezeul meu, tot ceea ce nu tinde spre a-ţi servi, toate mi se arată a fi deşertăciune şi minciună, astfel, că prin cuvinte nu pot să-mi exprim dezamăgirea pentru cei, care nu pot să înţeleagă acest adevăr şi care nu-l cunosc.

O, Adevăr dumnezeiesc. Mi Te-ai arătat în mod nespus de însufleţitor! Nu am ştiut nimic, dar am cunoscut şi am înţeles bine, cât de mare este fericirea să nu posezi nimic din ceea, ce nu te conduce la Dumnezeu. Am înţeles, ce înseamnă să umbli în Adevăr, iar acest Adevăr am descoperit că Tu însuţi…eşti.

O, Adevărule, Tu ai dorit să Te areţi sufletului meu, Tu eşti Singurul Adevăr, fără început şi fără sfârşit. De la Tine au început toate celelalte adevăruri. Aşa cum şi iubirea a început de la Tine…

Cât de splendid eşti, Doamne. Cu puterea măririi Tale, eşti în stare, ca într-o clipă să îmbogăţeşti sufletul cu nespuse tezaure, aşezând în ele ca într-un sipet de aur mistere bine păstrate. Ajută-mă, şi pe mine, ca să trăiesc de-a pururi în acest Adevăr, care eşti Tu Dumnezeul meu. Amin. (După Sfânta Tereza a Pruncului Iisus)

Pr. Alecsandru - Cuvânt la Duminica Samarinencii

Hristos a înviat!

Iubiţi credincioşi şi credincioase, Cuvântul Evangheliei pe care l-am auzit astăzi, ne povesteşte cum Iisus aflându-se în Samaria, a poposit la fântâna lui Iacov, unde a întâlnit o femeie ce venise să scoată apă. Iisus i-a cerut femeii apă de băut, iar aceasta a fost foarte surprinsă că un bărbat iudeu i se adresează, ba mai mult, că îi cere ei apă.

Încă mai mare a fost mirarea femeii când a auzit pe Mântuitorul spunându-i cine este El şi mai ales când a auzit aceste cuvinte: "***Oricine va bea din apa aceasta va înseta iarăşi; Dar cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, că apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică***."

Pentru a înţelege mai bine cele petrecute în acea zi în Samaria, trebuie să ne aducem aminte că samarinenii, deşi înrudiţi cu neamul iudeilor, nu împărtăşeau aceleaşi idei religioase cu ei. Astfel, samarinenii nu acceptau Biblia iudeilor în întregime ci numai primele capitole, şi mai credeau că se cuvine ca să se închine pe Muntele Gerizim, în timp ce iudeii se rugau la Ierusalim.

Cu alte cuvinte, samarinenii se considerau conservatori, iar pe iudei îi priveau ca reformatori. Iudeii deţinând însă supremaţia în cadrul societăţii din acele locuri şi din acea vreme, îi tratau pe samarineni cu mare dispreţ, nu le vorbeau şi nu ar fi băut niciodată din apa lor, pe care o considerau întinată.

Dar iată că Mântuitorul nostru se opreşte şi vorbeşte cu această femeie şi îi spune cuvinte profetice, pe care ea nu le înţelege imediat, pentru că nu ştie despre ce însetare îi vorbeşte El.

Căruia dintre noi nu i-a fost vreodată sete? Dar nu sete obişnuită... ci sete adevărată, când buzele se cojesc de uscăciune, iar cerul gurii arde... E o senzaţie cumplită, mai ales când cauţi cu disperare şi nu găseşti măcar o picătură de apă, care să îţi potolească setea. Dar aceasta este numai o sete fizică, pe care medicii ştiu să o explice (glande care produc anumiţi hormoni, care la rândul lor acţionează asupra rinichilor şi le modifică activitatea, hipotalamusul trimite semnale glandelor salivare şi le reduce secreţia, s.a.m.d.), iar potolirea acestui fel de sete este simplă: un pahar de apă sau o băutură răcoritoare...

Setea sufletească este însă mult mai puternică, iar ştiinţa nu o poate explica şi cu atât mai puţin nu o poate domoli.

Setea sufletească este unul dintre cele mai puternice simboluri biblice. Aşa cum deshidratarea corpului determină făptură noastră să caute din răsputeri apa care să-i domolească setea, golul creat de uscăciunea sufletească ne face să căutăm înţelesurile mai adânci ale vieţii noastre. Psalmistul exprimă acestea cât se poarte de frumos: “***În ce chip doreşte cerbul izvoarele apelor, aşa Te doreşte sufletul meu pe Tine, Dumnezeule. Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu; când voi veni şi mă voi arăta feţei lui Dumnezeu?***“ *(Psalm 41:1-2)***.** sau ***"Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ Însetoşat."****(Ps.142.6)*

Poporul iudeu avea multe sărbători, iar întâmplarea povestită în citirea de astăzi se petrecea în postul sărbătorii corturilor (sau a tabernaclelor); ştim aceasta pentru că în aceeaşi evanghelie a lui Ioan, ni se povestesc alte lucruri care s-au petrecut câteva zile mai târziu: "***Iar în ziua cea din urmă - ziua cea mare a sărbătorii - Iisus a stat între ei şi a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea.***" (Ioan 7.37)

În timpul acestei sărbători, marele preot lua un vas de aur şi mergea la fântâna Siloamului, îl umplea cu apă şi îl aducea înapoi la templu, apoi turna apă peste altarul jertfelor. În timpul acestui ritual, leviţii suflau în trâmbiţe iar mulţimea striga "***Cu veselie scoatem apa din izvoarele mântuirii***" (Isaia 12.3), iar tot poporul cânta şi dănţuia de bucurie. Iată însă că tocmai în mijlocul acestei frenezii, Iisus vine şi spune: "***Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea***." Iar El a spus aceasta pentru că ştia că acei oameni încercau să-şi potolească setea printr-un simplu ritual şi că după acea zi, sufletul lor va însetoşa din nou, iar frica, îndoielile şi teama vor pune din nou stăpânire pe sufletele lor.

Aceeaşi greşeală se repetă şi în zilele noastre, de câte ori încercăm să scoatem apa din altă fântână decât cea a lui Hristos. Despre aceeaşi sete şi despre aceeaşi apă îi vorbeşte Iisus şi femeii din citirea de astăzi.

Iubiţi credincioşi, noi nu cunoaştem nici în ziua de azi numele acestei femei, dar iată că dacă citim cu atenţie cuvântul evangheliei, putem afla câteva amănunte despre ea.

Astfel, vedem că femeia venea la fântână în arşiţa zilei, pe când celelalte femei veneau în zori sau pe înserat, pentru a nu fi nevoite să care apa pe acea căldură toropitoare. Putem înţelege de aici că femeia evita să întâlnească lumea din sat, care o consideră păcătoasă, fiindcă aşa cum a ştiut Domnul, ea avusese cinci bărbaţi şi trăia nelegitim cu al şaselea.

Femeia aceasta încerca să se ascundă de lume, dar în acelaşi timp fugea de sine însăşi, evitând să-şi înfrunte slăbiciunile şi încercând să găsească alinare în plăcerile trupeşti. Dar iată că Domnul a cunoscut de îndată ce se întâmplă cu ea şi a vrut să-i tămăduiască sufletul.

Dragi creştini, ***acest capitol din Evanghelia lui Ioan este totodată continuarea capitolului 3, unde apa apare din nou ca simbol al mântuirii şi renaşterii omului întru Hristos. În acel capitol Iisus îi spune lui Nicodim:*** "***De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu.***" şi mai spune:
"***oamenii iubiseră întunericul mai mult decât Lumina. Că faptele lor erau rele. Că oricine face rele urăşte Lumina şi nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească.***"

Este exact ceea ce se întâmplă cu această femeie din Samaria care ştia că trăieşte în păcat şi de aceea se ascundea în loc să se apropie de Lumină; ea aleargă după o apă, care în loc să-i domolească setea, o însetoşa mai tare. ***Dar, spre fericirea ei, a întâlnit pe Domnul, care i-a dezvăluit calea către viaţa liberă de păcat, singura ce poate aduce cu adevărat pacea sufletului.***

Spre lauda ei, această femeie a înţeles într-o clipită aceste lucruri şi şi-a schimbat viaţa, ba mai mult, a devenit o propovăduitoare a cuvântului Domnului.

Iubiţi credincioşi şi credincioase, **apa vieţii cu adevărat de la Iisus ne vine.** Spre deosebire de apa din fântâna lui Iacov (apa Vechiului Testament), ea are calităţi nemaiauzite şi nemaiîntâlnite până la Hristos.

- ***Ea ne eliberează pe noi de întuneric, de păcat, de spaimă şi şovăială;***
- ***ea eliberează energiile latente dinlăuntrul nostru,***
- ***ne dă tărie şi putere,***
- ***ne aduce bucurie nesfârşită, înţelegere şi dragoste de oameni.***

Iisus Hristos ne îndeamnă să ne apropiem de El şi să bem din apa vieţii. Din păcate, mulţi se apropie de malul apei, îi văd sclipirea undelor, îşi văd chiar şi reflecţia chipului lor în apă, dar nu se opresc să bea, ci merg mai departe către cine ştie ce alte lucruri amăgitoare.

Asemenea femeii din Samaria, să ne învrednicim şi noi să ne apropiem de Mântuitorul lumii şi să primim de la El apa vieţii, ca niciodată sufletul nostru să nu mai tânjească după plăceri deşarte, ci să fim izbăviţi aşa după cum a promis Dumnezeu prin gura proorocului Isaia: "***Domnul te va călăuzi necontenit şi in pustiu va sătura sufletul tău. El va da tărie oaselor tale şi vei fi ca o grădină adăpată, ca un izvor de apă vie, care nu seacă niciodată***."

În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Cui îi mai sete de duh sfânt?

"*În ce chip doreşte cerbul izvoarele apelor, aşa Te doreşte sufletul meu pe Tine, Dumnezeule. Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu; când voi veni şi mă voi arăta feţei lui Dumnezeu?*" (Psalm 41:1-2).

Evanghelia din Duminica de astăzi, dedicată întâlnirii Mântuitorului cu femeia samarineancă – strâns legată de semnificaţia acestui Psalm răscolitor – este pentru noi un prilej de a ne întreba: ***Oare cine mai râvneşte astăzi în acest fel după Hristos, Dumnezeul cel Viu şi după apa cea vie şi veşnică a Duhului Sfânt?*** Practic, cine mai caută astăzi Duhul Sfânt?

Dar… cine, măcar, mai ştie ce este Duhul Sfânt şi că El trebuie râvnit şi căutat, că numai în trăirea întru El stă mântuirea noastră? Poate că mulţi am auzit sau am citit **învăţătura Sfântul Serafim de Sarov despre scopul vieţii veşnice** ca fiind „***dobândirea Duhului Sfânt***". Poate unii am citit şi la alţi Sfinţi Părinţi despre aceasta. Dar oare reuşim să facem şi corelaţia între ceea ce cunoaştem teoretic şi viaţa noastră? Îndrăznim să coborâm din „abstract" şi să ne punem problema foarte real şi concret: ***cum oare să facem asta… şi încă zi de zi şi clipă de clipă?***

Poate că tu, suflete frate, care ai dragostea să citeşti aici cunoşti această sete sau… cel puţin vrei să o cunoşti …? Putem deci să mai îndrăznim împreună să vrem, să mai îndrăznim împreună să plângem după Duhul cel Sfânt, să ne hotărâm să lăsăm deoparte apele murdare, puturoase şi moarte ale acestei lumi, ca să însetăm după Apa Lui cea Vie?

Zice **Sfântul Nicolae Velimirovici**: "***Atunci el S-a simţit în această lume, "în pământ pustiu şi neumblat şi fără de apă" (Psalm 62:3), şi a strigat către***

Dumnezeu ca spre singurul Izvor de băutură nemuritoare, după care tânjeşte sufletul care are judecată şi s-a trezit. "Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu; când voi veni şi mă voi arăta feţei lui Dumnezeu?".

Nu este nevoie să dovedim că hrana cea trupească nu poate astâmpăra sufletul omului, nici că băutura trupului nu poate potoli setea sufletului. Dar până şi tot acest duh al vieţii, care străluceşte prin toate lucrurile făcute, dându-le viaţă şi armonie, este întru neputinţă de a hrăni şi înviora sufletul.

Trupul primeşte hrana în chip nemijlocit, care este în esenţă de acelaşi fel cu trupul. Trupul este din ţărână, şi hrana pentru trup este tot din ţărână. De aceea trupul se simte bine în lume, unde se află cele ce sunt asemenea lui.

Dar sufletul se află în suferinţă; el este îngreţoşat şi se împotriveşte ca să primească hrana în chip mijlocit, şi această hrană este diferită de suflet. ***De aceea, sufletul se simte în această lume ca într-o ţară străină, printre străini***".

****

Şi un fragment pe această temă şi în acelaşi Duh, dintr-un mai vechi şi inspirat interviu, sub numele "**Viaţa în Hristos**", dat ***de către părintele Savatie Baştovoi*** părintelui Sabin Vodă, pentru Postul de Radio Reîntregirea, Alba-Iulia, în 2003:

"- **Părintele Sabin**: Vreau să vă întreb, părinte, pentru că resimt lucrul ăsta la tot pasul, în mine, la cei de lângă mine: ***De ce creştinul, fie creştinul ortodox, nu mai caută Duhul Sfânt, nu-l cunoaşte pe Duhul Sfânt?***

- **Părintele Savatie**: Tocmai pentru că, am zis, oamenii s-au amestecat cu lumea şi cu faptele lumii acesteia şi-n loc să ducă biserica în lume – "***Cu pace să ieşim***" – ***în loc să ducă ei duhul păcii pe care îl primim de la Hristos în Liturghie, să-l ducă-n lume, au adus lumea în biserică.*** Şi în acest fel ne-am încălzit aşa de binişor cu toată spurcăciunea lumii, încât neavând învăţători care să ne spună că nu aceasta este vieţuirea pe care ne-a lăsat-o Dumnezeu, am luat de bună şi am considerat că ăsta este creştinismul, dar creştinismul este ceva mult mai adânc, mai răscolitor. Aşa că dacă oamenii au ajuns să nu mai caute pe Duhul Sfânt, este pentru că socotesc că ceea ce au ei este suficient, şi că ce fac ei este chiar creştinismul şi viaţa bisericească. Dar se înşeală amarnic. Pentru că 'sunt mulţi aşa', da, sunt mulţi aşa, dar ***Ioan Gură de Aur atunci când a fost întrebat: "Dar ce noi nu ne vom mântui? Numai călugării cei din munţi?". Şi Ioan Gură de Aur cu multă ironie duhovnicească le spune:*** "***Dar cine-a zis că toţi se vor mântui?***".

Aşa şi noi, să nu cădem în ispita autosuficienţei, că ceea ce facem noi este ceea ce trebuie chiar dintru început, (ispită) să lăsăm la o parte sfinţii, să lăsăm la o parte Evanghelia şi să nu cădem în ispită de a spune: 'Aceasta a fost cândva, astăzi nu se poate, sunt alte vremuri. Atmosfera culturală ne impune un alt fel de trăi şi de a vedea lucrurile şi credem că şi Biserica este timpul să se adapteze şi să nu mai fie aşa de închistată'. Aşa că din cauza ispitei acesteia prosteşti, oamenii ajung să nu mai caute pe Duhul Sfânt şi ajung să-şi irosească viaţa. Se ostenesc, se scoală dimineaţa, merg la biserică, măcar singura osteneală pe care o fac, dar o fac degeaba pentru că nu ştiu de ce o fac.

Aşa ca să ne întoarcem, să lepădăm prostiile astea de la noi şi să primim Evanghelia şi sfinţii chiar dacă noi vedem că nu facem ceea ce citim, vedem că ne mustră ceea ce citim, şi chiar dacă nu vrem să începem a face, dar măcar să nu spunem: "Astea-s prostii din patericuri, poveşti, aşa ceva nu se poate face".

Dar să spunem: "Eu nu pot face, dar fericiţi cei care au făcut. Rugaţi-vă pentru mine, sfinţilor Macarie, Arsenie, care puteaţi să staţi în stările astea. Eu nu pot".

Dar cinsteşte pe Sfinţii lui Dumnezeu. Nu da cu piciorul, aşa încât ajungi pe la facultate şi sunt profesori care spun că patericurile astea-s invenţii. 'Cum se poate face aşa? Ce-s cu proştii ăia că or stat în Lavra la Pecerska şi s-or închis aşa? Oare Dumnezeu vrea aşa ceva?'. Bine, tu nu poţi face asta, dar nu huli. Şi zic, este un bun început că "***duhul umilit şi smerit Dumnezeu nu-l va urgisi***".

Nu zic acuma că toţi să ne apucăm să facem, bine ar fi, dar totuşi Dumnezeu nu ne-a cerut să stăm pe stâlpi. E adevărat că nu ne-a cerut să stăm pe stâlp, e adevărat că nu ne-a cerut să stăm zece ceasuri în picioare. Toate astea sunt adevărate şi nimeni nu ne cere şi nici până astăzi nu le cere. Omul le-a făcut de bună voie, dar să nu-l hulesc pe cel care le-a făcut. Când am văzut că Dumnezeu a binevoit în el, îi văd moaştele, mă închin la ele, să nu hulesc Duhul Sfânt, chiar dacă eu nu voiesc să fac (urmez) asta.

Şi este un bun început şi socotesc că Dumnezeu va căuta la inima smerită. Asta-i viaţa. Şi Dumnezeu dă Duhul Sfânt, Cel pe care nu-l caută creştinii noştri, pentru o astfel de atitudine decentă măcar, cuvioasă. Pentru că este moştenirea Bisericii la care tu mergi, moştenire de mii de ani şi dacă tu aşa de uşor o calci în picioare, de ce mai mergi la biserica asta? Dacă socoteşti că ea 2000 de ani a greşit, de ce mai mergi la ea?".

De ce creştinii nu mai caută Duhul Sfânt? Ce înseamnă închinarea în duh şi în adevăr? Cultura duhului, a tainei versus cultura imaginii, a exteriorului

Părintele Savatie Bastovoi - "Viaţa în Hristos" (2003)

Extras dintr-un interviu cu Părintele Savatie Bastovoi, "Viaţa în Hristos" (2003):

- Vreau să vă întreb, părinte, pentru că resimt lucrul ăsta la tot pasul, în mine, la cei de lângă mine: De ce creştinul, fie creştinul ortodox, nu mai caută Duhul Sfânt, nu-l cunoaşte pe Duhul Sfânt?

Părintele Savatie Bastovoi: Tocmai pentru că, am zis, oamenii s-au amestecat cu lumea şi cu faptele lumii acesteia şi-n loc să ducă biserica în lume - "Cu pace să ieşim" - în loc să ducă ei duhul păcii pe care îl primim de la Hristos în Liturghie, să-l ducă-n lume, au adus lumea în biserică. Şi în acest fel ne-am încălzit aşa de binişor cu toată spurcăciunea lumii, încât neavând învăţători care să ne spună că nu aceasta este vieţuirea pe care ne-a lăsat-o Dumnezeu, am luat de bună şi am considerat că asta este creştinismul, dar creştinismul este ceva mult mai adânc, mai răscolitor.

Aşa că dacă oamenii au ajuns să nu mai caute pe Duhul Sfânt, este pentru că socotesc că ceea ce au ei este suficient, şi că ce fac ei este chiar creştinismul şi viaţa bisericească. Dar se înşeală amarnic. Pentru că "sunt mulţi aşa", da, sunt mulţi aşa, dar Ioan Gură de Aur atunci când a fost întrebat: "Dar ce noi nu ne

vom mântui? Numai călugării cei din munţi?”. Şi Ioan Gură de Aur cu multă ironie duhovnicească le spune: “Dar cine-a zis că toţi se vor mântui?“.

Aşa şi noi, să nu cădem în ispita autosuficienţei, că ceea ce facem noi este ceea ce trebuie chiar dintru început, (ispita) să lăsăm la o parte sfinţii, să lăsăm la o parte Evanghelia şi să nu cădem în ispita de a spune: “Aceasta a fost cândva, astăzi nu se poate, sunt alte vremuri. Atmosfera culturală ne impune un alt fel de trai şi de a vedea lucrurile şi credem că şi Biserica este timpul să se adapteze şi să nu mai fie aşa de închistată”. Aşa că din cauza ispitei acesteia prosteşti, oamenii ajung să nu mai caute pe Duhul Sfânt şi ajung să-şi irosească viaţa. Se ostenesc, se scoală dimineaţa, merg la biserică, măcar singura osteneală pe care o fac, dar o fac degeaba pentru că nu ştiu de ce o fac.

Părintele Constantin Coman despre închinarea în duh şi în adevăr

R. Rădulescu: ***Întâlnire în preajma unei fântâni; Iisus Hristos cere de băut unei femei care venea să scoată apa din fântâna lui Iacob, în Samaria, lângă oraşul Sihar. Părinte Constantin, are loc un dialog care porneşte banal, de la o cerere de apă de băut, dar care ajunge la lucruri esenţiale pentru teologie, pentru viaţa creştină. Aş vrea să începeţi prin a ne explica de ce femeia este contrariată pentru că un evreu cere apă unei samarinence. De ce nu se amestecau samarinenii şi evreii, în acea vreme?***

Pr. Coman: Iniţial, samarinenii au fost o populaţie adusă aici din Babilon şi din alte ţinuturi învecinate de către un rege asirian prin secolul al VII-lea i.Hr., în locul iudeilor duşi în captivitatea babilonică la anul 721 i.Hr. Ei s-au amestecat cu iudeii rămaşi pe loc, au părăsit religia lor idolatră şi au adoptat parţial religia iudeilor, luând numele provinciei Samaria, aşezată între Iudeea şi Galileea. La întoarcerea iudeilor din captivitatea babilonică, în urma decretului lui Cirus din 538 i.Hr., au dorit şi ei să fie asociaţi la reconstrucţia templului, dar au fost refuzaţi. De aici duşmănia dintre samarineni şi iudei. Atunci şi-au făcut templul lor pe Muntele Garizim, loc la care face referire femeia samarineancă în dialogul cu Iisus. Templul va fi distrus de iudei şi reconstruit la Sichem.

R. Rădulescu: ***Dintre cuvintele pe care Mântuitorul Hristos i le spune femeii, unele au rămas memorabile. De exemplu, atunci când vorbeşte despre închinare: „Lui Dumnezeu I se cuvine închinare în duh şi în adevăr!” Vă rog să ne spuneţi ce înseamnă să I te închini lui Dumnezeu în duh şi în adevăr?***

Pr. Coman: Este important de reţinut în întregime cuvântul Mântuitorului: „Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh şi în adevăr.” (Ioan 4,24). Întrucât Dumnezeu este Duh, I se cuvine închinare în duh. Închinarea în duh este închinarea atentă la mişcarea lăuntrică a inimii şi a

gândului, este închinarea săvârşită mai întâi la nivelul celei mai adânci şi mai intime intenţionalităţi şi apoi, eventual, exteriorizată cât mai discret în gestul exterior. Exteriorizarea sau exprimarea în gesturi fizice este cerută de condiţia noastră de fiinţe psiho-somatice. Nu Dumnezeu are nevoie de închinarea noastră fizică, ci noi avem nevoie de ea, cel puţin până la un anume nivel de închinare.

Sfântul Ioan Gură de Aur comentează: „Când spune Duh este Dumnezeu, nimic altceva nu declară decât faptul că este netrupesc. Trebuie deci şi închinarea să fie netrupească şi să fie adusă prin netrupescul din noi, adică prin curăţia sufletului şi a minţii!“

Cât despre închinarea în adevăr, tot Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că se referă la trecerea de la tip-prefigurare, la adevărul prefigurat. Jertfele vechi-testamentare, cu tot ritualul conex, nu erau adevărata închinare, ci prefigurarea adevăratei închinări, o etapă premergătoare, aşadar: „Căci în adevăr trebuie să vă închinaţi! Dacă cele de mai înainte erau tip (prefigurare), tăierea împrejur, arderile de tot, sacrificiile, tămâierile, acum nu va mai fi aşa, ci totul va fi în adevăr. Căci nu trupul trebuie tăiat împrejur, ci gândurile cele rele, şi trebuie să te răstigneşti pe tine însuţi, să lepezi şi să sacrifici poftele cele iraţionale.”

Mântuitorul are în vedere şi decadenţa la care ajunsese cultul iudaic, formalismul ritualist, faţă de care Dumnezeu Însuşi se exprimase prin profeţi deseori în termeni mustrători: „Şi a zis Domnul: De aceea poporul acesta se apropie de Mine cu gura şi cu buzele, Mă cinsteşte, dar cu inima este departe, căci închinarea înaintea Mea nu este decât o rânduială omenească învăţată de la oameni”. (Isaia 29,13).

Mântuitorul citează aceste cuvinte ale profeţilor, întărindu-le: „Bine a proorocit Isaia despre voi, făţarnicilor, precum este scris: “Acest popor Mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine“”. (Marcu 7, 6).

Iată comentariul Sfântului Ioan: „Deoarece şi samarinenii şi iudeii neglijau sufletul şi se îngrijeau foarte mult de trup, curăţindu-l în tot felul, le spune că nu cu a trupului curăţie, ci a ceea ce este în noi netrupesc, adică a minţii, se vindecă netrupescul!”

Acesta este un risc major şi pentru cultul creştin, ca de altfel şi pentru fiecare creştin în parte. Formalismul susţinut de rutină, dar mai ales de împietrirea inimii şi îngroşarea simţurilor.

Sfântul Apostol Pavel vorbeşte despre „închinarea duhovnicească“, folosind expresia loghiki latreia, ceea ce s-ar traduce mai curând cu închinarea raţională, sau închinarea înţeleasă şi asumată cu mintea, întrucât se are în vedere starea

dominantă a minţii: “Vă îndemn, deci, fraţilor, pentru îndurările lui Dumnezeu, să înfăţişaţi trupurile voastre ca pe o jertfă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, ca închinarea voastră cea duhovnicească, şi să nu vă potriviţi cu acest veac, ci să vă schimbaţi prin înnoirea minţii, ca să deosebiţi care este voia lui Dumnezeu, ce este bun şi plăcut şi desăvârşit”. (Rom. 12,1-2)

„Ce este închinarea duhovnicească?”, se întreabă Sfântul Ioan Gură de Aur. „Cele (făcute) cu sufletul, cele (făcute) cu duhul, cele care nu au nevoie de trup, cele care nu au nevoie de instrumente, nici de loc. Iar acestea sunt cele ca îngăduinţa, cumpătarea, milostivirea, neţinerea de minte a răului, îndelunga răbdare, smerenia.. .“.

Cred că este una dintre cele mai importante şi mai actuale teme de discuţie. Cultura contemporană este o cultură a exteriorului, a vizibilului, o cultură a materialului, a eficienţei exterioare, a cantităţii, a realităţii cuantificabile şi evidente, în timp ce cultura creştină, în esenţă, este o cultură a lăuntricului, a duhului, a invizibilului, a tainicului, a suflului, a tot ceea ce stă, de fapt, la temelia vieţii şi a faptelor noastre. Lumea exterioară îşi are izvorul în interiorul omului. Recuperarea acestei culturi, chiar şi de către teologia noastră, va fi un mare câştig. Este un prilej - şi mă bucur că-l am - să atrag atenţia colegilor mei mai tineri şi studenţilor şi creştinilor, să ia aminte că, într-adevăr, credinţa noastră creştinească, spiritualitatea noastră este una duhovnicească, centrată pe duh. Centrul anatomic dar şi spiritual al omului, din perspectiva antropologiei creştine, este inima. În inimă se zămislesc şi izvorăsc simţămintele, în inimă se nasc şi gândurile, ca intenţie, ca motivaţie, ca obiectiv, ca scop. Epoca raţionalismului a încercat să legitimeze gândirea neutră, pură. Este greu de acceptat că există o astfel de gândire, neafectată de patimile umane, de la cele mai grosolane la cele mai rafinate.

Cultura duhului atrage atenţia asupra unui lucru esenţial, acela că adevărul se ascunde în adâncul fiinţei cuiva, iar dacă acela doreşte să-l descopere celorlalţi, îl descoperă, iar dacă doreşte să-l ascundă, îl ascunde.

Sfântul Apostol Pavel spune clar acest lucru: „Căci cine dintre oameni ştie cele ale omului decât duhul omului, care este în el. Aşa şi cele ale lui Dumnezeu, nimeni nu le ştie decât Duhul lui Dumnezeu” (1 Cor. 2,11).

Acest adevăr al antropologiei creştine arată cât de suveran şi liber este, în fond, omul. Nimeni nu poate pătrunde în lumea lui lăuntrică, dacă el nu i se deschide. Nici o forţă, nici individuală, nici colectivă, nici vreun sistem…

R. Rădulescu: ***Nici chiar Dumnezeu nu poate pătrunde?***

Pr. Coman: Dumnezeu poate, dar nu vrea! Dumnezeu nu are cum să vrea să intre forţat în sufletul cuiva. El va aştepta cu multă răbdare cea mai firavă deschidere a sufletului către El, cea mai firavă invitaţie. Omul este făcut după chipul lui Dumnezeu şi duhul omului este după chipul duhului lui Dumnezeu, care face toate câte voieşte şi cum voieşte, spune Sfântul Apostol Pavel (1 Cor. 12,11). La fel şi duhul omului. Sigur că duhul omului are şi ispita căderii, a deraierii, a rătăcirii, a înstrăinării, de aceea trebuie să fie în comuniune cu Duhul prin excelenţă, cu Duhul dumnezeiesc. Aceasta este şi noutatea care face posibil saltul de la închinarea trupească la cea duhovnicească: duhul omului are posibilitatea împărtăşirii de Duhul lui Dumnezeu.

Sfântul Apostol Pavel dezvoltă foarte mult perspectiva duhovnicească a antropologiei, cea enunţată de Mântuitorul în convorbirea cu femeia samarineancă: „Dar voi nu sunteţi în carne, ci în Duh, dacă Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi. Iar dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acela nu este al lui”. (Rom 8,9).

Cultura exteriorului este o cultură expusă foarte mult fariseismului şi ipocriziei. Nu întâmplător a generat paradigme culturale ca cele foarte recente de tipul politically corect. Omul crede că dacă arată bine lucrul la suprafaţă şi nu-l ofensează pe celălalt este suficient sau chiar lăudabil. Nu este deloc suficient. Imaginea agreabilă poate fi, şi chiar este de cele mai multe ori, o mască în spatele căreia omul îşi promovează interesele sale egoiste, în concordanţă cu interesele celorlalţi sau dimpotrivă. ***Important este ce gândeşte omul în sinea lui, ce duh îl stăpâneşte. Toţi ne dorim să ştim ce gândesc ceilalţi cu adevărat despre noi, ce gând îi motivează în relaţiile lor cu noi. Or, cultura imaginii şi a cuvântului public s-a dezvoltat în direcţia ascunderii intenţiilor reale şi a amăgirii semenilor. Cu atât mai grav ar fi, cu cât curentul acesta lumesc ar pătrunde în Biserică, în relaţia noastră cu Dumnezeu şi întreolaltă.***

În fond, şi noi ne dorim relaţii „în duh” cu semenii noştri, chiar dacă avem nevoie şi de manifestările fizice. Toţi dorim ca la baza gestului care vine din partea aproapelui să fie un gând bun şi nu unul viclean. Darul este mai întâi o mişcare în duh,care motivează şi susţine mişcarea trupească. Acesta este un aspect important pe care îl învăţăm din Evanghelia de astăzi, o Evanghelie extrem de densă din punct de vedere teologic.

Discuţia despre închinarea în duh şi în adevăr mai suportă un aspect foarte important. Închinare înseamnă implicit supunere, adică recunoaşterea stăpânirii lui Dumnezeu. Se mai pune problema dacă recunoaştem stăpânirea Dumnezeului celui adevărat sau ne amăgim, închinându-ne unor dumnezei falşi, făcuţi de mintea noastră sau care ne asaltează din exterior. „Lupta noastră nu este împotriva trupului şi a sângelui, ci împotriva duhurilor…”, scrie Sfântul Pavel

efesenilor (Efeseni 6,12). Din păcate, chiar în spaţiul spiritualităţii creştine şi al teologiei se vorbeşte prea puţin despre lupta cu duhurile.

R. Rădulescu: ***Când vorbiţi de duh, vă referiţi la o anumită mentalitate, un mod anume de a te raporta la ceva? Ce înţelegem prin duh?***

Pr. Coman: Duhul este o stare dominantă la nivel sufletesc. Părinţii Bisericii noastre, preluând limbajul biblic vechi şi nou-testamentar, nu vorbesc, de exemplu, despre mândrie pur şi simplu, ci vorbesc despre duhul mândriei. Tot aşa vorbesc despre duhul lăcomiei, duhul stăpânirii, adică al iubirii de stăpânire, duhul iubirii de arginţi, duhul lenevirii, duhul răutăţii, duhul desfrâului, etc. Lenea, lăcomia şi celelalte sunt efecte ale instalării duhurilor respective în mintea noastră. Duhul este ca aerul - acesta şi este înţelesul etimologic al cuvântului - pătrunde peste tot. Duhul este un fel de disipare în toate mădularele şi în fibra omului a unei tendinţe dominante, stăpânitoare. Oricât ne-am ascunde noi, duhul transpiră în toate manifestările noastre. Duhurile despre care vorbeşte Sfântul Pavel sunt duhurile cele rele care vin din afară şi capacitează mintea şi inima omului, derutându-l şi abătându-l de la parcursul adevărat al vieţuirii.

R. Rădulescu: ***Aceste duhuri sunt în discordanţă cu adevărul, nu intră într-o coerenţă cu adevărul?***

Pr. Coman: Foarte frumos aţi spus! Legaţi discuţia spre cealaltă componentă, „închinarea în adevăr". Ce înseamnă în adevăr? Pentru noi, pentru teologia răsăriteană şi pentru Dumnezeieştile Scripturi, adevărul nu este un discurs, un enunţ, ci adevărul este realitatea în sine: eu sunt adevăr, dumneavoastră sunteţi adevăr, masa aceasta este adevăr, copacul acesta este adevăr, lumea aceasta este adevăr. A fi în adevăr înseamnă a fi în realitate şi a evita amăgirea, imaginarul. Riscul major al omului este lumea virtuală, lumea idolatră, inexistentă, lumea făurită de propria minte, care afectează relaţia noastră cu Dumnezeu.

Omul tinde să-şi facă dumnezei falşi, lumi false, imagini false convenabile pentru sine însuşi. A nu fi în adevăr înseamnă a nu fi conştient de ceea ce eşti tu şi de sensul propriei tale existenţe. Aceasta înseamnă să nu fii în adevăr. Eşti în adevăr când eşti deplin conştient de ceea ce reprezinţi. Ce sunt eu? Cine merge pe propriile mele picioare? Ce simt eu? Este simţirea mea în adevăr sau este o simţire amăgită de duhuri şi de provocări exterioare? Mare parte din existenţa noastră nu este în adevăr, ci se consumă în amăgiri. Adevărul, să nu uităm, este dat de începutul şi de capătul existenţei noastre, de cauza şi de finalitatea ei. Nu există adevăruri intermediare autonome. Orice adevăr intermediar trebuie să consune cu sensul iniţial imprimat oricărui lucru şi cu sensul ultim al său. Este un adevăr dacă noi venim de la Dumnezeu şi ne îndreptăm spre Dumnezeu, şi este alt adevăr dacă noi venim din hazard şi ne îndreptăm spre absurd. Aceste

două situaţii nu pot fi conciliate. Şi atunci, pentru cei care cred că a fi în adevăr înseamnă că sunt în Dumnezeu şi trăiesc în Dumnezeu, iar a fi în minciună înseamnă să trăieşti ca şi când Dumnezeu n-ar exista, cei care afirmă că nu există Dumnezeu se plasează, ei înşişi, faţă de noi, în afara adevărului.

A fi în adevăr înseamnă a fi în lumea reală. Dar lumea reală nu se epuizează la ceea ce vedem. Acest lucru este foarte important şi este legat de perspectiva duhovnicească, de consistenţă duhovnicească a realităţii. Toate lucrurile îşi au sensul în duh, în duhovnicesc. Părinţii vorbesc despre înţelesurile duhovniceşti ale lucrurilor. Nici un lucru material nu-şi are sensul în materia sa, ci are un sens duhovnicesc imprimat de creatorul său. Care este sensul duhovnicesc? Este gândul sau intenţia cu care am făcut lucrul respectiv. Gândul şi intenţia mea, finalitatea pe care o dau unui obiect, este duh, nu este materie.

Sensul final şi plenar al existenţei ar fi iubirea. Tot ceea ce există îşi găseşte sensul în singura raţiune sau în ultima raţiune a noastră de a exista cu semenii şi cu Dumnezeu, aceea de a trăi la vârful existenţei, cum spune Părintele Stăniloae, adică a trăi iubindu-ne unii pe alţii şi pe Dumnezeu. Totul, universul întreg funcţionează ca instrumente sau mijloace prin care noi dăm consistenţa relaţiei de dragoste dintre noi, sau ne exprimăm relaţia de dragoste dintre noi, sau facem să crească iubirea dintre noi sau dintre noi şi Dumnezeu. Motivaţia, suportul şi finalitatea existenţei este iubirea. Iubirea este duhovnicească. Acelaşi Sfânt Evanghelist Ioan spune că Dumnezeu este Iubire. Aici ne spune că Dumnezeu este Duh şi în altă parte că Dumnezeu este iubire.

R. Rădulescu: ***Femeia samarineană a înţeles lucrurile acestea mai greu accesibile? Le-a înţeles de la Hristos sau a simţit că acel duh i-a transmis ceva? Ea răspândeşte vestea că L-a întâlnit pe Mesia, Care trebuia să vină, iar oamenii o cred, deşi nu era deloc credibilă, era considerată o femeie uşoară. Şi totuşi, oamenii pun preţ pe ceea ce spune femeia. Ce se întâmplă cu ea?***

Pr. Coman: Nu a înţeles nimic femeia, aşa cum nimic nu înţeleseseră nici unul dintre învăţaţii iudei. Când Hristos îi vorbeşte lui Nicodim despre o naştere din duh, deci duhovnicească, mai importantă decât naşterea firească, acesta Îl întreabă, ca un copil, cum ar fi posibil să intre, mare fiind, în pântecele maicii sale şi să se nască din nou. Nici femeia samarineană nu a înţeles nimic. I-a trezit interesul abia în momentul în care Hristos i-a spus că are cinci bărbaţi, iar cel pe care îl are, nu este bărbatul ei. I-a dat un instrument, un motiv foarte grosier, ca să priceapă că se întâmplă ceva deosebit. Atunci ea Îl întreabă de unde ştie, nu cumva este prooroc, pentru că poporul chiar aşteaptă să vină Mesia. Mântuitorul Hristos i Se descoperă, aşa cum nu o mai face cu nimeni altcineva, spunându-i clar şi direct: „Eu sunt, Cel care vorbeşte cu tine!” Nimănui nu a mai spus Mântuitorul Hristos acest lucru, atât de explicit. Acestei femei umile şi uşuratice

Iisus îşi descoperă identitatea Sa mesianică. Femeia se încredinţează şi aleargă să dea vestea cetăţii, iar cetatea să vină să-L cerceteze pe Mântuitorul Hristos.

R. Rădulescu: ***Ce fel de pedagogie este aici? Ce vrea să spună Hristos? De ce faţă de alţii este mai ascuns? De ce nu este atât de explicit?***

Pr. Coman: Pedagogia dumnezeiască este imprevizibilă, nu poate fi surprinsă şi cu atât mai greu epuizată de mintea omenească. Orice încercare de a aşeza pedagogia dumnezeiască într-un sistem va eşua. În secunda următoare Dumnezeu va opera diferit şi la fel de imprevizibil. Pedagogia omenească care tinde să acopere tot câmpul pedagogic greşeşte şi nu este creştinească. Trebuie să lase loc intervenţiei dumnezeieşti, care este cu adevărat imprevizibilă, simţită numai de cei care şi-au dezvoltat simţul duhovnicesc. Îmi vine în minte finalul Evangheliei de astăzi! Ucenicii Mântuitorului se întorc cu mâncarea după care plecaseră, iar El le spune că nu mănâncă, nu-I este foame. Ucenicii se gândesc că poate a mâncat ceva. Dar Hristos le spune: „Nu, mâncarea Mea este să fac voia Tatălui!" Iată mâncare duhovnicească! Poate gândi cineva, că se poate hrăni făcând voia cuiva? Aceea este, cu adevărat, hrană duhovnicească. Nu numai pâinea şi roadele pământului sunt hrană. Acestea sunt hrana materială, care susţin doar viaţa biologică. Hrana duhovnicească este, cu adevărat, în duh. A face voia cuiva, a împlini porunca cuiva este o mişcare sufletească, este nevoie de o decizie, de un exerciţiu, de o voinţă. Toată Evanghelia după Ioan prezintă, ca un leit-motiv, alternativa duhovnicească complementară şi absolută la varianta materială şi lumească. Alternativa cerească, dumnezeiască la viaţa lumească şi omenească. Acesta este, de fapt, esenţialul propovăduirii şi al credinţei noastre: Şansa omului de a se aproviziona, acum şi aici, cu dumnezeirea, de a se hrăni cu cele dumnezeieşti. Sigur, sunt vorbe mari, dar sunt accesibile experimentului. Iată, un experiment este a face voia lui Dumnezeu, a împlini porunca lui Dumnezeu, care ne cere să ne iubim unii pe alţii, să nu facem rău altora, să ne jertfim atât cât putem celor de lângă noi. Toate acestea echivalează cu hrana cea duhovnicească. Să facem acest experiment!

R. Rădulescu: ***Este ca şi cum ne-ar spune: doar hrana aceasta va sătura, cum i-a spus femeii despre apă.***

Pr. Coman: Hrana cu adevărat duhovnicească este netrecătoare, neîmpuţinată, spre deosebire de hrana materială.

„Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică". (Ioan 4,13-14)".

(din: Pr. Constantin Coman, “Dreptatea lui Dumnezeu şi dreptatea oamenilor”, Editura Bizantină, Bucureşti, 2010)

Samarineanca şi setea lui Hristos. Predici şi meditaţii la Duminica femeii samarinence: Întâlnirea omului cu Dumnezeu

Pr. Valentin Mordasov: “Dumnezeu este însăşi viaţa noastră şi dacă nu este încă, trebuie să devină!”

“Evanghelia ne povesteşte despre întâlnirea samarinencei cu Hristos la fântână. Evreii se duşmăneau cu samarinenii, dar Iisus Hristos a început El Însuşi discuţia cu femeia, uimind-o. Şi mai mult a uimit-o când i-a spus că i-ar putea da o apă deosebită, care se dă doar celor credincioşi. Apoi a surprins-o şi cu discuţia despre soţul ei. Atunci ea a început să-I pună întrebări, îndeosebi referitoare la subiectul disputei în credinţa dintre evrei şi samarineni: închinarea în Duhul Adevărului. Ea L-a crezut pe Hristos. A fugit în oraş, le-a spus oamenilor ce i s-a întâmplat, ca şi alţii să creadă. Domnul i-a vizitat şi mulţi au crezut.

De ce ea, o femeie păcătoasă, s-a învrednicit de întâlnirea cu Mântuitorul? Ea avea trei calităţi înalte:

Întâi de toate, avea condescendenţa faţă de oamenii de alt neam şi de alte confesiuni. Noi trebuie să învăţăm de la ea o lecţie de bunăvoinţă. Roagă-te pentru oricine. Sfântul Nicolae a vindecat şi pe mahomedani, şi pe saracini. Nu lega o mare prietenie cu ei, fereşte-te de dispute pe tema credinţei şi de rugăciunea comună, dar acordă-le ajutor la nevoie.

În al doilea rând, această femeie avea dorinţa de cunoaştere, dragoste de cugetarea duhovnicească. Mulţi astăzi nu se gândesc la credinţă, dar samarineanca tindea să-L cunoască pe Dumnezeul Adevărului.
Şi, cel mai important, avea dragoste faţă de aproapele. Poţi cunoaşte Adevărul şi să-l ţii ascuns în tine, ea însă s-a grăbit să-i aducă pe mulţi la Hristos.

Iată de ce s-a învrednicit ea de discuţia cu Mântuitorul. Darul cuvântului trebuie folosit pentru a vesti celor necredincioşi despre Dumnezeu; altfel vom răspunde pentru ei în veşnicie. Fă aceasta cu înţelepciune, vorbeşte cu cei care au judecată. Dacă oamenii nu ascultă şi manifestă indiferentă, nu arunca înaintea lor pietrele preţioase ale cuvântului de propovăduire. Mulţi pier prin cuvânt, nu prin faptă.

Sfântul Antonie îi împărţea pe ucenicii săi în ascultători din curiozitate (egiptenii) - pe dânşii „hrăneşte-i” şi eliberează-i - şi în ascultători de dragul aspiraţiei spre Dumnezeu (ierusalimitenii).

Cuviosul Pimen spunea: “Cine tace pentru Dumnezeu bine face, şi cine vorbeşte pentru Dumnezeu bine face.“

Prorocul Isaia spunea: Preoţii care nu vestesc voia lui Dumnezeu sunt asemenea câinilor care nu latră.

Nu ascunde adevărul. Cuvântul lui Dumnezeu este argint, oferă-l celorlalţi după nivelul şi starea fiecăruia. Medicul recunoaşte boala după limbă. Boala duhovnicească o recunoaştem de asemenea după limbă: cel nechibzuit este asemenea unei tobe care bate, în timp ce sfântul cugetă la lucrurile sfinte. Cel înţelept ştie când să tacă şi când să vorbească. Să tindem spre această înţelepciune.

(Din: Pr. Valentin Mordasov, duhovnicul de la Pskov: Învăţături şi întâmplări minunate, Editura Sophia, 2011)

Arhim. Dumitru Cobzaru (exarhul mânăstirilor din Arhiepiscopia Clujului): Predici video la Duminica Samarinencei - Mănăstirea Floreşti şi Catedrala din Cluj-Napoca (2012)

"Textul evanghelic care s-a citit mai înainte a fost foarte lung, dar prin ce exprimă cred eu că este foarte scurt, pentru că ne vorbeşte despre o întâlnire dintre Dumnezeu, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, şi om, în cazul nostru, femeia samarineancă. Această întâlnire dintre om şi Dumnezeu sau dintre Dumnezeu şi om, a fost consemnată şi aparţine istoriei, însă trebuie să devină și a noastră. Să ne regăsim în ea și, dacă se poate, s-o înveşnicim, rămânând pentru totdeauna alături, în preajma şi în faţa lui Dumnezeu.

Dacă ar fi doar să ne imaginăm, atât cât poate mintea noastră să cuprindă, această întâlnire dintre Iisus Hristos şi femeia samarineancă, am fi oarecum invidioşi pentru că noi n-am avut această şansă. Dar această şansă o are fiecare om, deoarece Dumnezeu Îşi doreşte cu tot dinadinsul să-l întâlnească pe om în intimitate şi nu numai, ci şi aşa, cum ne întâlnim noi cu El în fiecare duminică şi sărbătoare sau la fiecare slujbă, în special la Sfânta Liturghie. Dacă S-a întâlnit Iisus Hristos cu femeia samarineancă, în fapt, S-a întâlnit cu întreaga umanitate, pentru că răspunsurile ce le primim din evanghelia de astăzi sunt valabile pentru întreaga omenire de până atunci şi până la sfârşitul veacurilor.

Două lucruri esenţiale ni se relatează în această evanghelie şi ni le lămureşte Mântuitorul Iisus Hristos, şi anume: că omul nu se hrăneşte numai cu pâine ci „şi cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu" şi că nu este suficient să bem apă ca să trăim, ci trebuie neapărat să fim conştienţi de altă dimensiune a vieţii

noastre, nu numai a celei pământeşti ci şi a celei veşnice. Şi al doilea lucru pe care ni-l lămureşte Domnul Hristos este închinarea pe care I-o datorăm lui Dumnezeu şi care trebuie să fie în duh şi-n adevăr. Ceea ce înseamnă că nu trebuie să avem o credință abstractă, foarte generală, ci trebuie să credem în mod concret, adevărat sau în adevăr şi, mai mult decât atât, în Duhul Adevărului.

Ne apropiem cu paşi repezi de sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt şi rugăciunea pe care o adresăm Duhului Sfânt, a treia Persoană a Sfintei Treimi, este rugăciunea „Împărate ceresc…". Felul în care ne adresăm Persoanei a treia a Sfintei Treimi sau una dintre numirile Duhului Sfânt este şi Duhul Adevărului! Deci, credinţa noastră trebuie neapărat să fie întemeiată pe propovăduirea Mântuitorului Iisus Hristos, care spune despre El Însuşi: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa". Adevărul, trebuie să fie înţeles în Duhul lui Dumnezeu, în sau prin puterea Duhului Sfânt. Or, puterea Duhului Sfânt o depozitează Biserica, această instituţie divino-umană care împărtăşeşte necontenit, până la sfârşitul veacurilor, darurile și lucrarea Duhului Sfânt. Iar închinarea noastră trebuie să fie făcută, ne spune Sfânta Scriptură de astăzi, în duh şi în adevăr, adică să ne închinăm Sfintei Treimi: Tatălui, Fiului şi Duhului Sfânt.

Credinţa noastră trebuie să fie dreaptă, corectă, adevărată și deplină!

Dilema care se pune în evanghelia de astăzi - unde să ne închinăm lui Dumnezeu, în Ierusalim sau pe Garizim? - o lămureşte Mântuitorul Hristos, fără să excludă că mântuirea vine prin evrei, El Însuşi născându-Se ca om din acest popor, şi anume că, închinarea se poate face, se va face şi trebuie făcută pretutindeni; trebuie să fie însuşită de toate popoarele, nu numai de poporul ales sau de cele care au fost în imediata lor vecinătate sau în amestecare ca samarinenii, şi că propovăduirea credinţei celei adevărate trebuie să ajungă până la marginile pământului, iar credinţa trebuie să aibă un caracter universal valabil pentru întreaga umanitate, pentru toate popoarele din această lume. Credinţa în Sfânta Treime, închinarea la Dumnezeu-Tatăl în Duh şi în Adevăr!

Şi revin la celălalt lucru esențial relatat de evanghelie. La insistenţa sau la dimensiunea care trebuie să ne preocupe, fără să ne limităm la existenţa biologică şi umană. Să conştientizăm ceea ce ne învaţă Mântuitorul nostru astăzi: niciodată n-o să ajungem să ne săturăm cu adevărat, să ne astâmpărăm setea, chiar din punct de vedere biologic, fără de El. Numai El este depozitarul apei celei vii şi numai El poate să ne dea această apă! Dacă această apă ajunge să fie primită de fiecare, ne spune Sfânta Scriptură, Mântuitorul Însuşi, ea devine în fiinţa noastră izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică. Cuvântarea Mântuitorului astăzi este de esenţă, este teologică, înaltă şi profundă în acelaşi

timp. Cu siguranţă, cele două zile pe care şi le-a rezervat samarinenilor, cât a mai rămas cu ei, au fost şi ca să le explice cu de-amănuntul: ce înseamnă viaţa dincolo de aceste limite și ce înseamnă Dumnezeu cu adevărat, încât ei au crezut nu numai pentru cuvântul femeii, ci mai ales datorită prezenţei şi cuvântului Mântuitorului că: El este Hristos, Mântuitorul lumii!

Iubiţi creştini, aceste două învăţături pe care evanghelia de astăzi ni le transmite prin femeia samarineancă de care s-a amintit, dar şi prin glasul Bisericii, trebuie să ni le însuşim neapărat. Să nu ne limităm la viaţa biologică, la mâncare şi la băutură. Chiar Hristos, atunci când este îndemnat de apostoli să mănânce, refuză şi spune: „Eu am de mâncat o altă mâncare pe voi nu o ştiţi", dar pe care au aflat-o şi pe care şi noi trebuie s-o aflăm. Iar apa, despre care ne spune Hristos astăzi, este băutura pe care şi noi trebuie s-o găsim. Or, Iisus Hristos, prin Biserica Lui, ne cheamă la fiecare Liturghie: „Luaţi, mâncaţi, Acesta este Trupul Meu cel ce pentru voi se frânge spre iertarea păcatelor" şi „Beţi dintru Acesta toţi, Acesta este Sângele Meu cel ce pentru voi se varsă spre iertarea păcatelor". Şi a doua, să nu mai zicem niciodată că noi credem în Dumnezeu fără să-L cunoaştem. Dumnezeu nu este ceva abstract, Dumnezeu este ceva concret. Duh este Dumnezeu, ne spune evanghelia de astăzi. Dumnezeu este însăşi viaţa noastră şi dacă nu este încă, trebuie să devină! Amin! Hristos a înviat!"

Arhim. Nichifor Horia - Predici la Duminica a cincea după Paşti (a femeii samarinence): Cum se descoperă Dumnezeu omului, înviindu-l?

2015:

“Dumnezeu Se adresează adâncului acelui om. Din această întâlnire învăţăm şi noi să cercetăm adâncul omului. La suprafaţă, de multe ori, trăim viaţa aceasta cu frecuşurile ei, cu certuri inerente, cu neînţelegeri, cu îndreptăţiri, dar dincolo de aceasta, există un adânc al omului care se vrea înţeles, se vrea crezut, se vrea mărturisit şi împărtăşit… Atunci când vom înţelege să ne bucurăm de om în adâncul lui, atunci, într-adevăr, vom putea spune şi noi că Hristos este în mijlocul nostru, după cuvântul: “Unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, voi fi şi Eu în mijlocul lor“. Dar “unde sunt doi sau trei…” cu simţire şi cu înţelegere, cu credinţa adâncă şi cu această bucurie a întâlnirii cu Hristos…”

“Dumnezeu a ales-o pe samarineanca pentru ne-viclenia gândurilor ei. De multe ori când ne apropiem de cineva, gândul nostru are şi un înţeles lumesc, duplicitar: <<Cam ce ar vrea să audă, cam cum aş putea să-i câştig încrederea, cum aş putea să par mai bun?>>. Ne-am învăţat de prea multe ori să ne facem frate cu dracul până trecem puntea, să ne schimbăm faţa după cum bate vântul. În această femeie lucrurile erau mai limpezi, în simplitatea lui “ceea ce-ţi este DA, să fie DA, şi ceea ce-ţi este NU, să fie NU”. Cu alte cuvinte, să nu fii cu două feţe, să ai o transparenţă. Şi unui asemenea suflet care, în adâncul lui, este limpede, i Se poate desluşi chipul lui Hristos ca în apa unei fântâni curate. De aceea i Se descoperă Dumnezeu…”

“Hristos caută pe om [cu delicateţe] şi-l vindecă pe om, când omul îi arată de bunăvoie cele ale sale. Când însă omul se ascunde, Dumnezeu nu forţează, nu “bădărăneşte” cu omul”.

“De multe ori, noi una gândim, altfel privim şi alta spunem. Folosim trupul ca pe o mască prin care să ne cosmetizăm privirea, glasul, gândirea, ca lupul cel rău care îşi ascute glasul pentru că vrea să pară mieluşel. De multe ori, spunem ce vrea omul să audă de la noi, ca să-i câştigăm cu vicleşug încrederea, ca să câştigăm un interes al nostru. Toată viaţa noastră trebuie să se schimbe, să se cureţe de măştile pe care ni le punem, să se cureţe de necredinţa şi viclenia sa, să putem spune da-ului DA şi nu-ului NU“.

2012:

“Dumnezeu Se descoperă celor ce au inimă curată şi caută adevărul (…) fără vicleşug, fără răstălmăciri, fără interpretări. Hristos Se descoperă (…) cu delicateţe şi cu gingăşie, în chip firesc, fără să sperie pe om. Astăzi Se decoperă unei femei simple, fără să o înspăimânte, fără să o cutremure, dezvăluindu-Se treptat pe măsura ce ea poate să înţeleagă [cine este El]”.

“Când nu ne închinăm singurului Dumnezeu adevărat, atunci, fără să ştim, avem părtăşie cu însuşi diavolul. După cum spune psalmistul David: “toţi dumnezeii neamurilor sunt draci“, pentru că dracul, sub chipul închinării lui Dumnezeu, încearcă să-şi creeze un cult al lui. Astăzi auzim cu toţii despre satanişti - cum oameni care, împrumutând ritualuri din credinţa cea adevărată, încearcă să slujească lui satan. Astăzi, în rătăcirea cea mai de pe urmă în care trăim, oamenii ajung până la cea mai de pe urmă nebunie. Pe vremea aceea, oamenii n-ar fi slujit de bunăvoie cu nici un chip lui satan, dar în rătăcirea lor slujeau idolilor”.

“Femeia - onestă în adâncul ei, fără atâtea măşti pe care noi ni le punem ca să ne protejăm şi ca să părem altfel. Sufletul femeii - neîntortocheat, necosmetizat - aşa cum îl aveau cărturarii şi fariseii…”

“Dumnezeu ne cheamă să fim atenţi la toţi cei care ne vorbesc, că prin tot omul Dumnezeu ne poate vorbi […] Evanghelia de astăzi ne cheamă să fim atenţi la fiecare cuvânt, la fiecare vorbă pe care o adresăm celuilalt. De multe ori, plini de îngâmfare, plini de părere de sine, refuzăm să vorbim, refuzăm să spunem ce gândim”.

“În momentul când Dumnezeu Se descoperă sufletului, Dumnezeu se face cunoscut în chip firesc. Adevăratele revelaţii îl fac pe om de nezdruncinat. Aşa au loc marile convertiri, aşa au plecat mulţi oameni la mănăstire, aşa au ajuns

mulţi oameni să-şi dea seama până la capăt de deşertăciunea acestei vieţi - pentru că Dumnezeu le-a luminat inima”.

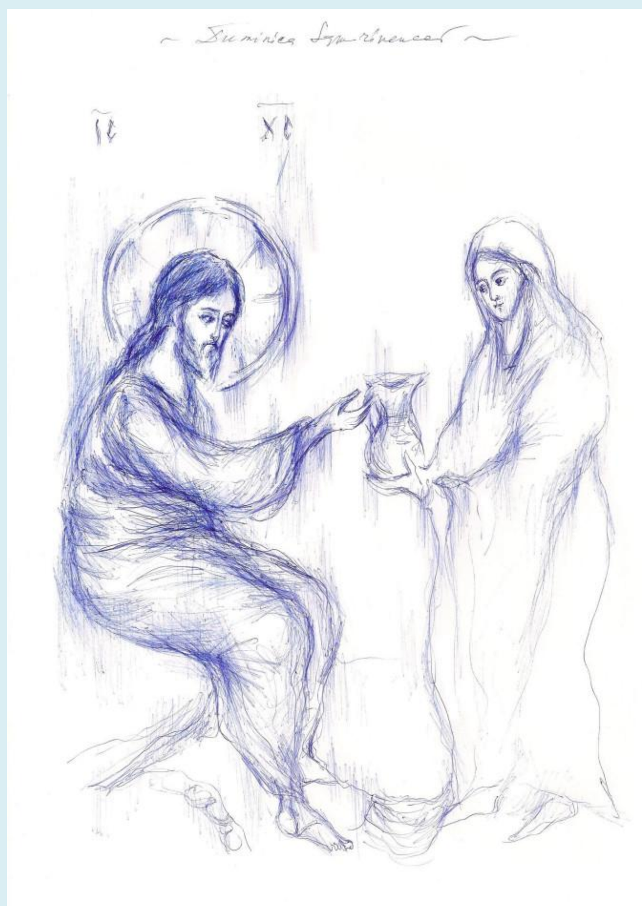
“Închinarea “în duh şi în Adevăr” - adică, ieşind din prejudecăţile tale, din cosmetizările tale, din înţelesurile tale înguste şi dorind din toată inima să slujeşti lui Dumnezeu. Nu înseamnă să faci abstracţie de trup, să nu faci metanii, să nu posteşti, ci să trăieşti toate în adânc“.

În orice loc ne putem întâlni şi noi cu Dumnezeu, dacă ne rugăm cu credinţă, pentru că El vrea să Se descopere nouă. Să-L căutăm şi să ştim că-L vom afla, dacă ne vom apropia cu inima plină de credinţă, de adevăr şi de durere de El”.

“Evanghelia ne cheamă să nu ne poticnim în Dumnezeu, chiar şi atunci când răspunsul Lui este altfel decât ne aşteptăm noi”.

Dumnezeu Se apropie cu delicateţe de noi. Omului celui simplu i Se descoperă pe măsura înţelegerii lui, în chip firesc, căutând de la el inima smerită, inima primitoare de Dumnezeu. […] Omul, când se întâlneşte cu Dumnezeu, aşa cum fierul se înroşeşte în foc, se înroşeşte şi el în lumina Duhului Sfânt şi devine alt om. Evanghelia ne cheamă să devenim şi noi ca femeia samarineancă, lăsând la o parte găleţile grijilor şi fricilor noastre şi cunoscând că Dumnezeu a venit printre noi în chip smerit, a venit să ne descopere că nu suntem singuri, ci este “cu noi până la sfârşitul veacurilor”…”

Setea

(desen de Gabriela Mihăiţă David)

“Oamenii umblă după făcători de minuni - fie ei şi vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e înnoirea vieţii tale pe temelia ei Iisus Hristos; e încreştinarea voinţei tale: asta-i minunea cea mai mare, care ne stă cu adevărat la îndemână şi ni s-a dat nouă poruncă: „înviaţi pe cei morţi!” După învierea ta tânjeşte Iisus” (Părintele Arsenie Boca).

***

Duminica femeii samarinence Apostol: Fapte 2,19-26; Evanghelie: Ioan 4, 5-42

Astăzi este Duminica a cincea după Paşti. Deşi folosim termenul „Rusalii” astăzi anume pentru sărbătoarea din a cincizecea zi după Paşti, în care se face amintirea pogorârii Duhului Sfânt, termenul „Rusalii” are ca sens originar şi încă primordial întreaga perioadă de cincizeci de zile de după Paşti, cincizeci de zile în care sărbătorim Înălţarea Domnului nostru şi Pogorârea Duhului.

Nu este deloc surprinzător faptul că multe dintre Duminicile din această perioadă prezintă descrierea întâlnirilor cu Hristos, unde ceea ce face El este

realizat prin mijlocirea apei, pentru că în Scriptură apa este adesea, potrivit Părinţilor, un simbol al Duhului Sfânt.

Duminica trecută am auzit despre vindecarea paraliticului: el stătea lângă scăldătoarea Vitezda, a cărei apă era din când în când tulburată de un înger al Domnului, astfel încât primul care intra în apă era vindecat; Iisus, pe de altă parte, fiind El însuşi desăvârşirea acestor semne vechi ale lui Dumnezeu, l-a vindecat pe paralitic doar prin cuvântul Său.

Prima parte a acestei pericope evanghelice este rânduită de Tipic spre a fi citită şi la binecuvântarea apelor de la sărbătoarea înjumătăţirii praznicului, care a avut loc miercurea trecută. Duminica viitoare vom auzi cum Hristos a vindecat un orb, amestecând scuipat cu tină şi ungând cu acest amestec ochii orbului.

În Evanghelia de astăzi am auzit despre convorbirea lui Hristos cu femeia samarineancă. Şi aici ni se aduce în vedere un contrast direct şi o trecere de la apa cea veche la cea nouă: de la apele fântânii lui Iacov, la apa pe care Hristos o făgăduieşte celor care o cer, apa care nu doar că potoleşte setea, ci şi izvorăşte în credincios, aducând viaţa veşnică.

Este o pericopă atât de bogată; sunt atâtea lucruri pe care am putea să le tâlcuim. Aş vrea să mă refer la câteva dintre ele.

Mai întâi, modul în care Iisus o conduce pe femeie spre a dori apa. El nu îi dă pur şi simplu apă, nici nu îi cere să facă ceva ieşit din comun sau vreun efort ascetic. În schimb, El o conduce prin afirmaţii tainice şi, atunci când ea nu înţelege, El îi aminteşte din nou, până când ea realizează inutilitatea faptului de a scoate apă din puţul lui Iacob, de a trăi din mijloacele de trai oferite de Israel, şi doreşte în schimb apa dată de cel care este mai mare decât Iacob, de cel despre care au vorbit, de fapt, dintotdeauna Scripturile lui Israel.

De fapt, s-ar părea a fi o regulă faptul că darurile dumnezeieşti nu sunt date decât celor care le cer. Lui Hristos însuşi îi spune Tatăl: „Tu eşti Fiul meu. Cere de la Mine şi îţi voi da Ţie moştenire neamurile” (cf. Ps. 2, 8). În mod asemănător, Hristos ne învaţă: „Cereţi şi vi se va da; oricine cere va primi“ (Mt. 7, 7). Prin urmare suntem învăţaţi de Hristos să avem tocmai acest dor după Dumnezeul cel viu, să flămânzim şi să însetăm de dreptate.

Hristos Însuşi cere să bea din puţul lui Iacob şi apoi le arată celor care sunt obişnuiţi să bea din această fântână cum setea pe care o stimulează, dar pe care niciodată nu o potoleşte, ne conduce spre a înseta de Dumnezeu, pentru ca astfel să primim apa dată de Hristos.

A doua observaţie care se cere făcută este că întâlnirea cu Hristos şi faptul de a primi izvorul de apă vie s-ar putea să nu fie aşa cum ne-am fi aşteptat. Nu se poate să introduci torent de apă curgătoare într-un bazin cu apă stătătoare fără a ridica tot mâlul şi toate sedimentele de pe fundul bazinului; rezultatul imediat este că apa va fi mult mai tulbure şi mai învolburată decât era înainte. Astfel, auzim cum atunci când femeia samarineancă înserează după apa cea vie, ea trebuie să înfrunte realitatea propriei vieţi, cu privire la numeroşii săi soţi şi mult mai mult decât atât: întâlneşte pe cineva care îi va fi spus tot ceea ce făcuse în viaţa ei.

A întâlni adevărul lui Dumnezeu în persoana lui Hristos prin primirea Duhului Său înseamnă în acelaşi timp a înfrunta adevărul despre noi înşine, şi ne înşelăm dacă credem că aceasta va fi uşor.

Cele două merg mână în mână: este imposibil să ajungi să-L cunoşti pe Dumne-zeu fără a ajunge în acelaşi timp să te vezi pe tine aşa cum eşti cu adevărat. Acestea sunt două faţete ale aceleiaşi realităţi: prin cunoaşterea lui Dumnezeu, contemplând chipul Său - pe Hristos Răstignit şi Înălţat - ajungem să ne cu-noaştem pe noi înşine ca păcătoşi, ştiind totuşi că suntem iertaţi în Hristos. Această realitate este inevitabilă - este adevărul; şi este mai bine să ne sfărâmăm de această piatră şi apoi să ne zidim pe ea, decât să cadă peste noi şi să ne nimicească (cf. Mt. 21, 44).

Să ne rugăm deci în această perioadă a Cincizecimii, în timp ce ne îndreptăm spre sărbătoarea Cincizecimii, să învăţăm să dorim, cu toată inima şi puterea, dreptatea lui Dumnezeu, ca să putem gusta din acea apă vie şi să fim pregătiţi pentru încercările pe care cu siguranţă le va aduce.

(în: Pr. Prof. John Behr, "Crucea lucrează în lume: Omilii pentru perioadele liturgice de peste an", Editura Doxologia, Iaşi, 2016)

***

Duminica femeii samarinence (a cincea după Paşti) - Predica Pr. Ciprian Negreanu (Biserica Studenţilor, Cluj-Napoca) – 2010: Setea lui Dumnezeu de om şi setea omului de Dumnezeu - Cât de important este să fii insistent şi râvnitor în relaţia cu Dumnezeu, să te ridici de la cele lumeşti la cele esenţiale şi înalte

"[…] Şi Hristos îi cere apă. El, care a stat 40 de zile în pustia Carantaniei şi nu a mâncat şi nu a băut, oare nu putea El să rabde într-o zi? Putea! El a legat vorbă cu ea. Dumnezeu înseta de altceva! Dumnezeu voia o altă mâncare. ***Dumnezeu,***

care nu are nevoie de nimic şi care este deplin în toate, putem zice că totuşi este însetat şi flămând de ceva. Este însetat şi flămând de mântuirea omului, este însetat şi flămând de dragostea omului, este însetat şi flămând de înţelegerea omului, de deschiderea lui, este însetat şi flămând de a nu-l mai vedea pe om în suferinţă, mai ales a sufletului, dar şi a trupului. Aceasta este o însetare şi o flămânzire a lui Dumnezeu despre care noi nu prea ştim sau nu le băgăm în seamă. Dumnezeu chiar este însetat, dar el îi vorbea despre o altă sete, pe care o avea şi ea. Ei îi era sete de Dumnezeu, dar nu ştia. Aşa cum Lui, ca Dumnezeu, Îi era sete de om, Îi era sete de dragostea lui, de răspunsul lui, de întoarcerea inimii lui spre Dumnezeu, cu atât mai mult omul era însetat de Dumnezeu, dar nu ştia".

"…. Ea, dintr-o dată, îşi dă seama că vorbeşte cu Altcineva, cum nu-şi imagina ea, cel puţin cu un Proroc. Şi zice: Doamne, văd că Tu ştii toate… Şi atunci începe să întrebe lucrurile cele importante, care probabil o frământau şi pe ea. (…) Vedeţi, ea merge mai departe şi Dumnezeu se foloseşte de [căutările ei]. Probabil că dacă ea nu ar fi mers mai departe [cu întrebările] şi rămânea tot la treburile lumeşti, dacă ar fi continuat să meargă numai în cele lumeşti, dacă mintea i-ar fi stat numai acolo, probabil că lucrarea asta tainică a lui Dumnezeu, de a i Se descoperi ei, s-ar fi oprit.

Aşa cum călătorii spre Emaus, dacă, atunci când El se prefăcea că merge mai departe, nu L-ar fi chemat să rămână cu ei şi n-ar fi insistat, dacă ar fi zis că mai bine să se odihnească şi ei, că erau obosiţi, dacă n-ar fi insistat, dacă partea omului nu s-ar fi făcut, n-ar fi ştiut niciodată că Acela e Hristos, ar fi trecut pe lângă ei. Aşa, şi aici, femeia a fost înţeleaptă, aşa cum au fost şi acei apostoli în drumul spre Emaus. "Nu, rămâi cu noi!" L-au rugat stăruitor, i-au dat motive să nu plece ("este spre seară şi s-a plecat ziua"), aşa şi femeia, nu s-a oprit numai la cele materialnice, ci a mers la lucrurile mari, la întrebările importante, legate de credinţă, de mântuire. Ar fi putut să rămână la socotelile acestea pământeşti, mici, dar ea, dintr-o dată, parcă a uitat de apa aceea. Când a aflat că e Proroc, sufletul ei a urcat mai sus, aici e măreţia ei. Dumnezeu S-a descoperit acestei femei pentru că ea a colaborat cu El, a mers mai departe. Este o pedagogie a lui Dumnezeu cu omul, prin care, încetul cu încetul, încearcă să-l ridice la lucrurile mai înalte, dar dacă omul nu se lăsă, Dumnezeu nu-l va ridica cu forţa, nu-l va mântui cu forţa. Dar ea s-a ridicat, repede s-a ridicat. Şi atunci Dumnezeu a mers mai departe cu ea şi i s-a descoperit o apă mult mai mare, mult mai vie. (…)"

"Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi. (…) Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui". Şi care era voia lui Dumnezeu se arăta mai târziu, în Evanghelia după Ioan: "Şi aceasta este voia Celui ce M-a trimis, ca din toţi pe care Mi i-a dat Mie

să nu pierd nici unul, ci să-i înviez pe ei în ziua cea de apoi”. Care era setea şi foamea lui Dumnezeu? Că dintre toţi aceşti fii ai lui, risipiţi pe toată faţa pământului, pe nici unul să nu-l piardă, pe nici unul! Dumnezeu e însetat de aceasta, pentru că omul are libertatea de a se pierde, dacă vrea. Dar Dumnezeu însetează să nu pieri, să nu te piardă, să te câştige. Te caută, umblă după tine, te caută, îţi vorbeşte. te aşteaptă pe la “fântâni” îndepărtate, pe unde nici nu ştii tu, unde eşti mai însetat şi mai flămând, unde îţi este mai greu în viaţă, unde te duci şi nu ştii pe unde să mai găseşti apă, poate pe acolo te aşteaptă Dumnezeu. Oricum, peste tot te aşteaptă Dumnezeu, căutând să vorbească cu tine, să înceapă acest dialog. Probabil că viaţa noastră e plină de sute sau mii de dialoguri ratate cu Dumnezeu, în care noi, rămânem la pământeşti, noi nu mergem mai departe: <<Bine-bine, dar dă-mi asta! Lasă, nu mă interesează chestile alea cu apă spirituală, sunt cam grele pentru mine. Uite, aici, te rog, fântâna asta, dacă poţi să-mi spui unde s-o facem>>. Aceasta e interesant, de multe ori, şi pentru noi, şi nu urcăm mai departe în dialogul cu Dumnezeu…”

“Şi aceasta este setea de care însetează Dumnezeu: setea de a-i vedea acolo, în Împărăţia Sa, pe cei pe care îi iubeşte - şi pe toţi îi iubeşte! Aceasta este setea lui Dumnezeu-Tatăl - de ce? pentru că [zice]: “Aceasta este voia Tatălui Meu [a Celui ce M-a trimis], ca pe nici unul din cei pe care Mi i-a dat să nu-l pierd“. Deci este o sete a lui Dumnezeu-Tatăl care I-a dat Fiului ascultarea aceasta, a cerut Fiului să nu piardă pe nici unul din cei pe care El I-a dat. Deci însetează ca nici unul să nu se piardă! Pentru că Dumnezeu “nu voieşte moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu“.

Deci ne vorbeşte acest text al Scripturii despre o însetare a lui Dumnezeu-Tatăl şi despre o însetare a lui Dumnezeu-Fiul - şi dacă însetează Tatăl şi Fiul, cum să nu înseteze şi Duhul Sfânt? - după om. Da, putem zice aşa, chair dacă pare antropomorfic, că însetează Dumnezeu după om!

Să ştiţi că Părinţii ziceau că dragostea lui Dumnezeu umblă rănită prin lume, neavând unde să se odihnească, pentru că nu-I răspunde omul. Aşa cum dragostea unui om e rănită, atâta timp cât celălalt nu-i răspunde şi nu-şi găseşte odihnă, este preînchipuirea Duhului Sfânt, care şi El umblă rănit, aşteptând să [Se] odihnească [în] inima omului şi n-are unde să Se odihnească! Şi Duhul Sfânt umblă însetat după sufletul omenesc, însetat să Se odihnească şi să îl odihnească!“

***

Hrana şi odihna lui Dumnezeu - Învierea unui suflet omenesc, care răspunde iubirii sale

"… Mai mare a fost mirarea pentru ei, a fost că atunci când au ajuns acolo, că femeia cu cofa goală de apă, a lăsat-o lângă fântână şi a plecat…iar găleata aceea, care de obicei era de metal, era foarte importantă [şi preţioasă pentru vremea aceea], fiindcă dacă rămânea fără ea, era în pericolul de a rămâne fără apă în casă. Iar această femeie nu numai că a stat de vorbă foarte mult cu El, iar ei nu ştiau ce, de băut apa nu au băut nici ea, nici El, de mâncat la fel, - au văzut de departe asta - dar nu numai că n-a mai stat să scoată apa, ci a lăsat aruncată găleata acolo, lângă fântână, şi a plecat în grabă. Trebuie să se fi mirat foarte tare apostolii de graba femeii, de faptul că-şi uită găleata, că n-o mai interesează. Iar Mântuitorul, cu siguranţă, era şi flămând, era şi însetat, era în miezul zilei, chiar pe la ceasul al nouălea - cam pe la ora 3 după amiază - când, mai târziu, tocmai atunci când, mai târziu, a fost răstignit pe Cruce şi a strigat: "Mi-e sete!". Şi parcă cererea pe care a făcut-o femeii samarinence, să-I dea apă să bea, aminteşte şi cumva proroceşte ce se va întâmpla tot la acel ceas, al nouălea, pe Cruce.

Tot în miezul zilei, tot în greutatea acelei amiezi, când Mântuitorul i-a spus: Dă-mi să beau! Şi de aici a început tot dialogul. Deci nici nu mâncase, nici băuse şi sigur era foarte însetat, pentru că merseseră împreună, iar ei ştiau că nu băuse apă şi că nu mai mâncase de mult şi de aceea Îl rugau insistent: Mănâncă, am adus mâncare din cetate! Nu, Eu am (de) mâncat o mâncare pe care voi n-o ştiţi! Şi ei se mirau şi se întrebau dacă, oare, femeia aceea I-a adus mâncare. Iar Mântuitorul le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Tatălui Meu, care M-a trimis. (…)

În timp ce apostolii se mirau că El nu vrea să mănânce, deşi ştiau cât de flămând e - şi ne dăm seama că nişte oameni maturi, bărbaţi în toată firea, cum erau ei, nu se roagă ca de un copilaş: hai, mănâncă!, dacă nu ştiu ei că Acela e flămând cu adevărat. Cu siguranţă, Mântuitorul era flămând, era însetat şi totuşi El nu a vrut să mai mănânce şi să mai bea, pentru că spunea: Eu am de mâncat o altă mâncare pe care voi nu o ştiţi! ***Şi mâncarea pe care o mânca Dumnezeu era aceea că s-a trezit un suflet la viaţă, că s-a luminat un suflet, că L-a cunoscut pe Dumnezeu - că acea femeie şi-a uitat găleata, a lăsat tot şi a plecat în cetate să spună.***

Aceasta este hrana şi odihna lui Dumnezeu. Răspunsul cât de mic al omului la iubirea lui Dumnezeu este odihna iubirii dumnezeieşti, este bucuria lui Dumnezeu. Este acea lucrare de care se spune în cântările Bisericii, cum că Dumnezeu Se odihneşte întru sfinţii Săi. Adică iubirea rănită a lui Dumnezeu umblă prin lume neaflând unde să se odihnească şi când un om Îi mai răspunde, şi mai lasă

ale sale, şi uită de calea sa, şi de puţinătăţile lui, şi de micimile lui, şi de găleata lui şi uită de toate atunci - chiar dacă nu pentru totdeauna, fiindcă nu se poate lipsi cu totul de cele ale veacului acestuia - îl cuprinde o lumină, o putere, o viaţă aşa de mare, încât uită şi de ce a venit acolo. A întâlnit comoara.

Vedeţi, parcă se împlinesc multe din pildele Mântuitorului Iisus Hristos cu această femeie şi cu toţi cei care Îl descoperă cu adevărat pe Hristos: Asemenea este Împărăţia Cerurilor cu o comoară ascunsă în ţarină, pe care, găsind-o un om, a ascuns-o, şi de bucuria ei se duce şi vinde tot ce are şi cumpără ţarina aceea. Iarăşi asemenea este Împărăţia Cerurilor cu un neguţător care caută mărgăritare bune. Şi aflând un mărgăritar de mult preţ, s-a dus, a vândut toate câte avea şi l-a cumpărat. Lasă toate ale lui pentru că a găsit o comoară atât de mare, încât toate celelalte ale lui nu mai au valoare sau, oricum, nu mai au nici o strălucire şi nici o bucurie fără acea comoară. Sau, dacă mai au vreo valoare pentru acel om e pentru că stau aproape sau îl ajută să se apropie de acea comoară. Altfel, nu mai au nici o valoare! Dintr-o dată îi devin poveri, nu se mai prinde cu sufletul de ele, nu mai stă în frică, nu mai stă în tulburarea aceasta, fiindcă a găsit comoara cea mare. Că L-a găsit pe Dumnezeu, fiindcă El este comoara. Comoara este Hristos, Dumnezeul-Persoana, Persoană vie.

Şi sunt multe întâmplări de acest fel în care vedem această bucurie a descoperirii lui Dumnezeu şi totdeauna vedem în ele această lepădare a ceva ce îţi era foarte de folos până atunci, dar după ce descoperi comoara, nu-ţi mai trebuie.

***

Arhim. Simeon Kraiopoulos, “În pustiul lumii”: “Dar ei Îl rugau stăruitor”

Da, aşa sunt lucrurile cele duhovniceşti. Şi v-aş ruga în aceste vremuri să nu ne rezumăm pur şi simplu la a fi creştini. Da, suntem creştini, auzim la modul general despre Dumnezeu, despre Hristos, despre Biserică, însă nu avem nici o iniţiere în acest sens, în acest adevăr. Şi de ce? Pentru că, aşa cum ştim, ceva-ceva avem şi noi cu toţii în inimile noastre. Avem fiecare dorul nostru, dragostea noastră, să zicem aşa. Undeva s-a împotmolit inima noastră şi, bineînţeles, dacă este împotmolită nu-L mai găseşte pe Hristos. Nu cunoaşte astfel de lucruri inima fiecăruia dintre noi, din păcate, chiar dacă este a unui creştin.

Domnul se apropie de noi din prima clipă a existenţei noastre, deîndată ce ne-am botezat creştini ortodocşi. Şi asta se continuă cu cât ne mărim. Iată, şi în această clipă, când suntem aici, când ascultăm, când citim - precum am făcut şi ieri şi alaltăieri - de îndată ce avem o nelinişte duhovnicească, se apropie de noi Domnul, vrând să ne înveţe. Şi dacă suntem atenţi, atunci toate câte le ştie şi le

spune Domnul şi vor ajunge până în străfundul sufletelor noastre, pe acelea vom începe să le simţim, puţin câte puţin.

Este ceea ce am mai spus şi alte dăţi, anume că şi noi aici ceva, ceva tot simţim, altfel nu ne-am aduna aici iar şi iar, de fiecare dată. Ceva, ceva din căldura lui Hristos tot ajunge în sufletele noastre, în inimile noastre. „Oare nu ardea în noi inima noastră?”

Însă problema aici este faptul că, atunci când se apropie Domnul de noi, când ne încălzeşte, ne iniţiază şi ne învaţă adevărul, noi trebuie să găsim un mod, aşa cum se spune aici, să-L „forţăm”, să-L obligăm, adică, să rămână lângă noi, când pare că începe să se îndepărteze. „Dar ei Îl rugau stăruitor“…

Are importanţă acest lucru. Are importanţă. Dacă nu spunem: pofteşte, nu vine Domnul. Dacă nu spunem: hai, nu vine. Însă exact acelaşi lucru se întâmplă acum aici cu aceştia doi. Se face că vrea să treacă mai departe, însă aceştia Îl „forţează” să rămână.

Aşteaptă, aşadar, Domnului să-I spunem: „pofteşte!”. Iar noi trebuie să fim capabili să prindem asta. Trebuie, chiar şi dacă suntem nepricepuţi, după cum spune şi Domnul despre aceştia că sunt „nepricepuţi şi zăbavnici cu inima“. Pentru că, dacă nu vine lumina lui Dumnezeu, dacă nu vine această naştere din nou, dacă nu vine harul lui Dumnezeu să-l facă pe om nou, atunci nepriceput este omul în lucrurile cele sfinte şi zăbavnic şi fără de simţire. Să nu ni se pară ciudat acest lucru. Însă este nevoie să facem şi noi ceva din cele ce ţin de noi. Ceea ce puteau să facă cei doi, au şi făcut, au insistat să intre cu ei în casă. S-a întâmplat acest lucru deoarece aşa a voit şi Domnul. „Spuneţi-mi să intru“, ca şi când le-ar fi spus, „iar Eu voi intra.” De aceea i-a chemat, de aceea le-a stat alături, de aceea a mers împreună cu ei: ca să ajungă la acel moment în care au ajuns.

…de aceea a mers împreună cu ei. Şi aici este marea problemă. Cred că fiecare suflet de creştin are - trebuie să aibă - asemenea trăiri, asemenea experienţe, în care cumva se arată Hristos, în care cumva se dezvăluie, cumva ca o lumină, o lumină strălucitoare, precum fulgerul se arătă în sufletul omului, dar după iarăşi dispare.

„S-a făcut nevăzut“. Aceasta este problema. „Nevăzut“. Şi este nevoie ca noi să-L vânăm. Acesta este, bineînţeles, un lucru pe care Domnul nu-l face întâmplător. Luaţi aminte. Aşa suntem noi obişnuiţi cu trăirile omului celui vechi - vrem să avem, să agonisim, să fim mulţumiţi, să găsim una şi bună care să le aibă pe toate şi să ne aşezăm şi să ne bucurăm de ea - credem că aşa, cumva, sunt şi lucrurile cele sfinte. Nu este aşa. Aceasta este trăirea omului vechi.

Iar în clipa în care se arată Domnul, când Se îndură de tine şi ţi Se arată, apare şi îţi arde sufletul - ca şi aici - aşa, pentru câteva secunde. Acest lucru îl face Domnul ca să te trezească, ca să te mişte, ca să îţi deschidă pofta, dacă se poate să spunem aşa. Iar când Domnul dispare, omul se căieşte, nu cu căinţa cea bună. Se căieşte exact pentru că se mişcă precum omul cel vechi şi vrea, dacă se poate, să-L ţină pe Hristos lângă el, să nu-L piardă, să nu piardă această experienţă bună, această trăire. Însă se mişcă nu după cum trebuie.

Am mai menţionat în legătură cu asta acest exemplu: atunci când omul vede un trandafir superb, care scoate mireasmă plăcută şi este frumos şi la vedere, acela care ştie se va aşeza alături şi îl va privi şi îl va mirosi. Un altul, însă, se va arunca asupra lui ca să şi-l însuşească, să şi-l facă al lui. Îl va prinde cu mâinile sale şi îl va smulge, şi aşa se duce trandafirul, aşa se duc toate.

Nu se arată Hristos sunetelor şi inimilor care gândesc aşa şi lucrează aşa. Trebuie să alergăm cu răbdare în urma lui Hristos. Să ne căim, desigur, atunci când dispare, dar căinţa cea bună, fără să ne cuprindă pizma, fără să ne tragem înapoi, ci continuând să alergăm şi să alergăm. Şi prin urmare, după măsura dispoziţiei noastre, după măsura credinţei noastre şi a modului în care suntem deschişi, vom avea din când în când parte de apariţii ale Domnului, însă tot de atâtea ori El Se va face şi nevăzut.

(capitolul integral din Arhim. Simeon la: Oare nu ardea în noi inima noastră? Implorarea stăruitoare şi "vânătoarea" Dumnezeului care ne aprinde tainic sufletele şi apoi "se face nevăzut"...):
http://www.cuvantul-ortodox.ro/oare-nu-ardea-in-noi-inima-noastra-luca-cleopa-emaus-cautarea-dumnezeu-staruinta/

“Să nu ne ruşinăm de Dumnezeu ! Să ştiţi că Îl pierdem pe Hristos pentru că n-avem curajul acestei femei să-L mărturisim cu sinceritate. Dumnezeu pleacă de la cei care, după asemenea descoperiri, se tem”. Binecuvântata neruşinare de a-L mărturisi pe Hristos şi fericita nepăsare de “ce va zice lumea”

(icoana de Elena Murariu)

Doxologia: Când nu-ți mai pasă de ce spune lumea, ai curaj să-L mărturisești pe Hristos - Părintele Nicolae Steinhardt

Nobleţea cananeencii se vădeşte în credinţă, curaj, stăruire, cuviinţă şi inteligenţă. A samarinencei, prin felul cum se dă bătută, fără reţineri, cu entuziasm, după ce mai întâi se opusese din toate puterile şi iscusinţele minţii ei. Ea, când i se revelează adevărul, îl recunoaşte şi trage toate consecinţele numaidecât. Acum este. Nici amânare, nici îndoială, nici sfială.

Pe loc porneşte să-L anunţe pe Mesia, să-I proclame prezenţa, să dea de ştire tuturor ce se petrece pe meleagurile lor, de ce neînchipuită cinste se învrednicesc, din ce neverosimilă bucurie sunt chemaţi să se împărtăşească. Aşa precum şi vrea Hristos: pe care-i cheamă îi vrea de îndată ai Lui, lăsând toate baltă, neopriţi de nici o treabă, nici un considerent, nici altă datorie fie ea cât de firească ori de curată. Ţarina, negoţul, însurătoarea, îngropăciunea: fleacuri, nugas!, le spunea poetul din vechime. Samarinencei, pe care suntem în drept să ne-o închipuim privită cu ochi nu prea buni în oraşul ei, nu-i mai pasă de ce spune lumea: chiar printre ai săi (unde-i va fi fost mai greu, ca şi lui Iisus) se grăbeşte să-L prea mărească pe Domnul, să-I fie roabă şi crainică.

(Nicolae Steinhardt, Dăruind vei dobândi, Editura Dacia, 1997, p. 45)

***

Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi le-a zis oamenilor: „Veniţi să vedeţi un om care mi le-a spus pe toate câte le-am făcut! Nu cumva acesta este Hristosul?“ Şi au ieşit din cetate şi veneau spre El.

Notă: O altă (prima) parte transcrisă din această omilie a **Pr. Ciprian** la Duminica samarinencei, plus alte trei omilii foarte frumoase şi adânci - găsiţi în articolul: Setea

“[…]

Aşa s-a lepădat şi această femeie [de toate ale ei], şi-a uitat şi găleata, a lăsat tot şi a plecat să spună ce minune a întâlnit ea, ce Om a întâlnit ea. Cât de impresionată trebuie să fi fost ea de Acest Om, care nu numai prin cuvinte, prin felul în care i-a vorbit, prin ochii cu care a privit-o, prin blândeţea cu care i-a vădit păcatul, lucruri care au impresionat-o în adâncul ei. Ea, înainte, era pregătită oricând să sară la harţă: Cum, Tu, iudeu, vorbeşti cu mine, care sunt femeie samarineancă? Şi cum trebuie să-i fi vorbit Hristos, ca de la această pornire de harţă şi împotrivire, ajunge să se ducă cu toată inima [să-L vestească pe Hristos].

Ştiţi că noi, de multe ori, nu vestim binele pe care ni l-a făcut un om, de teamă că vom fi luaţi în râs, de a nu cădea cumva de proşti, aşa cum zicem noi. Dar această femeia a văzut atâta blândeţe în ochii Lui, atâta încredere a vădit ceea ce spunea El, felul Lui de a vorbi şi tot ceea ce a văzut la El, încât fără urmă de îndoială, fără frică de a fi batjocorită de ceilalţi samarineni, care îi urau pe iudei … s-a dus să spună că tocmai un iudeu, extraordinar, crede ea că este Hristosul. [Ea a riscat totul, expunându-se riscului, ipotetic, de a se face complet de râs în faţa lumii, că va fi privită ca o înşelată în comunitatea ei, în caz că, de pildă,

iudeul necunoscut pe care-L lăsase la fântâna lui Iacob, ar fi plecat între timp, până să se întoarcă ea sau dacă s-ar fi temut, eventual, că El ar fi putut să nu mai recunoască în faţa celorlalţi ceea ce îi spusese ei anterior]. Şi totuşi, a trecut peste toate acestea! Pentru că ea a văzut ceva acolo!

De multe ori, noi zicem: ei [sfinţii sau cei care L-au cunoscut şi istoric pe Iisus] au trăit ceva [deosebit], dar noi n-am trăit aşa ceva. Dar, [în realitate], de multe ori trăim şi noi asemenea lucruri cum a trăit şi ea. Îl cunoaştem pe Dumnezeu, Îi vedem lucrarea Lui cu atâta putere, cu atâta lumină, încât n-avem nici cea mai mică îndoială. Sunt zile binecuvântate de Dumnezeu în care ceea ce L-am rugat pe Dumnezeu sau chiar ceea ce nici n-am îndrăznit să-I cerem ni se dăruieşte cu atâta putere şi lumină şi-L simţim pe Hristos, adevăratul Dumnezeu ca Persoană lângă noi, cu lucrarea Sa, cu tăria Sa, cu bunătatea Sa, cu blândeţea şi smerenia inimii Sale, încât n-avem nici cea mai mică îndoială.

Dar să ştiţi că Îl pierdem pe Hristos pentru că n-avem curajul acestei femei să-L mărturisim cu sinceritate: Eu Îl cunosc pe Hristos. Când vine cineva să-ţi spună că nu e aşa Hristos, că ne spune el cum e, noi parcă avem temere să-i zicem, ni se pare că nu putem mărturisi, fiindcă nu ştim să vorbim din Scripturi [sau nu ne pricepem la teologie]. Dacă avem curajul să spunem: eu nu mă pricep la Scrpturi, nu ştiu să zic citate, cum zici tu, dar eu L-am cunoscut pe Dumnezeu, L-am văzut, m-am întâlnit cu El, aşa în puţinătatea mea, L-am cunoscut, Eu Îl am lângă mine, în sufletul meu păcătos… Şi să zici cu toată încrederea, cum a avut acea femeie încredere… Aşa vei face pe aceia să tacă sau să se uimească [sectanţii care vor să te convingă că ei deţin adevărul], mai mult decât mii de citate sau înţelesuri adânci ale Scripturilor. Unii dintre ei, înşelaţi fiind, cred că L-au cunoscut pe Dumnezeu, şi când văd că un om hotărât care, sincer, cu lacrimi în ochi, mărturiseşte că L-a cunoscut pe Dumnezeu, nu ştiu dacă mai au ce să zică, se blochează. […]

Aşa a fost femeia samarineanca. De acest fel de oameni Dumnezeu Se bucură şi cu aceştia îi place să locuiască. De la cei însă care, după asemenea arătări, după asemenea descoperiri, după asemenea lumini în suflete, nu mărturisesc şi se tem, Dumnezeu pleacă aşa cum a plecat din ţinutul Gherghesenilor. Aşa cum acolo a făcut minuni, dar aceia n-au văzut, nu s-au minunat de minunea pe care au văzut-o sau dacă au văzut, nu i-a interesat, au trecut sub tăcere şi au zis: Pleacă de la noi, avem treburi! Suntem oameni cu probleme, nu vrem necazuri aici! Ieşi din hotarele noastre! Nu avem de timp! Şi când noi, cu acelaşi fel de a fi, din ruşine, sau pentru că avem multe treburi, din lenevie, din viclenie, din multe alte motive nu-L mărturisim pe Dumnezeu şi nu-L vestim, nu ne bucurăm de ceea ce Dumnezeu ne-a descoperit în inima noastră şi ne e ruşine să arătăm lucrul acesta, Dumnezeu pleacă, aşa cum a plecat din ţinutul Gherghesenilor, de unde era acel om demonizat, şi nu s-a mai întors niciodată. Nu s-a mai întors! Şi

s-ar putea ca, după asemenea mărturii în inima noastră şi noi ascunzându-ne şi fiindu-ne frică să le spunem, ruşinându-ne de El, să nu mai vină Dumnezeu. Sau să vină... cine ştie cu câtă greutate şi la ce adânc de ani şi de bătrâneţi.

Să facem ca această femeie, să nu ne ruşinăm de Dumnezeu! Să nu stăm cu privirea spre orgoliile sau spre fricile noastre, că vai, ce-o să zică oamenii, că o să vină să râdă de mine sau o să spună că nu e adevărat! Nu contează, lasă în seama lui Dumnezeu lucrarea cu ei! Tu spune adevărul tău, ce ai trăit tu! Despre alţii şi despre altele nu ştii, dar despre tine ştii! Mărturia ta rămâne adevărată. În aceasta - zice Mântuitorul - veţi fi martori ai Mei până la marginile pământului. Să-Mi fiţi martori. Martori la ce? Nu atât la învăţătura desăvârşită a Mântuitorului, pe care, poate, o ştim numai în parte, pe bucăţele, nu toţi sunt făcuţi să fie apostoli, învăţători sau cateheţi.

Martori cum a fost Andrei [de fapt, Filip] când a zis: Vino şi vezi! Sau, ca această femeie, care a zis: veniţi şi vedeţi un Om pe care eu L-am văzut şi care cred că este Hristosul… Şi cu toată credinţa a mers şi i-a chemat şi, într-adevăr, aceşti oameni [şi-au dat seama că ea] nu s-a înşelat. Cunoscându-L, n-au vrut să-L mai lase să plece de acolo. Au venit imediat şi roadele acestei credinţe a samarinencii… (…)”

***

Pr. Stelian Tofană/ Ziarul Lumina (2018): Un misionar născut din întrebări (fragment)

[…]

Apostolul samarinean al lui Iisus

Cele întâmplate în continuare sunt relatate de către evanghelist în modul cel mai simplu: „Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi le-a zis oamenilor: „Veniţi să vedeţi un om care mi le-a spus pe toate câte le-am făcut! Nu cumva acesta este Hristosul?” (Ioan 4, 28-29).

Evanghelistul consemnează un amănunt deloc lipsit de semnificație: femeia și-a lăsat acolo găleata cu apă. Uitase de ce venise. N-o mai interesa apa. Uitase și de sete. Altceva o interesa acum. Alesese „apa lui Hristos” și nu „apa din fântâna lui Iacob!”. Dovadă că, după întâlnirea cu Iisus, lucrurile firești își pierd din semnificație. Cele spirituale trec în fața celor materiale. Să ne-o imaginăm pe samarineancă alergând spre cetate, strigând în gura mare, în dreapta și-n stânga, chemându-i pe toți să vină, să vadă și să audă ceea ce ea a văzut și a auzit: „Veniţi să vedeţi un om care mi le-a spus pe toate câte le-am făcut! Nu

cumva acesta este Hristosul?”. Nuanța de îndoială din întrebarea ei putea fi intenționată. Riscul de a fi fost etichetată ca o exaltată și, deci, nimeni să nu o ia în serios era mare. În plus, mai trăia și în concubinaj cu al șaselea bărbat. Nici reputația ei morală nu era, așadar, de invidiat. Dar spusele ei sunt luate în serios de către consătenii ei. Samarinenii, în mare număr, își părăsesc casele și munca și vin la fântână să-L vadă pe Acela, Omul minunat, despre care le vorbea femeia.

Evanghelistul ne spune că aceştia au stat de vorbă cu Iisus și că, apoi, L-au invitat să intre în cetatea lor. Nu știm ce au discutat cu El, ce L-au întrebat, dar e cert că-l invită în cetate numai după ce multe dintre cele pe care femeia li le va fi spus se vor fi adeverit. Mântuitorul acceptă invitația și, împotriva oricărei tradiții iudaice, rămâne la ei două zile. Și aceasta, pentru că El nu era altul decât Cel care avea dreptul să producă schimbarea, să schimbe concepțiile, să anuleze prejudecățile, să transforme ura în iubire.

Rezultatul rămânerii în cetatea Sihar este spectaculos: samarinenii se con-vertesc. Desigur, nu toți, dar cei mai mulți ajung să creadă în Iisus atât pe baza cuvântului Său, cât și pe cel al femeii. Evanghelistul consemnează: „Şi mulţi samarineni din cetatea aceea au crezut în El pe temeiul cuvântului femeii care mărturisea: Mi le-a spus pe toate câte le-am făcut”. Şi mult mai mulţi au crezut pe temeiul cuvântului Său, iar femeii îi ziceau: Credem nu numai pe temeiul cuvântului tău; noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii” (Ioan 4, 39, 41-42).

Așadar, femeia a devenit un misionar pentru conaționalii săi. Ea a fost primul misionar laic pentru cetatea sa. Nu a chemat-o nimeni la apostolat, nu i-a dat nimeni acest mandat, dar s-a născut misionar și apostol din întrebările puse lui Iisus. Altfel spus, starea de vorbă cu Dumnezeu i-a schimbat statutul.

***

Mihai Gojgar/ Ziarul Lumina (2011): Samarineanca şi puterea de schimbare a vieţii

“Părinte, trebuie să faceţi mai multe, să vorbiţi mai mult, să fiţi mai convingător, să aduceţi oamenii în Biserică.” Cu siguranţă, majoritatea clericilor au auzit acest îndemn, acest sfat oferit cu generozitate şi dragoste de credincioşi care doresc să impulsioneze activitatea misionară a slujitorilor altarelor. Nu poţi să nu te bucuri de sfânta lor dorinţă, dar te întrebi, mai mult sau mai puţin timid, cât poţi face tu de fapt? Cât contează străduinţa ta, în comparaţie cu infinitul dumnezeiesc ce schimbă vieţi, inimi, socoteli eronate?

Un posibil răspuns la această chestiune ne este sugerat de pericopa citită în Duminica a V-a după Paşti, Duminica Samarinencei (Ioan IV, 5-42). Relatarea întâlnirii dintre Mântuitorul Hristos şi femeia din Sihar, un text mai amplu decât de obicei (are 38 de versete), este prilejul abordării unor problematici esenţiale pentru vieţuirea creştină, cum ar fi rugăciunea, timpul convertirii sau oportunitatea discuţiilor inter-confesionale şi interreligioase.

Într-o palmă pustie din Samaria, la fântâna lui Iacov, Iisus, însetat, întâlneşte o femeie venită să scoată apă. Dialogul este spumos, depăşind graniţele aşteptate pentru o conversaţie între o femeie de neam străin cu un trecut moral sinuos şi un bărbat iudeu, drept şi cu renume de profet.

Deschiderea arătată de Hristos în acest moment este surprinzătoare, dar binefăcătoare. El nu se împiedică de prejudecăţile vremii care îi interziceau o astfel de întrevedere ("Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii" - v. 9), ci, mai mult, pare că o caută, că venise timpul pentru propovăduirea Evangheliei Sale acolo şi pentru primirea acestei veşti bune. Desigur că nu putem concepe ideea de coincidenţă în privinţa acestei întâlniri. Femeia aceea, impetuoasă, fermă, cu replică, stă cu mândrie în faţa lui Mesia, îi răspunde şi îl întreabă cu eleganţă şi ascuţime a minţii. Mântuitorul apreciază comportamentul celei din faţa Lui, nu este deranjat de felul în care aceasta se duelează verbal în dogoarea Samariei ("Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă?" - v. 9; "Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie? Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?" - vv. 11-12). Am putea spune, dacă urmărim cuvintele femeii, că ea este neîncrezătoare, dacă nu chiar potrivnică la început. Ea are credinţa ei, ideile ei, argumentaţia ei. Cu toate acestea, când Domnul îi vorbeşte de apa vieţii, de închinarea în duh şi în adevăr, ea lasă deoparte mândria certitudinilor sale şi se deschide spre învăţătura oferită de Iisus. A înţeles că apa pe care o băuse până atunci era apă moartă, una care exprima nu doar doctrina greşită a locuitorilor acelei regiuni, ci şi limitele vieţii ei. O viaţă trăită în păcat, eroare şi chiar singurătate ("Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat" - v. 18).

Aici este un exemplu extraordinar oferit de această pericopă. Puterea ei de a accepta superioritatea unor noi precepte, a unui nou mod de viaţă trebuie promovată ca pildă pentru cei care spun că poţi convinge pe alţii. Neputinţele, limitele, slăbiciunile noastre ne indică şi ne invită mai degrabă să spunem că noi putem crea doar contextul convertirii. Putem chema la fântână, putem discuta, putem enunţa argumente, dar cuvântul decisiv, de fapt, stropul decisiv vine de Sus. El schimbă inima omului şi îl face să primească Evanghelia. Încredinţarea că omul s-a schimbat vine din entuziasmul şi euforia care acoperă simţirile sale

(“Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate” - v. 28). A uitat de alte griji, şi-a schimbat ierarhia valorilor, a vrut să spună, să se bucure. Ea nu a promis că va face ceva, că se va schimba. Ea se schimbase, făcea, era deja pe drum. Un drum care a făcut din agera samarineancă o celebră anonimă a Sfintei Scripturi.

Părintele Ciprian Negreanu despre răspunderea pentru păstrarea darului Învierii ca trezire a sufletului şi despre imensa putere a cuvântului: "Să avem mare grijă la cuvinte. Cuvintele noastre ne dărâmă pe noi înşine!"

"Înfricoşător de mulţi sunt cei care se întorc înapoi. Chiar dacă au cunoscut adevărul… Nu dai importanţă întâlnirii sufletului tău cu Dumnezeu"

Cuvânt al Pr. Ciprian Negreanu pentru Duminica Samarinencei, rostit în Duminica a 4-a după Paşti (2014):

"[…] De un al doilea rod al Învierii ne amintim în Duminica samarinencei, adică scoaterea din adâncul necunoaşterii, învierea sufletului, a inimii, a conştiinţei – a sufletului, care era adormit, cum s-a întâmplat cu această samarineancă - din adâncul păgânismului, din adâncul căderii, din adâncul desfrânărilor, a păcatelor în care trăia – căci cinci bărbaţi avusese şi acesta, cu care stătea, nu-i era bărbat [legitim, n,n.] – deci, din tot acest adânc al neştiinţei, al nepăsării, al uitării, al păcatului în sine şi al morţii sufleteşţi, Învierea pe care ne-o aduce Hristos. Şi aceasta o pregustăm încă de acum. Cei ce vor pot să primească acest rod, pot să se hrănească cu el. Chiar dacă acum, primul rod nu-l gustăm decât atunci când, cu tot sufletul şi cu credinţă mare, cerem de la Dumnezeu să ne tămăduiască de anumite boli. Şi Dumnezeu a făcut cu noi, şi va face, multe minuni, şi ne va tămădui de multe ori, şi ne va scoate din multe necazuri, şi din multe boli, şi din multe dureri – cum v-a şi scos până acum, cu siguranţă, pe mulţi dintre voi. Deci, dacă primul rod al Învierii, acesta, al învierii trupurilor şi al tămăduirii bolilor îl gustăm acum numai în parte,

vremelnic şi îl vom gusta desăvârşit la Înviere – acesta, al doilea, este stringent, necesar să-l gustăm de acum. Cine nu-l gustă de acum nici nu va gusta învierea desăvârșiţă dincolo. Adică, se împlineşte, cu cei ce nu vor gusta vreodată din acest rod al învierii sufleteşti, cuvântul Sfântul Ioan Evanghelistul din Apocalipsă – de fapt al Mântuitorului, că El spune în Apocalipsă: Fericiţi cei ce vor gusta învierea cea dintâi, aceia nu vor gusta moartea cea de-a doua.

Deci [dacă] este o înviere dintâi, înseamnă că este și cea de-a doua. N-o spune aici, dar e clar.

Învierea cea dintâi este învierea aceasta a sufletului, trezirea la Dumnezeu, trezirea la adevărul mărturisit de Dumnezeu, învierea sufletului, a inimii noastre prinse în mreaja păcatelor şi a greşelilor şi a gândurilor omeneşti şi a micimilor omeneşti. Asta e prima înviere. Deci fericiţi cei ce participă la această primă înviere, cei ce vor să guste şi gustă din această primă înviere, aceştia nu vor gusta moartea cea de-a doua.

Adică înseamnă că există şi o primă moarte. Prima moarte este cea din care gustăm toţi, moartea trupească, toţi vom gusta din moartea aceasta, nu scapă nimeni, cum n-a scăpat nici Mântuitorul – nici n-a vrut să scape – cum n-a scăpat nici Maica Domnului – nici n-a vrut să scape. Şi această primă moarte toţi o vom gusta. Dar înfricoşător este să guşti cea de-a doua moarte, despre care se spune la Judecata de Apoi. Că Mântuitorul zice că vor merge cei ce au făcut cele bune spre viaţa veşnică, iar cei ce au făcut cele rele spre osândă veşnică – numind osânda veşnică moarte; e un fel de moarte sufletească. Aceea este moartea cea de-a doua.

Deci fericiţi aceia care gustă din acel fruct al trezirii sufleteşti, al învierii sufleteşti aici, şi păstrează acest fruct. Nu numai că gustă, şi apoi uită, ci nu-şi întorc ochii înapoi când au pus mâinile pe plug.

Fericiţi aceştia, că nu vor gusta moartea cea de-a doua. Adică nu le va zice Hristos Dumnezeu: Treceţi de-a stânga, blestemaţilor, în focul cel veşnic, pregătit diavolului şi îngerilor lui.

Nu va zice asta. E înfricoșător, înfricoşător să auzi asemenea cuvânt şi înfricoşător să fii de-a stânga. Pentru asta merită să te pregăteşti o viaţă, merită să-ţi păstrezi acest fruct al învierii, să-l ocroteşti, acest fruct al învierii, al trezirii sufleteşti.

Despre acesta vom vorbi şi despre asta ne vorbeşte învierea sufletească a samarinencei, care s-a trezit din moarte şi s-a dus şi a vestit tuturor: Am găsit pe Cel despre Care spun Scripturile! Şi după aceea, restul vieţii o dovedeşte. Ea a

murit mărturisind, ea, surorile ei, fiii ei, murind muceniceşte, Fotini numindu-se, în faţa împăratului roman, mărturisind pe Hristos fără frică. Ea, o femeie samarineancă simplă şi nebăgată în seamă până atunci, a ajuns să mărturisească pe Hristos în faţa cezarului roman. Şi a dovedit că acel fruct pe care l-a primit ea, al învierii sufleteşti, nu l-a pierdut.

Acesta e un al doilea pericol de care noi trebuie să ne ferim. Mulţi primesc acest dar sau mulţi poate au gustat din această trezire a sufletelor, dar mulţi se întorc înapoi. Înfricoşător de mulţi se întorc înapoi. Îl uită, nu-l hrănesc, nu-l cinstesc, nu-i dau valoarea pe care o merită acest fruct al trezirii sufleteşti, al întâlnirii tale cu Dumnezeu. Nu dai importanţă întâlnirii sufletului tău cu Dumnezeu. Şi începi să-l treci sub tăcere, începi să-l bagatelizezi, începi să-l amesteci şi să adaugi păcate peste păcate şi răutăţi peste răutăţi şi gând peste gând şi, mai ales, gânduri cărora le dăm drumul pe gură cu uşurinţă.

Repet şi nu cred că veţi obosi să ascultaţi încă o dată cuvântul părintelui Arsenie Boca, care zicea: „Măi, nu daţi drumul pe gură la tot ce vă trăsneşte dracul prin cap." Aşa zicea părintele Arsenie Boca şi continuă: „…cuvintele pe care le spuneţi sunt fiinţe vii care vor merge cu voi până la A Doua Venire, la Judecata cea Mare."

Şi acolo, de faţă cu demonii, cu care aţi conlucrat să spuneţi acele cuvinte, care sunt şi roadele demonilor. Păcatul e un pact între om şi diavol împotriva lui Dumnezeu. Deci aceste cuvinte, slobozite de noi cu uşurinţă, vor merge cu noi ca nişte fiinţe vii. În ce sens? Ele rămân în inima unui om, în inima altuia şi se coc acolo, se adaugă la răul din sufletul acelui om.

Am întâlnit oameni care mi-au spus: "Părinte, n-am hulit până la 50 de ani niciodată, n-am gândit rău, n-am înjurat." Şi la 50 de ani, la 60 de ani, mâniindu-se, devenind mai stresat, mai obosit, cum vine, o dată cu bătrâneţea, oboseala trupului, „…am început să am o hulă împotriva Maicii Domnului, un gând îngrozitor, pe care nu l-am avut niciodată. O înjurătură urâtă. Dar ţin minte că l-am auzit pe tatăl meu odată, când repara ceva, că şi-a dat peste mână cu ciocanul şi a zis înjurătura aceea." O dată l-a auzit. A rămas în inima acelei femei şi până la 50 de ani uitase complet. A trăit cuvântul până atunci? A trăit!

„Nu daţi drumul pe gură la tot ce vă trăsneşte dracul prin cap, căci cuvintele sunt fiinţe vii, care călătoresc cu voi până la A Doua Venire".

Şi noi poate zicem. Să ştiţi că cuvintele auzite de noi înşine sunt foarte puternice. Cuvintele noastre sunt foarte puternice. Cuvintele aduc realitatea.

Părintele Iosif Isihastul, care cred că în scurt timp va fi declarat sfânt, îi ruga pe ucenici să zică tare rugăciunea, să se audă pe sine. Şi strigau: Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă! Şi strigau tare, îi durea gâtul, îi durea gura cât strigau toată ziua, dar se auzeau pe sine și se întărea cuvântul lui Dumnezeu în inima lor. Ei se auzeau pe sine şi se întăreau prin cuvântul ce îl spuneau. Şi să ştiţi că asta se vădeşte până şi în cuvântul preoţilor. Când preotul ţine cuvânt nu îl ţine numai pentru ceilalţi, îl ţine şi pentru sine. Cuvântul ce-l zice, care nu e numai de la el, e şi de la Dumnezeu, îl întăreşte și pe el, nu numai pe celălalt. Voi, de multe ori, trăind asemenea situaţii, aţi vrut să întăriţi un om, să-i spuneţi ceva, să-l întăriţi într-un adevăr, într-o credinţă. Şi, spunând acel adevăr, acea credinţă, v-aţi întărit și pe voi. N-aţi simţit asta? Că, după ce aţi spus, şi voi aţi fost mai hotărâţi și mai lămuriţi, parcă. Aşa este cuvântul, el are putere. Chiar şi când ziceţi: “Bine, dar nu l-am zis de faţă cu alţii, l-am zis numai eu, aşa…”, nu, pentru că el atunci va trăi în tine. Se va hrăni din tine acel cuvânt. Să avem mare grijă cu cuvintele.

V-am spus şi repet, o singură dată l-am văzut pe părintele Sofian Boghiu, care a venit chemat de noi, de ASCOR, prin anul ’97 la rugămintea Înaltului Bartolomeu – l-a chemat pe părintele Sofian la Cluj. Era bătrân, vorbea încet şi aproape nimeni n-a înţeles nimic, pentru că el vorbea la microfon în catedrală, dar vorbea încet.

Dar, la un moment dat s-a oprit și a zis: „Un singur lucru mă înfricoşează şi plâng când îmi aduc aminte şi ziua şi noaptea. E un singur cuvânt din Scriptură...”

Să zică un duhovnic asemenea lucru şi de vârsta lui, trebuia să asculţi, pentru că trebuia să fie ceva important. Şi a zis: „De orice cuvânt spus în deşert vom da seama în faţa judecăţii lui Dumnezeu. De orice cuvânt spus în deşert!”

Şi parcă un fulger a trecut prin toţi. Că aşa este. Şi dăm drumul prin gură la cuvinte cu o uşurinţă…! Şi ne mirăm că nu putem zidi nimic. Păi cuvintele ne dărâmă, cuvintele noastre ne dărâmă pe noi înşine!

Companiile, şi întâlnirile, și oamenii care nu ne folosesc, şi cu care continuăm să persistăm într-o legătură ne fac rău, atâta timp cât oamenii aceia bârfesc, judecă, sunt răutăcioşi, spun cuvinte grele, înjură… Fereşte-te, nu te crede prea tare!

Dacă mâna ta, piciorul tău, ochiul tău te duc în ispită, taie-le şi aruncă-le de la tine.
Aşa zice Dumnezeu. Oare dacă Dumnezeu credea că suntem în stare, n-ar fi zis: “Învaţă-ţi mâna să nu mai facă greşeala aia, învaţă-ţi ochiul să nu mai privească

aşa, învaţă-ţi piciorul…” Dar, uite, că n-a zis asta. A zis: Şi o să cazi şi tu încercând să dai mâna altuia, vei cădea şi tu în ispită.

Şi, întorcându-mă la ce spuneam: înfricoşător de mulţi sunt cei care se întorc înapoi. Chiar dacă au cunoscut adevărul. Şi una dintre motivaţiile pentru care se întorc înapoi este şi aceasta, chiar dacă pare puerilă: că au dat drumul cu uşurinţă pe gură la lucruri la care nu trebuiau să dea drumul. Faceţi un experiment, deşi nu vreau să-l faceţi, dar l-aţi făcut, probabil. Daţi drumul cu uşurinţă la gură şi ziceţi, ca să fiţi în bună înţelegere cu cineva care judecă şi cârteşte uşor şi se plânge din toate, ca să fiţi asemănător cu el şi să vă împrieteniţi cu el, fiţi şi voi cârtitori, vorbiţi şi voi de rău puţin, chiar dacă până atunci n-aţi fost aşa. În scurt timp veţi deveni chiar cârtitor!

„Ceea ce faci te face”, zicea părintele Teofil şi aşa este. Şi una este păcatul de gând şi ispita de gând – şi acolo e mult de vorbit şi mult de explicat – dar mult mai grav este păcatul rostit cu gura, spus clar sau făptuit cu mâna, cu tot ce are omul. Acela e înzecit, însutit mai grav. Bineînțeles, îşi are obârşie în gând şi în inimă, de unde vine tot răul; dar una este să-l ai în minte şi să-l suprimi, să-l dai la o parte, să-l îndepărtezi, şi alta este să-l faci, să-l lucrezi. Diferenţa e de la cer la pământ.

Şi, amintindu-mi de această întoarcere înapoi a omului, după ce l-a cunoscut pe Dumnezeu, nu pot să nu-mi aduc aminte de acea viziune, vedenie a acelui pustnic egiptean care se tulbura şi se împotrivea lui Dumnezeu, că de ce Dumnezeu îngăduie ca atâtea suflete să se piardă. Şi se supăra pe Dumnezeu, se certa cu Dumnezeu şi Îi cerea să-i explice de ce atâţia oameni se pierd, de ce atâţia oameni nu se apropie de El, de ce aşa de grea pare, la prima vedere, această cale a mântuirii. Şi un înger al Domnului s-a arătat şi i-a zis: „Deşi nu se cuvine omului şi nu poate omul cuprinde taina mântuirii, dar pentru că mulţi ani ai cerut, iată, ţi se va da.”

Şi i-a descoperit Dumnezeu ca într-o vedenie, ca într-o arătare, ca într-o parabolă ceea ce se întâmplă cu sufletele omeneşti. Şi el vede lumea ca pe un râu imens care curge, înspumat şi plin de valuri, curge la vale într-o prăpastie fără fund. Şi cu fiecare val vedea mulţimi de mii, şi mii de oameni prinşi de acel val şi pe fiecare val vedea scris un păcat. Pe unele scria “desfrânare”, pe altele “mândrie”, pe unele “părerea de sine”. Şi în tot acel râu erau mulţi oameni care se pierdeau şi se duceau în abis.

Şi el s-a revoltat şi a zis: „Vezi, Doamne, toţi se duc şi Tu nu faci nimic!”

Şi îngerul i-a zis: „Uită-te mai bine!”

Şi s-a uitat şi a văzut pe tot râul acela mii de plute şi mii de îngeri strălucitori care, cu căngi, cu funii, cu ce puteau, prindeau oamenii care voiau şi care măcar ridicau o mână sau un deget. Pe toţi îi prindeau şi-i ridicau pe plutele acelea şi-i duceau la mal şi-i curăţau şi-i îmbrăcau în haine albe şi-i hrăneau şi-i duceau în nişte locaşuri, care erau biserici unde-i spălau prin Taina Spovedaniei şi-i hrăneau cu Taina Împărtăşaniei şi aceia se ridicau voioşi şi plecau să urce pe un munte înalt, unde sus părea că este Dumnezeu şi întâlnirea cu Dumnezeu.

Şi el a zis: „Da, dar uite, numai unii, care ridică mâna…!"

Şi îngerul i-a zis: „Uită-te mai bine!" şi s-a uitat, şi era ca în parabola aceea a celor invitaţi la cină, când Dumnezeu trimite pe slugile Lui să umple casa şi îi adună pe ciungi şi pe şchiopi şi pe orbi şi tot mai era loc şi le-a zis: Mergeţi şi siliţi-i să intre! Siliţi-i!

Părinţii spun ce înseamnă să silească Dumnezeu pe cineva. Dumnezeu încearcă să ne silească aducând asupra noastră şi necazuri şi încercări şi ispite şi boli şi prin asta ne sileşte cumva să ne apropiem de El, că altfel nu ne-am apropia. Altfel ne merge bine, avem de toate, nu ne mai interesează problema cu Dumnezeu. Asta înseamnă silirea.

Şi i-a zis îngerul: „Uită-te mai bine!" şi s-a uitat şi a văzut îngeri care aveau căngi lungi şi care, la fundul râului, îi prindeau pe cei care erau acolo şi mulţi dintre ei îşi scoteau căngile din ei şi ţipau: „Nu-mi trebuie, n-am nevoie!! Eu vreau să-mi petrec viaţa, eu vreau să fiu fericit…!" şi continuau să cadă în abisul fără sfârşit.

Asta a văzut acel monah, dar, mai mult, şi aici voiam să vă aduc, mulţi dintre cei care se îmbrăcau în haine albe şi mergeau şi urcau veseli spre munte, deşi din loc în loc erau biserici de odihnă şi puteau intra oricând în ele şi puteau să intre şi să se adape din Dumnezeieştile Taine şi să se întărească cu rugăciunea, cu harul lui Dumnezeu, mulţi uitau să intre în ele, mulţi aveau prea mare nădejde în forţele lor, alţii o luau abrupt spre locuri prăpăstioase, alţii se înfricoşau şi mulţi se întorceau înapoi, fugind spre valurile acelui râu.

Şi chiar dacă îngerii şi celelalte suflete strigau: „Nu te duce! Nu te duce!", ei strigau: „Mai frumos era acolo… Mai bine era acolo… Mă întorc înapoi…"

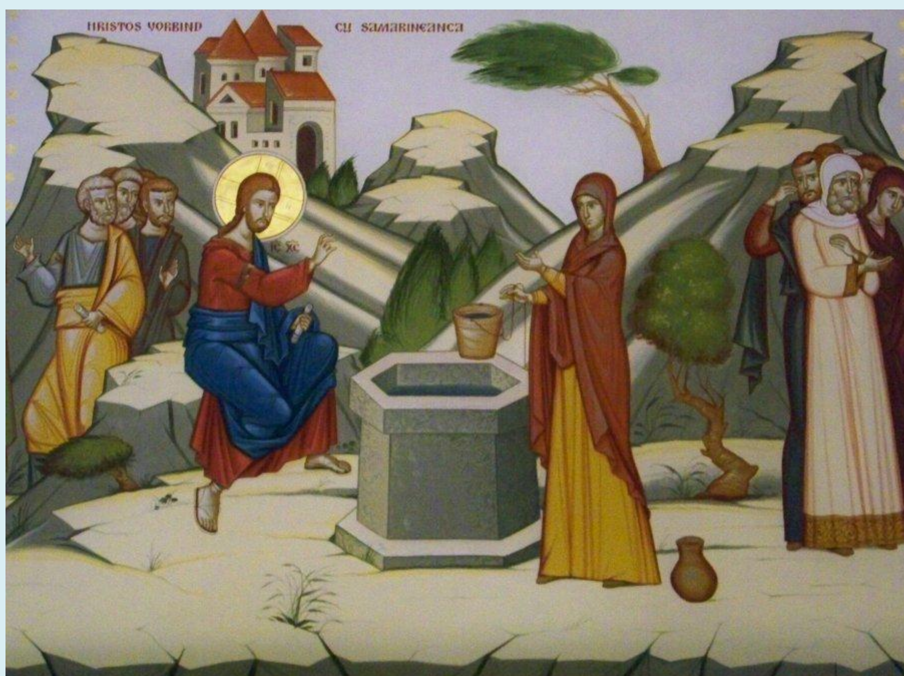
Dureros este că mulţi care au simțit și au gustat această primă înviere se întorc înapoi. Să nu fim dintre aceia! Să nu se împlinească cu noi cuvântul părintelui Arsenie Boca, care zice: „De la Dumnezeu ieşim, la Dumnezeu ne întoarcem, rotunjind cercul. Unii, însă, nu se mai întorc."

Deci acolo, undeva, pe cercul acela, unii se pierd, o iau la stânga, la dreapta, nu mai vor să se întoarcă spre acest început adevărat, spre Dumnezeul Cel Viu.

[…]

Am înfăţişat Duminicile care vor urma şi învierile despre care ele ne vorbesc şi pe care trebuie să le gustăm şi din care trebuie să ne hrănim încă de acum, mai ales din această primă înviere, a sufletului, ca să putem să nu murim a doua oară. Amin”.

Părintele Dosoftei Dijmărescu de la Putna - Predică la Duminica Samarinencei (a V-a după Paşti): Oricine va bea din apa aceasta va înseta iarăşi, dar cel ce va bea din apa pe care i-o dau Eu nu va mai înseta în veac

"Iubiţi credincioşi, în toate timpurile oamenii şi-au dorit veşnicia. Şi-au dorit-o pentru că au ştiut de la Adam şi Eva că veşnicia există. Şi chiar dacă în generaţii de depărtare de Dumnezeu au uitat cele spuse de aceşti părinţi ai neamului omenesc şi au devenit păgâni, făcând zei după chipul patimilor, de veşnicie oamenii nu au uitat. Pentru că ***sufletul nostru este făcut să dorească veşnicia, pentru că veşnic este Părintele care ne-a născut şi ne-a zidit după chipul Său, Dumnezeu.***

Aşadar, ce duce la viaţa veşnică? s-au întrebat cei mai aleşi dintre pământeni şi multe minţi au cugetat la această veşnicie, care trebuie numaidecât să fie fericită, că nimeni nu-şi doreşte nefericirea, cu atât mai puţin o nefericire veşnică.

Cu două mii de ani în urmă, în Samaria, o regiune a Iudeii romane, în cetatea Sihar, o femeie îşi punea şi ea întrebări care pe oamenii de atunci îi frământau mai mult decât pe cei de azi: ***ce să fac ca să moştenesc viaţa cea veşnică? care este credinţa cea dreaptă?, cine mă poate povăţui pe calea mântuirii? Prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, pentru râvna ei, această femeie a primit răspuns.***

Mântuitorul Iisus Hristos se îndrepta către cetatea Siharului. A ajuns alături de ea la o fântână, fântâna lui Iacov, locul unde Dumnezeu i se arătase Patriarhului

Iacov. S-a aşezat lângă fântână, ne spune Evanghelia, căci era ostenit. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Mântuitorul a deschis vorba, cerându-i să-I dea Lui apă să bea. Femeia samarineancă i-a zis: ***Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă?*** Întrebarea arată o mare mirare; nici un iudeu nu i-ar fi cerut apă unei samarinence. Întrebarea nu a fost, însă, una împotrivitoare, obraznică, ci ea venea din faptul că femeia era deplin conştientă de greşelile credinţei samarinenilor, un fel de sectă din acea vreme, dispreţuită de evrei. Dar făcea, totuşi, parte din acest neam.

Găsind în ea această conştiinţă smerită şi dispoziţia de a asculta, de a primi adevărul, Hristos Domnul a început să i-l arate: ***Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel Ce zice "Dă-mi să beau", tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie.***

Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai şi fântâna este adâncă, de unde dar ai apa cea vie? Nu cumva eşti mai mare decât părintele nostru, Iacov?

Femeia avea o sensibilitate duhovnicească adâncă. Deşi discuţia a pornit de la o găleată de apă şi foarte repede Mântuitorul a înălţat discuţia pe plan duhovnicesc, ea a avut puterea să-I urmeze. Şi pentru că avea cine să-L înţeleagă, Mântuitorul a mai urcat o treaptă şi i-a spus: ***Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi, dar cine va bea din apa pe care i-o voi da eu nu va mai înseta în veac, căci se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.***

Din conlucrarea sufletului ei cu Dumnezeu, femeia a dobândit puterea de a crede aceste cuvinte. Şi nu era uşor, căci nu numai de minte este nevoie pentru a înţelege adevărul, mai ales când e vorba de cele nevăzute, ci şi de putere duhovnicească de sus.

Şi I-a zis: Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez. Sunt cuvintele omului care, căutând adevărul, bâjbâie. Ea încă amestecă băutura ce menţine trupul în viaţă cu cea care dă viaţă sufletului. Dar este mare lucru încrederea pe care ea deja o are în Hristos, un necunoscut pentru mintea ei, dar pe Care Îl simte ca pe un Om aparte, din moment ce crede că El poate să facă astfel încât să nu mai înseteze niciodată. Vrea să urce, dar nu ştie pe ce treaptă va păşi.

Această nesiguranţă se datorează şi păcatului, căci păcatul întunecă mintea. De aceea, pe departe, ***cu multă delicateţe, Mântuitorul îi dezvăluie acele răni ale sufletului ei care o împiedicau să-şi limpezească trăirile duhovniceşti: Mergi şi cheamă pe bărbatul tău. Femeia Îi răspunde: N-am bărbat,*** tăinuind, de ruşine, faptul că nu avea soţ după lege. Mântuitorul nu o ceartă, căci ştia că ea

însăşi e mustrată de conştiinţă, dar nu afla calea de izbăvire: ***Bine ai zis că n-ai bărbat, căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care-l ai acum nu-ţi este bărbat.***

În faţa dezvăluirii tainelor vieţii şi în faţa blândeţii Domnului, femeia îşi deschide inima, convinsă de faptul că Acesta este un prooroc, dar şi de faptul că El o poate ajuta pe ea în problemele ei concrete. Căci, pe lângă nelegiuirea acestor cinci legături, ele arată şi neputinţa sufletului ei de a găsi un îndrumător pe care să-l urmeze, un om căruia să i se încredinţeze şi să fie convinsă că o duce către Dumnezeu. ***Este neputinţa omului trupesc, cu cele cinci simţuri ale noastre, de a-L afla pe Dumnezeu, dacă Acesta nu ni se descoperă.***

Femeia îşi deschide inima şi îi pune cea mai dificilă întrebare pentru un samarinean care crede în Dumnezeu, dar era frământat de problema abaterii de la credinţa poporului său: ***Doamne, văd că eşti prooroc. Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.***
O întrebare de maximă importanţă, care dovedeşte faptul că ea a avut o încredinţare rară, pe care doar un suflet ales poate s-o aibă, un suflet care caută cu sinceritate adevărul şi, atunci când află omul care i-l poate arăta, ceva înlăuntrul său îi spune: "Acesta este cel de care trebuie să ascult!" O astfel de simţire a avut, de exemplu, Apostolul Natanael, care după puţine clipe alături de Mântuitorul, i-a spus: Tu eşti Fiul lui Dumnezeu! Natanael, pe care Domnul l-a caracterizat: Iată om în care nu este vicleşug. Lipsa de viclenie l-a făcut şi pe el, ca şi pe femeia samarineancă, ca şi pe orice om sincer, să recunoască dumnezeirea acolo unde este cu adevărat, să recunoască prezenţa Adevărului când se află faţă în faţă cu El.

Samarineanca simte că Omul Acesta spune adevărul şi cum am spune noi, pune punctul pe i. Ea ştie că, într-o anumită vreme prevestită, se va schimba închinarea. Şi când Mântuitorul îi spune că de acum înainte adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, ea Îl întreabă, dorind în sinea ei să ştie: acesta este Omul?

I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia, Care Se cheamă Hristos. Când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

Cu adevărat această femeie era o căutătoare, un om care credea şi dorea să sporească credinţa. Nu era mulţumită cu ce avea, nu ştia ce-i lipseşte, dar căuta.

Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine.

Aici trebuia să ajungă femeia! Pentru aceasta stătuse Domnul la fântână, să i se arate răspuns viu la întrebările femeii. De acum vor veni ucenicii şi lucrurile vor intra într-un firesc. Dumnezeu lucrase.

[...] ***Apa cea vie despre care Domnul i-a vorbit celei însetate este harul Duhului Sfânt şi conlucrarea omului cu el.*** Femeia samarineancă a primit această apă. Iată cât de repede s-a dedicat ea vestirii adevărului.

Îndată – ne spune Evanghelia – îndată ce a terminat de vorbit şi-a lăsat găleata, treaba pentru care venise, a mers în cetate şi a spus oamenilor: Veniţi de vedeţi un Om care mi-a spus mie toate câte am făcut. Nu cumva Acesta este Hristosul?

Cu multă înţelepciune a procedat: era femeie, avea de vorbit unor bărbaţi despre credinţă şi nici nume bun nu avea. De aceea ea nu le-a spus decât că i-a fost arătată toată viaţa şi apoi a întrebat: Nu cumva Acesta este Hristosul? Nu s-a făcut învăţătoarea lor, căci, dacă ar fi făcut aşa, nu ar fi câştigat nimic, nu ar fi ascultat-o. S-a smerit, a păstrat în ea marea taină a Domnului şi i-a determinat pe ceilalţi să-şi pună şi ei problema. Le-a deschis drumul să se convingă singuri de adevăr.

Mai târziu, ea a fost botezată de Sfinţii Apostoli şi a primit numele de Fotini, „cea luminată". A adus la creştinism pe cele cinci surori ale ei şi pe cei doi fii, iar în vremea împăratului Nero cu toţii au primit mucenicia. Iar prăznuirea lor, în afară de această duminică, o facem şi pe 26 februarie.

Mântuitorul a rămas două zile cu locuitorii cetăţii şi mulţi au crezut în El. Iar femeii îi spuneau aceşti oameni: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii.

Adevărul primit de femeie a devenit izvor pentru întreaga cetate.

Iubiţi credincioşi şi în ziua de astăzi mulţi oameni însetaţi sunt şi despre multe fântâni se spune că ar avea apa cea vie. Pentru a nu ne otrăvi, însă, sufletele prin amăgire, avem nevoie să ştim ce se află cu adevărat în ele. Ne amintim adesea cuvântul Domnului privind calea cea strâmtă şi calea cea largă. Ei bine, apa cea vie se află întotdeauna şi numai pe calea cea strâmtă.

Pentru Sfânta Fotini, calea cea strâmtă a însemnat mucenicia. Dar nu toţi care au primit apa cea vie, harul botezului şi cunoştinţa adevărului le-au şi păstrat. Ar fi însemnat să meargă pe această cale îngustă. Dar calea cea largă li s-a părut unora mai comodă. Şi este. Căci este mai uşor să nu posteşti decât

să posteşti, este mai lesne să nu te rogi decât să te rogi, este mai uşor să te cerţi decât să-ţi înfrânezi mânia ş.a.m.d. Virtutea cere un efort. Aşa s-a întâmplat că, încă de la începuturile creştinismului, unii creştini au vrut o cale largă, o cale croită de mintea lor.

Au apărut ereziile şi nu una, ci puzderie. O grupare s-a rupt de Biserică, apoi s-au rupt în două părţi mai mici şi fiecare s-a rupt iar şi iar şi se rup şi în ziua de astăzi. Este firesc, căci fără de Adevăr unitatea nu este posibilă. ***Duhul Sfânt este Duhul Adevărului. El naşte smerenia, smerenia naşte dragostea, dragostea naşte unitatea. Fără Duhul Sfânt, orice comunitate se dezbină, de la familie până la ţară.*** De aceea a fost nevoie de sinoade, ca să respingă rătăcirile şi să arate adevărul, să arate unde lucrează Duhul Cel Preasfânt. Unii, însă, la sinoade şi după sinoade, au vrut să asculte de Biserică, alţii au vrut să nu asculte. Şi după cum şi-au trăit viaţa, aşa şi-au pregătit şi veşnicia.

Această luptă pentru adevăr şi pentru trăirea lui, pentru a rămâne cu Duhul Sfânt, Cel trimis nouă de Domnul Hristos, a continuat în secolele care au urmat. Şi are loc şi acum. În zilele noastre, însă, este o deosebire faţă de luptele din trecut. Mai ales în secolul trecut, o formă specială de gândire eronată a cucerit mare parte din civilizaţia noastră europeană, şi anume ideea că [...] nu există, de fapt, un adevăr pentru toţi. Această idee s-a dovedit mai atrăgătoare decât altele. A atras prin comoditatea ei pe mulţi care nu s-au plecat altor greşeli. Dacă nu există un adevăr absolut, atunci nu trebuie să mai ascult de nimic din afara mea, şi ceea ce mintea mea crede că e bun, aceea voi face. Şi într-un fel mi se pare că mă voi bucura şi că voi fi liniştit. Consecinţa acestei gândiri a fost nu numai trăirea greşită a unor oameni, ci ceva ce ne afectează pe toţi, inclusiv pe cei care dorim să ne ţinem de Biserică: relativizarea adevărului şi răvăşirea valorilor.

Aşa se face, de exemplu, că în ţara noastră, unde majoritatea oamenilor sunt credincioşi, avem atâtea moduri de manifestare a credinţei. Unii folosesc cărţile de rugăciuni, alţii nu vor să audă de ele şi se roagă doar cu cuvintele lor. Unii merg la Liturghie, alţii intră în biserică doar când nu e nimeni, ca să nu fie deranjaţi. Unii postesc în zilele de post, alţii îşi aleg ei zilele de post. Unii consideră desfrânarea un păcat grav, alţii consideră că, dacă e cu o singură persoană, nu e o problemă. Unii cred că avortul este mai rău decât o crimă, căci e propriul copil şi e nebotezat, alţii îl văd ca pe un rău necesar asupra căruia nu trebuie insistat prea mult. Unii cred că preotul are har şi puterea de a dezlega păcatele în taina spovedaniei, alţii cred că nu este nevoie de preot, că e suficient să-şi ştie omul păcatele şi să se ierte el pe sine. Unii cred că au nevoie de Sfânta Împărtăşanie în toată viaţa lor, alţii cred că doar copiii mici, cei pe moarte şi femeile înainte de a naşte trebuie să se împărtăşească. Şi am putea continua, stârnind într-un fel râsul, căci şi în aceste probleme de viaţă şi de moarte a sufletului, este valabilă zicala „câte bordeie, atâtea obiceie.”

De fapt, cu adevărat este de plâns, căci de unde atâtea idei care nu numai că sunt diferite, dar sunt şi contradictorii, dacă este un Duh şi un adevăr. ***Unde este închinarea în duh şi în adevăr pe care a adus-o Hristos Domnul, dacă fiecare crede după adevărurile lui? Şi mai grav, unde merg aceste „adevăruri”?*** Câte le primeşte Dumnezeu şi câte alte duhuri, care nu sunt bune? Căci există duhuri ale lăcomiei, ale orgoliului, duhuri ale desfrânării, ale uciderii, ale nemilostivirii, ale necredinţei, ale lipsei de evlavie şi aşa mai departe. Şi toate aceste duhuri ne îndeamnă, trimit gânduri în mintea noastră de a le primi, de a le asculta, de a le urma, de a le aduce închinare, săvârşind faptele care lor le plac. Şi ne promit toate, dincolo de ce ne promite fiecare în parte, că vom scăpa de calea cea îngustă, de asprimea acestei căi. Căci într-adevăr, la Biserică trebuie să răbdăm şi neputinţele altora, postul ne dă câteodată şi dureri, la spovedanie trebuie să trecem prin acea baie foarte aspră a ruşinii ş.a.m.d. Calea aceasta largă a multor bunătăţi promise de multe duhuri, însă, duce în final la moarte. Căci ele îl depărtează pe om de Duhul Sfânt, de apa cea vie.

Să nu ne temem de unicitatea credinţei, a adevărului, a Bisericii. ***A avea un Domn, o credinţă, un botez, aşa cum spune Sfântul Apostol Pavel, nu înseamnă desfiinţarea noastră ca persoane diferite unul de altul. Unicitatea ortodoxiei, fraţi creştini, nu înseamnă deloc anularea specificităţii fiecăruia dintre noi. Biserica nu îi face pe credincioşi o apă şi un pământ. Fără Biserică, însă, fără har, atunci omul ajunge într-adevăr o apă şi un pământ. Şi la propriu, căci ajunge să fie stăpânit de toate patimile şi la figurat, căci nu mai e decât trup fără duh. Biserica, din contră, ne ajută pe fiecare să ne cultivăm darul propriu, să lucrăm modul aparte în care am fost creaţi de Dumnezeu. În Biserică se face o minune cu fiecare om, căci fiecare poate şi este, dacă vrea să fie, purtat de la pământ la cer.***

Precum într-o familie părinţii nu-i cioplesc pe copii să arate toţi la fel, să facă aceleaşi lucruri, să-şi aleagă aceeaşi meserie, ci părinţii înţelepţi îi ajută pe copii să-şi dezvolte ce are fiecare mai bun. dar în familie, nu în afara ei. Cu atât mai mult Dumnezeu cu fiecare, în Biserică!

Fraţi creştini, încheind cuvântul de astăzi, gândul nu ni se poate depărta de la ceea ce este în jurul nostru. Veşnicia nu este numai pentru sfinţi, pentru cei din veacurile trecute, ci este şi pentru noi, cei de acum. Câtă durere pentru Dumnezeu că mulţi nu mai cred în veşnicie şi nu din vina Lui, ci cei ce nu mai cred nu mai cred pentru că nu o mai simt şi nu mai simt veşnicia pentru că s-au lăcomit prea mult după cele ale acestei lumi – frumoase, dar trecătoare.

Pentru fiecare, însă, indiferent cât suntem de înglodaţi în lăcomia pentru cele de aici şi de acum, câtă vreme trăim este posibil să primim apa cea vie. Cu două condiţii: una privind mintea, alta privind fapta. Mai întâi avem de înţeles că

singura schimbare în bine reală nu poate să vină decât de la Hristos şi în Hristos. Orice altă promisiune de bine este o minciună, o utopie. Ce are Singur Domnul de dat, El a mărturisit: ***Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa.*** ***Aceasta a avut şi are Mântuitorul să ne dea: Calea, Adevărul şi Viaţa. Harul Duhului Sfânt, pe care l-a trimis în lume după Înălţare şi care lucrează unirea între om şi Dumnezeu, doar El îl poate da. Şi prin Duhul Sfânt, pe Sine, iar prin Sine, pe Tatăl. Adică totul.*** Apoi, ca faptă, calea către Hristos trece prin aproapele nostru. Dacă avem către el iubirea jertfelnică şi în adevăr, nu fără de adevăr, Hristos va fi cu noi şi cu el. Şi harul Duhului Sfânt, apa cea vie promisă, nu se va depărta de la noi.

Fie ca harul acesta de viaţă făcător al Duhului Cel Preasfânt să ne păstreze pe toţi în adevăr, să nu uităm de apa cea vie şi de singurul Care o poate da, Iisus Hristos, Domnul nostru. Amin".

E nevoie de “apa cea vie ”. Să nu dezertăm de la lupta cea bună!

Ierom. Teofan Popescu - Spiritul viu

“O anumită modă a delăsării se întinde tot mai mult în rândul tinerilor. Este ea plăcută lui Dumnezeu? Cu siguranţă nu. Există o singură soluţie pentru depăşirea acestei stări de apatie (auto)impusă: spiritul viu.

Un tânăr spunea deunăzi că, deşi respectă credinţa, acest lucru nu-l motivează îndeajuns şi, în general, viaţa i se pare lipsită de sens, iar existenţa omului contemporan i se pare că, în multe cazuri, se caracterizează prin stres şi plictiseală. Ar trebui poate să conştientizăm faptul că, credinţa creştină nu este doar un set de adevăruri faţă de care ne manifestăm respectul, în virtutea unei tradiţii moştenite. Ea este, aşa cum observă părinţii filocalici, o permanentă luptă şi frământare a sufletului viu pentru a dobândi veşnicia. Dacă această perspectivă ni se pare prea înaltă pentru căutările noastre de acum, să începem atunci cu lucrurile simple şi fireşti, care ne ajută să dobândim mai multă viaţă în noi înşine.

Spre exemplu, să încercăm cât mai des să facem ceva pentru a-i ajuta pe cei din jurul nostru, fără să urmărim, în vreun fel sau altul, un interes sau o răsplată. Apoi, să ne străduim să fim sinceri şi drepţi, să nu ne lăsăm cuprinşi de ipocrizie care înseamnă, practic, uciderea conştientă a dragostei şi a simplităţii celei ziditoare, cu care, în mod nativ, este înzestrat fiecare om de către Tatăl ceresc.

În România, moleşeala sufletească se vădeşte nu numai prin alterarea relaţiilor interpersonale, ci şi prin numărul mic de iniţiative benefice, la nivel social şi comunitar, care să depăşească egocentrismul şi interesele meschine, în favoarea unei susţineri a binelui comun românesc. Este îngrijorătoare, de asemenea, abandonarea frecventă a luptei duse în Duhul Adevărului, o luptă pentru adevăr, dreptate şi demnitate. Toate aceste constatări nu sunt menite să ne împingă într-o şi mai mare delăsare, ci ele au rolul de a ne trezi la realitate pentru a căuta calea însănătoşirii.

Se simte cu stringenţă nevoia unui medicament miraculos, a unui leac mai presus de puterile noastre, pentru a putea ieşi la lumină. Despre acest „medicament” i-a vorbit Mântuitorul femeii samarinence, după cum aflăm din Sfânta Evanghelie. Domnul nostru Iisus Hristos îi spune acesteia că El îi poate da apa cea vie, iar cel care va bea din ea „nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică” (Ioan IV, 14). Ce este apa cea vie? Este tocmai harul dătător de viaţă, puterea lui Dumnezeu care se dăruieşte tuturor acelora care nu se mulţumesc cu puţinul unei vieţi duhovniceşti mediocre. Doar prin puterea harului mai poate învia România, aşa cum s-a întâmplat de atâtea ori în istoria noastră, atunci când românii şi-au luat în serios rugăciunea şi pocăinţa. Într-un fel, vremurile tulburi de astăzi sunt foarte prielnice unei renaşteri duhovniceşti, dacă, având încredere în ajutorul lui Dumnezeu pentru a ne putea schimba, vom şti să ne smerim şi să ne recunoaştem neputinţele.

Este atâta nevoie astăzi, în România, de oameni vii, de oameni jertfitori, de oameni de cuvânt, de tineri angajaţi în rugăciune şi faptă! Tinerii au atâta nevoie astăzi de modelele vieţii autentice, pentru ca la rândul lor să poată deveni modele ale bunei rânduieli. Preschimbarea noastră lăuntrică prin descoperirea vieţii în Hristos, nu este posibilă dacă rămânem [doar] la abecedarul Ortodoxiei. Să mergem în profunzimile credinţei de unde ne vin puterea, sensul, viaţa şi lumina existenţei noastre.

Să ne gândim, de pildă, la cuvintele Sfântului Paisie de la Neamţ: cel care a gustat din harul rugăciunii lui Iisus „nu va mai dori să aibă în viaţa acesta nimic altceva decât să se îndeletnicească necontenit cu facerea acestei rugăciuni din paradis”.

Cu alte cuvinte, a fi ortodox presupune o aşezare a întregii vieţi sub semnul chemării numelui lui Hristos, presupune o permanentă împreună-lucrare între om şi Dumnezeu.

Să meditām, de asemenea, şi la ceea ce spunea părintele Dumitru Stăniloae despre Taina Euharistiei: „Trupul lui Hristos pe care îl primim în Sfânta

Împărtăşanie nu e alt Trup decât cel primit de Fiul lui Dumnezeu din Sfânta Fecioară, dar îndumnezeit prin Înviere şi Înălţare”.

Semnele transfigurării sufleteşti, ale îndumnezeirii, sunt vădite în tânărul care se îmbogăţeşte de la izvorul Tainelor lui Hristos. Când tot mai mulţi tineri descoperă, prin lucrarea harului dumnezeiesc, frumuseţea vieţuirii în dreapta credinţă, atunci înfloreşte nădejdea învierii într-o comunitate, într-o ţară. Atunci viitorul se însenineazǎ. Aşadar, nu dezertaţi de la lupta cea bună, ci ascultaţi glasul Iubirii: „Eu sunt Lumina lumii; cel ce-Mi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina Vieţii” (Ioan VIII, 12)”.

Din revista “Cuvinte către tineri” (2010):

O Doamne Iisuse, Preadulcele meu Izvor de apă vie, fii binecuvântat pentru viaţa şi puterea pe care ai dăruit-o sufletului meu!

Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez.

Ce înseamnă a ne ruga în duh? A ne ruga în duh înseamnă a ne înălţa cu mintea şi cu sufletul către Dumnezeu în vremea rugăciunii.

Ce înseamnă a ne ruga în adevăr? Înseamnă a ne ruga cu lucrarea cea adevărată a tuturor poruncilor dumnezeieşti, adică a tuturor faptelor bune. Cu trup şi cu suflet, cu credinţă şi cu faptă, cu înţelepciune şi cu iubire.

Când mintea se înalţă nevăzut la Dumnezeu în vremea rugăciunii, iar trupul, care este partea văzută se osteneşte la lucrarea poruncilor lui Dumnezeu, atunci creştinul devine adevărat închinător al lui Dumnezeu în Duh şi în adevăr.

În Evanghelia de astăzi, creştinii buni învaţă că "apa cea vie", dătătoare de viaţă a credinţei ortodoxe şi toate izvoarele mântuirii se află numai la fântâna vieţii care este Biserica.
Aici ne aşteaptă Hristos să venim să ne închinăm, să ne rugăm, şi să-L lăudăm, să ne mărturisim păcatele şi să-I cerem iertare şi mântuire.
Aici, învăţăm să ne rugăm în duh şi în adevăr, învăţăm să ne mărturisim şi să ne plângem păcatele, învăţăm să ne smerim şi să ne iubim unii pe alţii.
La Biserică învăţăm a mărturisi pe Hristos pe pământ, învăţăm a ne ruga în duh şi în adevăr şi a dobândi viaţa veşnică.

Credinţa noastră este că sfinţii, având icoane, sunt permanent cu noi.

Numai credinţa în Hristos aduce cunoaşterea adevărului; credinţa, vădită prin plinirea poruncilor lui Hristos, atrage în inima credinciosului harul

Sfântului Duh. Darul lui Dumnezeu şi Harul lui Dumnezeu sunt unul şi acelaşi lucru,este ajutorul cerului, mâna Tatălui, mila Fiului şi raza Duhului Sfânt prin care se arată iubirea lui Dumnezeu faţă de om. Un suflet plin de har e ca o grădină de flori, de parfum şi fructe.

Harul este însăşi iubirea Preasfintei Treimi împărtăşită oamenilor de către Mântuitorul Iisus Hristos Cel înviat din morţi şi înălţat la ceruri, prin Duhul Sfânt Care coboară în lume pentru a uni pe oameni duhovniceşte cu Hristos Cel prea slăvit şi pentru a dărui oamenilor viaţă veşnică.

Prin "apă vie", Domnul vrea să spună puterea harică şi dătătoare de viaţă a Duhului Sfânt, pe care L-a promis El credincioşilor. Apa cea vie despre care vorbeşte Domnul este dătătoare de viaţă, har sfânt şi înviorează sufletul, ducând către viaţa veşnică, încă de aici de pe pământ. Când acest har dătător de viaţă intră în om şi îl face de mare preţ, deschide în el un izvor nesecat de viaţă, bucurie şi tărie mare. Ca să-i întărească, să-i întinerească, să-i înnoiască, să-i aducă din nou la viaţă şi să-i reînsufleţească, şi să-i primească ca fii, îndrumându-i să iasă din focul înfricoşător de ispite al lumii acesteia, îndreptându-se către Grădina Raiului.

Duhule Sfânt, Mângâietorule, apropie de Domnul Iisus pe toţi cei ale căror suflete tânjesc după viaţa veşnică, şi care strigă de sete: "Sufletul meu este însetat după Dumnezeu; după Dumnezeul Cel viu!"

Pr. Cosmin Antonescu de la Biserica Sfânta Maria din Portland, SUA - Predică la Duminica Samarinencei

"Astăzi avem Evanghelia samarinencei, femeia samarineancă, din Evanghelia de la Ioan, cap. 4. [...] În Evanghelia de astăzi Mântuitorul Se opreşte prin Samaria. Samaria era o localitate în care locuiau samarinenii şi aceşti samarineni nu erau în relaţii foarte bune cu evreii, pentru că ei îşi amestecaseră credinţa strămoşească cu credinţă în idoli. Şi iată că Mântuitorul Se opreşte într-un oraş, în Sihar, Se opreşte la o fântână. Şi iată că la această fântână vine o femeie să scoată apă. Ca să înţelegem bine Evanghelia trebuie să mergem înapoi în satele noastre româneşti, că pe stradă, aici, nu găsim nici o fântână. Dar ca să înţelegeţi bine gândiţi-vă la fântânile acelea din sat. Şi la o astfel de fântână astăzi Mântuitorul Se opreşte. Era pe la ceasul al şaselea, ceea ce înseamnă că era destul de cald, era ziua în amiaza mare.

Şi iată că vine o femeie să scoată apă şi Mântuitorul intră în conversaţie foarte obişnuit, aşa cum intră şi cu noi: Dă-Mi să beau. Sigur că atunci când Mântuitorul i-a vorbit femeii, femeia a rămas şocată. De ce? Pentru că era o diferenţă între samarineni şi evrei şi se pare că această diferenţă era vizibilă: ori în grai – aveau un alt dialect – ori în îmbrăcăminte, ceva era vizibil, pentru că imediat femeia Îi spune: Cum Tu, care eşti evreu, îmi ceri mie, femeie samarineancă, o femeie dispreţuită de voi, să-Ţi dau apă? Atunci Mântuitorul întoarce conversaţia şi spune: Dacă ai fi ştiut tu cine ţi-a cerut apă, tu ai fi cerut de la El şi El ţi-ar fi dat ţie apa cea vie! Despre asta vorbim astăzi, despre apa cea vie, din care dacă cineva va bea, nu va mai înseta niciodată!

Femeia samarineancă tot nu înţelege, rămâne tot la apa ei cea de toate zilele şi spune, în Evanghelia de la Ioan: Ce fel de om eşti Tu? Cum vei scoate apă din fântâna aceastǎ adâncă, pentru că n-ai nici găleată? Ea rămâne la treburile ei omeneşti. Noi de multe ori venim la Mântuitorul cu problemele noastre de zi cu zi şi Mântuitorul ne cheamă la ceva mai mult, la ceva mai mult decât putem noi înţelege. Şi zice: Veniţi la Mine să vă dau apa cea vie! Şi noi rămânem tot cu impresia aceea: Doamne, dar de unde ai Tu să-mi dai apa mea de toate zilele? Cum poţi Tu să mă scapi de datorii? Cum poţi Tu să mă ajuţi să scap de lucrul ăsta? Rămânem tot la lucrurile minore, aşa cum a rămas femeia samarineancă. Apoi Mântuitorul îi spune: Nu, apa pe care ţi-o dau Eu este o apă diferită de apa aceasta, este apa care va curge şi în tine şi dacă o vei descoperi din tine nu vei înseta niciodată.

Noi suntem însetaţi teribil, mai ales societatea în care trăim este însetată teribil suntem însetaţi după distracţie, suntem însetaţi după relaxare, suntem însetaţi după bani, suntem însetaţi după fericire şi o căutăm tot unde nu trebuie. Noi toţi suntem însetaţi! Toţi oamenii din lumea aceasta sunt însetaţi. Nu există un om care să nu aibă o dorinţă spirituală, să nu aibă o chemare de la Dumnezeu să se împlinească. Noi toţi vrem să fim fericiţi, vrem să fim fericiţi în ceea ce facem. Acesta este scopul vieţii: fericirea! Şi aşa de însetaţi suntem încât o căutăm în tot locul unde n-ar trebui să o căutăm, în toate lucrurile care nu ne satură.

Părintele Stăniloae ne spune foarte frumos că omul are o sete după infinit. Noi suntem chemaţi să ne împlinim şi pentru că omul L-a uitat pe Dumnezeu, încearcă să-şi sature setea de infinit prin lucruri finite. Încercăm să ne săturăm dorinţa noastră de infinit prin lucruri finite: printr-o pereche de pantofi, printr-o maşină, printr-o casă, printr-o rochie… Prin orice lucruri încercăm să ne potolim setea noastră, vrem să ne împlinim. Săraci ce suntem… Nu ne dăm seama că lucrurile finite nu ne pot da o fericire infinită. Fericirea infinită vine doar de la un Dumnezeu infinit!

Femeia samarineancă de astăzi tot nu înţelege ce spune Mântuitorul şi spune: Cine eşti Tu? Şi atunci Mântuitorul îi spune: Du-te acasă şi adu-l pe bărbatul tău. Pentru că Mântuitorul ne cheamă la El cu toată familia. Nu ne cheamă singuri. Nu ne cheamă să venim la El şi să lăsăm copiii sau să lăsăm acasă soţul sau soţia să-şi vadă de treaba lor. Suntem chemaţi să ne mântuim cu toţii, ca familie. Ştim cu toţii că familia este o Biserică mai mică.

Şi-i spune femeii samarinence: Adu-l pe bărbatul tău. Şi femeia Îi zice: N-am bărbat. Foarte uşor! N-am bărbat. ŞI Mântuitorul îi spune: Adevărat ai răspuns. Cinci bărbaţi ai avut până acum şi cel cu care trăieşti acum nu este bărbatul tău. Şi această femeie era într-o sete, o sete după desăvârşire. Cu câte feluri de bărbaţi se va fi întâlnit? Poate unul era mai rău decât celălalt, poate ea era mai

rea decât bărbaţii cu care se întâlnise, atât de mult încât nu-şi găsise fericirea! Căutase cinci bărbaţi şi cu cel cu care era acum nu era căsătorită! Şi totuşi cu o astfel de femeie, cu care mulţi dintre noi probabil nu ne identificăm, dar nu contează, ne identificăm în alte departamente ale vieţii, în alte scăderi, că de multe ori cădem în acelaşi păcat nu de cinci ori, ci de o sută de ori! Şi nouă Mântuitorul ne spune: Vino cu păcatul tău la mine!

Iată, cu o astfel de femeie Mântuitorul vorbeşte. Şi femeia, văzând că i-a spus toate din viaţa ei, a spus: Tu eşti un prooroc! Tu eşti Mesia! Şi imediat merge în oraş să le spună tuturor consătenilor ei: Am aflat pe Mesia! Am aflat pe Hristos!

În drum spre sat, foarte frumos ne spune Evanghelistul Ioan, că după conversaţia cu femeia, ea îşi lasă găleata şi pleacă în oraş. Femeia vine să ia apă, aşa cum şi noi facem de multe ori – foarte bine s-a potrivit Evanghelia asta la noi: plecăm din ţară să scoatem mai multă apă în America, pentru că e o altă societate, o altă economie, o altă viaţă, o altă structură şi venim cu găleţile noastre, venim cu ele să le umplem. Şi, când ajungem aici, ne dăm seama că nu găleata din mână este cea care ne umple viaţa, deşi ne ajută, ci găleata sufletului este cea care trebuie umplută. Că putem să avem de toate în jurul nostru şi să fim nefericiţi. Ce bine se aplică Evanghelia de astăzi la noi!

Femeia îşi lasă găleata. Deşi s-a dus pentru muncă, Îl descoperă pe Dumnezeu. Câţi dintre noi nu-L descoperim pe Dumnezeu departe de casă? Sau câţi dintre noi L-am descoperit pe Dumnezeu acasă? De multe ori, venind în străinătate, lucrurile se schimbă, dinamica noastră spirituală se schimbă. Ne lovim de lucruri de care nici nu credeam că ne lovim. Când am plecat şi eu în America am zis că ce frumos va fi! Mă uitam la filmele de la Hollywood, ştiţi, cu zgârie-nori. Vai, ce frumoase sunt! Am ajuns aici şi am văzut zgârie-norii în treacăt şi am rămas într-un apartament. Şi muncim, poate mai mult decât munceam acasă şi într-adevăr, este o altă economie. Însă sufletul, setea noastră de fericire ne dăm seama foarte bine că nu poate fi oprită cu lucruri finite, că nu are cum, lucrul finit moare. Orice lucru care moare nu ne poate da infinitul, ci lucruri infinite: dragostea este cea care ne împlineşte pe toţi!

Şi un ultim punct pe care vreau să-l subliniez este că această femeie, aşa cum era ea… că noi nu suntem chemaţi să judecăm pe cei din afară, suntem chemaţi să ne judecăm pe noi în primul rând… Un părinte zicea: Fii blând cu cei din afară şi dur cu tine! Femeia îşi avea viaţa ei, îşi avea împlinirile ei, insatisfacţiile ei şi totuşi Mântuitorul îi schimbă viaţa aşa mult încât femeia devine un ucenic. Femeia, într-o secundă, începe să vorbească celor din jur de Hristos, cât bine i-a făcut ei Domnul. Începe să le spună celor din jur: Hristos nu este un simplu om, este ceva mai mult, nu este un simplu om! El mi-a spus toate din viaţa mea! Şi iată că samarinenii, acest neam care era dispreţuit de evrei pentru că se

încurcaseră cu alţi idoli, iată că aceşti samarineni Îl primesc pe Mântuitorul în casa lor şi în satul lor timp de două zile.

Şi noi suntem chemaţi să fim lumină lumii! Dacă Îl avem pe Hristos în viaţa noastră, nu se poate să nu-L dăm celor din jur! Vorbisem cu un părinte foarte frumos, convertit la ortodoxie, şi mi-a spus: Părinte, credinţa sau iubirea de Dumnezeu, este ca o boală, ca un virus! Atunci când te prinde un virus, îl dai, nu ai cum să nu-l dai, pentru că se răspândeşte. Şi credinţa trebuie să fie un "virus binecuvântat". Şi părintele spune: Credinţa este un virus pe care îl dai, nu se poate să nu-l dai, dacă-L ai pe Dumnezeu în inimă nu se poate să nu-L dai celui de lângă tine! N-ai cum! Dar dacă nu-l dai, nu-ţi face probleme, e numai o tuse. Nu-i un virus, e o tuse, trece, te apucă din când în când, te apucă de te doare capul sau eşti adormit, tuşeşti un pic, clăteşti gâtul cu ceva, ţi-a trecut.

Pentru mulţi dintre noi, credinţa aşa este, ca o tuse: ne apucă duminică şi ne lasă după aceea. Dar ca să putem arde pentru Hristos, trebuie să fie un virus şi să fie în toată fiinţa noastră şi să-i spunem celui de lângă noi: Frate, nu e bine! Uite ce zice cuvântul Scripturii, uite ce zice Dumnezeu pentru tine! Haide înapoi la viaţă, haide! Nu e bine ce faci! Trebuie să-i aprindem pe cei din jur, să-i aprindem cu dragoste! Nu cu deget[ul ridicat]!

Cum zicea părintele Paisie Olaru: Turma nu se conduce cu bâta, ci se conduce cu fluieraşul! Trebuie să le arătăm celor din jur că avem dragoste! Nu că-i condamnăm, nu că-i criticăm, ci lucrul pe care ni l-a adus Dumnezeu nouă şi pentru care trebuie să-I mulţumim în fiecare duminică este că ne-a adus iubire, ne-a adus Înviere, ne-a aduc sens vieţii!

Aceasta este învăţătura Evangheliei de astăzi! Amin".

Mărturia unei tinere din zilele noastre despre întâlnirea vie cu Hristos: “Mă simţeam singură, aveam nevoie de dragostea cuiva şi aşteptam un băiat, dar când L-am cunoscut pe Dumnezeu, am înţeles că El era Mirele aşteptat”

Ascor Cluj/ Foaia filocalică: Dumnezeu e „dragostea pe care o căutăm”

Interviu cu Sonia Păuna, una dintre membrele statornice ale comunităţii Bisericii Studenţilor din Campusul Universitar Haşdeu, realizat de Ana Maria Neag. Despre primii paşi în credinţă, despre descoperirea Sfintelor Taine şi despre căutările tinerilor în zilele noastre.

Ana-Maria Neag: ***- Cum L-ai cunoscut pe Dumnezeu? Poţi identifica un moment în care ai înţeles că El este - Eu sunt Cel ce sunt (Ieşire 3: 14)?***

Sonia Păuna: Totul a început în liceu, prin clasa a XII-a. Atunci m-am confruntat cu o suferinţă sufletească foarte chinuitoare, ce nu avea nici o explicaţie. Eram ca toţi adolescenţii care caută un sens al vieţii. Nu eram o persoană retrasă, ci chiar sociabilă, aveam mulţi prieteni. Nu îmi lipsea nimic din punct de vedere material, la şcoală aveam note bune, părinţii erau mulţumiţi. Îmi simţeam însă sufletul foarte gol. Ştiu că la un moment dat m-a întrebat cineva cum mai e viaţa mea. I-am răspuns că sunt în întuneric, dar nu mă gândeam exact la ce ziceam. Suferinţa aceasta se amplifica pe zi ce trece. Am venit la facultate la Cluj, iar aici am întâlnit un băiat, căruia i-am destăinuit starea mea. El era o fire mai filozofică, m-a întrebat mai întâi ce cărţi îmi plac şi i-am spus că citesc poezie şi literatură. Apoi conversaţia a continuat cu întrebări mai profunde, despre viaţă. I-am mărturisit că eu m-am cam săturat de viaţă şi că mai fericită aş fi să mor, pentru că nu am pentru ce să trăiesc. Atunci el m-a întrebat: „Dar tu mergi la biserică, ai mers vreodată la Liturghie?”.

I-am răspuns că nu e nevoie, Dumnezeu e pretutindeni, nu neapărat la biserică. Era postul Crăciunului, m-a îndemnat să merg în fiecare duminică până ce urma să se încheie această perioadă. Aşa am ajuns la biserica din Haşdeu. Nu ştiam

absolut nimic despre ce înseamnă viaţa bisericească şi viaţa duhovnicească, despre Împărtăşanie, despre rugăciune, despre Sfinţi.

A.-M. N.: ***Care a fost prima impresie despre acest loc?***

S. P.: Când am intrat, pentru prima dată m-am simţit acasă. Nu am mai suferit atât de mult, deşi suferinţa încă mai perisista, încă nu găsisem leacul. Totuşi, după multă vreme, simţeam o pace. Nu era slujbă, nu era nimeni înăuntru. Cred că întâi am stat în tăcere, îmi era de ajuns liniştea aceea din biserică. Am mers apoi şi la slujbe, dar pentru că nu înţelegeam, nu prea îmi atingeau sufletul. Eu, mai mult îmi doream pe cineva, însetam de cineva. Suferinţa aceea se datora faptului că mă simţeam singură, aveam nevoie şi de dragostea cuiva. Într-un fel, credeam că o prietenie cu un băiat va rezolva asta. Şi tot aşteptam băiatul acela căruia să-i dau dragostea mea şi el să-mi dea dragostea lui, şi astfel va fi în sfârşit un sens pentru mine pe pământ. Însă când am înţeles ce înseamnă Împărtăşania, anume că Dumnezeu ţi se dăruieşte întreg, am înţeles că El e dragostea pe care o căutam. Atunci a încetat suferinţa aceea, atunci cu o mână nevăzută Dumnezeu a luat-o de pe mine. La primele Împărtăşanii nu am înţeles întru totul ce înseamnă, dar am citit mai mult şi apoi a dispărut pur şi simplu orice durere, atunci nu mai mâncam, nu mai dormeam, eram plină cumva de dragostea lui Dumnezeu, nu mai aveam nevoie de nimic.

A.-M. N.: ***La cât timp te-ai împărtăşit după ce ai început să mergi la biserică?***

S. P.: M-am spovedit mai întâi la Părintele Ciprian Negreanu (preotul misionar al Bisericii Studenţilor din Cluj-Napoca). Fusesem un copil cuminte, nu am făcut păcate mari, opritoare de la Împărtăşanie, aşa că am primit repede Sfintele Taine. A fost şi este cel mai minunat dar din viaţa mea. E singurul lucru care mă convinge şi îmi aminteşte că Dumnezeu e dragoste. Altfel aş uita… Orice îndoială, orice tristeţe nu îşi mai au rostul. Nu mai sunt îndreptăţită să sufăr dacă mă împărtăşesc. Mi se dă totul, chiar Dumnezeu vine în mine.

A.-M. N.: ***În copilărie ai vreo amintire legată de relaţia cu Dumnezeu? Îţi aminteşti cum Îl percepeai atunci?***

S. P.: De mică vorbeam cu Dumnezeu. Nu ştiu dacă era chiar o relaţie propriu-zisă. Totuşi, necunoscându-L, tot timpul am vorbit cu El. Numai nu ştiu dacă m-am întrebat vreodată cum e El, cine e El, dacă vreau o relaţie mai adevărată cu El, ca şi cu o persoană vie.

A.-M. N.: ***În adolescenţă a continuat acest dialog?***

S. P.: Nu mergeam la biserică, dar L-am căutat mereu pe Dumnezeu în natură, în poezie. Mă bucuram de cărţile în care se vorbea despre El, de muzica clasică. Însă nu era destul. Nu înţelegeam de ce nu mă mulţumeşte, erau lucruri atât de frumoase. Îmi ziceam: „Uite, dacă pot privi cerul, dacă natura e atât de frumoasă, la fel poezia şi muzica, ce-mi trebuie mai mult, de ce nu sunt fericită? De ce înseteză sufletul meu?". Eu credeam că trebuie să vină la un moment acel cineva, un băiat, şi îl aşteptam. De aceea, cred că Dumnezeu a venit pentru mine ca un mire. Astfel a fost întâlnirea mea cu Dumnezeu. Când m-am apropiat, am ştiut că e El e, El era Cel pe care Îl aşteptam. De aceea, n-am mai avut nevoie atunci de nici o dragoste, înţelegeam monahismul, îi înţelegeam pe cuvioşii care mergeau în pustie. Ştiu că am mers la mormântul Părintelui Arsenie Boca şi cum eram începătoare în credinţă, l-am rugat să aflu mai repede şi cât mai multe despre Dumnezeu. N-am citit multe cărţi, dar în scurt timp mi-am dat seama că El era Mirele pe care Îl aşteptam. Nu mai aveam nevoie de nici un mire în momentul acela, nu ştiam cum să fug mai repede din lume, viaţa monahală mi se părea viaţa cea mai frumoasă de trăit. Vedeam că ceilalţi suferă şi mi-era milă de oameni că ei nu ştiu că singura viaţă frumoasă şi adevărată e cea trăită pentru Dumnezeu. Nu înţelegeam de ce am pierdut atât timp, mă gândeam că trebuie să fac multe-multe, vream să mă apropii cât mai mult de Dumnezeu, să recuperez optsprezece ani pierduţi. Acum însă consider că poţi fi cu Dumnezeu şi în lume. Nu mai am gândul acesta legat de monahism, m-am convins că toţi suntem chemaţi să ne unim cu Dumnezeu, nu numai monahii. Acesta e singurul sens al vieţii omului, să se unească cu Dumnezeu.

A.-M. N.: ***Nu e mai greu în lume?***

S. P.: Nu cred. Nimic nu poate împiedica sufletul să se roage, absolut nimic, nici un om, nici o situaţie, nici o întâmplare. N-o să aibă omul nimic de zis la Judecată, cum că nu s-a putut ruga. Nimic nu poate opri mintea, aşa cum atunci când eşti îndrăgostit pur şi simplu îţi apare în minte persoana iubită, te gândeşti fără să vrei la el/ ea, nu te forţezi. Pe Dumnezeu, Cel care îţi dă trupul şi sângele Lui nu poţi să-L uiţi. Nu poţi…

A.-M. N.: ***Ce îţi plăcea să citeşti? Te-au ajutat în vreun fel lecturile să-L descoperi pe Dumnezeu?***

S. P.: Citeam multă poezie, îmi plăceau poeţii mai melancolici: Rimbaud, Mallarmé… Poetul care mi-a inspirat lucrarea de licenţă, Lamartine, m-a ajutat foarte mult, scria mult despre Dumnezeu, despre descoperirea Lui în natură. La fel şi muzica clasică, nu ascultam concerte, ci cântări line, simple, ce vorbesc mai mult inimii decât minţii. Uneori ascultam muzică în genunchi, îmi părea o rugăciune. Dar tot nu era destul, nu eram fericită. Fiind o fire pătimaşă vream să merg până la capăt, aşa cum vor oamenii când se îndrăgostesc. Aşa trebuia să

fie şi cu Dumnezeu, o unire desăvârşită, nu numai să ştiu că e undeva acolo, în cer. Totuşi nu-mi imaginam că poate exista o apropiere atât de mare: să vină El în sângele tău, în trupul tău. Am citit în Părintele Paisie şi marii iniţiaţi ai Indiei cum descrie autorul Împărtăşania: ca o îmbrăţişare a lui Dumnezeu, ca o unire desăvârşită. Scria că nici mama cu fătul nu sunt atât de uniţi, cum poate Dumnezeu să se unească cu omul. Aşa simţea Părintele Paisie Împărtăşania. Lecturile, muzica sunt lucruri frumoase, lăsate de Dumnezeu, dar nu-mi potoleau setea, nu-mi luau suferinţa.

A.-M. N.: ***Nu conţineau maximul de trăire pe care îl căutai tu?***

S. P.: Nu, pentru că nu era şi relaţia vie, directă cu Dumnezeu. Asta a fost mirarea mea cea mai mare, cum de, pur şi simplu, a dispărut durerea, care mă făcea să însetez iar şi iar. S-a împlinit cu mine ceea ce zice Mântuitorul: Tot cel ce va bea din apa aceasta iarăşi va înseta, dar cel ce va bea din apa pe care Eu i-o voi da nu va mai înseta în veac (Ioan 4: 13-14).

A.-M. N.: ***Dar greutatea acelei stări nu revine?***

S. P.: – Revine… E ca un ghimpe în trup. Ori de câte ori Îl uit pe Dumnezeu, ori de câte ori pierd legătura cu El, uit că Lui trebuie să-I dăruiesc toată inima mea şi nu mă mai raportez la El ca la o persoană vie şi care mă iubeşte, atunci apare din nou. Dacă El Mi se dăruieşte în întregime şi atât de des, cumva şi sufletul vrea să se dăruiască, însă este împiedecat, încurcat de cele ale lumii şi îndreptat spre lucruri trecătoare. De exemplu, aceasta se întâmplă când iubim un om mai mult decât pe Dumnezeu, când punem un alt om în locul Mirelui sau vrem să luăm locul Mirelui din inima celuilalt.

A.-M. N.: ***Acum se manifestă la fel suferinţa aceea?***

S. P.: Nu, nici gând. Acum şi dacă sufăr, suferinţa mea e plină de sens. Ştiu că Dumnezeu e aici, ştiu că iarăşi mă voi împărtăşi, că mi Se va dărui întreg. Nu mai e cale fără de ieşire; înainte totul era dramă şi tragedie. La Dumnezeu însă nu există tragedie, cum zice Părintele Rafail Noica. Avem un Dumnezeu atât de bun.

A.-M. N.: ***Când ai început să cunoşti credinţa, cum te raportai la comunitatea Bisericii Studenţilor? Ce era diferit aici?***

S. P.: La început, pe toţi oamenii de aici i-am perceput ca pe nişte sfinţi, pentru că vedeam că au o viaţă atât de frumoasă şi de curată. Nici nu ştiam că se poate trăi aşa. Într-un fel, nu mi-am schimbat părerea pentru că sunt oameni care Îl caută pe Dumnezeu. Nu aş vrea să plec niciodată de lângă ei. Sunt singurii

oameni de lângă care n-am mai vrut să plec, lângă care aş vrea să stau şi o veşnicie, pentru că ei Îl iubesc pe Dumnezeu. De aceea, m-am gândit că va fi atât de minunat în Împărăţie, acolo sunt numai oameni care Îl iubesc pe Dumnezeu. Şi atunci cum să nu vrei să fii acolo?! În iad sunt cei care L-au hulit, L-au batjocorit, au trăit departe de El. De asta, îi preţuiesc pe cei din comunitatea noastră, fiindcă în fiecare descopăr ceva frumos şi lângă fiecare e frumos să stai.

A.-M. N.: ***Arhimandritul Sofronie spune că „până la a se descoperi Dumnezeiasca Lumină, suntem ca orbii. În afara acestei Lumini, noi nu recunoaştem păcatul; fără ea nu se deschide înaintea noastră căderea omului în adevăratele ei dimensiuni" (Arhimandritul Sofronie, Vom vedea pe Dumnezeu precum este, Editura Sophia, Bucureşti, 2005, p.). Cum te raportai la păcat, simţeai că greşeşti cu ceva prin felul de a trăi?***

S. P.: Inexplicabil, neavând păcate mari, totuşi mă simţeam foarte întinată, simţeam nevoia de o curăţire. Nu avusesem nici o prietenie, nu mă apropiasem de nici un băiat. Ţin minte că odată priveam norii, vedeam că sunt aşa de albi, aşa de curaţi. Mă gândeam cum ar fi să fiu eu aşa, să fie inima mea aşa. Neştiinţa şi îndepărtarea de Dumnezeu erau totuşi păcate mari… La prima mea spovedanie, ştiu că asta am mărturisit, că mă simt foarte întinată. Inima mea era locaş de gânduri rele, cele mai negre erau legate de sinucidere. Nu mi se părea că e un păcat, îmi ziceam că oricum nu am pentru ce să trăiesc, mi se părea cel mai îndreptăţit lucru să mor. Era însă ceva foarte împovărător pentru suflet. Apropierea de Dumnezeu, prin Sfintele Taine, prin rugăciune am simţit-o apoi ca pe o curăţire. Se zice despre pocăinţă, despre lacrimi că sunt al doilea Botez. Aşa le-am perceput şi eu, pentru prima dată lacrimile mele au fost curăţitoare… Înainte, într-adevăr, mă simţeam oarbă, eram departe de Lumină. Şi acum poate mai sunt în întuneric, dar măcar acum păşesc spre Lumină.

A.-M.N.: ***Ai simţit vreodată o plafonare la nivel duhovnicesc? Cum s-a manifestat?***

S. P.: Da, e foarte periculoasă plafonarea. Pentru mine, s-a manifestat tot prin prezenţa acelei deznădejdi. Nu L-am mai căutat pe Dumnezeu, nu L-am mai înţeles ca Dumnezeu viu, prezent. Când eşti în Dumnezeu nu mai poţi să suferi, eşti plin de viaţă şi de energie.

A.-M. N.: ***Deznădejdea e totuşi o stare intensă...***

S. P.: Aşa este, dar eu o văd ca pe o plafonare. Ea înseamnă orbire a sufletului, nu-L mai vezi pe Dumnezeu ca dragoste şi suferi, te plafonezi. Când Îl vezi pe

Dumnezeu foarte aproape de tine, nu poţi să te plafonezi. Această plafonare e oarecum umilitoare pentru suflet.

A.-M. N.: ***Cum se manifesta în exterior deznădejdea?***

S. P.: Mă îndepărtasem şi de oameni, plafonarea a însemnat o închidere în sine. Nu vobeam, plângeam toată ziua… Îmi dădeam seama că de Dumnezeu am nevoie, dar credeam că rezolv altfel situaţia, că deocamdată duhovniceşte stau bine. Gândeam că Dumnezeu trebuie să facă ceva, nu eu.

A.-M. N.: ***Ce ai făcut atunci?***

S. P.: În primul rând, am început să mă rog mult mai mult, să fiu mai atentă la cuvintele din slujbe, din Evanghelie, din cărţile duhovniceşti, am început să cred fiecare cuvânt, să cred că Dumnezeu e aici. Părintele Rafail Noica zicea aşa: numai atât să credem că Dumnezeu e atotputernic şi ne iubeşte. Par cuvinte simple, dar e atât de greu să le credem cu toată fiinţa. Necredinţa e ruşinoasă. Am citit despre Sfântul Serafim de Sarov că la un moment dat a avut îndoieli în credinţă (el, care avusese vedenii, o văzuse chiar pe Maica Domnului). Pentru gândurile acestea a stat o mie de zile pe o piatră. M-am gândit atunci: „Uite cum a luptat el cu un gând-două de necredinţă, şi eu să nu fac nimic?”. Atunci am început să lupt, mi-am zis: „Dacă tot sunt în biserică şi am atâtea arme, hai să le folosesc. Hai să folosesc ca nişte arme rugăciunea, postul, Sfintele Taine…”. Zicea Părintele Ciprian că de ar crede cineva că se împărtăşeşte cu Trupul şi Sângele lui Hristos, ar vedea ce mare minune e acolo, ar vedea că nu orice e în linguriţa aceea, ar înţelege că acolo e mai mult decât cerul şi pământul. În cele mai grele clipe asta îmi zic: „Mâine mă împărtăşesc cu Dumnezeu, mâine vine Dumnezeu în mine, vine Cel ce m-a zidit, vine Mirele”. Dacă cred asta, nu mai pot rămâne în starea aceea de tristeţe. Părintele Rafail Noica zice că primul pas e credinţa; după aceea, te porţi potrivit credinţei tale; apoi, credinţa începe să dea roadă; dacă dă roadă apare nădejdea, dacă începi să nădăjuieşti începi să vezi mai bine, te apropii de Dumnezeu; când te-ai apropiat de Dumnezeu, începi să-L iubeşti. Şi aşa ai ajuns la dragoste. Sunt grei paşii aceştia: credinţa, nădejdea, dragostea. Credinţă nu trebuie multă, ci numai cât un grăunte de muştar, aşa cum zice Mântuitorul.

A.-M. N.: ***Te rugai înainte de convertire? Ai citit Evanghelia?***

S. P.: Da. Când eram mică, aveam vreo 7-8 ani, mi-am dat seama că există multă suferinţă în lume. Mi-am spus atunci că trebuie să mă rog. Mă gândeam la multe boli şi la suferinţele oamenilor, iar seara înainte de culcare mă rugam pentru toţi copiii, pentru cei care n-au părinţi, pentru cei care n-au ce să mănânce ori n-au casă. Enumeram multe suferinţe acolo, îmi lua multe minute,

la un moment dat nu-mi mai aminteam câte suferinţe sunt pe lume. Am fost foarte fericită când am citit în Evanghelie: Iar când vă rugaţi, nu spuneţi multe... (Matei 6: 7). A fost o uşurare că pot să zic doar Tatăl nostru şi să mă culc.

A.-M. N.: ***Ai fost studentă la Facultatea de Litere. Ai lucrat după terminarea studiilor? Cum a fost această experienţă?***

S. P.: Am lucrat câteva luni la un call-center. Tot încercam şi acolo să-mi amintesc de Dumnezeu. În pauze citeam din Noul Testament, veneau colegii şi mă întrebau: „Ce faci? Odihneşte-te şi tu… Măcar să pleci din faţa calculatorului”. Eu le ziceam că mi-e bine, că aceasta e mâncarea mea şi odihna mea. Erau singurele momente în care îmi puteam aminti de Dumnezeu şi profitam de acele 9 minute de pauză. Uneori mai ieşeam şi mai vorbeam cu colegii, nu voiam să fiu chiar aşa de ciudată. Îmi dădea multă bucurie Dumnezeu atunci, deşi lucram mult, nu ştiam cum să-I mulţumesc şi pentru că îmi dădea şansa de a-mi aminti de El.

A.-M. N.: ***Cât timp ai avut acest serviciu?***

S. P.: Nu mult, o lună. După aceea, o vreme, am dat meditaţii la limba franceză.

A.-M. N.: ***– Care a fost motivul pentru care ai renunţat?***

S. P.: Nu am renunţat de bunăvoie. Cumva, aşa s-au rânduit lucrurile de Dumnezeu. Era nevoie de cineva care să stea în biserică şi nu era nimeni disponibil full-time. Atunci am rămas eu cu drag. E cel mai frumos serviciu din lume, nu l-aş da pe cel mai bine plătit post. Nu ştiu cât păzesc eu biserica, mai mult mă păzeşte ea pe mine.

A.-M. N.: ***Te rog, transmite câteva gânduri pentru studenţi, pentru tineri. Ce este cel mai important în viaţă?***

S. P.: E foarte greu să dau sfaturi, pentru că nu am mare experienţă duhovnicească. I-aş îndemna să rămână lângă Dumnezeu, să-L caute pe Dumnezeu. Nu ştiu dacă toţi simt o reală nevoie de Dumnezeu, aşa cum scria Daniel Turcea: „în inima inimii de ţărână/ sângele Tău îmi zvâcneşte/ în răsuflarea pământului. Tu, îmi eşti aer/ cu pleoapele te-aş acoperi/ trăieşte în mine” (Iubire, înţelepciune fără sfârşit, în volumul cu acelaşi nume, Editura Albatros, Bucureşti, 1991, p. 135).

Hristos este Aerul, Hristos este viaţa, Hristos este Sângele. Dacă ar putea să fie Dumnezeu pentru fiecare aşa, cred că asta e viaţa adevărată, numai pentru asta

merită să trăiești, să-L faci pe Dumnezeu aerul tău, viața ta, sângele tău. Altfel, viața e serbădă, fără sens.

Pr. Vasile Gordon - Predică la Duminica a V-a după Paşti - a Samarinencei

„Hristos a înviat!”

Iubiţi credincioşi, pentru a înţelege mesajul evangheliei de astăzi, vă solicităm câteva minute de răbdare pentru a vă prezenta mai întâi anumite date istorice, de mare importanţă, extrase în principal din Cărţile Vechiului Testament.

Astfel, în Cărţile Regilor citim că după o domnie strălucită de 40 de ani, regele Solomon a trecut pragul veşniciei, pe la anul 930 î.Hr. În urma lui, fiii săi au împărţit ţara în două: Ieroboam a luat partea de nord, formând Regatul Israel (capitala Sichem) şi Roboam partea de sud, Regatul Iuda (capitala Ierusalim).

Pentru lămuririle ce vor urma, trebuie să reţinem că Regatul de Nord, Israel, va cădea sub asirieni, prin anii 722-721 î.Hr., iar cel de sud, Iuda, pe la anul 600 î.Hr. Regatul de Nord cuprindea în graniţele sale şi provincia Samaria. La căderea regatului, populaţia din această provincie a fost deportată în Asiria, în locul ei fiind aduşi, după cum citim în IV Regi (17, 24) „...oameni din Babilon, Cuta, Ava, Hamat şi Sevarfaim, pe care i-a aşezat prin cetăţile Samariei...”.

Se înţelege că aceste populaţii au adus cu ei şi zeităţile păgâne la care se închinau. La întoarcerea din robie (538 î.Hr.), samarinenii s-au amestecat cu aceste neamuri, dând astfel naştere unui popor hibrid, atât din punct de vedere etnic cât şi religios, adorând zei păgâni precum Sucot-Benot, Nergal, Aşima etc.

Iubiţi credincioşi, numai în lumina acestor date istorico-biblice înţelegem de ce iudeii, care se considerau un popor curat, nu voiau să aibă amestec cu samarinenii, fiindcă vedeau în ei o adunătură de oameni spurcaţi.

Este greu cuvântul, dar aşa se explică mirarea femeii samarinence din Evanghelia de astăzi: „Cum, Tu care eşti iudeu, ceri să bei apă de la mine, o femeie samarineancă?” (Ioan, 4, 9). Cu alte cuvinte, nu ziceţi că noi, samarineii, suntem spurcaţi? Nu Ţi-e teamă că Te vei spurca? Răspunsul Mântuitorului ne este cunoscut.

Aşadar, începem să înţelegem acum că mesajul principal din Evanghelia citită azi este că Mesia, Fiul lui Dumnezeu, n-a venit să mântuiască numai poporul iudaic, ci întreg neamul omenesc.

În acelaşi sens, că nu numai în Ierusalim se poate aduce închinare Dumnezeului adevărat, ci în orice loc, pentru că Dumnezeu, duh fiind, este pretutindeni.

Iar acum vom străbate împreună firul evangheliei, propriu-zis al convorbirii dintre Mântuitorul şi femeia samarineancă, pentru a limpezi câteva aspecte.

Mai întâi, Mântuitorul face comparaţie între apa obişnuită de băut şi „apa cea vie”, pe care El, numai El, o poate da. Ceea ce n-a înţeles femeia atunci ştim noi acum: apa cea vie reprezintă, pe de o parte, învăţătura Sa, care adapă pe cei însetaţi de adevăr, pe de altă parte Sfintele Taine, prin care omul primeşte hrana cea veşnică.

În clipa în care Mântuitorul pomeneşte de cei cinci bărbaţi ai femeii (tâlcuitorii spun că ar fi o legătură cu cele cinci neamuri păgâne strămutate în Samaria), samarineanca îşi dă seama că are în faţa ei un OM deosebit, prooroc după socotinţa ei.

De aceea, cu multă încredere, îi pune o întrebare ce o frământa nu numai pe ea ci şi pe conaţionalii ei: unde este adevărata închinare, „pe muntele acesta, ori în Ierusalim?”. Muntele invocat era, de fapt, Garizim, pe care samarinenii zidiseră un templu, spre a-şi arăta opoziţia faţă de Ierusalim.

Acum Mântuitorul Iisus Hristos dă răspunsul aşteptat nu numai de samarineni, ci de întreaga omenire: „Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie ca în duh şi adevăr să i se închine!” (Ioan 4, 24).

Aşadar, nu doar în Ierusalim sau pe Garizim, ori în altă parte, ci pretutindeni, peste tot unde închinarea se face în adevăr. Adică Dumnezeului Celui adevărat, Iisus Hristos, precum Însuşi a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa”(Ioan 14, 6).

Iată adâncul tainei lucrării dumnezeieşti: Iisus Hristos se descoperă ca MESIA unei femei „oarecare”, ce aparţinea unui neam dispreţuit, marginalizat, catalogat spurcat de către iudeii rigorişti, stăpâniţi de egoism şi dispreţ, cărora, în orgoliul lor exclusivist li se părea că numai lor li se poate descoperi adevărul suprem.

Evident, Mântuitorul nu S-a descoperit întâmplător aşa, ci ca să arate că cei de pe urmă vor fi cei dintâi, iar cei dintâi vor fi pe urmă! (Matei 19, 30).

Tradiţia consemnează că femeia samarineancă a devenit, în urma acestei mântuitoare convorbiri, o mărturisitoare curajoasă a Evangheliei, sfârşindu-şi viaţa ca martiră, la Roma.

Biserica n-a uitat-o şi i-a dat zi anuală de pomenire, la 26 februarie, cu numele Sfânta Fotinia (nume sugestiv, „fos, fotos” în limba greacă însemnând „lumină”).

Iubiţi credincioşi, vom încheia amintindu-vă că Evanghelia de azi sfârşeşte cu mărturia că samarinenii Îl rugau pe Mântuitorul să rămână cu ei, convinşi pe deplin că El este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii (Ioan 4, 40-42).

Asemeni lor, credem cu tărie şi noi astăzi, strigând şi mărturisind: Hristos a Înviat! Amin.

Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja - Theologica - Să fim biserică a lui Hristos şi fântâni ale harului Său!

Duminica a 5-a după Paști (a Samarinencei) Ioan 4, 5-42

Fiecare cuvânt al Evangheliei este izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică, pentru că izvorăşte din Cel ce este veşnic şi ne descoperă Izvorul vieţii veşnice, Persoana lui Hristos, Cel înviat.

Între Învierea Domnului şi Înălţarea Domnului, fiecare duminică are semnificaţii vindecătoare şi restauratoare, desfăşurate în istorie, iar vindecarea şi restaurarea omului şi a lumii izvorăsc din Iisus Hristos Cel care a înviat. Hristos este izvor al vindecărilor în Biserică, vindecându-ne în primul rând de moartea cea veşnică.

- ✓ *Îl vindecă şi restaurează pe Toma din îndoiala sa,*
- ✓ *vindecă pe femeile mironosiţe de frică,*
- ✓ *vindecă pe slăbănogul de la Vitezda de slăbiciunea sa asumată întru răbdare,*
- ✓ *vindecă pe femeia samarineancă de astăzi, de nestatornicia şi neînţelegerea sa,*
- ✓ *vindecă pe orbul din naştere de neputinţa sa.*
- ✓ *Dar mai presus de toate, ne vindecă pe noi de moartea cea veşnică.*

Miza centrală a vindecării în Hristos nu se referă la o vindecare temporală a trupului şi sufletului omului, ci la vindecarea de moartea cea veşnică. În această perspectivă sunt centrate şi adâncite înţelesurile textului evanghelic citit în a 5-a duminică după Sfintele Paşti.

Cele vechi s-au făcut noi: fântâna, topos al împlinirilor profetice

Iisus Hristos înnoieşte cele vechi, în El cele vechi ale patriarhilor şi profeţilor nu sunt desfiinţate, ci împlinite.

În Sihar, la fântâna lui Iacov se întâlnesc noul cu vechiul, nu în despărţire, ci în împlinire. Fântâna, simbolistică a adâncurilor revelaţiei, semnifică locul împlinirii prin trecerea de la cele pământeşti şi exterioare spre cele netrecătoare şi interioare care transfigurează orice formă şi exterioritate. Pentru că închinarea în duh şi adevăr transcende orice formalism exterior specific iudeilor, transfigurând formele şi orice adevăr obiectivant, specific idolatriei păgânilor, distingând între creatură şi Creator. De asemenea, fântâna lui Iacov devine topos al împlinirii profetice pentru depăşirea sciziunilor interumane. Toate vor fi una în Hristos, atât iudei, cât şi păgâni.

Fântâna descoperă o verticală care coboară în adâncuri şi care restaurează şi dă sens orizontalei istoriei patriarhilor şi profeţilor, a unui popor devenit noul Israel. „Adânc pe adânc cheamă în glasul căderilor apelor Tale” (Psalm 41, 9). Fântâna era adâncă şi la baza ei nu stătea Iacov, ci Cel mai adânc şi mai înainte de Iacov, tocmai Cel care stătea de fapt în faţa femeii samarinence, Raţiunea veşnică a lucrurilor, Hristos. Mai mult, fântâna ca topos rămâne în conştiinţa oamenilor, mai ales a celor din Orient, ca loc al vieţii, apa fiind legată de întreţinerea vieţii pământeşti.

Cerând apă din fântână, Hristos arată că preţuieşte apa creaţiei, dar, totodată, invită pe orice om, identificat cu femeia samarineancă, să nu uite de Dăruitorul ei, adică prin cele materiale şi create să urce spre cele necreate şi veşnice.

În această convorbire am putea vedea imaginea din Rai, a convorbirii dintre Adam şi Eva, în jurul pomului cunoştinţei binelui şi răului. Şi atunci, şi acum era o convorbire despre viaţă. Atunci, o convorbire despre posibilitatea vieţii realizate fără Dumnezeu, prin mâncare şi închinare fără rânduială la cele contrare şi căderea în robia morţii, acum o convorbire despre viaţa realizată în Dumnezeu prin închinare în duh ca ridicare din robia morţii prin Adevăr, Hristos Cel înviat. Hristos reface şi vindecă integral itinerarul căderii şi retrasează cărarea omului spre viaţa cea veşnică. Tema mâncării şi a băuturii reprezintă o

constantă şi un examen al libertăţii, responsabilităţii şi iubirii în iconomia mântuirii, de la starea omului în Rai până la Apocalipsă.

La fântână. O întâlnire cu Viaţa despre viaţă

Convorbirea Mântuitorului Hristos cu femeia samarineancă la fântâna lui Iacov din Sihar este o convorbire cu Viaţa despre viaţă şi la acest dialog suntem chemaţi să fim parte. Ce şansă a avut această femeie să vorbească despre viaţă cu Cel ce este Viaţa. Femeia aceasta a venit la fântână după apa pământească, trecătoare şi s-a întâlnit cu Apa cea vie, netrecătoare, cu Hristos, a căutat ceva pământesc şi s-a întâlnit cu cerul. Iisus Hristos Se descoperă înaintea femeii ca fiind Apa cea vie, aşa cum altă dată S-a descoperit înaintea iudeilor ca fiind Pâinea cea vie, Pâinea care S-a pogorât din cer. Cel ce va bea din apa acesta nu va înseta, ci va avea viaţă veşnică, după cum cel care va mânca din Pâinea Hristos nu va flămânzi, ci va avea viaţă veşnică. Cât de minunat, elementele esenţiale ale vieţii, pâinea şi apa, pot fi vii! Da, pentru că sunt asimilate lui Hristos; cel ce mănâncă şi bea din Mine va trăi prin Mine.

Evanghelia de astăzi, plecând de la cele materiale şi trecătoare, ne vorbeşte despre cele veşnice şi netrecătoare, ne vorbeşte despre Cine este viaţa lumii, împlinirea lumii şi a istoriei. Aşa cum ne spune evanghelistul Ioan: „Întru El era viaţa şi viaţa era lumina oamenilor”. Omul a fost creat de Dumnezeu pentru viaţă şi nu o va putea dobândi prin el însuşi, ci doar prin participarea şi comuniunea cu Cel ce este Viaţa.

Omul este ceea ce mănâncă. Dacă mâncarea sa se rezumă doar la cele trecătoare, va fi doar trecător, muritor. Dacă însă mâncarea sa va fi şi din cele netrecătoare, va moşteni viaţa veşnică prin puterea lui Hristos. În cele trecătoare şi muritoare prin Hristos şi Învierea Sa s-au aşezat cele netrecătoare şi nemuritoare. Şi aceasta nu înseamnă exclusivism, ci împlinire, intuirea fundamentului şi rostului celor pământeşti.

Aşa după cum le spunea iudeilor altă dată: părinţii voştri au mâncat mană în pustie şi au murit (deşi unii credeau că prin mâncare şi-au rezolvat problema subzistenţei), aşa îi spune şi femeii samarinence că dacă rămâne doar la apa cea trecătoare va înseta din nou. Revelaţia Vechiului Testament, adusă prin patriarhi şi proroci, are valoarea ei, dar nu este desăvârşită, după cum omul nu poate fi împlinit doar în cele ale trupului, biologicului, slujit în sens unilateral, făcând abstracţie de constituţia dihotomică a fiinţei sale şi de unirea ei cu Cel veşnic. La fel şi noi, dacă vom rămâne doar la pâinea şi apa cea trecătoare, vom înseta mereu şi mereu. Viaţa nu ţine de pâinea cea trecătoare pe care noi de multe ori nu reuşim să o împărţim echitabil între noi, ci de Cel ce are viaţa cea netre-

cătoare. Pâinea cea trecătoare este un mijloc spre întreţinerea vieţii pământeşti, nu scopul vieţii pământeşti.

Împărtăşirea din apa cea vie, aşa cum reiese din convorbirea cu femeia samarineancă, care stătuse cu mai mulţi bărbaţi, se realizează în orizontul sfinţeniei, în acest orizont se cunosc şi darul lui Dumnezeu şi puterea de viaţă a apei celei vii, Hristos. În acelaşi mod, fântâna lui Iacob era o moştenire lăsată, plină de semnificaţii pământeşti şi profetice, cereşti. Apa din ea era darul creaţiei sau, teologic vorbind, creaţia ca dar, însă acest dar al creaţiei ca ostoire a setei trupeşti este împlinit, restaurat şi vindecat de Iisus Hristos în care am primit nu doar har peste har, ci şi dar peste dar, întrucât Dumnezeu atât de mult a iubit lumea, încât pe Unicul Său Fiu L-a dat, adică L-a dăruit pentru viaţa lumii. Prin urmare, lumea este un dar făcut omului ca semn al iubirii lui Dumnezeu, iar Hristos este darul lui Dumnezeu aşezat peste darul lumii făcut omului, pentru ca lumea să aibă viaţa veşnică. De aceea, Hristos îi spune femeii: ***„Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: dă-mi să beau, tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie”.***

Biserica, fântâna lui Iacov actualizată şi adâncită în Hristos

Iisus Hristos depăşeşte barierele mentale, religioase şi culturale ale timpului Său şi arată că taina Bisericii creştine va fi aceea de a aduna sub cupola ei toate neamurile, toţi oamenii pentru care Hristos S-a răstignit şi a înviat, dăruindu-le posibilitatea vieţii veşnice.

În Biserică se actualizează toate tipologiile Vechiului Testament şi se reconfigurează astăzi în chip spiritual întâlnirea de la fântâna lui Iacov, o întâlnire centrată în Hristos, în care se împlinesc prorociile făcute în vechime şi făgăduinţele sfinte şi întreaga istorie a mântuirii. În Biserică nu doar actualizăm istoria mântuirii, sau astăzi, întâlnirea de la fântâna lui Iacov dintre Hristos şi samarineancă, ci o şi adâncim personal-comunitar în experienţa şi înţelesurile ei.

Acest mesaj mântuitor nu se adresează doar unui singur popor, pentru că închinarea nu se va mai face în Ierusalim sau pe muntele Garizim, mărginit, ci dezmărginit - în duh şi adevăr - de unde universalitatea mântuirii în Hristos şi a Bisericii Sale. ***Adică Hristos ca apă vie este dăruit tuturor celor care doresc să creadă şi să-L iubească pe El din toate neamurile şi locurile pământului. Hristos a venit ca să ne facă din mărginiţi, dezmărginiţi, din trecători, veşnici şi din pământeşti, cereşti. Şi această taină se lucrează continuu până la sfârşitul veacurilor în Trupul Său, Biserica.***

Pentru viaţa noastră creştină rămân două întrebări esenţiale la care trebuie să răspundem: Unde ne putem împărtăşi din apa cea vie? Şi cum vom putea primi apa cea vie? În fiecare Liturghie, în biserică, preotul ne cheamă: „Luaţi, mâncaţi…”, „Beţi dintre acesta toţi…”, „Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să vă apropiaţi”. Aici sunt apa cea vie, viaţa în cadrele creaţiei, exigenţele şi posibilitatea de participare la ea. Apa şi pâinea după care alergăm în fiecare zi, subsumând toate problemele vieţii, este legitimă, dar nu suficientă, pentru că definiţia integrală a omului nu rezidă în cele care ţin de pământ. De aceea, echilibrul şi transfigurarea vieţii nu le scoatem din pământ, dintr-o fântână pământească, ci din fântâna cerească, Hristos, care a făcut şi pe patriarhi şi pe proroci, pe sfinţi şi pe cei care L-au iubit şi urmat, izvoare de apă curgătoare, fântâni tot mai adâncite în Taina vieţii. Deşi ne orientăm de multe ori doar spre cele pământeşti, să nu uităm că rădăcinile noastre sunt cereşti.

În aceste drepturi filiale şi condiţii cereşti ne-a aşezat Hristos prin Învierea Sa. Să ne amintim textul din Canonul Învierii: „Veniţi să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă făcut cu minuni (aluzie la minunile lui Moise când a scos apă din piatră în pustiu), ci din izvorul nestricăciunii care a izvorât din mormântul lui Hristos, întru care ne întărim”. În Hristos ca băutură nouă ne întărim, ca apă vie, aşa cum îi spune Hristos astăzi femeii, că apa pe care Eu o voi da se va face, în om, izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică. Prin urmare, apa cea vie este Hristos, Logosul Cel prin care toate s-au făcut, iar locul unde ne împărtăşim plenar cu Hristos este Biserica. Noi înşine suntem chemaţi, din perspectiva acestei împărtăşiri, să fim biserici şi fântâni tot mai adânci în care Apa cea vie, Hristos, să Se sălăşluiască. Este o odihnă dinamică a noastră în Hristos şi o odihnă dinamică a lui Hristos în noi. Să ne amintim în acest sens doar ecfonisul: „Că sfânt eşti Dumnezeul nostru şi întru sfinţi Te odihneşti!”

Femeia samarineancă reprezintă, în gândirea părinţilor Bisericii, Biserica dintre neamuri. Evanghelia de astăzi ne arată că femeia samarineancă, păcătoasă, s-a vindecat de neînţelegerea ei şi de păcatele ei, mergând în cetate şi mărturisind pe Hristos.

Este foarte interesant să reflectăm asupra mărturisirii slăbănogului de la Vitezda, care merge în Templu, şi a mărturisirii femeii samarinence, care merge în cetate. Unul se vindecă şi mărturiseşte pe Hristos între iudei, femeia se vindecă şi mărturiseşte pe Hristos în cetatea Sihar, între neamuri. Această mărturisire devine model de mărturisire pentru noi, iar mărturisirea centrală a noastră se referă la Hristos, viaţa lumii, la împlinirea celor materiale prin cele veşnice şi vindecarea celor create prin cele necreate.

La fel ca femeia samarineancă, să mergem şi noi în cetatea şi în lumea noastră şi să mărturisim că am întâlnit pe Hristos la fântâna lui Iacov, aici, în Biserică,

unde ne-a descoperit viaţa noastră şi împlinirea trecutului în prezent, dar şi drumul spre adâncurile înţelegătoare ale sensurilor lumii ca scară spre cer prin vindecarea ce izvorăşte din El. Dialogul de la fântâna lui Iacov să-l actualizăm ca dialog personal-comunitar al iubirii cu Hristos în Biserică pentru viaţa şi învierea noastră. Amin.

Pr. Prof. Univ. Ștefan Iloaie - Convertirea mărturisitoare a femeii samarinence

Duminica a 5-a după Paşti (a Samarinencei) (Ioan 4, 5-42)

Dialogul dintre Hristos şi femeia samarineancă este unic. El pleacă de la nevoia lui Hristos de a bea apă, pentru a atinge luminarea femeii din Samaria mai întâi cu privire la apa cea vie, apoi la adevărata închinare şi în cele din urmă la recunoaşterea de către Hristos că El este Mesia. Cele trei etape sunt şi trepte la care femeia are acces, la care Hristos o face părtaşă, de care ea se lasă deloc uşor convinsă.

Din felul în care s-a desfăşurat dialogul reiese cu claritate faptul că Domnul converteşte un suflet aşa cum asediatorul cucereşte o cetate. Mintea femeii samarinence este ageră, la început replicile ei sunt tari, chiar dure; cuvintele nu-s domoale, întrebările nu-s uşoare: în cetatea ei sufletească nu-i este uşor lui Hristos nici măcar să pătrundă, darmite să sălăşluiască! El Însuşi tatonează mai întâi sufletul printr-un subiect pe cât de necesar pentru Hristos-Omul însetat de apa trupească - „Dă-Mi să beau“ - pe atât de inutil pentru Fiul lui Dumnezeu; dar Călătorul urmărea altceva. Acesta a fost începutul necesar al dialogului, care-i deschide femeii interesul faţă de Necunoscutul din faţa ei.

Pragmatică, ea se lasă prinsă în discuţia despre apa cea vie, fără să simtă că Hristos a transferat discuţia din planul material în cel spiritual: „Dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot!“ Brusc, Domnul o aduce la realitate cerându-i să-şi cheme bărbatul, iar ea nu se ascunde şi este sinceră. „Atacul“ lui Hristos, ştiutorul inimilor, este direct: a avut cinci bărbaţi, acum este cu al şaselea. Adevărul acesta, spus astfel de Străin, produce o primă zgu-

duire a zidurilor ce păreau impenetrabile: femeia realizează că cel din faţa sa nu este oricine, că poate e chiar un proroc.

Pe când dialogul părea să se liniştească, este rândul samarinencei să se intereseze, să verifice... Mai întâi, unde ar fi mai bine să se închine: pe acest munte din Samaria ori în Ierusalim? Răspunsul „interogatului“ primeşte din nou conotaţie duhovnicească: „Nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim... Adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr“, adevăr care nu mai este o surpriză prea mare, căci femeia are deja încredere în Cel de dinaintea sa, iar cetatea sufletului ei începe să cedeze... Şi totuşi, o ultimă încercare din partea ei, dacă nu de rezistenţă, cel puţin de curiozitate: va veni cândva Mesia şi El le va descoperi totul oamenilor.

De data aceasta, pentru ca biruinţa să fie completă, Domnul recunoaşte: „Eu sunt, Cel care vorbesc cu tine“, ceea ce nu vor şti - la vremea aceea - decât apostolii şi foarte puţini dintre oamenii pe care El i-a întâlnit.

Cea neîncrezătoare s-a lăsat convinsă; cea care refuzase dialogul cedează în faţa evidenţei şi a adevărului; cea tăcută vorbeşte; cea cu suflet aparent impenetrabil se lasă cucerită de Hristos. Sufletul femeii s-a deschis, treptat şi constant, înaintea Lui, i-a primit ideile, L-a acceptat, crede în El. Femeia samarineancă este o convertită!

Dar, dacă până aici Domnul a lucrat asupra sufletului femeii, mai departe lucrează - prin mărturia ei - asupra altor suflete: ea uită de apă şi de găleată şi fuge în cetate să le spună a lor ei ceea ce a aflat: „Nu cumva acesta este Hristosul?“ Acum ea Îl vesteşte pe Mesia-Hristos: L-a găsit pe Cel aşteptat, de care era interesată, dar pe care nu îl căuta cu dinadinsul. Interogată la fântână, ea interoghează acum în cetate; lăsându-se a fi convertită prin întâlnirea cu Fiul lui Dumnezeu, ea îi converteşte acum pe cei din oraş: aceştia vin la Hristos să Îl întâlnească şi să Îl cunoască. Prin cuvintele ei, oamenii cetăţii cred şi ei: „au crezut în El pentru cuvântul femeii care mărturisea“; „credem nu numai pentru cuvântul tău şdar şi pentru căţ noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este Hristosul, Mântuitorul lumii“. Femeia samarineancă este o mărturisitoare!

Răsplata mărturisitorului

Dacă acţiunea de convertire a sufletului se petrece în intimitatea unei discuţii, în taină, dacă Dumnezeu lucrează necunoscut şi în timp asupra omului, afirmarea cunoaşterii şi recunoaşterii Lui, mărturisirea se realizează în public, în faţa celorlalţi, prin argumentare, prin dovedire, prin convingere. Iar a mărturisi şi, prin aceasta, a-i converti pe alţii este cu mult mai dificil decât a te fi lăsat convins tu însuţi. De aceea, lumina credinţei nu se ascunde, ci se aşază să lumineze (Matei

5, 15); de aceea acolo unde Dumnezeu este respins de oameni, El îi lasă în locul Lui pe cei care cred în El: vindecatului şi convertitului din ţinutul Gherghesenilor, Domnul îi refuză cererea de a merge după El şi îi solicită să-L mărturisească şi să-i „convertească“ el pe cei ce L-au exclus pe El: „întoarce-te în casa ta şi spune cât bine ţi-a făcut ţie Dumnezeu“ (Luca 8, 39).

Hristos ştie cât de greu, de dificil şi chiar cât de imposibil este câteodată să afirmi, să mărturiseşti, să converteşti: discuţia cu femeia samarineancă reprezintă un exemplu edificator, căci va fi fost şi pentru El o provocare. Tocmai de aceea El oferă o atât de mare răsplată mărturisitorilor Săi, celor care, cunoscându-L, Îl şi indică, Îl susţin, Îl apără, Îl propovăduiesc. Căci Domnul afirmă că va deveni Însuşi apărătorul celor care îl apără, susţinătorul celor care Îl susţin, mărturisitorul celor care Îl mărturisesc: „Pe cel ce Mă va mărturisi pe Mine în faţa oamenilor îl voi mărturisi şi Eu în faţa Tatălui Meu care este în ceruri“ (Matei 10, 32). Tot aşa înţelegem şi de ce Hristos - Căruia îi sunt specifice milostenia faţă de oameni, înţelegerea neputinţelor acestora, iubirea neţărmurită; El, Cel care îl aşteaptă răbdător pe fiul risipitor - nu îi va primi ci îi va respinge pe cei care nu vor fi în stare să-L mărturisească şi cărora, mai mult, le va fi ruşine de Domnul lor: „de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele..., de acela şi Fiul Omului Se va ruşina când va veni întru slava Tatălui...“ (Marcu 8, 38).

Nu ştim dacă femeia, prinsă profund în discuţia cu Hristos, îi va mai fi dat Acestuia apă din fântâna patriarhului Iacob. Ştim însă că ea a băut din apa cea vie a Duhului Sfânt care a convertit-o şi a făcut din ea o mărturisitoare. Cum la fel au devenit şi locuitorii cetăţii în care ea L-a făcut cunoscut pe Hristos. Menirea credinciosului este, aşadar, nu doar aceea de a crede, ci şi aceea de a transmite credinţa prin afirmare, prin mărturisire, prin folosirea cuvântului: „cu inima se crede spre dreptate, cu gura se mărturiseşte spre mântuire“ (Romani 10, 10).

Importanţa convertirii prin mărturisire este subliniată de Hristos chiar în pasajul evanghelic al acestei duminici. În discuţia pe care o are cu apostolii veniţi la fântână după ce fuseseră să cumpere mâncare, Domnul le descoperă, pe de o parte, că El este trimisul Tatălui ceresc şi că Îi împlineşte voia; altădată, El va afirma că cei care cred în El sunt şi ei trimişi în lume cu aceeaşi misiune a vestirii şi a mărturisirii şi că cel care îl primeşte pe un apostol, pe un ucenic, pe un creştin Îl primeşte chiar pe Dumnezeu (Matei 10, 40).

Pe de altă parte, Învăţătorul le vorbeşte apostolilor despre acţiunea de convertire a sufletelor ca despre un seceriş: holdele sunt coapte, secerişul e mult, secerătorii puţini, iar „cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică“.

A ne converti din nou

Dacă dialogul lui Hristos cu samarineanca îşi are unicitatea sa, nu altfel se caracterizează convorbirea dintre Dumnezeu şi om. Mai mult sau mai puţin întâmplător, Îl întâlnim pe Dumnezeu din când în când pe parcursul vieţii noastre pământeşti lângă o fântână, la câte o intersecţie, cu ocazia vreunui popas. Atunci când suntem prinşi în tumultul vieţii - de cele mai multe ori stresant şi sinuos - căutând să ne adăpăm din izvoarele lumii, mai ales atunci avem şansa să Îl descoperim pe Cel pe care poate nici măcar nu l-am căutat şi despre care nu ştiam că El ne căuta pe noi... De fiecare dată întâlnirea cu El este unică şi îşi are propriile şanse în a ne converti din nou inima şi a ne face să credem iarăşi, cu şi mai multă tărie, că Hristos este Mântuitorul.

Mulţi dintre noi ne asemănăm femeii samarinence, căci, necunoscându-l pe Dumnezeu, nu cunoaştem nici cât de minunat este să ne bucurăm de prezenţa Lui. De multe ori ne baricadăm în autosuficienţa noastră, încuiem lacătul inimii cu propriile noastre concepte care ni se par a fi cele mai bune, trăim în propria noastră lume; necunoscând o alta, aceasta e cea mai bună posibil. Deschidem porţile doar când suntem obligaţi, când suntem asaltaţi, interogaţi şi căutaţi.

Domnul vrea mereu să ne câştige sufletul împietrit, cetatea baricadată, întunecată şi neaerisită. El întotdeauna doreşte să facă din locul devenit sterp şi secetos prin păcat unul în care să izvorască apă vie. Dorind să ne câştige de partea Sa, El procedează cu noi, de cele mai multe ori, aşa cum a făcut cu femeia din Evanghelia de astăzi: începutul este lin şi pare să nu ducă nicăieri. El poate fi ceva aparent neimportant: o întrebare, un semn discret, o cerere simplă precum „Dă-Mi să beau“. Dar adeseori este un duş rece: o întâmplare neaşteptată, un necaz, o boală, o încercare, o limită, asemenea realismului la care Hristos o obligă pe femeie, într-un moment neaşteptat al discuţiei: „Cheamă-l pe bărbatul tău!“, prin care El o obligă să-şi recunoască păcatul. Sinceră cu ea şi cu Hristos, capabilă să-şi asume greşelile, dispusă să creadă - chiar dacă nu cedează uşor - samarineanca se lasă a fi „secerată“ din holda deja coaptă.

Suntem şi noi cuprinşi în holda acestei lumi. Dar vom creşte numai dacă la rădăcina vie-ţii noastre va ajunge Apa cea vie şi numai dacă ne vom lăsa scăldaţi de razele Luminii celei de sus. Căci acestea ne convertesc continuu şi ne dau puterea de a-i converti şi noi pe alţii, devenind lucrătorii şi secerătorii lui Hristos prin credinţa în El şi prin mărturisirea Lui: „Cred, Doamne, şi mărturisesc...“.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Fotini, samarineanca mărturisitoare a Evangheliei

Duminica a cincea după Sfintele Paşti este numită a Femeii samarinence pentru că Evanghelia care se citește în această duminică la Sfânta Liturghie ne prezintă convorbirea dintre Domnul nostru Iisus Hristos şi o femeie din Samaria.

Din Tradiție știm că Sfinții apostoli au botezat-o pe femeia samarineancă din Sihar cu numele de Fotini, adică „cea luminată”. Tot din Tradiţie aflăm că această femeie a propovăduit Evanghelia lui Hristos în orașul Cartagina, din nordul Africii.

În aghiografia creștină ea este cunoscută ca Sfânta mare muceniță Fotini samarineanca, cea întocmai cu apostolii. Prăznuirea ei se face la data de 26 februarie alături de cei care au mucenicit în timpul împăratului roman Nero, precum şi în Duminica a cincea după Paşti.

Numele grecesc Fotini are corespondent în mai multe limbi: slavonă (Svetlana), latină (Lucia), franceză (Claire), spaniolă (Clara), română (Luminiţa).

Sfânta Evanghelie după Ioan (4, 5-42) relatează întâlnirea ei cu Domnul nostru Iisus Hristos la fântâna lui Iacov. Din dialogul pe care îl are cu Hristos, se vede căutarea ei duhovnicească. Mântuitorul, văzând dispoziţia ei, încearcă să-i dea posibilităţile necesare pentru a înainta mai departe spre mântuire.

În urma convorbirii cu Mântuitorul ea se pocăieşte şi vesteşte conaţionalilor ei că Iisus este Mesia. Tradiţia consemnează că femeia samarineancă a devenit, în urma acestei mântuitoare convorbiri, o mărturisitoare curajoasă a Evangheliei lui Hristos.

Fotini a adus la Hristos mai întâi pe cele cinci surori ale sale (Sfintele Anatoli, Foto, Fotis, Paraskevi și Chiriachi) și pe cei doi fii ai săi (Sfântul Fotinos, cunoscut și ca Victor și Sfântul Iosie). Toți au început să-L propovăduiască pe Hristos.

Sfânta Fotini s-a dedicat propovăduirii Evangheliei în Africa și, mai apoi, la Roma, unde a primit și moarte mucenicească de la împăratul Nero (54-68), atunci când acesta a aflat că Sfânta Fotini le-a încreștinat pe fiica sa, Domnina, și pe alte câteva slujitoare ale ei. Împreună cu Sfânta Fotini au pătimit moarte mucenicească fiii ei și cinci surori.

Biserica Ortodoxă o cinstește mărturisind: „La fântâna lui Iacov ai întâlnit pe Adâncul milostivirii pogorât pe pământ ca să te ridice pe tine, sfântă, din adâncul pierzării și să te arate propovăduitoare îndurărilor Sale pentru toți care-ți cântă: Bucură-te, Sfântă muceniță Fotinia, făclia înțelepciunii, cea luminată de Soarele cel veșnic!”

Pr. Constantin Cojocaru - Nu este altă cale de a-l cinsti pe Dumnezeu, decât în duh şi adevăr!

Hristos a Înviat!

În această duminică Biserica Ortodoxă o pomeneşte pe femeia samarineancă care, după ce L-a întâlnit pe Mântuitorul Hristos, şi-a schimbat radical viaţa.

Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan descrie foarte amănunţit această întâlnire şi discuţie (Ioan 4, 5-42), dar aş vrea să accentuez doar două aspecte din această întâlnire, pomenită de plinătatea Bisericii deja de 2000 de ani.

Apropiindu-se de Fântâna lui Iacob, ucenicii îl văd pe Hristos vorbind unei femei necunoscute şi se miră de aceasta, pentru că era foarte neobişnuit ca un bărbat să vorbească unei femei necunoscute. Această femeie ar putea fi căsătorită, iar discuţia cu o femeie căsătorită în lipsa soţului acesteia era privită de întreaga societate cu suspiciune, ca semn de flirt şi cale spre adulter.

În ziua de azi mulţi nu doar intră în discuţii sociale nevinovate cu femei străine, ci chiar îşi permit glume, priviri, gesturi deocheate, iar societatea nu mai vede nimic rău în acest lucru. Etalonul purităţii şi a cumsecădeniei a suferit multe şi grave deraieri de la norma socială şi morală de acum 2000 de ani… Trimiţând-o după soţ, femeia îi spune că nu are soţ, iar Mântuitorul îi răspunde: „Bine ai zis că nu ai bărbat” (Ioan 4, 17) şi îi vorbeşte despre căderea ei spirituală şi trupească. Anume acest „Bine ai zis” o schimbă pe femeia din Samaria. Nu pentru că e bună starea ei, nu pentru că Hristos ar aproba-o şi ar susţine-o în viaţa de căsnicie nebinecuvântată – Biserica întotdeauna a numit acest lucru adulter, şi nu va numi niciodată desfrânarea altfel decât ceea ce este! Mântuitorul apreciază curajul Samarinencei de a spune adevărul.

Recunoaşterea adevărului este elementul esenţial în credinţă şi trăire duhovnicească. Oricât de adânc am cădea în groapa păcatului, oricât de mult ne-am întina în noroiul poftelor şi desfrânării, oricât de multe greşeli am face, Hristos ne îndeamnă să găsim în noi curajul şi tăria de a recunoaşte adevărul şi

de a-l vădi – doar aşa ne vom putea transforma în vase curate şi potrivite pentru a încăpea Apa Vie pe care ne o dă Hristos.

Sfânta Tradiţie ne spune că numele acestei femei este Fotini, adică, Lumină. Multe din româncele noastre sunt numite în cinstea ei – Luminiţa.

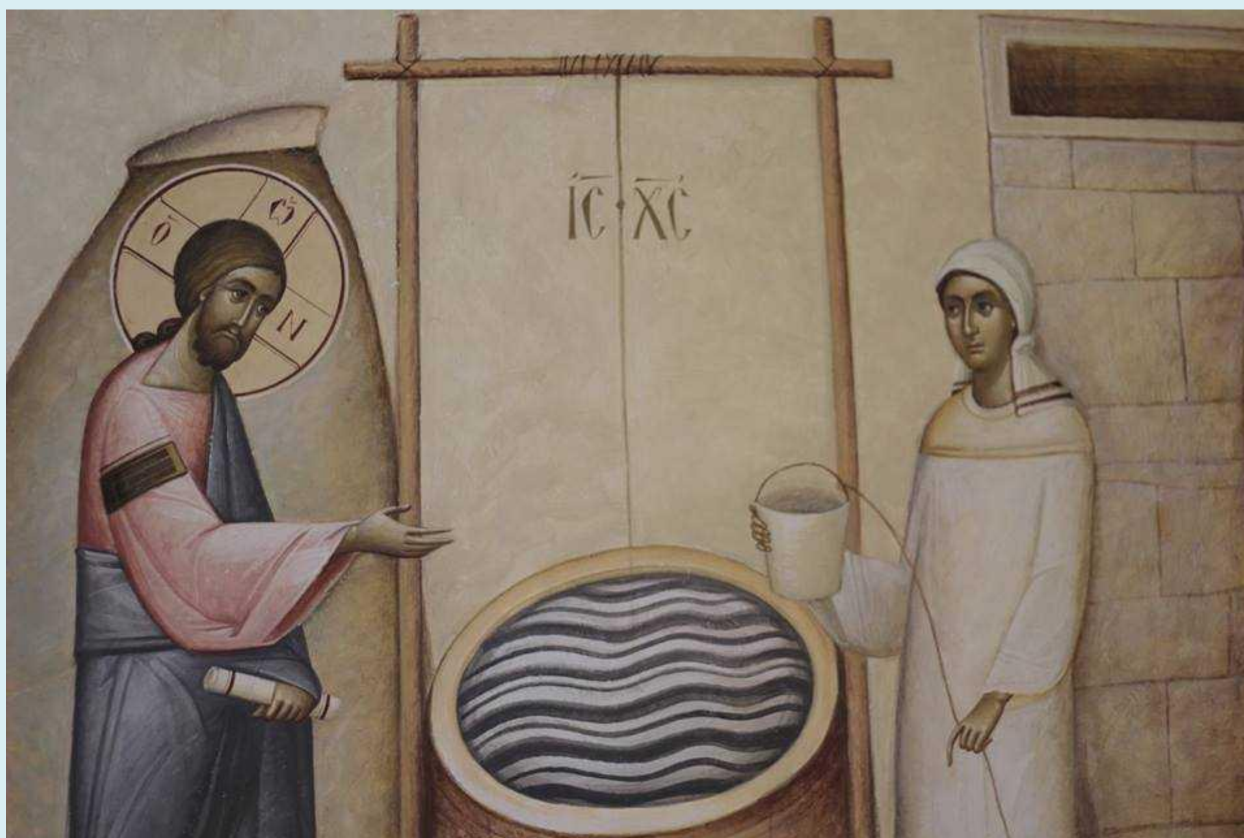
În tradiţia slavă acest nume este Svetlana, în limbile germanice – Fiona, în franceză - Claire. Toate acestea reflectă o singură etimologie – lumină.

Femeia Samarineancă a fost numită anume Lumină, în cinstea Celui Care a luminat-o, în cinstea Celui care este Lumina tuturor. Însuşi Hristos ne îndeamnă: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 16). Toţi suntem îndemnaţi să purtăm lumina lui Hristos şi să vestim tuturor Învierea şi mântuirea. Nu este altă cale de a-l cinsti pe Dumnezeu, decât în duh şi adevăr!

Anume aceasta a şi făcut Sfânta Samarineancă Fotini. Ea a alergat imediat în cetate ca să le împartă Vestea cea Bună tuturor – că a venit Hristos, că a schimbat-o pe ea şi că va schimba întreaga lume, pentru că nu poate lumea să-l cunoască pe Hristos şi să rămână neatinsă, neschimbată, indiferentă…

Prin exemplul viu al acestei femei – care odinioară a fost un vas nepotrivit, dar fiind atinsă de Dumnezeu, a fost sfinţită, purtându-i Lumina – suntem şi noi îndemnaţi să mergem şi să propovăduim tuturor, până la marginile pământului. Începând cu casele noastre proprii… Să ne aducem copiii la biserică. Să-i schimbăm pe colegii de birou, pe vecinii din mahala, pe toţi cei din jur. Începând de la noi înşine – pentru că nu poţi să-l luminezi pe cineva, dacă tu însuţi eşti acoperit de negreaţă şi impuritate. Hristos ne îndeamnă să trăim astfel, încât toţi cei din jurul nostru să-l vadă pe Dumnezeu reflectat în ochii noştri. Ca ei să zică – „Vreau şi eu să fiu ca Ion, Nicolae, Luminiţa. Vreau şi eu să fiu creştin!”

“Vrei să mântuiești un alt om care trăieşte în păcat? Oferă-i un mod de a nădăjdui. Să creadă că poate să facă ceva bun şi că are ceva bun înlăuntrul său”. Cum să creăm premisele lucrării lui Dumnezeu cu noi?

(icoana de Ioan Popa)

Arhim. Varnava Iankos: Suntem vrednici de Rai

În pericopa evanghelică de astăzi predomină întâlnirea dintre Hristos şi femeia samarineancă (v. Ioan 4, 5-42). Noi vedem aici, din dialogul pe care l-a avut aceasta cu Hristos, că este evidenţiată căutarea ei duhovnicească. Iar Domnul nostru, văzând dispoziţia ei, încearcă să-i dea posibilităţile necesare pentru a înainta mai departe.

Este foarte important, poate cel mai important lucru pentru sufletul omului, căutarea adevărului. O căutare nu în mod teoretic, ci în mod esenţial şi profund, acel dor, acea căutare a adevărului, care cuprinde întregul om până în punctul de a fi gata să se jertfească pe sine însuşi, adică voia lui, pe toate, pentru aflarea adevărului.

Femeia samarineancă pe de-o parte, căuta adevărul, iar pe de alta trăia în păcat. Se pare că păcatul este o stare fiziologică atunci când omul nu gustă adevărul.

Când omul nu gustă adevărul, când nu i s-a „descoperit” adevărul, atunci este fiziologic ca toată această chemare, tot acest dor pentru adevăr să-l orienteze către păcat. Drept pentru care omul sau este indiferent cu privire la adevăr şi trăieşte în păcat, sau îl caută şi, întrucât nu-i este satisfăcută această dorire şi nu are odihna lăuntrică, este condus spre păcat.

Când omul nu este indiferent faţă de adevăr, ci şi-l doreşte cu toate puterile sale, sufleteşti, duhovniceşti, dar şi trupeşti, atunci acest om, această „persoană”, este pregătită ca Dumnezeu să lucreze asupra lui.

Prin urmare, faptul că rămânem morţi lăuntric este pentru că suntem cu totul indiferenţi. Interesele noastre sunt foarte mici, trecătoare, efemere, materiale.

Pentru ca să poată Dumnezeu să lucreze împreună cu noi, trebuie să-i dăm premisele necesare. Iar premisele sunt ca noi să avem o căutare cu toate puterile noastre. Întreaga noastră voinţă, întreaga noastră libertate să fie orientată acolo.

Acesta este şi criteriul omului adevărat, al omului viu.

Aşadar, în acest caz, Domnul nici vreo problemă nu a avut, nici nu l-a împiedicat imoralitatea, viaţa desfrânată a samarinencei. Această stare nu constituie o piedică de a lucra asupra sufletului nostru, plecând însă de la premisa că sufletul nostru caută cu toate puterile sale adevărul. Păcatul este dovada că omul nu a găsit adevărul.

Astfel, Domnul nostru şi femeia samarineancă încep să vorbească despre chestiuni theologice. Hristos a cunoscut că poate să lumineze prielnica ei lume sufletească şi duhovnicească şi începe să se apropie de ea prin întrebări simple legate de viaţa de zi cu zi.

Hristos i-a cerut apă şi i-a spus că El poate să-i dea apa cea vie. Apa care nu se strică, nu se sfârşeşte, care nu-i creează omului saţiu, care-i potoleşte omului setea. Prin acest cuvânt Hristos intră într-o lucrare duhovnicească folosind metoda maieutică, fiind vorba să-i ofere acele premise, astfel încât ea însăşi să spună „vreau adevărul”. Ea însăşi să ajungă la întrebarea: „Care este Adevărul? Cine este Adevărul?”.

Aşadar, Hristos depăşeşte păcatul şi imoralitatea ei pentru că priveşte mai adânc. Mai adânc era faptul că păcatul ei nu era un eveniment concrescut şi dominant în sufletul ei. La fel se întâmplă atunci când omul ezită neştiind unde se află viaţa. Astfel, în mod nevoit caută undeva unde să stea. Altceva este însă să păcătuiască omul în mod conştient şi să spună că „păcatul este viaţa mea” şi

altceva, întrucât nu a găsit „viaţa” să se străduiască să se prindă de-aici şi de-acolo şi astfel uneori să se aplece spre păcat.

Hristos a cunoscut această dispoziţie a femeii samarinence şi a înaintat mai departe; El îi aprinde acest dor. Dar există şi o problemă. „Dar de unde să ştie“, îşi zice femeia samarineancă, „eu îl întreb astfel de lucruri, dar de unde să ştie viaţa mea?” Domnul nostru cum încearcă să-i dea curaj? Prin faptul de a cere ceva de la ea astfel încât în continuare să poată şi aceea să ceară ceva de la El. Îi dă acele premise de a nu se simţi obligată faţă de El. Aşadar, Hristos creează premisele unei comunicări libere, astfel încât femeia samarineancă să simtă ca şi El este obligat faţă de ea. Şi aceasta prin faptul de a-i spune ei „dă-Mi să beau apă”. Dar şi ca să-i dea senzaţia că poate să facă ceva bun.

Ca să poată omul să se apropie de adevărul pe care-l caută, ca să poată câştiga mântuirea pe care şi-o doreşte, trebuie să nu-şi piardă nădejdile sale. Să simtă că este vrednic pentru Adevăr, că e vrednic pentru Rai. Aşadar, să aibă nădejdea, care există împreună cu căutarea.

Această nădejde este creată de Hristos pentru a căuta ceva. Eu pot să dau ceva? Dacă pot să dau şi eu ceva, să ofer ceva important, să dau puţină dragoste, prin urmare am o anumită vrednicie. Dacă sunt vrednic, pot să mă raportez şi la chestiuni mai înalte. Hristos creează aceste premise, o încurajează, dându-i acestei nădejdi o vrednicie personală.

Aşadar, vrei să mântuieşti un alt om care trăieşte în păcat? Oferă-i un mod de a nădăjdui. Ce înseamnă nădejde? Să creadă că poate să facă ceva bun şi că are ceva bun înlăuntrul său, că o oarecare vrednicie are întru sine. Ceva frumos posedă omul înlăuntrul său.

Nu mântuim omul dacă necontenit descoperim răul dinlăuntrul lui. Dincolo de rău trebuie să descoperim şi ce are bun înlăuntrul lui astfel încât acest bine să pornească spre mai bine.

Există însă şi întrebarea lăuntrică a femeii samarinence: „Bine, îmi cere mie Hristos ceva important să dau, puţină apă, puţină dragoste, pentru că El crede că pot să-i dau dragoste, pentru că El crede că am o anumită nobleţe înlăuntrul meu şi o frumuseţe care încă nu s-a pierdut, dar şi de unde să ştie tulburata mea viaţă?”

Hristos ştia viaţa ei, de aceea i-a grăit după aceasta: „Cheamă-l pe bărbatul tău”. „Nu am bărbat.” „Ştiu, ai avut cinci bărbaţi.” „Prin urmare, se gândeşte samarineanca, cunoaşte viaţa mea, le ştie pe toate şi totuşi crede că ceva bun pot să fac!”

Şi după ce are loc tot acest dialog, Hristos scoate acel dor pe care-l avea în inima ei, pe care niciodată nu-l conştientizase, care nu a cutremurat-o niciodată şi care a fost şi pricina care o aruncă în păcat.

Aceasta este ceea ce ne macină pe toţi. Cine este Adevărul? Nouă nu ni s-a descoperit niciodată în mod personal, prin trăire. Să lăsăm cuvintele şi predicile. Nu ni s-a dat în mod personal răspuns la întrebarea: „Cine este Adevărul?” şi, întrucât niciodată nu ne-a spus Hristos: „Eu sunt Adevărul” şi nu ni S-a descoperit, pentru aceasta suntem conduşi spre păcat.

Dacă exista această întrebare înlăuntrul nostru: „Cine este Adevărul?” şi dacă aveam această descoperire a lui Hristos, „Eu sunt Adevărul” şi aveam o legătură personală cu El, ar fi fost alungată definitiv dinlăuntrul nostru stăpânirea păcatului. Am fi fost incapabili să păcătuim pentru că am fi aflat plenitudinea vieţii.

Aşadar i se descoperă „Eu sunt Adevărul”. El este Mesia pe care-L căuta. Şi atunci ce face? Le părăseşte pe toate, păcatele ei, bărbaţii ei, şi devine această sfântă pe care acum o prăznuim, Sfânta Fotini samarineanca!

(din: Preot Varnava Iankos, Biserica păcătoşilor, Editura Egumeniţa, 2016)

Înjumătăţirea praznicului Cincizecimii: Hristos în mijlocul nostru, dând apă vie celor însetaţi de ne-lumesc - PS Sofian Braşoveanul

“În mijlocul praznicului Hristos Mesia, stând, în mijlocul învăţătorilor, îi învăţa“

În Miercurea de după Duminica Slăbănogului, în Biserica Ortodoxă se face pomenirea înjumătăţirii Cincizecimii, în a cărei atmosferă sfintele noastre slujbe ne ţin timp de o săptămână. Această sărbătoare o prăznuim intru cinstirea celor două mari praznice, al Paştilor şi al Rusaliilor, “ca pe una ce le uneşte şi le leagă pe amândouă“.

Multe din cântările de la Vecernie şi Utrenie au în vedere tocmai această legătură:

“Apropiatu-s-a revărsarea cea din plin a dumnezeiescului Duh peste toţi, precum este scris. Sorocul nemincinoasei făgăduinţe, date ucenicilor de Hristos, după Moartea, Îngroparea şi Învierea Sa, ajungând la înjumătăţire, vesteşte, adeverind, arătarea Mângâietorului“.

“Cât de sfinţită cu adevărat este sărbătoarea aceasta! Că rădăcină fiind a înjumătăţirii praznicelor celor mari, este luminată dintr-amândouă părţile“.

“Sosit-a, astăzi, înjumătăţirea Cincizecimii, luminată dintr-o parte de dumnezeiasca lumină a dumnezeieştilor Paşti, iar din cealaltă strălucind de harul Mângâietorului“.

Asupra modului în care a luat fiinţă sărbătoarea, precum şi asupra poziţiei şi cuprinsului ei ne lămureşte pe deplin Sinaxarul praznicului, care ne spune următoarele:

“…Şi această sărbătoare a luat fiinţă astfel: După ce Hristos a săvârşit minunea cea mai presus de fire asupra slăbănogului, iudeii căutau să-L omoare, chipurile scandalizaţi din cauza Sâmbetei, căci sâmbătă se făcuse aceasta. Deci Iisus a plecat în Galileea şi petrecând în munţii de acolo, a săvârşit minunea săturării cu cinci pâini şi doi peşti a cinci mii de oameni, afară de femei şi copii. Curând după aceea, sosind Sărbătoarea Corturilor (care la iudei era deasemenea un praznic mare), S-a suit în Ierusalim şi se ferea să fie văzut de oameni.

Dar la înjumătăţirea acestui praznic, mergând în templu, învăţa pe oameni şi toţi cei ce se aflau acolo se minunau de învăţătura Lui, şi plini de ură, ziceau: Cum ştie Acesta carte, fără să fi învăţat? Dar El, fiind un nou Adam, avea aceeaşi ştiinţă, ca şi Adam cel dintâi; apoi, iarăşi, ca Dumnezeu, era plin de toată înţelepciunea. Deci toţi cârteau şi erau porniţi spre uciderea Lui. Dar Iisus mustrându-i, ca pe unii, care numai se făceau că apără Sâmbăta, le-a zis: Pentru ce căutaţi să mă ucideţi? Şi aducând iarăşi vorbă despre cele spuse mai înainte, le-a zis: Dacă vă străduiţi pentru lege, pentru ce va mâniaţi asupra Mea? Că dacă am făcut pe om sănătos, sâmbătă, am făcut pentru că şi Moise legiuieşte aceasta, adică să fie dezlegată sâmbăta, când e vorba de tăierea împrejur. Deci, vorbindu-le multe despre aceasta, şi dovedindu-Se pe Sine dătător al legii şi deopotrivă cu Tatăl, în cea în cea din urmă mare zi a praznicului a fost, cu toate acestea, lovit cu pietre de ei, dar piatra nu s-a atins nicidecum de El… Deoarece, prin această învăţătură, Hristos S-a dovedit pe Sine Mesia, făcându-se Mijlocitorul şi Împăciuitorul nostru cu Părintele Său cel veşnic, pentru această pricină, sărbătorind praznicul de acum şi numindu-l Înjumătăţirea Cincizecimii, lăudăm pe Mesia Hristos şi punem înaintea tuturor cinstirea fiecăruia din cele două mari praznice“.

Avem în această mărturie o dovadă în plus a faptului că sărbătorile noastre au fost aşezate cu multă înţelepciune, poziţia lor având o profundă fundamentare biblică, teologică şi istorică.

Hristos prezentat de slujba înjumătăţirii Praznicului

Chiar dacă la sărbătorirea aceasta se face şi o revelaţie a Sfintei Treimi, totuşi, în centrul ei se află Iisus Hristos, a doua Persoană treimică, Fiul lui Dumnezeu,

Care l-a vindecat pe slăbănog, a înmulţit pâinile în pustie şi la Sărbătoarea Corturilor a învăţat în templu pe oameni. Cele mai multe din stihirile pentru slujba acestei sărbători îl prezintă pe Fiul lui Dumnezeu întrupat şi activitatea Lui divino-umană.

"Mari binefaceri strălucesc nouă, Stăpâne, din dumnezeiasca Ta Întrupare, cea mai presus de minte; daruri şi haruri şi dumnezeieşti străluciri, cu dărnicie, izvorăsc".

"Izvor veşnic de viaţă adevărată fiind, Doamne, Tu eşti învierea noastră; voind Te-ai ostenit, Mântuitorul meu şi de bună voie ai însetat; legilor firii supunându-Te şi în Sihar venind trupeşte, ai cerut Samarinencei apă să bei".

"Iisuse, cela ce porţi grijă tuturor marginilor lumii, suitu-Te-ai în biserică şi ai învăţat pe mulţimi cuvântul adevărului, înjumătăţindu-se praznicul, precum strigă Ioan".

"Lucrul Tatălui ai săvârşit, cu faptele ai adeverit cuvintele Tale, vindecări şi semne săvârşind, Mântuitorule; ai îndreptat pe slăbănog, pe leproşi i-ai curăţit şi pe cei morţi ai înviat".

"Fiul cel fără de început S-a făcut început, că luând firea noastră, S-a făcut om; iar la mijlocul praznicului a învăţat zicând: Alergaţi la izvorul cel pururea curgător, ca să scoateţi viaţă ".

Acestea toate auzindu-le la slujba înjumătăţirii Praznicului Cincizecimii, îl mărturisim şi noi pe Hristos ca fiind viaţă şi mântuirea noastră a celor credincioşi: "Tu eşti cu adevărat Hristos, care ai venit în lumea aceasta, de la Care este mântuirea şi iertarea greşelilor părinteşti; Tu eşti cu adevărat Viaţa celor ce cred întru Tine".

"Cel însetat să vină la Mine şi să bea"

Strigătul acesta străbate de la un capăt la altul întreaga slujbă a înjumătăţirii Cincizecimii. Lucrarea mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu l-a avut în vedere pe om. Hristos s-a întrupat pentru a-l aşeza pe acesta în demnitatea cea dintâi, pentru a reface comuniunea oamenilor între ei şi cu Dumnezeu. În timp ce textele pentru slujbele Duminicilor Slăbănogului şi Orbului, au în vedere mai mult comuniunea oamenilor între ei, necesitatea omului pentru om, slujbele de la Duminica Samarinencei şi de la înjumătăţirea Praznicului, insistă asupra restabilirii comuniunii Dumnezeu-om. Dumnezeu s-a unit cu omul pentru a-i da acestuia posibilitatea de a se uni cu El.

Sfinţii Părinţi ne spun că până la măsura la care Dumnezeu s-a făcut om, omul poate să se îndumnezeiască.

Slujba înjumătăţirii Praznicului este o invitaţie adresată de Dumnezeu omului la a se satura din apă cea vie, la a se îndumnezei.

"Stând în mijlocul bisericii, la înjumătăţirea praznicului, ai strigat dumnezeieşte: Cel însetat să vină la Mine şi să bea; că cela ce bea dintru această dumnezeiască apă a Mea, va izvorî din pântece râurile învăţăturilor Mele; iar cel ce crede întru Mine, Care sunt trimis de dumnezeiescul Părinte, împreună cu Mine se va proslăvi. Pentru aceasta strigăm Ţie: Slavă Ţie Hristoase, Dumnezeule, că ai revărsat din destul apele iubirii Tale de oameni, peste robii Tăi".

Hristos nu a venit doar pentru conaţionalii şi contemporanii Săi, ci pentru întreaga umanitate. Izvoarele dumnezeirii, din care ţâşneşte apa cea vie, ce alină setea duhovnicească, El le-a încredinţat Bisericii Sale.

"Deschis-ai Bisericii izvoarele apelor celor de viaţă făcătoare, Bunule, strigând: De însetează cineva, să vie la Mine degrab şi să bea".

Aceste izvoare ale apelor de viaţă făcătoare ale Bisericii, nu sunt altceva decât apele botezului şi pâraiele Sângelui lui Hristos revărsate în întreaga lume din potirul împărtăşirii. Prin Botez şi Euharistie Biserica oferă tuturor celor însetaţi viaţa veşnică, unirea cu Dumnezeu, lucru pe care ştiindu-l ne adresăm Mântuitorului cerându-i să se milostivească şi de noi, dându-ne, prin mijlocirea pâraielor sângiurilor sale, curăţire de păcate, puterea Duhului şi viaţa veşnică:

"Înjumătăţindu-se praznicul legii, Făcătorule a toate şi Stăpâne, ai zis către cei ce erau de faţă, Hristoase Dumnezeule: Veniţi şi scoateţi apa nemuririi! Pentru aceasta la Tine cădem şi cu credinţă strigăm: Dăruieşte nouă îndurările Tale, că Tu eşti Izvorul vieţii noastre".

"Sufletul meu cel înţelenit în fărădelegile greşelilor, adapă-l cu pâraiele sângiurilor Tale şi-l arată roditor de fapte bune. Că Tu ai zis tuturor să vină la Tine, Cuvinte al lui Dumnezeu Preasfinte, şi să scoată apa nestricăciunii, cea vie, care spală păcatele celor ce laudă slăvita şi dumnezeiasca Ta Înviere; dând, Bunule, puterea Duhului, care cu adevărat S-a pogorât de sus peste ucenicii Tăi, celor ce Te cunosc pe Tine Dumnezeu; că Tu eşti Izvorul vieţii noastre".

Să alergăm prin urmare la Mântuitorul, la Biserica Sa, pentru a ne împărtăşi de roadele Jertfei Sale, pentru a ne îndumnezei.

Fariseismul în faţă cu roadele credinţei şi lucrarea apei

În faţa chemării Mântuitorului, aşa cum faptele (dintre care o parte sunt evocate în cântările Penticostarului) au demonstrat, omul poate avea două atitudini; de refuz sau de acceptare şi urmare a chemării.

“Stăpânul tuturor, stând în biserică, la înjumătăţirea praznicului cinstitei Cincizecimi, vorbind fariseilor, îi mustra limpede şi cu îndrăzneală multă, pentru semeţia cea tiranică a lor, ca un Împărat şi Dumnezeu; iar nouă tuturor, pentru milostivire, ne dăruieşte mare milă“.

a) Fariseismul

Când am prezentat slujba de la Duminicile Slăbănogului şi Orbului, am vorbit şi despre întunericul în care se zbăteau cei ce nu voiau să vadă Lumina, cei care ajunseseră să acorde o valoare mai mare mijloacelor decât scopului, pe care chiar îl uitaseră.

Această răsturnare de valori este reliefată şi de slujba Înjumătăţirii Cincizecimii: ***“Sâmbăta şi în toate zilele se arată Hristos vindecând, prin fapte minunate, pe cei ce erau cuprinşi de tot felul de boli; dar fariseii cei amăgitori se umpleau de mânie“.***

“Pe slăbănogul care zăcea de mulţi ani, Sâmbătă l-a vindecat Acesta şi a călcat legea, aşa cum ziceau fariseii, hulind amar pe Hristos“.

Pentru că puneau Legea dată omului spre folos mai presus de el, pentru că urmărind împlinirea Legii ei uitaseră cu totul de omul căruia aceasta trebuia să-i slujească, inversând astfel scara valorilor, fariseii şi cărturarii, nu şi-au atras din partea lui Hristos decât mustrările meritate.

“Nu judecaţi cu judecată făţarnică, iudeilor; zis-a Stăpânul învăţând, când a venit în biserică, precum este scris, înjumătăţindu-se praznicul cel legiuit“.

“Dacă tăiaţi împrejur pe om Sâmbătă, ca să nu se strice legea, acum, pentru ce vă mâniaţi asupra Mea, că pe un om întreg l-am făcut sănătos, cu cuvântul? Voi judecaţi după trup, a zis Hristos iudeilor“.

În ciuda tuturor mustrărilor şi a dovedirii adevărului, învăţătorii de lege s-au închis în fariseismul lor, refuzând să creadă în Cel Sfânt, lepădându-se astfel de roadele credinţei.

b) Roadele credinţei şi lucrarea apei

A doua atitudine pe care omul o poate avea faţă de chemarea adresată lui de Mântuitorul, este aceea de răspuns, prin credinţă. Chemarea lui Hristos este însoţită şi de făgăduinţe. Celor ce vor să-şi potolească setea cu "Apa cea vie", El le promite că vor izvorî râurile învăţăturilor Lui, că împreună cu El se vor proslăvi, vor "stinge cărbunii înşelăciunii", în veci nu vor mai înseta şi nu vor mai flămânzi, vor primi pe Duhul, nu vor umbla în întuneric ci vor avea "lumina vieţii celei nemuritoare". Acestea toate sunt daruri pe care omul numai în şi prin Hristos le poate obţine, El însuşi "fiind Izvorul dragostei şi noianul milei", care "izvorăşte lumii iertarea, spală greşelile şi curăţeşte bolile, mântuieşte pe cei ce prăznuiesc Învierea Lui, acoperă pe cei ce prăznuiesc cu dragoste Înălţarea Lui, cea cu slavă, şi dă sufletelor noastre pace şi mare milă".

Cei credincioşi se deschid lucrării în ei a apei mântuitoare, devenind una cu izvorul: ***"Cela ce mănâncă Pâinea Ta, viu va fi în veci; şi cela ce bea Sângele Tău, întru Tine petrece, Mântuitorul meu, şi Tu intr'insul petreci, şi-l vei învia în clipa cea de apoi".***

Roadele credinţei sunt tocmai darurile Izvorului vieţii. Nu putem spune unde se termină rodul credinţei şi unde începe lucrarea harului, cele două fiind unite până la aşa măsură încât, deşi distincte, nu se mai pot diferenţia. Cu cât una creşte, se multiplică şi cealaltă. Nu putem niciodată spune că progresul nostru duhovnicesc este fruct al credinţei noastre, neputând-o distinge pe aceasta de lucrarea harului.

De aceea ne rugăm lui Dumnezeu neîncetat să ne dăruiască harul care să ne sporească credinţa, să desăvârşească cu bunătatea Lui lipsurile noastre: ***"Cela ce ţii paharul darurilor celor nedeşertate, dă-mi să scot apă, spre iertarea păcatelor; că sunt cuprins de sete, Milostive, unule Îndurate".***

Spiritualitatea sărbătorii înjumătăţirii Cincizecimii

Această sărbătoare prin poziţia şi cuprinsul slujbei ei realizează o legătură între cele trei mari sărbători ale Penticostarului. Deşi are la bază un moment din activitatea publică a Mântuitorului, liturgic, praznicul e prezentat posterior Învierii şi având în vedere Înălţarea imediat următoare, precum şi Pogorârea Sfântului Duh.

Cântările praznicului relevează iconomia mântuirii. Hristos este prezentat ca Fiul lui Dumnezeu întrupat, Care a venit în lume pentru mântuirea omului, pentru care de bunăvoie a pătimit, S-a lăsat răstignit, iar a treia zi a înviat din morţi. În curând El se va înălţa la cer, în sânurile Tatălui, de unde îl va trimite în lume pe Duhul Sfânt.

“Sosit-a înjumătăţirea zilelor, care se încep de la mântuitoarea Înviere şi se pecetluiesc cu dumnezeiasca Cincizecime; şi străluceşte având strălucirile dintru amândouă părţile, şi unindu-le pe amândouă se cinsteşte, arătând mai din’nainte, slava ce va să fie, a stăpâneştei Înălţări“.

“Apropiatu-sa revărsarea cea din plin a dumnezeiescului Duh peste toţi, precum este scris. Sorocul nemincinoasei făgăduinţe, date ucenicilor de Hristos după Moartea, Îngroparea şi Învierea Sa, ajungând la înjumătăţire, vesteşte, ade-verind, arătarea Mângâietorului“.

Zorile Cincizecimii se întrezăresc deja. Revelaţia Treimii ca Izvor unic, din care vor curge râurile vieţii, deşi nu cu atâta claritate ca la Cincizecime, este totuşi prezentată. Hristos a venit în lume, împlinind voinţa Tatălui, iar după terminarea lucrării Sale pe pământ se va înălţa din nou la Tatăl pentru a ni-L trimite nouă pe Duhul Sfânt, Cel care să menţină nesecate izvoarele Jertfei Sale şi să le facă pururea curgătoare prin Biserica întemeiată de Hristos.

“Deschis-ai Bisericii izvoarele apelor celor de viaţă făcătoare, Bunule, strigând: De însetează cineva, să vină la Mine degrab şi să bea“.

“Lămurit ai spus, că Te vei înălţa de pe pământ la cer, şi ai făgăduit că vei trimite din cer pe Duhul Sfânt“.

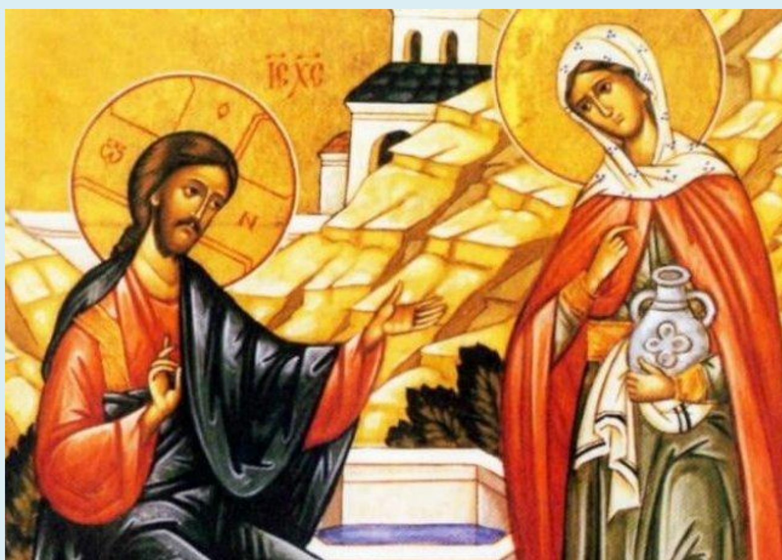
Cântările acestui praznic, deşi îl au în centru pe Hristos şi lucrarea Lui, pun în evidenţă faptul că tot ce a făcut El, avea în vedere venirea Duhului Sfânt. Opera lui Hristos pe pământ a fost o parte a lucrării Sfintei Treimi, în raport cu omul, cu întreaga creaţie.

“Ca un Dumnezeu având putere peste toate, şi ca un Puternic surpând tăria morţii, ai făgăduit, Hristoase, a trimite pe Duhul Sfânt, Care din Tatăl purcede“.

Acestea ştiindu-le, ne străduim şi noi a ne învrednici de lucrarea mântuitoare a Treimii.

“Luminându-ne, fraţilor, cu Învierea Mântuitorului Hristos şi ajungând la înjumătăţirea praznicului săptămânesc, să păzim cu curăţie poruncile lui Dumnezeu; ca să ne învrednicim să prăznuim şi Înălţarea şi să ne bucurăm de venirea Sfântului Duh“.

Samarineanca, primul apostol al celor de alt neam

Pericopa evanghelică din Duminica a cincea după Paşti ne relatează întâlnirea dintre Hristos şi o femeie samarineancă la fântâna patriarhului Iacov, în locul unde locuitorii cetăţii Sihar veneau pentru a se aproviziona cu apă (Ioan 4, 5-42).

Dialogul este încărcat de înţelesuri adânci şi revelatoare care ne prezintă specificul învăţăturii Fiului lui Dumnezeu întrupat şi modul în care Evanghelia desăvârşeşte Legea mozaică.

Din punctul de vedere al unui evreu, Hristos încălca prescripţiile Legii. Se afla în Samaria, un ţinut colonizat încă din timpul regelui Sargon al Asiriei de o populaţie venită din Asia Mică, care s-a amestecat cu băştinaşii rezultând un popor hibrid format din evrei şi păgâni, care aveau o credinţă idolatră la cars se adăugaseră frânturi din religia mozaică. Acesta era motivul pentru care dacă vreun iudeu era obligat să treacă prin Samaria, trebuia să-şi scuture praful de pe încălţăminte pentru a nu se întina.

Însă Hristos încalcă acest tabu, trecând prin Samaria şi vorbind cu femeia samarineancă, apoi rămânând două zile în Sihar, pentru a arăta ucenicilor şi nouă că înaintea lui Dumnezeu toţi oamenii sunt egali, iar Evanghelia Sa este destinată tuturor oamenilor.

Prin depăşirea barierelor mentale existente între evrei şi samarineni, Hristos prefigurează Taina Bisericii, care încorporează toate popoarele dincolo de specificul credinţei şi culturii proprii, prin lucrarea harului, într-o unitate izvorâtă din Dumnezeu cel unul, după cum mărturiseşte Sfântul apostol Pavel în epistola către Galateni: „Nu mai este nici iudeu, nici elin; nu mai este parte bărbătească

și parte femeiască, pentru că voi toți una sunteți în Hristos Iisus” (Galateni 3, 28)

Aici, la Fântâna lui Iacov, Hristos vorbește femeii despre Apa cea Vie, din care dacă bea cineva „nu va mai înseta în veac”, și mai mult decât atât, aceasta putea deveni în el „izvor de apă curgătoare spre viața cea veșnică” (Ioan 4, 14). Cuvintele rostite de Iisus i-au atras atenția femeii, care străbătea zilnic distanța de 12 km din Sihar în Sihem pentru a asigura familiei necesarul de apă. De aceea, deși mirată că Mântuitorul nu avea găleată pentru a scoate apă, ea îi cere să-i dea să bea „ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot” (Ioan 4, 15).

Într-un ținut în care apa se găsea foarte greu și avea o mare valoare, Hristos vorbește despre apa cea vie, care poate astâmpăra setea pentru totdeauna, vrând să arate că, dincolo de necesitățile biologice, ceea ce ne împlinește, hrănindu-ne și adăpându-ne ființa, este prezența lui Dumnezeu. Adevărata mâncare și băutură o găsim în întâlnirea cu Dumnezeu, care ne oferă drept hrană Trupul și Sângele Său, singurele alimente care pot transfigura ființa noastră și pot potoli setea și foamea de veșnicie: „Trupul Meu este adevărată mâncare și Sângele Meu adevărată băutură” (Ioan 6,55). Prin aceste cuvinte Hristos subliniază faptul că omul are nevoie și de hrană spirituală deoarece este chemat la a se împărtăși de viața veșnică și de iubirea lui Dumnezeu în Împărăția Cerurilor, iar finalitatea acestei căutări este, după cum spunea Sfântul Serafin de Sarov, dobândirea Duhului Sfânt.

Doar această întâlnire te poate face să nu mai însetezi niciodată deoarece te umple de Hristos care devine viața vieții omului.

De altfel, textul Evangheliei confirmă aceasta, atunci când ucenicii se întorc din cetate și Îl cheamă la masă pe Hristos, El le răspunde că „Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o știți…mâncarea Mea este să fac voia Celui care M-a trimis pe Mine și să să săvârșesc lucrul Lui” (Ioan 4, 32-34) prin aceasta arătând că, dacă Apa cea Vie potolește setea de veșnicie, foamea este stăpânită de împlinirea voii lui Dumnezeu, revelându-ne înțelesul unei existențe în comuniune cu Dumnezeu și arătându-ne că în viață devenim ceea ce mâncăm, oameni duhovnicești sau oameni trupești.

Dialogul cu Hristos la fântâna lui Iacov a produs o transformare radicală în sufletul femeii care, recunoscând că Hristos este mai mare decât patriarhul Iacov și că este proroc, s-a făcut vas ales, purtător de Apă Vie, mărturisind locuitorilor din Sihar dumnezeirea Iudeului peregrin și adăpându-i nu cu apă din fântână, pentru că-și uitase găleata în Sihem, ci cu apa cunoștinței pe care o dobândise din adevăratul izvor al harului - „Mesia care se cheamă Hristos” (Ioan 4, 25).

Dintre multele învățături pe care le putem desprinde din această pericopă evanghelică, două se remarcă în mod deosebit: foamea și setea pot fi potolite de prezența Duhului Sfânt în om, iar închinarea datorată lui Dumnezeu trebuie să fie în duh și adevăr.

Văzând că prorocul cu care vorbea îi cunoștea toate faptele pe care le săvârșise, femeia, dornică să-și schimbe viața păcătoasă, Îl întreabă unde este mai bine să se închine, pe Muntele Garizim sau în Ierusalim, acestea fiind cele două centre care concentrau viața spirituală a locuitorilor din provinciile Țării Sfinte. Răspunsul Mântuitorului continuă logica afirmațiilor referitoare la viața lăuntrică a omului și nevoia întâlnirii cu Dumnezeu, arătând femeii că adevărata închinare nu este legată de vreun loc anume, căci omul se poate închina pretutindeni, importantă fiind natura rugăciunii și modul în care ea este săvârșită. De altfel, întrebarea ei trebuia să se refere nu la locul de rugăciune, cât mai ales la modul de înălțare a rugăciunii și la persoana Celui chemat în rugăciune, învățături pe care Hristos le împărtășise ucenicilor pe Muntele Măslinilor.

Lui Dumnezeu, omul nu I se poate adresa decât cu inima și mintea concentrate și înălțate în lumina Duhului Sfânt. Închinarea „în duh și adevăr" (Ioan 4, 24) este un imn treimic de slavă înălțat lui Dumnezeu Tatăl, prin Fiul în Duhul Sfânt, este o mișcare a minții în adâncul ființei omului, în inimă, acolo unde iau naștere gândurile și simțirile, o liturghie lăuntrică în care sufletul omului se întâlnește cu Dumnezeu strigând din adâncuri foamea și setea de îndumnezeire.

Dialogul femeii samarinence cu Hristos ne arată că omul cu cât este mai departe de Dumnezeu, cu atât este mai asaltat de întrebări fără răspuns și frământări ale minții, însă întânirea cu divinitatea și gustarea din har așază ființa omului într-o liniște duhovnicească, pe care doar prezența negrăită a Domnului în inima omului o poate aduce.

Convorbirea de la fântâna lui Iacov este o lecție de catehizare, în care Iisus ne vorbește despre realitatea lăuntrică a vieții, prezentându-ne cele două aspecte ale existenței omului și permanenta tensiune dintre material și spiritual. Mântuitorul lumii stă lângă fântâna lui Iacov, din care luau apă locuitorii din Sihar, și ne vorbește despre Apa cea Vie, pe care omul o poate bea fără a mai înseta vreodată; deși locuitorii Țării Sfinte urcau pe muntele Garizim sau la Ierusalim pentru rugăciune, Hristos spune femeii samarinence că vor veni vremuri când adevărații închinători se vor închina nu pe munți, ci în duh și adevăr; ucenicilor care Îi aduc pâine le spune că mâncarea Lui este să facă voia Tatălui și să săvârșească lucrul Lui. Toate aceste cuvinte au darul de a ne arăta că spre Dumnezeu, care este Duh, ne putem îndrepta doar duhovnicește, iar acest lucru pare că l-a înțeles femeia din Sihar, în care a lucrat Duhul Sfânt, iar când și-a dat seama că Iisus este Hristosul pe care Îl aștepta, s-a făcut izvor de Apă Vie, plecând și

vestind locuitorilor cetății cele auzite. Dintr-o simplă femeie devine apostol și mărturisitor, arătând lucrarea duhului în om, care face din pescari apostoli și din păgâni mucenici.

Samarineanca a primit cuvântul rostit de Cuvântul Vieții și a devenit apostol pentru cei din neamul ei, a devenit sfânta muceniță Fotini, în timpul lui Nero, în Cartagina, fiind lumină pentru cei care ședeau în întunericul despărțirii de Dumnezeu. Iată, așadar, motivele pentru care această femeie păcătoasă, care trăia în desfrânare, dar care aştepta venirea lui Mesia, s-a învrednicit a sta în dialog cu Hristos-Izvorul Vieții, fiind în veac pomenită în Evanghelie.

Ea este pentru noi un exemplu de pocăință, de căutare a lui Dumnezeu și de mărturisire a prezenței Lui în viața noastră. Căutând pe Dumnezeu și hrănindu-se din prezența Lui, fiecare creștin poate deveni la rândul său o fântână duhovnicească, un templu al Duhului Sfânt sau un rug aprins de Hristos-Lumina lumii. Biserica, la rândul ei, este fântâna prin care Duhul Sfânt inundă de har sufletele celor însetați de viața veșnică, iar Evanghelia este Apa cea Vie din care adăpându-ne putem primi în mintea și sufletele noastre pe Hristos - Cuvântul Vieții.

(Cuvânt de învățătură la Duminica a V-a după Paști, a Samarinencii - Ioachim, arhiepiscopul Romanului și Bacăului)

IPS Timotei Prahoveanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor - Lumina lui Hristos, dialogul şi răspunsul samarinencei

Sub arşiţa soarelui, Mântuitorul S-a întâlnit cu o femeie păgână care nu avea comuniune cu neamul ales al iudeilor. Domnul prefera să ocolească Samaria în călătoriile către Ierusalim, pentru a Se închina în Templul din Cetatea Păcii, cu prilejul marilor sărbători. Era greu să ocolești Samaria trecând prin pustiu, înfruntând arșița, tâlharii și chiar fiarele sălbatice, doar pentru a evita un ținut în care Dumnezeu nu era cinstit.

Mântuitorul le-a spus ucenicilor: În căile păgânilor să nu mergeți și în vreo cetate de samarineni să nu intrați, ci mai degrabă mergeți către oile cele pierdute ale casei lui Israel. De această dată Mântuitorul a mers prin Samaria. Iudeii erau recunoscuți după vorbă și port și nu se bucurau de bună primire în locurile respective, neavând voie să mănânce la aceeași masă ori să bea apă şi să fie primiți în casele lor. Îndată după ce părăseau acele ținuturi, trebuiau să-și scuture și praful de pe sandale pentru a nu lăsa binecuvântare peste locul acela.

Mântuitorul a preferat Samaria întrucât dorea să facă cunoscută învățătura samarinencei şi celorlalţi, chiar dacă nu erau dintre oile lui Israel. Îndată după Înviere, le-a spus ucenicilor: Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura. Către o astfel de făptură și către cei aflaţi în întuneric și în umbra morții S-a îndreptat într-o zi de vară, când soarele strălucea mai mult decât de obicei.

În Samaria, mai ales în zona pustiului, unde nu există vegetație, uneori temperaturile ajung la 50 de grade. Într-un asemenea loc, în cetatea cu istorie multă, care coboară până la patriarhul Iacob, Mântuitorul a poposit ostenit de drum, vădind firea omenească.

După cum spun cuvintele Sfintei Evanghelii, S-a așezat la fântână și a cerut de la o femeie apă să bea. Iudeu fiind, nu avea îngăduință să vorbească cu cineva din neamul samarinenilor, mai ales cu o femeie.

Cu toate acestea, Mântuitorul a inițiat cu ea un dialog, descoperindu-i taine negrăite ale învățăturii Sale. Am putea spune că El, Domnul și Învățătorul, i-a arătat adâncul teologiei, vorbind despre închinare în duh și adevăr, încredințându-o că El este cunoscătorul inimilor.

Înainte de a se construi Templul din Ierusalim, către care alergau cel puțin de câteva ori pe an toți iudeii, chiar și cei așezați departe în lume, Dumnezeu a fost cinstit în locurile unde S-a revelat. Așa s-a întâmplat la Mamvri, Șilo, Sichem, Betel și apoi la Ierusalim. Templul construit de Solomon a fost distrus în 587 de Nabucodonosor și refăcut 70 de ani mai târziu, fiind rezidit de Zorobabel și apoi de Irod cel mare.

Iudeii își îndreptau pașii către Templul din Ierusalim, venind de departe. Călătoreau câte două, trei săptămâni pe mare și pe uscat. Venirea iudeilor către Templul din Ierusalim i-a ținut legați și uniți, de aceea istoria lor învolburată, așezată în jurul Templului, și mai ales închinarea către singurul și adevăratul Dumnezeu i-au ținut uniți și i-au făcut tari în mijlocul încercărilor.

Una dintre temele dialogului pe care Mântuitorul l-a avut cu femeia samarineancă a fost locul de închinare către Dumnezeu. Samarinenii își făcuseră un altar pe muntele Garizim, nu prea departe de fântâna istorică unde Mântuitorul S-a întâlnit cu femeia samarineancă. Erau acolo două culmi, una numită a binecuvântării și alta a blestemului. Pe muntele binecuvântării, unde era Templul, mergeau mai ales iudeii care rămăseseră credincioși adevăratului Dumnezeu, iar pe muntele blestemului erau altare de închinare păgâne, chiar slujite de vrăjitori, rămaşi în zonă până în vremea de astăzi, păstrătoare ale tradiției asiro-babiloniene, care au aceleași ritualuri ca și samarinenii din vremea femeii despre care ne vorbește Sfântul evanghelist Ioan.

Mântuitorul i-a spus că nu numai în Ierusalim, pe muntele Sion, putem aduce închinare lui Dumnezeu. Cei care se închină lui Dumnezeu trebuie să I se închine în duh și în adevăr. El va întemeia Biserica, care se va răspândi până la marginile pământului, iar fiii ei se vor putea închina adevăratului Dumnezeu în duh smerit de rugăciune.

E vorba și de rugăciunea înaltă a celor experimentați duhovnicește, rugăciunea inimii pe care o dobândesc numai cei care se nevoiesc mult și doresc a se apropia de Dumnezeu. Adesea nu reușim să ne ridicăm măcar la nivelul unei rugăciuni obișnuite.

De asemenea, Mântuitorul i-a vorbit femeii samarinence despre apa cea vie a învățăturii Lui mântuitoare. Pornind de la pretextul unui pahar de apă oferit omului însetat, Mântuitorul a afirmat că învățătura Lui este asemenea unui izvor de apă vie și va aduce negrăita bucurie, va ostoi setea după adevăr a oamenilor.

Întâlnirea femeii samarinence cu Mântuitorul vorbește despre faptul că învățătura Lui se adresează tuturor deopotrivă, și celor aleși, dar și celor slabi, care nu s-au ridicat la înălțimea virtuților. În discuția avută, Mântuitorul a spus: Cinci bărbați ai avut, iar cel pe care îl ai acum nu-ți este bărbat, vorbind în prima fază de închinarea ei idolatră, dar și despre viața dezordonată.

Sfinții părinți explică că expresia cinci bărbați face referire la cele cinci triburi asiatice pe care regele asiro-babilonean, cu 700 de ani înainte de Hristos, le-a adus în pământul Samariei. Cei cinci bărbați pot fi și cele cinci triburi care au tulburat viața oamenilor, închinători până atunci Dumnezeului Savaot, dar şi iubirile multe, schimbătoare ale pământenilor amăgiţi de plăceri…

Samarineanca de la Fântâna lui Iacob îi reprezintă pe misionarii Bisericii, care, lăsând toate, s-au dus în cetate, în locurile apropiate sau îndepărtate, și le-au vorbit oamenilor despre Iisus Hristos, despre întâlnirea cu El și despre bucuria pe care o dobândesc cei care primesc învățătura Lui mântuitoare.

Sfânta Tradiție ne spune că femeia samarineancă, din momentul întâlnirii cu Domnul, și-a schimbat viața, a devenit mărturisitoarea cuvintelor pe care le auzise de la Domnul, a mers și le-a spus altora, murind martiră, împreună cu multe dintre rudeniile sale, între care și cei 2 copii, în vremea persecuției împăratului păgân Nero.

Contextul actual în care trăim poate fi adeseori asemănat cu zona din preajma Fântânii lui Iacob. Lumea idolatră și egocentristă nu vrea să audă despre Dumnezeu, considerând că știe totul și nu are nevoie de apa cea vie, nici de închinarea în duh și în adevăr. Trebuie să vestim altora cuvintele pe care le-am descoperit, ascultând sau citind Scripturile, rugându-ne să avem noian de milostivire de la Dumnezeu. Să vorbim și celorlalţi spunând: Veniți să vedeți un om care mi-a spus mie toate, bucurându-se de întâlnirea cu Domnul și de binecuvântarea pe care a oferit-o întregului ținut al Samariei, care poate reprezenta lumea întreagă, neamurile doritoare de lumină şi adevăr.

În locul unde Mântuitorul a stat de vorbă cu femeia samarineancă, împăratul Iustinian cel mare a zidit o biserică, chiar pe locul Templului de pe muntele Garizim. Ruinele ei, după ce a fost dărâmată de perşi și de alţi dușmani ai Bisericii, se văd și astăzi, iar alături sunt câteva locuri de închinare păgâne, cu

ritualuri susținute de vrăjitori păgâni, către care aleargă oameni din lumea întreagă, aflați încă în întuneric.

Foarte aproape de locul întâlnirii Mântuitorului cu femeia samarineancă s-a ridicat o prea frumoasă biserică, pe ruinele uneia construite de cruciați, în urmă cu opt sute de ani. Începând cu anii 1992-1993, s-a înălțat un locaş de cult cât o catedrală. M-am întrebat, văzând multe dintre locurile propovăduirii Domnului din Țara Sfântă, cum s-a putut întâmpla acest lucru într-o zonă cu mulțime de musulmani, să se îngăduie zidirea unei astfel de biserici. Un posibil răspuns este acela că locuitorii Samariei L-au rugat pe Mântuitorul să rămână la ei, iar în alte locuri, deși Domnul le făcuse bine, I-au spus să plece din ținutul lor, adică L-au alungat, cu sau fără pietre, pentru a-L îndepărta de locul acela. Unde Domnul a fost alungat nu mai rodește nimic, oamenii se pierd, localitățile, țările, istoria. Unde Dumnezeu este rugat să rămână, El binecuvântează viața lor, așa cum s-a întâmplat în Samaria.

Părintele Iustin, originar din insula Corfu (Grecia), care slujește de mulți ani în Frăția Sfântului Mormânt, a ridicat cu ajutorul credincioșilor din toată lumea, dar mai ales din insula sa natală, noua biserică, care are înlăuntrul ei Fântâna lui Iacob, cu 3.500 de ani de istorie a Țării Sfinte.

Mântuitorul a descoperit adevăruri profunde femeii samarinence, devenită mărturisitoare a lui Hristos, Cel înviat din morți, care le-a spus femeilor mironosițe să nu se teamă, că vor învinge ostilitatea iudeilor și chiar moartea, prin ajutorul Lui.

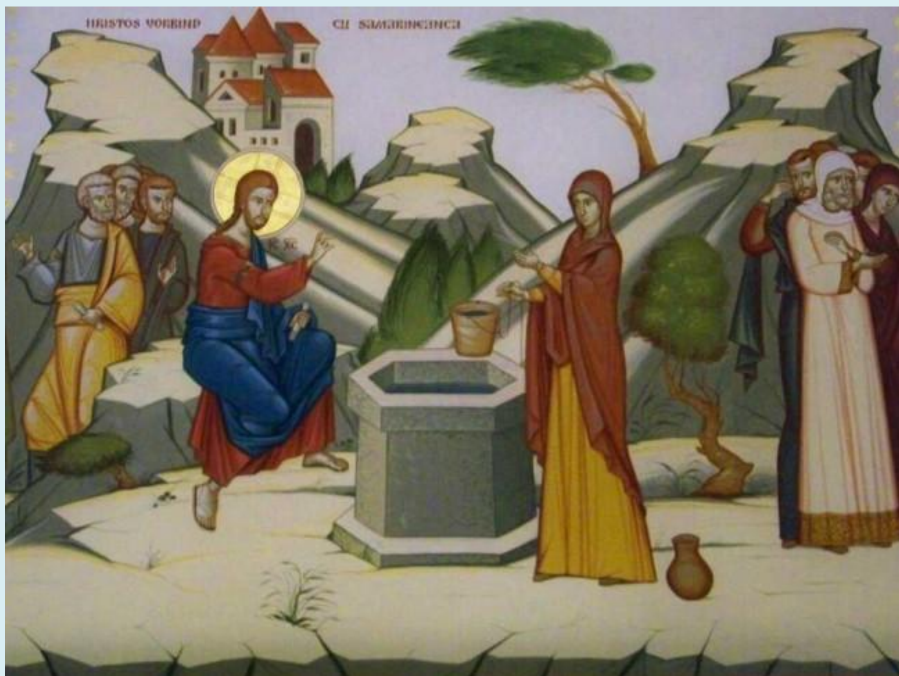
Evanghelia Duminicii a cincea după Sfintele Paşti ne îndeamnă să ne rugăm în orice loc unde este cinstit Dumnezeu, întrucât El locuiește pretutindeni, nu doar pe muntele Sionului și pe muntele Garizim, așa cum călătoreau altădată pentru a împlini Legea Veche fiii poporului ales. Învățăm că Dumnezeu locuiește pretutindeni, în Biserica pe care a întemeiat-o.

Nimeni nu poate spune că nu merge la biserică pentru că se roagă acasă. Părintele Teofil Părăian spunea: Eu, pe cei care nu vin la biserică, cu păgânii îi număr. Dacă faptele noastre pot fi bune, ajutorarea celor lipsiți, rugăciunea particulară, totuşi nici o altă faptă (virtute) creştină nu poate înlocui rugăciunea din biserică și participarea la Liturghie în fiecare duminică. Nu doar la Paşti și la Crăciun, ci în fiecare duminică, pentru a primi apa cea vie și învățătura mântuitoare, care ne ajută să moștenim Împărăția pregătită de la întemeierea lumii.

Mântuitorul Hristos doreşte să devenim misionari ai Lui, asemenea femeii samarinence, care nu se bucura nici de prestigiu, nici de respectul altora, dar care arată că Domnul poate schimba viața oamenilor. Fericiți sunt cei care,

urmând astfel de exemple, găsesc bucuria întâlnirii cu Domnul prin mărturisirea pe care o împlinesc în viața lor, devenind apostoli, cum a fost Fotinia cea luminată și luminătoarea altora, după întâlnirea ei cu Domnul.

IPS Irineu Pop, bistriţeanul - Predică la Duminica a V-a după Paşti - a Samarinencei - Suntem în comuniune cu Hristos pentru că avem „apa vieţii”

Dreptmăritori creştini, Duminica de astăzi face pomenirea femeii samarinence. Venind să scoată apă la fântâna lui Iacob din orăşelul Sihar, aceasta L-a întâlnit acolo pe Iisus, Care a intrat în discuţie cu ea. Domnul i-a cerut femeii apă de băut şi fiindcă ea L-a refuzat la început, El i-a zis: „Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel Ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie” (In. 4, 10).

Apa de care vorbeşte Mântuitorul nu-i băutura aceasta naturală, care se află în izvoare, râuri şi fântâni, ci harul dumnezeiesc, a cărui putere transfigurează minunat sufletul omenesc şi întreţine viaţa noastră, dându-i plinătatea sensului adevărat. Cine primeşte această „apă vie”, Îl posedă pe Hristos Însuşi, singurul Care poate potoli setea noastă după fericire, dorul nostru după cer.

Iubiţi credincioşi, numai Hristos, Adevărul personal, ne oferă adevărata libertate, aşa cum afirmă David Strauss: „Omenirea, în desăvârşirea vieţii sale interne, este legată de Iisus Hristos mai mult decât de oricine altul”.

Purtând jugul lui Hristos, te simţi legat de El, pentru că-I îndeplineşti voia, fapt care îţi aduce bucurie şi fericire, precum arată scriitorul rus Lev Tolstoi.

Cu câtva timp în urmă, la emisiunea televizată realizată de David Frost, Hugh Hefner, editorul revistei Playboy a fost intervievat şi i s-a pus următoarea

întrebare: „Hugh, acum că ai tot ce-şi poate dori un om - faimă, succes şi femei - ce ţi-ai mai dori?”. A urmat o pauză lungă, în timp ce camera revenea asupra lui Hefner. Apoi, el a răspuns încet: „David, aş da tot ce am ca să descopăr... adevărata dragoste”.

Hefner avea tot ceea ce lumea putea oferi. De fapt, el şi-a investit viaţa în ceea ce societatea noastră numeşte „dragoste”. Dar, în final, el nu a descoperit adevărata dragoste. Cum poate s-o aibă cineva fără Dumnezeu?

Toate ofertele acestei lumi nu ne satisfac deplin. Lumea ne dă pentru potolirea setei noastre burdufuri de apă, vase sărace cu apă puţină, care în curând se golesc şi nu ţin. Averea ne robeşte şi tulbură somnul. Plăcerea aduce dezgust şi suferinţă. Puterea şi onorurile omeneşti sunt nestatornice ca visele, se şterg ca fumul. „Butoi spart este ocuparea cu plăcerile lumeşti” – zice Sfântul Grigorie de Nyssa.

Iar Iisus a spus femeii samarinence că „oricine va bea din apa aceasta va înseta iarăşi”. Pe când bucuria împlinirii voii lui Dumnezeu ţine neîncetat: „Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac” (In. 4, 14).

În Hristos se realizează „năzuinţa noastră profundă după comuniunea cu Dumnezeu... şi prin aceasta, după viaţa eternă întru fericire”, cum arată părintele Dumitru Stăniloae.

Hristos ne spune: „Eu sunt viţa, voi sunteţi mlădiţele” (In. 15, 5). O mlădiţă nu este bună la nimic dacă este separată de trunchi, de viţă, căci nu rodeşte şi riscă să devină o creangă uscată, pe care oamenii o vor călca în picioare sau o vor arunca în foc.

Fiecare din noi e o mlădiţă care trebuie să fie legată de Hristos – „Viţa” cea adevărată şi trebuie să poarte jugul Său. În acest fel, Hristos va pogorî viaţa Sa în viaţa fiecăruia din noi, într-un fel sau altul, atât în procesul ei interior – sfinţirea – cât şi în purtarea noastră exterioară.

Domnul ne-a îndemnat să rămânem în legătură cu El, dacă dorim să beneficiem de toate darurile Sale: „Dacă rămâneţi întru Mine şi cuvintele Mele rămân întru voi, cereţi ceea ce voiţi şi se va da vouă” (In. 15, 7).

Trebuie neapărat să fim în Domnul Hristos, pentru a trăi pentru El şi trebuie să rămânem în El, pentru a ne putea bucura de această făgăduinţă. A rămâne în Domnul înseamnă a nu-L părăsi niciodată pentru vreo altă dragoste şi a rămâne cu El într-o legătură vie, strânsă, de bună voie. Ramura nu este numai lângă copac, ci chiar primeşte de la el viaţa şi rodnicia ei.

Orice credincios autentic rămâne cu adevărat în Domnul Hristos, dar aceste cuvinte au un înţeles mai înalt, la care trebuie să ţintim mai înainte de a putea câştiga puteri nelimitate înaintea „tronului harului”.

Cuvintele „cereţi ceea ce voiţi” sunt pentru unii ca Enoh, care a umblat cu Dumnezeu 300 de ani, pentru unii ca Apostolul Ioan, care se odihnea pe pieptul Domnului, pentru aceia a căror legătură cu El este neîntreruptă.

Întreaga noastră fiinţă trebuie să fie lipită de Domnul, aceasta fiind o condiţie fără de care ar fi primejdios să credem în împlinirea acestei făgăduinţe. Ea este dată acelora a căror deviză în viaţă este: „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine” (Gal. 2, 20). Noi, care întrerupem legătura noastră cu El, ce mare putere pierdem!

Dacă dorim să fim puternici în cererile noastre, trebuie ca Domnul să rămână în noi şi noi în El.

Când i-a chemat Domnul, cei dintâi Apostoli se găseau lângă barcă, cârpindu-şi năvoadele. Iisus le-a spus să-L urmeze şi ei, imediat, lăsând totul L-au urmat.

Iar noi, care dorim să-i imităm, se întâmplă câteodată că nu reuşim să abandonăm tot. Ne rămâne o afecţiune la inimă, o eroare în viaţa noastră, pe care nu voim să le suprimăm, pentru a le oferi Domnului. Grija cea mare pe care trebuie să o aibă un ucenic al lui Hristos este aceea de a-şi mântui sufletul. Căci, după cuvântul Său, de am câştiga întreaga lume, cu toate bogăţiile şi plăcerile ei şi de am pierde sufletul, totul am păgubit (cf. Mc. 8, 36). Ar fi mare păcat!

Iisus a zis samarinencei: „Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel Ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie” (In. 4, 10).

De-am cunoaşte şi noi creştinii cât de mult pierdem când ne ţinem departe de casa lui Dumnezeu, de Biserică, de unde se revarsă valuri de apă vie, atunci n-am neglija atât de uşor datoriile pe care le avem faţă de sufletul nostru.

Când cei dintâi europeni au ajuns în America, au făcut mari afaceri cu locuitorii noului continent. Cu lucruri ieftine au pus mâna pe comori imense. În schimbul mărgelelor din sticlă, a unor oglinzi mici, au cumpărat aur, argint, pietre preţioase.

Explicaţia este că băştinaşii aceia nu ştiau valoarea colosală a bijuteriilor lor. Mult mai vrednici de compătimit suntem noi, creştinii, care nu ştim preţul sufletului nostru nemuritor şi-l „vindem” pentru deşertăciunile vieţii prezente:

unul pentru avere, altul pentru plăcerile desfrâului, unul pentru că moare nepregătit, neîmpăcat cu vecinul, altul pentru slavă deşartă.

De la Sfântul Ioan Iacob din pustia Iordanului ne vine îndemnul să-L căutăm mai întâi pe Păstorul cel bun, pe Hristos şi să ascultăm glasul Său, care ne grăieşte astfel:

„Cauţi slavă şi puteri
Ca să ai neîncetat?
Eu sunt Domn puterilor
Şi al slavei Împărat.
La averi fără sfârşit
Dacă poate ai râvnit,
Eu sunt veşnic dătător
Bunătăţilor din cer”.

Prin legătura intimă cu Hristos, harul dumnezeiesc sporeşte în noi, topeşte gheaţa păcatului, luminează adâncul umbros al fiinţei noastre şi înfrumuseţează viaţa noastră spirituală.

Aceasta s-a întâmplat lângă fântâna din Sihar cu femeia samarineancă, care, cum ne spune tradiţia, se chema Fotinia, adică Luminătoarea. Renăscută duhovniceşte, se eliberează de robia patimilor, nu mai slujeşte trupului, ci devine propovăduitoare a lui Hristos şi luminătoarea celor din cetatea sa.

Tradiţia ne mai spune că, devenind mamă, a avut şapte copii şi a murit de moarte martirică, pe vremea împăratului roman Nero. Aşa s-a unit ea cu Mirele divin pentru veşnicie, arătându-ne nouă cum, prin gustarea din apa cea vie, se poate schimba din temelie viaţa noastră, şi sufletul nostru poate deveni capodoperă a eternităţii fericite.

Iubiţii mei, când Domnul vine în inimile noastre, aduce cu El apa vieţii şi splendorile Împărăţiei Sale. Dacă bem din această apă nu numai că primim satisfacţie imediată, dar putem avea asigurarea că, într-o zi, Iisus va veni să ne ia într-o ţară unde niciodată nu vom îmbătrâni, unde nu vor fi riduri şi cărunteţe, nici durere şi suspin. Aceasta e ţara „tinereţii fără bătrâneţe şi a vieţii fără de moarte”, cum arată basmele româneşti.

Auzind acestea, oare, nu dorim să bem şi noi din apa vieţii, care îi converteşte pe păcătoşi, îi vindecă pe cei bolnavi, îi întăreşte pe cei slabi, îi mângâie pe cei muribunzi şi dă tuturor salvarea şi viaţa, dăruite nouă de Hristos prin moartea şi Învierea Sa?

„Dă-mi să beau!”. Acesta trebuie să fie strigătul creştinilor de astăzi, expuşi atâtor pericole, loviţi de atâtea dureri, doborâţi de atâtea lupte şi răniţi de numeroase înfrângeri. Răspunsul la acest strigăt poate fi primit în Biserică, Fântâna nesecată a darurilor dumnezeieşti.

Adresându-se lumii noastre, care a devenit un pustiu arid şi un pământ însetoşat, Hristos Domnul grăieşte: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui” (In 7, 37-38). Amin.

IPS Antonie Plămădeală - Predică la Duminica Samarinencii - Apa cea vie

În calendarul Bisericii noastre ortodoxe, Duminica aceasta, a V-a după Paşti, e numită Duminica Samarinencei. Sunt sigur că mulţi v-aţi întrebat:

- Cine este această Samarineancă?
- Cum de a ajuns atât de celebră, când nici măcar numele nu i se cunoaşte?
- Cine este această anonimă contemporană cu Mântuitorul, că din zecile, sutele de mii de contemporane anonime, să fie amintită tocmai ea?
- Ce a făcut ea ca să merite să intre în istorie, să fie pomenită de-a lungul veacurilor, şi să i se consacre chiar o zi din calendarul bisericesc?
- Cine este această femeie care concurează pe Alexandru Macedon şi pe Cezar?
- Cine este această samarineancă despre care se scriu cărţi şi se vorbeşte în biserici? Nu există carte de exegeză creştină în care ea să nu fie pomenită.
- Cine este această samarineancă pe care o pictează marii pictori ai lumii?
- Cine este această samarineancă şi ce a făcut ea ca să-şi merite locul nu numai în calendar, ci şi pe pereţii bisericilor noastre?

Este o anonimă, dar o ilustră anonimă. De ce? Ca să înţelegem de ce, trebuie să ne ducem puţin înapoi, în atmosfera întâmplării care a făcut-o să ajungă în istorie, şi prin istorie până la noi. ***Era o săteancă dintr-un ţinut al Ţării Sfinte, socotit blestemat şi spurcat. Se numea Samaria. Era o săteancă oarecare. Am putea spune că era chiar puţin deocheată.*** Şi o să vedem îndată de ce. ***Samaria era şi este şi azi o provincie situată în mijlocul Ţării Sfinte, între provincia de nord, Galileea, unde este Nazaretul, şi provincia de sud, Iudeea, unde sunt Betleemul şi Ierusalimul.***

Samarinenii, ca şi ţinutul lor, erau socotiţi de către iudei spurcaţi. Nici un iudeu nu s-ar fi apropiat de vreun samarinean. Nu i-ar fi vorbit. N-ar fi luat ceva din

mâna lui. Ba chiar se fereau să treacă şi pe teritoriul lor. De ce? Pentru că în timpul invaziei asiro-babiloniene, sub împăratul Salmanasar, asiro-babilonienii s-au amestecat cu locuitorii Samariei. Aceştia erau urmaşii a două dintre triburile lui Israel, a doi dintre cei doisprezece fii ai lui Iacob, anume ai lui Efraim şi ai lui Manase. S-au amestecat cu invadatorul asiro-babilonian şi şi-au stricat rânduielile religioase, socotite sacre pentru fiii lui Israel. Au schimbat chiar Ierusalimul ca centru religios, pe un alt centru al lor, unde şi-au clădit un altar nou, astfel încât în loc să considere Ierusalimul drept locul cel sfânt, şi templul din Ierusalim ca centru al închinării la adevăratul şi unicul Dumnezeu, ei şi-au făcut un templu propriu, pe muntele Garizim, unde se închinau şi lui Iahve, dar se închinau şi unor idoli asiro-babilonieni. Din punctul de vedere al adevăraţilor iudei, acest lucru era o adevărată catastrofă religioasă. Nu se respectau cele mai importante din poruncile Vechiului Testament, precum: "***Să nu-ţi faci ţie chip cioplit***" (Deut. 5, 8; Ieşire 20, 4), sau "***Să nu mergeţi după alţi dumnezei, după dumnezeii popoarelor care se vor afla în împrejurul vostru***" (Deut. 6, 14). Ori, tocmai aceasta făcuseră samarinenii. Din această cauză erau consideraţi ca nişte leproşi şi iudeii ocoleau cu grijă locurile în care îşi aveau aceştia satele şi oraşele.

Cu toate acestea Mântuitorul, urmat de apostolii Săi, trecând din provincia de sud, Iudeea, spre provincia de nord, Galileea, în patria Sa, cum spun adesea evangheliştii, pentru că era din Nazaretul Galileii, în loc să ocolească Samaria, cum făceau toţi, urmând valea Iordanului spre izvor, a trecut de-a dreptul prin Samaria.

Trebuie să ne închipuim că apostolii înşişi nu-L urmau pe acel drum cu bucurie şi fără teamă. Pentru un adevărat iudeu, a fi mers pe drumul acela era scandalos. Dar Mântuitorul se hotărâse să înfrunte acest scandal. Va fi avut El ceva în gând. Poate voia să le dea o anumită lecţie apostolilor. Aceştia s-au gândit probabil şi la aceasta, deşi nedumerirea le stăruia în suflete, şi vor fi fost privind în jur să nu-i vadă cineva, şi să le-o ia în nume de rău.

Ajunseseră lângă un sat care se chema Sihar. Vedeţi, evangheliştii ne dau şi detalii geografice. Ne spun numele provinciei, ne spun numele satului. Nu fac acest lucru întâmplător. Ei fac istorie.

Şi dau înadins detalii care să confirme veridicitatea întâmplării. La marginea satului era o fântână. Iisus s-a oprit să se odihnească, iar pe ucenici i-a trimis în sat să caute ceva de mâncare. În timp ce Mântuitorul stătea lângă fântână, a venit din Sihar o femeie ca să ia apă. Aceasta e Samarineanca pe care o aminteşte Evanghelia de astăzi, şi al cărei nume s-a dat duminicii acesteia, a V-a după Paşti, Samarineanca, adică o locuitoare din Samaria, cum am spune noi, ardeleancă, sau sibiancă, sau moldoveancă. Cu acest nume a rămas în istorie.

A venit la fântână, L-a văzut pe Mântuitorul şi, după îmbrăcăminte, şi-a dat seama că e iudeu. Nu i-a adresat nici un cuvânt, pentru că ştia că nu se cădea să vorbească cu un iudeu. A scos apă. Probabil venise de acasă cu o găleată şi cu o funie cu care să scoată apa. Fântâna nu avea instalaţie proprie de scos apă.

Împotriva tuturor preceptelor Legii, şi spre surprinderea femeii, Mântuitorul i s-a adresat cu cuvintele: "***Dă-mi să beau***". Femeia a fost foarte contrariată. Nu i se mai întâmplase aşa ceva. Omul călca rânduielile tradiţionale. Îl înfruntă: "***Cum tu, care eşti iudeu, ceri să bei apa de la mine, care sunt samarineancă?***"

Dialogul se anunţă interesant. Femeia aştepta explicaţia cerută. Nu i-a dat apă. Şi atunci Mântuitorul i-a spus: "***De ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel care ţi-a zis: "Dă-mi să beau", ai fi cerut tu de la Dânsul, şi ţi-ar fi dat apă vie***" (Ioan 4, 10 şi urm.). Ciudată explicaţie! Şi ce vorbă fără noimă. Apă vie! Parcă ar exista şi apă moartă, îşi va fi zis femeia în sinea ei. Nu mai auzise o astfel de împerechere de cuvinte, deşi metafora ca mod de vorbire nu le era străină orientalilor. În Scriptura evreilor, care era şi a samarinenilor, cu unele excepţii, o astfel de vorbire făcea tocmai frumuseţea inegalabilă a multor cărţi, precum Cântarea Cantărilor, Proverbele lui Solomon, Eclesiastul. Poate că femeia să nu fi fost totuşi o prea silitoare cititoare. Şi-apoi cărţile, pe vremea aceea, erau rezervate mai ales bărbaţilor. Ea înţelese cuvintele, în ceea ce spuneau ele simplu şi direct, minţii şi înţelegerii ei, dar i se păruse fără noimă. S-a mirat mai departe: "***Doamne,*** — adică domnule —, ***fântâna este adâncă şi nici ciutură nu ai; de unde dar ai apa cea vie?***" Că doar nu vei fi fiind tu mai mare decât Iacob, părintele nostru, care era în stare să facă minuni? Dar Iisus i-a răspuns din nou cu cuvinte de taină: "***Tot cel ce bea din apa aceasta va înseta iarăşi, iar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, şi apa pe care i-o voi da, se va face într-însul izvor de apă care curge spre viaţa veşnică***".

Nu e greu de presupus că femeia n-a priceput nici acum prea mult din cele auzite, dar o asemenea apă, care să-i ajungă pentru o viaţă, o ispitea totuşi: "***Doamne, dă-mi apa aceasta,-ca să nu mai însetez nici să mai vin aici să scot apă!***" Era o cerere de bun-simţ, deşi se putea să fi fost rostită puţin în glumă. Cuvintele străinului erau prea grele pentru ea. Putea crede că nici nu au fost rostite pentru ea. Şi nici n-au fost rostite pentru ea!

Mântuitorul, aparent, nici nu i-a mai răspuns la această cerere. Şi-a dat seama că nu a fost înţeles şi că femeia i-a luat cuvintele la modul cel mai direct, cum va păţi şi cu Nicodim când îi va vorbi despre naşterea din nou, fără să priceapă sensul lor ascuns, tainic, spiritual. A dorit totuşi s-o lămurească şi atunci a recurs la un procedeu pedagogic, de pregătire.

Mai întâi, ca şi cum i-ar fi dat speranţa că îi va da "***apa cea vie***", din care bând să nu mai înseteze niciodată, a pus-o la probă, spunându-i: "***Mergi de cheamă pe bărbatul tău, şi vino aici***". Femeia i-a răspuns: "***Nu am bărbat***". A trecut cu bine proba. De ce? ***Fiindcă Mântuitorul care, ca Dumnezeu atoateştiutor, vedea la depărtare şi cunoştea faptele, inimile şi destinele oamenilor, ştiuse acest lucru, dar îi pusese la încercare sinceritatea, pentru a o face să merite continuarea convorbirii.***

I-a plăcut răspunsul ei. Spusese adevărul. "***Bine ai zis că nu ai bărbat***", a apreciat-o El, şi îndată şi-a pus în gând s-o uluiască cu câteva amănunte din viaţa ei, amănunte care urmau nu numai să-i stârnească la maximum interesul, dar s-o şi facă să se angajeze fără rezerve în discuţie, cât dintr-o teamă sfântă, ca în faţa unui prooroc, cât din curiozitate, dar mai ales din dorinţa de a-şi lămuri unele lucruri pe care nu le înţelesese până atunci prea bine.

Mântuitorul a continuat: "***Căci cinci bărbaţi ai avut, şi acela pe care-l ai acum, nu-ţi este bărbat***", şi a mai lăudat-o o dată pentru sinceritatea ei: ***Aceasta adevărat ai spus***". Aşadar trăia în concubinaj cu al şaselea. De data aceasta femeia a rămas stupefiată. Nu i se mai întâmplase aşa ceva. Atunci a izbucnit: "***Doamne, văd că eşti prooroc***". Şi-a dat seama că altfel n-ar fi avut de unde şti toate acestea. A rămas uimită fiindcă îi spusese un adevăr din viaţa ei. Şi ştia precis că nu se mai întâlnise cu el niciodată.

Poate că în discuţia pe care a avut-o acolo, Mântuitorul îi va fi spus şi multe alte lucruri, pentru că evanghelistul, autorul care scrie întâmplarea, desigur sintetizează, ne dă numai esenţa convorbirii.

Impresionată la culme, dar păstrându-şi cumpătul, s-a gândit că n-ar fi rău să profite de faptul că Dumnezeu i-a scos în cale un prooroc, şi ce s-a gândit? E un lucru cu care probabil nu mă voi mai întâlni niciodată. - Ia să-i pun eu întrebarea vieţii mele, aceea care ne preocupă pe toţi, locuitorii Samariei, întrebarea naţiunii mele, aceea care face să fim dispreţuiţi de iudei şi ocoliţi. Acesta trebuie să fie un altfel de iudeu, un înţelept, de vreme ce stă de vorbă cu mine. Poate mă va lămuri. Dacă a ştiut să-mi spună atâtea din viaţa mea, fără indoială, va şti să-mi răspundă şi la aceasta. Şi îl întreabă: "***Doamne, părinţii noştri (aceştia din Samaria) s-au închinat în muntele acesta (muntele Garizimului), voi însă (cei din Iudeea) ziceţi că în Ierusalim este locul unde se cuvine a se închina***". Spune-mi, va fi continuat ea, cum e mai bine? Care este adevărul?

Abia acum Mântuitorul i-a dat, de fapt, apa cea vie. Acum i-a dat de fapt răspunsul la cererea ei care ni s-a părut a fi, şi era într-adevăr, naivă, dar pe care Mântuitorul n-a ignorat-o, ci a adus discuţia până la acest punct, în care urma să-i dea răspunsul. Era un răspuns pentru ea? Era şi pentru ea. Dar era mai ales

o proclamaţie, o declaraţie de credinţă, unul din acele momente în care Mântuitorul îşi delimita învăţătura Sa de cea a Vechiului Testament, dar şi de cea a neamurilor. De data aceasta o delimita şi faţă de unii, şi faţă de alţii.

Ceea ce i-a spus Samarinencei e ca o continuare a Predicii de pe munte. Samarineanca era doar un pretext. Întâlnirea cu ea a fost un pretext pentru a spune cuvintele care urmează şi care fac parte din esenţa Evangheliei Sale. Iată de ce, această anonimă din Samaria a intrat în istorie. Pentru că ea a auzit cea dintâi aceste cuvinte. Şi, cine ştie, poate că chiar ea le-a transmis, şi de la ea le-a preluat Sf. Evanghelist Ioan. Altfel, de unde să le fi luat? Să le fi repetat Iisus? Să le fi repetat însoţitorilor convorbirea? Nu prea obişnuia.

Vom înţelege acum mai bine de ce a intrat samarineanca în concurenţă cu Alexandru Macedon şi cu Cezar, pentru un loc în istoria omenirii. Şi s-ar putea să fie mai mulţi cei care au auzit de ea, decât cei care au auzit de Alexandru Macedon şi de Cezar!

O sfântă cu numele uitat. O sfântă dintr-o concubină? Dar Maria Magdalena ce fusese? Pentru că a ţinut minte şi a propovăduit cuvintele lui Iisus, pentru că L-a recunoscut şi Îl va fi propovăduit ca Mesia, pentru că a transmis una din cele mai delicate soluţii pentru vremea aceea, dar şi pentru alte vremuri, privitoare la importanţa problemelor legate de cult, samarineanca îşi merită locul în Evanghelie şi în pomenirea noastră. Ea s-a făcut instrumentul unei precizări fundamentale cu privire la depăşirea de către creştinism a naţionalismului îngust, a Legământului celui vechi, ca şi a altor naţionalisme, ca şi cel al samarinenilor de pildă, lărgind creştinismul până la dimensiuni universale.

Acest lucru l-a spus Iisus acestei femei: învăţătura Mea este universală. Are limitele cât limitele lumii, şi centrul pretutindeni, pentru că fiecare om e o lume, şi lumea ca un individ. Se află peste tot. E mare cât cea mai mare mărime, dar încape şi într-o inimă de om. Şi, mai presus de toate, nu e în forme, locuri şi ritualuri, decât atunci când e în oameni, în duh şi adevăr. Numai atunci se poate sălăşlui şi în forme, locuri şi ritualuri, peste tot pe unde există oameni.

Dar să mergem chiar la cuvintele Mântuitorului. "Zis-a ei lisus: ***Crede-Mă, femeie, că va veni vremea când nu în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veţi închina Tatălui. Voi nu ştiţi cui vă închinaţi, iar noi ştim cui ne închinăm, căci mântuirea este de la iudei***". Afirmă, aşadar, continuitatea dintre cele două Testamente, pe care cei din Samaria, şi neamurile în general o ignorau, şi nu era bine. -Dar mai afirmă că ceva urma să se schimbe şi în privinţa iudeilor. Dacă ar fi spus unui iudeu sau în Iudeea că va veni vremea când locul de închinare nu va mai fi Ierusalimul, ar fi riscat înainte de vreme moartea. Poate tocmai de aceea a făcut această declaraţie unei samarinence, căreia vestea îi va fi făcut chiar

plăcere, deşi Iisus îi negase şi Garizimului privilegiul de a fi loc exclusiv de închinare. Şi aceasta era o tradiţie care urma să se schimbe şi, pe care, de fapt, o va schimba chiar El, şi chiar în momentul acela, când zicea: "nici în muntele acesta” al vostru.

Şi îndată, continuându-şi vorbirea, a trecut la cele ce vor fi puse în locul celor vechi: "***Dar va veni vremea, şi a şi venit*** (s.n. venise chiar în acel moment, când o decidea Mântuitorul), ***când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui cu duhul şi cu adevărul, căci Tatăl astfel de închinători caută***". Şi ca s-o încredinţeze că nu poate fi decât aşa, i-a dat în continuare o definiţie a lui Dumnezeu, una din cele mai posibile, dar care se potrivea de minune contextului convorbirii: "***Dumnezeu este duh, şi cei ce se închină Lui, se cuvine să se închine cu duhul şi cu adevărul***".

Ceea ce urmează ne descoperă o samarineancă isteaţă şi credincioasă. E drept că amesteca credinţa iudeilor cu cea a samarinenilor, dar aşa era credinţa lor. Ei se considerau şi erau de fapt iudei numai că, din pricina amestecului cu asiro-babilonienii, adoptaseră câteva obiceiuri care deveniseră tradiţii proprii, deosebite de ale iudeilor.

Femeia nu s-a mulţumit cu răspunsul lui Iisus, deşi era clar că era de acord cu El. Îi mai trebuia însă o verificare. Şi nu s-a sfiit să i-o ceară. Va fi zis: Ceea ce spui Tu e foarte interesant şi m-aş bucura să vină acele vremuri de care vorbeşti, şi care să ne scape şi pe noi de blamul şi blestemul iudeilor. Dar cum dovedeşti că va fi aşa? Numai unul singur ar putea da mărturie valabilă despre acestea: Mesia!

Ce multe lucruri ştia femeia aceasta! Şi avea o judecată dreaptă. Avea un criteriu precis cu privire la schimbările aşteptate. Ceea ce spui Tu, va fi spus ea, are nevoie de o confirmare, şi nu poate nimeni s-o dea, decât Acela pe care Îl aşteptăm toţi. "***Ştiu că are să vie Mesia, adică Hristos, şi când va veni Acela, ne va spune toate***".

Avea dreptate. Lui lisus îi va fi plăcut replica şi i-a admis obiecţia. Numai Mesia avea această autoritate, de a pune credinţa şi practicarea ei pe alte baze. Aşa se ştia dintotdeauna. De aceea şi era aşteptat cu atâta înfrigurare. Şi atunci Mântuitorul i-a oferit cel din urmă argument, exact în sensul aşteptărilor ei: "**Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine**".

Trebuie să ne imaginăm că femeia va fi fost surprinsă de o asemenea declaraţie, după ce o uimise şi faptul că străinul îi cunoştea trecutul, şi fusese apoi supusă, într-un crescendo intensiv, unei convorbiri neobişnuite. Încheierea era de-a dreptul uluitoare!

N-a mai putut face altceva, decât să fugă în sat şi să-i anunţe pe locuitorii satului despre cele întâmplate. Sfântul Evanghelist Ioan povesteşte simplu, în câteva cuvinte: "***Femeia s-a dus în cetate şi le-a zis oamenilor: Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut***". Ca să ne arate cât era de emoţionată, Sfântul Ioan notează un amănunt, pe lângă acela că cel mai mult a impresionat-o faptul "***că îi spusese ei toate câte a făcut***", anume că "***şi-a lăsat vasul de apă acolo***". Uitase pentru ce venise. N-o mai interesa. Altceva o interesa acum.

Trebuie să ne-o imaginăm alergând şi vorbind, strigând în dreapta şi în stânga şi chemându-i pe toţi să meargă să vadă ceea ce a văzut ea: "***Veniţi de vedeţi!***" Dar a mai adăugat ceva. Parcă nu cu toată convingerea, ci cu oarecare teamă, ca să nu fie luată drept o exaltată, şi să n-o asculte nimeni. Zicea: "***Nu cumva e Acesta Hristosul?***"

A procedat bine. Spusele ei i-au impresionat pe săteni, pentru că şi-au părăsit casele şi au venit la fântână să-L vadă pe omul cel minunat. Sfântul Evanghelist Ioan povesteşte că, după cea au stat de vorbă cu El, L-au invitat să meargă cu dânşii în Sihar şi că Mântuitorul a rămas cu ei două zile. Şi să nu uităm: era împotriva tradiţiei iudaice, care interzicea lucrul acesta cu străşnicie. Venise însă Cel care avea dreptul să dispună o îndreptare! (întreg episodul, la Ioan 4, 5-42).

Mântuitorul a făcut cu Samarineanca, am putea spune, o primă catehizare creştină. A învăţat-o despre Dumnezeu. După ce i-a spus că se cade să ne închinăm lui Dumnezeu în duh şi în adevăr, i-a precizat: "***pentru că duh este Dumnezeu***". Deci nu este material, cu chip şi dimensiuni omeneşti, cu trebuinţă de a mânca şi a bea. Era un fel de a-i spune că venise momentul când, ceea ce fusese dat celor vechi să ştie, potrivit mentalităţii lor, şi care dusese la cultul exprimat prin jertfe materiale, acum trebuia depăşit. Trebuia trecut la o treaptă superioară de înţelegere a lui Dumnezeu, şi a închinării ce I se cuvine: în duh şi în adevăr, nu prin forme şi jertfe care ar fi fost închinare prin acelea.

Important devenea acum, exact ceea ce era înainte secundar şi total neglijat, adică inima, starea sufletească, dreptatea şi adevărul, care întovărăşeau ritualurile, rugăciunea şi jertfa. O adevărată revoluţie spirituală. Nu e de mirare că cei obişnuiţi cu cele vechi, nu le-au putut cu nici un chip primi pe cele noi. N-au putut înţelege această radicală schimbare a unor mentalităţi şi tradiţii vechi de secole. De altfel, tocmai încercarea de schimbare a acestora, L-a costat pe Iisus viaţa. Cu nimic nu e lupta mai grea decât cu tradiţiile, intrate în conştiinţa poporului, chiar şi când acestea ajung să fie absurde şi să-şi piardă sensurile originare. Numai prin jertfe, vechiul poate fi biruit de nou, iraţionalul de raţional.

I-a mai spus Samarinencei că Dumnezeu e pretutindeni, nu numai la Ierusalim sau pe muntele Garizimului şi, fiind pretutindeni, vede şi ştie tot. I-a mai spus că Dumnezeu, fiind duh, este nemuritor. A învăţat-o apoi cum trebuie să fie legăturile dintre oameni şi Dumnezeu, şi i-a spus că acestea trebuie să fie prin rugăciune, iar rugăciunea trebuie să fie în duh şi în adevăr. Va fi înţeles Samarineanca acest ***"în duh şi în adevăr?"***

Se poate să fi înţeles, chiar dacă, întreabă, i-ar fi fost greu să explice cum vine asta. Sintagma e atât de profundă, şi de o concentrare ca de stea redusă la dimensiunile unei mingi, dar cu greutatea stelei. Şi noi o înţelegem, dar cred că puţini am putea s-o spunem prin cuvinte mai adecvate, printr-o parafrază care să nu-i trădeze esenţa. E şi aceasta o dovadă că sintagma nu putea fi inventată nici de Samarineancă, nici de naratorul evanghelist. Ei ar fi explicat-o. Auzind-o însă de la Iisus, au redat-o aşa cum au auzit-o, fără s-o mai dezvolte, fără să încerce s-o explice. Sfântul Ioan se opreşte brusc, după ce o însemnează (Ioan, 4, 24).

Ceea ce nu înseamnă că nu se poate totuşi explica şi că nu ştim despre ce este vorba. Remarca noastră este numai cu privire la capacitatea autorului ei de a concentra în două cuvinte ceea ce necesită o carte pentru a fi explicat.

Despre aceasta ne-am putea convinge uşor, dacă am sta de vorbă doi câte doi, sau mai mulţi laolaltă, şi ne-am pune întrebarea: "Ce înseamnă închinare în duh şi în adevăr?" Cred că n-ar fi prea uşor să răspundem dintr-o dată, deşi în gândul nostru ni se pare că toţi ştim despre ce e vorba. Când ajungem însă să trebuiască să ne exprimăm în cuvinte, e ceva mai greu.

Şi nu m-am oprit la aceasta întâmplător. Am constatat din nenumărate discuţii că pot ieşi de aici foarte multe confuzii. Asupra câtorva din aceste confuzii aş vrea să medităm împreună. Unii zic: Trebuie să te închini lui Dumnezeu în duh adică fără nici o formă, fără sărbători, fără post, fără ritual, fără preoţi, fără veşminte de slujbă, fără să-ţi faci cruce, de pildă, fără să îngenunchezi, fără să te duci la biserică. Alţii zic: închinare în duh înseamnă închinare din inimă bună, închinare din gând curat, închinare din credinţă dreaptă, cu iertarea celor ce ne-au greşit, cu pocăinţa inimii, cu hotărârea de a face bine după măsura posibilităţilor, cu iubire faţă de toată lumea, până şi faţă de vrăjmaşi, cu rugăciune pentru alţii.

Care din cele două interpretări menţionate mai înainte tâlcuieşte aşa cum trebuie cuvântul Mântuitorului? În aparenţă şi una, şi alta. În fapt, cei care optează pentru prima tâlcuire se rătăcesc, pentru că iau textele Sfintei Scripturi izolate,

şi scapă din vedere unele aspecte care se lămuresc prin alte locuri din Sfânta Scriptură şi din învăţătura Mântuitorului.

- *Mântuitorul şi apostolii au mers la templu (Marcu 11, 15, 17; Ioan 7, 14, 28; Matei 21, 13; Luca 19, 41; Marcu 13, 1; E Ap. 5, 42; Ioan 2, 16);*
- *Mântuitorul a recunoscut autoritatea mai marilor sinagogii, a învăţat în templu şi în sinagogi, şi a recomandat celor pe care îi vindecă să se arate preoţilor (Marcu 5, 38; Luca 17, 14; Luca 4, 15; Matei 8, 4; Luca 5, 14; Marcu 1, 44),*
- *a recomandat postul (Marcu 9, 29; Luca 5, 35; Matei 17, 21),*
- *a participat la sărbători (Ioan 7, 10; Luca 22, 8),*
- *când a luat cuvântul în sinagoga din Nazaret, şi-a pus fără indoială tefilinul pe umeri, adică veşmântul ritual (Luca 4, 16 s.u.),*
- *când vindeca bolnavii folosea gesturi rituale, precum punerea mâinilor (Luca 4, 40),*
- *se ruga în templu, în sinagogi şi în locuri speciale (Marcu 1, 35; Luca 4, 42; 5, 16; Matei 14, 23),*
- *a folosit pâinea şi vinul ca materii rituale (Luca 22, 19-20),*
- *a îngenuncheat la rugăciune (Luca 22, 41),*
- *iar Apocalipsa vorbeşte de tămâie şi de rugăciunea sfinţilor (Apoc. 5, 8).*

Oare când unii refuză semnul crucii, nu ştiu că Sfântul Pavel i-a osândit pe "***vrăjmaşii crucii lui Hristos?***" (Fii. 3, 18). Numai tâlcuitorii care doresc să-şi menţină bisericuţele lor, ieşite din comuniunea cu Biserica cea "***una, sfântă şi sobornicească***", deci mânaţi de interese personale şi născute din păcat, răstălmăcesc toate aceste lucruri ca să lovească în Biserica lui Hristos, sub pretextul că oferă una mai bună. Până la urmă, pe cele mai multe dintre lucrările pe care le neagă Bisericii Ortodoxe, le reintroduc şi la ei sub alte forme, contrazicându-şi propriile învăţături, şi înşelând pe naivi de dragul de a se arăta pe ei înţelepţi şi pricepuţi la dispute. Ei ocolesc desigur spusele Sfântului Pavel care îndeamnă: "***De acestea să le aduci aminte oamenilor, şi să-i îndemni înaintea Domnului să nu intre în dispute, căci nu-s de nici un folos şi numai smintesc pe ascultători***" (Iisus Tim. 2, 14-22).

Unii ca aceştia, "***au numai chipul cucerniciei, iar puterea ei o tăgăduiesc. De aceştia fereşte-te***" (Iisus Tim. 3, 5). Nu recunosc preoţii, dar îşi fac păstori; nu recunosc bisericile, dar îşi fac "case de rugăciuni", exact cum sunt şi bisericile; nu recunosc veşmintele, dar au inventat altele; nu recunosc slujbele tradiţionale, dar au compus altele cu un ritual similar. Cu acestea într-adevăr pot înşela numai pe cei slabi de minte şi dovedesc că nu duhul adevărului îi îndrumează ci duhul celălalt, al mândriei, al slavei deşarte, şi al dorinţei de stăpânire. Unora ca acestora li se potriveşte cuvântul: "***Se apropie de Mine cu buzele lor, şi mă cinstesc cu limba, iar inima lor este departe de Mine***" (Matei 15, 8). Cei mai

mulţi sunt cuprinşi doar de viclenie, iar cei care au râvnă cu adevărat, "***nu au pricepere***" (Rom. 10, 2).

Tâlcul adevărat al cuvintelor "***închinare în duh şi în adevăr***" constă în aceea că toate formele exterioare capătă valoare, numai când sunt umplute cu inimă bună, iubire, generozitate, jertfă pentru altul, schimbare interioară, dorinţă de transformare în bine, renunţarea la judecarea aproapelui, renunţarea la disputele deşarte, smerenie, rămânere în Biserica lui Hristos cea zidită pe temelia apostolilor şi continuată până azi prin succesiune apostolică, în Biserica noastră ortodoxă. În Vechiul Testament fariseii erau cei care strigau în pieţele publice "că ei sunt altfel". Aşa fac astăzi şi sectanţii noştri. Parcă ar fi rupţi din pilda Vameşului şi a Fariseului!

Ei inventează alte forme numai spre a se deosebi, punând accentul tocmai pe formele inventate de ei, în loc să-l pună pe duh şi adevăr. Noi avem formele noastre tradiţionale, nu de noi inventate, care vin de la Mântuitorul şi de la Apostoli, şi au trecut ca atare prin 2000 de ani de experienţă. Noi credem că "a fi în duh Şi adevăr", se poate numai în aceste forme tradiţionale, biblice, atestate şi garantate de experienţa bimilenară a Bisericii ortodoxe. Evident, aceste forme nu lucrează şi nu mântuiesc prin ele însele, dar nici fără ele nu ne putem mântui, pentru că prin ele ne exprimăm credinţa şi închinarea în duh şi adevăr.

"***Noul Aşezământ nu este al buchei, ci al duhului, pentru că buchea ucide, iar duhul dă viaţă***" (Iisus Cor. 3, 6). Prin "buche" se înţelege forma goală, folosită fără sensul ei duhovnicesc, pentru ea însăşi, ca şi cum mântuirea s-ar obţine numai prin formă. Ceea ce e ciudat, e că răzvrătiţii împotriva formelor tradiţionale ale Bisericii Ortodoxe nu renunţă la forme, ci inventează altele, numai de dragul de a fi altfel. În cazuri de viaţă izolată, departe de lume şi de Biserica organizată, dar numai acolo, închinarea în duh şi adevăr poate căpăta forme speciale. Iată o parabolă care ilustrează această idee:

***

Trei tineri scăpaţi dintr-un naufragiu au reuşit să ajungă într-o insulă nelocuită. Vaporul s-a scufundat şi ei şi-au organizat viaţa cum au putut, având acolo cele de trebuinţă. Nu ştiau nici o rugăciune. Ştiau doar că Dumnezeu este Treime, aşa că au imaginat o rugăciune simplă: "Trei voi, trei noi, miluiţi-ne pe noi".

Toată viaţa, până au ajuns ca la 90 de ani, au rostit această rugăciune. La o vreme, a ajuns acolo un vapor, din întâmplare căci calea era greu navigabilă, şi pe el era şi un episcop.

Văzând semne că insula ar fi locuită, în ciuda indicaţiilor hărţilor că ar fi pustie, au coborât toţi de pe vapor şi i-au găsit acolo pe cei trei, ninşi de ani şi de aşteptare.

Episcopul i-a întrebat ce rugăciuni ştiu, şi ei i-au răspuns: Ştim o rugăciune simplă, compusă de noi, fiindcă atunci când vaporul nostru a naufragiat, nu prea eram dintre cei cu educaţie religioasă. Şi şi-au descoperit textul rugăciunii.

Episcopul le-a spus că nu e de ajuns şi că sunt în primejdie să-şi piardă mântuirea. I-a povăţuit să înveţe măcar rugăciunea domnească, Tatăl nostru. I-a învăţat rugăciunea Tatăl nostru, iar conducătorul vaporului i-a invitat să se întoarcă înapoi în ţările lor. N-au vrut. Erau prea bătrâni şi se obişnuiseră acolo pe insulă.

Într-o zi vaporul a plecat. Dar n-a apucat să se depărteze mai mult de o zi de mal, că la un moment dat cei de pe vapor i-au văzut cu stupefacţie pe cei trei bătrâni venind spre vapor şi umblând pe apă ca pe uscat.

Comandantul a oprit vaporul şi episcopul i-a întrebat: "Ce-i cu voi? V-aţi răzgândit? Vreţi să vă întoarceţi înapoi în ţările voastre?"

"Nu, a răspuns unul dintre ei, dar am uitat jumătate din rugăciunea ce ne-ai învăţat, şi ne temem să nu ne pierdem mântuirea, aşa cum ai spus prea sfinţia ta. Până la jumătate merge, dar mai încolo numai merge".

Episcopul şi-a dat seama atunci că oamenii nu mai aveau nevoie de nici o altă rugăciune, în afară de aceea pe care o ştiau ei. Aceea era rugăciunea în duh şi în adevăr, pentru că era adresată lui Dumnezeu din suflete curate, cu toată credinţa, cu toată forţa sufletului lor. Numai aşa se putea explica darul ce-l căpătaseră, de a merge pe apă ca pe uscat.

Şi atunci le-a spus: "Duceţi-vă înapoi şi ziceţi-vă mai departe rugăciunea voastră, şi mântuiţi-vă în Domnul, şi rugaţi-vă şi pentru noi! "

Parabola vorbeşte de la sine. Aceştia se aflau în închinare în duh şi în adevăr. Erau bineînţeles în împrejurări speciale. Noi trăim în mijlocul lumii şi, aşa cum avem nevoie de şcoli pentru a învăţa, de spitale pentru a ne lecui, de îmbrăcăminte şi de fabrici de îmbrăcăminte, de lumină şi de uzini electrice, de cărţi şi de tipografii, şi înaintea lor de autori, tot aşa avem nevoie şi de condiţii pentru a ne exprima legăturile cu Dumnezeu şi comuniunea dintre noi, în sensul învăţăturilor lăsate de Mântuitorul. Şi cei trei se exprimau în felul lor,

comunitar. Deveniseră trei ca unul şi căpătaseră acelaşi dar. În acest sens cei trei sunt un bun exemplu şi pentru noi, şi parabola nu e numai pentru pustnici!

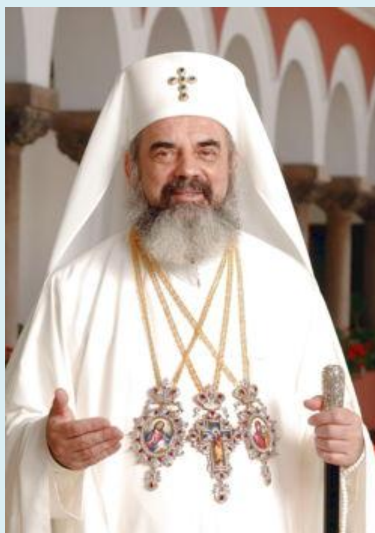
Rugăciunea în duh şi în adevăr se aseamănă cu rugăciunea vameşului: "***Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosul***", aceea care, atunci când I se adresează lui Dumnezeu, nu judecă pe vecin, nu se compară, nu se îndreptăţeşte. Aceea prin care cel ce se roagă îşi vede bârna din ochiul său, şi nu paiul din ochiul vecinului. Este rugăciunea celui care, înainte de a merge la biserică, cum spune Mântuitorul, merge întâi de se împacă cu cel căruia i-a greşit sau cu cel cu care este în supărare. Rugăciunea în duh şi în adevăr este rugăciunea celui care spune drept lui Dumnezeu, atunci când stă de vorbă cu El, de pildă când zice: "Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri". Iartă în clipa aceea pe toţi cei care i-au greşit şi nu ţine minte răul.

Aceasta este rugăciunea în duh şi adevăr: rugăciunea celui care nu încearcă să se înşele nici pe sine, nici pe Dumnezeu. Şi acestea nu le poate şti nimeni, decât duhul omului şi duhul lui Dumnezeu! De aceea este în duh şi în adevăr. Această rugăciune a învăţat-o Mântuitorul pe Samarineanca din Evanghelia de azi. Şi iată, în virtutea faptului că a stat de vorbă cu Mântuitorul, a căpătat graţia de a fi pomenită până în zilele noastre. Şi amintirea ei se va perpetua în vecii vecilor.

Tradiţia creştină ne spune că această femeie s-a pocăit, că a fost una din ucenițele Domnului şi că a propovăduit învăţătura Sa până la moarte. Nu este cu totul imposibil, de vreme ce şi-a început propovăduirea chiar în momentul în care a plecat de la fântână, şi ducându-se în satul ei a spus: ***Am văzut pe Cineva care ar putea să fie Mesia!***

Iată, aşadar, pentru care motive Samarineanca a intrat în istorie. Ea a rămas martora peste veacuri a unei importante învăţături, transmise fără îndoială şi prin ea. învăţătura nu i s-a adresat numai ei. Ea a fost pretextul. învăţătura ni se adresează nouă tuturor, şi lucrul cel mai important pe care trebuie să-l ţinem minte, este tocmai această invitaţie a Mântuitorului de a I ne închina în duh şi în adevăr. Nu e greu să ne dăm seama că, dacă suntem în legătură cu Dumnezeu în duh şi în adevăr, în sinceritate, în smerenie, în modestie, în generozitate, în bunătate, toate acestea lucrează asupra sufletului nostru, dar se răsfrâng şi în viaţa aproapelui nostru, în viaţa societăţii, în viaţa lumii în care trăim. Fiindcă, în fond, Dumnezeu aceasta vrea, ca rugându-ne Lui în duh şi în adevăr, să creăm o lume care să fie a Duhului şi a adevărului.

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica a V-a după Paşti - Hristos cheamă la mântuire pe toţi oamenii

Sfânta Evanghelie din *Duminica Femeii Samarinence* este plină de înţelesuri duhovniceşti, care arată de ce această Evanghelie se citeşte acum, în *Duminica a V-a după Sfintele Paşti*, ce legătură are această Evanghelie cu taina Învierii Domnului, cu taina Înălţării Domnului la cer, şi mai ales cu taina Pogorârii Duhului Sfânt, care încheie perioada pascală numită şi a *Penticostarului*.

Iisus Hristos este izvorul harului

Iisus spune femeii din Samaria, la fântâna lui Iacov, aproape de cetatea Sichem sau oraşul Sihar că: ***'Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu, şi Cine este Cel ce-ţi zice Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie'*** *(Ioan 4, 10)*. ***Deci, în primul rând, Evanghelia de astăzi ne arată că Iisus Hristos nu este doar tămăduitor sau vindecător de boli, ci Iisus Hristos este şi Izvorul harului şi al adevărului*** (cf. Ioan 1, 17). **Sfântul Apostol Pavel numeşte har lucrarea mântuitoare a lui Hristos.** De aceea el salută pe creştinii din Corint cu această binecuvântare: ***'harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi'*** (II Corinteni 13, 13), binecuvântare preluată de Biserică în Sfânta Liturghie.

Aşadar, ***harul pe care ni-l descoperă şi ni-l dăruieşte Hristos Domnul conţine în el dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh. Harul este însăşi iubirea Preasfintei Treimi împărtăşită oamenilor de către Mântuitorul Iisus Hristos Cel înviat din morţi şi înălţat la ceruri, prin Duhul Sfânt Care coboară în lume pentru a uni pe oameni duhovniceşte cu Hristos Cel preaslăvit şi pentru a dărui oamenilor viaţă veşnică.***

Între iudei şi samarineni erau multe bariere mentale de ordin religios şi

cultural

Învăţătura centrală a Evangheliei de astăzi este faptul că Iisus Hristos dăruieşte lumii harul mântuitor, numit 'apa cea vie'. Însă El vorbeşte despre această realitate dumnezeiască sau cerească pornind de la viaţa pământească. Mai întâi *Iisus cere femeii samarinence apă obişnuită din fântână mai mult pentru a intra în dialog cu această femeie*. Iisus Hristos cere femeii samarinence apă şi ca să vadă dispoziţia sufletului persoanei necunoscute, mai ales că între iudei şi samarineni erau multe bariere mentale de ordin religios şi cultural, astfel încât între ei domnea o duşmănie veche. Se dispreţuiau reciproc şi se evitau reciproc. Ţinutul Samariei se afla între Galileea din nordul Ţării Sfinte şi Iudeea din sudul acesteia. Iudeii, ca să nu se întâlnească cu samarinenii, ocoleau distanţe mari, deoarece samarinenii erau oameni de alt neam şi de altă credinţă. Credinţa lor mozaică era amestecată cu foarte multe împrumuturi din religii păgâne, politeiste. Samarinenii erau consideraţi de iudei ca fiind inferiori şi trădători, adică de alt neam şi de altă credinţă decât cea mozaică, o credinţă pervertită prin influenţe păgâne. De aceea, când iudeii mergeau în Galileea, ocoleau Samaria, adică o evitau.

Prin desfiinţarea barierelor mentale şi a complexelor de superioritate, Mântuitorul Iisus Hristos prefigurează taina Bisericii sau comuniunea persoanelor în iubirea Preasfintei Treimi.

Mântuitorul Iisus Hristos este iudeul care nu ocoleşte Samaria. Mai mult, El vorbeşte cu o femeie din Samaria, rupând astfel, prin dialog, barierele mentale ale ostilităţii, create de diferenţele religioase şi culturale. El trece peste complexul superiorităţii iudeilor faţă de samarineni şi peste complexul inferiorităţii samarinenilor faţă de iudei. Iar faţă de această femeie, deşi de neam păgân şi de credinţă diferită, manifestă respect, întrucât şi ea este fiinţă umană creată după chipul lui Dumnezeu şi chemată la mântuire. ***Prin aceasta se vede că Evanghelia Mântuitorului Iisus Hristos nu este destinată numai evreilor, ci tuturor popoarelor. Prin ruperea barierelor mentale şi prin vindecarea celor ce suferă de complexul de superioritate, Mântuitorul Iisus Hristos prefigurează deja taina Bisericii Sale care se va constitui nu numai din iudei, ci şi din alte etnii, adică din toate popoarele care vor crede în El.***

Evanghelia ne mai spune că ucenicii lui Iisus, care plecaseră să cumpere ceva de mâncare, când se reîntorc şi văd că El vorbeşte cu o femeie, se miră. De ce se miră? Pentru că El, bărbat iudeu, acordă atenţie unei femei de alt neam. Dar ucenicii Săi n-au îndrăznit să-L întrebe despre ce vorbeşte cu ea. Vedem aici o altă barieră mentală pe care Mântuitorul o demolează, şi anume ***complexul superiorităţii bărbatului faţă de femeie.*** În lumea antică păgână, femeia era considerată ca fiind doar un obiect util. Bărbatul era stăpân asupra ei şi putea

dispune de viaţa şi moartea ei. Putea fi omorâtă fără ca lui să i se întâmple ceva. Poligamia era în floare, iar femeia era umilită şi dispreţuită. Deşi în societatea iudaică femeia se bucura de o anumită consideraţie, totuşi exista o mare diferenţă de valoare între bărbat şi femeie. Atunci nu se putea spune că femeia este egală cu bărbatul în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor. Însă, prin însuşi faptul că Iisus vorbeşte cu o femeie de altă credinţă şi de alt neam, vedem că ***El cheamă la sfinţenie şi mântuire nu numai bărbaţi, ci şi femei.*** De aceea, în Biserica lui Hristos vor exista multe femei sfinte, după cum se poate vedea şi în calendar.

Apa cea vie este harul care vindecă pe om de păcat şi îi sfinţeşte viaţa

În convorbirea Sa cu femeia samarineancă, Iisus porneşte de la apa zilnică pe care o bea omul pentru a-şi întreţine viaţa trecătoare a trupului. Însă, repede ***Mântuitorul Iisus trece de la apa care are izvorul ei în pământ la o altă apă, şi anume la apa care-şi are izvorul în ceruri, la apa cea vie, care este harul lui Dumnezeu. El îi spune femeii samarinence: 'Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie'.*** (Ioan 4, 10).

Când femeia şi-a dat seama că Iisus vorbeşte de altă apă decât apa obişnuită care astâmpără setea trupului pentru o vreme, I-a zis: ***'Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin să scot'*** (Ioan 4, 15). Dar Hristos Domnul trece îndată pe un alt plan al dialogului, şi anume la starea vieţii personale intime sau afective a femeii samarinence. ***El îi spune acesteia: 'Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici', iar ea, surprinsă de aceste cuvinte, zice: 'Nu am bărbat', iar Mântuitorul îi spune: 'Bine ai zis că nu ai bărbat, căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat'*** (Ioan 4, 16-18).

Deci, foarte discret, cu tact pastoral, fără să-i reproşeze că este imorală sau nestatornică în iubire, Mântuitorul Iisus Hristos arată totuşi acestei femei că El cunoaşte viaţa sa şi că numai **apa cea vie sau harul vindecă pe om de păcate, îi schimbă viaţa şi îi transformă dorinţa lui de fericire trecătoare, momentană şi fragmentată în dorinţa de fericire veşnică.** ***În clipa aceea, femeia samarineancă şi-a dat seama că în faţa ei se află un profet sau prooroc, care are în el harul lui Dumnezeu şi cunoaşte viaţa omului, adică starea sufletului şi faptele lui.***

Îndată femeia a lăsat găleata jos lângă fântână şi a alergat în cetate, iar acolo în cetate a spus tuturor: Iată, am întâlnit un prooroc, pe Mesia, pe Care îl aşteaptă iudeii şi pe Care îl aşteptăm şi noi, samarinenii. Auzind aceste

cuvinte, locuitorii cetăţii au devenit foarte atenţi şi curioşi, întrucât femeia le-a spus că El *cunoştea toată viaţa ei. În realitate, Mântuitorul nu i-a spus femeii toate câte a făcut, ci i-a spus doar că a avut cinci bărbaţi, iar cel pe care îl are acum nu este soţul ei legitim*. În scurt timp, o mulţime de oameni a ieşit din cetate şi a venit la Iisus ca să-L vadă. Apoi ei L-au invitat pe Iisus să intre în cetatea lor. Evanghelia ne spune că Iisus Domnul a rămas în cetate timp de două zile. ***Unii Sfinţi Părinţi ai Bisericii interpretează cele două zile ca fiind zile în care Iisus a predicat, în formă concentrată, Vechiul şi Noul Testament, sau a învăţat pe samarineni cele două porunci ale iubirii, adică iubirea faţă de Dumnezeu şi iubirea faţă de semeni.*** Drept urmare, mulţi samarineni au crezut în El.

Adevărata închinare adusă lui Dumnezeu: de la Templul din Ierusalim la bisericile din toată lumea

În Evanghelia de astăzi, Hristos-Domnul vorbeşte cu femeia samarineană şi despre ***adevărata închinare adusă lui Dumnezeu, afirmând că adevăraţii închinători ai Tatălui sunt închinătorii în duh şi în adevăr, adică în stare de rugăciune şi de credinţă adevărată care rodesc în viaţă sfântă şi fapte bune. Duhul şi adevărul înseamnă aici viaţă de comuniune a omului cu Dumnezeu, realizată prin rugăciune luminată de Duhul Sfânt şi prin mărturisirea dreptei credinţe.*** Această învăţătură, potrivit căreia adevăraţii închinători ai Tatălui sunt închinătorii ***'în duh şi în adevăr'***, înseamnă şi că ei sunt *închinători ai Preasfintei Treimi, deoarece Duhul Sfânt îndeamnă şi ajută deplin pe om să se roage lui Dumnezeu Tatăl şi să mărturisească pe Fiul Său, Iisus Hristos, Cel ce a zis:* ***'Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa'*** (Ioan 14, 6).

Deci Mântuitorul Iisus Hristos spune că **adevărata credinţă va fi una spirituală şi universală**. Ca atare, El a prevestit vremea în care iudeii nu se vor mai închina numai în Ierusalim, nici samarinenii numai în muntele lor, Garizim, ci ***se vor închina lui Dumnezeu pretutindeni, deoarece nu contează atât de mult locul, cât contează starea în care oamenii trăiesc credinţa cea adevărată în iubirea lui Dumnezeu Tatăl, în adevărul vieţii veşnice descoperit de Hristos şi în lucrarea sfinţitoare a Duhului Sfânt.*** Cu alte cuvinte, El spune că va veni vremea când ***oamenii se vor închina nu numai în Ierusalim, ci pretutindeni, mai precis în fiecare biserică în care este preamărit Tatăl, împreună cu Fiul şi cu Duhul Sfânt, şi astfel fiecare biserică devine un 'Ierusalim', oriunde s-ar afla pe pământ, devine o poartă deschisă spre Ierusalimul ceresc*** *(cf. Apocalipsa 21, 2).*

Femeia samarineancă prefigurează Biserica alcătuită din neamuri diferite

Femeia samarineancă, deşi are o credinţă confuză (sincretistă) şi o viaţă morală dezordonată, totuşi se schimbă în bine când doreşte să primească ***apa cea vie*, *harul divin ca iubire sfântă nesfârşită, o iubire netrecătoare şi neînşelătoare.***

Dintr-o femeie păcătoasă ea devine o femeie mărturisitoare a lui Hristos, o misionară care aduce la Hristos o cetate întreagă, şi-L duce pe Hristos în cetatea Siharului, ca să schimbe şi viaţa altora. Vedem cum Iisus, pornind de la o convorbire cu o femeie păcătoasă despre apa naturală sau pământească şi trecând la o convorbire despre apa cea vie sau viaţa veşnică, în scurt timp converteşte această femeie păcătoasă, iar prin ea se converteşte apoi o mulţime de oameni.

Fericitul Augustin spune că această femeie samarineancă reprezintă Biserica provenită dintre alte neamuri decât poporul evreu. **Biserica lui Hristos este compusă din iudeii care au crezut în El, dar şi din toate popoarele de religii diferite, de culturi diferite care s-au convertit, adică au crezut în Hristos.**

Vedem aici că *femeia samarineancă reprezintă tainic viitorul Bisericii. De unde ştim că această interpretare a Fericitului Augustin este adevărată?* Din Evanghelia care s-a citit astăzi, pentru că Mântuitorul spune: ***'Priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş'*** (Ioan 4, 35), deşi nu era atunci timpul secerişului. ***El se referă simbolic la mulţimile de oameni care vor intra în 'hambarul' Împărăţiei cerurilor prin lucrarea harului lui Dumnezeu.***

Deci harul lui Dumnezeu trezeşte în om dorul de viaţă veşnică şi de mântuire, schimbă viaţa omului din viaţă păcătoasă în viaţă duhovnicească virtuoasă, în comuniunea veşnică a lui Dumnezeu Tatăl, a lui Dumnezeu Fiul şi a Duhului Sfânt.

Mântuitorul Iisus Hristos le spune ucenicilor Săi: ***voi seceraţi unde alţii au semănat****, adică unde au semănat patriarhii şi proorocii Vechiului Testament, dar voi aveţi acum privilegiul de a vedea cum vin popoarele la Hristos pe Care L-au prevestit cu mult timp înainte patriarhii şi proorocii.*

Să ne ajute Bunul Dumnezeu să înţelegem că, de fapt, Evanghelia de astăzi este şi o pregătire a credincioşilor pentru sărbătoarea Înălţării Domnului, deoarece, prin Înălţarea Sa la cer, Hristos Domnul vrea să ne înalţe la apa cea vie, la viaţa cea veşnică a Preasfintei Treimi, iar prin Pogorârea Duhului Sfânt, serbată în Duminica a opta după Paşti, ni se dăruieşte apa cea vie, adică harul Duhului Sfânt, pe Care L-am primit mai întâi la Botez, spre slava Preasfintei Treimi şi spre a noastră mântuire.

Amin!

Silviu Cluci - Fântâna lui Iacov – Fântâna samarinencei

Fântâna lui Iacov este singurul loc de pelerinaj creştin-ortodox de pe teritoriul Samariei. Fântâna are o adâncime de 35 de metri. Un călugăr grec care o supraveghează oferă pelerinilor însetaţi din apa ei proaspătă şi rece.

Fântâna a fost săpată de Iacov pe pământul cumpărat de la fiii Hemor (Emmor) Heveul (Facere 33, 18). Nomazii obişnuiau să aibă sursa lor proprie de apă spre a nu fi dependenţi de locuitorii aşezărilor lângă care îşi stabileau corturile.

Aceasta este fântâna la care a întâlnit-o Hristos pe Femeia Samarineancă în drumul din Ierusalim spre Galileea (Ioan 4, 4-42); de aici, al doilea nume dat de arabi fântânii: Bir es-Samarieh.

Datorită faptului că la fântâna lui Iacob, Iisus vorbeşte despre apa vie, comunitatea creştină din această regiune a folosit apa acestei fântâni pentru săvârşirea Botezului.

Conform unor mărturii din veacul al IV-lea, la fântâna lui Iacob exista o bisericuţă construită. De atunci, ea a fost recunoscută ca loc de pelerinaj creştin. Bisericuţa a fost arsă în timpul revoltei samarinenilor din anul 485 şi a fost refăcută în secolul al VI-lea de către Împăratul Iustinian. Dar a fost din nou distrusă în urma invaziei persane şi a celei arabe, care i-a succedat.

La sfârşitul secolului al XIX-lea, Patriarhia Ierusalimului a cumpărat terenul şi a început construcţia unei biserici pe temeliile bisericii mai vechi. Din lipsă de

fonduri, lucrările s-au oprit în timpul primului război mondial, dar au fost încheiate în ultimii ani.

Silviu Cluci - Biserica Sfintei Fotini – Samarineanca de la Fântâna lui Iacov

Fântâna lui Iacov, amintită în Vechiul Testament (Facere 33, 19) şi în Noul Testament (Ioan 4) este unul din cele mai vechi Locuri de Închinare ale Patriarhiei Ierusalimului, fiind aşezată undeva la mijloc între Munţii Gheval şi Garizim, în regiunea Samaria.

La sfârşitul secolului XIX, Patriarhia Ierusalimului a cumpărat terenul, iar pe 30 august 1908 Mitropolitul Sofronios de Gaza a binecuvântat începerea lucrărilor - o biserică încăpătoare la Fântâna lui Iacov.

Din lipsă de fonduri, lucrările s-au oprit în timpul primului război mondial şi biserica a rămas pe jumătate ridicată.

Încheierea lucrărilor la biserica neterminată a fost rânduită de pronia divină părintelui arhimandrit Iustinos Aghiotafitul. Acesta, în 1998 a reînceput lucrările, ridicând o biserică măreaţă, vrednică de istoria şi slava Fântânii lui Iacov.

Noul aşezământ a fost închinat Sfintei Fotini Samarineanca. În partea de nord a bisericii a fost ridicat un paraclis în cinstea Sfântului Iustin martirul şi filozoful, samarinean din Neapole, iar în partea sudică un paraclis în cinstea Sfântului nou mucenic Filumen, care a pătimit mucenicia la Fântână, pe 29 noiembrie 1979.

În anul 2009, după canonizarea Sfântului Filumen, aici au fost aşezate spre închinare moaştele noului-mucenic.

La fântâna lui Iacov, în Sichem (Nablus)

Samaria – capitala regiunii, Sichem (Nablus) situat la poalele Muntelui Garizim – muntele sfânt al samaritenilor. ***În Sichem se află "fântâna lui Iacov", locul întâlnirii Mântuitorului cu Femeia Samariteancă, Sfânta Mucenică Fotini.***

Patriarhia grecească a construit o frumoasă biserică pe locul celei ridicate de Sfânta Elena în sec IV. La 29 noiembrie 1979, aici a fost ucis Părintele Filumen, canonizat la 29 nov. 2009 – Sfântul Nou Mucenic Filumen, ale cărui sfinte moaşte au fost aduse aici.

Biserica Ortodoxă Greacă - St Photina at Jacob's Well

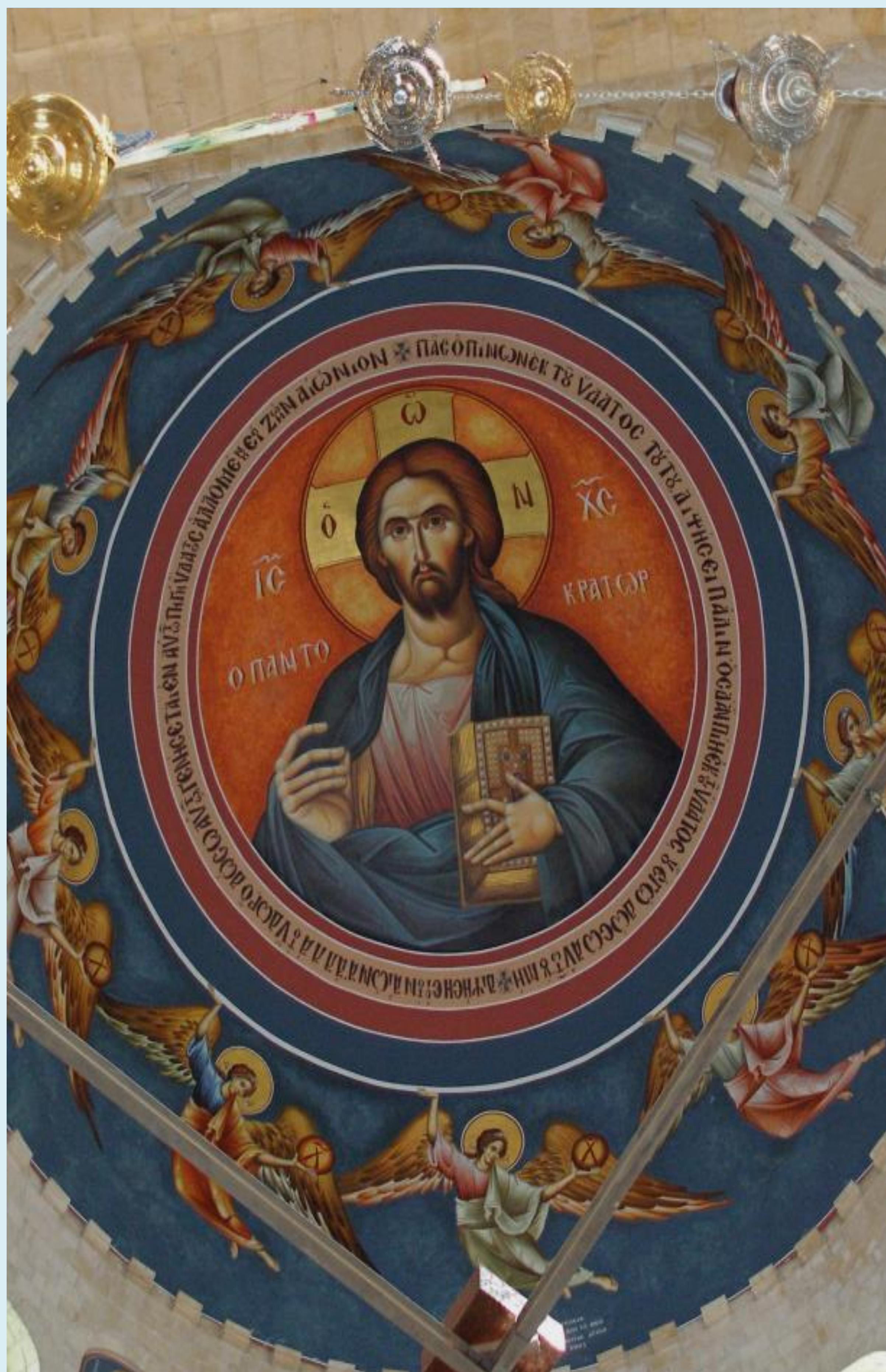
Church of Sf. Photina at Bir Ya'qub Jacobs Well

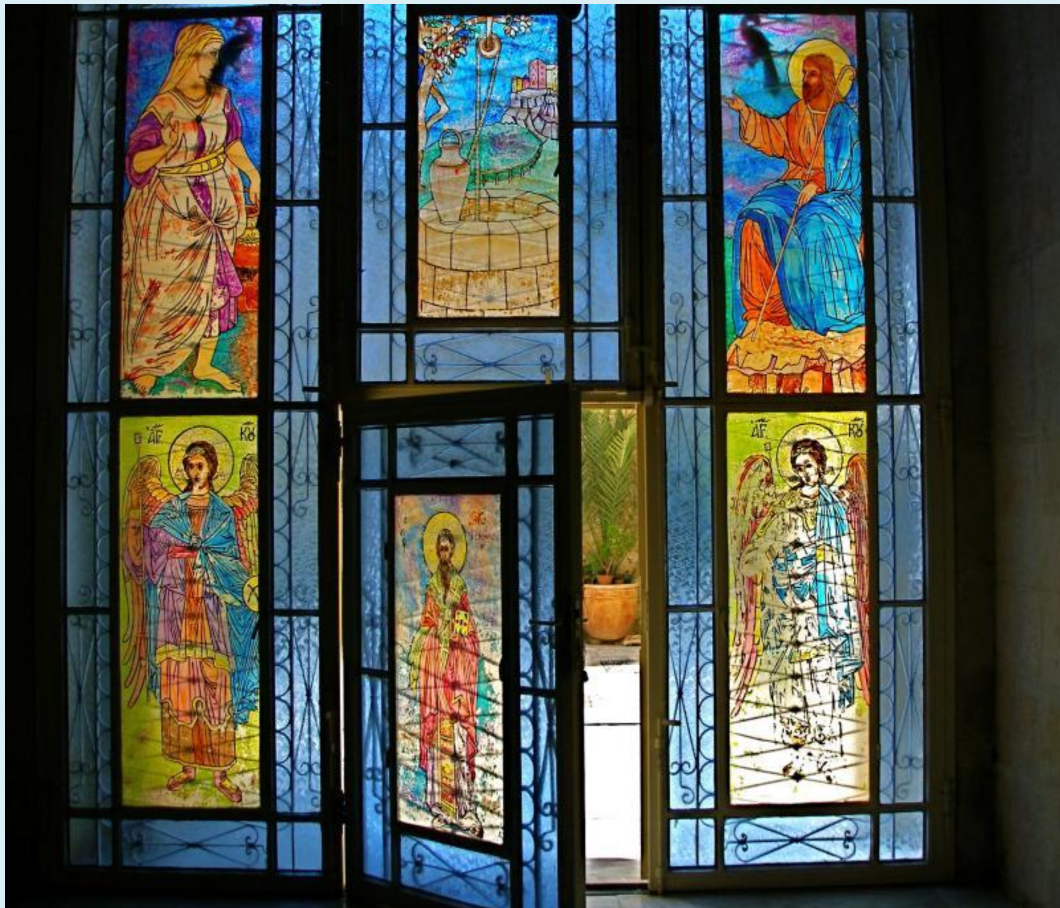

بئر يعقوب
JACOB'S WELL
يرجى المحافظة على قدسية المكان
KINDLY SHOW RESPECT FOR
THE SANCTITY OF THIS SIEE

Ο
Ω
Ν
ΙC
XC
Ο ΠΑΝΤΟ
ΚΡΑΤΩΡ

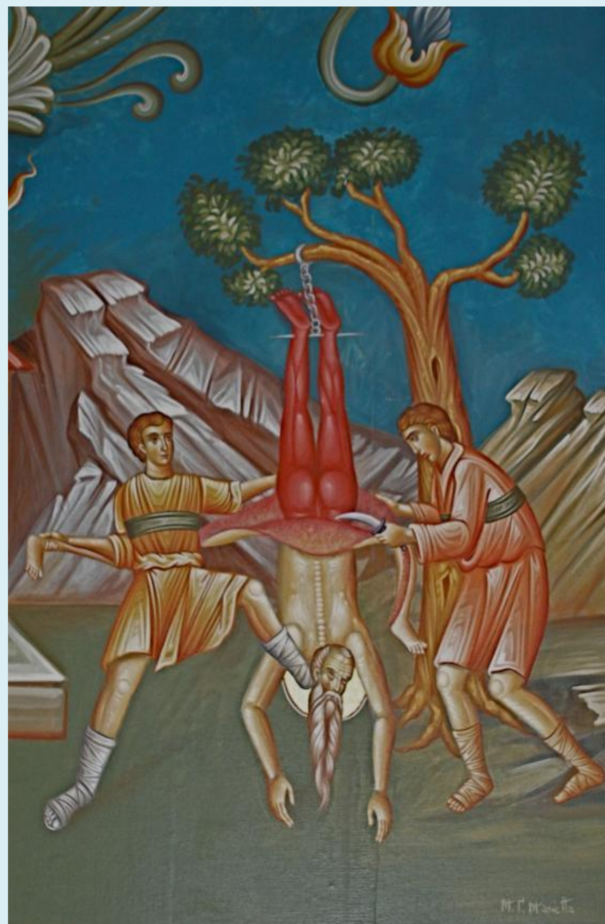

Cristelniţă din Biserica Sf.. Photina

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤȢ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟϹ
ἸΩΑΝΝΗ ΤȢ ΡΩϹΟΥ

Ο ΧC ΛΑΛΩΝ Τῌ CΑΜΑΡΙΤΙΔΙ

Ο ΧC ΛΑΛΩΝ Τῌ CΑΜΑΡΕΙΤΙΔΙ
Ο ΩΝ

Iisus, Izvor de mângâiere

Iisus, Izvor de mângâiere,
la Tine vin încrezător
când copleşit sunt de durere
şi-s mistuit de câte-un dor.

Iisus, Iisus, eu vin la Tine,
cu-adânci suspine la Tine vin;
iubirea Ta să mă lumine
şi să-mi aducă-al Tău alin.

Iisus, Izvor de bucurie,
când întristat sunt de vrăjmaşi,
eu vin şi cer să-mi dai tărie
şi doborât să nu mă laşi.

Iisuse-ascunde-mă în Tine,
atunci când lupte grele vin,
Tu singur poţi să faci din mine
un suflet credincios deplin.

Povestioară cu tâlc - Biserica, izvor al vieţii

Dorind să-l contrazică, un necredincios îi spuse unui creştin:

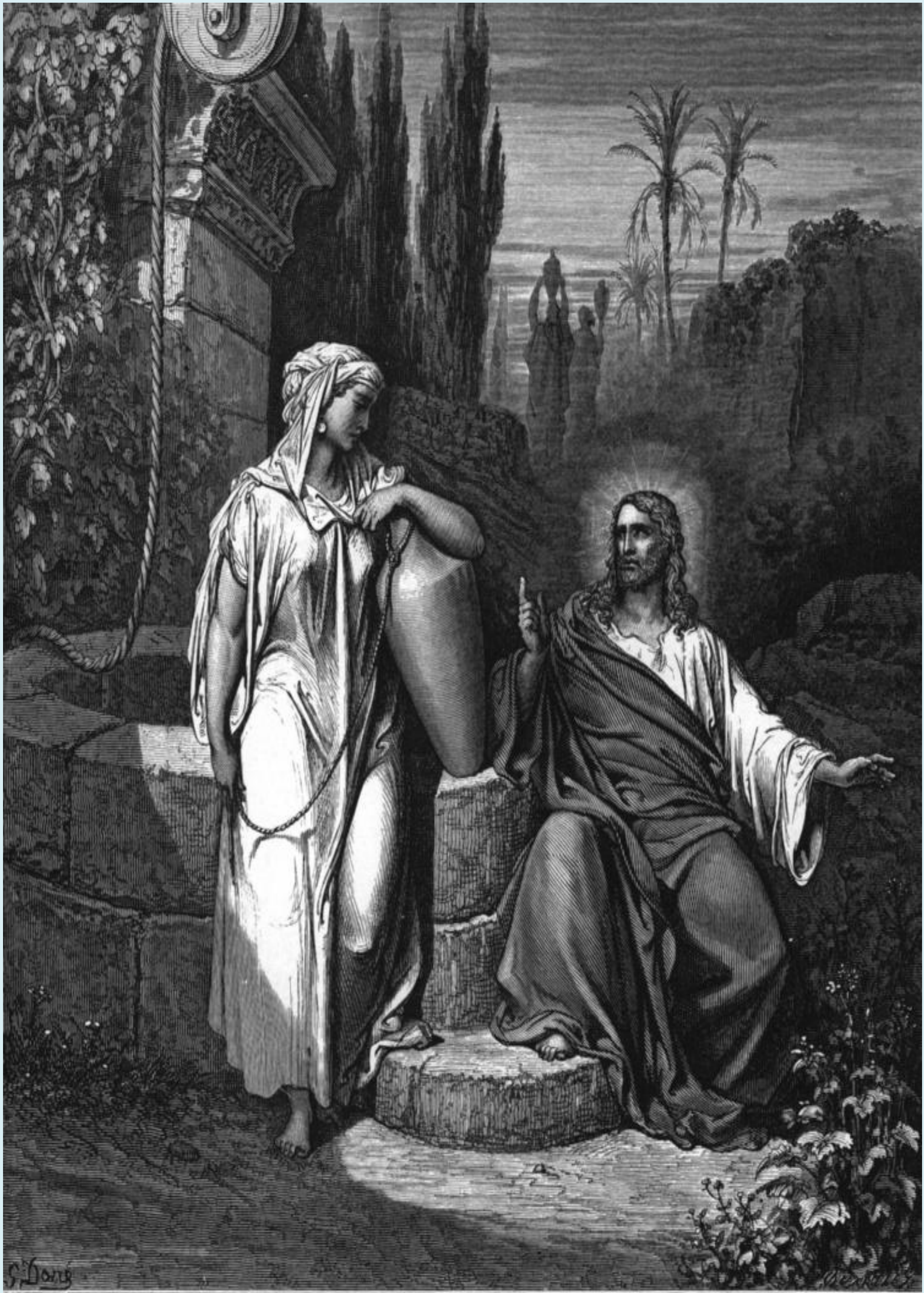
- Voi, creştinii, spuneţi că Dumnezeu este oriunde. Dacă este aşa, de ce te mai duci la Biserică, să asculţi predica, când oricum Îl vedem peste tot.

- Aşa este, pe Dumnezeu, cei cu credinţă Îl văd peste tot şi prin toate. Însă, priveşte! Chiar dacă aerul este încărcat pretutindeni cu vapori de apă, aceştia nu-ţi astâmpără setea şi, de aceea, mergi la fântână.

La fel şi noi, creştinii, mergem la Biserică aşa cum tu mergi la fântână. Tu îţi astâmperi setea trupului cu apa proaspătă şi rece a fântânii, noi ne astâmpărăm setea sufletului cu apă dătătoare de viaţa veşnică: Cuvântul lui Dumnezeu.

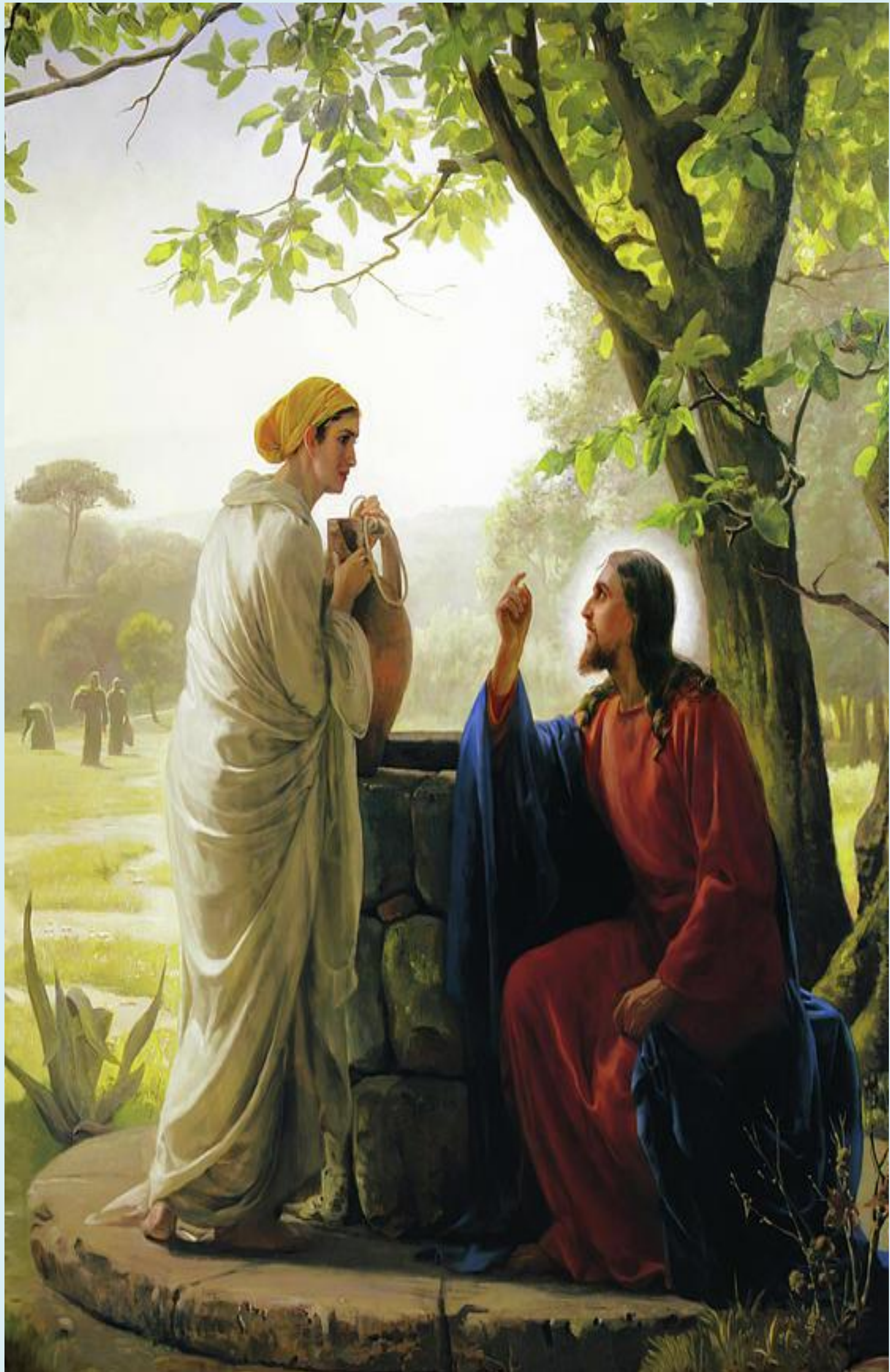
Icoane

JESUS AND THE WOMAN OF SAMARIA

How is it that thou, being a Jew, askest drink of me, which am a woman of Samaria? for the Jews have no dealings with the Samaritans. . . . (John 4: 9)

Iisus Hristos si femeia samarineanca Fotini

Duminica
a 5-a după Paşti

(a Samarinencei)

articole icoane fotografii
predici video
comentarii patristice

Ο Ω Ν
ΕΓΩ
ΕΙΜΙ
Ο ΛΑΛΩΝ
ΣΟΙ.

DUMINICA FEMEII SAMARINENCE

FEMEIA SAMARINEANCĂ
IIS. HS.

"Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez".